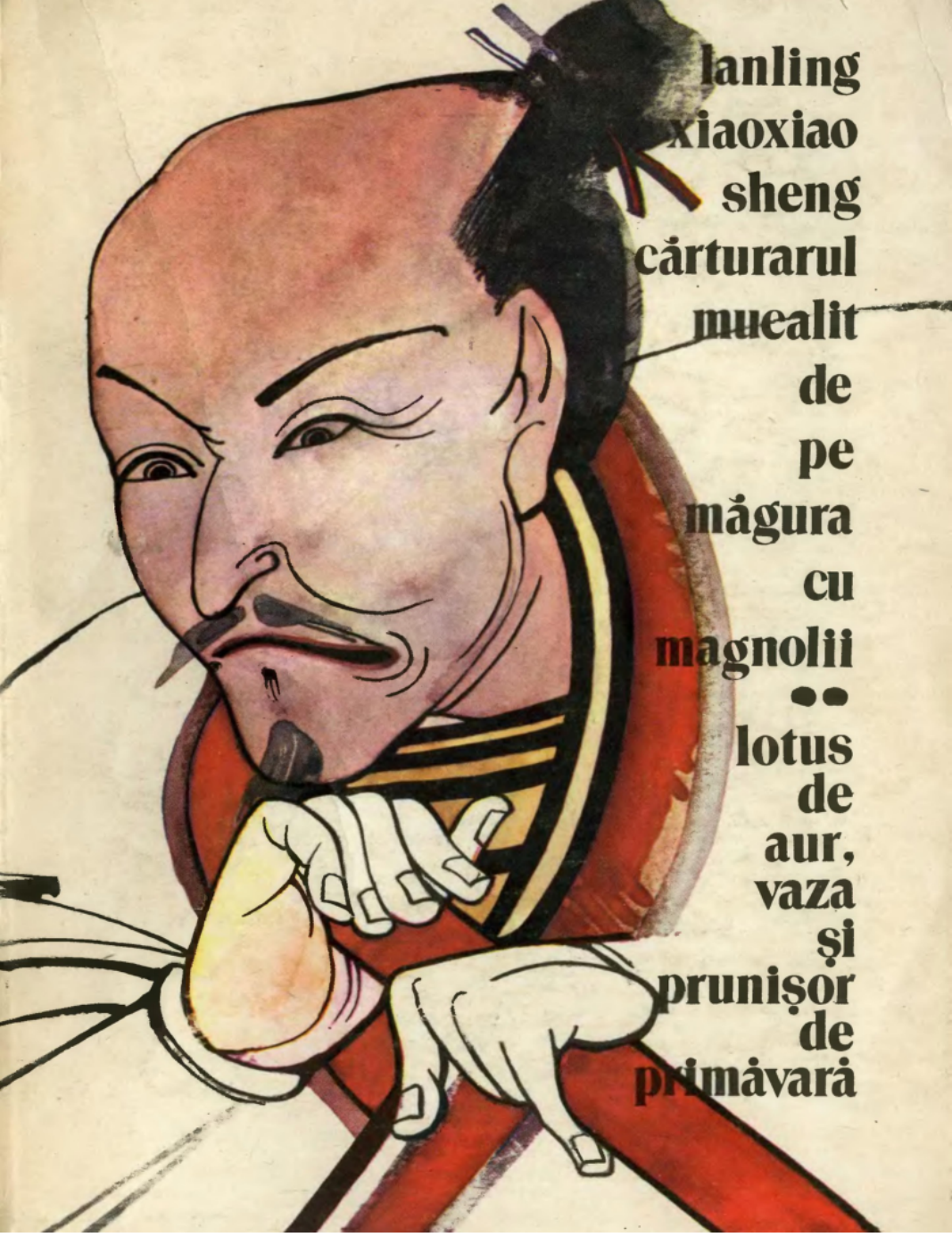

lanling xiaoxiao sheng

cărturarul muealit de pe măgura cu magnolii

••

lotus de aur, vaza și prunișor de primăvară

Lanling Xiaoxiao Sheng
(Cărturarul mucalit
de pe măgura cu magnolii)

Lotus de Aur, Vaza și Prunișor de Primăvară

Volumul 2

Traducere din limba chineză de Mira și Constantin Lupeanu

Cartea românească
București, 1985

Coperta: Mircea Dumitrescu

Traducerea a fost efectuată după:
Lan-ling Xiaoxiao Sheng,
Jin Ping Mei,
„Tiauma Shudian”, Shanghai, China.

Versiune electronică:

[V1.0]

Corectură [V1.0]: septembrie 2019.

Capitolul LIV

Doamna Luna a trimis la templul călugăriței Wang toate lucrurile trebuincioase, apoi l-a rugat pe ginere să fie de față la sacrificiu.

— Mâine tata se duce să se distreze în grădinile din afara orașului și m-a lăsat să supraveghez prăvălia. Trebuie pus altcineva să meargă, se scuză Chen Jingji, care, aflând de invitația făcută de Ying Bojue, se gândea că are prilejul să se apropie de Lotus de Aur. Soția principală îl crezu cu adevărat ocupat cu treburi de negoț și nu mai stărui, poruncindu-i lui Shu Tong să ia parte la ceremonie.

Qin Tong se întoarse când Ying și Chang se aflau încă împreună cu stăpânul său și anunță că Argint era bolnavă, dar Brățară de Aur primise invitația.

— Atunci fugi și cheam-o pe Dong Frumoasa.

— Dar nu e cazul, una e de-ajuns! spuse Chang Al Doilea.

Rămase astfel stabilit și se despărțiră. A doua zi, în zori, Ximen Qing se aranjă, Doamna Luna îi dădu să mănânce și apoi el luă o lectică până la Templul zeiței Guanyin, ca să fie de față măcar la partea de început a sacrificiului. Shu Tong și Dai An îl urmară, pe jos. Călugărița Wang îi salută în poartă. Intrară și se prosternară în fața statuii lui Buddha, așezată spre miazănoapte. Așa cum e știut:

> Nemuritor de aur, iată-l, prin prefaceri,
> Întâiul adevăr ascuns el lumii l-a deschis;
> De glasul lui versetele de jad au fost cântate,
> Purtând trei mii minunății presus de vis.
> Al lotusului soclu ține-n el comoara.
> Ca de la sate și orașe omul să-l uimească;
> Lumina soarelui prin raze se pogoară,
> Dureri și bucurii dezvăluiască.
> În juru-i fumuri de parfumuri
> Spre nouă ceruri limpezi, înălțate,
> Nemuritoru-n zbor rotat de gâscă
> Se lasă prin copaci să se arate.
> Plutește peste câmpurile verzi,
> El nu-i ființă-n trupul de ființă,
> Dar gândul fericirii altora-i e rod
> Și aurul iubirii-mpărțit cu prisosință.

Călugărița dădu citire rugăciunilor. Ximen Qing ascultă, apoi se retrase să-și schimbe veșmintele. Ceai, dulciuri și fructe îi fură servite, dar el se mulțumi să guste numai din ceai și o porni întins, lăsându-l acolo pe Shu Tong. Într-adevăr:

Din inimă-i ofranda, chiar dacă bucuria e curmată,
Când zeii-s mulțumiți, nu uită de răsplată;
Mai multe-nchinăciuni la lotus el ar vrea,
Dar între veșnicie și-a sa viață, stă ușa încuiată.

Întors acasă, soarele roșu era ridicat abia la o jumătate de stânjen pe cer. Ying Bojue și Chang Zhijie îl așteptau.

— Cine-a mai auzit de o invitație pentru masa de dimineață? zise Ximen, Qing, râzând… Azi sunt liber, dar nu plecăm înainte de prânz.

— Vorbești așa fiindcă nu te pricepi, frate, îl certă Ying. Ieșim douăzeci de *li* din oraș, până la grădinile eunucului. Locul e frumos și liniștit. Dar e atât de întins, că nici în două-trei zile nu-i dai de capăt. De-aceea zic să mergem devreme, să ne bucurăm de o zi întreagă.

— Ne-ai zis doar că n-ai nimic de făcut și am sosit să te luăm să te odihnești, sări și Chang.

— Dacă-i așa, dați-i bătaie și eu am să vin după voi, în lectică.

Cei doi ieșiră pe poartă, trimiseră însoțitorii înainte și ei trecură pe la casa de plăceri și o luară pe Brățară de Aur cu ei. Cu o zi mai devreme, Ying se îngrijise ca slugile să-i fie deja la locul petrecerii, ca să prepare găini și gâște și să facă toate pregătirile pentru masă. Cei doi actori fură culeși tot din drum. Ximen Qing așteptă până ce prietenii i se îndepărtară și plecă de acasă în lectică, admirând pe cale minunățiile naturii.

Copaci cu miile țes umbra neagră, deasă,
O apă răsucită curge printre ei;
Încheie-n ziduri albe, flori fără paloare,
Plăcute case străjuiesc priveliști pentru zei.
Sunt piersicii la Wu Ling plini de floare,
Cum să-și mai vadă un pescar de drum?
Pe culmi, cununi de prunișor triumfătoare
Și cărturarii stihuri dăruindu-și și le spun.
E însăși insula Penglai[1] în cerul bun
Și paradisul[2] pe pământ acum!

Ximen Qing nu mai contenea să exclame: „Mirifică, măreață priveliște!” Coborî din lectică și intră în grădină. Ying Bojue și Chang Zhijie îi aținură calea, conducându-l într-un pavilion. Acolo îngenunche în fața lui mai întâi Brățară de Aur, apoi făcură același lucru și cei doi actori. Băură ceai și Bojue era gata s-o schimbe pe băutură, dar fu oprit de Ximen:

— Nici gând! Întâi îmi arăți minunățiile grădinii!

Se sculă, o luă pe cântăreață de mână și ieși. Ying Bojue îi conduse. Înaintară de-a lungul coridorului deschis și, urmând balustrada roșie, cotiră spre un pâlc de sălcii plângătoare, unde se ridicau niște araci

încărcați de trandafiri. Trecură pe lângă pietrele Tai[3] și Pavilionul Vântul prin pini, ajungând la Pavilionul Ideogramelor ciudate. În spatele acestuia erau vreo treizeci de prunișori în floare, în mijlocul cărora se înălța un turn, pe pereții căruia poeți celebri încrustaseră versurile lor. Ximen Qing citi câteva. Trecură apoi spre covorul cu bujori, unde se aflau câteva zeci de specii rare. Spre miazănoapte se întindea grădina de bambuși, în stânga ei Pavilionul Ascultării foșnetului de bambuși și Chioșcul Phoenixului. Denumirile acestora fuseseră toate înscrise de celebrități în caligrafie, de la Palat. În partea dreaptă se zărea Eleșteul peștișorilor aurii, iar pe malul lui Pavilionul Desfătărilor oferite de apă. Se rezemară de balustrada lăcuită în roșu închis, privind la peștișorii aurii și jucăuși care făceau balta să semene cu o cuvertură brodată. Ximen Qing fu cucerit de spectacol, însă Bojue îl grăbi. De data aceasta urcară într-o clădire înaltă, cu un cat suprapus, a cărui denumire era: „Turnul pentru ascultat luna". Aici se aflau o mulțime de poeme compuse de oameni vestiți și, de asemenea, paneluri de lemn sculptat, pictat cu caractere în culoare verde. Coborâră și o luară spre răsărit și acolo dădură ca prin minune de un munte artificial ce-ar fi putut fi luat drept adevărat. În munte era săpată Peștera Celor Opt Nemuritori[4], încăpătoare și tihnită, în mijlocul căreia se afla, cioplită în marmură, o masă pentru jucat șah. Pe pereți fuseseră agățate fluiere din fier și flaute din aramă, întocmai ca în lăcașurile nemuritorilor. Ieșind din peșteră, urcară alene pe munte până sus în vârf, de unde putură cuprinde cu ochii grădinile așternute la picioarele lor. Se plimbară îndelung.

— Mă tem că fratele cel mare a obosit, zise Chang Zhijie. Să ne înapoiem în umbrarul mare și mai facem o plimbare ceva mai târziu.

— N-am colindat nici a zecea parte din grădini, remarcă Ximen, cum să fi obosit? Se spune că în lectică poți face o sută de *li* pe zi!

Răspunsul le stârni hazul, însă se îndreptară cu toții către umbrar. Ximen Qing ocupă locul de onoare, cu Chang pe latura răsăriteană a mesei și Ying pe cea apuseană. Brățară de Aur se așeză alături de Ximen. Fu adusă băutura.

— Vă rămân îndatorat pentru toată osteneala pe care v-am pricinuit-o astăzi, închină Ximen Qing.

— Pentru numai un pahar cu apă? protestă Bojue.

După primele pahare, actorii apărură în fața lor și cântară, acompaniindu-se la castaniete, „Broderia înflorată". Erau niște copii și vocile lor erau gingașe și catifelate Ximen îi lăudă.

— Păcat că sunt băieți. De se nășteau fete, ar fi fost de neprețuit.

— Dacă erau fete, le-am fi chemat aici lângă noi n-ar fi stat în picioare, recunoscu Ximen.

— Frate, tu ești un nobil înnăscut și tot ce zici poartă pecetea autorității, glumi Ying și izbucniră cu toții în râs.

După alte câteva pahare, Ying Bojue propuse să bea pe porunci. Lui Ximen Qing nu i se păru locul potrivit, dar se supuse.

— Bine, voi începe eu. Aleg cuvintele: Vânt, floare, zăpadă și lună. Eu voi fi primul, Chang al doilea, gazda noastră al treilea, după care va urma domnișoara Brățară. Fiecare, înainte de a rosti versul ce trebuie să aibă, la rând, unul dintre cele patru cuvinte, va bea. Un pahar. Dacă dă greș drept pedeapsă mai bea un pahar și ne spune o glumă. Dacă e bună, îl iertăm. Dacă nu, va povesti alta. Atenție, încep! Luă cupa desemnată de gazdă pentru joc, o goli și grăi:

„Nori rari, vântul blând, aproape de amiază”.[5]

Chang Zhijie primi cupa, bău și zise:

„Printre flori, pe lângă sălcii, trec pârâul”.

Urma gazda. Ying Bojue primi cupa, bău, dar rămase cu ochii în gol, fără să scoată o vorbă.

— Frate Ying, ești bun de pedeapsă! spuse Ximen.

— Așteptați să-mi adun gândurile, ceru el. Și peste încă puțin, încolțit de Ximen Qing, declamă:

„În primăvara cu albă lapoviță, două palide raze”.

— Stihul tău nu cuprinde niciunul din cuvintele puse în joc! strigă Ximen. — Vei bea de două ori, o dată pentru că ai întârziat și a doua oară pentru că n-ai folosit cuvântul „zăpadă”.

— Nu-i adevărat! Pe „zăpadă” ăsta l-am băgat de două ori![6] protestă Ying, însă fu nevoit să-și accepte pedeapsa. După ce goli două cupe pline, ceilalți râseră, amuzați, cerându-i o istorioară veselă. De data aceasta, nu se lăsă rugat: în drum spre capitală, un cărturar *xiucai* constată că barcagiul ancorase barca în mijlocul Fluviului Albastru. Când să se însereze, porunci omului să pornească și să oprească altundeva, fiindcă acolo sunt tâlhari. „De unde știți că pe aici sunt tâlhari?” se miră barcagiul. „Uite ce scrie pe stela aceea, înfiptă în mal, lămuri cărturarul „În inima fluviului sunt tâlhari”. „Cum de ați priceput așa de aiurea?” se minună omul. Dar scrie limpede „în inima fluviului sunt poeme”. „Pentru mine, poemul e totuna cu un tâlhar!”[7] – spuse cărturarul.

— Cum să se poată că un *xiucai* să nu deosebească cele două ideograme? se îndoi Ximen.

— Frate Ying, vei bea zece cupe pline! sări Cheng.

— Pentru ce? se sperie acesta.

— Gândește-te și singur!

Spunând povestea cu încurcătura celor două ideograme, Ying Bojue

îl atingea de fapt pe Ximen Qing, care era cel mair mare bogătaș din Shandong și cuvântul care-l denumea astfel suna asemănător cu cel pentru tâlhar. Ximen nu înțelesese și abia intervenția lui Chang îl trezise la realitate. Bojue nu răspunse, dădu peste cap două cupe și își ceru iertare.

— Dacă nu le-ai fi băut pe astea două, te iertam, râse Ximen. Dar, cum ai început, mergi până la capăt!

Neliniștit, Ying mai răsturnă pe gât câteva cupe, apoi îl ocări pe Chang:

— Limbutule!

— Mai zi-ne o istorioară! ceru Ximen.

— Credeți că mai îndrăznesc?

— Doar ne distrăm, nu-ți face gânduri. Dă-i bătaie!

— Confucius a luat-o spre apus, la vânătoare de unicorni[8], dar n-a întâlnit niciunul. Mâhnit peste măsură, s-a închis în casă zile în șir, plângând să-și verse sufletul din el. De teamă că li se va îmbolnăvi maestrul, discipolii au luat un bou, i-au lipit pe spate bănuți de aramă, încercând, cu animalul astfel gătit, să-l înșele pe Confucius. Însă învățatul și-a dat seama dintr-o ochire. „Acesta nu-i decât un bou plin de bani, a zis, el, de ce vreți să faceți din el neapărat un unicorn?”

De cum rosti iultimul cuvânt, Ying Bojue se lovi peste gură și îngenunche: — Sluga ta prea plecată își merită moartea, dar n-a avut niciun gând rău.

— Scoală, câine împuțit! râse Ximen.

— Nu-l lua în seamă, stăpâne, grăi Brățară de Aur. Cerșetorul Ying își bate tot timpul joc de unii și de alții, făcând pe deșteptul, dar de data aceasta a călcat rău în străchini.

Ying se înfricoșă chiar mai tare decât întâia oară, se ridică, se duse lângă tânără și o pocni peste cap.

— Parcă nu îmi ajungeau răutățile lui Al Doilea, ți-ai băgat și tu limba ascuțită, târfă mică!

Bărbatul o atinsese cu putere și ea se stăpânise să nu plângă, însă era clar că o durea grozav.

— Om ești tu, sau câine? îl luă la rost Ximen, în glumă. Mai întâi îți bați joc de mine, apoi te apuci să omori lumea.

Zâmbind, Ying se apropie din nou de Brățară, luând înfățișarea spășită a unui copil care a făcut năzbâtii și își cere iertare.

— Cine te-a crescut în atâta duioșie și gingășie, fata mea, dacă ești în stare să plângi la o simplă atingere? Grozav mă minunez, de vreme ce faci față la altele mai dure, de măgar!

— Cerșetorule! îi aruncă plină de dispreț cântăreața, tu vorbești? Poate nevastă-ta îndură așa ceva!

— Frate, zise el, mai știu o glumă: O tânără se îngrășase prea tare și arăta ca un butoi. Să-i facă un bine, cineva a sfătuit-o să-și strângă

zdravăn fusta pe ea și atunci burta o să i se micșoreze. Fata l-a ascultat. Într-o zi, stătea în poartă astfel încinsă și mijlocul, din pricina strânsorii fustei, o durea de-i săreau ochii din cap. Un trecător, văzând-o, a rostit: „Târfa asta-i dracul gol!” Ea a auzit și de chin și de năduf i-a strigat în urmă: „Ticălosule, aș vrea să fiu ca ăla, dar eu una mi-s zeița Abundenței!”

Istorioara plăcu și toți râseră, chiar și cântăreața.

Ying Bojue își bău porția și trecu apoi cupa lui Ximen Qing, să încheie jocul început. Brățară de Aur nu vru să joace.

„Urc trepte de nori în Palatul Lunii
La nemuritor să merg în peștera lui”.

Ultimul cuvânt ales era „lună” și cele patru stihuri fuseseră rostite. Ximen Qing se ridică, se schimbă și făcu vreo câțiva pași încolo și încoace. Bojue porunci să se umple masa din nou și în clipa aceea observă lipsa cântăreței. Cercetând cu privirea în toate părțile, o zări îndreptându-se spre aracii cu trandafiri, să se ușureze. Atunci el frânse o creangă înflorită și se duse tiptil după ea. Se lăsă pe vine în spatele ei, cu gândul să o sperie și chiar o atinse cu floarea. Fata simți gâdilătura și neterminându-și treaba, se ridică, stropindu-se. Numai că în dosul lui Ying se strecurase Chang, care îl îmbrânci cu atâta forță, încât Ying se împiedică și căzu cu fața exact în locul cu udătura, murdărindu-se. Se ridică în patru labe, înjurând și rupând-o la fugă după Chang Zhijie, să-l bată. Ximen Qing se oprise la umbra unui pin, râzând cu lacrimi de ceea ce vedea.

— Cerul te-a pedepsit, cerșetorule! îi strigă cântăreața, chicotind și ea.

Se întoarseră la masă și Ximen Qing îi ceru lui Ying o povestire în care să se ia pe sine însuși în răspăr.

— Am și așa ceva! se repezi Ying. Un bogătaș tocmai se slobozise, iar unul ca mine, care trăia pe spinarea lui, aflându-se prin preajmă, zise: „Nici nu miroase!” Bogătașul se alarmă: „Dacă nu miroase,” e de rău. Chem degrabă un doctor!” „Stai să iau seama mai bine, propuse leneșul acela și apropiindu-se mai mult, numaidiecât se prefăcu a mirosi, strâmbând din nas. „De fapt se simte o putoare grozavă, zise el. Fii liniștit!”

Povestirea le stârni mare haz.

— Pe fratele l-ai atacat. De mine ce-ai avea de spus? întrebă Chang.

Râseră. Ying propuse ca Chang să joace ghicitul degetelor cu Ximen, pe băutură[9]. Brățară de Aur începu să le cânte.

Îndată ce Ximen Qing a plecat de acasă, Chen Jingji s-a aranjat cât mai plăcut, pândind un prilej să pună mâna pe Lotus de Aur. Nu a îndrăznit să meargă la ea direct, ci s-a ascuns în Peștera Zăpezii, cu

gândul că poate femeia are să iasă la plimbare prin grădină. După un timp destul de lung, își pierdu răbdarea și se strecură la ea, fremătând de fericire. Pândi în fața ușii și o auzi cum cântă cu glas încet, dar melodios:

„Cum zici că mă iubești
Dacă m-ai și uitat?”

— Cum să te uit? răspunse el, luând cuvintele cântecului drept o dojană la adresa lui. Se repezi înăuntru și o prinse în brațe:

— Ieri, soacră-mea m-a rugat să mă duc la templu, dar inima-mi era numai la tine și n-am vrut să-i fac pe voie. Azi tata a plecat de cu zori și te-am așteptat zadarnic în grotă, privind și iar privind. Dar nici umbra nu ți-am văzut-o! Atunci am lăsat orice grijă la o parte și am dat buzna aici.

— Taci, de ce vorbești așa de tare? îl mustră femeia. Pereții au urechi, iar sunetul ocolește zidul, împins de vânt. Te poate afla careva.

Chiar atunci, prin deschizătura ferestrei zăriră silueta lui Jad Mic; fata înainta spre camerele ei, cu o mătase albă pe braț. Brusc, sluga se răsuci și o luă înapoi.

— La mine venea, dar se pare că a uitat ceva, șopti Lotus. Și, încredințată că Jad Mic are să se întoarcă, îl zori: Fă-te iute nevăzut, nu putem face nimic acum.

Chen Jingji ieși val-vârtej, bosumfalt. Jad Mic fusese trimisă cu mătasea de Doamna Luna care avea rugămintea ca Lotus de Aur să i-o croiască, însă slujnica uitase modelul și se întorsese să-l ia. Acesta a fost norocul lui Lotus, fiindcă la înapoierea lui Jad, firește, nu mai era nici urmă de tânăr. Totuși, când Lotus apucă materialul, mâinile îi tremurau îngrozitor.

Ximen Qing și frații săi de cruce au băut până ce au simțit că li se învârte pământul de sub picioare. Ximen a dat să se scoale, dar Bojue i-a cerut de mai multe ori să mai rămână și până la urmă i-a căzut în genunchi:

— E limpede că mă părăsești din pricina glumelor alea, pe care le-ai pus la inimă. Altfel de ce-ai pleca? zise.

— Cine ține minte vorbele tale, măi porc de câine! glumi Ximen.

Atunci Ying a luat un pahar mare, l-a umplut și i l-a întins. Chang i-a pus în față mai multe fructe alese. Ximen Qing a golit paharul, a gustat din fructe, le-a mulțumit și s-a ridicat. Pentru Brățară de Aur a lăsat un *liang* de argint și i-a poruncit lui Dai An să ofere actorilor câte trei *qian.* Zicând că nu mai poate bea, Ximen a urcat în lectică și a plecat, însoțit de slugi. Ying Bojue a chemat slugile să strângă, a dat drumul actorilor și a pornit călare spre oraș, alături de tânăra cântăreață, purtată în lectică.

Ximen Qing a ajuns acasă pe înserat și a tras direct la Vaza, să se odihnească. A doua zi, Li Vaza îi spuse.

— De la nașterea copilului, mă simt tot rău. Dimineața mă uit în oglindă și îmi văd fața îngălbenindu-mi-se pe zi ce trece. Poftă de mâncare n-am și picioarele abia mi le târăsc după mine. Dacă mi se întâmplă ceva, cine o să aibă grijă de copilul nostru?

Simțind că e gata să izbucnească în plâns, bărbatul îi vorbi frumos:

— O să-l chem pe doctorul Ren să te cerceteze. O să-ți dea ceva întăritoare și te refaci.

Îl chemă pe Shu Tong, îl puse să scrie o carte de vizită și îl mână chiar atunci după doctor.

Ximen Qing trecu în salonul central. Ying Bojue se înfățișă să-i mulțumească pentru plăcerea de a-l fi avut oaspete și Ximen îi mulțumi la rândul său pentru invitație. Se așezară, discutând. Pester puțin, Shu Tong îl anunță.pe doctor. Ximen se grăbi să-i iasă înainte, urmat de Ying. Apoi luară loc toți trei și copilul-slugă turnă ceai.

— Cine este suferind în nobila voastră casă? vru doctorul să afle.

— A șasea favorită nu se simte bine și v-aș fi recunoscător dacă ați examina-o.

— Doamna care a născut?

— Chiar ea. Nu știu de la ce i se trage.

— Permiteți acestui învățăcel să constate, zise și se lăsă condus la casa Vazei. Acolo se așeză pe un scaun în fața patului și porunci slugii să tragă puțin la o parte draperia care ascundea patul. Ceru femeii să scoată mâna dreaptă. Aceasta o strecură spre el înfășurată într-o batistă și sprijinindu-și-o de o carte.

— Acum voi măsura pulsul, zise doctorul, căută locul, apăsă cu trei degete artera bolnavei, coborî privirea și socoti în tăcere o vreme, apoi îi dădu drumul. Femeia își retrase mâna dreaptă și i-o întinse pe stânga, tot acoperită. Doctorul făcu la fel ca mai înainte.

— I-am socotit pulsul, vorbi către Ximen Qing, aflat lângă el. Mă văd silit să-i examinez și fața.

— Suntem doar prieteni buni și nu găsesc că este vreo piedică, răspunse Ximen și porunci slugilor să îndepărteze cortina.

Doctorul Ren se uită la bolnavă. Fața femeii era aprinsă ca floarea de piersic și sprâncenele întunecate și fine ca frunzele sălciei.

— Culoarea feței prețioasei voastre doamne nu indică o boală anume. Voi încerca să aflu cauzele suferinței în urma unor întrebări, care de cele mai multe ori ne lămuresc ele însele asupra bolii.

Ximen Qing o chemă pe doică. Îmbrăcată în veșmintele sale bune și dichisită la chip, Abundența intră, făcu o plecăciune în fața doctorului și povesti pe îndelete cum buzele stăpânei se usucă și că doamna n-are pic de somn toată noaptea. Doctorul se ridică și se înclină.

— Nobile domn, spuse, dacă-i doar atât, învățăcelul vostru vă

asigură că nu e nimic grav. Oamenii de rând au o construcție fizică și de spirit mai din topor, sângele le este mai gros și pot înghiți orice hapuri, fiindcă chiar dacă noi, doctorii, mai dăm greș uneori, ei n-au ce păți. Însă doamnele din palate sunt foarte delicate și noi nu avem voie să săvârșim nicio eroare, altfel este cum nu se poate mai primejdios. De aceea, am ținut să știu starea exactă a doamnei. Acum câteva zile am fost chemat s-o consult pe soția ministrului Wang. Suferința dumneaiei era asemănătoare cu a doamnei. I-am lut pulsul, am întrebat despre pricinile bolii, i-am privit cu atenție chipul și am aflat tot ce se putea afla. Acasă, am căutat prin prescripțiile străvechi, pe cele potrivite le-am pus față în față cu vederile mele și i-am indicat acelei doamne leacuri care să scoată fierbințeala din ea și să-i întărească locul slăbiciunii. Îngrijirile ce i le-am dat s-au dovedit minunate. După numai trei-patru doze, bolnava și-a revenit în totul. Ministrul treburilor publice mi-a arătat recunoștința sa, trimițându-mi argint și mătăsuri. Soția lui mi-a oferit și ea daruri în semn de mulțumire. Apoi ministrul Wang mi-a înmânat un carton pe care caligrafiase patru caractere: „Doctor cu multă învățătură și puteri miraculoase” și a ordonat muzicanților să mă conducă până acasă. Tobele și alămurile acestora cântau așa de tare că răsunetul lor trecea dincolo de ceruri. Acum câteva zile, niște prieteni m-au vizitat și mi-au spus despre caligrafie că era făcută în stilul *yan,* ideogramele, ca înaripate, părând că își iau zborul. În tinerețe, învățăcelul din fața voastră a studiat o grămadă de cărți și numai pentru că familia a sărăcit, m-am apucat de arta medicinei. Iată de ce pot să declar că titlul acela de „doctor cu multă învățătură” îl merit cu adevărat!

— Îmi pare bine că nu e nimic grav, zise Ximen. Nu vă ascund, venerabile domn, că deși am mai multe soții, de aceasta mă simt cel mai legat. Mi-a născut un fiu și am nevoie de ea să-l crească. Mă încred în priceperea voastră și vă rog să o vegheați cu mare grijă. Vă voi răsplăti cum se cuvine. Sunt un simplu soldat și nu mă pot ridica la înălțimea ministrului Wang, dar nu am să fiu mai prejos în privința considerației pe care am să vi-o arăt!

— Ne cunoaștem destul de bine, nobile domn, încât învățăcelul vostru nu va îndrăzni să pretindă nicio plată. Nici pentru doctorii nu voi cere nimic.

Ximen Qing se porni pe râs.

— Nu sunt dintre cei care primesc doctoriile gratuit. Aceasta îmi amintește o frumoasă poveste: Cândva un om a zis: „Dacă ți se îmbolnăvește pisica de lepră, dă-i prafuri negre și se face bine”. „Unui câine râios ce i se poate da?” întrebă cineva din apropiere. „Prafuri albe, prafuri albe!” se repezi omul. După cum vezi, doctore, leacurile albe[10] sunt pentru câini!

Doctorul aplaudă, înveselit.

— Atunci chiar că nu știu ce-o să-mi dați dacă voi prescrie cumva prafuri albe! râse doctorul. Cred că am să solicit și de la dumneavoastră un carton pe care să așterneți câteva cuvinte. Nimic altceva! Nimic altceva! adăugă.

Se înclinară – unul în fața altuia și se întoarseră în salon.

Capitolul LV

— Acum spune-mi adevărul, doctore, ceru Ximen, după ce luară loc în salon.

— Doamna s-a îmbolnăvit fiindcă nu s-a îngrijit îndeajuns după naștere, vorbi doctorul Ren. Sângele i-a sărăcit, s-a tras la față, îngălbenindu-se. Și-a pierdut pofta de mâncare și e lipsită de vioiciune. După părerea acestui învățăcel, pulsul îi este slab, ceea ce înseamnă că are ficatul inflamat și circulația sângelui, neregulată. Dacă nu se tratează atent și grabnic, nu se va mai putea face nimic.

— Ce doctorii îi veți da?

— Vom folosi niște leacuri pentru scăderea fierbințelii și oprirea pierderilor de sânge. *Huangbo* și *zhimu*[11] și alte câteva ierburi. Se va simți cât de curând mai bine.

Ximen Qing îi porunci lui Shu Tong să împacheteze un *liang* de argint și i-l oferi doctorului, pentru rețetă. Ren mulțumi și plecă, trimițând îndată leacurile, care fură fierte în camerele Vazei[12].

După plecarea doctorului, își făcu apariția Ying Bojue, solicitând din nou un împrumut pentru Li al Treilea și Huang al Patrulea.

— Spune-le să vină mâine și le voi face pe plac, acceptă Ximen, invitându-l în umbrarul din grădină și reținându-l la masă.

— Laur e încă la tine? se interesă Ying. Omul plecat la Dongjing ar cam trebui să se întoarcă.

— Ai dreptate. Îl aștept și eu, mai cu seamă că vreau să-l trimit în Yangzhou.

Mâncară, apoi Bojue se duse la treburile sale. A doua zi, revenind de la *Yamen,* Ximen Qing îi găsi acasă pe Ying și protejații acestuia, așteptându-l. Cei din urmă, de cum îl văzură, îl salutară până la pământ. Ximen merse să se schimbe și-i spuse Doamnei Luna să scoată cei două sute cincizeci de *liang* înapoiați de Xu. Adăugă încă pe atât și-l rugă pe Chen Jingji să ia bănetul și să-l însoțească în salon.

— N-am bani acum și numai la stăruințele fratelui Ying vă ofer suma ce mi-ați cerut-o. O aștept înapoi cât mai repede cu putință.

— Cum să întârziem, când ați fost atât de bun cu noi? spuse Li. Îndată ce refacem banii, vi-i înapoiem, înainte de a ne atinge de un singur bănuț de al nostru.

Stabiliră dobânda, mulțumiră înmiit și se retraseră. Ying dădu să plece și el, dar Ximen îl opri. În timp ce stăteau de vorbă, o slugă vesti

întoarcerea lui Lai Bao din capitală.

— De ieri am zis că e momentul, se lăudă oaspetele.

Aproape numaidecât Lai Bao intră în salon și îngenunche în fața stăpânului.

— L-ai întâlnit pe unchiul Zhai? Cum a rămas cu Laur? întrebă scurt Ximen.

— Umila mea persoană l-a văzut pe unchiul Zhai. Cum a citit cartea voastră, stăpâne, a mânat un ajutor la mareșalul Zhu. M-am dus și eu cu el. Ne-a primit și a spus că venind eu din partea Marelui Tutor, el, unul, i-ar elibera pe loc, dar că din nefericire cazul fusese preluat de mareșalul Huang. Tot ce poate face este să nu-i mai urmărească pe cei care n-au fost prinși, dar pe ceilalți îi ține închiși. A mai zis că eunucii se mânie tare la început, dar lasă lucrurile la jumătate, nu le duc ei niciodată până la capăt. După ce mareșalul Huang va uita, și n-are să fie mult până atunci, o să-i scape ușor și pe arestați.

— Uite ce noroc a coborât și pe capul Aromei! se minună Ying.

— Sun și unchiul Zhu vor primi pedepse ușoare, n-or să fie osândiți, încheie Lai Bao și scoase din buzunar cartea de răspuns.

Ximen Qing o citi și zise:

— Nici prin gând nu le trece ălora că eu i-am salvat.

— Frate, zise Ying, ai inimă mare!

— Unchiul Zhai s-a bucurat văzându-mă, reluă Lai Bao. M-a întrebat dacă stăpânul vine în capitală, de ziua Eminenței Sale, Marele Tutor. Mi-a fost greu să zic nu și am dat din cap, spunând că s-ar putea prea bine să vă duceți. Unchiul Zhai s-a înveselit, adăugând că în felul acesta veți avea un frumos prilej de întâlnire.

— Nu m-am gândit niciodată să fac drumul acesta, dar după cele câte-mi spui, ar merita să merg. Apoi, grăi către Lai Bao: Ești frânt după atâta cale, mergi în spate, mănâncă și bea și culcă-te! Odihnește-te o zi-două, că apoi te trimit la Yangzhou!

Lai Bao îi dădu ascultare. Ximen vroi să se ducă să o înștiințeze de cele aflate pe Laur și îi ceru oaspetelui să-l aștepte, însă acesta, de cum rămase singur, o luă zorit pe urmele prietenilor săi.

Când ajunse în camerele doamnei Luna, Laur știa deja totul. Îngenunche degrabă în fața stăpânilor.

— Prin bunătatea tatei și a mamei, rosti, am scăpat de mare necaz. Cum aș putea să vă mulțumesc?

— De vreme ce-ai venit în casa noastră, se cădea să facem ceva pentru tine. Altfel, la ce ne-ai mai fi trecut pragul?

— M-ați scăpat cu viață și odată cu mine și pe târfa aceea de Aroma, care n-are nimic cu dumneavoastră. Ea s-a ales cu o grămadă de bănet, m-a tras și pe mine în murdăria ei și noi o răsplătim prin bine. Parcă nu mă lasă inima s-o iert!

— Mare noroc pe ea, într-adevăr! zise Ximen.

Peste puțin, Laur spuse că pleacă să le vestească și alor ei bucuria. Promise să se întoarcă altădată împreună cu maică-sa ca să îngenuncheze în fața binefăcătorilor.

— Bine, nu te reținem, încuviință Ximen.

— Întâi mănâncă, Laur, și pe urmă te duci, zise doamna Luna.

— Oh, nu mănânc, mamă. Laur se ridică și se înclină încă o dată.

— Treaba s-a sfârșit cu bine, dar de azi înainte să-l primești mai rar pe tânărul cărturar Wang!

— Ce vorbe-s astea, tată? se minună Laur. Cum l-aș putea lăsa măcar să mă atingă? Să putrezească cine-l primește pe unul ca el. Și nici atunci n-am fost eu cea care am stat cu el.

— Bine, așa să fie, de ce te juri? spuse doamna Luna și chemă lectica pentru Laur.

Ximen Qing îi împărtăși soției gândul de a face o călătorie spre capitală.

— Dacă vrei să mergi, să trecem la pregătiri pe dată, altfel vei întârzia, acceptă ea.

— Darurile pentru ziua de naștere a Marelui Tutor sunt gata. Am mai avea de făcut doar bagajele mele.

— Astea nu-s greu de rânduit, îl asigură femeia.

Ximen Qing plecă s-o vadă pe Li Vaza. A doua zi îl chemă pe Chen Jingji în grădină, punându-l să-i scrie cenzorului Cai. Încredință scrisoarea lui Lai Bao, cerându-i ca în ziua următoare să pornească spre Yangzhou.

Câteva zile trecură pe nesimțite. Ziua de naștere a Marelui Tutor Cai se apropia. Ximen Qing alese pentru drum o zi norocoasă și îi înștiință pe Dai An, Qin Tong, Hua Tong și Shu Tong că aveau să-l însoțească în capitală. Doamna Luna și celelalte femei se îngrijiră de împachetarea darurilor și a lucrurilor trebuincioase călătoriei, făcând în total peste douăzeci de legături mari. În ajunul plecării, femeile dădură un banchet în cinstea stăpânului casei. În noaptea aceea, Ximen dormi cu soția principală. A doua zi, scoaseră mai întâi pe poartă toate baloturile, trimițându-le înainte, cu un document de liberă trecere, pentru a nu avea necazuri la punctele de control. Bărbatul merse la Li Vaza să-și vadă băiatul și-i zise femeii:

— Ai grijă de tine. Dacă ai nevoie de medicamente, cheamă-l pe doctorul Ren. Eu n-am să întârzii cine știe ce.

— La drum fii cu ochii în patru! îl povățui soața, cu lacrimi în ochi.

Ximen Qing se întoarse în încăperea centrală, unde îl așteptau doamna Luna, Pavilion de Jad și Lotus de Aur. Ele îl conduseră până la ieșire. În poartă, Ximen Qing luă loc într-o lectică răcoroasă și se așternu la cale lungă, urmat de cele patru slugi, călări. Călătoriră întins, sculându-se în zori și trăgând peste noapte la hanuri sau la

stațiile de poștă. Străbătură munți renumiți pentru priveliștile lor, trecură ape mirifice. Întâlniră aproape numai cărturari și ofițeri în drum spre Marele Tutor, pentru a-l felicita de ziua cea mare. Carele lor cu daruri nu se puteau număra. Cam după zece zile, ajunseră în Dongjing, pătrunzând pe sub Poarta Zece Mii de Binecuvântări. Soarele stătea să scapete și merseră întins la *pailou-ul*[13] Virtutea Dragonului, acasă la superintendentul Zhai Qian, să înnopteze. Auzind că Ximen Qing sosise, acesta se grăbise să-i iasă în întâmpinare. Se înclinară ceremonioși unul înaintea celuilalt. După ce se răcoriră cu ceai fierbinte, Ximen Qing porunci, lui Dai An să ia toate lucrurile înăuntru. Slugile lui Zhai Qian dădură și ele o mână de ajutor. Se aduse oaspeților alcool, să se spele de praful adunat pe drum.

Mai pe urmă, pe o masă măiestrit sculptată, se înșiruiră bucate rare, cu gust nemaipomenit, de parcă ar fi fost chiar ficat de dragon și măduvă de phoenix. Nici Marele Tutor n-ar fi putut întrece în rafinament un asemenea ospăț. Când li se puse în față băutura, superintendentul oferi o cupă Cerurilor, vărsând-o, apoi, pe următoarea oaspetelui. Ximen Qing îi turnă, la rândul său, una. Dulciuri și fructe felurite curseră unele după altele, ca apa într-un pârâu. După două cupe, Ximen Qing rosti:

— Învățăcelul vostru a sosit special de ziua Venerabilului Tutor împărătesc. Pentru a-mi dovedi loialitatea, am adus cu mine unele lucruri fără însemnătate, însă mă gândesc să nu mă refuze. Dar ca să o spun după inima mea dintotdeauna cinstită cu voi, v-aș implora, ca între neamuri, să mergeți mai înainte la Înălțimea Sa și să-i vorbiți despre mine. Aș fi fericit pentru tot restul vieții dacă m-ar lua sub tutela sa. Oare aș putea nădăjdui?!

— Ce vedeți greu în acest lucru? se miră Zhai Qian. Cu toate că stăpânul nostru este unul dintre cei mai puternici stâlpi ai Palatului, e tot om și îl bucură cuvintele și! gesturile frumoase. Să-l lăsăm să admire și să prețuiască darurile și nu numai că va accepta să vă socotească fiu adoptiv, dar va avea în vedere chiar o promovare!

Spusele acestea îl încântară nespus de mult pe Ximen Qing. Petrecură închinând cu paharele vreme lungă, până când oaspetele declară că numai rezistă.

— Încă o cupă. De ce nu beți? îl îndemnă gazda.

— Mâine e ziua cea mare și nu pot bea prea mult, se scuză Ximen.

La insistențele lui Zhai, mai goli o cupă. Încredințându-se că și însoțitorii încheiaseră masa, gazda îl conduse pe Ximen în biblioteca din curtea interioară, să se odihnească. Un pat cu draperii de mătase, bine înmiresmat, fusese pregătit și mai multe slugi îl așteptau pe oaspete ca să-l servească. Ximen Qing se dezbrăcă și se întinse în pat. Rămas singur, nu se putu deloc obișnui cu încăperea străină și noaptea

trecu greu. Înainte de zori, fu în picioare, dar ușile erau încuiate și se văzu silit să aștepte până la răsăritul soarelui. Slugile sosiră cu cheile, deschiseră, iar copiii-slugă îi aduseră apă să se spele.

În clipa în care fu gata, își făcu apariția stăpânul casei. Se salutară și luară loc. Cineva le puse în față o tavă de un roșu închis, pe aceasta aflându-se un vas de argint și treizeci de soiuri de delicatesuri rânduite frumos. Mâncară și băură.

— După masa de dimineață, zise Zhai Qian, învățăcelul vostru va merge la palat, să-i vorbească Eminenței Sale, apoi vă voi înștiința să veniți cu darurile.

— Vă rămân foarte îndatorat! mulțumi Ximen.

Mai gustară din băutură la bucatele ce li se serviră, apoi masa fu strânsă.

— Stați aici, îl sfătui Zhai. Eu plec la palat.

Dar nu trecu mult și gazda se întoarse în grabă.

— Când am ajuns, Eminența Sa se gătea, spuse. Afară, locul e înțesat de mandarini, civili și militari, care așteaptă să fie primiți să-l felicite de ziua lui. I-am vorbit și trebuie să mergem numaidecât, altfel nu mai intrăm, de mulțime. O iau înainte, să pregătesc totul. Ne vedem acolo.

Abia încheie vorba și dispăru. Bucuros la culme, Ximen își chemă slugile să care împreună cu câțiva slujitori ai gazdei cadourile. Îmbrăcat de sărbătoare, Ximen urcă în litieră. O mulțime pestriță de mandarini, mai mari și mai mărunți, aștepta să fie primită. Lângă portalul Virtutea Dragonului, Ximen Qing zări de, departe într-o lectică un dregător în care mai apoi îl recunoscu pe prefectul Miao din Yangzhou, vechea sa cunoștință. Acela îl observă și el pe Ximen. Coborâră în același timp și se salutară până la pământ. Acest Miao fusese un simplu bogătaș și se înălțase la o poziție însemnată. Se alăturase grupării Marelui Tutor și acum venise, ca și mulți alții, să-i ureze viață lungă. De data aceasta, se întâlniseră din întâmplare și cum zoreau amândoi spre palat, schimbară doar câteva cuvinte, își dădură adresele și se despărțiră. Ximen Qing ajunse în fața palatului Marelui Tutor Cai Jing. Într-o mare de verdeață se ridicau o seamă de clădiri semețe. Cai iuți ca vântul și ca gândul adăstau în permanență în fața porților. Fastul era orbitor. Tot palatul era încărcat de comori. Iar acum se înfățișaseră să-l felicite pe stăpânul acestor minunății mandarini de peste nouă hotare și patru mări. Stăteau acolo, mândri, cei șase miniștri și cei trei guvernatori generali. Cu adevărat:

De poate Fiul Cerului să fie prețuit
În zece mii de ani,
Doar prim-ministru în împărăție
Stimat e-n ce-nvârtește pentru bani.

Ximen Qing intră pe poartă. Superintendentul era acolo. Poarta mijlocie era închisă și mandarinii intrau pe aripile laterale. Minunându-se, Ximen Qing ceru lămuriri și i se spuse că Fiul Cerului intrase o dată pe acolo și de atunci oamenii obișnuiți nu mai îndrăzneau să-i pășească pragul. Lăsară în urma mai multe porți, toate păzite de soldați. Domnea o ordine desăvârșită. În fața lui Zhai, toți se înclinau, întrebând cine este cu el. „Un neam din Shandong, sosit de ziua Eminenței Sale", răspundea superintendentul. După ce trecură de o mulțime de porți și de nenumărate cotituri, li se iviră pe cale numai piloni sculptați ori pictați și grinzi aurite și atunci începu să se facă auzită o muzică delicată, diafană, ca în ceruri.

— Palatul ser află la mare distanță de orice altă reședință, constată Ximen. De unde răzbate muzica?

— Sunt cele douăzeci și patru de femei-muzicanți, care cântă în fiecare zi când stăpânul nostru mănâncă. Acum ia masa de dimineață. Ele știu interpreta Dansul Spiritului Ceresc, Dansul Curcubeului și Dansul Zeiței Guanyin. Deodată, Ximen simți în nări un parfum de santal cum nu-i mai fusese dat să întâlnească. Muzica se auzea mai de aproape.

— Calcă ușor! Ne aflăm în preajma cabinetului său.

După un colț, din coridor pătrunseră într-un salon imens, ca palatul nemuritorilor cerești. La intrare se găseau cocori, fazani și o sumedenie de păsări rare, alături de flori nepieritoare, înflorind ele fără de contenire și, de multe și bogate ce erau, ochiul nu le putea nicicum cuprinde pe de-a-ntregul frumusețea; erau, între multe altele, hortensiile, florile norilor sacri și florile copacului budist *fusang*. Ximen Qing nu cuteză să înainteze în salon și îl rugă pe superintendent să o ia el înainte, ca să se țină în urma lui.

În mijlocul încăperii se afla un jeț cu o blană de tigru aruncată deasupra; acolo ședea un bărbat înveșmântat într-o robă brodată cu dragoni roșii și maimuțe mari. Era Marele Tutor. La adăpostul unui paravan erau înșiruite una după alta douăzeci-treizeci de femei frumoase, gătite în straie după moda de la Palat, în mâini cu batiste și evantaie, pentru a-l răcori pe Eminența Sa. Superintendentul se trase într-o parte, rămânând în picioare. Ximen Qing făcu patru plecăciuni. Marele Tutor se ridică și îi răspunse la salut. Aceasta fu cea dintâi întrevedere a lor. Îndată, superintendentul se apropie și-i șopti Marelui Tutor ceva la ureche. Înțelegând că e vorba de el, Ximen se înclină de încă patru ori. De data aceasta, Marele Tutor nu mai întoarse salutul, semn că avea să-l îngăduie sub tutela sa. Ximen vorbi, numindu-l tată:

— Fiul vostru nu are prin ce să-și arate pietatea filială. De ziua voastră ilustră am pregătit câteva lucruri lipsite de preț. E ca și cum aș fi purtat cu mine cale de o mie de *li o* pană de gâscă. Vă urez,

Eminență, viață lungă cât Munții de Miazăzi!

— Cum aș putea primi! Ia loc, te rog, zise Marele Tutor Cai.

Un slujitor apăru cu un scaun. Ximen Qing făcu încă o plecăciune.

— Șed, zise și se așeză pe latura de apus a sălii.

Sorbi din ceaiul care i se puse în față numaidecât. Superintendentul ieși în grabă, ordonând să fie aduse darurile. Cele peste douăzeci de baloturi fură cărate și rânduite în fața treptelor. Dintr-o lădiță se scoase inventarul bunurilor pe care erau înscrise: o robă vișinie cu dragoni, o alta de culoare verde, douăzeci de suluri de satin cu figuri și douăzeci din satin simplu, douăzeci suluri de pânză dată la apă și tot atâtea de pânză străină și patruzeci de materiale felurite, simple sau cu modele; mai erau o cingătoare de jad, cu cap de leu, una din aur cu încrustații din lemn de santal, un rând de zece pocaluri sculptate în jad și alt rând în corn, opt cupe de aur pur cu decorații florale, zece perle fine și două sute *liang* de aur. Marele Tutor se uită peste listă, apoi peste cele douăzeci de sarcini prețioase, cu inima plină de încântare. Rosti un cuvânt de mulțumire, după care ceru superintendentului să bage lucrurile în tezaurul lui și porunci să se aducă băutură pentru a-l cinsti pe oaspete.

Știindu-l foarte ocupat, Ximen Qing se ridică să-și ia rămas bun.

— Fie, admise el. Vino după-amiază devreme.

Ximen Qing se ploconi iarăși și se îndreptă spre ieșire. Gazda îl conduse câțiva pași. Ca mai înainte, superintendentul îl însoți până afară din palat. Ximen se înapoie la locuința gazdei, iar aceasta rămase să-i introducă și pe ceilalți la Marele Tutor.

Acasă la Zhai, Ximen își scoase hainele de ceremonie, luă masa de prânz, se retrase în bibliotecă și se culcă. Mai târziu, un trimis al superintendentului Zhai îl invită la banchet. Ximen Qing rnulțumi, întinzându-i omului niște aur și lăsându-l să plece. Se îmbrăcă, îi porunci lui Dai An să pună mai multe bucăți de argint în cutia pentru vizite și porni în lectică, urmat de cele patru slugi.

În ziua aceea, Marele Tutor Cai transmisese invitații la banchet tuturor celor care se prezentaseră să-l felicite de ziua lui, împărțindu-i în trei. Prima zi era destinată membrilor familiei imperiale și eunucilor; ziua a doua erai pentru miniștirii și mandarinii de grad înalt, iar cea de-a treia zi, pentru restul dregătorilor. Numai Ximen Qing, care venise de la atât de mare depărtare și încărcat de nenumărate și alese daruri, care îl bucuraseră nespus pe Marele Tutor, avea invitație chiar de ziua nașterii acestuia. La sosirea oaspetelui, gazda se grăbi să-i iasă în întâmpinare. Ximen se purtă cu modestie, stăruind ca Marele Tutor să pășească înaintea lui, iar el să-i calce în urmă, umblând aplecat și sfios.

— Ai bătut cale lungă ca să-mi aduci urări de ziua mea și mi-ai făcut daruri frumoase, rosti Eminența. Astăzi te-am poftit la un

banchet, să-mi exprim astfel caldele simțăminte ce-ți le port.

— Cât va trăi pe lungea aceasta, fiul vostru vă este întru totul îndatorat, Eminență. Măruntele daruri ce vi le-am pus la picioare în semn de înalt respect nici nu merită să fie amintite.

Tăifăsuiră și râseră împreună, de parcă iar fi fost cu adevărat tată și fiu. Douăzeci și patru de femei frumoase cântau la tot felul de instrumente muzicale. Se turnă băutură. Marele Tutor dori să-i ofere lui Ximen Qing o cupă, dar acesta nu se simți vrednic de o asemenea înaltă cinstire și după multe poftiri, abia primi să soarbă una, din picioare. Se așezară la mese. Ximen îi ceru lui Shu Tong să aducă o cupă din aur în formă de piersică și când o avu în mână, o umplu până la buză și merse în fața măsuței la care ședea Marele Tutor. Îngenunchind, făcu urarea:

— Să trăiți o mie de ani, Eminență!

— Ridică-te, fiul meu! rosti gazda, încântată și bău până la ultimul strop.

Abia atunci se sculă în picioare Ximen și se retrase la locul său. Bucatele servite au fost raritățI atât de prețioase și de numeroase, încât cu greu le-am putea înșirui și înfățișa în cuvinte. Banchetul dură până pe înserat. Atunci Ximen împărți pachetele cu argint printre slugi, mulțumi și își luă rămas bun.

— Nobile tată, cuvântă el, aveți multe de făcut. Vă mulțumesc din tot sufletul. Este prea destul cât v-am stingherit.

Plecă și se întoarse la locuința lui Zhai.

A doua zi, dori să-l viziteze pe prefectul Miao și-l mână pe Dai An să cerceteze unde trăsese. Sluga descoperi că dregătorul era în gazdă la eunucul Li, undeva în spatele orașului imperial. Dai An vesti sosirea stăpânului său printr-o carte de vizită.

— Învățăcelul acesta tocmai tânjea după o conversație cu un prieten de inimă. Ați picat cum nici nu vă dați seama de bine, îl întâmpină el și-l opri la masă. Ximen Qing încercă să se împotrivească, dar se văzu obligat să rămână. Nu vom mai povesti despre mâncărurile felurite cu bunătăți de pe uscat și din apă. Doi tineri cântăreți, cu sprâncene frumos trase și ochi curați, interpretară câteva melodii. Arătându-i pe Dai An și Qin Tong, Ximen Qing îi spuse lui Miao:

— Acești doi trântori nu știu decât să înfulece și să bea. Cum să se măsoare ei cu aceștia doi?

— Mi-e teamă că nu vă vor fi de cine știe ce folosință, venerabile domn, zise Miao, dar dacă îi doriți, vi-i dăruiesc cu dragă inimă.

Ximen Qing se împotrivi. Nu putea accepta un bun la care gazda ținea ea însăși prea mult. Băură până târziu în noapte. Ximen Qing mulțumi și se întoarse la reședința superintendentului.

Mai toți demnitarii însemnați ai Palatului au oferit, opt sau nouă

zile la rând, ospețe în cinstea lui Ximen Qing. Însă cum dorul de casă îi sta ca o săgeată în piept, Ximen a poruncit în cele din urmă să se facă pregătirile de plecare. Superintendentul Zhai s-a dat de ceasul morții să-l oprească. Au mai băut împreună în ajun, purtându-se unul cu altul ca adevărate rude. A doua zi s-au despărțit din zori și Ximen Qing a purces spre Shadong. Despre călătorie, cu greutățile și neplăcerile ei nelipsite, nu vom mai povesti.

De la plecarea lui Ximen Qing în capitală, doamna Luna și celelalte soții și-au ocupat timpul cu lucrul de mână și n-au mai ieșit să petreacă. Numai Lotus de Aur se făcea frumoasă ca o floare sau ca o bucată rară de jad și se amesteca printre slugi, jucând ghicitul degetelor sau pietre. Trăncănea și glumea, înveselindu-se și grozăvindu-se, fără să-i pese de nimeni și de nimic. Gândul ei era numai la Chen Jingji. Ieșea zi după zi în grădină, dând ocol Grotei Zăpezii, în speranța să-l întâlnească acolo. Tânărul bărbat o avea în suflet numai pe ea și o căuta adesea. Când se nimerea să fie numai ei doi la un loc, le părea rău că nu se pot iubi în voie, de teamă să nu fie descoperiți. Într-o zi, doamna Luna, Meng Pavilion de Jad și Li Vaza se aflau laolaltă, când Dai An a intrat în fugă și a îngenuncheat, vestind întoarcerea stăpânului.

— Unde se află? întrebă doamna Luna.

— Stăpânul e la nici douăzeci de *li* depărtare.

— Oi fi nemâncat? spuse doamna Luna.

— N-am mai mâncat de azi dimineață, recunoscu omul.

Soția principală porunci să se prepare bucate și ea trecu în încăperea centrală împreună cu suratele ei. Precum se știe:

Poetul pleacă, granguriețele rămân pe loc,
Se-ntoarce prințul rândunelele-s gureșe foc

Soția și favoritele au așteptat îndelung, până au fost anunțate că bărbatul le-a sosit. Acesta a coborât în poartă. Femeile i-au ieșit în întâmpinare. Bărbatul a făcut o reverență în fața doamnei Luna, apoi le-a salutat, în rânduiala cuvenită, pe Pavilion de Jad, Li Vaza și Lotus de Aur. În spatele lui au îngenuncheat cele trei slugi-copii. Din bucătărie s-a adus mâncârea. Ximen Qing le-a vorbit femeilor despre marea osteneală a călătoriei, despre casa superintendentului Zhai, despre prietenia ce i-a arătat-o Marele Tutor prin invitația la banchetul primei zile și despre grija cu care s-au purtat cu el ceilalți.

— Băiatul e bine? o întrebă apoi pe Li Vaza. Dar tu? După leacurile doctorului Ren, te simți mai în putere? În drum spre Dongjing, m-am gândit fără contenire la voi.

— Copilul e bine și chiar și eu mă simt mai înzdrăvenită.

Doamna Luna a luat în primire lucrurile șoțului și darurile oferite

de Marele Tutor, apoi s-a așezat și ea la masă. Seara, nevestele au dat un festin în cinstea întoarcerii stăpânului casei. Ximen Qing și-a petrecut noaptea la soția principală și aceasta a fost pentru ei ca revărsarea unei ploi înviorătoare după o vreme lungă de secetă sau ca întâlnirea cu totul întâmplătoare a unor buni prieteni într-un loc necunoscut.

A doua zi, fiica și ginerele i s-au înfățișat lui Ximen să-l salute și au discutat despre prăvălii. Aflând de întoarcerea Marelui Mandarin, Ying Bojue și Chang Zhijie au venit să-l vadă, căinându-l pentru oboseala drumului. El le-a vorbit despre măreția și bogăția capitalei și despre oblăduirea ce i-o acordase Marele Tutor. Cei doi frați de cruce l-au felicitat, iar el i-a oprit la un pahar.

— Fratele tău mai mic îți cerșește un lucru, îndrăzni Chang înainte de încheierea vizitei. Oare m-ai putea ajuta, frate? zise și lăsă capul în jos, amuțind.

— Hai, vorbește!

— Casa în care trăiesc e proastă. Aș căuta alta mai bună, dar sunt tare strâmtorat. Te implor să mă împrumuți și pe mine cu niște bani și-o să ți-i înapoiez cu dobânda care se cuvine.

— Ce tot zici de dobândă? Numai că acum m-ai prins rău, fără un ban. Stai să sosească Han cu marfa din Yangzhou și îți dau cât îți trebuie.

Ying și Chang au mulțumit și s-au retras.

Aflat încă în Dongjing, și crezându-l și pe Ximen Qing acolo, Miao l-a căutat pe cel dintâi acasă la Zhai. „Cuvântul unui bărbat e ca șfichiul biciuștii pe spinarea roibului. De vreme ce i-am promis că-i dau cei doi cântăreți, cum să-mi iau cuvântul înapoi?” Chemându-i la sine pe copiii-cântăreți, le-a glăsuit astfel:

— Mai înainte v-am făgăduit Marelui Mandarin Ximen din Shandong. S-a împlinit vremea să vă duceți la el. Strângeți-vă lucrurile!

— V-am slujit ani în șir, au spus tinerii, îngenunchind, cu lacrimi în ochi. Dumneavoastră ne-ați purtat de grijă și ne-ați învățat să cântăm cântece din miazăzi. Acum nu ne mai doriți și ne trimiteți altuia.

— Tot ce spuneți e adevărat, răspunse el, simțind amărăciune în fundul sufletului. Mi-e greu că trebuie să mă lipsesc de voi, dar, mai presus de orișice, un bărbat își ține cuvântul dat. Cum aș putea să încalc spusele părintelui sfânt Kong?[14] Iată de ce nu pot pleca urechea la vorbele voastre. Îi voi scrie și îl voi ruga să se poarte cu voi cu multă dragoste.

Cei doi au fost nevoiți să se supună. Miao a pus să se scrie o carte, aceasta trebuind să fie înmânată lui Ximen Qing împreună cu niște mătase și cărți. Apoi a poruncit unei slugi, pe nume Miao Shi, să-i ia cu sine pe cei doi cântăreți, scrisoarea și darurile și să plece spre

Qinghe. La despărțire, tinerii au vărsat lacrimi amare, apoi au urcat pe cai și au pornit-o la drum. Ajunși în Qinghe, au descălecat, au întrebat unde locuiește familia lui Ximen și au mers drept acolo.

De când se întorsese din Dongjing, Ximen Qing a fost zilnic prins cu o sumedenie de treburi. A primit cadouri, a fost chemat la multe petreceri. În fiecare zi se găseau trei-patru prieteni care îl vizitau și din această pricină nu putea să se ducă la *Yamen.* În ziua aceea, scăpase ca prin minune de oaspeți și se prezentase la treburile sale dregătorești. Fusese în Sala Mare și interogase, împreună cu procurorul Xia, câțiva răufăcători. Când încheiase, urcase în lectica răcoroasă și o luase spre casă, condus de câțiva slujbași, care îi croiseră drum prin mulțime. Acasă, Miao Shi și cei doi copii-cântăreți așteptau de multă vreme. Ei îl urmară pe Ximen în salonul din față și îi căzură în genunchi.

— Umilul vostru servitor am venit la Excelența Voastră cu o carte din partea cărturarului Miao din Yangzhou.

Ximen luă scrisoarea și lista cadourilor.

— Vă rog să vă ridicați, zise și deschise scrisoarea. O citi, încântat pentru tinerii cântăreți ce-i fuseseră dăruiți. M-am întâlnit cu stăpânul vostru, printr-o simplă întâmplare, le spuse. Nici nu-l credeam atât de sincer în prietenie. Am aruncat o vorbă la petrecere și iată-vă aici, după ce ați bătut cale lungă. Fiecare vorbă rostită de stăpânul vostru prețuiește cu adevărat o mie de galbeni! Asemenea oameni sunt tot mai greu de găsit.

Cei doi cântăreți se apropiară din nou, îngenunchează și bătură patru mătănii.

— Stăpânul ne-a trimis să vă slujim. Vă roagă j să vă purtați cu bjândețe.

— Ridicați-vă, le ceru. Firește că mă voi purta cu voi cu multă bunăvoință.

Porunci să se aducă de băut și de mâncat pentru Miao Shi și cântăreți, pregăti daruri în semn de mulțumire și o scrisoare. Le spuse copiilor cântăreți că o să-l slujească în biblioteca lui.

Wang a Șasea, nevasta lui Han Daoguo, aflând că Ximen Qing este ocupat zi de zi cu fel și fel de treburi, ardea de nerăbdare să-i trimită o scrisoare, dar nu găsea prin cine. Fratele ei, Wang Jing, de cincisprezece sau șaisprezece ani, se împlinise destul de frumos și femeia se gândi să i-l dea lui Ximen Qing, să-l slujească, lucru pe care îl și făcu, întâmplător chiar în ziua sosirii celor doi copii-cântăreți. Ximen Qing îl primi și îi spuse să meargă tot în bibliotecă. Pe când se afla în salonul central, hotărând acestea în privința tinerilor, apăru Ying Bojue; Ximen îi povesti despre copiii-cântăreți, poruncindu-i lui Dai An să aștearnă masa pentru oaspete. Ceru copiilor să cânte câteva melodii de la miazăzi. Ei veniră în față și cântără, stând în picioare

unul lângă altul, „Ieri noapte a înflorit prunișorul din grădină”. Melodia era bogată, ușoară și învăluitoare ca norii văzduhului, iar glasurile lor pure ca neaua. Cucerit, Ying Bojue bătu din palme, sărind în picioare.

— Ce mare fericire, frate mai mare, să capeți în dar acești copii neasemuiți! Și ce inimă largă are cărturarul Miao!

— O să-l răsplătesc din plin, îl asigură Ximen Qing.

Apoi stăpânul schimbă numele cântăreților în Gâsca Sălbatică și Rândunica[15], cerându-le să mai zică alte două cântece. Gazda și Bojue băură împreună un timp, după care oaspetele își luă rămas bun și plecă.

Capitolul LVI

Miao Shi se înapoie la stăpânul său cu scrisoarea de răspuns și cu frumoase cadouri. El însuși fusese dăruit cu arginți pentru cele ce făcuse. Însă nu peste mult timp, Rândunica muri, iar Gâsca Sălbatică rămase singur. Iată:

> Mia de-arginți pe talentul cântărețului s-a cheltuit,
> Dar strămutat fericirii, dorul de ea l-a secătuit.

Vremea trecea și Chang Zhijie, care îi cerșise lui Ximen bani pentru casă, nu se alesese cu nimic, iar proprietarul îl zorea întruna să se mute. Spre nenorocul lui, de când Ximen se înapoiase din Dongjing, o ținuse vreo zece zile în șir din banchet în banchet și nu fusese chip să-l întâlnească. Proverbul zice: când se văd, prietenii se ajută între ei, dar atâta timp cât nu se găsesc, ce să facă unul pentru celălalt? Chang Zhijie se ruga în fiecare zi de Ying Bojue să treacă împreună pe la Marele Mandarin. Dar abia ajungeau în poartă și aflau că stăpânul e plecat. Întors mereu acasă cu mâinile goale, într-o bună zi nevasta l-a luat în primire:

— Bărbat ești tu? Nu ești în stare să găsești o casă ca lumea și mă ții în mizeria asta! Te lauzi cu prietenia ta cu Marele Mandarin și ăluia nici că-i pasă de tine!

El vru să-i răspundă ceva, dar rămase tăcut, privind în gol. A doua zi, se sculă din zori, îl căută pe Ying, și intră cu el într-o cârciumă, îmbiindu-l să bea.

— N-aș vrea să te bag la cheltuială, zise Bojue.

Chang trase de el să se așeze și comandă băutură, un platou de carne afumată și unul de pește proaspăt. După două rânduri de pahare, își dădu drumul:

— Frățiorul tău te-a rugat pe toți zeii să pui o vorbă bună pe lângă Marele Mandarin și zile în șir n-am putut da de el. Sunt într-un hal

fără de hal cu nenorocita aia de casă. Azi noapte nevastă-mea m-a bătut la cap vorbindu-mi numai despre asta. Pe la al cincilea *geng* n-am mai răbdat și m-am sculat. N-ai vrea să mergi din nou la Marele Mandarin? Încă n-a ieșit pe poartă și i-ai putea lămuri ce și cum pe îndelete. Ce zici?

— De vreme ce mi-o ceri, se cuvine să fac tot ce-mi stă în putință. O să-i zic să te sprijine și nădăjduiesc s-o scoatem la capăt.

Mai răsturnară pe gât câteva pahare, apoi Ying nu mai vru să bea. Chang Zhijie stărui totuși să mai ia doar un pahar, plăti și ieșiră amândoi, îndreptându-se spre casa lui Ximen Qing.

Era pe la începutul toamnei și adia un vânt plăcut. Ximen Qing începuse să se resimtă după zile nesfârșite de chef. În ziua aceea, fusese poftit de eunucul Zhou, însă îi ceru să-l ierte că nu se poate bucura de această onoare. Era în grădină, împreună cu nevestele, plimbându-se printre flori și copaci, fericiți. Auzind că dăduseră în sfârșit de stăpânul casei, Chang Zhijie și Ying Bojue pătrunseseră în salon, bucuroși. Așteptară îndelung, însă nici gând ca Ximen Qing să apară. La un moment dat, Hua Tong și Shu Tong trecură cu o ladă plină cu veșminte din mătase, suflând din greu.

— Of și abia dacă am cărat jumătate! spuse unul dintre copiii-slugă, poposind în salon, să-și mai tragă sufletul.

— Unde vă e stăpânul? întreba Ying.

— Își petrece prin grădină.

— Te supăr rugându-te să-l vestești că suntem aici.

Slugile le făcură pe voie și peste puțin Hua Tong reveni.

— Stăpânul îi roagă pe unchii Ying și Chang să mai aibă un pic de răbdare.

Într-adevăr, Ximen nu întârzie mult. Se salutară și luară loc.

— Fratele nostru a ținut-o zilele acestea tot în ospețe. Prin ce minune îl găsim astăzi acasă? începu Ying Bojue.

– De când ne-am văzut ultima oară, am fost invitat în fiecare zi și am dus-o precum zici, numai într-un chef, de nu-mi mai simțeam nici capul. Și astăzi mă chemase cineva, dar am spus și eu că sunt ocupat.

— De unde ți-au picat lăzile, acelea pline cu mătăsuri?

— Bate toamna la ușă și oamenii au nevoie de straie de toamnă. Lada pe care ați văzut-o era a cumnatei voastre, dar în ea e numai o parte din veșmintele ei!

— Cel puțin șase lăzi pentru șase neveste. Nu-i ușor deloc! nu-și putu struni limba Chang Zhijie. Noi, cei din popor, abia dacă facem rost de un sul de mătase. Ești bogat, frate mai mare!

Ximen și Ying izbucniră în râs…

— N-am văzut corabia de Hangzhou și nu știu dacă ți-a sosit marfa. Li și Huang ți-au înapoiat datoria? întrebă Ying.

— Habar n-am pe unde o fi ancorată corabia și n-am primit nicio

veste. Sunt îngrijorat. Cei doi s-au obligat să plătească luna viitoare.

Ying Bojue se apropie de Ximen Qing.

— Îți mai amintești ce te rugase fratele Chang al Doilea? În ultima vreme n-ai fost deloc liber ca să-ți putem vorbi. Proprietarul îi face numai necazuri, soția îl boscorodește zi și noapte și el e sfârșit de supărare. O să se lase frigul și roba lui de blană e amanetată. Dacă ai inimă bună, frate, fă după învățătura cea veche: ajută-l pe om la nevoie! Dacă îi dai o mână de ajutor, scapă de ocara și certurile femeii.

— Țin minte că i-am promis, dar am cheltuit mult în capitală și mă văd nevoit să aștept întoarcerea lui Han Daoguo. De ce se zorește atât?

— Nu el, cât nevastă-sa! Acum trebuie făcut ceva.

Ximen Qing căzu pe gânduri.

— Poate că n-ar fi prea greu. Cât îi trebuie?

— Copii n-au, socoti Bojue, și le-ar fi de ajuns o casă care, în afara intrării, să aibă o cameră de primire, un dormitor și o bucătărie. Măcar patru camere, care ar prețui trei-patru lingouri de argint. Dacă ești hotărât să-l salți din starea în care e, fă-o acum, frate!

— Azi o să-i dau puținul ce-l mai am în casă, să-și cumpere haine și mobilă. După ce-și găsește casa și se mută, îi dau banii trebuincioși pentru ea. E bine așa?

— Ce suflet bun ai, frate! exclamară amândoi.

Ximen îl chemă pe Shu Tong și-l trimise să-i ceară soției principale mărunțișul pe care-l avea într-o cutie de piele.

Sluga se întoarse îndată cu o pungă.

— Aici sunt vreo doisprezece *liang* de argint, care mi-au rămas după ce le-am mulțumit slugilor Eminenței Sale, în Dongjing.

Deschise punga și le arătă că erau bucăți mici de argint de câte trei sau cinci *qian,* până la un *liang.*

Chang Zhijie îi primi și-i băgă în sân, înclinându-se în semn de mulțumire.

— Vezi prea bine că nu te-am amânat înadins, spuse Ximen. Caută-ți o casa și când fac rost de bani o luăm.

Chang îi mulțumi încă o dată. Se așezară iarăși.

— Se zice că în vechime oamenii știau să fie mărinimoși, grăi Ying Bojue. Ca urmare, fiii și nepoții lor se bucurau de înaltă cinstire, sporind întruna averea înaintașilor. Au existat și dintr-aceia josnici care au îngrămădit comori peste comori, iar apoi fiii și nepoții lor n-au dus-o bine, pierzând până și mormintele strămoșești. Calea cerurilor este nestrămutată!

— Banii sunt făcuți să umble, încuviință gazda. La ce bun să-i îngropi într-un loc? Cerul ni i-a lăsat să ne folosim de ei. Dacă unul strânge averi uriașe, alții vor fi în mare lipsă. E o nelegiuire să ții ferecate bogății nemăsurate.

Shu Tong aduse mâncare și după ce ospătară, Chang Zhijie se ridică și plecă spre casă fericit, cu banii în sân.

Nevasta îl primi din poartă cu vorbe urâte.

— Mortăciune pe picioare, coate-goale[16], paltin fără frunze! Îți faci de cap ca o haimana și mă lași să crap de foame între astea patru ziduri? Îmi vii acasă dându-ți aere ca un prinț, când ar trebui să intri în pământ de rușine! Nici casă n-ai, dar îți face bine că înghiți vorbele de ocară ale proprietăresei. Ce-ți pasă, tu pleci și eu stau să-mi spargă urechile bălăcăriile ăstora!

Chang al Doilea nu deschise gura până când femeia nu-și descarcă toată obida. Atunci scoase încet la iveală banii și-i puse pe masă.

– Bani! Bani![17] Ce sclipitori sunt și ce grozav mai zornăie! Mă ia cu furnicături pe tot corpul. Ce păcat că n-am pic de scuipat în gură, altfel le-aș da drumul pe gât! Dacă te-ntorceai mai înainte, scăpăm de spurcăciunile târfei ăleia!

Cei doisprezece ori treisprezece *liang* de argint îi luară ochii femeii și ea se năpusti spre masă, să-i înșface.

— Stai! o opri el. Ți-ai bătut joc de mine, făcându-mă în fel și chip și cum ai dat cu ochii de bani, te-ai și îmbunat! Mâine îmi cumpăr haine noi și mă mut de unul singur. N-am chef să mă mai încurc cu tine!

— Frate, se lumină la față femeia, de un zâmbet larg, de unde ai banii? Văzându-l că tace, urmă: Ești supărat pe mine? N-am vrut decât să avem și noi doi o casă ca lumea. Acum ai bani și ne putem pune la cale treburile. Ce rău ți-am făptuit de te arăți atât de hain! Ți-am fost doar nevastă bună și știi prea bine că m-ai luat de fată mare. Cu ce ți-am greșit ca să te porți atât de nedrept?

Chang n-o luă în seamă. Femeia îi dădu cu gura înainte, însă el o lăsă să tot zică, de parcă n-ar fi avut urechi. Pierzându-și cumpătul, femeia izbucni în lacrimi.

— Te-am ținut tot acasă. N-ai fost la sapă la pământ, n-ai orbit de țesut, dar de mine ți-ai bătut joc cum ai vrut, o dojeni el.

Nevestei îi șiroiau fără contenire lacrimile pe obraz. Rămaseră adânciți în mutenie, negăsindu-se nimeni care să-i împace. „E greu să fii femeie, își zise Chang. M-a ocărât ea cam mult, dar poate că nu e bine să mă port urât. Dacă o las, lumea o să mă vorbească de rău, zvonurile or să ajungă la urechile Marelui Mandarin și mi-o retează”. Ducându-și gândul până la capăt, grăi către ea, râzând:

— Am glumit, de ce-aș fi supărat? M-ai luat și tu, și nu o dată, prea tare peste picior și n-aveam altceva de făcut decât să-mi iau câmpii unde vedeam cu ochii. Cine te putea răbda? Acum să-ți povestesc cum e cu arginții! și-i mărturisi tot.

— Dacă Marele Mandarin ți i-a dăruit, spuse nevasta, nu e bine să-i aruncăm în vânt ori să-i dăm pe flori. Eu zic să ne luăm veșminte

groase, călduroase, să nu tremurăm la iarnă.

— De-aia am venit în grabă, să ne povățuim. Ne luam ceva de îmbrăcat, niște lucruri pentru gospodărie și când om găsi casa, o să fim și noi în rândul oamenilor. Numai că nu prea știu cum să ne arătăm mulțumirea pentru marea bunătate a Măritului Mandarin. Poate să-l poftim la noi după ce ne mutăm în casa nouă.

— O să mai vedem noi! zise femeia.

Pentru că:

> Bunătate și ură or să rămână
> Mii și mii de ani doar nu se fac țarână.

Tăifăsuiră o vreme, apoi femeia îl întrebă dacă mâncase.

— Am luat masa la Marele Mandarin, iar tu ești înfometată, recunoscu el. Mă duc să-ți cumpăr orez.

— Fii cu grijă la bani! îl povățui ea.

Chang Zhijie luă un coș și ieși. Cumpără orez, iar de la un măcelar luă o bucată de carne de oaie.

— De ce ai irosit banii pe carne? îl certă ea din ușă.

— Ai zis că ai dus-o greu la mine și ai dreptate: cu bunătăți nu te-am înfruptat și e mai nimic bucățica asta de carne de oaie. De fapt, meritai să tai un bou pentru tine! zise el, zâmbind.

— Ticălosule! îl arată ea cu degetul, în glumă. Mă urăști de-a binelea și nu pricep cum de mă rabzi.

— Teamă mi-e că n-o să te iert niciodată, chiar de mi-ai zice dragă și frate de zece mii de ori pe zi. Poți să și încerci!

Râzând, femeia plecă să scoată apă din fântână. După ce găti, umplu un bol cu carne și i-l puse în față bărbatului, să se înfrupte.

— Eu am mâncat, zise el, iar tu ești flămândă.

Atunci ea mâncă de una singură, strânse resturile și-l mână pe bărbat la cumpărături.

Chang al Doilea băgă arginții în buzunar și ieși în Strada Mare. Se uită prin câteva prăvălii, până cumpără cinci straie din mătase pentru soață: o robă din mătase neagră de Hangzhou, o fustă verde, o bluză de culoarea lunii, o rochie roșie și o altă fustă albă. Pentru el găsi o jachetă de culoarea oului de gâscă și o robă de culoarea cuișoarelor. Acestea, laolaltă cu alte câteva mărunțișuri, îl costară șase *liang* și jumătate. Le făcu sul și le cără acasă, în spinare. Aflând cât cheltuise, nevasta oftă.

— Nu-s deloc ieftine, dar fac banii, spuse, le strânse frumos și le băgă în ladă. Mâine să umbli după mobilă.

În ziua aceea, nevasta lui Chang se simți nespus de fericită și toate cuvintele sale grele le înecă în apele Oceanului de Răsărit. Iar noi ne vom opri, în ce-i privește, aici.

După plecarea lui Chang Zhijie, Ying Bojue mai stătu cu Ximen Qing.

— Vezi, vorbi la un moment dat gazda, cu toate că sunt numai un slujbaș militar, mi-am făurit o poziție de seamă. Sunt în legături apropiate cu o sumedenie de mandarini din capitală și de prin alte părți și de curând am intrat sub oblăduirea Eminenței Sale, Marele Tutor al împărăției. Salutările și urările de bine curg spre mine râu, însă n-am vreme să le răspund. Am nevoie de cineva care să se îngrijească de scrisori, cruțându-mă de o oboseală mai mult, dar nu cunosc niciun cărturar. Dacă afli pe cineva, să-mi spui.

— Îmi ceri un lucru destul de greu, frate. Ne trebuie un bărbat învățat și cinstit; să fie priceput și descurcăreț ca s-o scoată cu toate la capăt, scurt la vorbă și drept; altfel, poate fi el și tobă de carte, dar dacă e cu capul în nori și trăsnit, ce să facem cu el? Eu am un prieten ajuns *xiucai*[18] și cu toate că a mai încercat de câteva ori mai departe, a căzut de fiecare dată. E foarte învățat, aș zice că se află deasupra unor Ban Gu sau Sima Qian[19]. Cât privește firea lui, este din stirpea lui Confucius sau a filosofului Mencius. Ne știm de copii și ne iubim. Din câte îmi amintesc, acum vreo zece ani, la un concurs, examinatorii l-au lăudat, dar din nefericire un altul l-a întrecut și așa se face că a căzut. De atunci a concurat de multe ori, până i-a albit părul în cap. E el un simplu învățat, dar e stăpânul a o sută de *mu*[20] de pământ și trei sau patru case.

— Dacă are din ce trăi, ce-i mai trebuie slujbă?

— S-a ruinat, a vândut tot și a rămas să facă față cu mâinile goale.

— Parcă pământul odată vândut mai are vreo însemnătate! se miră Ximen.

— Poate că nu mai trebuie pus la socoteală, înclină să-i dea dreptate Ying. Are însă o nevastă, cam de douăzeci de primăveri, frumoasă de pică și doi copii de trei și patru ani.

— Dacă are o nevastă atât de frumoasă, îi vine bine s-o lase și să plece?

— Spre norocul lui, acum vreo doi ani, nevastă-sa a fugit după unul, în capitală. Copiii i-au murit de variolă și el a rămas singur pe lume. Sunt sigur că e oricând gata să vă servească.

— Vorbești în dodii! îl mustră Ximen. Cum îl cheamă?

— Shui, Apă. E învățat ca nimeni altul și dacă-l primești, scrisorile și poemele pe care le va compune în numele tău îți vor aduce faimă.

— Nu cred o iotă din ce spui. Dacă-ți vine în minte ceva scris de el, recită-mi și de mi-o plăcea, îl iau și-i dau și casă. Dacă-i singur, e ușor de făcut treaba.

— Îmi amintesc că mi-a scris odată să-l ajut să-și caute de lucru. Țin bine minte câteva stihuri. Ascultă, frate mai mare:

„Grangurul galben
– răvaș adresat fratelui Ying.
Gândul mi-e la tine,
Vorbe nu găsesc
Binele ce-l duc, eu ți-l doresc.
Dacă într-o casă
Un slujbaș ar fi pe lângă mine
Grabnic aștept știre de la tine.
Nu-s eu cel ce nu-și încape-n piele,
Dar adevărată-i spusa mea:
De talent mi-e pana plină, grea.
Rareori eu scriu,
Dar când o fac
Cer, de cețuri, nori, tot îl dezbrac.”

— Dacă vroia să-i găsești un stăpân, de ce nu ți-a scris o carte ca lumea și a alcătuit acest poemaș bâlbâit? râse Ximen Qing. Și așa e prost, încât sunt sigur că omul tău e deopotrivă un aiurit și un ticălos.

— Oh, nu-l judeca aspru, sări Bojue. Ține seama că, după înaintași, suntem prieteni de trei generații. Când eram copii, mergeam mână în mână la școală. Învățătorul obișnuia să spună că, elevii Ying și Shui au mintea ageră ca nimeni alții și vor ajunge bine în viață. Noi ne făceam temele împreună și nu ne pizmuiam deloc, ci eram cei mai buni prieteni. Cum nu ținem niciunul la etichetă, mi-a scris poezia în joacă, însă observă că are un farmec al ei.

— Bine, fie, dar ce vrea să zică în stihurile patru și cinci?

— Nu-ți dai seama? E un fel de ghicitoare. Ce cuvânt apare dacă pui alături ideogramele casă și slujbaș? Nu e caracterul *guan,* adică o clădire publică, o școală? „Dacă afli un loc de preceptor, vestește-mă!” Există aici vreun cuvânt ce prisosește? Mai mult, în câteva vorbe își varsă tot năduful inimii. Nu e bine?

Ximen Qing nu mai avu obiecții la text.

— Și ce fel de om e? întrebă.

— Caracterul lui este mai presus chiar decât știința de carte, îl lăudă Ying Bojue. În urmă cu doi ani a fost preceptor în familia mandarinului[21] Li. Casă mare, cu câteva zeci de slujnice tinere și frumoase și cu mai mulți copii-slugă fragezi, ochioși. Cărturarul Shui a trăit acolo patru-cinci ani și nici măcar un gând rău nu i-a trecut prin minte. Tocmai de aceea, aflându-l pur ca un sfânt, slugile au pus la cale să-și bată joc de el. Acest *xiucai* este întruchiparea bunătății și a căzut în laț. Mandarinul l-a izgonit și lumea i-a scornit vorbe că ar avea o purtare nedemnă. Cu toate astea, e omul care ar sta liniștit și sigur pe el și când o femeie i s-ar agăța de gât. Dacă îl aduci în casă, vei vedea că nu se pierde cu firea nici în fața slugilor tale, că ai o

groază!

Ximen Qing râse.

— Of, câine, numai la prostii ți-e gândul. Om fără de rușine! Acum o vreme, Ni Guiyan, învățător în casa colegului Xia Longxi, mi-a vorbit de un xiucai, pe nume Wen. Îl aștept să vină și pe urmă hotărăsc.

Capitolul LVII

În prefectura Dongping din Shandong se află Templul Fericirii Eterne, construit în al doilea an de domnie al împăratului Wu din dinastia Liang. Întemeietorul templului a fost venerabilul Wan Hui[22]. De ce se numea astfel? Fiindcă atunci când venerabilul Wan Hui avea vreo șapte sau opt ani, fratele său a fost trimis soldat la graniță. Nicio știre n-au mai primit de la plecarea aceluia și nimeni nu știa dacă mai era în viață sau murise. Gândul la băiatul cel mare o făcea pe mama să izbucnească în lacrimi. Într-o bună zi, copilul a grăit mamei:

— Mămico, trăim în pace și în liniște și nimic nu ne tulbură tihna casei. De ce plângi mereu? Hai, spune-mi mie și am să-ți alung durerea.

— Ce știi tu, copilul mamei! Tatăl tău s-a dus de pe lumea asta, iar fratele tău cel mare a plecat ofițer la graniță și n-avem nicio veste de la el, de patru-cinci ani. Cum să nu plâng, dacă nici măcar nu știu de e viu ori s-a prăpădit? și femeia și-a slobozit iarăși potopul de lacrimi.

— Dacă aș fi știut mai dinainte că aceasta-i pricina, până acum totul era făcut. Mămico, spune-mi unde a mers. Am să-l caut și am să mă întorc cu vești.

— Băiat prostuț, a zis femeia, zâmbind printre lacrimi. De-ar fi la o sută sau două sute de *li* și tot ți-ar fi foarte greu, dar el se află hăt, spre răsărit, în ținutul Liao și până într-acolo sunt zece mii de *li* și mai bine. Chiar și un bărbat în putere face calea asta în patru-cinci luni. Unde să pleci tu, un biet copil?

— Dacă-i în ținutul Liao, mă duc și-l caut și mă întorc. Doar nu-i în ceruri!

Și-a tras încălțările din paie, s-a îmbrăcat bine, a bătut o închinăciune în fața mamei, asta în chip de rămas bun, și s-a făcut nevăzut ca un fir de fum.

Femeia a strigat după băiat, dar el nici gând să răspundă. Ea a alergat afară, dar el deja dispăruse. Tristețea femeii sporise și mai greu. Femeile din vecini s-au dus s-o liniștească.

— E un copil, n-o să ajungă departe. Se întoarce repede, au mângâiat-o ele.

Femeia și-a șters ochii și a rămas îngândurată. Soarele coborâse spre apus, când femeia a ieșit afară, cu sufletul plin de speranță că o

să-l vadă pe băiat întors din drum. Într-adevăr, în depărtare a zărit umbra întunecată care semăna a copil. „Mulțumesc cerului și pământului, mulțumesc razelor soarelui și lunii că mi se înapoiază copilașul”, și-a zis în sinea ei. „Asta e răsplata rugilor mele!” În clipa următoare, băiatul a îngenuncheat în fața ei:

— Încă nu te-ai culcat, mămico? a întrebat-o. Am fost în ținutul Liao, am dat de fratele meu cel mare și i-am cerut o carte care să-ți împace sufletul.

— Bine că nu te-ai dus, băiețașul mamei, a răspuns ea, înveselită. M-ai scăpat de gânduri rele. Dar să nu mă amăgești tu pe mine, doar n-oi fi străbătut zece mii de *li,* de dimineață până la apus?

— Nu te încrezi în vorbele mele, mămico? a zis el și a scos din buzunar cartea liniștitoare, scrisă chiar de mâna fiului ei cel mare. Apoi a dat la iveală o cămașă a fratelui, cusută pe vremuri de ea, plină de sudoare și praf; copilul o adusese să fie spălată.

Vestea îi uimi pe vecini și copilului îi ziseră Wan Hui, Cel care se duce și se întoarce cale de zece mii de *li.* Mai târziu, s-a făcut călugăr și i s-a spus venerabilul Wan Hui. Era un om de o înaltă virtute și cu o putere magică de a dobândi ceea ce dorea. Odată, a înghițit două ace în fața împăratului, iar altădată a ridicat deasupra capului trei pagode. Tocmai de aceea a fost construit Templul Fericirii Eterne, ca un altar al lui, cheltuindu-se o mulțime de bani. Într-adevăr:

> Sfinții se ivesc pe lume, cu minuni să o uimească,
> Prosternarea-n a lor față e firească.

Pe negândite au trecut luni și ani în șir, tot așa precum alunecă suveica prin urzeală. Timpul se mișcă, lucrurile se prefac. Venerabilul Wan Hui s-a întors în ceruri și călugării săi, numai piele și os, s-au prefăcut și ei în altceva, dispărând de pe fața lumii. În umbra lor au rămas doar câțiva descreierați, care se țineau de femei, beau și nu erau în stare de nimic. Ei și-au amanetat odăjdiile, au vândut clopotele și până la urmă au dat pe băutură și olanele și cărămizile cu care fusese ridicat templul. Ploile și vântul au distrus statuile budiste, iar un lăcaș al venerării celor sfinte a ajuns un câmp părăginit! Treizeci de ani și mai bine nu s-a găsit nimeni să-l ridice din nou. Însă un venerabil călugăr, de prin ținuturile de apus ale Indiei, atras de splendoarea Chinei, a Țării de Mijloc, a trecut Fluviul Nisipurilor Curgătoare și Marea Constelațiilor și în opt-nouă ani a pus piciorul în țara râvnită. Tot umblând, a sosit în Shandong, dând de acest templu dărăpănat. Nouă ani a stat el cu fața la zid, fără să scoată o vorbă și cu drept s-a arătat zicerea:

> Credința-n Buddha-i fără un cuvânt,
> Găsești ce-i bun, tăcând ca un mormânt.

Într-o zi, un gând îi veni în minte. „Vai”, își zise, „templul e aproape năruit, iar asinii pleșuvi, călugării aceștia mai haini decât câinii, nu știu decât să sugă la băutură și să se înfrupte din toate cele lumești. Iată cum casa lui Buddha, clădită de înaintași vrednici, s-a coborât a fi un maidan al deșertăciunii. Ce păcat! Cât am meditat până acum și n-am izbutit să iau o hotărâre! Ce s-ar cădea să fac? Dacă nu o scot eu la capăt, cine altul e mai nimerit? în Shandong i s-a dus vestea unuia de-i zice Marele Mandarin Ximen, dregător militar și om putred de bogat, mai bogat chiar decât un duce[23]. La banchetul dat în templu, cu prilejul plecării cenzorului Cai, văzând în ce hal e sfântul lăcaș, a spus cu gura lui că s-ar cădea să fie refăcut. Dacă l-aș convinge să ia în mână treburile, mai din vreme sau mai târziu templul ar străluci ca odinioară. Am să pornesc degrabă la el.” Bătu gongul și îi strânse pe toți călugării în sala centrală a templului. Acolo le împărtăși ce avea de gând să facă. Ce temeiuri avea? Iată:

Pe trup sutana-n roșu de maimuță,
Cerceii lui de aur din ureche
În mâini toiagul lustruit cum e oglinda
Și opt sute de perle cu-a zilei lumi pereche;
El ce deschide tuturora calea cea de aur,
Și simplu muritor stă în visare trează.
Stufoasele-i sprâncene, barba lui în roșu,
Iar ochii clopotele tari de bronz
Cu-nvățătura sfinților din cerul de apus
Neobositul carele veghează.

Venerabilul ceru să i se aducă uneltele de scris și compuse o chemare la subscripții publice. Această adevărată întruchipare a lui Buddha se despărți de ai săi, își puse încălțările în picioare, îndesă pe cap o pălărie de pai și o luă la drum spre locuința lui Ximen Qing.

După plecarea lui Ying Bojue, Ximen Qing se dusese la doamna Luna și îi vorbise de cărturarul Shui și despre obligația sa de a da un banchet de răspuns pentru toți cei care îl poftiseră la ospețe, după întoarcerea-i din capitală. Chiar atunci, îi și porunci lui Dai An să aibă în grijă pregătirile și trimise copiii-slugă cu invitațiile scrise. Împreună cu doamna Luna, merse apoi să-l vadă pe Guange. Li Vaza îi întâmpină bucuroasă și o strigă pe doică să vină cu băiatul. Sprâncenele i se pronunțaseră, arăta frumos împlinit. Întinse mâinile și trecu, râzând, din brațele doicii în cele ale doamnei Luna.

— Copilul meu! zise soția principală, luându-l la piept. Arăți minunat. Când te vei face mare, ai să fii băiatul meu deștept și mândru tare! Ce zici? O să-ți pese nițel și de bătrâna ta mamă?

— Ce vorbă-i asta? zise Vaza. O să se facă mare și o să ajungă înalt

demnitari. Și ale cui vor fi veșmintele de ceremonie, dacă nu ale mamelor lui?

— Fiul meu, eu, unul, vreau să fii demnitar civil! se amestecă tatăl. Să nu-mi urmezi pilda. Slujbele militare sunt bune, dar nu se bucură de onoarea și prețuirea celor civile.

Lotus de Aur i-a auzit de afară și mânia i-a năpădit sufletul. „Otreapă", o ocărî ea. „Crezi că numai tu ești în stare să aduci pe lume un copil? Pe urmă, fiu-tău n-a trecut încă trei înfloriri de prunișor și patru veri. Mai are destul până la vârsta molimelor ălora mai mari și, ehei, mult până la cincisprezece-șaisprezece ani! E un neștiutor și nu-i decât o bășică de apă la bunul plac al stăpânului iadului. Gata îl și vede mare dregător, ca ea să se aleagă cu onorurile de prea venerabilă mamă! Iar tâlharul ăla de bărbat, marfă fără rușine, ia uite la el că și-l vrea mandarin civil, de parcă ce, locul lui nu i-ar sta bine?" Pe când ea îi boscorodea, supărată, Dai An se apropie și o întrebă dacă stăpânul se afla acolo.

— Tâlhar cu limba ascuțită, de unde să știu eu? îl luă ea în primire. Te aștepți să fie cumva la mine? De ce nu-l cauți la venerabilele mame?

Dai An înțelese că o găsise în toane rele și se îndepărtă. În pragul casei doamnei a șasea, se opri, tuși și anunță vizita lui Ying.

— Ce mai vrea de s-a întors atât de repede?

— Vă va spune dumneavoastră, stăpâne!

Ximen Qing lăsă femeile și se duse în față. Dar tocmai când să-l întrebe pe Ying ce vrea, venerabilul călugăr se înfățișase la poartă.

— Amida Buddha! grăi el cu glas puternic. Aceasta e casa Excelenței Sale Ximen? Transmite-i o vorbă, bunule paznic, spune-i că mă aflu aici să-i binecuvântez urmașii, să-i aduc fericire și bunăstare și să-i urez viață lungă. Sunt stareț din capitală și îi cerșesc să mă primească!

Ximen Qing era un om care nu se prea sinchisea de bani. Iar de când îl avea pe Guange făcea cu dragă inimă opere de binefacere, gândind că ele or să-i ajute copilului. Știind acest lucru, slugile îl înștiințară pe dată.

— Spuneți-i să intre, încuviință el.

Venerabilul călugăr păși în salon, se înclină cu adânc respect și spuse cine era:

— Acest sărman călugăr se trage din Țara Indiilor, de unde a venit pe picioarele sale până în Dongjing, iară nouă ani de zile a tot stat în meditație sfântă la Templul Fericirii Eterne. Dar, vai, templul e atât de părăginit, pereții i s-au coșcovit și mi-am zis că sărăcanul de mine, ca discipol al lui Buddha, trebuie să fac ceva care să dea vigoare nouă și virtute învățăturii. Nu cu mult în urmă, aici, la acest templu, v-ați luat rămas bun de la un venerabil nobil. Țin minte că ați fost îndurerat de

starea templului și ați dat glas dorinței de a face ceva pentru noi. Buddha ne e martor. Iată ce scrie în cărțile cele sfinte: Dacă bărbații cu inimă milostivă și femeile virtuoase din această lume își vor împărți din avuțiile lor pentru strălucirea chipului lui Buddha, binefacerea se va revărsa asupra urmașilor și urmașilor urmașilor lor, care se vor ridica zdraveni și frumoși, vor trece toate examenele la care vor lua parte, iar soațele lor au să trăiască în mare cinstire. Am bătut îndeosebi la înalta voastră poartă, Excelență. Vă cerșesc o danie de cinci sute sau o mie de *liang,* sprijin prin care am să pot duce la capăt această faptă de mare binefacere. Încheind, desfăcu o bucată de mătase și din ea scoase la lumină lista de subscripții, pe care i-o întinse lui Ximen, cu mâinile amândouă. Spusele călugărului avură darul să înduplece inima gazdei și aceasta primi bucuros lista. Porunci unui copil-sluga să aducă ceai și între timp el își aruncă ochii peste hârtie. Iată ce scria:

„Prea umilă jalbă: După ce calul cel alb a dat naștere sacrei învățături, religia budistă s-a făcut cunoscută prin mult strălucita doctrină pornită din Indii, care a dus la întemeierea de felurite glorioase școli. Călugării s-au împrăștiat în omenirea toată, propăvăduind învățăturile lui Buddha. Cele trei mii de lumi aflatu-i-au frumusețea și înalta ardoare. În fața acestor ruine, cum poate fi proslăvit numele lui fără seamăn? Dacă nu stăruim pe lângă bunătatea oamenilor, ne mai putem noi socoti vrednicii discipoli ai lui Buddha? Templul, din ziua de azi, al Fericirii Eterne, este un lăcaș sfânt, ridicat în vechimea îndepărtată, un loc pentru alese sacrificii. A fost clădit în zilele împăratului Wu din dinastia Liao, întemietorul său fiind Preamăritul Învățător Wan Hui. Templul se înălța pe atunci în măreție orbitoare, fiind el făcut după splendoarea grădinii lui Buddha înstișii. Podeaua era din aur, podoabele și ele de o delicatețe desăvârșită, pe măsura celor din mănăstirea Chiyuan, iar treptele le avea cioplite în jad alb. Turnuri zvelte împungeau văzduhul, suflul lui de religiozitate urcând până într-al noulea cer. Fundațiile îi erau solide, iar în sala cea mare încăpeau și o mie de călugări. Aripile lăturalnice ale clădirii erau magnifice, adevărate castele. Culoarele și galeriile lucind de curățenie, dădeau întregului templu aerul unui palat ceresc. Pe atunci, clopote și tobe vesteau slujbele și oamenii se credeau cu adevărat în împărăția lui Buddha. Discipolii erau cu multă învățătură și acel loc al bunei credințe părea paradisul pe pământ. Dar vârsta aceea s-a petrecut de mult și lucrurile s-au prefăcut cum se poate mai rău. Călugări vicleni s-au dedat la băutură, încălcându-și sacrul jurământ și ducând-o doar în somn și trândăvie, ca nici de mătură nu s-au mai atins. Cu vremea, templul s-a șubrezit, discipolii au luat-o care încotro, lăcașul a ajuns deșert și rece și puțini au fost aceia ce au mai venit să se roage aici. Șerpi și șobolani și-au găurit ascunzișuri în pereți, iară vântul și ploile

au mușcat din coperișuri și ziduri adânc. Stâlpii și pereții s-au prăbușit unul după altul. Astfel au mers lucrurile zi după zi și an după an și nimeni nu s-a găsit carele să se îngrijească să le dreagă sau să le înalțe din nou. Balustradele lăcuite în roșu și lambriurile au fost puse de călugări pe foc, pentru a-și fierbe ceaiuri și a-și încălzi băutura. Pilonii cei solizi și grinzile au fost date pe sare și pe orez. Vântul a spulberat aurul de pe statuile *luohanilor,* iar ploaia a umflat statuia lui Buddha, până ce ea a crăpat, făcându-se praf și pulbere. Vai, cum o minune neasemuită deloc, cu totul și cu totul de aur, a căzut în paragină! Viața înflorește o vreme, după care nimicul se alege de ea, dar de fiece dată după rău nu poate să nu vină binele.

„Din fericire, pe preasupusul călugăr nu-l mai rabdă sufletul să fie martor priveliștii părăginitului castel al regelui sanscrit. El s-a legat cu mare jurământ să îmboldească darea de inimă a oamenilor cu credință. Fie că vor dona o coloană, o bârnă sau un simplu lemn, li se va primi totul cu nespusă bucurie și numele lor are să fie pomenit în vecii vecilor. Fie că dau arginți sau pânzeturi sau orice altceva, aceia ce o fac au să fie trecuți în cartea binefăcătorilor.

„Cu credința în tăria și în înțelepciunea lui Buddha, implor Binecuvântarea Împărăției Cerurilor să se pogoare asupra oamenilor buni la inimă, urându-le, totodată, fericire, prosperitate de-a pururi și viață lungă de o sută și de o mie de ani! Cu deplin crezământ în oglinda limpede a învățăturii[24], fie ca tatăl, fiii și nepoții să atingă înalte demnități! Aceștia să aducă pe lume copii plini de înțelepciune, iară ei la rându-le să preacinstească numele lor; casele să li se ridice măjestuoase și aurul scânteietor să le sporească stivuit cât munții. Spre bucuria lor, să li se împlinească orișice își vor pune în minte și-n rugăciunea gurii. În ziua în care această listă, are să fie în mâna ta, fie ca strâmtoarea inimii tale să fie sfărmată. Înaltă cinstire.”…

Terminând de citit, Ximen Qing lăsă cu multă grijă hârtia pe masă.;

— Fără nicio îndoială, glăsui el, cu toate că nu mă pot socoti un om bogat, am o oarecare stare. Sunt un dregător militar și iată, când îmi pierdusem orice speranță de a mai avea un copil, la o vârstă cam înaintată, am avut marea fericire a unui fiu. Anul trecut, cea de a șasea nevastă din această casă umilă mi-a născut un fiu, mulțumirea mea fiind deplină. Din întâmplare, am fost la templul vostru, conducându-mi un prieten, și acolo mi-am zis că s-ar cădea să dau ceva pentru restaurarea lăcașului. Mă onorați, venerabile, cu vizita voastră! N-am să vă refuz!

Puse mâna pe pensulă și se gândea ce cifră să treacă, dar Ying Bojue îl întrerupse:

— Dacă ai inimă bună, de ce nu iei totul asupra ta? Nu cred să coste prea mult!

— N-am de unde! Nu sunt atât de avut! rosti Ximen, zâmbind.

— Oricum, măcar o mie!

— N-am de unde! repetă.

— Nobile domn, îngăduiți acestui sărman discipol să vă grăiască, interveni venerabilul călugăr. Noi, care am apucat calea lui Buddha nu dorim decât înțelegere și nu silim oamenii la grea cheltuială. Dați după puterile voastre; apoi, dacă țineți să ne faceți un bine, îndemnați rudele și prietenii să ne sprijine.

— Sunteți înțelept, venerabile! îl lăudă Ximen și trecu nici mai mult, nici mai puțin decât cinci sute de *liang*.

Călugărul îi mulțumi din suflet.

— Toți eunucii și mandarinii de la prefectură și din județ sunt prietenii mei. Mâine mergeți cu lista pe la ei și rugați-i să se înscrie cu trei sute, două, o sută sau chiar cu cincizeci de *liang*. Sunt încredințat că veți izbândi în ce ați pus la cale, venerabile!

Îi dădu să mănânce bucate de post și îl conduse până la poartă, știut fiind că:

> Binefacerile treburile casei împlinesc,
> Binecuvântările soț și soață fericesc.

Când se înapoie în salonul central, Ximen Qing îi ceru lui Ying Bojue să rămână la banchetul de răspuns, din chiar ziua aceea.

— Un bun călugăr, zise Ying. Mi se pare un om plin de virtute. Cuvintele lui m-au mișcat și am contribuit și eu într-un fel, cu toate că destul de neînsemnat.

— Când anume? N-am băgat de seamă să te fi înscris.

— Nu știi, frate mai mare, că budismul pune pe prim-plan bunătatea inimii, pe locul al doilea învățătura religioasă, iar pe ultimul loc pomenile? Nu ți-am dat eu ghes să te treci pe listă? Iată o faptă de primă mână!

— Tare mă tem că n-ai decât gură, nu și inimă, frate al doilea! răspunse Ximen și râseră amândoi din toată inima.

— Stau până vin oaspeții. Ai treburi, frate, du-te și discută cu soțiile, îl îndemnă Ying Bojue.

Ximen Qing îl lăsă și merse în curtea interioară. O întâlni pe Lotus de Aur, bombănind încă de una singură, dar n-o luă în seamă. Plictisită și cuprinsă de somn, femeia căscă și se retrase la ea; se aruncă pe patul de fildeș și adormi. Li Vaza încerca, împreună cu doica, să domolească băiatul, care plângea. Doamna Luna și Lebăda de Nea supravegheau pregătirile mesei. Ximen Qing o înștiință pe soția principală cu cât participase la repararea templului și îi spuse gluma lui Ying Bojue. Credincioasă din fire, soția îi spuse câteva vorbe de laudă, care îi merseră bărbatului la inimă. Într-adevăr:

> Soția virtuoasă-i ca o trâmbițare de cocoș la vatră,

Adesea dar făcut în bani e leacul bun cuvântului de piatră.

— Frate, zise ea, Cerul s-a milostivit de tine și ți-a dăruit un fiu. Acum ai săvârșit o faptă bună și de pe urma ei, întregii case are să-i meargă bine. Cât aș dori ca gândurile cele bune să-ți sporească și toate cele rele să te ocolească! Frate, mai de mult nu te-ai învrednicit de o purtare bună, ai alergat după femei stricate, ai luat averile altora și câte n-ai făptuit. Dar ajunge! Cu cât ai să fii mai plin de virtuți, cu atât mai bine are să-i fie copilului!

— Iată-te iar cu vorbele tale acre! râse bărbatul. Cerul și pământul sunt rodul atracției dintre *yin* și *yang*[25], a uniunii naturale dintre bărbat și femeie. Orice purtare, cât de cât greșită, din viața de acum este stabilită așa și nu altfel prin viața dinainte și toate ce au să se petreacă sunt de mult înscrise în cartea sacră a căsătoriei. Chiar și strămoșul Buddha din cerul apusean are nevoie de un jeț de aur, de zece palate umbroase și de arginți. Iar dacă cineva este mărinimos și seamănă pretutindeni fapte bune, nu i se întâmplă nimic rău, chiar dacă își face de cap cu Chang E și Zhi Nü, își bate joc de Xu Jad Rotat și fură fetele Reginei mame a Cerului Vestic![26]

— Câine care-ți înfuleci murdăria și ai încredințarea că este dulce și înmiresmată, îl ocărî ea în glumă. Dacă ești rău din născare, nu te mai îndrepți tu niciodată!

Pe când râdeau amândoi în hohote, călugărițele Wang și Xue sosiră, aducând un coș. După ce se înclinară pe rând în fața stăpânilor casei, fură poftite să se așeze. Vă destăinui aici că Nobila Xue nu intrase în mănăstire de copilă. În tinerețe fusese măritată și bărbatul ei vindea plăcinte în fața Templului Guangcheng. Cum negustoria nu prea mergea, ea s-a apucat să facă ochi dulci călugărilor de la templu. Azi o vorbă, mâine o ocheadă și s-a înhăitat cu cinci-șase călugări deodată. Aceștia îi trimiteau alimente de la sacrificii, îi dădeau bani să-și cumpere podoabe, oferindu-i și din straiele de pomană ale credincioșilor, iar din acestea din urmă ea își croia tălpi la încălțări. Și toate acestea fără măcar ca bărbatul ei să bănuiască ceva! La o vreme după aceea, bărbatul s-a prăpădit de boală și ea, care prinsese mare drag de budism, s-a călugărit. Aducea servicii în casele avute și ajuta femeile stricate în iubirile lor nelegiuite. Aflând de bogăția lui Ximen Qing, venea des pe la el numai în dorința de a pune mâna pe cât mai multe bunuri de preț.

După ce se lăsă în scaun, deschise coșul și spuse:

— N-avem nimic mai acătării, dar ca să ne arătăm dragostea ce v-o purtăm, ne-am înfățișat cu niște fructe care au fost oferite lui Buddha. Sunt proaspete.

— Îmi pare bine că ați venit. De ce v-ați făcut însă griji cu aceste daruri? le dojeni doamna Luna.

Lotus de Aur, auzind prin somn vorbe, crezu că sunt ale lui Ximen și ale Vazei, drăgostindu-se și se sculă, apropiindu-se tiptil și trăgând cu urechea la ușa soției a șasea. Li Vaza era însă singură. Înștiințată despre vizita călugărițelor, își luă băiatul și trecu cu el în camerele soției principale. Când o văzu, Ximen îi spuse și ei despre vizita venerabilului călugăr. Aceasta o plictisi într-atâta pe Lotus, încât se îndepărtă iarăși, boscorodind.

Aflând despre danie, nobila Xue se ridică, bătu o mătanie și rosti:

— Pentru numele lui Buddha, Excelență, în urma acestei dovezi de milostivenie o să aveți sigur parte de o mie de ani de viață, de cinci băieți și două fete, care au să vă fie mângâierea până la adânci bătrâneți! Eu aș mai ține să vă dau un sfat, venerabile! E o nimica toată, n-o să vă coste cine știe cât, în schimb vă veți bucura neîndoielnic de prosperitate nemăsurată. Dacă mă ascultați, îl veți întrece în merite pe bătrânul Gantama, care a dus trai de ascet pe Muntele Zăpezilor, și îi veți lăsa mai prejos chiar pe venerabilul Kasyapa, a cărui barbă mătura pământul, pe chiar Cel de al doilea învățător, care s-a ciopârțit el cu mâna sa în bucăți ca să hrănească tigrul și pe venerabilul Jigu care călca pe galbeni.

Ximen Qing râse.

— Stai jos, măicuță, o îndemnă, și grăiește-mi pe îndelete despre ce e vorba! Voi face cum îmi spui.

— Venerabilul nostru învățător ne-a lăsat o Carte sfântă, zisă Tuoluo, care îi învață pe oameni calea spre paradis. Fiindcă cei care văd cu ochii cărnii nu văd cu adevărat și nu au credință, Buddha vorbește în Carte cum să atingi paradisul și să scapi de întoarcerea pe roata sorții. El zice că cine citește și transmite învățătura mai departe, cine copiază cartea sau o imprimă are să fie binecuvântat. Cartea apără mai ales copiii. Ea există, dar nimeni n-a imprimat-o. Excelență, dacă trageți câteva mii după ea, le legăm și le răspândim, iar meritul vostru este fără margini.

— Nu văd nicio piedică, dar nu știu câtă hârtie trebuie, cât carton, cât costă imprimatul și celelalte.

— Ce vă trebuie amănunte? Dați mai întâi nouă *liang,* facem câteva mii, le legăm și pe urmă socotim munca.

În această vreme, Chen Jingji îl căuta de zor pe Ximen Qing pentru o chestiune care nu suferea amânare. Ajuns în umbrar, dădu peste Lotus de Aur. Ea se arătă ca o pisică în fața unui peștișor proaspăt, supărarea unei zile întregi dispărându-i ca prin farmec, ba simți și plăcerea brizei primăvăratice în obrajii îmbujorați. Cum erau singuri, își cuprinseră mâinile, își șoptiră vorbe de dragoste și se sărutară. Dar de teamă să nu se ivească Ximen pe neașteptate, nu merseră mai departe. Erau ca o pereche de șoareci, uitându-se în stânga și în dreapta, încolțiți de o pisică nevăzută. Dându-și seama că nu le erau

prielnice locul și clipa, se despărțiră iute.

Ca un făcut, predica măicuței îl cuceri pe Ximen. Îl strigă pe Dai An și îi ceru să aducă treizeci de *liang* din cutia de vizite, îi dădu acesteia, cerându-i să imprime cinci mii de bucăți, calculele amănunțite urmând să le facă la sfârșit. Chiar atunci apăru Shu Tong, în fugă, vestind sosirea oaspeților. Ximen Qing se îmbrăcă în grabă și ieși. Porunci să se întindă masa, iar musafirii luară loc în ordine. Pește, carne și fructe se aduseră din belșug. Musafirii – unchii Wu și Hua, Xie Xida, Chang Zhijie și alții – erau vechi prieteni și ceremonialul fu lăsat la o parte. Benchetuiră, jucară tot soiul de jocuri, cântară, bucurându-se după placul și voia inimii.

Capitolul LVIII

La banchetul oferit rudelor și prietenilor, Ximen Qing bău în neștire și se îmbată zdravăn. Sculându-se de la masă, trecu la Lebăda de Nea. Aceasta era în bucătărie, ocupată cu slugile și auzind vestea alergase într-un suflet la ea, unde o primise pe domnișoara Yu, care se și culcase. Cum ajunse, îi ceru acesteia din urmă să meargă să doarmă cu una din slugile doamnei Luna, Jad Mic sau Fluier de Jad. Casa Lebedei de Nea era alcătuită dintr-o încăpere centrală și două laterale, una cu pat din lemn și alta cu un pat-cuptor, pentru vremea de iarnă. Ximen Qing nu mai dăduse pe la Lebăda de Nea de mai bine de-un an. Femeia se grăbi să i se înfățișeze, îl ajută să se schimbe și îl așeză pe un scaun. Apoi făcu patul, se spălă cu apă înmiresmată și-i servi bărbatului ceai. Peste puțin se culcară.

A doua zi era în douăzeci și opt, ziua de naștere a lui Ximen Qing. Chiar în clipa în care ardea bani de hârtie ca ofrandă, la poartă se opri Hu Xiu, un trimis din partea lui Han Daoguo. Slugile îșI înștiințară stăpânul, care ordonă ca băiatul să fie condus în salon. De cum intră, Hu se aruncă la pământ. Stăpânul îl întrebă unde era corabia.

— Unchiul Han, zise el, întinzând un răvaș și facturile, a cumpărat din Hangzhou mătăsuri de vreo zece mii de *liang.* Acum e în Linqing și așteaptă banii, ca să poată veni cu marfa.

Ximen Qing își aruncă ochii peste scrisoare, cercetă facturile și se bucură. Porunci să i se dea lui Hu Xiu să mănânce și îl mână pe Qi Tong la neamul său, bogătașul Qiao. El se duse și se sfătui cu prima nevastă.

— Han a ajuns în Linqing, o vesti, mi-a trimis carte. Trebuie să ne apucăm de dereticat în casa de peste drum, ca să putem depozita lucrurile. Apoi ar fi să căutăm un om care să vândă marfa.

— Iute, nu e vreme de pierdut, îl grăbi femeia.

— O să discut chiar azi cu fratele Ying.

Când Ying Bojue sosi, îl conduse în încăperea centrală și îi spuse că are nevoie de un vânzător.

— Frate mai mare, ți-am pășit astăzi pragul să te felicit de ziua ta. Dacă îți vin bunurile, mă bucur de zece ori mai mult. Bucurie în bucurie. Zici că ai nevoie de un vânzător? Stai liniștit, că am eu pe cineva care e tocmai omul de care duci lipsă. A fost negustor de mătase și acum e acasă, fără ocupație. A împlinit patruzeci de ani. Are ochi buni și știe să prețuiască argintul, să scrie și să socotească, doar a fost negustor. Îl cheamă Gan Run sau Gan Chushen și are casa sa, în Fundătura Podul de Piatră.

— Prea bine. Adu-l mâine să-l văd! primi Ximen.

Li Ming, Wu Hui și Zheng Feng intrară și făcură plecăciuni adânci. După ei, urmară alți muzicanți. Trecură cu toții într-o cameră laterală, să mănânce. Apoi o slugă anunță că adusese toate cântărețele, în afară de Zheng Iubirea Lunii[27]. Tocmai se gătise să vină, când cineva din familia domnișorului Wang o luase cu sila. Sosiseră așadar numai trei – Qi Aroma, Dong Grațioasa și Hong a Patra.

— Ce tot spui acolo? se supără stăpânul. Cum să lipsească? De ce nu vine sora ta când o chem? se întoarse el spre Zheng Feng. Chiar să fi fost luată pe sus?

— Umilul aici de față locuiește în altă parte. Despre aceasta n-am nicio știre, mărturisi tânărul, îngenunchind.

— Crede că mă înspăimântă pe mine cu familia Wang și că n-am să pun mâna pe ea? răbufni. Îl chemă la el pe Dai An. Ia doi soldați, îi porunci; și o carte de vizita de-a mea și du-te acasă la Wang. Înfățișează-te Excelenței Sale și spune-i că astăzi am oaspeți, iar curtezana a promis să vină să stea la mine două-trei zile. I-aș fi recunoscător dacă îi dă drumul. În caz că se lasă greu, mergi acasă la codoașă, înșfac-o și arunc-o într-o temniță la *Yamen.* Să cunoască ce înseamnă sila, dar mai cu seamă răul! Mergi și tu cu el, Feng! rosti către tânărul cântăreț.

Zheng Feng nu îndrăzni să se împotrivească, însă afară îi vorbi astfel lui Dai An:

— Frate An, eu o să aștept la ușă. Sunt sigur că Excelența Sa a trimis după ea, dar poate că n-a plecat încă la el. Dacă e încă acasă, zi-i să se gătească și să vină.

— Dacă a plecat la Wang, am să mă folosesc de cartea de vizită a stăpânului și o scoatem de acolo. Dar dacă-i acasă, mai bine intră tu și povățuiește-o de bine. O să văd eu ce-i îndrug stăpânului, ca să domolim lucrurile. Tu nu-i știi firea! A vorbit cu ea să vină încă de la Excelența Sa Xia și dacă nu-i dă ascultare, se face foc și pară.

Zheng Feng încuviință și porni înainte spre casă, Dai An și soldații urmându-l.

— E rea ca o drăcoaică târfa asta! se descărca Ximen Qing în fața lui Ying.

— Ce te aștepți de la așa marfă? îi cântă acesta în strună. N-are de

unde să știe ce om ești tu!

— Am întâlnit-o la un banchet și i-am spus să vină două zile, să-mi cânte de încercare. Și uite ce-mi face!

— Frate, fetișcanele din ziua de azi sunt fără pereche!

— Stai s-o vezi pe Iubirea Lunii, unchiule! spuse și Li Ming.

— Când mă duceam cu unchiul tău să chefuim la ea acasă, era încă mică. Pe urmă n-am mai văzut-o câțiva ani în șir și nu știu ce-a ieșit din ea.

— E bine făcută și strălucește de fard și de podoabe! Știe să cânte, dar nu este nici pe jumătatea lui Laur. Și cum îșI îngăduie să dea norocului cu piciorul?

În clipa aceea se întoarse Hu Xiu.

— Umilul de mine, am fost la stăpânul Qiao și acum aștept să-mi porunciți ce să fac.

Ximen Qing îl chemă pe Chen Jingji să ia cincizeci de *liang* din curtea interioară, iar pe Shu Tong îl puse să scrie câteva rânduri și să sigileze plicul. Apoi ordonă unui soldat ca a doua zi, în zori, să meargă cu tânărul Hu la vamă și să-i ceară vameșului Qian să se poarte cu grijă. Când Chen aduse banii, îi înmână lui Hu Xiu. Acesta luă plicul, actele de vamă și-și stabili plecarea a doua zi în zori.

Curând după aceea, se auziră voci cerând eliberarea drumului. Ping An intră și-i anunță pe eunucii Liu și Xue. Ximen Qing trase zorit roba oficială pe el, își prinse cingătoarea și le ieși în cale. Îi conduse în salon, se înclinară unul în fața altuia de mai multe ori, apoi gazda îi invită pe cei doi sub umbrar, unde își scoaseră robele de ceremonie și se așezară. Cei doi ocupaseră locurile de onoare, lăsându-se în două scaune încăpătoare, iar Ying Bojue șezu mai la o parte.

— Cine este acest om? întrebă Xue.

— L-ați întâlnit anul trecut, venerabile, răspunse gazda. Un vechi prieten de-al meu, fratele Ying al Doilea.

— Oh, domnul Ying care vorbește în șarade și parabole? își aminti eunucul.

— Omagiile mele, venerabile. Eu sunt, confirmă Ying.

Se aduse ceaiul. Băură. Ping An intră cu o carte de vizită, vestind că Excelența Sa Zhou mai are o invitație și va ajunge ceva mai târziu.

— Bine, zise Ximen, privind cartea de vizită.

— Cine e întârziatul? vru să afle Xue.

— Zhou Nanxuan.

— Îi păstrăm un loc, hotărî Xue.

Wang Jing intră cu alte două cărți de vizită, anunțând sosirea celor doi cărturari. Pe un carton scria Ni Peng, iar pe celălalt Wen Bigu. Ximen îi întâmpină. Cei doi erau îmbrăcați în veșminte de cărturari. Wen Bigu era ca la vreo patruzeci de ani. Se purta demn și poate cu prea multă discreție. Avea barbă și blândețea firii i se citea pe chip.

Iată câteva versuri ce i se potrivesc de minune:

Deși e om cum nu se poate ins mai talentat,
Preferă locurile-n care rituri nu se fac;
Cu nume mic și fapte oarecare-i împăcat,
Ambiția părându-i lucru searbăd, fără plac.
Lui, starea casei i s-a dus de râpă cam de mult,
Cu ea și nasu-i țanțoș din lungime și-a pierdut.
Filosofii și scrieri ce-n cap i s-au bătut
I le-a lăsat lui Kong[28] de-ntreaga lume cunoscut.
El în Oceanul de la Răsărit a aruncat
Deșertăciunea de-a ajunge mare demnitar
Și poleiala unui titlu ce i-ar fi stricat,
În drojdiile vieții și-a-necat haru-n zadar,
Dar năzuiește vrednic la lumina din argint.
Se ține-n pasul orișicui în cale i-a ieșit
Lăsând la spate-i grija și rușinea ce nu-l prind.
Înalt la trup, cu cingătoare lată e gătit
Și sub boneta sa de cărturar e-un chip ales
Ce n-are ochi să vadă înainte-i decât gol;
Înșiră, teorii, pe larg ca insul recules
Și-i glasul răspicat, ca tunetul în rostogol,
Dar e cap sec ca fără de sămânță un dovleac.
La fiece trei ani examenele și le dă,
Dar nu le ia că nu i-ar fi nici ultimul, de leac.
La ce ar ști cu laurii pe frunte cum îi stă,
Când bând pahar după pahar cu alții la un loc,
Năduhul tot și-l varsă de plinul care-i merge
Cum unui pustnic mandarin sub steaua lui de foc!

Ximen Qing îi introduse în salon și fiecare din noii veniți îi oferiră, de ziua lui, câte o carte și o batistă. Se așezară pe locurile cuvenite oaspeților și gazdei.

— Îmi sunt de multă vreme cunoscute talentul și marea știință de carte ale bunului domn Wen. Care vă este numele poetic? întrebă Ximen.

— Numele de umil cărturar îmi este Rixin, Zi Nouă, iar numele poetic Kuixuan, Căruță cu Nalbă.

— În care domeniu excelați, domnule Kuixuan?

— Lipsit de talent cum sunt, am studiat multe, începând cu *Yijing*[29]. Numele vostru strălucit îmi este de multă vreme știut, Excelență, însă n-am îndrăznit să vă calc pragul, pentru a vă prezenta respectele mele. Ieri, prietenul meu vechi Ni Guiyan mi-a vorbit despre virtuțile voastre alese și am hotărât să vă facem această vizită.

— Mă onorați vizitându-mă dumneavoastră mai întâi, prea buni domni. Învățăcelul vostru este un oarecare slujbaș militar. Și cum nu mă pricep la literatură, nu sunt în stare să-mi țin în bună rânduială scrisorile. Acasă la un coleg l-am întâlnit pe venerabilul Guiyan, care n-a avut decât cuvinte de laudă despre dumneavoastră. Aveam de gând să vă fac o vizită și iată că eu sunt cel care am bucuria să vă primesc, ba și cu aceste daruri minunate. Sunt de-a dreptul mișcat.

— Mă măguliți, Excelență.

După ce băură ceaiul, gazda îi conduse în umbrar. Eunucul Xue îi rugă să-și scoată robele de cărturari. Făcură întocmai și luară loc, după ce fură poftiți în mai multe rânduri. Sosiră unchiul Wu și căpitanul Fan, iar mai târziu Dai An și Zheng Feng reveniră, vestind că toate cele patru cântărețe așteptau afară.

— Ați găsit-o la familia Wang?

— Nu, stăpâne. Trimisese după ea, dar n-apucase să plece. Eram gata s-o ridic pe patroană. Lucrul acesta le-a băgat în sperieți și cântăreața a urcat repede în lectică, luând-o încoace.

Ximen Qing ieși până pe treptele de la intrare și se uită la tinere. Acestea se apropiară și îngenuncheară. Iubirea Lunii era îmbrăcată într-o rochie lungă, violetă, cu o fustă cu panglici albe dedesubt. Mijlocul subțire îi era plăpând ca o salcie mlădie, iar fața împurpurată ca o floare de lotus. Iată:

> Între zece mii frumoase, singura fără pereche.
> Mia de arginți pe-o noapte e nimic pe lâng-o veghe.

— De ce n-ai vrut să-mi vii? îi grăi stăpânul Iubirii Lunii. Credeai că-mi scapi?

Iubirea Lunii îngenunche iar, apoi se ridică în picioare, și, fără o vorbă, plecă zâmbind după celelalte, spre curtea interioară. Acolo îngenuncheară cu toatele în fața doamnei Luna și a celorlalte doamne și, văzându-le acolo și pe Laur și pe Wu Argint, merseră la ele și-și făcură unele altora reverențe.

— Ați sosit mai înainte, constatară.

— Oh, suntem aici de două zile! se lăudă Laur. Cum de ați întârziat atât?

— Iubirea Lunii e de vină, zise Grațioasa. Noi eram gata de mult.

Curtezana își acoperi fața cu evantaiul. Surâse ca mai înainte, fără să scoată un cuvânt.

— A cui e domnișoara? dori stăpâna casei să știe.

— N-o cunoașteți, doamnă? E sora mai mică a lui Zheng Aroma, o cheamă Iubirea Lunii, o prezentă Grațioasa. Nu sunt nici șase luni de când nu mai e fată mare.

— Pică de frumoasă! constată doamna Luna.

Ceaiul fu adus și pus pe masă. Pan Lotus de Aur ridică fusta Iubirii Lunii, dându-i la iveală picioarele mici.

— Labele picioarelor îi sunt drepte și prea ascuțite, zise ea, pe când ale noastre sunt întoarse în afară și de asta ne sunt și cu mult mai mici!

— Ce te-a apucat să te ții de astfel de lucruri deloc delicate? o certă stăpâna.

Însă Lotus nu se opri aici. Îi smulse fetei un ac de păr, de forma unui pește și o întrebă de unde-l are.

— Mi l-a făcut argintarul, răspunse fata.

Ceaiul fu adus în cești. Doamna Luna le ceru cântărețelor să poftească la masă, să bea și să guste din prăjituri. Apoi Laur le îndemnă în grădină la o plimbare, însă Grațioasa zise că se vor duce mai întâi în spate. Laur și Argint le urmară pe Lotus și Pavilion de Jad și ieșiră câteșipatru prin portița laterală. Ocoliră umbrarul, admirând florile și iarba din partea cealaltă a grădinii și o luară spre Li Vaza, să-l vadă pe Guange. Copilul iarăși nu se simțea bine. Se trezise țipând, nu vrusese sân și Vaza fusese nevoită să stea nedezliptă de lângă el. Când femeile îi intrară în casă, ea le pofti pe scaune.

— Doarme? întrebă Laur.

— Până acum a plâns. Abia a ațipit.

— Sora cea mare a zis s-o chemi pe doftoroaia Liu. Ai mânat o slugă-copil după ea?

— Azi e ziua stăpânului. Las pe mâine!

Apărură cele patru cântărețe, însoțite de Orhideea și de Jad Mic.

— V-am căutat prin grădină și când colo, iată unde-mi erați! le dojeni Orhideea.

— De uitat ne-am uitat puțin, dar ne-am îndreptat încoace, de vreme ce în grădină sunt bărbații, o lămuri Pavilion de Jad.

Laur vru să știe de la Hong a Patra ce făcuseră în spate.

— Am băut ceai la doamna a patra.

La aceste vorbe, Lotus de Aur se uită la celelalte surate. Râseră.

— Cine ți-a spus că ea e doamna a patra?

— Ne-a invitat să bem un ceai. Și cum nu-i fuseserăm prezentate, am întrebat de ce loc se bucură în această casă. Și ea ne-a spus că e a patra stăpână.

— Putoare fără rușine! izbucni Lotus. Dacă altcineva ar fi rostit una ca asta, mai treacă-meargă! Ea „a patra”? Credeți că o ia cineva în seamă? Ori o socotește careva a câta este? Petrece și stăpânul o noapte cu ea și, uite-o, cum i-a picat în mână un strop de culoare, strigă cât o ține gura că și-a și vopsit toată casa! Dacă în camerele principale n-ar sta mătușa cea mare, Laur la sora a doua, tușa Yang la sora a treia, Argint la Orhideea și mama la mine, nici în vis nu s-ar fi bucurat dumneaei de vizita lui!

— N-ai văzut-o azi dimineață, când a plecat stăpânul, cât se foia pe lângă el! turnă gaz peste foc Pavilion de Jad.

— Păi nu degeaba-i proverbul „Ferește-te să te arăți cu bunăvoință față de slugi ori să le cauți în coarne copiilor”! nu se lăsă Lotus de Aur. Iar către Jad Mic: Am auzit că stăpânu-tău i-a zis soției principale să-i cumpere și o slujnică. Ieri, când s-a dus la ea, a găsit totul cu josul în sus. Putoarea i s-a plâns că n-are răgaz cât e ziua de mare și că se întoarce la ea abia seara și atunci cade frântă de oboseală. „Fii liniștită”, i-ar fi făgăduit stăpânul, „mâine o să-i cer soției principale să-ți caute o slujnică”. Așa să fie?

— Nu știu. Poate Fluier de Jad să fi auzit.

— Crezi că dacă noi, celelalte, n-aveam oaspeți, ar fi mers el tocmai în spate, la una ca ea? se întoarse Lotus spre Laur. N-o vorbesc acum fiindcă nu e de față, dar e în totul fără cap și fără coadă și-i place să-i împroaște pe alții cu noroi. Eu fug cât pot din calea ei și nu vreau să am de-a face cu ea.

Broderia Primăverii le servi ceaiul. Băură și pe dată răzbătu până la ele muzica. Oaspeții sosiseră cu toții și banchetul se pornise. Dai An le chemă pe cele patru cântărețe. Dintre invitați, lipsea numai bogătașul Qiao.

La început se jucă un act din Cele o sută de piese de teatru. Muzică, dans, ca în „Cartea surâsului”. La masă, fu adusă mai întâi supa. Chiar atunci se ivi și doctorul Ren, îmbrăcat în veșminte de ceremonie. Ximen Qing îl conduse în încăperea centrală. Noul venit îi dărui sărbătoritului o batistă pătrată, brodată cu semnul *shou*[30] și doi *xing* de aur alb.

— Am aflat ieri de la Han Mingehuan că este ziua voastră, îmi pare rău dacă învățăcelul vostru a întârziat, își ceru el iertare.

— Vai de mine! Sunt onorat de prezența voastră și vă mulțumesc pentru darurile minunate. Mulțumesc pentru doctoriile miraculoase pe care ați avut bunătatea să ni le trimiteți.

Tot schimbând între ei cuvinte frumoase și făcându-și plecăciuni, la un timp doctorul Ren dori să-i ofere gazdei, în semn de profundă considerație, o cupă cu băutură, dar gazda nu vru să primească. Doctorul își dezbrăcă roba de ceremonie și, însoțindu-l pe Ximen în umbrar, luă loc la măsuța a patra, lângă unchiul Wu. Oaspeții erau tocmai la supă și orez. Gazda puse să i se dea slugii doctorului o cutie cu bucate. Ren mulțumi și porunci slugii să plece cu ea. Așezate mai lăturalnic, actrițele îngânau cântece aniversare. Ximen Qing ceru mâncare. Se turnă în pahare. Actorii înfățișară lista cu piesele pe care le puteau juca și eunucii aleseră: „Han Xiangzi o ajută pe Chen Banjie să urce la întâlnirea nemuritorilor”. La încheierea actului întâi, se auziră voci care strigau să se elibereze strada.

— Excelența Sa Zhou, comandantul garnizoanei! anunță Ping An.

Ximen Qing alergă în întâmpinarea lui și-l rugă să-și scoată roba de ceremonie.

— Siquan, îngăduie-mi, mai întâi, să-ți ofer o cupă de băutură.

— Nu e cazul să-i oferi o cupă, Mărite Zhou, spuse eunucul Xue. O simplă reverență e destul!

Cei doi își făcură câte o plecăciune. Apoi proaspătul sosit se înclină în fața celorlalți și se așeză la măsuța a treia, în partea stângă. I se aduse și lui supa, apoi mâncarea. Numaidecât, slugile se înfățișară cu două platouri cu plăcinte, două cu carne și cu două vase de vin pentru slujitorii lui Zhou. Acesta mulțumi și porunci să fie luate. Își turnară băutură unul altuia, ascultară muzică, admirară dansurile, veselindu-se pe placul inimii. Cu adevărat:

> La pavilionul lunii sălcii mlădios dansează,
> Când prin florile de piersic și răcori blânde veghează.

Au chefuit până la asfințitul soarelui. Primul s-a retras doctorul. Gazda l-a însoțit până în poartă.

— Cum se simte doamna? Mai bine?

— S-a simțit mai bine îndată ce a luat poțiunea, dar de câteva zile încoace din nou nu e în apele sale. Sper să mai treceți mâine să o vedeți.

Doctorul făcu o plecăciune și ieși. După el se ridicară cărturarii Ni și Wen. Ximen Qing îi rugă de câteva ori să mai stea, dar neizbutind să-i convingă, îi conduse și pe ei până la ieșire.

— Am să vă fac o vizită. Vă voi pregăti camera de lucru lângă poartă. Puteți aduce și familia să locuiți la mine. Învățăcelul are să vă ofere în fiece lună banii necesari pentru zarzavat și apă.

— Sunteți foarte generos! spuse Wen.

— Venerabilul mandarin acordă literaturii adevărata prețuire!

Întors în umbrar, Ximen Qing îi invită pe ceilalți să bea și banchetul nu se încheie înainte de al cincilea *geng*. Cele patru cântărețe merseră în camerele doamnei Luna și îi cântară acesteia și mătușilor Wu și Yang. În curtea din față, Ximen Qing îi reținu pe unchiul Wu și pe Ying Bojue. Porunci să li să dea actorilor să mănânce și îi lăsă să plece. Slugile curățiră masa și stăpânul le spuse să vină cu dulciurile. Li Ming, Wu Hui și Zheng Feng cântară și fură îndemnați să bea din pahare mari.

— Frate mai mare, banchetul a fost splendid și toți oaspeții au petrecut de minune.

Li Ming aminti de dărnicia eunucilor, care oferiseră câte o mică legătură cu argint cântărețelor Laur și Argint. Mai tânăr decât Liu, eunucul Xue se dovedise chiar mai larg la mână. Hua Tong aduse dulciurile. Bojue zări printre prăjituri unele în formă de melc, prăjite

în ulei. Luă una, o băgă în gură și pe dată simți cum se topește, umplându-i cerul gurii cu un fel de rouă dulce.

— Excelente! exclamă.

— Fiul meu, știu că te pricepi la bucate alese. Acestea sunt făcute de doamna a șasea, cu mâna ei.

— Pentru mine, firește! Inimă loială de fiică, ce mai încolo și-ncoace, râse Bojue. Unchiule, gustă, te rog, stărui el și culegând una, i-o vârî acestuia în gură. Îi chemă lângă sine pe cântăreți, dându-le și lor câte una. Apoi glăsui către Dai An: Tu du-te și scoate-le pe otrepele alea patru. Nu-mi e de mine, dar măcar să-i facă o cântare unchiului Wu. El nu poate rămâne prea mult și de fapt noi am băut nițeluș, iară ele abia dacă au zis două cântece. Nu le las eu cu una cu două!

Dai An nu se urni din loc și spuse:

— Am și vorbit cu ele. Acum cântă pentru stăpâna și pe urmă se înfățișează aici.

— Când le-ai vorbit, tâlharule? Vrei să mă tragi pe sfoară. Mergi tu, îi ceru lui Wang Jing.

Dar nici Wang nu-i dădu ascultare.

— Bine, uite, o să le chem chiar eu, zise, însă tocmai atunci o adiere de parfum le mângâie nările și pe urma ei clopoțiră râsete subțiri. Cele patru cântărețe își făcură apariția, dar capetele le aveau acoperite cu baticuri.

— Cui ne lăsați, copilele mele, orfani, precum vedeți, de cântări? se jelui el. Numai lecticile voastre ne costă câte patru *qian,* îndeajuns ca să vă înfruptați voi și păcătoasele voastre de mame o lună încheiată.

— Frățioare, grăi Grațioasa, dacă ți se pare că ne e așa ușor, de ce nu intri în branșa noastră?

— E târziu și trebuie să plecăm, zise A Patra.

— Mâine ne sculăm de cu zori să fim la o înmormântare, lămuri Qi Aroma.

— La cine?

— La cineva a cărui ușă de la casă se deschide sub streșini.

— Mă jur că e la tânărul Wang! se repezi Bojue. Ați avut de furcă mai deunăzi cu el și dacă marele stăpân aici de față nu i-ar fi sărit în ajutor lui Laur, v-ați fi fript! Și nici n-ați mai arăta ca niște vrăbiuțe scăpate din colivie.

— Prostii, mincinos bătrân! îi aruncă Aroma.

— Îți râzi de mine, ai, că am îmbătrânit? Dar să știi că vă vin de hac la câteșipatru, toate, deodată! Tu, tâlhăriță puturoasă de-a lui Zheng, se vede că ai lipăit prea multe dulciuri și de-aia îți umblă gura așa iute.

— După câte le torni, nici nu mai are cum deschide gura! zise Grațioasa.

— O deschide sau nu, ia luați voi frumușel instrumentele. Și faceți

câte-un cântec de fiecare, înainte de plecare!

— Două cântați și două serviți la masă! porunci Ximen.

— Cânt eu și Iubirea Lunii, hotărî Aroma.

Curtezana puse mâna pe *pipa,* iar Aroma pe un *zheng,* se așezară și cântară „Noaptea se trece, iată zorile”.

Grațioasa îi umplu paharul unchiului Wu, iar Hong a Patra îi turnă lui Bojue. Bărbații sorbiră cu încântare, plutind parcă pe verde de jad și roșu aprins. Iată:

> Se învârtește-n dans în turnul Qiu luna cea plină,
> Cântarea mea pe norii rătăciți se-ntoarnă lină.

După mai multe pahare și două cântece, tinerele plecară. Ximen Qing îl mai reținu pe unchiul Wu și porunci să vină Gâsca Sălbatică să cânte ceva de la miază-zi, iar lui Qi Tong îi spuse să pregătească un cal și să aprindă un lampion, pentru a-l însoți acasă pe bătrân.

— N-am trebuință de cal, o să merg pe jos, împreună cu Ying Al Doilea, se împotrivi unchiul.

— Atunci vă conduce Qi Tong cu un lampion în mână! hotărî gazda.

Cei doi se ridicară și se înclinară în fața gazdei. Ximen Qing îi urmă până la poartă.

— Nu uita, îi atrase luarea aminte lui Ying Bojue, să mi-l aduci pe acel Gan. Vreau să-i fac contract și după aceea am să pregătesc cu neamul meu Qiao casa de peste drum.

— N-am să uit, frate. Se înclină și se îndepărtă alături de Wu și cu sluga ce le lumina amândurora calea.

Pe drum, Wu întrebă despre ce casă era vorba. Bojue îi dădu lămuriri și Wu se arătă bucuros, zicând că se cade să-l felicite cu prilejul pornirii negoțului. Ieșiră în Strada Mare și ajunseră în colțul străduței pe care stătea Ying Bojue. Wu îi spuse slugii să meargă după Ying până acasă, dar Ying nu primi. Se înclină și se îndepărtă, iar Qi Tong îl însoți mai departe pe unchiul Wu. Ximen Qing îi plăti pe Li Ming și pe ceilalți și se retrase să doarmă la doamna Luna.

A doua zi, Ying veni cu Gan Chushen. Omul purta haine negre și, după ce se ploconi, trecură să pună la cale înțelegerea. Ximen îl mână pe Cui la bogătașul Qiao, să-l întrebe ce părere avea în privința noii prăvălii. Acesta trimise răspuns că Ximen să facă tot ce credea de cuviință. Astfel încheiară contractul, luându-l pe Ying de martor. Din câștig, trei părți erau ale lui Ximen Qing, trei ale lui Qiao, restul făcându-se în părți egale între Han Daoguo, Cui Ban și Gan Chushen. Dreseră depozitul, vopsiră proaspăt firma și apoi nu le rămase decât să aștepte marfa, pentru a putea să-i dea drumul negoțului.

Pe de altă parte, Ximen Qing a poruncit să se curețe una dintre

curțile locuinței sale, rânduindu-se acolo camera de lucru a *xiucai*-ului Wen. A hotărât să-i plătească trei *liang* pe lună și să i se ofere daruri în fiecare din cele patru anotimpuri. Hua Tong a fost numit să-l slujească pe cărturar. După ce acestea toate au fost rostuite, a mai dat câteva petreceri, dar nu vom vorbi cu de-amănuntul despre ele.

Chiar a doua zi după ziua sa de naștere, Ximen Qing l-a chemat pe doctorul Ren s-o vadă pe Vaza, iar el s-a dus peste drum să vegheze cum își fac oamenii treaba. Tușa Yang plecase, dar Laur și Argint au mai stat. Doamna Luna a cumpărat de trei *qian* niște crabi, i-a fiert și la prânz a ospătat toate femeile. Bătrâna Liu a venit pentru Guange. După ce și-a băut ceașca de ceai, Vaza a luat-o cu ea în camerele sale.

— Nu mănâncă de sperietură! a stabilit doftoroaia și a lăsat niște leacuri.

Doamna Luna a răsplătit-o cu trei *qian* de argint și bătrâna a plecat. Femeile s-au dus apoi în grădină, într-unul din umbrare și s-au așternut la joc de domino la o măsuță. Miza era o cupă de băutură. Sun Lebădă de Nea pierdu de mai multe ori și fu pedepsită să dea peste cap șapte-opt cupe. Nemaiputând să facă față, nu mai jucă și Li Vaza îi luă locul. Lotus de Aur le rugă pe cele două cântărețe să cânte ceva.

În ziua aceea, petrecură astfel până târziu. Doamna Luna umplu cu bunătăți coșurile fetelor și le învoi să se înapoieze acasă. Lotus se ameți bine. Știa că bărbatul dormise peste noapte la Vaza, iar că a doua zi, grijuliu, trimisese după doctor, fapte pentru care inima i se aprinsese de o gelozie cruntă. Aflase că băiatul nu se simte bine și în drum spre camerele sale, fiind întuneric, călcă într-o murdărie de câine. Ajunsă acasă, o puse pe Prunișor de Primăvară să aprindă lampa. Încălțările ei de mătase stacojie erau într-un hal făr de hal. Sprâncenele i se ridicaseră caraghios și ochii i se bulbucaseră în orbite, de furie, îi porunci lui Prunișor să ia lampa și să meargă să încuie poarta, iar apoi cu un ciomag să snopească în bătaie câinele puturos. Lovit, animalul se porni pe urlete cumplite. Li Vaza o mână pe Întâmpinarea Primăverii să le spună că băiatul abia înghițise leacurile doftoroaiei, că ațipise și că avea rugăciunea ca doamna a cincea să-i dea pace câinelui. Lotus tăcu vreme îndelungată, ca și cum n-ar fi primit nicio vorbă. Ciomăgeala câinelui nici gând să contenească. Într-un sfârșit, Lotus deschise poarta și slobozi câinele și se duse s-o bodogănească pe Crizantema. Cu cât își privea mai mult încălțările, cu atât îi sporea furia.

— Era doar grija ta să treci dulăul dincolo. De ce mi l-ai lăsat aici? o tocă la cap. O fi cumva drăguțul tău? L-ai ținut nedezlipit de lângă tine, ca să facă pleașca asta în potecă. Vezi în ce stare jalnică îmi sunt încălțările noi? Nu le-am purtat decât trei-patru zile. Nici țînere de minte nu ai, că doar știai că trebuie să-mi luminezi la întoarcere

drumul? La ce nu mi-ai ieșit în cale?

— Eu i-am zis că o să veniți și să lase-ncolo câinele, întări Prunișor. Făcea pe surda și numai se chiora ca proasta la mine.

— Ia fă-te la mine, sclavă nenorocită! Te crezi aia mai mare aici, ai?

O sili să se uite la încălțările pline de spurcăciune. Iar când slujnica se plecă să le vadă, o izbi în față cu piciorul murdar, zdrobindu-i buza. Simțind că sângele îi șiroiește pe bărbie, fata o rupse la fugă în camera cealaltă.

— Te ascunzi, slugă afurisită! strigă Lotus după ea. Ia, adu-mi-o aici, pune-mi-o în genunchi și las' c-o ard eu bine cu biciușca. Scoate-i straiele și am să-i trag treizeci de lovituri, nici cu una mai puțin. Dacă încearcă să ne scape, am să-i mai dau câteva.

Prunișor îi smulse Crizantemei veșmintele de pe ea și, la porunca stăpânei, îi ținu strâns mâinile într-ale ei. Biciul cu două șfichiuri abătu asupra slujnicei o ploaie de lovituri, făcând-o să țipe ca un porc înjunghiat. Dincolo Guange, care abia închisese ochii, se trezi, speriat. Broderia Primăverii fu trimisă să ceară iertarea Crizantemei, pentru a nu li se îmbolnăvi de spaimă copilul. Mama Pan șezuse până atunci trântită pe pat în camera din spate. Plesniturile de bici și țipetele o ridicaseră și pe ea în picioare; venise lângă fiică-sa, povățuind-o să se potolească. Dar Lotus de Aur n-o luă în seamă. Când se ivise sluga Vazei, bătrâna îi smulsese lui Lotus biciul din mână.

— Fato, las-o în plata cerului! Surioarei tale îi e frică să nu-i bagi copilul în sperieți și să bolească iarăși. Nu mi-e mie de iapa asta pe care-o ciomăgești, ci de comoara noastră, de boboc[31].

La furia de mai înainte, aceste cuvinte fură pentru Lotus mai rău decât gazul turnat peste foc. Se învineți la chip și o îmbrânci pe mamă-sa mai-mai s-o dea de-a berbeleacul.

— Stai de-o parte și nu-ți vârî nasul unde nu-ți fierbe oala, hârcă! Ce tot bălmăjești de boboc și de iapă? Sau te-ai luat cu alții?

— Nu m-am luat cu nimeni, crăpar-ai de tânără! Am venit numai să mă aleg cu otrava din tine, că uite cum mă batjocorești!

— Mâine s-o întinzi de aici, că nu-i nimeni pe lume care să-mi vrea binele!

Auzind-o, bătrâna amuți, merse înapoi în dormitor și se puse pe plâns. Rămasă stăpână pe lucruri, femeia îi cără slujnicei toate cele treizeci de lovituri de bici, apoi îi mai trase vreo zece ciomege, zdrelindu-i pielea și zdrobindu-i carnea de pe ea. Pe deasupra, îi însângeră și întreaga față, împungând cu vârful picioarelor. Li Vaza nu avu altceva de făcut decât să-i astupe copilului urechile cu palmele și să plângă de ciudă.

În această vreme, Ximen Qing a băut în casa de peste drum, împreună cu Ying, Cui Ben și vânzătorul Gan. Când a sfârșit, a mers să

se culce la Pavilion de Jad, iar a doua zi a plecat la comandantul Zhou, la o aniversare.

De una singură cu băiatul bolnav, Li Vaza nu mai știa ce să facă. Leacurile doftoroaiei Li nu aveau nicio putere. Copilul era speriat rău, se perpelise cât fusese noaptea de mare și doar albul ochilor i se vedea în cap. Peste zi, aflând de vizita călugărițelor, luă doi leișori din argint, din patul copilului, și-i oferi Nobilei Xue ca să grăbească imprimarea cărții aceleia sfinte și astfel ea să fie împărtită în templu pe cincisprezece ale lunii a opta. Călugărița puse mâna pe obiectele de argint și dădu să plece, când Pavilion de Jad o opri.

— Stai pe loc, măicuță. Soră mai mare, mână un copil-slugă după Ben al Patrulea. Să cântărească cele două figurine și să o urmeze pe măicuță la prăvălia cu cărți sfinte. Acolo or să vadă cât prețuiește una, câte bucăți or să scoată după carte și toate celelalte.

— Bine ai grăit, încuviință soția principală și îl trimise pe Lai An să-l cheme pe Ben.

Acesta sosi curând și după ce se înclină cu adânc respect, se puse să cântărească leișorii. Ieșiră patruzeci și unu de *liang* și cinci *qian.* Abia atunci o porni de acolo cu Nobila Xue și cu cealaltă călugăriță.

Lotus de Aur îi suflase lui Pavilion de Jad ca, după ce le vor conduce pe călugărițe până la ieșire, să treacă amândouă pe la Orhideea, care cosea niște încălțări. Se luară de mână și când Ben al Patrulea, Wang și Xue se îndepărtară, ele se îndreptară, prin salonul central, spre aripa răsăriteană a casei. Orhideea lucra la umbra streșinii. Lotus de Aur ridică una din încălțări. Era din mătase verde de Nanjing.

— Broderia nu trebuia făcută în roșu, zise Pavilion de Jad. Eu alegeam albastrul, doar tălpile sunt roșii!

— Am unele cu tălpile roșii. Acum i-am cusut dinadins cu roșu, fiindcă vreau la ei tălpi albastre.

Se așezară. Pavilion de Jad întrebă unde e Chen Jingji.

— A băut pe nu știu unde și acum doarme.

— Dacă nu ceream să-l cheme pe Ben, călugărițele alea afurisite ar fi fugit cu argintul Vazei și nu le-am mai fi văzut niciodată la față, aminti Pavilion.

— De unde să facă și ele rost de bani, dacă nu de la doamnele bogate? se porni Lotus de Aur. De n-o avea băiatul viață, degeaba se zbate cu cele sfinte, de-ar fi să aducă ea ofrandă și munții și apele lumii. În casa asta, unii pot să ardă focul de pomană, iară noi n-avem voie nici măcar o lampă să aprindem! Uite, nu alta, ci chiar sora cea mare ne zice nouă că vopseaua nu prinde pe alb și o lasă pe dumneaei să facă numai fițe. Dimineața în zori ea trimite după doctor, dar fie, nu ne privește! În fața altora face pe mironosița: „Mi-e inima plină de amărăciune și dacă stăpânul intră la mine să vadă băiatul, pe urmă

vrea să se culce cu mine. Parcă de asta mi-e mie? Îl îndemn de fiece dată să se ducă la alta". Vedeți? Eu am suflet drept, iar ea mă vorbește de rău în spate, asta e! Sora cea mare îi cam ține partea. Dar ia fiți cu băgare de seamă: mai ieri stăpânului nu-i era gândul la ea, însă dumneaei s-a găsit să mâne sluga la portița din colț, cerându-i să vină să vadă copilul. Pe urmă ea a luat niște doctorii și i-a zis să doarmă cu Wu Argint! E sau nu e isteață? Bărbatul s-a bucurat, cum să nu, în sinea lui, iar sora cea mare n-a scos o vorbă. Aseară, întorcându-mă acasă, am călcat în murdărie de câine și i-am poruncit slugii să alunge bestia. Ei, lucrul ăsta nu i-a fost deloc pe plac și a mânat-o pe slujnică să-mi spună că i-am speriat băiatul. Și ce credeți? Bătrâna mea, fără un pic de minte, neștiind cum stau lucrurile, a venit la mine să-mi toarne cu povețele, fiindu-i ei mai ales de bobocul ce are să boleasscă. Mâniată foc, am ridicat vocea și i-am zis vreo două și uite că azi m-a părăsit, pornită grozav împotriva mea. Ducă-se! Cu ea sau fără ea, mi-e totuna!

— Cum vorbești astfel chiar de mama ta, copil prost crescut! râse doamna Meng.

— Nu-i chiar așa, se apără Lotus. Eram furioasă și ei îi ardea de coada neagră a pisicii roșcate, unindu-se cu alții împotriva mea! Dacă-i dă cineva juma' de bol de orez, a câștigat-o! Iar de-i dă cumva ceva mai dulce, e vândută binefăcătorului său nu pe o mie, ci pe zece mii de ani! Cât despre aialaltă, după ce a născut, ne-a ținut bărbatul pe lângă ea de parcă prinsese rădăcini în casă-i. Iar de-ar fi fost ea cumva soție principală, aflați de la mine că ne-ar fi aruncat pe toatele în noroi și ne-ar fi călcat în picioare. Noroc că Cerul are ochi să vadă și de-aia și băiatul i-a ieșit atât de bolnăvicios!

Înapoiat acasă, Ben al Patrulea tocmai voia să i se înfățișeze doamnei Luna și să-i spună ce făcuse, însă zărindu-le pe cele trei doamne, se oprise dincolo de poarta a doua.

— Îndepărtați-vă, stăpânelor, a venit Ben al Patrulea, le vesti Lai An.

— Spurcăciune! îl ocărî Lotus de Aur. Cine-l oprește să intre? Parcă n-a dat ochii cu noi mai înainte?

Copilul-slugă îi zise omului acestea și el trecu pe lângă femei, cu privirea plecată. Doamna Luna era împreună cu Li Vaza.

— Am depus banii la librăria „Cartea veche". Ne imprimă cinci sute de bucăți cu coperți de mătase plină, a câte cinci *fen* una și o mie cu coperți în mătase ușoară, a câte trei *fen* una. În total fac cinzeci și cinci de *liang,* așa că le-am mai fi datori treisprezece și jumătate. Fix pe paisprezece ne trimit cărțile gata făcute.

Vaza se repezi la ea și aduse un glob pentru parfum, din argint. Ben îl cântări: avea cinsprezece *liang*.

— Ia-l și plătește, îl îndemnă ea. Ține restul și îngrijește-te de cărți

să ajungă la templu, ca să nu te mai necăjesc cu alte drumuri pe la mine. Îți rămân îndatorată, adause.

Omul se plecă până la pământ.

— Sunteți prea bună cu mărunta mea persoană, zise și ieși.

— Ai plătit? îl întrebă Pavilion de Jad.

— I-am vorbit stăpânei. Tipăresc o mie cinci sute de bucăți și costă cincizeci și cinci de *liang* de argint. Stăpâna a șasea mi-a dat un glob pentru parfum să plătesc ce mai lipsește.

Femeile se uitară la globul pentru păstrat arome și tăcură. Ben al Patrulea merse la ale sale.

— Uite așa aruncă banii sora Li, nu putu să-și țină gura Pavilion de Jad. Dacă băiatului îi e sortit să trăiască, nu moare nici de-l pisezi cu ciocanul. Iar dacă nu e s-o ducă pe lumea asta, poți să-i faci cărți sfinte și tot ce vrei, n-ai cum să ții de el! Se încrede în măicuțe și ele unele își fac doar jocul și câștigul.

Mai flecăriră o vreme și se ridicară. Lotus de Aur le spuse să o ia tustrele spre poartă. Orhideea însă nu vru și le lăsă pe cele două femei să plece într-acolo, mână în mână.

— Casa de peste drum e gata? îl întrebară ele pe Ping An.

— Stăpânul a fost ieri acolo și a pus să se curețe peste tot. În spate, la cat, o să fie magazia. A venit și maestrul în *Yin Yang* și a binecuvântat reparațiile. La catul de jos se fac trei încăperi și în astea au să fie rânduite rafturi pentru mătase. Camerele din față sunt pentru vânzări, adică chiar prăvălia. Și-au să fie cât de curând vopsite. Luna care vine e deschiderea.

— Familia acelui *xiucai,* Wen, s-a mutat? întrebă Pavilion.

— Au sosit de ieri. Azi stăpânul a poruncit să le aducem un pat, două mese și patru scaune.

— N-ai văzut-o pe nevastă-sa? Cum arată? vru Lotus să știe.

— Cine s-o vadă? A sosit pe înserat, într-o lectică.

În timp ce vorbeau, în depărtare se ivi un moșneag, învârtind în mână o cârâitoare[32].

— Spoitorul de oglinzi! îl recunoscu Lotus de Aur și-i ceru lui Ping An să-l oprească. Oglinda mea s-a întunecat. Ți-am poruncit să cauți un om de meserie și tu, gură-cască, ai uitat!

Ping An îi zise moșului că au nevoie de el. Lotus își îndemnă surata să pună să i se aducă și ei oglinda. Îl găsiră pe Lai An.

— Mergi la mine, îi spuse Lotus, și cere-i lui Prunișor de Primăvară să-ți dea oglinda mare pentru față, pe cele două mici și pe cea înaltă, cu patru laturi, pe care o folosesc atunci când mă îmbrac și ai grijă să le spoiască bine!

— Treci și pe la mine și spune-i lui Busuioc să ți le dea și pe-ale mele.

Peste puțin, Lai An se înapoie cu opt oglinzi, pe cea mare ținând-o

strâns lipită de piept.

— Slugă puturoasă, îl ocărî Lotus de Aur, dacă-ți era greu de ce n-ai făcut două drumuri? Ce să-ți fac dacă mi-ai zgâriat vreuna?

— Pe cea mare nu ți-am văzut-o. De unde o ai? întrebă Pavilion.

— A amanetat-o careva. Îmi place că e luminoasă. O țin în cameră și toată ziua mă oglindesc în ea. Tu n-ai decât trei?

— Două.

— Și celelalte două?

— Sunt ale domnișoarei Prunișor de Primăvară. Mi-a zis să i le facă și ei frumoase.

— Vicleană afurisită! scrâșni Lotus din dinți. Pe-ale ei și le păstrează și mi le folosește mereu pe-ale mele, că, uite, nu te mai vezi deloc în ele!

Copilul-slugă îi dădu moșului oglinzile. Acesta se așezase pe o bancă, scoase argintul viu și le spoi rapid, făcându-le să strălucească asemenea soarelui. Femeile luară câte una și se oglindiră ca într-un elești, toamna. Acest catren stă mărturie:

> Se oglindesc în apă lotuși și castane[33],
> Suflarea vântului verzi umbre le-alungă;
> Stă lotusul răsfrânt în ochiul clar de toamnă,
> Precum Chang E[34] lucirea lunii s-o ajungă.

Apoi i le puseră în brațe lui Lai An, să le care înapoi și-i porunciră lui Ping An să-i ceară vânzătorului Fu pentru spoitor cinzeci de bănuți de aramă. Moșneagul luă banii, dar nu se urni din loc. Pavilion de Jad îl puse pe Ping An să-l întrebe de ce nu pleacă și dacă nu cumva au plătit prea puțin. Însă omul se porni pe plâns.

— Stăpânele mele vor să știe ce te-a supărat, îi vorbi Ping An.

— Ei băiatul moșului! oftă acesta. Am șaizeci și unu de ani și am un băiat de douăzeci și unu. E holtei și un pierde-vară, n-aduce nimic în casă. Tot eu colind străzile și-l țin pe mâncare cu ce brumă câștig. Dar e atât de rău, că-mi ia bănișorii mei, iese în stradă și-i joacă. Apoi, a dat și de belea. L-au arestat că cică a furat și i-au tras douăzeci de lovituri. Când ni s-a înapoiat acasă, a înșfăcat hainele mamă-sii și le-a amanetat. Asta a speriat-o pe nevastă, i s-a aprins capul și a căzut la pat. De vreo juma' de lună bolește. Atunci eu i-am aruncat niște vorbe, acolo, și el dus a fost și ia-l acu' de unde nu-i. Bat străzile degeaba după el, că nu-i nici urmă de găsit. Câteodată mă înfurii și-mi zic să-l las, dar sunt bătrân și ăsta e singurul meu fiu. Cine altul să mă ducă la mormânt? Când e acasă, și-l văz ce om de nimic e, mor de supărare. Așa viață, mai bine lipsă! Îndur în mine și plâng până o să mă usuc!

— Întreabă-l câți ani are nevastă-sa! îl îndemnă Pavilion pe Ping An.

— Face cincizeci și cinci anul acesta. De la ea n-am avut copil că a fost stearpă. După boala ce-a avut-o, s-a înzdrăvenit și acu' s-ar simți ceva mai bine, dar n-am ce să-i dau să mănânce. Are poftă de niște păstramă. Eu am cerșit de la o vreme, dar nimeni nu și-a făcut milostivenie cu mine!

— Am eu o bucată de păstrama, zi-i să se liniștească, spuse Pavilion, apoi, către Lai An: Du-te și cere-i-o lui Busuioc și să-ți dea și cei doi pesmeți pe care îi am în casă și vino cu toate aici!

— Ar vrea niște orez cu bobul mic? îl întrebă Lotus de Aur direct pe moșneag.

— Cum să nu vrea? răspunse el. Da' cine are, că bine-ar mai fi.

Lotus strigă după Lai An, poruncindu-i să ia și de la ea cei doi *shen* de orez cu bobul mic, dăruiți de mama Pan, și doi dovleci uscați. Peste puțin, Lai An se întoarse cu o jumătate de pulpă, doi pesmeți, doi *shen* de orez și doi dovleci.

— Azi ai noroc, moșule, îi zise, baba ta o să se înfrupte ca o proaspătă lehuză.

Moșneagul primi toate bunătățile acelea, le puse peste unelte, mulțumi doamnelor și plecă vânturându-și cârâitoarea.

— Nu trebuia să-l încărcați cu atâtea, stăpânelor, zise Ping An. Asta e un mincinos fără pereche! Nevastă-sa face pe mijlocitoarea, chiar ieri am întâlnit-o pe stradă. Poate că nici nu dăduse pe acasă.

— Și de ce n-ai vorbit mai înainte, tâlharule? strigă Lotus de Aur.

— Cum să nu? Am zis către el că are noroc că v-a întâlnit!

Capitolul LIX

Abia se îndepărtase spoitorul de oglinzi, când dinspre răsărit apăru un om călare pe un catâr. Își ținea ochii acoperiți cu o eșarfă și înainta grăbit. În poartă coborî, făcându-le pe cele două doamne să dispară iute în spate. Când își scoase eșarfa, fu recunoscut: era Han Daoguo. Ping An îl întrebă unde se află marfa.

— Căruțele au intrat în oraș, răspunse Han. Aș vrea să aflu de la stăpân unde le duc.

— Stăpânul e plecat la Excelența Sa Zhou, dar marfa are să fie depozitată peste drum, la cat. Hai, intră în casă, preacinstite!

Peste puțin, Chen Jingji îi ieși în cale și-l conduse la doamna Luna. Întors de la stăpâna casei, Han se scutură de praf și-l mână pe Wang Jing, cu lucrurile de la drum, acasă. Doamna Luna porunci să i se pună masa și nu peste mult căruțele sosiră și ele. Chen luă cheia, deschise poarta casei de peste drum. Hamalii mutară una câte una lăzile cu mărfuri, stivuindu-le la catul de sus. Descărcatul celor zece căruțe mari dură până la aprinsul lămpilor. Cui Ben era și el acolo, dând ajutor și, de altfel, toată lumea puse mâna la treabă. La sfârșit,

ușile fură încuiate și sigilate, iar cărătorii plătiți. Dai An își vesti stăpânul și Ximen Qing, după ce mai bău la Zhou câteva pahare, o porni spre casă, la lumina lampioanelor. Han Daoguo îl aștepta în salon și îi istorisi tot ce făcuse, de la plecarea sa.

— Ai fost sprijinit de Excelența Sa Qian după ce i-ai dat scrisoarea mea? se interesă Ximen.

— Scrisoarea a făcut minuni, recunoscu Han. Impozitul l-am plătit mai puțin; amărâtul de mine, am socotit la vamă lăzile din două în două și am declarat că numai două treimi sunt cu mătase, în celelalte având ceai și santal. De-aia, la zece căruțe mari, am plătit doar treizeci de *liang* și cinci *qian.* Excelența Sa a primit lista dată de mine fără să mai controleze și așa le-am adus cu bine.

Ximen Qing se bucură din toată inima.

— Mâine îi cumpărăm Excelenței Sale Qian un cadou frumos, hotărî, și îi ceru lui Chen Jingji să le țină companie lui Han și Cui. Din spate se aduse mâncare, băutură și după ce se ospătară, Han Daoguo plecă la el acasă.

Auzind că îi sosise bărbatul, Wang a Șasea le puse pe slugi să gătească ceai de preț și bucate mai acătării, ca pentru zile mari. Seara, când intră pe ușă, bărbatul se înclină în fața altarului strămoșilor, își scoase roba, se spălă pe față și își împărtășiră unul altuia noutățile. Han Daoguo îi vorbi de reușita negoțului. Nevasta băgase de seamă că buzunarele îi erau doldora de bani, iar el îi destăinui că avea marfă de două sute de *liang,* orez și băutură, că o lăsase la un han de la porțile orașului și că ea le va aduce bani frumoși. Femeia se înveseli.

— Wang Jing, îl înștiință ea, zicea că au găsit om pentru prăvălie, unul Gan. O să împărțim câștigul cu el și cu fratele Cui. Ce bine! Luna ce vine se deschide prăvălia.

— Dacă aici are vânzător, o să-i trebuiască cineva în sud. Să știi că pe mine o să mă trimită!

— Marfă murdară! De când lumea, cine poate trage mai mult! Tu știi negustorie și de-aia te mână pe tine. Vorba veche: fără sudoare cu greu se face avere. Dacă te trimite pe trei ani și-ți ajunge, o să vorbesc eu cu stăpânul să te cheme și să plece Gan sau Lai Bao în locul tău. Atunci o să faci negoț acasă.

— M-am obișnuit să lucrez departe.

— Ia uite! Te-ai înstrăinat de tot și acasă viața ți se pare searbădă.

Li se puse băutura în față. Se cinstiră cu câteva pahare, strânseră și se culcară. Ziua următoare era întâia din luna a opta. Han Daoguo a mers să se îngrijească de mărfuri, cu Cui Ben și vânzătorul Gan.

De cum își știu mărfurile depozitate la loc sigur, Ximen Qing se trezi că nu mai are nicio treabă pe acasă și, deodată, îi răsări în minte chipul Iubirii Lunii. Îl trimise pe furiș înainte pe Dai An cu trei *liang* de argint și o rochie de mătase. Matroana, aflând că Ximen vine la fata ei,

se bucură de pleașca aceasta căzută din cer și înșfăcă degrabă darurile.

— Spune-i Excelenței Sale că fetele abia așteaptă să-l servească. Să ne onoreze cât mai repede!

Dai An se înapoie la stăpân. Îl găsi în bibliotecă și-i șopti vorbele femeii. Ximen Qing îi porunci ca în după amiaza aceleiași zile să pregătească lectica. Atunci, îmbrăcat în robă neagră de mătase, cu încălțări cu tălpi albe și cu o pălărie mare pe cap, Ximen trecu peste drum, să vadă cum merg reparațiile, apoi urcă în lectică, trăgând apărătoarea din bambus. Plecă, însoțit de Qin Tong și Dai An. Wang Jing rămase acasă, iar Gâsca Sălbatică duse lucrurile stăpânului direct la casa Iubirii Lunii.

Gătită în cele mai bune veșminte ale sale, Zheng Aroma îl aștepta zâmbitoare în poartă. Îl conduse în încăperea din mijloc și îi făcu o reverență. Ximen Qing se așeză și-i porunci lui Qin Tong să ia lectica acasă și să se întoarcă spre seară, cu un cal. Dai An și Gâsca Sălbatică rămaseră.

Stăpâna casei i se înfățișă să-l salute.

— Domnișoara mea v-a necăjit mai ieri și iată-vă pe la noi, Excelență. Dar pentru daruri nu se cădea să vă osteniți.

— De ce n-a venit când am chemat-o? Mi-ați spus că e la prințul Wang, îi aminti bărbatul.

— N-am să le-o iert niciodată lui Grație și lui Laur! Să nu ne sufle ele un cuvințel că era ziua dumneavoastră? Amândouă v-au vizitat încărcate cu daruri și a mea cu mâinile goale. Păi, dacă știam eu cum stau lucrurile, le mai promiteam ceva alor Wang? Apoi și Excelența Voastră a mânat sluga peste mine, că am intrat la mare belea cu oamenii lui Wang. I-am dat fetei drumul prin spate și uite-așa a ajuns la dumneavoastră.

— Am chemat-o la ziua mea, încă de atunci când am întâlnit-o la Magistratul Xia și dacă n-ar fi încuviințat, n-ar fi fost nicio supărare. Să-mi spui însă ce avea de mi-a stat ca o mută? N-a rostit un cuvânt, zâmbind așa, fără nicio noimă!

— De când a intrat în rândul muierilor, n-a prea ieșit să cânte. O fi văzut lume multă și nu era sigură pe ea. A fost tăcută de mică și crescută în puf. Iată, doară azi, de când s-a sculat, am zorit-o și i-am dat ghes, zicându-i că picați dintr-o clipă în alta și ea nu e gata nici acum.

Sluga aduse ceaiul și Zheng Aroma îi turnă o ceașcă. Apoi matroana îi spuse:

— Vă poftesc în încăperile din spate, Excelență!

Aroma îi deschise calea spre camera Iubirii Lunii. Intrară în salon și primul lucru de care dădu cu ochii Ximen Qing fu o caligrafie cu numele ei. Se așezară și abia într-un târziu apărătoarea ușii fu dată la o parte și tânăra curtezană își făcu apariția. Părul nu și-l strânsese în

plasă, ci îl avea ridicat, după moda din Hangzhou. Și-l pieptănase încolăcit sus în vârful capului și-i lucea uleios și negru ca lacul ori ca norii groși, întunecați. Pusese pe ea o bluză din mătase, cu pieptar, și o fustă purpurie, cu broderie verde, iar de sub aceasta i se zăreau două încălțări roșii, ca niște păsăruici. La fiece mișcare a ei, clinchetul jadurilor și al perlelor o făceau și mai atrăgătoare. Iată:

De nu era Guanyin, zeița cu halou
Era chiar frumusețea ruptă din tablou.

Iubirea Lunii înaintă spre el și se înclină nici mai mult, nici mai puțin decât se cădea, apoi se așeză alături, acoperindu-și fața cu un evantai aurit. Ximen Qing o măsură îndeaproape și simți că o dorește cu atâta înverșunare, încât nu-și mai putea lua privirile de la ea. Iar fu adus ceaiul. Fluturându-și cu eleganță mânecile largi, curtezana își scoase la iveală mâinile fragile și îi întinse oaspetelui ceașca. Luară și ea și Aroma, câte o ceașcă. Băură și puseră cestile la loc. Atunci ea îl rugă pe bărbat să-și dea jos roba largă și să poftească în dormitor. Ximen îl strigă pe Dai An să-i scoată roba exterioară, închisă la culoare. Acesta o strânse și o rândui frumos pe un scaun. Când pătrunse în dormitor, bărbatul fu uimit de delicatețea perdelelor, a draperiilor și a așternuturilor patului. Camera era parfumată cu gust, fiind de o distincție fără seamăn, ca un adevărat lăcaș zeiesc, unde oamenii nu pot călca niciodată. Vorbiră și râseră, în vreme ce sluga intră și întinse masa, umplând-o cu o mulțime de bucate. Mai întâi, fu îmbiat cu plăcinte floare de lotus. Apoi Iubirea Lunii apucă direct cu mâna un rulou cu carne tocată, îl lăsă pe o farfurioară de aur și pe aceasta i-o oferi lui Ximen. După ce ospătară, sluga strânse totul, iar Iubirea Lunii acoperi masa cu o pânză vișinie și scoase un joc cu treizeci și două de piese de fildeș și, ea și Aroma îl invitară la joc. Apoi sosiră băutura și platourile învârfuite cu fructe. Băutura fu turnată în cupe de aur. Cele două fete îi dădură să bea, după care ele își luară instrumentele muzicale: Aroma *zheng-ul* și Iubirea Lunii *pipa.* Cântară „Cu inima îmbătată de dragoste” și vocile lor dulci și armonioase păreau în stare să topească și marmurele. Apoi își ocupară locurile și făcură câteva partide de zaruri. Când se plictisiră, Aroma își ceru iertare că merge să se schimbe și ieși, lăsându-i singuri. Numaidecât, Ximen Qing trase din mânecă o batistă albă de mătase, în care era învelită o cutiuță de aur. Fata vru s-o deschidă, crezând că e plină de arome. Dar el o opri, spunându-i că sunt leacuri pentru sine. Frunzele de ceai parfumate le ținea într-o hârtie și din ele îi și întinse ceva. Neîncrezătoare și doritoare de mai mult, curtezana îi scotoci prin mâneci, dar nu găsi decât o batistă purpurie, cu broderie, și două scobitori de aur. Puse batista în palmă, încântată.

— Laur și Argint au batiste ca asta. Acum știu de unde le au.

— Da, recunoscu bărbatul. Le-am cumpărat din Yangzhou. Cine altul ar fi putut să le dăruiască așa ceva? Dacă-ți place, e a ta. Mâine îi trimit una la fel sorei tale.

Ximen Qing luă cupa și bău hapurile. O trase pe fată lângă el și îi dădu să bea din gura lui. Se distrară până la al treilea *geng* din noapte, apoi bărbatul se înapoie acasă.

A doua zi, după ce el plecă la *Yamen,* doamna Luna stătea la ea cu Pavilion de Jad, Lotus de Aur și Delicata Li, când Dai An intră și ceru mătasea pregătită pentru a fi oferită în dar procurorului Xia de ziua lui.

— Încotro a pornit-o ieri stăpânul, în litieră? Unde mi-a petrecut, de s-a întors așa târziu? Că n-o fi fost iar la a lui Han Daoguo! Tu mereu mă duci cu vorba, ticălosule, și în spatele meu te iei cu el la tot felul de netrebnicii!

— Nu, stăpână, răspunse el. Cum să fi fost acolo stăpânul, de vreme ce ei i-a venit bărbatul?

— Atunci unde anume?

Dai An tăcu. Luă, zâmbind, mătasea și ieși.

— Tu aștepți ca ticălosul ăsta să-ți spună adevărul, soră mai mare? Am aflat, zise Lotus, că l-a însoțit și copilul-slugă din sud. Întreabă-l pe necioplitul ăla.

Îl chemară pe Gâsca Sălbatică și-i puseră aceeași întrebare, amenințându-l cu bătaia. Băiatul îngenunche și își dădu repede drumul la gură, speriat.

— Nu mă bateți, stăpână. Așteptați și-o să vă zic tot ce știu, nenorocitul de mine! Am plecat de acasă cu Dai An și cu fratele Qin Tong. Am intrat după stăpânul printr-o poartă mare, falnică, am cotit pe mai multe străzi și ne-am oprit în fața unei case cu ușile tăiate din fierăstrău și astea aflate pe jumătate deschise. În prag stătea o doamnă frumoasă și împodobită ca o floare.

— Mortăciune! izbucni Lotus de Aur, râzând. N-ai auzit ce-i aia o casă cu porțile întredeschise? Să-i zică doamnă unei târfe! Și cum arăta doamna aia? O cunoșteai cumva?

— N-o cunoșteam. Pe cap avea plasă de păr. Am intrat și o venerabilă doamnă cu părul alb s-a înclinat în fața stăpânului. Pe urmă ea ne-a poftit în spate și acolo a apărut încă o doamnă, fără plasă pe păr. Avea fața de forma unui sâmbure de dovleac și buzele roșii ca focul. Ea a băut împreună cu stăpânul.

— Și voi unde ați stat?

— Eu cu Dai An și fratele Qin Tong am stat cu doamna în vârstă, care ne-a dat mâncare și băutură.

Descrierea făcută de băiat stârni hazul doamnei Luna și lui Pavilion de Jad, amândouă hohotind să-și piardă suflul.

— Și chiar n-o știi nici pe fata de pe urmă?
— Aceea semăna leit cu una care-a fost aici și-a cântat.
— Domnișoara Li Laur! sări, răzând, Pavilion de Jad.
— Să se ducă peste ea, auzi! grăi neîncrezătoare doamna Luna.
— N-avem poarta tăiată din fierăstrău, zise Delicata Li.
— Poate au ridicat una nouă și tu n-o știi!

Îi mai făcură slugii-copil câteva întrebări, fără să afle însă mare lucru. Ximen Qing reveni, apoi plecă la ziua procurorului Xia.

Pan Lotus de Aur avea o pisică lățoasă ca un leu, albă la blană și numai din frunte îi pornea pe spinare o pată neagră, prelungă. Îi zicea pentru asta Cărbune în Zăpadă sau Leul de Nea. Fusese învățată să prindă în gură batiste sau evantaie. Când Ximen Qing lipsea, femeia dormea adesea cu pisica și aceasta nu-i murdărise o dată lucrurile. Când era strigată, apărea îndată, iar când nu era dorită, se făcea iute nevăzută. Femeia o numea adesea Banditul de Nea. Pisica nu mânca bucate gătite, cum ar fi ficat de vacă sau pește prăjit, ci carne crudă, fapt pentru care se și făcuse mare și puternică. Părul îi era atât de lung, că puteai ascunde în el un ou de găină. Lotus de Aur ținea mult la pisică și se mândrea cu ea. La sfârșitul zilei îi aducea de obicei carne într-o batistă roșie și-i plăcea s-o vadă sărind să-i smulgă bucata din mână. În ziua aceea, Guange se simțea mai bine. I se dăduseră zile în șir leacuri de-ale babei Liu și se întremase întrucâtva. Li Vaza îl îmbrăcase într-o cămașă roșie de satin și îl așezase pe pat, în camera din față, să se joace în voie. Întâmpinarea Primăverii îl veghea. Doica, alături, mânca. Fără să-l afle nimeni, Leul de Nea torcea acolo pe pat și zărind copilul în cămășuța-i roșie, se repezi cu ghearele asupra lui, luându-l drept bucata de carne din batista roșie a stăpânei sale. Guange țipă o dată și se înecă. Fără să mai scoată un sunet, începu să zvâcnească din mâini și din picioare. Înfricoșată, doica lăsă încolo mâncarea și luă copilul în brațe, încercând să-l adoarmă, ca să-i treacă sperietura. Dar pisica se mai aruncă o dată spre el și atunci slujnica o puse pe fugă. Abundența era încredințată că trecuse necazul, însă copilul fu apucat iarăși de spasme din ce în ce mai dese. Atunci o mână degrabă pe Întâmpinarea Primăverii în curtea interioară, după Vaza, să-i dea de știre că băiatului nu-i e bine, are zbateri când și când. Li Vaza ascultă, cutremurată. Și iată și cum:

> De șase frunze speriată pân' la ficat și fiere,
> De inimă țipă-nțepată până și suflu-i piere.

Chiar doamna Luna călcă pe urmele zorite ale Vazei, făcând un pas cât doi. Guange avea ochii dați peste cap, de nu i se mai vedea negrul irișilor. Din gură i se prelingea salivă și gemea cu glas stins, ca un puișor, tresărind alandala din mâini și din picioare. Văzându-l în ce

hal era, Vaza simți ca și cum un cuțit i-ar fi despicat inima în două. Îl ridică iute la piept, sărutându-l și scăldându-l în potopul de lacrimi ce-i curgeau de-a lungul obrajilor.

— Ce-ai, băiatul mamei? Te-am lăsat zdravăn și bine, și uite cum te găsesc?

Întâmpinarea Primăverii și doica îi povestiră despre pisica doamnei a cincea. Lucrul acesta o făcu pe femeie să țipe înfiorător.

— N-ai izbutit să-i câștigi inima, băiatul mamei, și azi ai căzut în plasa ce ți-a pus-o în cale!

Doamna Luna nu zise nimic, ci o chemă chiar atunci pe Lotus și-i spuse cum pisica ei îmbolnăvise de spaimă copilul.

— Cine-a zis una ca asta? se apără femeia.

Doamna Luna le arătă ca martore pe cele două slugi.

— Poftim, guri spurcate ce sunt! Pisica toarce liniștită la mine în casă, cum să-l fi speriat ea? De ce tam-nesam le cășună pe lumea nevinovată? Fură miezul pepenelui și dau totul pe mine!

— Cum a ajuns pisica aici?

— Vine destul de des pe la noi și sare de colo-colo, mărturisi slujnica.

— Dacă-i pe așa, de ce nu a sărit la copil și altădată? Degeaba îți înalți sprâncenele tu, slugă, și îndrugi verzi și uscate, țintindu-ți săgețile asupra mea! strigă Lotus de Aur și le întoarse spatele, plecând furioasă la ea. Acum, luați aminte, oameni buni: Pan Lotus de Aur, văzând ea cât de mult îi umbla în voie Ximen Qing Vazei de când aceasta i-l născuse pe Guange, se apucase cu gând tainic să crească sălbăticiunea de pisică, socotind ca odată și-odată ea să-l sperie de moarte pe copil și astfel dragostea bărbatului pentru Vaza să se stingă și el să se înapoieze la ea. Făcuse aidoma lui Tu Angu din vechime, care instruise un câine numai și numai să-i sfâșie beregata primului ministru Zhao Dun. Într-adevăr:

> Pe ramul înflorit sub fiecare floare,
> La pândă nevăzuți sunt ghimpii ascuțiți.
> Atunci de ce blândețea omului ne pare
> Că n-ar ascunde țepii de inimă-otrăviți?

În starea disperată în care se afla copilul, doamna Luna și celelalte femei se apucară să-i fiarbă *renshen* și îl mânară pe Lai An după doftoroaia Liu. Baba sosi cu sufletul la gură, îi socoti pulsul și bătu cu piciorul în pământ, înciudată.

— De data asta e speriat rău. Tare mi-e teamă că se duce. Facem o fiertură de mentă cu aur și argint! spuse și scoase o foiță trasă din aur, topind-o în fiertura de mentă, pusă într-o cupă.

Doamna Luna își smulse din păr o agrafă de aur și desfăcu dinții

încleștați ai băiatului și astfel îi turnară leacul pe gât.

— Dacă-și vine în fire, e ca și scăpat. Dacă nu, e musai să-l ard, ici și colo, ca să îndepărtez răul, le-o spuse de-a dreptul baba Liu.

— Cine îndrăznește asta? zise doamna Luna. Trebuie să-l așteptăm pe taică-său.

— Scapă-mi-l, soră mai mare! se rugă Vaza. Dacă stăm până se întoarce el, o să fie prea târziu. Iau eu toată vina asupra mea!

— E copilul tău și faci ce vrei. Eu nu pot hotărî asta.

Doftoroaia Liu arse copilul în cinci locuri: între sprâncene, pe gât, la încheieturile mâinilor amândouă și pe piept, în dreptul inimii, apoi îl culcă. Băiatul dormi fără să mai știe de el. La căderea serii, când tatăl sosi acasă, copilul încă nu se trezise. Baba primi cinci *qian* de argint de la nevasta principală și o șterse de îndată pe o poartă din spate. Doamna Luna îi înfățișă bărbatului starea copilului. Acesta alergă într-un suflet și o găsi pe Vaza cu ochii roșii de plâns.

— Cum s-a întâmplat? o întrebă.

Femeia nu spuse nimic și lacrimi mari îi șiroiră pe obraji. Sluga și doica tăcură și ele. Cercetându-l, Ximen Qing băgă de seamă arsurile de la mâini făcute cu peliniță și trecu val-vârtej în curtea interioară, cu inima în flăcări. Neavând încotro, soția îi mărturisi că sperietura i se trăgea de la pisica lui Lotus de Aur.

— Baba Liu a zis că e speriat rău și că dacă nu-l arde și nu-l înțeapă cu acul, are să se prăpădească. Nu te-am așteptat, de frică să nu fie prea târziu. Mama băiatului a cerut să-l cauterizeze în cinci locuri. De atunci, copilul a căzut într-un somn greu.

La aceste vorbe, Ximen Qing fu cuprins de-o mânie oarbă și se năpusti spre camerele lui Lotus. Fără o vorbă, căută pisica, o înșfăcă de picioare, ieși afară și îi zdrobi capul de o piatră. Abia dacă se făcu auzit un icnet și creierul pisicii se făcu în mii de fărâme, câte petale risipite din piersicul în floare, iar dinții animalului săriră ca niște pietricele de jad. Fiind cam așa:

> Nu fu să-și lase gheara sa pe șoareci din cămară,
> Azi e-n al umbrelor palat, nemuritoare doară.

Pan Lotus de Aur se așezase pe pat. După ce bărbatul plecă, se puse să-l blesteme:

— Tâlhar de drumul mare, jefuitor până și de moarte! Te pui să ucizi vietățile altora! Brav mai ești! Ce ți-o fi făcut ție biata pisică de dai buzna ca un apucat, pui mâna pe ea și-o zdrobești de moarte? Ca mâine, în străfundul iadului, o să-ți sară la gât să-i dai viața înapoi. N-ai să sfârșești tu bine, află de la mine!

Ximen Qing se întorsese la Li Vaza.

— V-am cerut să vegheați ca lumea asupra copilului, le certă el pe

doică și pe slujnică. De ce-ați lăsat pisica să-l sperie și să-l zgârie! Și pe urmă, ce v-a venit s-o puneți pe hoașca aia bătrână să-l ardă? De i-o merge prost băiatului, am eu grijă s-o târăsc la *Yamen* și s-o vâr în butuci.

— Tu ce-ai fi făcut văzând copilul pe moarte? Doctorii fac și ei tot ce pot, numai bine să fie!

Li Vaza spera ca băiatul să i se facă bine, dar arsura cu peliniță îi pricinui doar rău. Zvâcnelile se repetau tot mai des și băiatul se scăpa pe el, murdăria ieșindu-i în cinci culori. Ochii i se închideau și i se deschideau pe negândite și, sărmanul, rămânea pierdut, fără știre de sine, nemaivoind să ia nimic în gură. Înnebunită, Vaza consultă mai mulți prezicători, dar totul se arătă de prost augur. Fără să afle bărbatul, doamna Luna mână iar după baba Liu, să-i descânte copilului. Chemară și un doctor de copii, care zise să-i sufle niște pudră pe nări. „Dacă strănută, e bine, dacă nu, nu mai e nimic de făcut”. Îi suflară pudră și așteptară, dar niciun strănut. Vaza îl veghea zi și noapte nemâncată, plângând și iar plângând.

Se apropia cincisprezece ale lunii a opta, însă doamna Luna nu făcuse nicio pregătire spre a-și serba ziua de naștere. Rudele îi trimiseră daruri, dar ea nu răspunse cu nicio invitație. Numai mătușile Wu, Yang și cele două călugărițe avură grijă să se înființeze din timp. Acestea din urmă se certaseră la împărțitul banilor pentru imprimatul cărții sfinte și nu se aveau bine. În ajunul zilei doamnei Luna, Ben al Patrulea și Nobila Xue merseră și aduseră o mie cinci sute de cărți copiate. Li Vaza le dădu un șirag de bănuți de aramă să cumpere hârtie, santal și lumânări. Pe cinsprezece, Ben plecă în zori, împreună cu Chen Jingji, la templu, arseră santal și hârtie și împărțiră cărțile. Când reveniră, îi spuseră Vazei ce făcuseră. Bogătașul Qiao trimitea în fiece zi pe tușa Kong să vadă copilul și tot el le vorbi de bine despre un anume doctor Bao. Acesta fu chemat și declară că băiatul nu se mai putea înzdrăveni. Îi dădură numai cinci *qian* și îl lăsară să plece. Încercară să-i toarne copilului doctorii pe gât, dar el le vomă. Ținea ochii închiși și dinții strânși. Nopți în șir, Li Vaza nici măcar nu se mai dezbrăcă. Strângea pruncul la piept, plângând în neștire. Ximen Qing nu mai pleca de acasă, iar când se înapoia de la slujbă, mergea țintă la băiat. Prin ultima decadă a lunii a opta, într-o noapte, Li Vaza se întinsese alături de copil, în pat. Pe masă ardea o lampă de argint. Doica și slugile dormeau. Fereastra era puternic luminată de razele lunii. În tăcerea nopții, se auzi dangătul tânguitor al paznicului de noapte, vestind ora; sunetul se lovi ca de un gong în inima ei grea de amărăciune, căpătând înmiite ecouri. Într-adevăr:

> Când au în calea vieții numai bucurii,
> Sunt oamenii vioi să tot petreacă,

Dar la dureri-amare și la supărări,
Îi vezi cum capul necăjit și-l pleacă.

Însă uite:

Râu Argintiu al stelelor scânteietoare
Pe jadul ud și-ntunecat al cerului,
Reci raze-și trece luna prin fereastră
Și-n case vântul nopții, suflu-nghețului.
În turn de veghe tobe bat din oră-n oră,
Iar scurt este răstimpul dintre *geng-uri* iuți;
Din nicovala rece și-aspră dintr-o curte
O mie de bătăi și-o alta poți s-asculți.
Sub streșine pictate-n clopoțel răsună,
Zdrobind femeii inima de griji în piept,
Pe-al său suport de-argint arde mocnita lampă
Să-i lumineze chipu-nnegurat nedrept.
Și tot ce vrea sunt zile pentru copil zăcut,
Nicicând amărăciunea somn dulce-a cunoscut!

Lungită pe pat, Li Vaza ațipise. În vis se făcea că fostul ei soț, Hua Zixu, îi trecea pragul, îmbrăcat de sus până jos în alb și arătând la fel ca atunci, în vremea pe când trăia. O privi și îi aruncă aspru în obraz vorbe de ocară:

— Stricato, hoațo! De ce m-ai prădat și i-ai dat lui Ximen Qing averea mea? Merg chiar acum să fac plângere!

Femeia întinse mâna și îi apucă mâneca robei:

— Frate bun, se rugă ea, iartă-mă!

Hua Zixu se smuci și dispăru cum numai în vis e să se întâmple. Femeia se trezi și băgă de seamă că ținea în mână mâneca hăinuței băiatului. „Ciudat! Ciudat!” rosti, oftând. Auzi toba bătând al treilea *geng* al nopții. O sudoare rece îi acoperi tot trupul și părul din cap i se ridică măciucă. În zori, când Ximen Qing intră la ea, Vaza îi povesti visul.

— Cine să știe pe unde se află duhul lui? răspunse bărbatul. Sunt hotare pe care numai visul le atinge. Încearcă să nu te mai gândești la el, liniștește-te! Mă gândesc să mân o slugă după Wu Argint și Mama Feng ca să stea cu tine.

Dai An le aduse pe cele două femei. Spre seară, când soarele cobora spre apus, Guange abia mai respira în brațele doicii. Speriată, Abundența o chemă pe mamă:

— Vino să-l vezi, stăpână! Ochii i s-au dat iar peste cap și mi se pare că numa’ dă aerul afară din el și nu-l trage deloc.

Li Vaza alergă la copil, îl luă la piept și-i porunci slugii să-i spună stăpânului că băiatului îi piere respirația. Se nimerise tocmai atunci ca

Chang Zhijie să vină la el în vizită să-l înștiințeze că găsise o casă cu cat și prăvălie cu două încăperi la stradă, în total patru camere, dar că le-ar mai fi trebuit încă treizeci și cinci de *liang* de argint. Auzind că îi este foarte rău copilului, Ximen nu mai lungi vorba cu oaspetele.

— Nu te conduc, grăi. Îți voi trimite banii și voi veni să-ți văd casa, și plecă zorit spre încăperile Vazei.

Doamna Luna și celelalte neveste erau acolo, urmărind neputincioase sfârșitul băiatului. El nu fu în stare să-l privească și trecu alături. Se așeză pe un scaun și așteptă, oftând adânc. Nici nu bău o jumătate de ceașcă de ceai, și Guange tresări și-și dădu ultima suflare. Era în douăzeci și trei ale lunii a opta, ora *shen*[35]*;* trăise un an și două luni. Toată casa, cu mic cu mare, s-a pornit pe bocit. Li Vaza s-a plesnit peste urechi, și-a sfâșiat obrajii și și-a izbit capul de pământ, țipând; pe dată a leșinat și a zăcut multă vreme întinsă pe jos. Când și-a revenit, a luat copilul în brațe și a prins iarăși să plângă.

— Steaua mea ocrotitoare, a bocit, mi-e inima frântă! De ce nu pot să mor odată cu tine? Ce rost mai are viața mea? De ce m-ai părăsit atât de crud, nenorocindu-mă?

Alături, doica și slujnica plângeau fără un cuvânt.

Ximen Qing chemă un copil-slugă și porunci să gătească o cameră pe aripa apuseană a salonului din față și să mute copilul, cu pat cu tot, pe două bănci. Li Vaza s-a aruncat peste copil, acoperindu-l cu trupul, să nu-i fie luat.

— Copil fără noroc, se jelui ea, minunea mea! Inima mi-ai secat-o! Toată truda mea s-a dus. De acum n-am să te mai văd, sufletul meu!

Doamna Luna și celelalte femei boceau și ele, dar încercau s-o domolească pe Vaza. Ximen Qing se apropie de ea și-i văzu fața zdrelită și părul răvășit.

— Liniștește-te! îi vorbi. N-a fost să fie copilul nostru. Noi l-am crescut cum se cuvine, dar a avut zilele scurte. Țipă puțin să te răcorești și ajunge. Oricât l-ai jeli, viața nu i-o mai întorci. Știi bine că țin la tine. Acum e însă momentul să-l luăm de aici. O să trimit o slugă după Meșterul *yin-yang.* Cât să fie vremea? întrebă.

— E ora *shen,* răspunse Doamna Luna.

— Mă tot gândesc că a așteptat vremea asta ca să se ducă, vorbi Pavilion de Jad. S-a născut și a murit la aceeași oră. Și ziua e aceeași, douăzeci și trei. Numai luna e alta. A trăit nici mai mult nici mai puțin de un an și două luni…

Când văzu slugile sosite să ia trupul lui Guange, Li Vaza prinse iar să bocească:

— Ce-aveți de vă grăbiți așa? Soră mai mare, nu-i lăsa, surioară! Oh, băiatul meu! Cum să te las să pleci? De ce mă părăsești și mă amărăști?

Își lovi din nou capul, de pământ, urlând. Slugile îl mutară pe

Guange. Doamna Luna ceru să i se dea de știre familiei Qiao și să fie chemați călugări de la templu.

— Mâine în zori aducem călugării, hotărî Ximen Qing și-l trimise pe Dai An la bogătașul Qiao, iar pe altcineva după maestrul Xu, să facă dovada scrisă a decesului. Lui Ben al Patrulea îi înmână zece arginți să cumpere blăni de pin și să ceară tâmplarilor să facă un sicriu de copil.

De cum află vestea, doamna Qiao sosi în lectică și se puse încă din poartă pe bocit. Nevestele lui Ximen Qing plânseră o vreme împreună cu ea și-i povestiră cum se sfârșise copilul. Apoi sosi domnul Xu. Se uită la trupul copilului și rosti:

— Te-ai dus pentru totdeauna în ceasul *shen,* frățioare.

Doamna Luna îl grăbi să scoată Cartea neagră. Meșterul deschise cartea tainică a magiei, citi și spuse:

— Tânărul stăpân s-a născut în ceasul *shen,* al maimuței, pe douăzeci și trei din luna a șasea, în anul *Bingshen* din domnia *Zhenghe* și a murit tot în ceasul maimuței, pe douăzeci și trei din luna a opta, anul *Dingyu* din aceeași domnie. Îmbinarea acestei zile cu această lună arată o nouă viață și moarte aflate înaintea spiritului său. Să fie bocit numai de familie, rudele nu e bine să-l vegheze, iar când îl puneți în sicriu să nu fie de față oameni născuți în anii șarpelui, dragonului, șobolanului și iepurelui. În cartea neagră scrie: „Cei născuți în ziua *Renzi,* pe douăzeci și trei, vor urca în Palatul Vazei Prețioase și vor coborî pe pământul Qi[36]. În viața anterioară a fost urmașul familiei Cai din Yanzhou, trăind în beție și desfrâu și însușindu-și prin silnicie averile altora. El n-a adus ofrande Cerului și Pământului și nu și-a cinstit rudele. Moartea i s-a tras dintr-o răceală întâmplătoare. În viața aceasta a fost copil și a îndurat de sperietură. În urmă cu zece zile a fost înfricoșat de moarte de un animal, lumescul din el a suferit și sufletul i-a fost luat, spre a se naște în aceeași zi în familia Wang din Zhengzhou. Are să fie căpitan și va trăi șaizeci și opt de ani.”

Domnul Xu a vrut să știe dacă a doua zi mortul va fi îngropat sau ars.

— De ce mâine? se miră Ximen Qing. Vreau să i se citească psalmi timp de trei zile și îl voi îngropa a cincea zi în cimitirul familiei.

— Va fi în douăzeci și șapte. Se poate, nu e o zi nefavorabilă familiei dumneavoastră. Îl coborâm în pământ la miezul zilei.

El scrise certificatul și la al treilea *geng* din noapte copilul fu băgat în sicriu. Plângând, Li Vaza merse în camera sa, aduse veșmintele taoiste ale copilului și le puse lângă el în coșciug. Apoi capacul fu prins cu piroane lungi și puternice. Atunci toți ai casei începură să bocească din nou. Încheindu-și treburile, Meșterul *yin-yang* plecă.

În ziua următoare, Ximen Qing fu mult prea ocupat pentru a mai trece pe la *Yamen.* Procurorul Xia aflase cele petrecute și în cursul

dimineții îi prezentase condoleanțe. Printr-un om de-al său, Ximen îi ceruse starețului Wu ca în ziua a treia să trimită opt călugări să slujească. Starețul – la templu – și bogătașul Qiao – acasă – au sacrificat câte trei animale. Unchiul Wu, bărbatul mătușii dinspre mamă, Shen, soțul tușii de dincolo de porțile orașului, Han și unchiul Hua au jertfit și ei tot câte trei animale și au ars bani de hârtie. Ying Bojue, Xie Xida, cărturarul Wen, Chang Shijie, Han Daoguo, Gan Chushen, Ben al Patrulea, Li Zhi și Huang al Patrulea au contribuit cu unele și cu altele la funeralii și seara au privegheat sicriul alături de meșter și de Ximen Qing. După plecarea călugărilor, s-au așezat ofrande în fața sicriului, apoi, în salonul cel mare au fost întinse mesele pentru praznic, ca părintele copilului să ospăteze neamurile, prietenii și pe alții. De la casele lui Laur, a lui Argint și a Iubirii Lunii au fost aduse ofrande. Li Vaza, cu Guange în suflet, era distrusă. Nu mâncase zile la rând, bocind atât, încât ajunsese să-și piardă vocea și numai lacrimile îi curgeau fără contenire pe obraji. De teamă ca nu cumva femeia să se omoare, Ximen Qing le-a povățuit pe doică, pe slugă și pe Wu Argint să stea mereu în preajma ei și să n-o piardă din ochi. El însuși dormi trei nopți la ea, făcând tot ce-i fu în putință spre a o mângâia. Nobila Xue îi citi din sutra Lengyan și din cartea iertării păcatelor, străduindu-se să-i domolească suferința și plânsul.

— El n-a fost să fie copilul tău, i-a spus, ci unul care te-a dușmănit într-o altă viață. În sutra Tuoluo zice: „Odată, trăia o femeie care a dat naștere la trei copii care i s-au prăpădit unul după altul înainte de a împlini doi ani. Femeia se căina amarnic și a fugit cu cel de al treilea copil mort pe malul fluviului, neîndurându-se să-l încredințeze apelor. Atunci Zeița Milei s-a prefăcut într-un călugăr și i-a grăit: „Degeaba plângi. Acesta nu e fiul tău, ci fostul tău dușman. De trei ori a intrat în tine, încercând să te nimicească. Dacă nu te încredințezi spuselor mele, o să-ți dovedesc”. Zeița a arătat cu degetul spre copilul mort și acesta a luat înfățișarea unui demon din cei care zboară noaptea[37] și s-a înfipt în picioare în mijlocul fluviului. „Am venit cu gândul să mă răzbun, dar tu ai citit cu osârdie sutra Tuoluo și zeițele te-au ocrotit zi și noapte și n-am apucat să-ți iau, precum am vrut, viața. Acum Zeița Milei mi-a schimbat inima și de azi nu mai suntem dușmani”. După vorbele astea, a dispărut în ape. De-aia și eu îți tot zic: copilul ăsta trebuie să fi fost unul din dușmanii tăi năimiți, venit în întuneric să-ți sugă puterea și averea și să te distrugă. Dar nu de mult tu ai plătit imprimarea cărții sfinte și el a fost nevoit să te părăsească. Abia copilul ce-ai să-l ai o să fie al tău cu adevărat!

Li Vaza a ascultat-o până la capăt, dar iubirea pentru băiat i-a rămas neștirbită. De câte ori îi era pomenit numele, îi curgeau lacrimile.

Peste cinci zile, în dimineața zilei de douăzeci și șapte, opt copii,

îmbrăcați în straie negre și cu bonete albe, purtând în mâini steaguri de doliu, flori albe și ramuri de sălcii, mergeau înaintea sicriului lăcuit în stacojiu și în auriu. Pe o pancartă roșie, ideograme mari înștiințau: „Coșciugul băiatului familiei Ximen". Călugărul Wu trimisese și el doisprezece novici să îngâne rugi în jurul sicriului. Muzicanții cântau melodii de înmormântare. După aceștia veneau rudele și prietenii, toți în jurul lui Ximen Qing, învești mântat în doliu. Până la marginea răsăriteană a Străzii Mari, aproape de porțile orașului, au făcut drumul pe jos, apoi au încălecat pe cai. Temându-se că la mormânt Li Vaza își va da sufletul plângând, Ximen Qing n-a lăsat-o să însoțească sicriul. Doamna Luna, Delicata Li, Pavilion de Jad, Lotus și Orhideea urmau convoiul în lectici. Mătușile, Laur, Iubirea Lunii și alte câteva femei au mers și ele la mormânt. Lebăda de Nea, Wu Argint și cele două călugărițe au rămas acasă, să aibă grijă de îndurerata mamă. Dându-și seama că nu i se îngăduise drumul la groapă, Li Vaza se ținuse după sicriu până în poartă, unde izbucnise din nou într-un bocet prelung, sfâșietor, până ce glasul i se oprise în gât și, sleită de puteri, se prăbușise în prag, vătămându-și obrajii în vreme ce agrafele de aur îi săriseră din păr. Slujnica și Lebăda o ajutaseră să se ridice, ducând-o în camerele ei. Acolo, privirile femeii căzură peste toba în formă de stea a nemuririi; jucăria zăcea la căpătâiul patului gol. Gândurile i se învălmășiră în minte și femeia lovi cu pumnii în masă, plângând să i se frângă inima.

— Nu mai jeliți, doamnă, șopti Wu Argint, prinzându-i mâna. Domnișorul v-a părăsit și oricât ați plânge, nu se mai întoarce. Încercați să vă stăpâniți. Nu vă amărâți de pomană.

— Ești în floarea tinereții, glăsui Lebădă de Nea, și ca mâine o să ai alt copil! Zidurile sunt pline de crăpături și pereții au ochi și ar trebui să-mi țin gura, dar aia s-a dat și peste cap, numai să-i facă de petrecanie copilului. Viața se plătește însă cu viață și are să dea ea socoteală! Atât mie cât și ție ne-a făcut mult rău, fiindcă voia cu dinadinsul ca omul nostru să fie numai al ei. Știi bine că el n-a mai dat pe la mine de multă vreme și o singură noapte în camera mea a mâniat-o de moarte. Ei, cât m-a ocărât și cât nu m-a bălăcărit, până și în fața fetei lui. Eu n-am zis nimic, da' n-o slăbesc din ochi pe curva asta care știu eu prea bine cum o să sfârșească și încă repede!

— Da. M-a băgat la grea boală și se prea poate ca azi sau mâine să mă prăpădesc! Eu nu mă pun cu ea, facă ce-o vrea! răspunse Vaza.

Atunci Abundența îngenunche în fața Vazei, plângând.

— Am ceva pe suflet, ce n-am cutezat să vă zic, stăpână. Băiatul a murit și asta pentru mine înseamnă nenorocire. Mi-e frică să nu mă gonească stăpânul. Sărmana de mine, nu mai am nici bărbat, nici copil, încotro s-o apuc?

Cuvintele doicii îi răscoliră Vazei durerea din inimă.

— Sărmană femeie, șopti ea. Copilul s-a dus, dar eu n-am murit încă. Ai muncit bine aici și n-am de gând să te alung. Când sora cea mare o să nască, o să te ia pentru pruncul său. Pentru tine e totuna. De ce îți faci griji?

Abundența tăcu, dar Vaza se așternu iarăși pe plâns. Lebădă de Nea și Argint încearcară s-o potolească.

— Ai mâncat ceva? Nu mai plânge! vorbiră și o mânară pe Broderia Primăverii după bucate.

Când masa fu pusă, Li Vaza dacă luă o jumătate de lingură și îi fu de ajuns.

La cimitirul familiei, Ximen Qing îi ceru meșterului Xu să stabilească locul gropii. Guange fu îngropat lângă mormântul doamnei Chen, prima nevasta a lui Ximen. În ziua aceea, bogătașul Qiao și celelalte neamuri au oferit ofrande și la sfârșit toată lumea a fost ospătată în noul umbrar de la cimitir. La întoarcerea lor acasă, Li Vaza a îngenuncheat în fața doamnei Luna, a soției bogătașului Qiao și a mătușei celei mari.

— Cuscră, i-a grăit printre suspine doamnei Qiao, cine-o fi mai blestemată decât una ca mine, ce am văzut cu ochii moartea chiar a copilului meu? Dar uite că v-am pricinuit cumplite necazuri și fata voastră e văduvă înainte de a fi trecut pragul casei. Tot ce-am pus la cale a ieșit fără rost. Să nu mă batjocoriți acum!

— Ce vorbă-i asta, cuscră? Fiecare are viața sa și nimeni nu știe cât îi e dat să trăiască. Dar e o vorbă că rubedeniile sunt rubedenii. Nici nu ești bătrână și o să ai parte de copii și nepoți. Ia-o domol și nu te omorî cu firea!

După aceasta, se înclină în semn de rămas bun și plecă. Ximen Qing îi porunci lui Xu să purifice casa. Atârnară pe uși și pe porți talismane galbene pe care scria: „Spiritul mortului zboară spre nord-est, la înălțimea de trei *zhang*[38], către spiritul călător al zilei, care o să-l ia în sine și niciodată el n-are să se mai întoarcă. Rudele n-au de ce să se înfricoșeze.” Ximen Qing îi dădu meșterului în știința *yin-yang* o bucată de pânză și doi *liang* de argint și îl conduse până la poartă. Seara, se ținu în preajma lui Li Vaza, încercând s-o împace cu vorbe calde. Cum jucăriile copilului se aflau încă sub ochii femeii, el se gândi că ele îi puteau răscoli tristețea și atunci îi porunci Întâmpinării Primăverii să le ducă în curtea interioară.

Capitolul LX

După moartea copilului, Pan Lotus de Aur se simțea în largul său și nu o dată, prefăcându-se că își ceartă sluga, striga în gura mare:

— Păcătoaso, tâlhăroaico, te credeai că ai soarele deasupra capului, dar uite-l la apus! Ai ajuns ca o turturică, lovită de săgeată și trântită la pământ și ce mai face ea e doar să-și caște gura în zadar. Ești ca un căruț fără spate și fără reazem; îți stă bine ca babei Wang la sărăcie, sau ca unei matroane bătrâne, ale cărei fete s-au prăpădit și ea își holbează ochii-n gol. Ei, acum să te văd, când suntem la fel!

De la ea din casă, Li Vaza o auzea prea bine, dar nu îndrăznea să-i întoarcă o vorbă și se zbuciuma, îndurând în sufletul său. Cu marea-i durere în piept, iar în minte cu bârfele fără cruțare ale multora, se simțea din ce în ce mai răscolită și bolnavă, neaflându-și liniștea nici în somnu-i tulburat de vise rele. Pofta de mâncare îi scăzuse. La două zile după înmormântarea lui Guange, Wu Argint se înapoie acasă la ea. Mama Feng îi vându Lebedei de Nea, pe cinci *liang,* sluga sa de doisprezece-treisprezece ani. Lebăda îi spuse Pescăruș. Însă nimic din cele ce se petreceau în jurul ei nu clintea gândul Vazei de la copilul pierdut și, odată cu izbucnirea dușmăniei dintre ea și Lotus de Aur, vechea suferință o copleșise aprig și sângele scurs din ea nu se mai oprea. Ximen Qing îl aduse pe doctorul Ren, care îi prescrise leacuri, însă ea era acum ca o piatră căzută în apă: cu cât lua mai multe doctorii, cu atât se simțea mai rău. Într-o jumătate de lună slăbi și se schimbă la față. Frumusețea și farmecul de odinioară îi dispăruseră fără nicio speranță de întoarcere. Minunați-vă:

> Oasele mari fără nimic pe ele,
> Durerea doar le-mbracă pe sub piele.

Într-o noapte din întâia decadă a lunii a noua, pe o vreme rece, cu vânt pătrunzător, Li Vaza ședea de una singură în dormitor. Patul îi era rece, iar razele pale ale lunii băteau prin fereastră. Văzu parcă aievea înaintea sa copilul. Oftă. Deodată, i se păru că cineva ciocăne la geam. Strigă slugile, dar acestea dormeau. Coborî din pat, își trase în picioare încălțările brodate și deschise ușa larg. Hua Zixu era acolo cu Guange în brațe. Îi spuse că își aflase o nouă casă și-i ceru să-l urmeze. Dar ea n-ar fi vrut să se despartă de Ximen și nu-i dădu ascultare, întinzând numai mâinile spre băiat. Atunci bărbatul o împinse, trântind-o la pământ. Când se dezmetici, înțelese că totul fusese doar vis. Tot trupul îi era lac de o sudoare rece. Se tângui și plânse până în zori. Pentru că:

> De ai parte de dragoste nu te aștepți

În ceața casei tale ochii să-ți deștepți.

Iar poezia de mai jos stă mărturie:

Își scapără luna lumini pe paravan de-argint,
Acum pieri frumoasa în camera-i ascunsă;
Nu-i niciun vânt să ia pe sus o ură ce-a sporit,
Să afle în iubire inima stâncii smulsă.

Cam în timpul acesta, sosise corabia cu mărfurile cumpărate de Lai Bao în Nanjing. Dar și mai înainte ajunsese Wang Xian, trimis după bani, pentru plata impozitelor. Ximen Qing scrise o carte și puse să-i fie dusă lui Rong Hai, alăturând la ea și o sută de *liang,* iar, ca daruri, băutură și mătase, arătând astfel că după controlul mărfii o să se îngrijească de răsplata cuvenită. Acasă, prăvălia era gata și deschiderea ei avea să fie pe patru ale lunii a noua. Marfa sosise în douăzeci de căruțe mari. În ziua aceea, rudele și prietenii îi transmiseseră în dar cutii cu fructe și caligrafii pe tablouri, cu urări de bine. Fuseseră chemați mai bine de treizeci de oameni. O slugă a procurorului Xia venise, de asemenea, cu mici cadouri. Qiao tocmise doisprezece muzicanți, iar Ximen Qing îi adusese pe Li Ming, Wu Hui și Zheng Chun. Cei doi vânzători, Gan și Han, erau în prăvălie; unul măsura argintul, iar altul prețăluia mărfurile. Cui Ben avea în sarcină primirea darurilor. În roba sa roșie de ceremonie, Ximen Qing arse hârtia pentru sacrificii. Cei de față îi prezentară darurile. În spate, fuseseră rânduite cincisprezece mese. Se serviră cinci feluri de preparate reci, cinci mâncăruri din legume, două supe. Băutura curse în valuri, iar muzica umplu cerul cu armoniile sale. Erau la ospăț: bogătașul Qiao, cinci unchi, călugărul Wu, *xiucai-ul* Ni, Wen Guigar, Ying Bojue, Xie Xida, Chang Zhijie. Veniseră și Li Zhi, Huang al Patrulea, Fu Zixin și toți vecinii, gemând salonul de atâta lume. Trei actori interpretară melodia „Straiul roșu de la Palatul de Miazăzi”. Apoi băură, unul după altul, cinci rânduri de pahare, mâncară trei feluri de bucate, în sunetele muzicii. Ying și Xie băură din cupe mari, întrecându-se în a le duce la gură. La asfințit, gazda conduse oaspeții, îndemnându-i pe unchii Wu, Han și Shen, pe maestrul Wen și pe cei doi frați de cruce, să mai stea, astfel că se puseră din nou pe petrecere până târziu.

În ziua aceea, se făcuse vânzare în valoare de peste cinci sute de *liang* de argint. Nemaiîncăpându-și în piele de bucurie, Ximen îi pofti în aceeași seară, la ospăț, și pe vânzătorii prăvăliei și pe ginerele său. Mai apoi, muzicanții plecară, rămânând numai cei trei tineri. Ying Bojue se cherchelise de-a binelea. Când ieși să se spele pe mâini, îl chemă pe Li Ming deoparte.

— Cine este cântărețul acela cu părul strâns în coc, tânăr și chipeș?

— Nu-l știți, unchiule? Este fratele mai mic al lui Zheng Feng. Acum câteva zile stăpânul a fost la casa lor, pentru Iubirea Lunii.

— Adevărat? De-aia am văzut-o la înmormântare! Întors la banchet, rosti către Ximen: Frate mai mare, dă-mi voie să te felicit pentru noul tău cumnățel!

— Încetează cu prostiile, câine rău! zise Ximen, râzând, și îi ceru lui Wang Jing să-i toarne un pahar plin lui Bojue.

— Venerabile unchi, îi spuse Bojue lui Wu, ce crezi? Nu mă pedepsește pe nedrept?

— Te pedepsesc să bei tot paharul pentru vorbele necuviincioase!

Ying lăsă capul în jos, se gândi puțin și izbucni în hohote de râs.

— Nu-ți fă griji, am să beau, primi el. N-am să mor dintr-un pahar mai mult! Dar nu-mi place să bem fără nicio cântare. Cheamă-l pe Chun să-mi facă un cântec.

Cei trei copii-cântăreți se apropiară. Ying Bojue îl opri doar pe Zheng Chun cu un *zheng,* îndepărtându-i pe ceilalți doi.

— Ține minte, cerșetorule, că vei bea o cupă pentru fiecare melodie! pretinse Ximen și îi porunci lui Dai An să-i pună lui Bojue în față două cupe de argint.

Tânărul cântă încet, acompaniindu-se singur, „Curge Fluviul Limpede”:

> O fetișcană de vreo șaisprezece ani
> Zări perechea unor fluturi diafani
> Și parfumatul umăr și-l lipi de-un zid,
> Ștergându-și ochii umezi cu degete de mirt.
> Apoi pe slugă-o puse să alunge
> Perechea dorului ce o străpunge.

Cântărețul îl rugă pe Ying să bea. Și abia goli acesta cupa, că Dai An i-o și umplu din nou. Chun începu:

> Trecând de paravanul crizantemelor sculptate
> O vede sprijinită de bolta unor roze,
> Făcându-se că-și potrivește-n păr ace cu pheonix.
> Nu suflă-o vorbă despre noaptea în apoteoze,
> Surâde doar și aruncă-n el cu flori.

Bojue bău din nou, grăbindu-se să-l îndemne pe Xie Xida:

— Ajunge! Nu mai pot sub niciun chip! Cupele astea uriașe or să mă dea gata!

— Ei și, copil prost? Ce-au ele a face cu mine? Sunt sclavul familiei tale?

— Copil prost ești tu. Mâine-poimâine ajung demnitar și te iau slugă.

— Tu, câine? Poate muzicant de bordel!

— Atunci îți las ție saloanele! râse Ying.

Ximen Qing îi porunci lui Dai An să aducă făcălețul și să-l atingă pe Cerșetor. Xie Xida se ridică, păși pe vârful picioarelor până veni în spatele lui Ying și îl lovi în cap.

— Cerșetorule, îndrugi prostii în fața maestrului Wen! îl certă.

— Maestrul nu-mi ia în seamă glumele.

— Prea nobilii domni sunt prietenii apropiați ai venerabilei gazde, glăsui Wen. La băutură, aceste glume sunt sarea în bucate și fac bucurie inimilor. Altfel n-am fi noi înșine și nu ne-am putea ușura sufletul cu mult prea multe.

— După această discuție, propuse soțul tușei Shen, aș zice ca unchiul Wu cel mare să fie capul mesei. Putem juca zaruri, ghicitul degetelor sau pietre, putem să ne întrecem în compunerea unor poeme și în încurcă-limbă. Cine pierde vrea-nu vrea, trebuie să bea, însă va fi joc drept și scăpăm de certuri între noi.

— Bine zis! încuviință Ximen și umplu chiar el o cupă, întinzându-i-o unchiului Wu.

— Domnilor, începu acesta apucând zarurile, pornesc cu prima poruncă și după mine, rând pe rând, ceilalți. Fiecărui număr de zar i se potrivește un nume de floare și o dată spus numele, trebuie recitat un vers care să înceapă cu el, ori rostită o încurcă-limbă. Cine nu o scoate la capăt în niciun fel, bea cupa. Încep eu. Unu se leagă cu roșu. „Roșii și albe – perechi de flori de prunișor.” Wu aruncă zarul, dar în locul cifrei unu căzu doi. Bău și întinse zarurile soțului tușei Shen.

— Zic floarea de lotus pentru cifra doi, vorbi el. „Floarea de lotus tremură lângă perechea coloratelor rațe.”

Shen aruncă, dar nu ghici zarul. Primi pedeapsa, bău și trecu zarul lui Han.

— Trei merge prea bine cu prunele, spuse acesta. „Prunele cad și boneta nu-mi stă dreaptă pe cap”.

Nu-i ieși numărul, bău și el și veni rândul cărturarului.

— Eu pun rămășag pentru cifra patru cu un prim cărturar roșu. „Roșul și purpura nu înveșmântă oamenii oarecari”.

Urmă la rând Ying.

— Eu n-am să vă dau niciun citat, ci voi zice o încurcă-limbă:

Holtei un vârstnic vrednic de picior,
Ducând în stânga burdușita-i baniță de boabe
Și-n dreapta doar desaga de desăgit cerșeala,
Fugea de parcă focul mi-l fripse la picioare.
Dar un cățel fătat pătat cu alb-gălbui,
Dădu cu colții în desaga ducând dosit pomana,
Iar vârstnicul holtei prea harnic de picior

Lăsă din mâna stângă banița cu boabe,
Rupând-o ca și fript la fugă, vrednicu-nainte,
Pe câinele colțat fătat pătat ca să-l învețe minte.
Ce a mai fost fiind eu unul bunul nu o știu:
Colțatul câine-n colți pe om l-a încolțit,
Ori omul felul i-a făcut cățelului colțos, cu mâna lui?

— Creatură spurcată, ticălos, mațe fripte, strigă Ximen. Cine se repede după un câine cu mâinile goale?

— De ce n-a luat un băț? se miră Bojue. Eu n-am văzut nicicând un cerșetor fără ciomag în mână!

— Mărite Mandarin, iată că a recunoscut că e cerșetor, se amestecă Xie.

— Să bea o cupă, fiindcă n-a jucat cinstit, hotărî Ximen. E rândul tău, frate Xie.

— Voi rosti una mai frumoasă decât a lui. „Sus în capul zidului, e-un olan crăpat și cum vă spui, la poala lui, mai încolo, un biet cal. Căzând, olanul crăpat lovește capul calului. Nu știu: olanul crăpat capul calului l-a crăpat ori capul calului a crăpat olanul crăpat?”

— Ai râs de mine, sări cu gura Bojue, dar ce, olanul tău e mai breaz? Nevastă-ta, doamna Liu[39], e iapa și eu sunt olanul ăla crăpat. Ne-am potrivi. Am fi ca un măgar numai piele și os, învârtindu-se în jurul unei pietre de moară crăpate!

— Iar păcătoasa aia bătrână din casa ta, omida Du, nu are decât boabe negre să îndoape porcii. Nici unui câine nu i-ar trebui așa ceva.

Băură, glumind unul cu altul și-i întinseră cupa lui Han Daoguo.

— Cum aș îndrăzni eu, umilul, s-o iau înaintea voastră, stăpâne?

— Lasă ceremoniile, ținem ordinea, îl liniști Ximen.

— Pentru cinci aleg prunișor de iarnă, în floare. „Printre prunișori în floare întâlnit-am o zeiță.”

Urmă Ximen Qing.

— Voi arunca șase, spuse, și-i alătur cerul plin de stele. „Stelele reci se-oglindesc în verdele negru al bălții.”

Aruncă zarul și ieși șase, fiind singurul care câștigase.

— Frate mai mare, în iarna asta vei fi promovat. Norocul îți surâde, aținându-ți calea, zise Ying Bojue, umplând cupa și întinzându-i-o.

Li Ming și ceilalați se apropiară și le cântară mesenilor. Se distrară până spre zori. Ximen dădu drumul cântăreților, urmări slugile care strânseră totul și porunci celor patru vânzători să doarmă acolo cu schimbul și să fie cu băgare de seamă la uși și la ferestre. Apoi merse acasă.

A doua zi, Ying Bojue îi aduse pe Li și Huang să-și plătească datoria. Dar ei se plânseră că le intraseră în mâini numai o mie patru sute cincizeci de *liang* și nu puteau înapoia decât trei sute cincizeci.

Restul îl vor da la următoarea plată. Ying puse o vorbă bună pentru ei. Atunci Ximen îl chemă pe Chen Jingji să cântărească argintul și îi lăsă pe cei doi să plece. Argintul rămăsese pe masă. Ximen își aminti că Chang vroise încă treizeci și cinci de *liang*.

— Mâncăm împreună, zise, apoi îi duci cincizeci de *liang*. Azi e o zi prielnică, așa că să încheie afacerea cu casa. Cu ce-i prisosește, să deschidă o dugheană, ceva, din care să poată trăi cu nevasta.

Se puse masa. Mâncară.

— Nu te reține, zise gazda. Ia banii și ajută-l să-și facă treaba.

— Să vină o slugă cu mine, ceru Ying.

— Ce rost are? Ia banii și gata.

— Nu e ce crezi, rosti Ying Bojue. E ziua vărului meu. Da. Azi dimineață i-am trimis ceva în dar și el m-a invitat pentru diseară. N-o să am vreme să mă întorc să-ți înfățișez ce am făcut, dar sluga o să-ți povestească ea tot.

Ximen Qing i-l dădu pe Wang Jing. Ying merse, urmat de slugă, la Chang. Acesta era acasă și-i pofti înăuntru. Ying scoase banii și-i lămuri gândul fratelui lor cel mare; Chang Zhijie o grăbi pe soață să vină cu ceaiul.

— Fratele cel mare e cum nu se poate mai bun! zise gazda.

Băură ceaiul și o luară pe strada Piața Nouă. Plătiră și semnară contractul. Bojue îl îndemnă pe Wang Jing să se ducă acasă, banii rămași lăsându-i pe mâinile lui Chang, pe care îl părăsi, îndreptându-se spre casa lui Da. Ximen Qing citi contractul și îi porunci lui Wang Jing să i-l înapoieze proaspătului proprietar. Dar despre aceasta nu vom mai vorbi.

Capitolul LXI

Într-una din serile când Han Daoguo s-a întors acasă în miez de noapte, nevasta l-a povățuit:

— Stăpânul ne-a ajutat să punem deoparte ceva bani. Cred că se cade să pregătim o masă și să-l poftim în vizită. De curând și-a pierdut fiul, așa că îl facem să-și mai uite și de necaz. N-o să trebuiască mare lucru, totul e să fie plăcut. Pe urmă o să-și dea seama și ceilalți din prăvălie cât de bine te ai tu cu stăpânul și asta o să-ți folosească pentru plecarea în sud. Nu e la îndemâna oricui o asemenea apropiere.

— Lucrul ăsta îmi stătea și mie pe limbă. Mâine e în cinci și e zi rea. Cumpărăm tot ce e nevoie pentru poimâine, tocmim două cântărețe, scriem o invitație și o să i-o duc chiar eu. În noaptea aia o să dorm la prăvălie.

— De ce să tocmești cântărețe? se împotrivi Wang a Șasea. După băutură, poate c-o să vrea să urce aici și o să-i vină peste mână. Pe la vecina noastră Yue trece mereu una, Shen A Doua. E foarte tânără,

cântă frumos și mai e și oarbă pe deasupra. O chem pe ea și când nu-mi mai face trebuință, mă descotorosesc ușor de ea.

Han Daoguo zise ca ea. Noaptea trecu repede.

A doua zi, Han îl rugă pe cărturarul Wen să-i scrie o invitație și se înfățișă chiar el cu ea la Ximen Qing. Stăpânul primi cartonul și citi.

— Ești foarte inimos. Pe șase sunt liber și cum mă întorc de la *Yamen,* pornesc spre voi.

Han se înclină și ieși. A doua zi, în zori, scoase bani și mână calfa Hu Xiu la cumpărături și să afle un bucătar. Mai târziu trimise o lectică după domnișoara Shen. Wang a Șasea prepară, împreună cu slujnicele, un ceai bun, după care îl așteptă pe Ximen. Puțin după prânz, Qin Tong aduse un vas cu vin. Ximen Qing sosi în litieră, cu Dai An și Wang Jing după el. Purta o bonetă de mare rafinament, o robă din mătase închisă la culoare și încălțări negre cu talpă înaltă, albă. Han Daoguo îl întâmpină, mulțumindu-i pentru vin. Stăpânul se lăsă într-un scaun cu brațe, așezat la locul de onoare. Pe dată își făcu apariția și Wang a Șasea, înveșmântată frumos. Femeia bătu patru mătănii și merse după ceai. Wang Jing intră cu ceaiul. Han Daoguo ridică prima ceașcă și i-o întinse oaspetelui, apoi luă și el una și se așeză mai într-o parte. După ce băură, Wang Jing strânse ceștile goale și ieși cu ele.

— Netrebnicul de mine s-a bucurat de marea bunătate a înălțimii Voastre. Când am fost plecat, ați fost cu grijă față de soția mea, iar eu n-am avut cum să vă arăt recunoștința mea. Când s-a prăpădit domnișorul, eu nu eram aici; nevasta tocmai răcise rău și n-a putut să vă prezinte condoleanțe. Știu prin câte ați trecut. Azi v-am invitat întâi și întâi ca să vă mai ușurați greul inimii și, în al doilea rând, în semn de supunere din partea noastră.

— Nu trebuia să vă obosiți atât, zise Ximen.

Atunci Wang a Șasea se apropie și se așeză și ea la un colț al mesei.

— I-ai spus înălțimii Sale? își întrebă soțul.

— N-am apucat.

— Ce este? vru Ximen să afle.

— Bărbatu-meu fusese cât pe ce să cheme două tinere să vă servească, dar eu m-am gândit că poate nu e prea nimerit și nu l-am lăsat s-o facă. Alături, la o vecină, vine des o cântăreață. Shen a Doua îi zice. Știe toate cântecele ce se cântă în ziua de azi. Mai de mult, la dumneavoastră, am ascultat-o pe domnișoara Yu; aflați de la mine însă că nu e mare lucru de vocea ei și nici vorbă să fie pe măsura acestei Shen. De-aia am și poftit-o să vă veselească și, de v-o câștiga inima, poate o chemați să le cânte și doamnelor voastre.

— Dacă aveți o cântăreață, e și mai bine. Aduceți-o s-o văd.

Han îl strigă pe Dai An să ia roba dezbrăcată de stăpân. Masa fu întinsă și Hu Xiu rândui pe ea bucatele. Wang a Șasea desfăcu vasul cu

vin, încălzi băutura și o puse lângă soțul ei. Han Daoguo îi turnă lui Ximen Qing, apoi o pofti pe domnișoara Shen. Ximen o privi. Avea părul ridicat sus, dar ornamentele prinse în el erau mult prea simple. Bluza îi era verde și fusta roșie. Picioarele le avea foarte mici. Se îmbujorase la față, iar sprâncenele îi erau lungi și delicate, arcuite ca niște dealuri. Făcu patru plecăciuni adânci spre Ximen Qing.

— Ridică-te, o încurajă el. Câte primăveri ai împlinit?

— Umila mea persoană are douăzeci și unu de ani.

— Câte cântece știi? urmă întrebarea.

— Peste sută, lungi și scurte. Ximen Qing îi porunci gazdei să-i pună un scaun alături. Shen se înclină respectuoasă și se așeză. Cântă, acompaniindu-se la *zheng,* „Pavilionul Aromelor, Toamna”. După ce ei sorbiră supa și alte mâncăruri fură îngrămădite pe masă, fata cântă: „Cei cinci mii de răzvrătiți”. Se umplură iar paharele și Ximen Qing îi ceru cântăreței să lase *zheng*-ul și să interpreteze la *pipa* cântece scurte. Dornică să-și arate priceperea, Shen își suflecă mânecile, apucă *pipa* și cântă cu multă delicatețe melodia „Pe vale cu oile”. Când sfârși, Han îi ceru nevesti-sii să-i ofere oaspetelui un pahar. Femeia turnă în pahar, îndemnând cântăreața să zică „Ramuri de la miază-zi”. Shen schimbă acompaniamentul și începu:

La întâia întâlnire cu iubitul, mugure era,
Abia-mplinise douăzeci de ani frumoși,
Lucios și negru cum e lacul părul îl avea,
Cu-nmiresmate buze dulci și roșii’,
Și fața cum e piersica ori bambusul plăpând;
Născută-ntr-o familie cu stare
Ar fi ajuns înaltă doamnă, sus,
Dar din păcate gustul poamei are,
Norocul ei ar fi să se mărite, dar e greu
Și uite-o tot cu alții noi, mereu.
La-ntâia întâlnire cu cel drag
Era-ntruparea lunii, floare între flori,
Minune în plin vânt și praf sărac,
De mijlocel, să-l prinzi cu-n braț, să te-nfiori,
Ca și de agerimea minții ei străfulgerând o lume.
Și el în suferință cruntă se ura, cum se ura
Că mai devreme nu-i știuse chip și nume;
Prea des, ca și acum, în trup și-n suflet îndura
Stând amândoi întinși pe pat în fața vasului cu băutură
Sorb tot pahar, după pahar,
În cântece și-mbrățișări de jar,
În ochii unul altuia-necați,
Atât de fermecați și încântați,

Prea bine știu că fericirea lor e-a clipei pripă,
Dar se mai zbat și se mai zbat
Să prindă-n palme-o umbră de aripă.

Ascultând cântecul, Ximen Qing își aminti de prima sa întâlnire cu Iubirea Lunii și inima îi fu cuprinsă de o bucurie lăuntrică. Wang a Șasea îi umplu bine paharul și i-l întinse, zâmbind.

— Bea pe îndelete, stăpâne. Domnișoara Shen abia a pornit-o cu cântecele sale. Mâine puteți trimite lectica după ea s-o audă și doamnele dumneavoastră cât de bună e ea, față de domnișoara Yu.

— Dacă trimit după tine de *Chongyang*[40], vei putea veni? întrebă Ximen.

— Ce vorbă mai e asta, Excelență? zise tânăra. Pot veni oricând!

Aceste cuvinte pline de bun simț îi făcură plăcere bărbatului. Dar nevasta lui Han Daoguo, de teamă că planurile au să-i fie date peste cap, după alte câteva cântece, îi șopti bărbatului să-i ceară lui Dai An s-o ducă pe Shen la vecini. La plecare, Ximen îi întinse trei *qian,* să-și cumpere corzi pentru instrumentele ei. Shen se grăbi să îngenucheze în semn de mulțumire, iar bărbatul îi spuse că pe opt va trimite după ea.

— Să vină numai Wang Jing la mine, stăpâne. De restul mă ocup eu, se amestecă Wang a Șasea.

Shen plecă. Așa cum se vorbise cu nevasta, Han Daoguo merse să doarmă la prăvălie. La masă rămase numai Wang a Șasea, care luă zarul, îndemnându-l pe Ximen Qing să joace pe băutură. Peste puțin, aprinzându-se, bărbatul se prefăcu a vrea să-și schimbe haina și trecu în dormitor. Femeia se luă după el. Wang Jing mută lămpile în încăperea din față, unde așteptau Dai An și Qin Tong. Aflați singuri, băură în voie.

În bucătărie, calfa Hu Xiu trase și el pe furiș câteva guri de băutură. Dădu drumul bucătarului, se aciuă în camera în care Wang a Șasea aranjase altarul strămoșilor, întinse pe jos o rogojină și se culcă.

Camera aceasta era chiar lângă dormitor și curând băiatul fu trezit de niște voci; printr-o crăpătură în peretele din scânduri zări o dâră de lumină. Calfa crezu că Ximen plecase și că Han Daoguo se odihnea acum alături de nevastă-sa. Își smulse un ac de păr din cap și lărgi crăpătura aceea peste care se lipise hârtie. Se uită înăuntru, unde era lumină ca ziua. Și fu uimit să-l vadă pe Ximen Qing cu soția stăpânului său. În clipa aceea, Ximen tocmai se lăuda cu bogăția sa.

— Dacă socotim după avere, cine din Qinghe e în stare să se măsoare cu mine? Nici nu mai știu câți trăiesc de pe urma mea. Uite, să-i luăm pe vânzătorii de la prăvălii: care nu mă fură? Iar când o să ajungeți toți cu bani, o să vi se răcească inimile.

— Stăpâne al meu, poți să mă arzi, să-mi faci ce vrei. Eu n-am să te

uit niciodată. Trupul meu îți aparține și poți să faci ce vrei din mine.

— Mă tem că n-o să-i placă bărbatului tău.

— Să cuteze numai, broasca aia țestoasă cu șapte capete și opt fiere! răspunse femeia. Pe seama cui își duce zilele?

— Dacă-ți stă inima numai la mine, o să-l mân din nou, împreună cu Lai Bao, în sud, să-mi cumpere mărfuri.

— Dar mână-l odată, de ce-l mai ții pe-acasă? El zice că s-a deprins să fie tot plecat și doar la asta-i e gândul. Iar atunci de s-o întoarce, o să-i găsesc eu însămi o femeie. Pe el nu-l mai pot suferi, inima mea nu te știe și nu te vrea decât pe tine, stăpâne. Cu mine poți să faci ce ți-o plăcea. Dacă o singură vorbă mi-e mincinoasă, facă-se scrum trupul ăsta al meu de femeie, ce altfel nu prețuiește un ban!

— Încetează cu blestemele, fata mea! o opri Ximen Qing.

Cei doi urmară să-și spună vorbe dulci și Hu Xiu îi ascultă iscodindu-i, cu răsuflarea tăiată.

Nedând de Hu Xiu acasă și crezându-l la prăvălie, Han Daoguo o luase și el într-acolo. Dar Wang Xian și Rong Hai nu-l zăriseră și omul se văzu nevoit să se înapoieze acasă. Îl căută în spate și în față, dar nici urmă de calfă. Le află numai pe cele trei slugi ale lui Ximen Qing, bând. Auzind vocea stăpânului său, Hu Xiu se întinse la loc pe rogojină, prefăcându-se că doarme. Peste puțin, Han Daoguo veni acolo cu un lampion și-l găsi sforăind. Îl trezi cu o lovitură de picior, ocărându-l.

Calfa se frecă la ochi, ca și cum ar fi fost grozav de somnoros și se luă după stăpân la prăvălie.

Ximen Qing se puse iarăși pe mâncare și pe băutură cu femeia, apoi încălecă și plecă spre casă, urmat de slugi. Era pe la cel de al treilea *geng* și se duse direct la Li Vaza. Aceasta dormea și, văzându-l cu chef, îl întrebă unde băuse.

— M-a invitat Han Daoguo la el acasă. A vrut să-mi risipească gândurile rele după pierderea copilului. A chemat o domnișoară Shen, tânără și cu o voce plăcută, care cântă chiar mai frumos decât Yu a noastră. Am poftit-o de *Chongyang,* să cânte și pentru tine. Știu că nu te simți deloc bine în inima ta, dar încearcă să nu te mai gândești la băiat.

Vorbind, dădu să se dezbrace, dar femeia nu-l lăsă.

— Nici gând să dormi cu mine, spuse. Încă nu mi-am revenit. Slujnica tocmai îmi face o fiertură. Du-te în altă parte! Nu vezi în ce hal sunt? Abia îmi mai trag sufletul!

— Inima mea, dragostea mea! o alintă el. Nu-mi poți ieși din suflet și vreau să stau cu tine. De ce mă alungi?

Li Vaza se uită lung la el și zâmbi.

— Cine se-ncrede în vorbele tale goale? zise. O să mor ca mâine și tu zici că nu mă poți scoate din suflet!

— Chiar așa este, întări Ximen, așezându-se. Dacă tu nu mă vrei, am să merg la Pan a Șasea.

— Du-te, ai nimerit-o: asta îți dorește inima. Te așteaptă ca nimeni alta cu trupul în flăcări! Dacă nu te duci, o să creadă că te-am ținut cu forța aici, la mine.

— Dacă vorbești așa, nu mai plec.

— Te-am încercat, zise Vaza, zâmbind. Hai, mergi!

După ce bărbatul plecă, Vaza se ridică în capul oaselor, în mijlocul patului. Întâmpinarea Primăverii îi aduse doctoria proaspăt fiartă. Lacrimi fierbinți îi alunecară Vazei pe obraji. Oftă prelung și bău fiertura. Într-adevăr:

> La nesfârșit în inimă e a iubirii rană,
> Iar de la granguri ai deprins și ce-i durerea vană.

Lotus de Aur urcase în pat și o strigase tocmai pe Prunișor de Primăvară să-i stingă lampa.

— Te-ai culcat odată cu găinile, copila mea, zise bărbatul intrând.

— Ia te uită ce minune! izbucni Lotus. Ce vânt mi te-a adus? Și pe unde mi-ai băut?

— Vânzătorul Han s-a întors din sud și, aflând de pierderea băiatului, m-a poftit la el, să-mi mai înec amarul și, firește, și ca să-mi mulțumească pentru cât bine i-am făcut.

— Sigur, având grijă de nevastă-sa, pe timpul cât el a fost plecat!

— Nu s-ar cădea una ca asta între stăpân și omul său!

— Hm, nu s-ar cădea una ca asta! îl îngână femeia. Pe cine încerci tu să duci de nas? Eu știu tot și încă de multă vreme! Târâtura asta n-a fost aici de ziua ta? I-ai dat acul de păr gravat cu ideograma *shou,* pe care l-ai înhățat de la Vaza. L-au văzut și doamna cea mare și sora Meng. Am întrebat-o de unde-l are și s-a făcut roșie ca racul. Nu ți-a spus? Și azi ai fost iar la ea, nerușinatule, marfă lipsită de simțire! O târâtură cu laba mare și palme late, ochioasă, cu buzele ca date cu sânge și păroasă toată! S-o vezi numai și să te crucești! O putoare cu pielea tuciurie! Nu știu ce-ai găsit la una ca ea! Și-l mai ții aici și pe țestosul de bărbatu-său să vă ajute să vă trimiteți unul altuia vorbe dulci, dimineața și seara!

— Sclavă afurisită, izbucni Ximen Qing, nemaiputându-i răbda cuvintele tăioase. Ce tot îndrugi acolo, când nimic nu e între mine și ea? spuse zâmbind. Am fost invitatul bărbatului ei, ea nici nu și-a arătat umbra cât am stat acolo.

— Cui încerci să-i arunci cu praf în ochi? Se știe că bărbatu-său primește de bună voie să fie încornorat. Paște oile și strânge vreascuri în același timp. Ți-o pune în brațe pe târâtura de nevastă-sa și el face pe negustorul, jupuindu-te de bani. Marfă fără minte! Se aude larma

de la patruzeci de *li,* iar tu habar n-ai!

Se mai dondăniră o vreme, apoi el se dezbrăcă și urcă în pat lângă ea.

De sărbătoarea *Chongyang,* Ximen Qing îi vorbi soției principale despre cântăreața Shen. Porunci bucătarilor să pregătească un festin în marele umbrar din grădină, unde să petreacă împreună cu familia. Când apăru, Shen îngenunche de îndată în fața doamnei Luna și a celorlalte soții. Văzând-o atât de tânără și de frumoasă și aflând că știe cântece multe, stăpâna casei îi ceru să le cânte doamnelor. În ziua aceea, Ximen Qing nu se duse la *Yamen* și rămase acasă să-și bucure ochii cu minunea crizantemelor. Își rugă soțiile să ia loc la masă, în vreme ce Prunișor de Primăvară, Fluier de Jad, Întâmpinarea Primăverii și Busuioc turnau băutura. Shen cântă, acompaniindu-se la *pipa.* Li Vaza nu se simțea bine și ieși de la ea doar după ce fu chemată de câteva ori; se așeză la masă tristă, vlăguită, fără niciun chef. Bărbatul și doamna Luna o îndemnară să lase încolo necazurile și să se veselească puțin, ascultând muzica. Fu întrebată ce melodii i-ar face plăcere, însă femeia nu scoase un cuvânt.

Pe la mijlocul petrecerii, Wang Jing vesti sosirea unchilor Ying și Chang.

— Invită-i în micul umbrar, porunci Ximen. Vin și eu numaidecât.

— Pune să li se servească ceva, cum să-i lași să plece cu burțile goale? zise doamna Luna. Stai cu ei, iar noi o să admirăm florile.

Înainte de a porni, Ximen îi spuse tinerei Shen să cânte pentru doamna a șasea ce crede ea că e mai frumos.

— Soră Li, nu pricep ce-i cu tine, îi grăi Lotus Vazei. Cere și tu o melodie ce-ți e pe placul inimii că, uite, domnișoara Shen a venit numai pentru tine și nu poți să te arăți nepăsătoare față de ea.

Li Vaza rămase încă multă vreme tăcută, apoi rosti:

— „Praf roșu pe poteca purpurie."

— Cum să nu, doamnă, îl știu, răspunse fata, luă *zheng-ul* și cântă cu multă grijă.

— Ia un pahar cu noi, surioară, zise apoi doamna Luna. Băutura e dulce și bună.

Vaza nu se simți în stare să se împotrivească. Ridică paharul, sorbi o gură și-l lăsă la loc. Peste puțin fu prinsă de fierbințeli și fugi în camerele sale.

Ximen Qing îi găsi pe Ying Bojue și Chang Zhijie lângă desișul de pini, privind crizantemele. De o parte și de alta a copacilor erau rânduite douăzeci de ghivece cu crizanteme înalte de șapte *chi,* de toate soiurile. Se aflau acolo specii faimoase, numite: Mantia stacojie, Cărturarul roșcat, Roba de purpură, Cingătoarea de aur, Cerul plin cu stele, Favorita împăratului beată, Bujorul de Jad, Fulg de gâscă, Perechea de rațe, Mult prea Albul ori Mult prea Galbenul. La ivirea

gazdei, cei doi musafiri se ploconiră. Chang își chemă omul care-l însoțise să deschidă cutiile aduse.

— Fratele al Doilea, lămuri Bojue văzându-l pe Ximen mirat, Chang nu avea altfel cum să-ți răsplătească bunătatea. El și-a pus nevasta să-i prăjească niște crabi și să frigă două rațe și a venit cu ele să le mâncăm împreună.

— Pentru ce atâta supărare, frate Chang? Soția ta abia s-a însănătoșit și ai și pus-o la treabă.

— Așa i-am zis și eu, dar lui îi era teamă, sări Ying, ca orice altceva pentru tine n-ar însemna mare lucru.

În cutii stăteau patruzeci de crabi decojiți și bine curățați, frecați cu ardei, ghimbir, usturoi și alte mirodenii și stropiți cu sos de ulei aromat, soia și oțet; miroseau să-ți mute nasul din loc, nu alta, făgăduind o masă cu mari delicii. Rațele erau mari și fripte de curând, arătând și ele îmbietoare foarte. Ximen Qing porunci să i se dăruiască omului ce cărase cutiile cincizeci de bănuți de aramă, iar el, unul, îi mulțumi fratelui de cruce. Qin Tong ridică apărătoarea ușii și intrară toți trei în Sala Pescărușului. Ying Bojue nu găsea cuvintele potrivite spre a-și arăta admirația pentru crizanteme și doar întrebă de unde le avea.

— Mi le-a trimis așa cum le-ai văzut, cu vase cu tot, eunucul Liu, administratorul fabricilor de cărămidă, răspunse Ximen.

— De flori nu mai zic nimic, dar ghivecele sunt dintre cele grozave, mandarinale. Materialul e de o nemaipomenită finețe și e limpede că a fost bine frământat cu picioarele înainte de a fi fost ars. Sunt lucrate după modelul de Suzhou. Unde să poți da astăzi peste așa ceva?

După aceste laude, Ximen Qing porunci să fie adus ceaiul și vru să știe de la Chang când s-a mutat în noua-i casă.

— La trei zile după ce-a plătit-o, vorbi Bojue. Ieri a fost zi prielnică, a cumpărat ceva marfă și la intrare a deschis și o dugheană. Fratele cel mic al doamnei Chang ține socotelile.

— S-ar cădea să-i facem acum daruri la casă nouă, hotărî Ximen. Dar nu vreau lume multă. Poate doar Xie Zichun. Voi pune să pregătească mâncare și o trimit eu fratelui Chang să nu-l băgăm la alte cheltuieli. Chemați două cântărețe și îi vom încălzi casa, petrecând o zi întreagă.

— Umila mea persoană, aveam în inima mea gândul de a te invita la mine, dar locul e strâmt și frică mi-era că n-ai să te simți în largul tău.

— Nici vorbă! îl liniști Ximen. Cine vrea să irosești banii? O să-i trimit chiar eu vorbă lui Xie Xida. Du-te și zi-i unchiului Xie să vină până la mine, îl zori el pe Qin Tong.

— Pe cine să chemăm să cânte, frate mai mare? întrebă Ying.

— Pe Iubirea Lunii și pe Hong a Patra.

— Fratele meu, îl zgândări Bojue, ești un om ascuns. Ai fost cu ea și mie nu mi-ai suflat un cuvințel. E mai fragedă decât Laur?

— Toate-s la fel.

— Atunci de ce la ziua ta s-a ținut că muta, rușinată foc? Sau o fi prefăcută rău, ticăloasa asta mică!

— Când am să mai merg la ea, te iau și pe tine. E pricepută la zaruri și te las să faci cu ea două jocuri.

— N-ai grijă, merg, cum să nu merg să mă joc cu ea, n-o iert eu cu una, cu două!

— Taci, câine afurisit! îl ocărî gazda. Vrei s-o strici?

Pe când vorbeau, pică și Xie Xida. Îi salută și luă loc.

— Fratele Chang are casă nouă și s-a mutat fără să ne dea de știre. Aș zice să scoată fiecare ce bani poate, eu voi pune să se pregătească aici bucatele și le luăm cu noi la el, voi chema și două cântărețe și vom avea un ospăț pe cinste. Vreau ca Chang să nu cheltuie un ban.

— Spune cât se cuvine să dăm și trimit repede banii, frate mai mare. Cine mai vine?.

— Cine să vină? Noi trei. Dăm fiecare câte doi *xing.* Ajung.

— La el e strâmt și nu pot încăpea mulți oameni.

Qin Tong îl anunță pe unchiul Wu. Gazda îi porunci slugii să-l aducă în umbrar. Acesta intră, se înclină spre cei trei oaspeți și apoi făcu o reverență către Ximen. Sluga veni cu ceaiul. După ce bău, domnul Wu se ridică.:

— Cumnate, te rog să ai bunătatea să mă urmezi în curtea interioară! Aș avea ceva să-ți spun.

Ximen merse cu el în camerele doamnei Luna. Aceasta era încă în grădină și, aflând de vizita fratelui său, se grăbi să-l salute. El scoase zece *liang* de argint și-i întinse Doamnei Luna, spunând:

— Aceste trei lingouri le mai aveam în casă. Restul am să ți-l trimit altădată.

— Ce-i atâta zor-nevoie mare, cumnate? se miră Ximen.

— Tare mi-e că e deja prea târziu!

— E gata grânarul?

— Ar mai fi o lună de lucru.

— La sfârșit ai să fii răsplătit din plin.

— Cumnate, anul acesta or să fie numiți noi demnitari militari. Sper să mă sprijini și pe mine.

Ximen Qing îi zise să fie liniștit în această privință, iar doamna Luna îl rugă să mai rămână.

— Plec. Nu vreau să stingheresc pe nimeni.

— Dar chiar nu stingherești pe nimeni, îl asigură Ximen. I-am împrumutat fratelui Chang niște bani să-și cumpere o casă. Omul s-a mutat în noua locuință și a venit cu niște daruri, ca să-mi arate recunoștința. Ai nimerit-o cum nu se poate mai bine.

Bărbații trecură în curtea din față. Doamna Luna porunci la bucătărie să se prepare ceva mâncare, iar Qin Tong și Wang Jing întinseră masă mare. Apoi Ximen porunci să se ia din depozit băutură din flori de crizanteme, dintr-aceea dăruită de procurorul Xia. Băutura avea o culoare verde pal și un buchet puternic. Înainte de a o pune la încălzit, răsturnară în vas, peste ea, o oală de apă rece, ca să-i mai taie din tărie. Era încă tare și înmiresmată și neînchipuit de plăcută la gust, cu mult mai presus decât vinul[41]. Wang Jing umplu o cupă mică și îl servi mai întâi pe unchiul Wu; apoi pe Bojue și pe ceilalți. Bărbații plescăiau din limbă, lăudând-o. Apoi le fu adusă mâncarea și abia la sfârșit se înfruptară din crabi și rațe. Cu gura plină, Wu și Xie Xida nu mai conteneau să se minuneze că asemenea bucate puteau fi atât de fragede și de gustoase. Ximen Qing mărturisi cine adusese grozavele preparate.

— Am trăit degeaba cincizeci și doi de ani, fiindcă nici n-am bănuit că acești crabi pot să fie atât de gustoși!

— Le-ai dat soațelor tale din ei? întrebă Ying.

Ximen încuviință.

— Cumnata Chang este, în ale bucătăriei, desăvârșirea întrupată! continuă Ying.

— Tare mi-e teamă că sărmana mea soție nu i-a gătit cum se cuvine și vă râdeți de mine.

După crabi, slugile umplură paharele. Ximen Qing porunci lui Gâsca Sălbatică și lui Shu Tong, care adăstau pe margine, să cânte ceva din sud.

Însă Ying Bojue auzise muzică, din umbrarul cel mare, și vru să știe dacă era Laur cea care cânta atât de frumos. Gazda îl rugă să mai asculte și să ghicească cine este.

— Ori Laur, ori Argint! zise el.

— Ai ghicit că este glas de femeie. O cântăreață oarbă, îl ajută Ximen.

— Domnișoara Yu?

— Nu. Este Shen a Doua, tânără, frumoasă și cu un glas neasemuit.

— Cu adevărat neasemuit. De ce n-o poftiți s-o vedem și noi? Și să ne cânte ceva.

— Am adus-o să cânte doamnelor. Tu, câine, ai urechea destul de ascuțită, dacă ai auzit-o de la așa depărtare.

— Am ochi să bată la o mie de *li* și ureche pentru cea mai domoală briză. Aud albina de la patruzeci de *li* depărtare.

— Cerșetorule, urechile tale sunt într-adevăr ascuțite ca scobitorile din bambus, glumi Xie.

Cei doi se tachinară o vreme, apoi Ying Bojue ținu morțiș ca Shen să fie chemată să cânte fie și un singur cântec. Neputând să scape de stăruințele lui, Ximen Qing mână după ea. Fata se înfățișă, se plecă

până la pământ și se lăsă într-un scaun cu brațe, așezat într-o parte.

— Cântă ceva scurt la *pipa*, o povățui gazda, poate ești obosită. Cântă-i unchiului aici de față „Patru visuri, opt văzduhuri”.

Apoi porunci să se toarne băutură. Shen începu să cânte încet, cu mare gingășie.

Întoarsă acasă, Li Vaza se așeză pe oală să se ușureze și deodată năvăli sângele rdin ea. Ochii i se împăienjeniră. Se ridică și când să-și pună în bună rânduială veșmintele, o lovi o amețeală la fel de neașteptată și căzu la pământ, lovindu-se. Întâmpinarea Primăverii era acolo și-i sări în ajutor, apoi ea și doica o întinseră pe pat. Femeia rămase vreme îndelungată lipsită de simțiri. Broderia Primăverii alergă și-i spuse îngrozită stăpânei principale ce se petrecuse. Doamna Luna și celelalte femei se grăbiră să vină s-o vadă. Vaza stătea în mijlocul patului, cu doica și Întâmpinarea Primăverii lângă ea, nemaiștiind de nimeni și de nimic.

— Era destul de bine mai înainte, se miră soția principală. Ce a adus-o în halul acesta?

Întâmpinarea Primăverii descoperi oala și i-o arătă. Doamnei Luna îi sări inima din piept.

— I-a fost frică să bea, ca să nu dea drumul iar la sânge. Și uite cât a curs din ea.

— Dar cât a băut? se arătară uimite Pavilion de Jad și Lotus de Aur într-un glas.

Făcură la iuțeală fiertură de ghimbir și-i turnară pe gât. Într-un târziu, Vaza își mai reveni și putu să vorbească.

— Ce-i cu tine, surioară? întrebă soția principală.

— Nici eu nu știu. Abia mă așezasem și când să-mi rânduiesc straiele pe mine, am văzut negru în fața ochilor, pământul a prins să se învârtă cu mine și nu m-am mai putut ține pe picioare.

Doamna Luna vroia să-l cheme pe Lai An și să-l trimită după stăpân, să-l roage să aducă doctorul, însă Li Vaza se împotrivi, nedorind să le strice bărbaților petrecerea. Atunci Întâmpinarea Primăverii făcu patul și o culcă în el să se odihnească. Femeile sfârșiră cu distracția și se retraseră în curtea interioară.

Spre seară, după ce-și conduse musafirii, Ximen Qing merse la Doamna Luna, iar aceasta îi istorisi despre leșinul Vazei. Bărbatul se grăbi numaidecât spre ea. Femeia zăcea pe pat. Era galbenă la față ca ceara. Când îl văzu, se agăță de mâneca hainei lui și o potopi plânsul cu sughițuri. Vaza îi spuse și lui cum i se întâmplase. Văzând-o cu o vânătaie la frunte, pe bărbat îl cuprinse mânia.

— Slugile unde erau când ai căzut și te-ai lovit la cap? întrebă.

— Erau lângă mine și mi-au și sărit în ajutor. Nici eu nu pricep cum de-am putut să mă prăbușesc așa, din senin.

— Mâine dimineață aduc doctorul, promise bărbatul și rămase

peste noapte la ea, dormind pe un pat aflat lângă al ei.

A doua zi, după ce se întoarse de la *Yamen,* Ximen îl mână pe Qin Tong după doctorul Ren. Acesta sosi doar cu puțin după prânz. Ximen îl primi în salonul mare, îi oferi o ceașcă de ceai și-i anunță Vazei, printr-un copil-slugă, vizita. Încăperile Vazei fură pe dată curățate și înmiresmate cu santal ars, după care doctorul fu poftit. Acesta examină bolnava și se înapoie în salon.

— Pulsul venerabilei doamne este mai mare decât data trecută. Fierea și ficatul îi sunt inflamate, iar plămânii parcă i-au luat foc. Elementul lemn a prins mare tărie, iar elementul pământ e cu totul slăbit. Sângele i s-a înfierbântat și-i gonește nebunește prin trup, îi curge pur și simplu, ca torenții de munte, de nestăvilit. Dacă sângele pe care-l pierde ar fi închis la culoare, s-ar mai putea face ceva, dar este roșu aprins, adică sânge curat, nou. Învățăcelul vostru are să-i trimită doamnei niște leacuri. Dacă ele îi opresc scurgerile, sunt speranțe de bine, iar de nu, ne va fi peste puteri de greu!

— Vă rog, venerabile domn, să vă dați toată silința. Învățăcelul vostru vă va răsplăti cum se cuvine.

— Cum se poate? Ne cunoaștem de mult și ne leagă simțăminte de prietenie. Voi pune tot sufletul! făgădui Ren.

Ximen Qing îl mai tră cu un ceai și-l însoți până la poartă. Qin Tong plecă să ia leacurile, ducându-i doctorului în dar o mătase de Hangzhou și doi *liang* de aur alb. Doctoria se numea „întăritură pentru splină”. Bolnava a băut-o fierbinte, dar sângele nu numai că nu conteni, ci i se scurse și mai mult. Disperat, bărbatul l-a chemat și pe doctorul Hu, din capătul Străzii Mari. El a spus că supărarea i-a dat peste cap pulsul și că sângele i s-a înfierbântat prea tare. I-a prescris leacuri, dar, și acestea s-au arătat a fi ca piatra aruncată în ocean. Din pricina acestei stări de lucruri, doamna Luna n-a ținut-o pe Shen a Doua decât o singură noapte. A dăruit-o cu cinci *qian* de argint, cu veșminte și cu podoabe și a trimis-o acasă într-o lectică.

Hua Ziyou aflase încă de la banchetul din ziua deschiderii prăvăliei că Li Vaza nu se simte bine și-și sfătuise nevasta să cumpere două cutii cu daruri și să-i facă o vizită. Văzând-o slăbită și trasă la față, soției lui Hua i-au dat lacrimile și, amândouă, ea și Vaza, s-au pus pe plâns, îndurerate. Doamna Luna a luat-o pe femeia lui Hua în curtea interioară, unde au băut câte un ceai.

Han Daoguo i-a vorbit stăpânului despre un doctor Zhao, care locuia dincolo de Poarta Răsăriteană, expert în boli femeiești. Odată îi potrivise cu pricepere nevestei lui scurgerile lunare, până atunci alandala. Ximen le-a poruncit pe dată lui Qin Tong și lui Wang Jing să încalece amândoi un cal și să-l aducă pe doctorul Zhao. Apoi îl chemă și pe Ying Bojue la el să discute ce era de făcut.

— Aflasem că se înzdrăvenise, cum de i s-a făcut din nou rău?

întrebă Bojue surprins.

— I-a fost rău de când a pierdut copilul și acum boala i s-a întors. Am poftit-o pe domnișoara Shen să-i alunge năduful, dar ei numai la veselie nu i-au stat inima și gândul. S-a retras la ea și a apucat-o amețeala, de s-a prăbușit din picioare. Doctorul Ren mi-a zis că pulsul îi e prost și i-a trimis leacuri, dar ca un făcut ele i-au slobozit parcă și mai tare sângele.

— Doctorul Hu ce-a zis?

— Că boala e pricinuită de mare supărare. I-a dat și el doctorii, dar nu se vede nicio schimbare. Astăzi, Han Daoguo mi-a pomenit de doctorul Zhao Longgang, absolvent al Academiei imperiale de medicină. Sunt foarte îngrijorat pentru Vaza. De când a născut, necazurile s-au ținut lanț de capul ei. Acum îi e gândul zi și noapte numai la băiat. Femeile nu știu când să se oprească și nu țin seama de povețe. Și astfel, nici eu nu mai știu ce să fac pentru ea.

Ping An îl anunța pe rubedenia Qiao. Ximen Qing porunci să fie condus în salon. Se salutară și luară loc.

— Am auzit despre cuscra a șasea că nu se simte bine și am venit să aflu ce e cu ea, rosti Qiao.

— Suferința i se trage de la pierderea băiatului, lămuri Ximen. Această slăbiciune i-a stârnit boala cea veche. Îți sunt recunoscător că ai venit!

— Ai adus pe cineva s-o cerceteze?

— A luat leacuri de la Ren Houxi. Ieri a văzut-o doctorul Hu, iar azi am trimis după Zhao Longgang.

— În fața *Yamen*-ului stă bătrânul He, neîntrecut în ale medicinei. Fiul lui, He Qixuan, a ajuns și el doctor laureat. De ce nu l-ai chemat și pe el?

— Dacă-i așa de bun, după vizita doctorului Zhao, am să-l aduc și pe el.

— După gândul meu cel prost, nu e bine să-i chemi unul după altul. Dacă vin împreună se pot consulta între ei și află cum se cuvine rădăcina bolii. Atunci și leacurile nu se poate să nu aibă un folos.

— Voi face precum zici, cuscre, încuviință Ximen și-i porunci lui Dai An să ia cartea sa de vizită și să pornească împreună cu sluga lui Qiao, la doctorul He.

Bătrânul He sosi repede, se plecă în fața gazdei și a celorlalți și fu poftit pe locul de onoare.

— Nu am dat ochii cu dumneavoastră de ani de zile, venerabile, deschise Ximen Qing vorba. Văd că părul v-a albit de tot.

— Cum o duce fiul dumneavoastră? întrebă Qiao.

— E chemat cât e ziua de mare pe la demnitari și mie nu-mi rămâne decât să merg la bolnavii de rând.

— Aveți o vârstă frumoasă și înțeleg că n-aveți a vă plânge de

nimic.

— Anul acesta împlinesc optzeci și unu.

Între timp, li se puse în față ceaiul și un copil-slugă plecă la Vaza să vestească vizita doctorului. Apoi bătrânul He cercetă suferinda. Femeia ședea pe pat în capul oaselor, sprijinită de perne și arătând cum nu se poate mai slăbită.

Subțire cât foița aurului fața,
Cât bețișoarele de-argint oasele ei;
Splendoarea-i acum pală o destramă ceața
Și-s înecate-n fum culori fără scântei.
Urechea-i nu mai prinde sunetele-ascunse,
Spre seară nu-i mai vede ochiul licurici;
Vene-albăstrii chiar par deasupra pielii puse
Și sufletu-i prea dus nu-l mai ajungi de-l strigi.
Iată-n cernita poartă sosit-au bocitorii,
Ce-ar mai putea să facă vracii-muritori?

— Doamna a pățit o străpungere a vaselor de sânge, după care s-a abătut o mare amărăciune asupra dânsei. Ori tocmai acest amestec al bolii cu necazul a pus-o jos. M-am făcut sau nu priceput?

— Întocmai, îi dădu, dreptate Ximen. Dar cum o tămăduim?

Chiar atunci, Qin Tong și Wang Jing anunțară că se întorseseră cu doctorul Zhao. Bătrânul He vru să știe cine era, iar Ximen Qing îi spuse că era doctorul recomandat de unul dintre vânzătorii săi.

— Să nu-i dezvăluiți că ați văzut bolnava. Lăsați-l să-i ia și el pulsul și apoi vă consultați în privința rețetei.

Zhao intră și se înclină mai întâi în fața gazdei, apoi îi salută pe ceilalți bărbați. He și Qiao, așezați pe locurile de onoare, îl invitară pe noul venit să stea în partea stângă. Ying Bojue se afla în dreapta, iar Ximen Qing pe locul gazdei. Băură ceai.

— Aș putea să întreb care sunt venerabilele nume ale acestor prețioase persoane?

— Noi doi suntem He și Qiao, răspunse cuscrul lui Ximen.

— Umila mea persoană se cheamă Ying. Bănuiesc, venerabile, că sunteți domnul Zhao Longgang.

— Într-adevăr, Longgang[42] este sărmanul meu nume poetic și m-am dedicat medicinei. Bunicul meu a fost membru al Academiei imperiale de medicină, tata a fost doctor renumit în prefectura Ruzhou. Suntem de trei generații instruiți în această știință. Studiez în fiecare zi teoriile lui Wang Shuhe, Dong Yuan, Wu Tingzi și am citit Cartea despre ierburile de leac a Împăratului Galben[43], Cartea greutăților, Însemnările maeștrilor aflați în viață, Arta secretă a drogurilor, Folosirea drogurilor în bolile de inimă, Diagnosticul

pulsului de Venerabilul Jie Gu, Treisprezece rețete clasice, O mie de rețete miraculoase, Rețete de viață lungă, Rețete cu leacuri aflate în mare. Nu e carte să n-o fi avut-o sub ochi. Când prescriu doctorii, recurg la căi numeroase. Degetele mele discern cel mai sensibil puls. În fiecare anotimp constat conflictul *yin-yang* și stabilesc îngreunarea sau ușurarea pulsului în conexiunile interne și externe. Chiar la o răceală nu scap nimic din vedere. Nimic nu-mi este necunoscut în ceea ce privește pulsul năvalnic sau slab, însă n-am să vă expun aici toate câte le știu.

— Îndrăznesc să întreb care este primul lucru de care trebuie ținut seama la o consultație? întrebă He, după ce-l ascultă cu luare aminte.

— Cei vechi ziceau, răspunse doctorul Zhao, că pe pacient trebuie să-l privești, să-l asculți, să-i pui întrebări și să-l cercetezi; numai așa poate surveni o vindecare miraculoasă. Eu obișnuiesc mai întâi să întreb, apoi să iau pulsul și după aceea să examinez bolnavul cu de-amănuntul.

— Dacă-i așa, vă rog să mergeți la bolnav, îl îndemnă bătrânul He.

Ximen Qing îl trimise pe Qin Tong să-l vestească pe doctorul Zhao. Gazda îl conduse în camerele Vazei. Femeia abia ațipise și fu nevoie să fie trezită și așezată în mijlocul patului, între perne. Doctorul îi luă întâi mâna stângă, apoi dreapta, apoi ceru:

— O rog pe prea venerabila doamnă să ridice capul, să observ culoarea chipului.

Li Vaza sălță capul.

— Excelență, întrebați-o pe venerabila doamnă cine sunt eu.

— Cine este dânsul? puse Ximen Qing întrebarea.

Li Vaza aruncă omului o privire și șopti:

— Mă tem că doctorul.

— Liniștiți-vă, Înălțimea Voastră, pentru că, iată, încă recunoaște lumea.

— Domnule Zhao, vorbi Ximen, căutați-o cu grijă și vă voi recompensa pe măsură!

Doctorul cercetă bolnava timp îndelungat.

— Boala venerabilei doamne nu mă miră deloc, vorbi. După înfățișarea generală și după puls nu pare a fi febră, ci o sfârșeală. Și nu pare a fi după naștere, ci înainte de sarcină.

— Nu are această boală, îl opri Ximen. Examinați-o cu mai multă atenție, domnule.

Doctorul rămase multă vreme tăcut.

— De ce e atât de galbenă la față? Cred că stomacul îi este deranjat, iar de nu, stă cumva rău cu scurgerile lunare?

— Vă voi spune adevărul, domnule, rosti Ximen. Soția mea este slăbită din pricina scurgerilor de jos. Aveți vreo rețetă care să o vindece grabnic, vreun medicament miraculos? Vă voi răsplăti cu

prisosință.

— Cum? Am spus doar și eu că nu-s reglate scurgerile. Nu vă neliniștiți. Nepricopsitul de mine am leacuri pentru așa ceva.

Ximen Qing îl conduse înapoi în salon. Bogătașul Qiao și bătrânul He îl întrebară pricinile bolii.

— După părerea mea, e vorba numai de o necontenită scurgere.

— Cum lecuiți această boală?

— Am o rețetă-minune care o va scula din pat. Ascultați: puneți laolaltă lemn-dulce, laptele-cucului, *gangsha,* spânz sau iarba-nebunilor, croton, floare de coriandru sau iarbă-puturoasă, fiertură de ghimbir amestecată cu pinellia tuberifera, omag sau mărul-lupului, migdale și cânepă cerească, pe toate acestea le pisați bine, le închegați cu miere în niște hapuri acceptabile la gust și le dați bolnavei dimineața, să le ia cu băutură caldă.

— Hapul ăsta îmi pare prea amar. Nu se poate înghiți, observă He.

— De ce nu? De când lumea, leacul, cu cât e mai amar, cu atât e mai bun.

Înțelegând că îndrugă vrute și nevrute, Ximen Qing îi oferi doi *qian* și îl lăsă să plece, fără să-l mai conducă. Fiindcă fusese recomandat de Han Daoguo, nu-i făcu nicio plângere, găsind că e mai bine să-l uite.

— Omul ăsta nu știe mai nimic, zise în urma lui.

— N-am vrut să mă pronunț eu însumi, dar omul are o poreclă dincolo de porțile orașului: i se zice Zhao Șarlatanul. Umblă aiurea pe străzi, înșelând, oamenii. Despre știința pulsului habar nu are. Pentru doamna, am să încropesc chiar eu niște hapuri. Dacă scurgerile i se împuținează și doamna capătă poftă de mâncare, urmăm tratamentul. Dar dacă, dimpotrivă, sângele nu contenește, nu se mai poate face nimic, încheie bătrânul He și se ridică. Ximen Qing îi oferi un *liang* de aur alb și îl mână pe Dai An după leacuri. Seara, Li Vaza luă doctoria, dar nu se vădi niciun semn de mai bine.

— Nu o mai îndopa cu atâtea ierburi, când ea nici n-a mai mâncat, nici n-a mai băut de nu știu când, îl certă doamna Luna. Ce putere să aibă pe stomacul gol? Mai de mult, Nemuritorul Wu i-a prezis ca atunci când va împlini vârsta de trei ori câte nouă ani va avea o țâșnire de sânge. Anul acesta n-a împlinit douăzeci și șapte? Mai bine l-am căuta pe călugărul acela să socotească dacă mai are sau nu de trăit. Dacă stelele îi sunt potrivnice, mai degrabă să facem niște sacrificii pentru ea.

Ximen Qing o ascultă și făcu numaidecât întrebare despre om la comandantul Zhou. Află însă că era un călugăr rătăcitor, azi într-un loc, mâine într-altul. Când venea în Qinghe, obișnuia să poposească la Templu Spiritului pământului, dar prin luna a patra o luase spre munții Wudang. Pentru ghicit îi puteau cere sprijinul domnului Huang de la Templul Adevărul Solemn. Era foarte priceput, nu cerea decât

trei *qian,* dar nu mergea pe acasă pe la nimeni.

Ximen îl sfătui pe Chen Jingji să ia trei *qian* de argint cu el și să se ducă la templul cu pricina, situat undeva spre miazăzi. În fața porții, pe o pancartă sta înscris: „Aflarea vieților după căile cerești ale Cărții Schimbărilor. Taxa – 3 *qian”.* Chen Jingji intră și se înclină în fața prezicătorului.

— Vă rog, domnule, să ghiciți cuiva, spuse și îi întinse banii, apoi scrise numele femeii, vârsta și cele opt caractere ale nașterii.

Omul făcu un calcul pe abac și rosti:

— În viața acestei femei se află anul Xinwei, luna Gengyin, ziua Xinmao și ora Jiawu, pe care ne bazăm. Viața se arată propice, înaintând cu fiecare patru. La patru ani a fost anul Jiwei, la paisprezece – Wuwu, la douăzeci și patru – Dingsi, și la treizeci și patru – Bingehen. Anul acesta este Dingyu și stelele potrivnice ei se află în plină ascendență. Viața îi e luminată de steaua *Jidu,* iar cele cinci spirite rele care aduc moartea îi dau târcoale. Steaua aceasta *Jidu* este întunecată și seamănă cu un sul de mătase fără început și fără de sfârșit. În ea sălășluiesc adesea nefericirile și bolile. Acestea din urmă pot apărea în lunile întâi, a doua, a treia, a șaptea și a noua. Anul acesta aduce moarte copiilor și este cu totul neprielnic femeilor.

Prezicătorul scrise tot ce spusese și Chen Jingji se întoarse acasă. Ximen Qing se afla împreună cu Ying și cu cărturarul Wen. Văzând prezicerea, trecu să i-o citească soției principale. Era limpede că soarta Vazei se arăta crudă, având puține și palide semne cât de cât bune și că trebuiau să se aștepte mai degrabă la rău. Cele aflate le copleșiră cu mare tristețe inimile.

Capitolul LXII

La începutul bolii, Li Vaza se scula, se pieptăna și se spăla pe față, mergea și își făcea singură nevoile, însă încetul cu încetul pofta de mâncare îi pieri aproape cu totul și slăbea văzând cu ochii. În foarte scurtă vreme o femeie ca o floare se preschimbă într-o frunză veștedă, uscată. Nu se mai putea ridica din patul peste așternutul căruia fuseseră puse ierburi și hârtii, ca să nu se simtă miasma stătută, cerea mereu slujnicelor să ardă santal. Văzându-i brațele descărnate, ajunse ca niște bețișoare de argint, Ximen Qing veghea în camera ei, plângând, și numai o dată la două zile trecea pe la *Yamen.*

— Mergi la slujbă, nu-ți neglija treburile, dragul meu, îl îndemna ea. Nu-ți fie teamă. Când n-o să mai curgă atât din mine, o să-mi capăt iar pofta de mâncare și, dacă mănânc, mă înzdrăvenesc. Ești bărbat, ce rost are să stai lângă mine atât?

— Nu mă lasă inima să te părăsesc în starea în care te afli, surioară, răspundea el.

— Prostuțule! Dacă e să-mi vină moartea, ai s-o oprești tu? Un singur lucru țin să-ți spun. Nu știu cum se face, dar când sunt de una singură, mă cuprinde frica. Îmi joacă umbre în fața ochilor, ca și cum s-ar afla cineva lângă mine, iar noaptea acela îmi apare în vis. Se luptă cu mine cu cuțitul în mână și eu îmi apăr copilul pe care-l țin strâns la pieptul meu. Pe urmă mi-l smulge și pe mine mă aruncă la pământ. Îmi zice că și-a luat o casă nouă și-mi cere să merg după el. Dar nu știu dacă e bine că-ți înșir toate astea?

— Moartea omului e ca și stingerea unei lămpi, răspunse bărbatul. Nimeni nu știe încotro a luat-o! Tu zaci de mult și ți-au slăbit nervii. Nici gând să vină spirite rele de aiurea. Îi voi vorbi însă starețului Wu să-mi dea vreo două descântece. O să le agăț deasupra ușii și om vedea dacă o mai apărea ceva sau nu!

Spunând acestea, se duse în față și-l trimise pe Dai An la templu.

În drumul său, sluga îi întâlni pe Ying Bojue și Xie Xida și descalecă în grabă.

— Unde mergi? Stăpânul tău e acasă?

— Stăpânul e acasă. Umilul se duce la Templul Împăratul de Jad.

Cei doi i se înfățișară lui Ximen Qing.

— Aflând că nu se simte bine cumnata, fratele Xie s-a speriat și iată-l sosit să întrebe de sănătate, lămuri Bojue.

— În ultimul timp a slăbit într-un hal fără de hal, se plânse gazda. Nici nu știu ce să fac!

— L-ai mânat pe Dai An la templu?

Ximen Qing le spuse de frica ce pusese stăpânire pe femeie.

— Mă tem de vreun demon și am nevoie de două descântece, să-l izgonesc.

— Frate mai mare, ce să caute demonii aici? Numai slăbiciunea e de vină, rosti Xie.

— Chiar dacă există așa ceva – se amestecă Bojue –, taoistul Pan de la Templul Iluminării celor cinci culmi[44], din afara orașului, are puterea stăpânirii Celor cinci tunete din inima cerului și pune pe fugă orice duh rău. I se zice Pan cel care alungă demonii. Nu o dată a salvat vieți omenești cu descântecele și farmecele sale. Adu-l, frate mai mare, și o să vedem dacă în casa cumnatei sunt sau nu spirite necurate. Poate că, mai știi, o și tămăduiește.

— Stai să se înapoieze sluga și te duci cu el.

— Lasă-l, merg singur! Cerul doar s-o facă bine pe cumnata, că eu sunt în stare să fac orice pentru ea! spuse Ying și o porni la drum împreună cu Xie Xida.

Când Dai An se întoarse, agățară descântecele în camera Vazei, însă peste noapte ea visă urât ca și mai înainte.

— El, mortul, se grăbi Li Vaza să spună de îndată ce îl văzu pe Ximen la ea, a fost aici cu încă doi, să mă ia la el. Au dispărut abia

când ai intrat.

— Nu mai crede în spirite, încercă el s-o liniștească. Fratele Ying zicea că totul e din pricina slăbiciunii. El știe un taoist care lecuiește de așa ceva și alungă demonii. Mâine are să vină cu el, să te vadă și, dacă sunt spirite rele, o să te scape de ele.

— Să vină cât mai devreme, frate! Mortul ăla de care-ți vorbeam, când a fost să plece era ca și turbat de furie și o să se înapoieze neapărat să mă târască după el. Adu-l repede pe călugărul ăla!

— Dacă ți-e teamă așa tare, trimit după Wu Argint să stea cu tine câteva zile.

— N-o chema, că-și pierde clienții și nu mai câștigă nimic.

— Ce zici de Mama Feng?

Li Vaza făcu semn din cap că primește. Ximen îl zori pe Lai An spre bătrână, însă aceasta nu era acasă, poarta fiind încuiată. El îi lăsă vorbă lui Pogon Verde ca atunci când bătrâna se întoarce, să se înfățișeze de îndată la casa lui Ximen, fiindcă stăpâna a șasea are trebuință de ea. Ximen Qing îi porunci lui Dai An ca a doua zi să o pornească de cu zori spre Ying al Doilea și să-l aducă pe taoistul Pan.

A doua zi își făcu apariția călugărița Wang, cu o cutie de orez de soi ales, douăzeci de pesmeți mari făcuți cu lapte și zece vinete cu aromă de mosc. Zărind-o, Vaza îi ceru Întâmpinării Primăverii s-o sprijine să stea în șezut. Călugărița făcu o reverență. Li Vaza o rugă să ia loc.

— Nu te-am mai văzut de când cu cartea aceea, măicuță. De când am căzut la pat, n-ai mai dat pe la noi.

— N-am știut că nu sunteți bine, doamna mea. Abia ieri, doamna cea mare mi-a trimis vorbă și iată-mă. Cât despre carte, să nu mai vorbim! M-am certat bine cu otreapa aia bătrână de Xue. Ne înțelesesem să ne îngrijim amândouă de imprimarea ei, dar Xue l-a făcut pe meșter să-i dea cinci *liang* și mie nu mi-a lăsat nici măcar un *qian!* Dumneavoastră v-ați făcut pomana, dar tartorița aia bătrână o să ajungă chiar în fundul iadului, unde îi e locul. Atât de tare m-a necăjit că am uitat până și de ziua doamnei Luna și de-aia n-am venit.

— Las-o în apele ei, nu-ți mai face inimă rea și nu te pune cu ea!

— Nici prin gând nu-mi trece una ca asta.

— Doamna cea mare e supărată. Zice că nu i-ai fi citit din Cartea vieții.

— Pentru numele lui Buddha! strigă călugărița. Oi fi eu cu lipsuri și păcate, dar nu puteam uita una ca asta! Am citit o lună încheiată și azi iată-mă aici! M-am oprit mai întâi la dumneaei și i-am spus toate astea. I-am arătat ce v-am adus, să vă întremați nițeluș, și m-a mânat încoace cu Jad Mic.

Jad Mic deschise cutiile. Li Vaza se uită la daruri și-i mulțumi.

– Încălzește doi pesmeți, grăi ea către slujnică. Vreau s-o văd cu

ochii mei mâncând.

Vaza porunci să vină ceaiul, însă călugărița spuse că nu e nevoie pentru că abia băuse unul. Întâmpinarea Primăverii așează o măsuță și rândui pe ea patru feluri de prăjiturele pentru ceai. Stăpânei sale îi aduse fiertură de orez, iar pe două farfurii așeză vinetele și pesmeții fierbinți. Alături puse o pereche de bețișoare din fildeș. Întâmpinarea Primăverii și doica se apucară să-i dea Vazei să mănânce, dar ea abia dacă înghiți două-trei guri de orez și mușcă o dată dintr-un biscuit și clătină din cap în semn că îi e îndeajuns și ceru să se scoată masa.

— Viața omului de mâncare și de băutură e ținută, declamă călugărița. Fiertura de orez e așa de gustoasă! Hai, mai ia puțin!

— Aș lua dacă aș putea.

Slujnica duse mâncarea afară, iar călugărița dădu pledul la o parte și privind halul în care era femeia, se sperie.

— Doamna mea, când ne-am văzut ultima oară nu arătați așa! Ce vi s-a întâmplat de ați slăbit atât?

— A fost bine o vreme, lămuri doica. Boala doamnei e din supărare mare, de-aia s-a ales cu ea. Stăpânul a chemat doctori cu pricepere mare, care i-au dat tot felul de leacuri și au făcut-o pe trei sferturi bine. Dar prin luna a opta, băiețașul a tras o sperietură grozavă și s-a pus pe zăcut. Stăpâna l-a vegheat zile și nopți în șir, ostenită și nedormită, tot trăgând nădejde să-l facă bine. Dar el s-a dus pe nesimțite și dânsa s-a făcut toată numa' plâns. De atunci i s-a vârât supărarea în suflet și una ca asta ar fi zdrobit până și un om de fier sau de piatră! Ori dânsa nu s-a plâns nimănui cu nimic! O alta în locul ei și-ar fi deschis inima la unul, la altul și i-ar fi făcut bine, dar dânsa n-a suflat un cuvințel și abia rostea ceva de era întrebată.

— Cine s-o supere? Stăpânul o iubește și doamna cea mare ține la ea și o cinstește. Nu sunt decât cinci-șase femei cu totul și nu văd care să-i vrea răul!

— N-ai cum să știi, măicuță! oftă doica și o îndemnă pe Broderia Primăverii să vadă dacă ușa e bine închisă. Totul se trage de la stăpâna a cincea. Pisica aia a ei l-a băgat în sperieți pe Guange. Când stăpânul a întrebat ce s-a întâmplat, stăpâna n-a zis nimic. Abia după ce i-a vorbit stăpâna cea mare, stăpânul a omorât pisica. Și stăpâna a cincea tot n-a zis că pisica ei a fost aici, ba ne-a făcut și nouă mare tărăboi. În luna a opta, băiatul s-a prăpădit. Aia nu mai putea de bucurie, ne-a blestemat și ocărât zile în șir. Doamna a auzit-o toată vremea și cum să nu pună supărarea la inimă? Ținea necazul în ea și doar plângea pe ascuns. Asta a adus-o în halul în care o vedeți, Cerul mi-e martor! Stăpâna are inimă bună. Bucuria sau mâhnirea ea le-a ținut în ea și cu celelalte doamne s-a arătat mereu zâmbitoare. Avea straie minunate, dar nu le îmbrăca până nu era sigură că și celelalte aveau așa ceva. Tuturor din casa asta le-a făcut numai bine! Și trebuie

s-o spun că nimeni nu e în stare s-o mângâie cu o vorbă bună, deși de apucat un lucru sau altul de la ea dau năvală destule!

— Ce tot îndrugi acolo, femeie? o opri Vaza. Eu sunt pe moarte. Pe ele lasă-le în pace. Cerul nu grăiește, dar e înalt; pământul nu grăiește, dar e tare!

— Pentru numele lui Buddha! izbucni călugărița Wang. Cine-ar fi crezut că aveți o inimă atât de largă? Cerul are ochi și ne privește. Dumneavoastră, doamnă, veți fi răsplătită!

— Ce răsplată, măicuță? Băiatul mi s-a prăpădit, eu mă duc repede și m-am ales și cu boala asta de jos, cu miasme, că până și duhul are să-mi fie murdar. Am în inima mea dorința să-ți dau ceva bani și când oi fi moartă, vino-mi cu câteva surate și citiți-mi cât puteți de mult, să mă curățiți de păcate!

— Prea vă umblă gândul departe, venerabilă doamnă. Sunteți atât de bună, încât Cerul vă va ocroti!

În timp ce vorbeau, apăru Qin Tong, înștiințându-le de sosirea unchiului Hua. Stăpânul trimisese vorbă să se rânduiască prin cameră.

Călugărița Wang se ridică în picioare.

— Mă duc în curtea interioară, zise.

— Să nu pleci, măicuță, ceru Vaza. Rămâi cu mine vreo două zile, să mai povestim.

— Nu plec, doamna mea, promise ea.

Îndată, Ximen Qing intră, însoțindu-l pe Hua.

— Până ieri n-am știut că ești bolnavă! rosti Hua Ziyou. O să vină și cumnata să te vadă.

— Sunt foarte mișcată! zise Vaza și se întoarse cu fața la perete.

Hua rămase o vreme, apoi se înapoie cu Ximen în curtea din față.

— Unchiul nostru, eunucul, spuse el, pe când era guvernator în Kuangnan, a adus prafuri *sanqi,* a luat sau nu dintr-astea Vaza? Se zice că fac minuni în toate bolile femeiești. Dacă ia cinci *fen* cu puțină băutură, îi oprește sângele. Știu că are și ea astfel de prafuri. De ce nu încearcă?

— A luat, mărturisi Ximen. Ieri m-a vizitat mandarinul Hu. I-am vorbit de boala ei și mi-a încredințat și el o rețetă. Creasta-cocoșului amestecată cu puțin mangal și fiartă bine. Asta i-a oprit sângele o zi, dar a doua zi a curs din ea și mai mult.

— Înseamnă că e foarte grav! Cumnate, poate c-ar fi bine să te îngrijești de sicriu. Mâine o să treacă și nevastă-mea s-o vadă, încheie el, se ridică și merse la treburile sale.

Mama Feng sosi tocmai când doica și Întâmpinarea Primăverii schimbau patul.

— Scumpă mai ești la vedere, Mamă Feng, o întâmpină doica. De ce n-ai mai dat pe la stăpâna? Lai An a găsit lacătul la poartă. Pe unde-mi umblai?

— Mi-e greu să vă zic ce greu o duc. Toată ziulica sunt la templu, cu sfintele rugăciuni. Pornesc de cu zori și sunt înapoi când se întunecă. Uneori îmi calcă pragul călugării Zhang, Li sau Wang.

— Ce caută călugării la o femeie bătrână? Iar de Wang nici n-am auzit, o luă la rost Abundența.

Li Vaza zâmbi, înveselită.

— Uite că și femeile bătrâne înșiră baliverne, zise ea.

— Mamă Feng, de câteva zile stăpâna nu mai înghite nici fiertură de orez și zace cu durere grea la inimă. Acum, că ai venit, ai și făcut-o să râdă. Dacă mai stai câteva zile aici, poate că o să se simtă mai bine.

— Eu sunt de la Academia cu doctori și am să-i alung stăpânei suferința! se lăudă ea, râzând. Se apropie de pat și o pipăi pe Vaza prin așternut. O să vă faceți la loc cum ați fost, stăpâna mea! Puteți să vă sculați din pat, pentru nevoi?

— Bine-ar fi! se amestecă slujnica. Până mai acu' putea, cu ajutorul nostru. Dar acum îi punem oala în pat de două-trei ori pe zi!

Peste puțin, intră Ximen Qing.

— Mamă Feng, înainte nu ne lipseai din casă. Ce s-a întâmplat de ai dispărut? întrebă el.

— Cum să vin, stăpâne! E taman vremea când se pun legumele la păstrat. Am făcut și eu rost de niște bănuți și mi-am făcut proviziile. Altfel cum să-mi dea mie mâna să cumpăr pe iarnă?

— De ce nu mi-ai spus? Ieri au cules grădina și două-trei coșuri ți-or fi îndeajuns.

— Vă mulțumesc, Mărite Mandarin! grăi bătrâna și trecu alături.

Ximen Qing se așeză pe pat. Slujnica aprinse niște santal.

— Cum te mai simți? întrebă. Apoi, către slugă: Azi dimineață a mâncat?

— A luat în gură ceva. Măicuța Wang i-a adus pesmeți cu lapte. A gustat de câteva ori din toate și atât.

— Fratele Ying a fost după taoistul Pan, dar nu l-a găsit. O să-l trimit mâine pe Lai Bao din nou.

— Trimite-l cât mai iute! Văd mortul acela ori de câte ori închid ochii, se rugă femeia.

— Ți s-au slăbit nervii, asta e, o încurajă el. Încearcă să îți ții firea, că nu e niciun duh. Oricum, eu chem călugărul să alunge spiritele rele și să-ți dea ceva să bei, să te înzdrăvenești!

— Sluga ta e pe ducă, fratele meu! zise Vaza. La boala asta nu-i nicio scăpare. Am nădăjduit să trăiesc mulți ani împreună cu tine. Cine s-ar fi gândit că o să mă prăpădesc la douăzeci și șapte de ani? N-a fost să am nici strop de noroc și de-aia te părăsesc. Poate doar dincolo de poarta spiritelor să te mai văd!

Vorbind, îi prinse mâna bărbatului într-ale ei și două lacrimi mari i se rostogoliră pe obraji. De slăbită ce era, nu era în stare nici să

plângă. Ximen Qing nu se putu stăpâni și izbucni în hohote:

— Spune-mi tot ce ai pe suflet, surioară!

În acest timp, Qin Tong se strecură în cameră.

— Hotărăște, stăpâne. Mâine e în cinsprezece și la *Yamen* sunt lucruri însemnate de dezlegat. Vor să știe dacă mergeți sau nu. Un portărel așteaptă răspunsul.

— Mâine nu pot să mă prezint. Dă-i omului o carte de vizită și să-i spună Excelenței Sale Xia să facă ce poate.

Qin Tong încuviință și plecă.

— Du-te la *Yamen,* nu-ți lăsa treburile, îl rugă soția. Știu eu prea bine când mi-o bate ceasul. E încă devreme.

— Stau acasă să te veghez. O să-ți fie și ție mai ușor! Deschide-ți inima, nu lăsa gândurile să te muncească prea tare! Cumnatul Hua m-a sfătuit să caut lemn tare pentru sicriu, să țină demonii departe. Dacă mă apuc de asta, poate că îți și revii.

— Fie, șopti ea, dând din cap. Nu te mai încrede în alții. Nu azvârli cu banii. Vreo zece *liang* de argint sunt destui. Mai devreme sau mai târziu tot praf mă fac! Dacă mă iubești ca pe o soție, să nu mă arzi, ci îngroapă-mă lângă prima ta nevastă. Îngrijește-te și de zilele ce au să vină, că ai casă mare!

Vorbele femeii îi străpunseră inima ca ascuțișul unei săbii.

— Ce cuvinte sunt astea, sora mea! rosti el plângând. Cerșetor de-aș fi și nu m-ar lăsa inimă să mă port rău cu tine!

Doamna Luna intră, aducând chiar ea un platou mic cu mere proaspete…

– Surioară, cumnata mea ți-a dăruit niște mere, zise și-i porunci slujnicii să le spele și să le tăie în bucăți.

— Îi sunt recunoscătoare.

Întâmpinarea Primăverii curăță de coajă câteva, apoi le taie în bucăți, le puse pe o farfurioară și vârî o felioară în gura stăpânei. Vaza supse puțin sucul din ea și o scuipă. Speriată să nu-i fi făcut rău, Doamna Luna o întoarse pe Vaza cu fața la perete, acoperind-o să doarmă, apoi ieși împreună cu bărbatul, să vorbească despre ea.

— Boala s-a înrăutățit, după cum văd, începu femeia. Se cade să vezi de niște blăni pentru coșciug, altfel când o fi clipa o să dăm din colț în colț[45] și n-o să găsim ceva bun.

— Așa m-a îndemnat și cumnatul Hua și mai înainte m-am sfătuit cu ea. Zicea să nu ne băgăm la cheltuială. „Îngrijește-te de zilele ce au să vină, că ai casă mare.” Când am auzit, mi s-a frânt inima! Îl aștept pe taoistul Pan și pe urmă mă îngrijesc de coșciug.

— Pur și simplu, tu nu-ți dai seama ce se petrece! Nu vezi că s-a pierit cu totul? Poftă de mâncare nu mai are deloc, pentru că nicio linguriță de apă nu mai intră în ea! Și tu tot crezi că-și revine! Să ne pregătim noi și dacă se înzdrăvenește, facem o faptă bună și dăm

cuiva sicriul. N-o să ne coste cine știe cât!

— Bine, atunci, îi dădu el dreptate și ieși din camerele soției principale, merse în salon și-l chemă pe Ben. Cine are blăni bune pentru coșciug? îl întrebă. Ocupă-te împreună cu ginerele meu!

— Am auzit că ar fi primit de curând căpitanul Chen din Strada Mare.

— Vezi să fie bune! îi atrase Ximen luarea aminte și-i porunci lui Chen Jingji să ia la el cinci lingouri de argint și să-l însoțească pe Ben.

Cei doi plecară și îndată după prânz reveniră.

— Am fost acasă la căpitan, dar scândurile nu-s cine știe ce și nici ca preț nu sunt grozave. La înapoiere, l-am întâlnit pe bogătașul Qiao, care ne-a spus că *juren-ul* Shang are lemn foarte bun, adus de taică-său, de când a fost judecător în sud, la Chendu. A venit de acolo cu două rânduri, din lemn numit „peșterea florii de piersic", pentru soțiile sale. A folosit unul. Celălalt e întreg, în total cinci blăni, pentru pereții laterali, fund, capac și capete. Cere trei sute șaptezeci de *liang* de argint. Le-am văzut împreună cu neamul nostru Qiao. Într-adevăr lemnul n-are pereche. Domnul Qiao s-a tocmit nu știu cât și abia a lăsat cincizeci din ei. Nu l-ar vinde, zicea, dacă nu i-ar trebui bani să meargă la anul în capitală, ca să participe la Concursul mandarinal de la Palat…

— Dacă așa ne sfătuiește Qiao, plătește trei sute douăzeci de *liang* și nu mai pierde timpul.

— I-am lăsat două sute cincizeci. Îi mai dau șaptezeci și gata.

Chen Jingji îi ceru doamnei Luna cei șaptezeci de *liang* și o porni din nou, împreună cu Ben al Patrulea. Pe înserat, blănile fură aduse și puse în curtea din fața salonului. Erau învelite în niște preșuri roșii. Ximen Qing le desfăcu și se uită. Era cu adevărat un lemn bun, cu un miros plăcut. Chemă tâmplarii. Blănile erau groase de cinci *cun,* late de doi *chi* și cinci și lungi de șapte *chi* jumătate. Ximen era mulțumit pe deplin. Îl căută pe Bojue să le vadă, întrebându-l dacă îi mai căzuse sub ochi așa ceva.

Ying Bojue înghiți în sec.

— Din cel mai de preț lemn! exclamă el. Fiece lucru din lumea asta își găsește până la urmă cumpărătorul care îl merită. Cumnata te-a luat de bărbat și blănile astea stau mărturie frumoasă că bine-a făcut.

Ximen porunci tâmplarilor să facă sicriul cu grijă, având să fie răsplătiți cu cinci *liang.* Meșterii se puseră pe lucru chiar colo, fără zăbavă. Ying Bojue îl povățui pe Lai Bao să plece a doua zi de cu noapte, de la al cincilea *geng,* și să-l aducă pe taoist cu el. Apoi Ying rămase alături de fratele său de cruce până la primul *geng* din noapte, uitându-se la tâmplari.

Seara, Mama Feng și călugărița Wang se înfățișară la Li Vaza, s-o vegheze. Când Ximen Qing veni să se culce, femeia îi spuse că locul

acela nu era curat și ar face mai bine să meargă în altă parte. Bărbatul se duse la Lotus de Aur și Li Vaza îi porunci Întâmpinării Primăverii să închidă bine poarta din colț și s-o zăvorască. Pe urmă îi ceru să ia lampa, să desfacă lada, să scoată mai multe lucruri și ornamente de păr și să le pună deoparte. Călugăriței îi dădu un lingou de cinci *liang* și o mătase, să-i citească după moarte.

— Prea vă gândiți departe, doamna mea! grăi călugărița. Cerul e plin de milostivenie și o să vă faceți bine.

— Ia-i și să nu-i spui doamnei principale că ți-am dat argint. Îi pomenești doar de mătase.

— Da, doamnă, încuviință călugărița și luă lucrurile.

Li Vaza o chemă pe Mama Feng. Scoase de sub pernă patru arginți, o bluză albă, o fustă galbenă și un ac de argint și i le înmână.

— Mamă Feng, rosti ea cu greu, ai fost doica mea și ochii asupra ta mi i-am deschis. O să mor și n-am cine știe ce să-ți dau, doar straiele astea și o podoabă de păr, ca să nu mă uiți. De bani să-ți faci un coșciug. N-ai grijă, despre casa în care stai o să vorbesc cu stăpânul să te lase să rămâi acolo cât oi trăi, să ai grijă de ea. Sunt sigură că n-o să te arunce pe drumuri.

Bătrâna primi lucrurile și îngenunche.

— Sunt un om fără noroc, zise plângând. Când erați sub soare, știam că am și eu pe cineva. Dar dacă e să vă sfârșiți așa curând, încotro s-o apuc, sărmana de mine?

Li Vaza o dărui pe doica Abundența cu o robă de mătase, la culoare ca purpura imperială, o fustă albastră, o mantie veche, două agrafe de aur și o coroană de argint.

— Mi l-ai îngrijit pe Guange și chiar după moartea lui am nădăjduit să-ți dau alt copil să mi-l crești. Cât am trăit, te-am păstrat pe lângă mine, dar n-am știut că o s-ajung să mor! O s-o rog pe stăpâna cea mare și pe stăpânul să te țină pentru copilul lor. Lucrurile primește-le ca amintire. Și nu te mai omorî cu firea!

Abundența îngenunche și plecă până la pământ capul.

— Sărmana de mine, am tot vrut să vă slujesc până la sfârșit. Ați fost bună cu mine, stăpână. Sunt și eu fără noroc, că, uite, băiatul s-a prăpădit și dumneavoastră sunteți atât de bolnovă! Vorbiți-i stăpânei de mine! Bărbat n-am și aș rămâne aici, că n-am unde să mă duc!

Luă lucrurile, se mai înclină o dată, se ridică și se trase într-o parte, cu obrajii uzi de lacrimi. Li Vaza le chemă pe cele două slujnice. Ele căzură în genunchi.

— Voi două ați venit pe mâna mea, de copile. Acum eu mor și n-am cum să mă mai îngrijesc de voi. Straie aveți și nu e nevoie să vă mai dau. Vă dăruiesc aceste două perechi de ace de păr și două flori pentru păr, toate din aur. Tu, Întâmpinarea Primăverii, ai fost făcută femeie de către stăpân și, firește, nu poți pleca de aici. O să-i spun sorei mai

mari să te aibă în pază. Pentru tine, Broderia Primăverii, ca mai mică, o să cer să ți se găsească o casă, fiindcă nu vreau să fii ocărâtă și aruncată de colo-colo, ca o slugă fără stăpân! Nu vreau să suferiți după moartea mea. Deși nu știu dacă o să mai găsiți pe altcineva atât de larg la inimă ca mine!

— Nu mă duc de aici nici moartă, stăpână! strigă Broderia Primăverii, izbucnind în plâns și îngenunchind iarăși.

— Slugă proastă, zâmbi Vaza. Pe cine o să slujești după ce mor eu?

— O să am grijă de tăblița spiritului stăpânei.

— În fața tăbliței or să se aducă sacrificii o vreme și după aia o să fie arsă. Atunci tot ai să pleci.

— O slujesc pe stăpâna cea mare, pe lângă Întâmpinarea Primăverii.

— E o cale! se-nvoi Vaza.

Broderia nu pricepuse mare lucru din cele ce se petreceau sub ochii ei. Întâmpinarea Primăverii ascultă vorbele stăpânei și luă podoabele în tăcere, plângând. Iată:

> Ochii în ochi lacrimi plângând,
> Inimă frântă inimă-a frânt!

În noaptea aceea, Li Vaza zise fiecăreia ce avea de spus. În zori, Ximen Qing veni s-o vadă.

— Mi-ai luat sicriu? îl întâmpină femeia.

— Ieri au sosit blănile și acum lucrează meșteri la el, în curtea din față. Dar totul e doar ca să gonim boala din tine. Când te faci bine, îl dăm noi cuiva!

— Cât te-a costat? Să nu fi cheltuit rnulț!

— Nu cine știe ce. Vreo sută și ceva.

— Prea mult! Pregătește-l să mă așezați în el.

Promițând că se întoarce, Ximen Qing merse să vadă sicriul. Doamna Luna și Li Delicata intrară și ele la Li Vaza.

— Cum îți simți inima, soră Li? întrebară, observând cât îi era de rău.

— Nu mă mai fac bine, doamnă mai mare, răspunse Vaza apucându-i mâna, plângând.

— Ai avea ceva de spus, surioară? întrebă aceasta, cu lacrimi în ochi. Sora a doua e lângă mine. Poți să mi te împărtășești.

— Ce să am? Am fost surori în acești câțiva ani și v-ați purtat bine cu mine. Nădăjduiam să trăim laolaltă până ne albește părul în cap, dar soarta mi-a fost potrivnică. Întâi mi s-a prăpădit copilul, și din nefericire, astăzi mă sting și eu de boală! După ce-oi închide ochii, las pe urma mea aici două slujnice. Pe cea mai răsărită, stăpânul a băgat-o în rândul femeilor și i-am zis că ar putea s-o slujească pe doamna

cea mare. Cât despre cea mai tânără, dacă îți face trebuință, bine, dacă nu, caută-i un soț și las-o să meargă la casa ei. N-aș vrea s-o ocărască lumea că e fără stăpână. Fata m-a slujit cu credință și, dacă o știu căpătuită, mor împăcată. Doica nu vrea cu nici un chip să plece. Aibi în vedere, soră mai mare, că a fost doica băiatului nostru și oprește-o pentru copilul tău.

— Liniștește-te, soră Li, o să am grijă de toate! îi răspunse doamna Luna. Dacă se întâmplă necazul și ai s-ajungi lângă munții înalți și apele joase, pe Întâmpinarea Primăverii o țin pe lângă mine, iar pe Broderia o dau s-o slujească pe Delicata. Slujnica ei nu are tragere de inimă la treabă și chiar aveam de gând să ne scăpăm de ea. Dacă asta ți-e voia, am s-o țin pe Abundența, fie de-oi avea ori nu un copil. O însoțesc cu o slugă și o să rămână la noi în casă.

— Nu-ți mai munci gândurile, soră Li, se amestecă Delicata. Vom avea noi două grijă de toate. Pe Broderia o iau eu și o să mă port blând cu ea.

Li Vaza le strigă pe slujnice și pe doică, să îngenuncheze în fața stăpânelor. Doamna Luna nu se mai putut stăpâni și o podidiră lacrimile.

Îndată, Meng Pavilion de Jad, Lotus de Aur și Sun Lebădă de Nea intrară și ele la Li Vaza. Ea îi spuse fiecăreia în parte câteva cuvinte frumoase. Apoi femeile plecară, lăsând-o numai pe doamna Luna s-o vegheze.

— Dacă nești un băiat, soră mai mare, vorbi Vaza încet, printre sughițuri, ai mare grijă de el. Fă-l mare, să prindă rădăcini pentru numele tatălui său pe mai departe. Să nu fii fără luare-aminte, ca mine, și să suferi din pricina uneltirilor din umbră.

— Pricep prea bine, surioară.

Ascultați-mă cu băgare de seamă: aceste vorbe ale Vazei pătrunseră adânc în inima doamnei Luna și, după moartea lui Ximen Qing, Lotus de Aur nu mai fu lăsată să trăiască sub același acoperământ cu ceilalți ai casei, tocmai în amintirea acestor cuvinte spuse cu limbă de moarte. Și iată:

> Răzbate bucuria inimii sau ură,
> Nu se fac praf și zeci de mii de ani de-ndură.

Pe când ele își vorbeau, Qin Tong le zise să strângă prin cameră și să aprindă santal, fiindcă venise taoistul Pan. Doamna Luna supraveghe ca slugile să pună casa în bună rânduială, să curețe, să fiarbă apă și să aprindă santalul. Apoi ea și celelalte femei se ascunseră în camera cealaltă, să-l poată asculta ferite vederii, pe preot. Chiar atunci, Ximen Qing intră cu taoistul. Cum arăta?

> Pe cap bonetă neagră în cinci colțuri[46]

Cu-o robă scurtă, neagră-nveșmântat,
Pe mijloc cingătoarea de mătase,
Paloș de bronz la spate-avea legat;
Purta-n picioare încălțări de paie,
În mână evantai cu drac sub cinci lumini!
Sprâncenele-i erau trase în sus,
Și ochii ca migdalele, de lungi și plini,
Iar gura-i un pătrat pe față pus,
O barbă pân' la brâu să îi ajungă,
Un chip mult aspru, neînduplecat
Și-nfățișarea-i toată chiar poruncă.
De nu era din ceruri călător 'cercat,
Era stăpânul din Penglai[47] castelului de jad.

După ce trecu de poarta din colț, ocoli zidul umbrelor, iar apoi, când să se apropie de bătătura casei lui Li Vaza, taoistul se retrase câțiva pași, murmurând ceva solemn. Slugile ridicară apărătoarea de la ușă și el pătrunse în încăpere. Se așeză pe pat, lângă bolnavă. Părea ca și cum toată puterea și toată inteligența lui se adunaseră grele în priviri. Ținea strâns paloșul în mână și își luase un aer războinic. Recită ceva și ochii săi păreau a străpunge totul. Merse în camera din mijloc și scoase afară masa pentru ars mirodenii: „Ieși la lumină, căpetenie a spiritelor! Ce mai aștepți?" Împroșcă în jurul său o gură de apă descântată. Din senin, de sub trepte se iscă un vârtej nebun de vânt, de parcă s-ar fi aflat în mijloc însuși tartorul demonilor. Atunci taoistul rosti, netulburat: „În casa numitului Ximen, o femeie, născută Li, cunoaște neliniștea. Ea m-a chemat. Îți poruncesc să aduni spiritul pământului și pe cele șase spirite ale acestei case și să cercetați dacă se află sau nu demoni aici. Haideți, porniți neîntârziat!" Taoistul Pan rămase multă vreme cu ochii închiși, stând drept în picioare, într-o atitudine țeapănă. Din când în când, lovea în masă cu o bucată de lemn, ca un magistrat în sala de judecată. Într-un târziu, încetă și ieși de la Li Vaza. Ximen Qing îl pofti sub umbrarul din spate și-l întrebă ce aflase.

— Această doamnă, dădu el lămuriri, suferă pedeapsa adunată împotrivă-i de câteva generații. Ea a fost acuzată în lumea de dincolo[48] și nu aici sunt demonii cei vicleni. Eu nu pot face nimic.

— Pot oferi un sacrificiu?

— Ura și datoriile își au prăzile lor. Nici slujbașii iadului n-au mai multă putere. Ce vârstă are doamna? vru el să știe, văzând credința nestrămutată a bărbatului.

— Douăzeci și șapte. E născută în anul caprei.

— Fie. Voi închina un sacrificiu stelei soartei ei și vom afla cum îi arde lampa vieții.

Ximen Qing întrebă când va avea loc sacrificiul și ce hârtie și alte lucruri sunt de trebuință.

— În noaptea asta, la al treilea *geng,* răspunse el. Ca să însemnez granițele altarului, am nevoie de calcar alb. Îl voi acoperi cu mătase galbenă. Stelele le voi pune în rânduiala în care răsar pe boltă și am să aduc ofrandă cele cinci feluri de cereale, curmale și supă. Carne și băuturi nu-mi folosesc. Să am o lampă ca lumină a vieții ei și douăzeci și șapte de lampioane, care vor trece drept anii ce i-a trăit; pe acestea le voi acoperi cu o umbrelă pe care tot dumneavoastră mi-o veți da. În rest, de nimic altceva nu am trebuință. Dumneavoastră, mandarine, grăbiți-vă și îmbrăcați straie negre și veniți să vă închinați. Eu, sărmanul taoist, voi face sacrificiul. Duceți cât mai departe găinile și câinii, să nu cumva să fiu stingherit.

Ximen Qing ascultă și porunci numaidecât să se pregătească toate pe care le ceruse preotul taoist. El se retrase în bibliotecă, se îmbăie, se primeni. Îl reținu și pe Ying Bojue și mâncară împreună cu taoistul Pan bucate de post. Pe la cel de al treilea *geng,* altarul și lampioanele erau gata. Pan se așeză pe un fel de podium, altarul aflându-se jos, cu lampioanele sale astfel înșiruite, închipuind stelele: Dragonul verde, Tigrul alb, Rândunica roșie, Arma neagră. Peste toate acestea se înălțau trei umbrele, iar în jurul podiumului cele douăsprezece stele principale. Cele douăzeci și șapte de lampioane, socotite ca anii de viață ai femeii, veneau mai în jos de ele. Ceremonia începu prin rostirea unei precuvântări. Îmbrăcat în negru, Ximen Qing coborî treptele, singur, și îngenunche. Slugile se retraseseră toate. Lampioanele fură aprinse. De pe locul său, cu capul plecat și paloșul în mână, taoistul murmură ceva. Apoi privi cerul și își așeză picioarele într-o anumită poziție. Într-adevăr:

De trei ori ars santalul
Ca trei înștiințări a câteșitrele lumi
De fiecare dată ca un tunet
Porunca-i să despice în minuni.

Cerul nopții era senin, luna strălucea și stelele sclipeau în înalt. Deodată, pământul și cerul fură cuprinse de întuneric și un vânt mare, ciudat prinse să șuiere. Iată cum era el:

Să fie răcnet de tigru,
Ori bolboroseală de dragon?
Nu-i sălaș ori casă de om
Să nu-și fi-nchis uși și oblon,
Că iată, florile-s frânte, frunzele smulse.
Norii-s mânați de prin munți
Să-și scuture ploaia-n oceane;

Chemările gâștii sălbatice-asculți
Pierdută de soț. Rațe, pescărușii sunt în spaimă
Cătând prin copaci adăpost.
Chiar și Chang E se închide-n grabă în palat,
Iar în văzduh Liezi[49] cere-ajutor
Din nepăsarea ce-a fost.

De trei ori bătu vântul, cu putere. Brusc, un val de aer rece îngheță toate cele douăzeci și șapte de lampioane ale vieții Vazei, încât abia se mai zăreau. De pe locul său, taoistul Pan văzu înaintând spre el trei străini. Cel din frunte era îmbrăcat în alb, iar ceilalți doi purtau veșminte negre. Omul în alb ținea în mână un act, pe care îl depuse cu stimă pe masa de pe podium. Preotul se uită la actul sigilat în trei locuri. Era judecata ultimă a lumii de dincolo. Atunci coborî zorit de unde era și-i strigă lui Ximen Qing, cu voce hotărâtă:

— Ridicați-vă, Mandarine! Doamna a greșit în fața cerului și viața ei abia mai pâlpâie. Ce rost să mai aibă rugile noastre? Sfârșitul îi este aproape!

Auzind, Ximen Qing coborî privirile, fără o vorbă, cu ochii în lacrimi.

— Speram fierbinte ca maestrul s-o salveze, îngăimă.

— Eu nu pot întoarce sorțile cumpănite! răspunse taoistul și se îndepărtă.

Ximen Qing îl îndemnă să rămână peste noapte și să plece a doua zi în zori.

— Este calea naturii să drumețești și la vreme de noapte prin iarba udă de rouă și să tragi în munți, se împotrivi Pan.

Atunci Ximen nu mai stărui și porunci să i se dea un sul de pânză și trei *liang* de aur alb, ca răsplată pentru sacrificiu.

— Ceea ce știe și face sărmanul taiost sunt grație Căii împăratului ceresc, în fața căruia s-a legat cu jurământ să nu strângă averi lumești.

Până la urmă, la stăruitoarele rugăminți ale lui Ximen, dădu voie unui novice să ia pânza, să-și facă din ea haine, își luă rămas bun și porni la drum.

— Fiți cu băgare de seamă, mandarine, spuse la plecare, în noaptea aceasta nu intrați în camera bolnavei. Viața vă este în primejdie. Fiți prevăzător! Prevăzător!

Ximen Qing stătu să vadă ca toate lampioanele să fie stinse. Lucrul acesta îl întristă peste măsură și plânse până și înaintea lui Ying Bojue.

— Fiecare om are ursita sa, frate, îl liniști acesta. Din acele locuri nimic nu se poate căpăta cu sila. Nu te mai amărî atâta, frate. Îndată răsună al patrulea *geng* și Ying urmă: Te las să te odihnești, frate mai mare, știu cât ești de obosit. Merg și eu acasă, însă mâine am să fiu aici.

— Îți dau o slugă să te conducă, zise gazda și îi porunci lui Dai An să ia un lampion și să-l însoțească pe unchiul Ying acasă.

Ximen Qing închise ușa bibliotecii. Rămăsese singur în fața lămpii și își simți inima copleșită de durere. Oftă de mai multe ori, gândindu-se: „Preotul m-a prevenit să nu intru la ea, dar pot să rabd? De-ar fi să mor și nu-s în stare să nu vorbesc cu ea în asemenea clipe!” Se duse. Li Vaza dormea, întoarsă cu fața la perete. Auzindu-l, se răsuci și îl întrebă:

— De ce n-ai venit, frate? Ce ți-a zis taoistul despre lampa vieții?

— Liniștește-te, în privința asta nu e nimic grav.

— Încerci să mă amăgești, frate. Omul ăla, urmat de alții doi, a fost aici până mai adineauri. Mi-a spus că te-ai rugat de preot să mă apere de moarte. „Dar eu i-am dus deja judecata iadului și nu-mi scapi din mâini”, a strigat și a ieșit furios. „Mâine vin să te iau.”

La aceste cuvinte, bărbatul izbucni în hohote de plâns:

— Surioară, ține-te tare și nu-l mai lua în seamă! Am dorit din tot sufletul să rămânem multă vreme împreună. Cine-ar fi crezut că mă părăsești? Decât să trăiesc o moarte vie[50], mai bine eu, Ximen Qing, închid ochii pentru totdeauna!

Li Vaza își petrecu mâinile după gâtul bărbatului, oftând zdrobită vreme îndelungată, neputând nici măcar să plângă.

— Sluga ta și-a dorit mereu să fie alături de tine până la adânci bătrânețe. Dar acum am să plec. Înainte de a închide ochii, aș vrea să-ți spun ceva. Ai casă mare, cu multe lucruri de rânduit. Ești numai unul, fără un sprijin, de aceea fii cu mare grijă, nu lua hotărâri necugetate. Ferește-te de fapte pripite! Cu doamna cea mare poartă-te cu bunătate și delicatețe. Știu că a căzut grea. Și mai devreme sau mai târziu are să-ți dăruiască un moștenitor, care va duce mai departe treburile familiei tale! Ești demnitar acum și de azi încolo, e bine s-o rărești cu chefurile și să te întorci degrabă acasă. Familia ta este mai de preț. Dacă aș mai trăi, ți-aș da la nevoie câte-o povață, însă după moartea mea nu știu cine și-o mai amărî gura să-ți vorbească!

Cuvintele ei îl străpunseră în inimă ca un cuțit.

— Înțeleg tot ce-mi spui, surioară, zise el, lăcrimând. Însă tu nu te omorî cu firea din pricina mea. Eu, Ximen Qing, sunt rănit de moarte că viața noastră fericită s-a arătat scurtă, că în lumea asta n-a fost să fim până la capăt soț și soție. Asta mă omoară pe mine, chiar dacă o fi ea vrerea sau pedeapsa Cerului.

Li Vaza îi spuse despre slujnicele sale.

— Am vorbit cu sora cea mare. După moartea mea, Întâmpinarea Primăverii o va sluji pe ea, iar Broderia pe doamna a Doua…

— Nu e nevoie să-mi pomenești de astfel de lucruri, surioară. Cine-ar îndrăzni să-ți lase slugile pe drumuri? Nici pe doică n-am s-o alung. Am să le țin pe toate să îngrijească de tăblița ta.

— Ce tăbliță? Un lemn ce-o să fie ars după treizeci și cinci de zile! zise ea.

— Lasă pe mine, surioară. Câtva trăi, Ximen Qing te va cinsti!

Mai discutară de unele și de altele, apoi Vaza îl zori să plece la culcare.

— Nu vreau să dorm! se împotrivi omul. Stau aici, în camera ăsta și te păzesc!

– Mai e până mor, nu-l lăsă ea. Camera e îmbâcsită de duhoare care o să-ți facă rău. Iar slujnicelor le va veni peste mână să mă îngrijească.

Neavând de ales, Ximen Qing porunci slugilor să vadă de ea cât mai bine și merse în curtea interioară și-i povesti soției principale cum avusese loc sacrificiul.

— De la ea vin acum, încheie. Vorbește la fel de frumos, ca întotdeauna. Oh, Cerule milostiv! Mă gândeam că, ieșind de acolo, n-o s-o mai văd niciodată!

— Ochii i s-au înfundat în cap, buzele i s-au uscat, iar urechile parcă-i sunt arse, recunoscu Doamna Luna. Cum să se mai înzdrăvenească? Nu poate decât să se stingă. Boala asta a ei îi ține mintea limpede până la sfârșit.

— În acești câțiva ani de când e la noi, n-a jignit pe nimeni, mare sau mic, slab sau puternic. Firea ei e atât de blândă, că n-a rostit un cuvânt rău despre cineva. Cum s-o las să se ducă?

Spunând acestea, bărbatul izbucni în plâns. Doamna Luna nu se putu nici ea înfrâna. Ce și-au mai zis, nu vom mai istorisi aici. În timpul acesta, Li Vaza le chemă pe Întâmpinarea Primăverii și pe doică, s-o așeze cu fața spre perete.

— Cât să fie vremea? întrebă.

— Cocoșii încă n-au cântat, răspunse doica. Suntem în al patrulea *geng*.

Slujnica puse câteva hârtii sub ea, o întoarseră și o acoperiră, să doarmă. Apoi se lăsară și ele în mrejele somnului. Mama Feng și călugărița Wang se culcaseră chiar mai înainte. Cele două slujnice întinseseră rogojini pe jos și se lungiseră să doarmă acolo. După vreo jumătate de oră, Întâmpinarea Primăverii visă că stăpână ei se coborâse din pat și o bătuse pe umăr. „Ai grijă de casă. Eu mă duc”, spusese. Se trezi speriată. Pe masă, lampa lumina încă puternic. Întoarse capul spre pat. Bolnava stătea așa cum o așezaseră. O pipăi și-i puse mâna la gură, simțind că nu mai răsufla. Când își dăduse ultima suflare, trecându-se, n-avea cum să știe. Biata femeie nu cu mult în urmă frumoasă, se preschimbase într-un vis de primăvară. Iată:

Al Iadului Rege ți-a poruncit
La al treilea *geng* grabnic să mori,
Cum îndrăznești să amâi

La al cincilea *geng* înspre zori?

Întâmpinarea Primăverii le sculă pe celelalte femei, aprinseră alte lămpi și văzură că într-adevăr Vaza era moartă și trupul țeapăn îi zăcea într-o baltă de sânge. Se repeziră să-l vestească pe stăpân. Acesta sosi în fugă, împreună cu Doamna Luna. Ridicară așternutul. Culoarea feței era încă aceeași și corpul îi mai păstra ceva căldură, semn că abia se petrecuse. Era plină de sânge, însă Ximen Qing nu luă seamă la asta și o prinse în brațe, sărutându-i obrajii înmiresmați.

— Surioara mea pe care n-am putut s-o scap cu viață! izbucni el în bocet. Surioară bună la inimă, prea mult iubită! De ce m-ai părăsit? Ximen Qing o să moară, fără tine n-am ce să caut în lumea asta, fără tine mă duc repede!

Bărbatul o plânse tânguindu-se amarnic, sărind în sus prin cameră, de disperare. Doamna Luna nu-și putu reține lacrimile. Apoi Delicata Li, Meng Pavilion de Jad, Pan Lotus de Aur, Sun Lebăda de Nea și toate slugile casei, se puseră pe jelit.

— N-am știut când o să se sfârșească și a găsit-o moartea cu veșmintele neschimbate!

— E caldă încă, grăi Pavilion, înseamnă că nu s-a dus de mult. De ce n-am îmbrăca-o până ce nu se răcește?

Ximen Qing o ținea încă în brațe, bocind:

— Nu vreau decât să mă ia cerul! Sora mea, de trei ani ești în casa mea și n-ai avut parte de o zi de bucurie, ca lumea! Numai eu sunt de vină!

Doamna Luna răbdă cu mare greutate aceste cuvinte.

— Împunge-te cu un cuțit! strigă ea. Plânge-o puțin și las-o! Nu e bine să jelești așa peste fața unui mort! Ce te faci dacă spiritul rău intră din gura ei în tine? N-a avut parte de o zi de bucurie, ca lumea, zici? Dar cine alta a avut parte? Fiecare om are anii săi, numărați. Cine s-o oprească? Toți vom apuca pe drumul ăsta! Apoi ea se întoarse spre Delicata și Pavilion de Jad: Voi două luați cheile și căutați-i câte ceva cu care s-o îmbrăcăm. Soră a cincea, noi două să-i aranjăm părul.

— Gătiți-o în lucrurile cele mai bune și la care ținea ea mai mult.

— Aduceți din cele cusute de curând, stabili Doamna Luna: roba de mătase stacojie și fusta de satin gălbuie ca salcia, bluza înflorată de culoarea cuișoarelor și fusta albastru deschis – toate astea pe care le-a purtat când am fost în vizită la cuscra Qiao, pe urmă și rochia aceea a ei albă și fusta galbenă de mătase.

Pavilion de Jad luă cheile și plecară în camera cealaltă, conduse de Întâmpinarea Primăverii, cu un lampion în mână. Descuiară lăzile și căutară multă vreme până dădură de cele trei rânduri de veșminte. Scotociră din nou și mai dădură la iveală o vestă violetă, niște rufărie de corp, cum ar fi o fustă albă, o cămașă roșie și chiloți roșii, înfloriți,

și o pereche de ciorapi din mătase, albi la culoare. Delicata Li le înfășură pe toate și le duse de i le arătă soției principale. Doamna Luna o pieptănase pe Vaza și îi prinsese pe cap cu patru ace de aur un batic verzui.

— Ce fel de încălțări purta? întrebă Delicata.

— Cel mai mult îi plăceau cele roșii cu talpă înaltă, dar n-a apucat să le încalțe decât de vreo două ori, zise Lotus de Aur. Să i le dăm pe astea.

— Nu sunt bune, refuză doamna Luna. E ca și cum ar vrea să ajungă în cealaltă lume, gata să se arunce în foc! Dați-i-le pe cele cu toc înalt, dar de culoare violetă, pe care le-a avut în vizită la cumnata!

Delicata fugi înapoi, zicându-i Întâmpinării Primăverii să-i caute. Femeile puseră cu toate mâna s-o îmbrace pe Li Vaza. Ximen Qing chemă slugile-copii și merse cu ele în salonul mare, poruncindu-le să strângă tablourile și să acopere paravanele pictate. Apoi scoaseră aripa unei uși turnante de la casa Vazei și o așezară în mijlocul încăperii; o înveliră cu o față de masă, de mătase; pe aceasta întinseră moarta, acoperind-o cu o hârtie mare ca un macat. Într-o parte pregătiră o masă cu câteva suporturi pentru ars santal și aprinseră o candelă, care să ardă fără contenire lângă moartă. Hotărî ca doi copii-slugă să stea nedezlipiți de lângă trupul moartei – unul să sune gongul și altul să ardă mereu hârtie. Pe Dai An îl trimise după Maestrul în *yin-yang,* Xu. Doamna Luna luă toate straiele ce se cădea s-o însoțească pe Vaza. Apoi încuie camerele locuinței ei, în afara aceleia în care ea murise, lăsând-o în grija slugilor și a doicii. Rămasă fără stăpână, Mama Feng boci îndelung, cu inima zdrobită. Călugărița Wang murmură incantații din cărțile sfinte, cerșind milostivenia lui Buddha, spre a călăuzi sufletul[51] moartei spre lumea nevăzută[52].

În salonul din față, Ximen Qing își lovea cu pumnii pieptul. Se zbuciumase și bocise atât de tare, încât nu mai avea pic de voce. Nu mai era în stare decât să murmure în neștire: „Blânda mea, iubita mea surioară!” Chiar atunci cocoșii se porniseră să trâmbițeze zorile. Maestrul Xu sosi, se înclină în fața lui Ximen Qing.

— Sunteți distrus, înălțimea Voastră, glăsui. Doamna nu mai este! La ce oră s-a întâmplat nenorocirea?

— Prea bine nu știu. A adormit îndată după bătaia celui de al patrulea *geng.* Ai casei erau frânți de osteneală și i-a prins somnul. N-a rămas nimeni s-o vegheze.

— Nu-i nimic, îl liniști omul și ceru unui ucenic să se apropie cu o lampă și apoi ridică hârtia de pe corpul moartei. Mâinile acesteia arătau că ea se sfârșise la al cincilea *geng.*

Ximen Qing porunci să se aducă pensulă și tuș, pentru ca omul să scrie certificatul de deces. Acesta întrebă numele și cele opt ideograme ale nașterii femeii și notă:

„Numita Li, soția lui Ximen, născută în domnia Yuanyu, anul Xinwei, pe cincisprezece ale lunii dintâi, la prânz, a murit în timpul domniei Zhenghe, anul Dingyu, luna a noua, ziua de douăzeci și șapte, la miezul nopții. Astăzi este ziua *Bingzi* și rânduita lună este *Wuxu*. Sufletul ei este la un *zhang* înălțime. Nu este bine să fie bocită înainte de a fi îmbrăcată în straie de doliu. Când e pusă în sicriu, să nu se afle de față oameni născuți în anii dragonului, tigrului, cocoșului și șarpelui. Dintre aceștia, rudele nu sunt avute în vedere".

Doamna Luna îl mână pe Dai An să-l roage pe Xu să vadă în Cartea Neagră în ce parte o va lua Vaza. Astrologul deschise Cartea secretă și citi: „Ziua de astăzi se cheamă *Bingzi* și trecerea s-a săvârșit la ora *chou*[53]. Urcând în ceruri, are să intre în Palatul Vazei Prețioase, dar coborându-se iarăși pe pământ, se va ivi în ținutul Ji. În viața trecută a fost bărbat. S-a numit Wang și a trăit în Binzhou. Fiindcă a ucis o oaie cu miel în pântec, a fost pedepsit, femeie născându-se și în anul oii. În această viață a avut parte de bărbați cu stare, însă a fost bolnăvicioasă și a suferit mult și din pricina bârfelor. Copilul i s-a prăpădit repede, iar ea s-a topit de supărare mare. În urmă cu nouă zile, sufletul ei *hun* a părăsit-o și s-a născut femeie în familia Yuan din prefectura Kaifeng, provincia Henan. Va îndura viață grea, trăind în sărăcie, iar la douăzeci de ani se va mărita într-o casă bogată, având parte de o căsnicie nepotrivită, cu un soț bătrân. Va trăi în îndestulare până la patruzeci și doi de ani, când are să se prăpădească din nou de supărare". Aici se încheia lectura. Femeile lăcrimară, oftând. Ximen Qing întrebă, când ar fi bine să aibă loc coborârea în pământ.

— Cât timp doriți să o țineți, Excelență? vru să știe Xu.

— Nu-mi vine s-o las să se ducă. Ar fi bine să stea de cinci ori câte șapte zile, spuse stăpânul casei.

— După cinci săptămâni nu văd nici o zi favorabilă înmormântării, dar după patru avem. Vă sfătuiesc, Mărite Mandarin, să puneți să se sape groapa pe opt ale lunii a zecea, la ora prânzului, iar pe doisprezece după amiaza o înmormântăm. Aceste zile nu sunt potrivnice nimănui dintre cei ai casei.

— Bine atunci, se învoi Ximen.

Maestrul Xu scrise certificatul și-l prinse pe pieptul moartei.

— Pe nouăsprezece dimineața să fie totul pregătit, Excelență, pentru a o așeza în coșciug.

Când Xu plecă, cerul se luminase bine.

Ximen Qing îl trimise pe Qin Tong călare la Hua cel mare, acesta locuind dincolo de porțile orașului; celelalte slugi se grăbiră să înștiințeze rudele de moartea Vazei. De la *Yamen* ceru să i se îngăduie lipsa. Dai An merse în strada Leului să ia douăzeci de suluri de voal alb, de doliu, și alte treizeci din pânză. Apoi Ximen îi porunci croitorului Zhao să-și ia câte ajutoare îi erau de trebuință și să coasă

în camerele din aripa apuseană a casei draperii, perdele, fețe de masă, apoi fuste și bluze pentru neveste, iar pentru toate slugile casei robe simple și bonete de doliu. Lui Ben îi dădu o sută de *liang* și-l puse să cumpere de la marginea orașului treizeci de suluri de pânză de cânepă și alte trei sute de mătase de doliu de culoare galbenă. Apoi chemă tâmplarii să ridice în curte un umbrar uriaș, cu cinci încăperi. Bărbatul nu-și putea lua gândul de la Li Vaza. Deodată, își aminti că pierduse din vedere să i se facă un portret. Îl chemă la el pe Lai Bao și-l întrebă dacă știe vreun pictor bun. Sluga îi vorbi despre domnul Han, care le pictase câteva paravane și care fusese pictor la palat, însă până la urmă fusese dat afară și se înapoiase acasă. Stăpânul hotărî să i se înfățișeze și Lai Bao merse îndată după el. Ximen Qing nu dormise întreaga noapte și la măruntele treburi ce le avea de îndeplinit, se adăuga necazul din inimă, făcându-l să-și iasă mult prea ușor din fire. Înjura slugile, pocnea cu piciorul copiii-slugă și nu se îndepărta de lângă trupul neînsuflețit al Vazei. De atâta zbierat, îi pierise glasul. Dai An, care se ținea prin preajma lui să-l slujească, vărsa lacrimi fără să sufle un cuvânt.

Doamna Luna, Pavilion de Jad și Lotus de Aur stăteau în spatele cortinei, împărțind slugilor veșmintele de doliu. Observând halul în care era stăpânul casei, rămas fără de glas și totuși încă lăcrimând, nevoind nimic să ia în gură, nici măcar un ceai, și arătându-se doar furios din te miri ce, nevasta principală le spuse celorlalte:

— Și-a pierdut până și glasul! Mortul e mort și nu-l mai învii cu plânsul! Uite la el! E nedormit de câteva zile, nici nu s-a spălat, părul îi e în neorânduială și de azi-noapte se muncește întruna, fără să mănânce și să bea nimic. De fier să fie și tot n-ar rezista! S-ar cuveni să-și pieptăne părul, să bage ceva în gură, doar suntem și noi aici! Oboseala are să-l dărâme și ce mă fac eu?

— E nespălat și nepieptănat? se miră Pavilion de Jad.

— Am mânat un copil-slugă să-l roage să meargă la mine să se spele și l-a izgonit, cu lovituri de picior, zise femeia. Ei, crezi că a mai cutezat cineva să-l mai întrebe ceva?

— Poate n-oți fi știind, însă că eu i-am vorbit mai adineauri pe șleau, grăi Lotus. „Ea a murit”, i-am zis, „dar tu dacă o ții mult așa, ai să rămâi numai pielea și osul. Du-te și înghite ceva și vezi pe urmă de treburi”. Ei, ce credeți? Deodată i s-au înroșit ochii ca de sânge și mi-a strigat: „Cățea păcătoasă!” Atunci l-am lăsat să facă ce-o vrea. Cum să dai un câine pe brazdă? N-o putem scoate la capăt cu unul ca el!

— Moartea asta a picat prea degrabă, de-aia e atât de îndurerat, îi luă apărarea doamna Luna. Dar ar trebui să-și țină suferința în inimă și nu să răbufnească așa! Ea era moartă și lui nici că-i păsa de vreun suflu otrăvit, stând gură-n gură cu ea și țipând, că nici nu știai ce să faci să-l potolești. Zicea că în acești trei ani ea nu s-a bucurat ca lumea

nici măcar de o singură zi fericită, de parcă ar fi scos tot apă sau ar fi cărat doar pietre de moară!

— Sora Li a fost o asemenea femeie, că i-a câștigat și i-a meritat iubirea, rosti Pavilion de Jad.

Chen Jingji intră cu nouă suluri de mătase albă ca lumina apei și spuse că erau pentru batiste și fuste.

— Ginere, îi grăi Doamna Luna, mergi și roagă-l să se ducă să pună ceva în gură. Bate de amiază și n-a luat nici măcar o gură de ceai.

— Nu îndrăznesc, se împotrivi el. Mai înainte era să omoare o slugă! Ce rost ar avea?

— Atunci mân pe altcineva, zise femeia și-l îndemnă pe Dai An să încerce: Stăpânul n-a mâncat și a plâns fără contenire. Folosește-te de faptul că domnul Wen e cu el și pune-i ceva în față să guste.

— Am fost după unchii Ying și Xie, răspunse Dai An. După ce or sosi și ei, le ducem niște bucate și la o vorbă a lor, sunt eu chezaș că are să mănânce.

— Ticălosule, ești cumva vreun limbric din burta lui de știi sigur că la o vorbă a ălora o să mănânce? îl certă stăpâna. Noi toate la un loc nu-l cunoaștem atât de bine ca tine, nu-i așa?

— Poate nu vă dați seama, stăpână, ce prieteni buni sunt. La chefuri nu sunt veșnic împreună? Trei *qian* să aibă stăpânul și-i face parte cu ei. Oricum s-ar simți, la numai câteva cuvinte rostite de ei, stăpânul își descrețește fruntea și zâmbește!

Peste puțin, Ying Bojue și Xie Xida se înfățișară. Intrară, îngenunchează înaintea moartei și o bociră timp îndelungat, numind-o „cumnata cea bună”.

— Auzi-i, tâlhari mincinoși, noi nu suntem bune? izbucniră Lotus și Pavilion de Jad.

Apoi cei doi bărbați se ridicară în picioare și se salutară cu Ximen Qing.

— Ce nefericire! Ce nefericire, frate mai mare! bâiguiră printre sughițuri.

Fură poftiți într-o cameră aflată pe o latură a salonului, unde stătea cărturarul Wen.

— Când s-a prăpădit cumnata? întrebă Bojue.

— La ora oii și-a dat ultima suflare, răspunse bărbatul.

— Am ajuns acasă după al patrulea *geng* și a mea m-a întrebat cum se simte doamna. I-am zis că e pe ducă. M-am culcat și am avut un vis. Se făcea că trimiseseși să mă cheme la un banchet cu prilejul promovării tale, frate. Am sosit pe dată. Purtai o robă stacojie și ai scos din mânecă două ace din jad, grăindu-mi că unul s-a frânt. M-am uitat la ele îndelung și am zis că-mi pare rău că tocmai cel de jad s-a rupt, pentru că cel rămas întreg nu era decât din salpetru. Tu nu mi-ai dat dreptate, frate mai mare, susținând că amândouă sunt de jad.

Atunci m-am trezit și am priceput că era un vis prevestitor de rele. Nevasta m-a întrebat cu cine vorbisem în somn, fiindcă m-a auzit bolborosind ceva. „Îți spun mâine”, am zis. Dar în zori mi-a călcat pragul sluga în doliu alb și am sărit în sus. Așadar, asta era: purtai robă de doliu!

— Și eu am visat cam la fel, se destăinui Ximen. Am visat că primisem șase ace de la ruda mea din capitală și unul era frânt. Și am zis și eu că e păcat. M-am trezit și-i povesteam nevestei principale visul tocmai când ea își dădea ultima suflare! Ce orb e Cerul să prăbușească asupra mea acest amar! Mai bine muream eu, Ximen Qing! Am lăsat-o doar pentru puțin singură și chiar atunci a fost să se sfârșească. Știu că n-am greșit nimănui. De ce-mi răpește Cerul tot ce iubesc mai mult pe lume? Întâi singurul meu băiat, iar acum ea, care zace moartă alături. Ce rost mai are viața mea! Până la Steaua Polară de mi s-ar face munte aurul, la ce-mi mai folosește?

— Frate mai mare, îl mângâie Bojue, ce vorbe-s astea? Cumnata și cu tine v-ați iubit și e firesc să te doară inima acum, că te-a părăsit pe neașteptate! Dar tu ai o casă mare și frumoasă, ai o poziție în județ și atâția oameni depind de tine, e ca și cum muntele Tai s-ar sprijini de tine! Dacă te prăpădești, ce se fac ei? Ce se fac celelalte cumnate fără stăpân? Ții minte zicala veche: dacă unul trăiește, o mai duc și ceilalți trei pe lângă el, iar dacă unul moare, mor pe lângă el încă trei. Ești om cu minte multă, frate mai mare, și spusele mele nu-și au rostul! Cumnata era în plină tinerețe și dacă te doare inima pentru ea și vrei să-ți arăți iubirea, cheamă călugări budiști și taoiști să-i citească și fă-i o înmormântare cu mare pompă. Atunci te vei liniști, fiindcă ai făcut tot ce ți-a stat în puteri pentru ea! Altcumva nu văd cum i-ai fi de folos. Ia gândește-te, frate!

Cuvintele lui Ying îi împăcară inima, simțămintele care se luptau în el, ținându-l încordat, se înmuiară. Încetă să mai plângă. Pe loc, slugile aduseră ceaiul. Bău și el, apoi îl strigă pe Dai An și-i ceru să vină cu bucate, pentru el și pentru musafiri.

— Încă n-ai mâncat, frate? întrebă Bojue.

— De când ai plecat, m-am zbuciumat toată noaptea. Cui i-a stat gândul la mâncare?

— E prea de tot că n-ai găsit vreme pentru asta, frate! Să-ți spun un proverb: Mai bine îți pierzi toți banii, decât să mori de foame. Morții cu morții, și viii cu viii. Trebuie să te gândești la tine, frate!

Și iată:

Vorbe peste vorbe înșirate
I-alungă supărare
Și numai un cuvânt rostit
Îl smulge viselor amare.

Capitolul LXIII

Peste puțin, frații Wu își făcură apariția. Ei bătură mătănii în fața moartei și îl salutară pe Ximen Qing, dând glas părerii lor de rău. El îi invită în camera alăturată, unde se aflau ceilalți. Dai An trecu în curtea interioară și grăi către doamna Luna:

— Ei, cum e? Nu m-ați crezut, stăpână, și vedeți? Cum a picat unchiul Ying, cum am întins masa!

— Tâlharule! îl repezi Lotus de Aur. I-ai fost mâna dreaptă la multe ticăloșii și de-aia știi ce zace-n el!

— Îl slujesc de când eram copil. Cum să nu-l cunosc?

— Cine mai e cu el?

— Unchiul Wu cel mare, unchiul al doilea, maestrul Wen, unchii Ying și Xie, Han vânzătorul și ginerele, opt cu stăpânul.

— Spune-i ginerelui să vină să mănânce aici. De ce s-a amestecat cu ei?

— S-a așezat de-acu, stăpână!

— Cheamă un copil să ia mâncarea de la bucătărie și tu du-i un bol cu fiertură de orez. El n-a mâncat porția de azi dimineață.

— Parcă mai e cineva acasă ca să vină cu mine? Unii sunt cu înștiințarea, alții la cumpărături. Iar Wang Jing a fost mânat la ruda noastră Zhang să împrumute un gong.

— Ia-l pe Shu Tong. Sau îi cade rangul?

— Shu Tong și Hua Tong stau lângă moartă. Unul bate gongul, iar altul se îngrijește să ardă mereu santalul și hârtia. Gâsca Sălbatică e cu Ben să schimbe niște mătase. Nu i-a plăcut ce cumpăraseră și i-a trimis să ia alta, cu șase *qian* sulul.

— Mie mi se părea bună și cea de cinci *qian,* zise stăpâna. Cheamă-l pe Hua Tong să te ajute. Ce mai aștepți?

Dai An și Hua Tong au cărat în față platouri mari încărcate cu bucate și boluri pline cu supă. Au întins masa mare, în opt colțuri, și bărbații s-au așternut pe ospătat.

În timp ce mâncau, Ping An intră cu o carte de vizită. Excelența Sa Xia își trimisese secretarul și o gardă de onoare formată din trei militari să-i prezinte condoleanțe. Ximen Qing le ieși în întâmpinare și porunci să se dea fiecăruia în parte trei *qian* de argint și să se răspundă printr-o carte de vizită cu numele lui în doliu. Masa se încheie, slugile strânseră resturile și chiar atunci pică Lai Bao cu domnul Han. Ximen Qing și pictorul își făcură reverențe.

— V-am supărat, domnule, rugându-vă să faceți un portret, rosti gazda.

— Umila mea persoană se va strădui să vă mulțumească, glăsui pictorul.

— Iute, pictore, să nu-și schimbe înfățișarea, îl zori Wu cel mare.

— Nu-i nimic. Îl pot face și fără să mă uit, îl liniști pictorul.

Pe când sfârșiseră un alt rând de ceai, Ping An vesti că Hua se află la intrare. Ximen Qing îl conduse pe Hua Ziyou în fața moartei, plânseră o vreme, se salutară și trecură în camera unde se aflau ceilalți.

— Când? întrebă Hua.

— La ceasul oii. Înainte de a-și da duhul, am stat frumos împreună de vorbă. Apoi s-a culcat și când sluga s-a ridicat să se uite la ea, nu mai respira.

Văzând artistul și ucenicul acestuia cu paleta, pensulele și culorile, Hua Ziyou întrebă dacă i se face portretul.

— Mă doare inima că am pierdut-o și vreau să-mi rămână ceva din ea. Am s-o privesc dimineața și seara, să n-o uit.

După ce porunci ca femeile să plece de acolo, draperia fu trasă la o parte și gazda îi duse pe pictor și pe Hua înaintea moartei.

Pictorul Han înlătură învelitoarea. Li Vaza avea pe cap un batic verde și, cu toate că bolise îndelung, culoarea feței i se păstrase ca în viață și trăsăturile chipului, frumoase ca mai înainte. Obrajii îi erau de un galben pal, iar buzele roșii, atrăgătoare ca întotdeauna. Ximen Qing nu-și putu stăpâni plânsul. Lai Bao și Qin Tong țineau uneltele artistului. Pictorului îi fu de ajuns o privire și se puse pe lucru.

— Așa arată după suferință mare, pictore, îi atrase luarea aminte Bojue. Când era sănătoasă, avea fața rotundă și era negrăit de frumoasă.

— Nu e nevoie să-mi spuneți, venerabile. Știu prea bine. Aș întreba doar dacă nu cumva în prima zi a lunii a cincea doamna a fost la Templul Yue să ardă santal? Îmi pare că am văzut-o. E adevărat?

— Așa e, întări Ximen. Atunci era încă bine. Dă-ți silința, pictore, și înfățișeaz-o într-un tablou, în mărime naturală, și într-altul, cu jumătatea de sus a corpului, ca să aducem ofrande înaintea lor. Aveți de la mine un sul de mătase și zece *liang* de argint.

— Voi face tot ce-mi stă în putință, Înălțimea Voastră!

Îndată, el îi făcu jumătatea de sus a trupului, ivind un chip minunat, ca o floare, și o carne curată ca jadul și parcă înmiresmată. Când arătă tabloul, toți fură încredințați că au sub ochi portretul unei zeițe. Stăpânul îl trimise doamnelor sale, să-și spună părerea. Dai An îl înfățișă doamnei Luna.

— La ce i-o fi trebuind? Nu știe unde i s-o fi dus sufletul și se apucă să-i picteze portretul! izbucni ea.

— Unde-i sunt copiii? se miră Lotus. În umbra tabloului se ține ascuns spiritul și de aceea poți să-i cazi înainte în genunchi. Când o să murim și noi, o să aibă șase tablouri. Ce bine!

Pavilion de Jad și Delicata cercetară portretul pe îndelete.

— Soră mai mare, să știi că arată la fel ca în vremurile bune, gătită frumos. Numai gura parcă i-a făcut-o prea mare.

— Sprânceana stângă e cam căzută, zise soția principală după ce se uită și ea mai bine la tablou. Ea avea sprâncenele foarte înalte și arcuite. Ciudat cum a făcut-o din nimic, fără s-o știe!

— A zărit-o o dată la Templul Yue și și-a amintit-o, le spuse sluga.

Chiar atunci, Wang Jing intră și întrebă dacă stăpânele au privit portretul, fiindcă bogătașul Qiao vroia să-l vadă. Dai An îi transmise pictorului observațiile doamnelor.

— Foarte simplu, zise el și îndreptă numaidecât tabloul, apoi i-l înfățișă bogătașului Qiao.

— Cuscre, rosti el către Ximen, acest venerabil portret este desăvârșit. Numai că nu e viu!

Bucuros, Ximen îi dădu domnului Han să bea trei pahare și îl ospătă. Apoi ordonă să se aducă răsplata promisă și-i ceru artistului să încheie degrabă și tabloul cu bustul, pentru a-l așeza lângă trupul moartei și a-i închina ofrande; tabloul în mărime naturală dori să fie gata până la funeralii. Amândouă trebuiau pictate în verde, iar Vaza să fie într-o ținută de ceremonie, atât în ce privește pieptănătura, cât și veșmintele. Picturile urmau să fie puse pe rulouri de mătase verticale, cu mânerele de la capetele de sus și de jos din fildeș.

— Nu-i nevoie să-mi porunciți toate acestea. Prea umilul știe ce are de făcut, îl încredință pictorul. Luă banii, ucenicul său strânse lucrurile și, zicând rămas bun, plecă.

Qiao și ceilalți merseră să vadă sicriul, care era deja terminat.

— Cuscre, astăzi are loc băgarea ei în coșciug? întrebă Qiao.

— Astăzi pentru ai casei. Ceremonia cea mare o vom ține peste trei zile.

Qiao își bău ceaiul și îi părăsi.

Mai târziu, slujbașii cu înmormântările sosiră. Ei strânseră hârtia de deasupra moartei și-i scoaseră straiele. Ximen Qing luă el însuși parte la ritualul luminii[54] și-l puse pe Chen Jingji să țină locul fiului prea loial și să-i șteargă Vazei ochii. Apoi, el alese o perlă strălucitoare și i-o vârî în gură. Când mica ceremonie fu încheiată, moarta fu îmbrăcată și gătită din nou și toți ai casei, cu mic cu mare, o bociră o vreme. Lai Xing poruncise la prăvălia unde se făceau obiecte din hârtie, patru seturi de bani din hârtie aurită, un lighean de spălat, prosoape, pieptene și figurine-slujnice și le rânduise de o parte și de alta a moartei. În fală, pe o masă, îți luau ochii cu delicatețea și strălucirea lor, mai multe vaze, sfeșnice și cutii cu mirodenii, toate meșteșugite de lucrătorii în cositor. Alături de ele erau trei rânduri de cupe, lucrate de argintar din zece *liang* de argint. Ximen îl rugă pe Ying Bojue să țină registrul cu cheltuieli pentru funeralii, lăsându-i pe mână cinci sute de *liang* și o sută de șiraguri cu bănuți de aramă. Lui Han Daoguo

îi dădu în grijă notele de plată, iar pe Ben și pe Lai Xing îi puse să umble după cumpărături și să se ocupe de bucătăria din care nu trebuia să lipsească nimic. Ying, Xie, Wen și Gan, cu schimbul, îi primeau pe cei veniți să prezinte condoleanțe. Cui Ben răspundea direct de cheltuielile pentru doliu, iar Lai Bao de depozitele vremelnice. Wang Jing îngrijea de pivnița cu băuturi. Gâsca Sălbatică și Hua Tong stăteau de veghe lângă sicriu. Ping An și patru soldați băteau gongul ori de câte ori soseau oaspeții, înmânându-le santal și hârtie pentru ars. La poartă era un secretar, care nota vizitatorii, făcea cunoscute datele ceremoniilor și împărțea eșarfe și steaguri de doliu. Îndeletnicirea fiecăruia odată stabilită, fu înscrisă cu a tuturor celorlalți la un loc pe coli mari de hârtie, care fură lipite pe zidul umbrelor, ca să nu fie om să nu-și știe treaba.

Eunucul Xue trimise de pe pământul împăratului șaizeci de prăjini de pin și treizeci de bambuși tineri, trei sute de fire de trestie pentru rogojini și o sută de frânghii de cânepă. Ximen Qing răsplăti omul ce adusese toate acestea cu cinci *qian* și întoarse eunucului o carte de vizită, cu mulțumiri. El porunci tâmplarilor să lărgească umbrarul și să-i facă două intrări, astfel încât în mijloc să fie înălțat zidul umbrelor, iar dincolo de bucătărie să mai ridice o copertină, cam de mărimea a trei camere, și să mai încropească un umbrar în fața porții, acesta întins cât șapte camere.

Doisprezece călugări de la Templul Bunătății Răsplătite fură chemați să recite psalmi budiști. Zilnic, două slugi nu făceau altceva decât să servească ceai și băutură. Hua Ziyou și Wu cel mic plecară. Ximen Qing îl puse pe cărturarul Wen să scrie o carte de vizită, de doliu, și pe ea să treacă „Umila mea soție m-a părăsit”; cartea urma să fie imprimată. Wen arătă pe ascuns textul lui Ying și acesta îl povățui pe cărturar să nu se grăbească.

— Așa ceva nu se cade, lămurise Ying. Cumnata Wu este încă în viață și lumea o să-l vorbească. Gândește-te cum se va simți fratele mai mare Wu. Am să discut eu cu el. Deocamdată, nu te apuca de ea.

Seara, toți se întoarseră la casele lor. Ximen Qing nu merse în curtea interioară, ci dormi pe un pat de lemn, la adăpostul unui paravan, alături de trupul neînsuflețit al Vazei. Cei doi copii, Gâsca Sălbatică și Shu Tong, rămaseră cu el, să-l slujească, în zori, se duse să se spele și să se pieptene în camerele doamnei Luna. Se îmbrăcă în alb de sus până jos. Procurorul Xia sosi în cursul dimineții să-i prezinte condoleanțe. După ce se salutară, cărturarul Wen își făcu apariția. Luară ceaiul împreună. La plecare, în poartă, procurorul porunci scribului să fie cu băgare de seamă la cele ce face și să-i vegheze și pe soldații de pază. Dacă vreunul lipsea, el să anunțe la *Yamen* și acela avea să fie pedepsit. Încheind cu ordinele, urcă pe cal și plecă. Ximen Qing îi ceru cărturarului Wen să trimită invitații rudelor, ca ele să

vină la o masă de post în cea de-a treia zi de la moartea Vazei. După amiază, slujitori de la templu se înființară și pregătiră locul de ceremonie, agățând peste tot portrete ale lui Buddha.

Când Wu Argint a aflat și ea vestea, a sosit într-o lectică, a bocit și a ars hârtie. Apoi a trecut în curtea interioară, la doamna Luna, a făcut o reverență și a glăsuit:

— Doamna a șasea nu mai este și eu abia acum am auzit nenorocirea. Nimeni nu m-a înștiințat și pe mine!

— Ca fiică de suflet, de ce n-ai vizitat-o mai înainte, știind-o bolnavă? o certă Pavilion.

— Preabună doamnă a treia, n-aș fi venit eu de-aș fi știut și de boală?

— Ei, tu n-ai mai dat pe aici s-o vezi, dar ea nu te-a uitat, zise Doamna Luna. Ți-a lăsat ceva ca amintire. E aici la mine! și îi porunci lui Jad Mic să aducă un rând de haine de mătase, două ace de păr și o floare din aur.

Privindu-le, Argint plânse cu mare amărăciune, lacrimile șiroindu-i ca stropii de ploaie.

— Dac-aș fi știut măcar că suferă de ceva, aș fi stat cu ea câteva zile, zise și se înclină în fața doamnei principale, mulțumind pentru daruri.

Doamna Luna îi dădu un ceai și o reținu pentru cea de a treia zi de la moartea Vazei.

În ziua aceea, călugării bătură gongurile și intonară imnuri. Banii de hârtie fură agățați pe pereți și toți ai casei își puseră straie de doliu. Chen Jingji, în doliu mare, se înclină în fața portretului lui Buddha. Vecini, prieteni, rude și mandarini se înfățișară cu toții să-și arate părerea de rău și să ardă lucruri de hârtie ca ofrande. Domnul Xu își făcu apariția în vremea dimineții. După ce jertfa cea mare fu săvârșită, moarta fu băgată în sicriu. Ximen Qing îi ceru doamnei Luna să-i mai pună înăuntru alte patru rânduri de haine. În cele patru colțuri ale sicriului, așezară câte o bucată de argint.

— Cumnate, n-aș lăsa argintul în coșciug, zise Hua Ziyou. Aurul sau argintul nu rămân mult acolo.

Dar Ximen nu-l ascultă, stăruind să nu se scoată argintul. Apoi lăsară blana cu cele șapte stele și traseră capacul deasupra. Meșterii îl prinseră apoi pe toate părțile cu piroane „de viață lungă”. Atunci, toți ai casei izbucniră în bocet. Ximen Qing urla ca un apucat, strigând-o: „Sora mea dulce, n-am să te mai văd niciodată!” Târziu, când bocetele se stinseră, îi oferi maestrului Xu bucate din zarzavaturi și-l lăsară să plece la ale sale. Stăpânii, slugile și vânzătorii de la prăvălii erau până la unul în doliu. Când aprinseră santalul, în poarta casei și în toată casa pluteau cețuri albe. Cărturarul Wen conduse ceremonia, iar un secretar imperial se prezentase să caligrafieze numele Vazei pe steagul

mortuar. Omul se numea Du Zichun, cu numele poetic Yunye[55], și în domnia Zhengzong fusese secretar la Palatul Liniștii Depline, iar în urmă se retrăsese la ai săi. Ximen Qing îl dăruise cu aur și cu mătase, poftindu-l special în ziua aceea. Se îngrijise să-i pregătească fructe alese și alte bunătăți. Îndată după ce sosise, Ximen Qing îi turnase trei pahare, unul după altul. Ying și Wen erau de față. O bucată mare de pânză roșie fusese întinsă în fața lui să scrie necrologul. Ximen Qing ar fi vrut să se caligrafieze: „Sicriul numitei Li, doamna[56] lui Ximen, căpitan al gărzii imperiale", însă Bojue se împotrivise:

— Nu-i îngăduit, fiindcă are nevastă oficială! repeta el.

— De vreme ce i-a născut un băiat, se poate adresa astfel, ca semn de respect, își spusese părerea Du Zichun.

După lungi dezbateri, înlocuiseră pe *gong* cu *shi*.

— „Doamnă" se folosește în familiile înalte, iar „soție" este persoana care trăiește în camerele interioare. Și unul și celălalt se folosesc în înțeles larg.

Secretarul desemnă ideogramele în alb, în afara a două dintre toate, anume „gardă" și „imperială", pe care le așternu în auriu. Apoi steagul de mătase fu atârnat în fața sicriului și Du scrise tăblița spiritului. Gazda rosti adânci mulțumiri, îl omeni cu mâncare și băutură, apoi Du plecă.

În aceeași zi, bogătașul Qiao, Wu cel mare, Hua, Han și Shen oferiră sacrificiul celor trei animale[57] și arseră bani de hârtie. Nevestele lor sosiră în lectici și dădură glas părerilor de rău și plânseră în fața sicriului. Doamna Luna și celelalte doamne, îmbrăcate în fuste de cânepă le ieșiră în întâmpinare, plânseră laolaltă cu ele, apoi le poftiră în spate să bea ceai și să mănânce niște bucate din legume. Soții Hua purtau doliu mare, iar restul vizitatorilor doliu simplu. Laur fusese și ea anunțată și coborî degrabă dintr-o lectică, să închine și ea ofrande de hârtie arsă.

— Când ai sosit? se miră, întâlnind-o pe Argint. Și mie de ce nu mi-ai spus? Bravo, te gândești numai la tine!

— Nici eu n-am aflat decât târziu de moartea mamei, altfel aș fi fost de mult lângă ea.

Soția principală le luă în curtea din spate și le tră cu ce se cuvine, iar noi nu vom stărui asupra acestor lucruri.

Vremea trecu și, în ziua a șaptea, șaisprezece călugări de la Templul Bunătății Răsplătite, în frunte cu starețul Lang, țină, recitând din sutra, ritualul călăuzirii sufletului mortului, pe apă și pe uscat. Rudele, prietenii, vânzătorii și băieții de prăvălie erau cu toții de față. Starețul Wu de la Templul Împăratul de Jad se prezentă chiar el să facă un sacrificiu. Ximen Qing îi oferi mâncare din legume. Cam atunci, un copil-slugă vesti că pictorul Han adusese portretul cel mic. Toți se înghesuiră să-l vadă. Tabloul o înfățișa pe Li Vaza purtând pe

cap o tiară de ceremonie, din aur, cu ornamente din perle și înveșmântată într-o rochie stacojie, brodată bogat; fața îi era albă și strălucitoare, de parcă ar fi fost vie. Ximen Qing se arătă mulțumit. El agăță tabloul lângă sicriu și toți îl lăudară peste măsură, spunând că numai suflul îi lipsea chipului acela frumos. Stăpânul casei îi așternu și pictorului o masă tot cu mâncăruri din legume și îi atrase luarea aminte să fie și mai grijuliu cu tabloul cel mare.

— Nemernicul aici de față va face tot ce-i va sta în măiestria pensulei și va lucra cu multă migală! făgădui pictorul.

Ximen îi dărui ceva, după care artistul merse la treburile sale.

Pe la prânz, bogătașul Qiao se înființă cu mai multe ofrande: un porc și o oaie, grămezi de aur și argint, cât munții, felurite obiecte de hârtie, lumânări și santal. Adusese cu el mai bine de cincizeci de sarcini și stârnise mare vâlvă și cu muzicanții și cărăușii de care era însoțit. Ximen Qing și Chen Jingji i se înclinară, înaintea coșciugului, Qiao îi invită unul după altul, pe juren-ul Shang, pe Zhu, pe Wu cel mare, pe cărturarul Liu, pe căpitanul Hua și pe ruda sa, Duan, să ardă santal lângă sicriu. După săvârșirea celor trei sacrificii, îngenuncheară cu toții și ascultară din gura Meșterului *yin-yang* proslăvirea moartei:

„În al șaptelea an al domniei Zhenghe, luna a noua, ziua a douăzeci și doua, numitul Qiao Hong și alte neamuri au oferit din toată inima animale cu păr tare și lână moale și încă alte sacrificii din cele de hrană în fața sicriului doamnei Li, soția lui Ximen, plângând-o! Răposata a fost o femeie mărinimoasă și bună. Ea și-a îngrijit cum se cuvine familia și s-a purtat cu blândețe cu cei din slujba sa. A fost în toate desăvârșită și vorbe spre lauda ei au stat pe buzele tuturor celor din preajmă. Femeie fără seamăn de glorioasă, aromă rară între flori! Cu domnul său a viețuit în armonie și i-a dăruit un fiu de jad, luminos ca perla cea mai curată. Erau potriviți să trăiască până la adânci bătrânești unul alături de altul și așa ar fi fost, dacă boala nu i-ar fi întrerupt firul vieții, acum numai un vis! Câtă durere la stingerea unei asemenea femei neprețuite! Fiica noastră cea mică se află încă la sânul mamei și ea ne leagă de aceea pe care am pierdut-o. Cerul a vrut ca pusa la cale căsnicie să nu sfârșească nicicând. De aici încolo, vom viețui în locuri deosebite și niciodată n-are să ne mai fie dată întâlnirea! Iubirea noastră va dăinui însă de-a pururi. Fie ca ea, depărtata, să știe toate acestea și să se bucure!”

După acest panegiric, bărbații trecură în umbrarul de alături și se ospătară. Urmară femeile lor, care oferiră sacrificii în sunete de trâmbițe și tobe. Dansatorii mascați în spirite jucară înaintea sicriului. Doamna Luna le însoți pe celelalte doamne la acest ceremonial, apoi le luă în curtea interioară. Băură ceai și se înfruptară din trei supe și cinci feluri de bucate.

Ximen Qing se afla la masă cu ceilalți bărbați când din curtea din

față se auzi bătaia gongului. O slugă își făcu în mare grabă. Apariția, vestind că Excelența Sa prefectul Hu aștepta în lectică, în poartă. Gazda trase pe el haina de doliu și merse să fie găsit lângă sicriu, mânându-l pe Wen să întâmpine oaspetele. Mai întâi intrară slugile cu santal și ofrande din hârtie pentru ars și în urma lor prefectul, în robă purpurie și cu cingătoare cu încuietoare de aur. Numeroși dregători se îmbulzeau în jurul lui, ridicându-i roba ori potrivindu-i cingătoarea ori altele ca astea. Gâsca Sălbatică îi întinse santal, îngenunchind. Prefectul îl luă și îl aprinse, plecându-se de două ori în semn de cinstire a moartei.

— Vă rog să vă ridicați, venerabile! ceru Ximen, cu o reverență.

— Când s-a stins doamna? Eu abia am aflat. E destul de târziu. Îmi dau seama că am întârziat!

— N-am putut să fac nimic pentru ea, rosti bărbatul. Vă sunt nespus de îndatorat pentru acest gest, venerabile!

Xiucai-ul Wen, de pe margine, se înclină respectuos și invită oaspetele în salon, la o ceașcă de ceai. După ce bău, Hu plecă, fiind condus de Wen până la lectică. Ceilalți bărbați rămaseră la masă până pe înserat, apoi se împrăștiară.

A doua zi, Iubirea Lunii veni să ardă și ea hârtie pentru moartă. Adusese opt platouri cu plăcinte și cu bucate făcute din trei feluri de carne. Văzând una ca aceasta, doamna Luna puse să i se aducă fetei o rochie de doliu, din mătase. Argint și Laur făcură sacrificii de câte trei *qian.* Când Ximen Qing află, zise:

— Dați-le tuturor la fel, fără să țineți seama de cât au oferit.

Doamna Luna le-a luat la ea și a băut împreună cu ele un ceai. Seara, rudele și prietenii se întoarseră să privegheze moarta peste noapte. Chemaseră actori de la Sarea Mării să joace câteva piese[58]. Li Ming, Wu Hui, Zheng Feng și Zheng Chun erau cu ei. În umbrarul din lemn, Ximen Qing aranjase cincisprezece mese, la care se rânduiseră: bogătașul Qiao, frații Wu, Hua, Shen, Han, *xiucai*-i Ni și Wen, doctorul Ren, Li Zhi și Huang al Patrulea, Ying Bojue, Xie Xida, Zhu Shinian, Sun Gură Spartă, Bai Guangtong, Chang Zhijie, Fu Ming, Han Daoguo, Gan Chushen, Ben Dichuan, cei doi nepoți ai eunucului Wu Shun și șase-șapte vecini. Mesele erau mari și vreo zece lămpi fuseseră aprinse. Femeile stăteau în fața sicriului, ascunse vederii după paravane și după cortine, să poată urmări spectacolul. La început, oaspeții făcură pentru moartă o reverență, iar Ximen Qing și Chen Jingji le-o întoarseră. Se așezară cu toții și actorii porniră reprezentația. Prima piesă era „Dragostea dintre Wei Gao și Fluier de Jad, două vieți în șir”. Întâi se ivi în scenă actorul care îl făcea pe Wei, apoi cel costumat și fardat ca Fluier de Jad. Cântară și între timp de la bucătărie, se aduseră supa, orezul, mâncăruri cu carne și gâscă prăjită.

— Am auzit că se află aici trei domnișoare, strecură Ying. N-ar fi

bine să le cerem să toarne în pahare venerabilei rude Qiao și celorlalți? E prea de tot să le lăsăm să privească și să asculte la piesă!

Ximen Qing era gata să trimită vorbă prin Dai An, însă Qiao îl opri.

— Nu putem face una ca asta! se împotrivi el. Au venit și ele ca și noi pentru sufletul moartei!

— Venerabile, poate nu știi că păcătoasele astea mici nu e bine să trândăvească. Du-te și scoate-le de acolo, grăi el către slugă. Zi-le că unchiul Ying socotește că, de vreme ce doamna a șasea nu mai este, ar putea, de dragul ei, să se îngrijească și de paharele noastre.

Dai An ieși și se înapoie abia într-un târziu.

— Zic că nu vin din pricina unchiului Ying.

— Atunci le aduc chiar eu! rosti el, ridicându-se. Făcu doi-trei pași, apoi se întoarse și își reluă locul.

— De ce te-ai întors? se arătă înveselit Ximen.

— Am de gând să mă războiesc cu tâlhărițele alea, dar înainte de toate, se cade să prind ceva putere.

Peste puțin, îl mai mână încă o dată pe Dai An și cele trei cântărețe își făcură apariția. Înaintau încet, învești mântate în rochiile din mătase albă, pe sub care se zăreau fustele albăstrii. Se înclinară înaintea mesenilor și rămaseră deoparte, în picioare.

— De vreme ce sunteți aici, de ce faceți pe mironosițele? le strigă Bojue.

Ele nu răspunseră. Turnară în pahare și apoi se așezară câteșitrele la o masă. Actorii trecură la o nouă scenă, în acompaniament muzical. Personajele Wei Gao și Bao Zhipen se duseseră acasă la Fluier de Jad. Mama fetei le ieșise în întâmpinare. „Mergi și scoate-o afară pe domnișoara!” i-a poruncit Bao. „Mărite Bao”, i-a zis femeia, nu prea știi grăi frumos! Fata mea nu se înfățișează oricum și oricui. Fără rugăminți cuviincioase, n-o să vină!”;.

— Bao ăsta seamănă leit cu Cerșetorul Ying, habar n-are să se poarte! spuse Laur tare, să fie auzită, și râse.

— Dacă-i pe-așa, târfulițo, cum de mamă-ta mă place? nu se lăsă el.

— Te place? Poate pentru cu totul altceva!

— Uitați-vă la scenă! strigă gazda. Cine mai rostește un cuvânt, are să fie pedepsit să golească un pahar.

Piesa își urmă firul. Dincolo de paravane erau soțiile fraților Wu, mătușa Yang, Mama Pan, sora mai mare a doamnei Luna, cumnata Meng, Orhideea, domnișoara cea mare Duan și doamnele casei. În dreapta, ferite și ele de niște apărători, priveau spectacolul Prunișor de Primăvară, Fluier de Jad, Busuioc, Întâmpinarea Primăverii și Jad Mic.

O slugă trecu, purtând o farfurie cu sâmburi și un ibric cu ceai. Prunișor întrebă pentru cine erau și spunându-i-se că pentru doamne, luă și ea o ceașcă. Jad Mic, aflând că eroina se chema Fluier de Jad, ca

și surata sa, o trase de mână.

— Păcătoaso! Ți-a venit iubitul și nu-i ieși în cale! zise și o îmbrânci în afară.

— Ce tot aveți, tâlhărițelor? izbucni Prunișor, care, lovită de Fluier de Jad astfel împinsă, vărsă ceaiul pe ea. Era să sparg ceașca!

Auzind zarvă, Ximen îi șopti lui Dai An să cerceteze ce se întâmplă.

— Spune-i că drăcoaica asta de Fluier de Jad s-a aprins la vederea bărbaților.

Ocupat cu oaspeții, Ximen nu luă seama la înțelesul acestor vorbe, care se auziră până la el, însă doamna Luna trecu la slujnice.

— Ai plecat și-ai lăsat baltă casa. Știi cine e la mine? o întrebă pe Jad Mic.

— Stăpâna Orhideea s-a dus mai adineauri într-acolo și mai sunt și măicuțele la dumneavoastră, răspunse ea.

— Vă îngădui să vă uitați la piese și voi vă țineți de șotii! Prunișor de Primăvară se ridică din scaunul pe care ședea.

— Stăpână, nu știu ce le-a apucat, parcă au turbat cu toatele. Râd și șușotesc și nu le pasă că e lume străină în preajmă.

Doamna Luna le certă o vreme și apoi o porni spre camera sa.

Bogătașul Qiao și *xiucai*-ul Ni se ridicară primii. Când Shen, Han și doctorul Ren încercară să-i urmeze, Ying Bojue îi opri.

— Gazdă, zi-le o vorbă. Eu, un simplu prieten, mai rămân. De ce se zoresc? Doar îți sunt rude! Domnul Shen stă pe aproape, în oraș. Și chiar dacă Hua, Han și doctorul Ren stau dincolo de porțile orașului, să țină seama că e târziu, suntem la al treilea *geng* și porțile încă nu s-au deschis. De ce se grăbesc? Să stea jos! Nici piesa nu s-a terminat!

Ximen Qing porunci să se aducă patru vase cu băutură Magu.

— Gătăm băutura asta și nu vă mai reții, domnilor! promise gazda. Luă o cupă înaltă și o puse în fața lui Wu cel mare: Cine vrea să plece să ne strice masa, o să fie pedepsit de cumnatul cel mare.

Toată lumea se așeză. Ximen îi porunci lui Shu Tong să ceară actorilor să interpreteze scena cea mai mișcătoare a piesei. Tobele bătură. Un actor se apropie de masă și întrebă dacă pot să joace „Portretul”.

— Orice, numai să fie plin de viață, spuse Ximen.

Apăru actorul[59] care juca în rolul lui Fluier de Jad. Când Ximen auzi cuvintele: „N-am să te mai întâlnesc în lumea asta vreodată, de aceea am să-ți fac portretul”, în minte îi reveni deodată chipul Vazei din vremea când zăcea bolnavă. Sufletul i se înduioșă și plânse. Scoase din mâneca robei o batistă și-și șterse ochii. Lotus de Aur îl privi cu ochi răi și i-l arătă doamnei Luna.

— Uită-te la el, doamnă mai mare! Îi dau lacrimile pentru niște povești, zise în scenă!

— Cum de n-ai priceput tocmai tu, care le pătrunzi pe toate? îi

întoarse vorba Pavilion de Jad. Piesa înfățișează bucuria, mâhnirea, separarea și iarăși unirea. Scena aceea i-a tulburat inima. Nu e singurul care se simte înfiorat. Nu știți zicala: Șaua ce-ți cade sub ochi, te duce cu gândul la cal?

— Ba eu, una, nu cred o iotă din asta! grăi Lotus. Cei care varsă lacrimi la spectacole sunt niște prefăcuți. Ori dacă e s-o luăm altfel, înseamnă că actorii sunt din cale-afară de buni!

— Soră a cincea, ține-ți liniștea și ascultați! ceru doamna Luna.

— Sora a cincea e bună de gură! rosti Pavilion de Jad către doamna Wu.

Piesa se încheie spre al cincilea *geng*. Atunci oaspeții se ridicară. Ximen Qing luă un pahar mare și merse la ușă, străduindu-se să-și facă oaspeții să mai bea, însă nu izbuti să-i mai oprească. Îi însoți până la poartă. Slugile strânseră mesele și gazda le spuse actorilor să-și lase acolo lăzile cu toate cele trebuincioase jocului, pentru a da un spectacol în ziua următoare, pentru eunucii Liu și Xue. Actorii se învoiră și după ce fură serviți cu băutură și mâncare, plecară. Li Ming și ceilalți cântăreți se întoarseră acasă. Se crăpa de ziuă când Ximen Qing se retrase în curtea interioară să se odihnească.

Capitolul LXIV

După plecarea stăpânului, Dai An luă un vas mare cu băutură, câteva platouri cu bucate și merse la prăvălie, să ospăteze acolo împreună cu Fu și Chen Jingji. Fu îmbătrânise, nu mai ținea să-și piardă nopțile; își făcu patul și se băgă în așternut.

— Bea și mănâncă cu Ping An, îi spuse lui Dai An. Eu zic că nu mai vine Chen.

Cei doi gătară curând și cu mâncarea și cu băutura, tot îndemnându-se unul pe altul, apoi strânseră și curățară locul și Ping An merse să se întindă în camera de la poartă. Dai An încuie prăvălia și urcă lângă Fu, culcându-se la picioarele lui.

— S-a dus și stăpâna ta a șasea! deschise vorba bătrânul vânzător. Măcar are parte de o înmormântare pe cinste.

— A fost ea norocoasă, dar zilele i-au fost puține, întări Dai An. Stăpânul a cheltuit o grămadă dar, firește, nu erau banii lui, ci chiar ai ei. Nu trăncănesc ca ăla ce se află-n treabă. Alții habar nu au, eu știu cu ce-a venit ea în casa stăpânului. De bani nici nu mai zic, dar cât aur, jad, câte perle, broderii, podoabe scumpe și tot soiul de pietre prețioase! Astea i-au câștigat inima stăpânului, nu femeia. Dacă e s-o vorbim pe ea, apoi eu zic că niciuna dintre stăpâne nu-i era pe potrivă! Era femeie la locul ei, plăcută și zâmbitoare, având mereu câte un cuvânt bun pentru oricine. Ea nu-și ocăra slugile. Ori de câte ori îi cumpăram câte ceva, rupea o bucățică de argint și ne răsplătea. Când îi spuneam că venim cu balanța să-și cântărească singură

argintul, ea ne gonea cu un zâmbet: „Ia-l și du-te!” zicea. „Ce rost are? Ce v-ar ține aici dacă nu v-ați alege cu câte ceva din când în când? Numai să-mi cumperi ce e pe placul meu!” Dar cine n-a împrumutat de la ea, fără să-i mai înapoieze nimic! Și ei nici că-i păsa! Doamna principală și a treia sunt și ele largi la mână în privința banilor, dar a cincea și a doua sunt cum nu se poate mai zgârcite. Dacă ajunge casa pe mâna lor, are să fie vai și amar de noi. O să plecăm după târguieli cu banii socotiți până la unul, ba o să ne pună să cumpărăm cu nouă *fen* și jumătate, marfa ce are să coste un *qian!*

— Doamna cea mare e blândă și de treabă.

— Este, dar se aprinde iute. Când e în toane bune, poți vorbi cu ea în voie, dar când nu e în apele ei, ia la ocări și blesteme pe oricine-i iese în cale. Nu aduc ele nici de departe cu stăpâna a șasea. Ea n-a urât pe nimeni și orișicând a pus un cuvânt bun pe lângă stăpânul. Când dădeam de necaz, la ea alergam să ne plângem și ne scăpa de fiece dată din mâinile stăpânului. Nu lăsa pe nimeni. Uite, a cincea stăpână stă veșnic cu gura pe noi, că o să ne spună stăpânului care o să ne bată! Iar sluga ei, Prunișor de Primăvară, e și ea o stea rea și arțăgoasă! Cerul le-a potrivit numai bine, ca junghiul și tusea.

— Stăpână-ta a cincea are și ea câțiva ani buni de când a sosit în casă!

— Dumneata știi prea bine cum a fost când ne-a trecut pragul. Asta nici pe mă-sa n-o recunoaște de neam! Bătrâna pleacă mai mereu de la ea bocind. Acum, cu moartea stăpânei a șasea, o să taie și-o să spânzure în curtea din spate. Cine are să se îngrijească de grădină o să aibă de tras, nu glumă, din partea ei!

Vânzătorul Fu adormi și curând prinse a sforăi. Dai An, pentru că se afumase binișor, de cum închise ochii, nu mai știu nimic de el până ce soarele fu de trei prăjini pe cer. Abia atunci se sculară.

Ximen Qing dormea adesea lângă sicriu și Fluier de Jad se înfățișa să-i strângă dimineața patul, după ce el se ducea în spate să se dichisească. În vremea asta, cu părul încă nepieptănat, Shu Tong se lua cu ea la joacă și la hârjonit în camerele din față și slujnica zăbovea peste măsură acolo. În ziua aceea, Ximen Qing se odihnise în camerele soției principale și Fluier de jad, văzând că nu era nimeni în jur, mersese cu Shu Tong în camera de lucru a stăpânului, din grădină. Din nefericire, Pan Lotus de Aur fu și ea în picioare în ziua aceea, de cu zori, și trecu prin salonul cu moarta. Lampa de lângă sicriu se stinsese, iar în umbrar mesele și scaunele se aflau în mare neorânduială. Pe acolo nu se zărea nici țipenie dintre slugile ce ar fi trebuit să fie, doar Hua Tong măturа pe jos.

— Ce cauți aici de unul singur, vierme? luă ea la rost sluga. Unde-s ceilalți?

— Nu s-au trezit! răspunse copilul-slugă.

— Lasă mătura și du-te dincolo și cere-i ginerelui o mătase albă pentru mine. Mama Pan n-are rochie de doliu. Mai am nevoie și de-o cingătoare. Azi se întoarce la ea.

— Mă duc, dar să nu doarmă! zise sluga și plecă, însă se înapoie repede. Mi-a zis că nu-i treaba lui. Shu Tong și Cui au lucrurile de doliu.

— Și sluga aia de Shu Tong unde e? Du-te de-l caută!

Hua Tong intră alături, se uită și reveni.

— Era pe aici. Poate a mers să se pieptene în grădină.

— Vezi-ți de mătură că dau eu de tâlharul ăsta!

Lotus de Aur o porni spre biblioteca din grădină. Când ajunse aproape, dinăuntrul încăperii răzbătură râsete. Împinse ușa și-l găsi pe Shu Tong în pat cu Fluier de Jad.

— V-ați pus pe fapte mari, semințe rele ce sunteți! îi ocărî ea.

Buimaci și speriați, cei doi se foiră să-i cadă cât mai iute în genunchi, cerșindu-i iertare.

— Tu, tâlharule, spuse Lotus, du-te de ia o mătase de doliu și o pânză și dă-le mamei Pan, că pleacă.

Shu Tong alergă să împlinească porunca, iar Lotus de Aur se întoarse la ea în cameră. Fluier de Jad se luă după ea și i se aruncă iar în genunchi, rugând-o să aibă milă de ea și să nu-i spună nimic stăpânului.

— Tu, cățea, să-mi zici de câte ori te-ai culcat cu el. Vezi să nu mă minți.

Fluier de Jad îi istorisi întreaga poveste.

— Dacă vrei să te iert, făgăduiește-mi trei lucruri.

— Iertați-mă, stăpână, și fac orișice oți voi de la mine! se tângui slujnica.

— Întâi și-ntâi, să-mi dai de știre de tot ce se petrece în camerele stăpânei tale, fie fapte de seamă au ba. Dacă nu-mi spui și aflu din altă parte, te-ai fript! Pe urmă, să nu-mi ieși din cuvânt, oricând ți-oi porunci ceva. Al treilea lucru e ăsta: cum se face că stăpâna ta, care n-a avut copii, de data asta a rămas grea?

— Aici v-o pot zice pe-a dreaptă, stăpână. A înghițit un leac făcut cu casă de nou-născut, adus de măicuța Xue.

Lotus de Aur ținu totul în inima ei, fără să-i sufle un cuvânt bărbatului de cele auzite. Shu Tong văzuse că Lotus o luase după ea pe Fluier de Jad și fu cuprins de temeri. Deschise o ladă din bibliotecă și puse mâna pe o grămadă de batiste, baticuri și ace, apoi înhăță și cadourile dăruite de neamuri, le înveli laolaltă cu zece *liang* de argint care erau ai săi și fugi la prăvălie. Acolo smulse alți douăzeci de *liang* de la Fu, zicându-i că trebuie să cumpere mătase de doliu și ieși din oraș. La marginea orașului închirie un catâr, pentru drum lung, și călători până la fluviu. De acolo urcă pe o barcă până la Suzhou, locul

său de baștină. Într-adevăr:

Colivia jadului de-o sfarmi
Zboară liber phoenix colorat,
Lacătul de aur de-l descui
Fuge un dragon adevărat.

În ziua aceea, Laur, Argint și Iubirea Lunii plecară acasă. Eunucii Xue și Liu trimiseră în vremea dimineții slugi să sacrifice trei animale și să ardă bani de hârtie pentru sufletul moartei. La acestea, adauseră câte un *liang* pentru doi povestitori care să depene istorioare religioase și abia apoi își vestiră vizita. Dorind să le ofere robe de doliu, Ximen Qing avu nevoie de cheie și atunci porunci să i se înfățișeze Shu Tong cu ea, însă acesta era de negăsit. Fu Ming declară că îi înmânase mai de dimineață bani să cumpere mătase, îl căutară pe la prăvăliile de mătase, dar de unde să-l ia?

— Eu l-am bănuit mereu de ceva necurat pe scavul ăsta, grăi Doamna Luna. A făcut el ceva și de-aia a înșfăcat banii și a fugit. Vezi ce ți-o mai fi luat din bibliotecă!

Bărbatul se duse acolo și găsi cheia de la depozit agățată la locul ei pe perete, iar lada cu lucruri goală. Mânios, chemă portăreii și ordonă să scotocească după el peste tot prin oraș. Dar cum să-l găsească? Iată:

Cu sufletul la gură-acasă s-a întors,
Cinci locuri și ape-ntinse din gheara lor l-au scos.

Eunucul Xue sosi în lectică pe la prânz. Ximen Qing îi poftise pe cumnatul Wu cel Mare, pe Ying și pe cărturarul Wen să-i țină companie. Eunucul aprinse santal în fața sicriului și apoi se salutară cu gazda.

— Vă împărtășesc marea durere, spuse. Ce boală a răpus-o?

— Din nefericire, a suferit de o scurgere de sânge. Vă sunt îndatorat pentru cinstea acestei vizite, răspunse Ximen.

— Nimica toată! Am vrut să-mi arăt adevăratele simțăminte ale inimii, zise și căzându-i ochii pe tablou, urmă: Frumoasă femeie și ce păcat că s-a dus atât de iute, în plină tinerețe!

— Toate sunt la vrerea sorții, prefaceri și noroc, cită cărturarul Wen. Unii sunt săraci, alții bogați, unii trăiesc mult, alții puțin. Ce ne-a fost scris e dat o dată pentru totdeauna și trebuie să ne supunem.

Eunucul întoarse capul și când dădu cu ochii de boneta de cărturar a lui Wen, întrebă cine este și unde a studiat.

— Învățăcelul din fața voastră nu are cine știe ce carte. Numele său e înscris numai la prefectură[60].

Atunci Xue vru să vadă coșciugul. Ximen Qing porunci să se tragă în lături draperiile care îl țineau acoperit și eunucul se apropie și îl

cercetă îndeaproape.

— Bun lemn! îl prețui el. Cât v-a costat?

— Îl am de la un neam, răspunse gazda.

— Ghiciți cât face și de unde vine, Excelență, ceru Ying.

— E ori din Jianchang, ori din Zhenyuan, declară Xue după ce-l mai privi o dată.

— Lemnul de Zhenyuan nu-i atât de bun ca ăsta, îl contrazise Bojue.

— Știam că esența cea mai de preț vine din Yangxuan.

— Lemnul acela e subțire și scurt, nici vorbă! Acesta e cu mult deasupra. Se cheamă „Peștera florii de piersic” și e din Wuling, în Hukuang. Cândva, foarte demult, un pescar, pe nume Tang, a intrat într-o peșteră și a dat acolo peste niște tinere care se ascunseseră să se facă scăpate de soldații dinastiei Qin. Rar calcă picior de om prin acele locuri! Blănile acestui sicriu aveau șapte *chi* lungime, patru *cun* grosime și erau late de doi *chi* jumătate[61]. Și cu toate că Excelența Sa Marele Mandarin este cu fostul proprietar pe jumătate neam, a plătit nu mai puțin de trei sute șaptezeci de *liang* de argint. Să le fi văzut înainte de a fi lucrate, venerabile! Ce culoare! Și ce parfum împrăștiau!

— Doamna a avut până și norocul să zacă în acest lemn nemaipomenit. Noi, oamenii palatului, nu ne bucurăm de asemenea cinste, când ne sfârșim.

— Sunteți prea amabil, venerabile, rosti Wu, dar ce să zicem noi, simpli slujbași de provincie? Excelența Voastră ați fost până de curând în preajma Luminii Pure[62], transmițând celor mulți vorbele sale prețioase. Înălțimea Sa Tong a primit titlul nobiliar[63] și cei din slujba sa poartă straie cu dragoni și cingători din jad. Viitorul glorios vă așteaptă!

— Cuvântați cu mare înțelepciune. Aș putea să aflu numele vostru preaslăvit?

— E fratele cel mare al nevestei mele, îl prezentă Ximen. Îl cheamă Wu și are rangul de căpitan.

— Fratele răposatei?

— Nu. Fratele soției principale.

— Cu iertare, mărite domn! spuse eunucul.

Ximen Qing îi conduse alături, sub umbrar. Pe eunuc îl așeză pe un scaun cu brațe, aflat la locul de onoare. Băură ceai.

— Ce se întâmplă cu venerabilul Liu? se miră eunucul. Am să trimit pe cineva dintre slujitorii mei după el.

Un om îmbrăcat în veșminte negre[64] îngenunche.

— Umilul, am fost acolo să-l iau, dar litiera îl aștepta în poartă. Trebuie să sosească.

— Povestitorii unde sunt?

— Sunt aici de dimineață, îl înștiință Ximen. Îi chem îndată.

Cei doi se apropiară și îngenunchează.

— Ați mâncat? îi întrebă eunucul.

— Preaumilii aici de față am ospătat.

— Atunci istorisiți cu tragere de inimă și am să vă răsplătesc frumos.

— Învățăcelul vostru a pregătit să se joace și o piesă, spuse Ximen Qing.

— Cine cântă?

— Actori de la Sarea Mării.

— Oh, ce voci! Un cuvânt nu înțeleg din ce cântă. Niște sărăntoci, care îndură greul la ei acasă trei ani și pe urmă bat în lung și-n lat țara alții nouă, cărând în spate un *qin,* o sabie și o ladă cu cărți. Apoi merg în capitală și dau examen, iar de se întâmplă să ajungă dregători, nu se mai uită în urmă la soție și copii. Așa sunt toți. Eu sunt doar un eunuc vârstnic de la palat și nu-mi trebuie unii ca ei.

— Grăiți cu asprime, venerabile, se amestecă Wen, râzând. În Qi să vorbești ca oamenii *qi,* iar în Chu ca poporul *chu.* Excelența Voastră ocupă o poziție înaltă, dar dacă o fi cumva ca acești actori să izbutească să vă miște inima?

— Am uitat că *xiucai*-ul Wen e cu noi, zise eunucul râzând și pocnindu-și palmele. E limpede că ține cu ei.

— Soldații și cărturarii pot fi luați împreună, fiindcă țin unii de alții. Retezați numai o creangă, venerabile, și veți păgubi o sută de păduri. Când iepurii mor, vulpile țipă. De nu vă e pe plac unul, îi nesocotiți pe toți, rosti cărturarul.

— Ba deloc, se apără Xue. Ai chiar dreptate: la un loc găsești și nebunii și înțelepții.

Chiar atunci slujitorii anunțară că sosise litiera eunucului Liu. Wu și ceilalți îi ieșiră în întâmpinare. După ce se înclină în fața sicriului, Liu trecu alături și îi salută pe cei prezenți.

— De ce ați întârziat, venerabile? întrebă Xue.

— M-a vizitat Xu și am fost nevoit să stau puțin cu el. Se așeză și slugile îi turnară ceai. Liu își întrebă slugile dacă bucatele pentru ofrandă erau pregătite. Răspunzându-i-se că totul era rânduit, Liu se scuză:

— Mă duc să ard hârtie.

— Nu vă chinuiți, venerabile, doar v-ați înclinat în fața sicriului! îl opri gazda.

— Atunci de ce mai sunt aici? Voi oferi eu însumi!

Slugile aduseră santal și cei doi eunuci îl aprinseră. Vărsară apoi trei cupe pline pentru sufletul moartei, se plecară din nou înaintea sicriului și se retraseră. După ce eunucii își reluară locurile, se așezară și ceilalți. Ximen ocupa locul gazdei. Muzica începu și actorii

înfățișară lista cu piesele pe care le știau. Eunucii se uitară peste ea și aleseră „Iepurele alb” de Liu Zhiyuan. Însă după numai câteva cântări, eunucii se plictisiră și chemară povestitorii. Aceștia rostiră în acompaniament de castaniete istoria înzăpezirii lui Han Wengong la Trecătoarea Albastră.

— Frate Liu, nu putu Xue să-și țină gura în timpul povestirii. Nu știu dacă ai aflat că pe zece ale lunii a opta s-a dezlănțuit un mare potop și a fost trăsnit Palatul Spiritului Acumulat. Unii au murit pe loc. Fiul Cerului s-a înfricoșat și a ordonat ca toți mandarinii să-și îndeplinească în atari împrejurări cu grijă sporită îndatoririle. În fiecare zi, în Palatul Curățeniei Supreme se citește din Cartea sufletelor și pe-o durată de zece zile s-a oprit tăierea animalelor pentru jertfiri, judecarea proceselor și înaintarea de rapoarte. La urmă s-a înfățișat un sol din partea poporului din *Jin*[65] cerând să le predăm trei orașe. Cai Jing, tâlharul acela bătrân, a strecurat vorba că am putea face lucrul ăsta. Cât privește trupele de sub comanda lui Tong, care răspundea de aceste ținuturi, au fost împărțite între cenzorii Tan Zhi și Huang An. Tong n-a avut încotro și s-a retras de acolo, dar n-a mai vrut nici să se înapoieze, iar cazul lui va fi supus judecății. Mai apoi, în ziua în care s-a ținut Sărbătoarea sosirii iernii, Fiul Cerului a mers să ofere sacrificii strămoșilor, la templul Tai Chang, unde un maestru în ceremonii, Fang Zheng, a zărit într-o dimineață, între două cărămizi, urme de sânge, și în colțul nord-estic pământul surpat. El s-a apucat să-i spună împăratului ce a văzut și un cenzor a tălmăcit din acele semne că lui Tong i se dăduseră puteri mult prea mari și că eunucii nu s-ar cădea să fie înnobilați. Atunci Fiul Cerului l-a chemat pe Tong prin poruncă împărătească în capitală.

— Ei, noi doi ne îndeplinim sarcinile aici, zise Liu. Ce se întâmplă la Palat nu e treaba noastră. Pentru noi, zilele sunt zile și ne bucurăm de ele. De-ar fi să se prăbușească cerul și tot rămân cei patru uriași care îl țin pe umerii lor. Împărăția Marelui Song o să fie dusă de râpă de acești demnitari prea hrăpăreți. Hai să bem!

Ceru povestitorilor să istorisească despre marea plăcere de a bea a poetului Li Bai[66]. Pe înserat, cei doi eunuci urcară în litiere și plecară. Ximen Qing nu izbutise să-i mai rețină și-i condusese până la poartă.

Revenind, gazda puse să se aprindă lămpile și se așeză lângă cei rămași, mânând un copil-slugă după vânzătorii Fu, Gan, după Han Daoguo, Ben Dichuan, Cui Ben și Chen Jingji. Actorilor le porunci să cânte arii din piesa „însemnări despre Inelul de Jad”, jucată și în ajun.

— Eunucii nu gustă piesele de la miazăzi. De-aș fi știut, nu le-aș fi cerut actorilor să mai stea, zise.

— Frate, nu și-au dat seama de gândul tău cel bun, zise Ying. Eunucii sunt în fond niște necioplți. Le plac povestirile despre Trecătoarea Albastră, cântecele populare și alte asemenea lucruri, pe

când alcătuirile de artă fină, adevărată, le sunt total străine.

Răsună muzica și actorii interpretară partea pe care nu o încheiaseră cu o zi în urmă. Ximen ceru băuturi alese. Se afla la aceeași masă cu Ying Bojue, care îndrăzni iar:

— Dacă cele trei cântărețe sunt încă aici, întrebă el, de ce n-ar veni să toarne în pahare?

— Se pare că visezi de-a binelea! Ar fi răbdat ele să stea atâta vreme aici?

— N-au stat decât două-trei zile, de ce zici atâta vreme?

— Argint a stat cel mai mult, îl încredință Ximen.

În ziua aceea, s-au împrăștiat de la priveghi pe la cel de al treilea *geng*. Ximen i-a cerut cumnatului său ca a doua zi să vină din timp, să întâmpine oaspeții. A răsplătit actorii cu patru *liang* de argint și le-a dat drumul. A doua zi, comandantul Zhou, generalul Jing și căpitanul Zhang și procurorul Xia, cu toții însoțiți de alți slujbași de ai lor, au sosit să închine sacrificii trupului neînsuflețit al lui Li Vaza. Ei s-au înclinat în fața sicriului, ascultând panegiricul rostit pentru moartă. Ximen i-a oprit la masă, iar Li Ming și alți trei tineri actori s-au îngrijit să-i slujească. Ofrandele din partea acestor vizitatori au sosit pe la ceasul prânzului, în sunetele muzicii. Wu, Ying și Wen i-au primit pe aducători în poartă. Slujbașii au descălecat, iar în salonul din față și-au schimbat straiele. Când ofrandele în bucate au fost scoase la iveală, ofițeri și slujbași s-au înfățișat și s-au plecat înaintea sicriului. Ximen și Chen Jingji le-au întors plecăciunile. Cele trei sacrificii odată făcute, au îngenuncheat din nou, să asculte cuvintele de mare laudă pentru moartă. Apoi Ximen Qing a mers la fiecare în parte și a mulțumit. Wu cel mare i-a dus în umbrar și acolo oaspeții și ceilalți și-au scos hainele de doliu. După ceai, au fost întinse mesele și cu toții s-au așternut pe mâncare și băutură. Tinerii cântăreți le-au cântat până pe înserat. Ximen Qing ar fi vrut să-l facă pe cumnat și pe cei apropiați să mai zăbovească, dar n-a reușit.

— Nu e unul dintre noi să nu fie răpus de oboseală. Și tu ești vlăguit, cumnate.

— E vremea să ne odihnim, a spus Wu și și-a luat rămas, bun, plecând la el acasă.

Capitolul LXV

Pe douăzeci și opt se împlinea a doua săptămână de la moartea Vazei. Starețul Wu de la Templul împăratul de Jad se înființase cu șaisprezece călugări și înjghebase un altar pentru sacrificii. Secretarul An trimisese o scrisoare printr-un sol, iar Ximen Qing cinstise omul cum se cuvine. Starețul adusese, de la el, carne de trei feluri și un sul de mătase. Călugării începură să îngâne psalmii, dând ocol sicriului, iar starețul bătu mătănii înaintea acestuia. Ximen Qing și ginerele său

îi răspunseră printr-o plecăciune adâncă.

— E prea mult din partea voastră, părinte, ne vine greu să primim toate acestea! spuse Ximen.

— Dimpotrivă, mă muncește gândul că sunt mult prea nevrednic ca să ofer sacrificii doamnei dumneavoastră. Acestea nu sunt decât palide mărturii ale stimei mele pentru ea, vorbi starețul.

Ximen Qing făcu gestul de încuviințare și purtătorii ofrandelor lăsară jos cutiile și plecară. În ziua aceea, călugării își dădură toată silința; scormoniră, pogorându-se, până în al noulea iad, de îi invocară spiritul și se rugară pentru iertarea păcatelor lui. Dar nu vom intra în amănunte. A doua zi, cumnatul Han, care locuia dincolo de porțile orașului, sosi cel dintâi. Îl însoțea Meng Rui, fratele lui Pavilion de Jad, acesta abia întors din neguțătoriile lui prin locuri depărtate și care, aflând că în familia Ximen murise cineva, ținuse să ofere sacrificii, cerându-i lui Ximen îngăduința de a purta doliu. După schimbul de saluturi, Meng Rui trecu să-și vadă sora, apoi gazda îl omeni cum se cuvine. Pe la amiază, cinci demnitari – magistratul Li Gongji, ajutorul său, Qian Sicheng, secretarul șef Ren Lianggui și Xia. Gongji, mai marele peste închisori, și Di Sixiu, magistratul din Yanggu – își făcură apariția învești mântați în doliu și aducând cu ei bunurile pentru sacrificiu și bani de hârtie pentru ars. Ximen Qing îi conduse în umbrar, îi chemă pe Wu cel mare și pe Wen să-i întrețină. În timpul mesei, trei tineri actori cântară pentru ei.

În toiul ospățului, fu anunțat Excelența Sa Huang, administratorul cărămidăriilor împărătești. Ximen își trase în grabă straiul de doliu și se repezi lângă sicriu. *Xiucai*-ul Wen ieși în poartă, să întâmpine oaspetele și să-l conducă. Mandarinul își schimbă roba și intră, urmat de slujitorii care purtau santal, lumânări, hârtie și mătase, înșiruiți într-o lungă procesiune; se înclină, aprinse mirodenii și se salută cu gazda.

— Învățăcelul acesta n-a știut că distinsa doamnă nu mai este. Sunt vinovat de a fi sosit atât de târziu, grăi el.

— Discipolul dumneavoastră v-a fost oaspe, iar astăzi i-ați călcat, atât de încărcat, pragul casei. Nici nu vă pot spune cât vă sunt de îndatorat, Excelență! răspunse Ximen și îl conduse în umbrar. Ximen și Wen se țin ură respectuoși în preajma lui. Slugile le puseră în față ceaiul fierbinte.

— Song Sangyuan vă transmite gândurile sale bune, deschise Huang vorba. A auzit de dispariția doamnei și s-ar fi prezentat să vă vadă, însă e prins cu nenumărate treburi. Acum se află la Jizhou. Nu cred că știți că împăratul a hotărât construirea palatelor de la Genyu. I-a dat poruncă mareșalului Zhu Mian să o pornească la sud de fluviu[67], în Huxiang, după marmură. Corăbiile cu încărcătură au și început să vină una după alta. Prima a ajuns deja pe Huai. Marmura e

frumos lucrată și tăiată în lespezi lungi de doi *zhang* și late de câțiva *chi*. Fiecare bucată e învelită în galben[68] și corăbiile au înălțat cu toatele steagul imperial. Canalul din Shandong a fost adâncit și oamenii au fost îngrămădiți de-a lungul lui pentru a trage corăbiile. E greu și pentru demnitari și mai cu seamă pentru popor, care duce toate poverile. Ei, bine, Song se îngrijește de toate acestea, multe și mărunte. Ordinele ce le-a primit s-ar face cât un munte de ar fi rânduite unele peste altele, iar el trudește din greu, noapte și zi. N-are răgaz nici să-și tragă sufletul. Va veni în inspecție mareșalul Huang al Șaselea din capitală, iar Song, însoțit de toți ai săi, e pregătit să-l întâmpine. Apoi, cum nu are alt cunoscut aici, m-a însărcinat să vă întreb dacă n-ați avea bunătatea să-i fiți gazdă mareșalului.

Încheind, făcu semn oamenilor săi să înfățișeze lucrurile trimise în dar de Song. Doi bărbați îmbrăcați în negru îngenuncheară și scoaseră la lumină o mătase aurie, mirodenii tari, lumânări albe și hârtie.

— Aceste daruri sunt o mărturie a sentimentelor sale. Celelalte sunt din partea oamenilor din subordinea lui: doisprezece dregători de la tribunalul și tezaurul din provincie și alți opt de la prefectură; toți la un loc v-au dăruit o sută șase *liang*. Credeți că ați putea accepta să-i fiți mareșalului gazdă? întrebă, oferindu-i cadourile.

— Învățăcelul vostru este în doliu și pur și simplu nu știe cum e mai bine să facă, rosti Ximen, șovăind. Când sosește? întrebă.

— Oh, mai e până atunci! Poate să fie spre mijlocul lunii viitoare. Încă n-a plecat din capitală.

— Pe doisprezece ale lunii a zecea vom avea înmormântarea. În fața marii încrederi pe care mi-o arată Excelența Sa și la propunerea dumneavoastră, nu-mi rămâne decât să mă supun! Însă nu pot primi niciun fel de dar. Spuneți-mi ce trebuie să fac și am să mă pregătesc întocmai.

— Nici gând! i-o întoarse Huang. Songyuan mi-a cerut să pun la cale această chestiune, iar aici se află contribuțiile demnitarilor din întreaga provincie Shandong, nu este vorba numai de el. Cum să-i nesocotim? Dacă nu acceptați darul, îl voi înapoia lui Song, dar atunci nu vă vom mai cere nimic.

— În acest caz, învățăcelul dinaintea voastră n-are de ales, zise Ximen, ascultând cuvintele neclintite ale oaspetelui. Ordonă lui Dai An și Wang Jing să ia darurile și întrebă: de câte mese este nevoie?

— Una mare pentru mareșal, una de soi pentru Song, vistiernic și judecător provincial, iar pentru ceilalți mese obișnuite. De muzicanți ne ocupăm noi.

După al doilea ceai, Huang se ridică să plece. Ximen Qing îi ceru să mai rămână.

— Merg să-l salut pe venerabilul Shang Liutang, se scuză Huang. El a ocupat mai înainte postul meu de acum, apoi a fost transferat în

Chengdu. Fiul său, Liangquan, a luat examenele în același an cu mine.

— N-am știut că vă cunoașteți. Sunt în bune raporturi cu Liangquan, lămuri Ximen, Qing. Vă supăr, Excelență, rugându-vă să-i transmiteți salutările mele măritului[69] Song. Îl aștept în prea umila și recea[70] mea casă.

— Vă va trimite vorbă la timpul potrivit, îl asigură Huang. Să nu întreceți măsura cu pregătirile!

— Prea bine, aprobă Ximen și îl conduse până la poartă.

Huang încălecă și plecă. Aflând că administratorul imperial sosise însoțit de alți dregători de la conducerea provinciei, ceilalți musafiri se refugiaseră în umbrarul de lângă muntele artificial, grozav de agitați și porunciseră slujitorilor să ascundă caii și litierele. Când se întoarse la ei, Ximen Qing le spuse că cenzorul Song îi ceruse să-l găzduiască pe mareșalul Huang al Șaselea luna următoare.

— O să ne secătuiască județul, care este și așa sărac! se văicăriră aceștia. Va fi nevoie să-i așternem totul la picioare și să dăm banchete în cinstea lui. Și de unde să scoatem argintul de cheltuială, dacă nu de la nefericitul popor? Vom apuca vremuri grele și ele n-or cruța pe niciunul dintre noi. Vă implorăm, Siquan[71], să le vorbiți de bine despre noi, doar ne avem ca frații!

Cu aceste cuvinte, își luară rămas bun și se retraseră.

Dar să lăsăm sporovăiala. La trei săptămâni de la moartea Vazei, venerabilul Dao Jian de la Templul Fericirii Eterne s-a înfățișat cu șaisprezece călugări să citească iarăși din cărțile sfinte. Purtau toți veșminte brodate și bonete mari și au cântat în acompaniament de gonguri și tobe.

Pe opt ale lunii a zecea, la împlinirea a patru săptămâni, au fost chemați călugării budiști de la Templul Baoqing. Ximen Qing nu se afla acasă. Plecase cu meșterul Xu la morminte, să fie de față la săparea gropii. S-a întors după amiază, iar călugării au ținut slujba până la căderea serii. A doua zi, a trimis la mormânt băutură, fructe și mâncare și a poruncit slugilor să ridice alături de groapă un umbrar vremelnic, de mărimea a trei camere. Acolo și-a ospătat vecinii, pe care, la sfârșitul mesei, i-a încărcat cu daruri. În ziua de unsprezece, actori-cântăreți au interpretat în fața sicriului câteva piese: „Cinci demoni zurbagii”, „Rătăcirea lui Zhang Tianshi”, „Lao Zi la trecătoarea Han”, „Șase hoți și Amida Buddha”, „Flori pe zăpadă”, „Zhuang Zhou se visează fluture”, „Împăratul ceresc trimite pe pământ apă, foc și vânt”, „Sabia zburătoare spintecă dragonul galben” și altele. Doamnele casei au urmărit piesele de după paravane. După plecarea actorilor, toate neamurile au ars hârtie înaintea sicriului, bocind moarta. A doua zi avu loc procesiunea înmormântării. Încă de cu zori, prapurul cu numele moartei a fost scos, împreună cu numeroase alte steaguri și obiecte făcute din hârtie. Călugări budiști și

taoiști și o grămadă de muzicanți sosiseră să ia parte la ceremonie. Ximen Qing îi ceruse din timp comandantului Zhou cincizeci de soldați călări, înzestrați cu arcuri și săbii. Zece dintre ei au fost lăsați să păzească locuința, ceilalți înșiruindu-se de o parte și de alta a convoiului. Douăzeci de soldați de la *Yamen* o luaseră înainte, să se îngrijească de obiectele din hârtie, iar alți douăzeci să stea de pază la poarta mormintelor, având și însărcinarea să primească ofrandele trimise acolo. În ziua aceea, demnitari și cărturari, rude, vecini și prieteni sosiseră să însoțească moarta pe ultimul ei drum. Echipajele și oamenii umpleau străzile. Mai bine de o sută de litiere aveau să poarte femeile. Pe deasupra, frumoasele de la cele trei case cunoscute veniseră și ele cu vreo zece lectici. Xu stabilise ora ridicării coșciugului. Ximen Qing îi ceruse lui Sun Lebădă de Nea să stea acasă împreună cu cele două călugărițe. Ping An și doi saldați stăteau de veghe în fața porții. În clipa plecării, Chen Jingji, îngenuncheat în fața sicriului, a spart un vas de lut. Șaizeci și patru de oameni au ridicat sicriul pe umerii lor; cel care îi conducea urcase pe un podium și îi îndruma, ciocănind într-o tobă de lemn. Călugării de la Templul Fericirii Eterne au ținut o slujbă, apoi procesiunea a ieșit în stradă, îndreptându-se spre miazăzi. Mulțimea strânsă pe cele două laturi ale străzilor era o mare de oameni, un uriaș furnicar omenesc. Cerul era limpede și funeraliile erau cu adevărat uluitoare. Iată:

Deșiră vântul cald cărări multicolore,
Sub o măruntă ploaie prafu-i mai plăpând;
La răsărit se-nalță un soare roș' ca-n zori,
Colina de la nord de pâcle-nnegurând.
Neîncetată-i tânguirea tobelor de-nmormântare,
Prelung mai trâmbițează goarnele de jale;
Se unduiește prapur cu nume-nscris ce-l are
Și-n voalul roșu Cartea de nouă *chi* face cale;
Rotundul foc aburcă-n slăvi de cer
Și cețuri galbene le rupe și le-alungă.
Grozav ca spaimele ce suflet pier,
Închină demonul topor de aur, mortul să ajungă
La capătul de drum deschis de el;
Ca fulgerul cel iute-nvârte lancea de argint
Al Căii cu primejdii Spirit ager,
Și legănat, Cei opt nemuritori nu își dezmint
Simboluri ce le poartă și-i arată cine sunt.
Cu eleganță și delicatețe îi urmează
Frumoase patru fără seamăn pe pământ.
În larmă, luntrea lotușilor, de cules, înaintează
C-un uriaș cu bâtă și cap ferit de-o cască.

Vreo șaisprezece copilandri fragezi,
În straie preoțești cresc voce îngerească,
Tulburătoare-n cerul de amiezi.
Călugări douăzeci și patru-s în odăjdii aurii,
Cu sfintele scripturi la piept, în brață.
Douăsprezece mari pavilioane-n culori vii
Purtate-s pe sub umbre de mătase ca prin ceață,
Rotiri de verde-n zboruri roșii, ca prinosuri;
De două ori douăsprezece pavilioane mai micuțe
Și ele adumbrite sub mătăsuri
Cu perle, pietre lucitoare la zei să se anunțe;
Pe stânga cerul, cu pământul e-n unire,
Pe dreapta munți de aur și de-argint se-nșiră.
Multicolore flori, sub nea de sălcii, sunt uimire,
Iar colo rânduitele umbrele cu podoabe
Și steaguri de argint ca fulgere sclipiră;
Mulțimi de prapuri cu-auriu înscrise,
Mulțimi de prapuri cu argint înscrise
Se țin cu toate-n urma plânsului sicriu.
Umbrele din mătăsuri dalbe,
Umbrele din mătăsuri verzi
Sclipesc în față ca șirag de salbe.
Adie vântul pânzele cu vorbele de slavă,
Îndoliatul plâns îl și auzi și-l vezi;
Soldații prin mulțime taie cale
Cu lungi prăjini din lemn pur de măslin
Și-nfățișarea lor e cruntă, gravă;
Ca răsăriți într-o întâmpinare, acrobații
Fac tumbe-n stânga și pe dreapta lin,
Cu trupuri zvelte ca de șoim în zbor,
Deși sunt pământeni ca toți bărbații.
Dară pe cai sunt ca niște maimuțe,
Șezând în cap, în sus și-n jos rostogolind;
Din gură banii-i scot ca dintr-o pungă
Și stau într-un picior ca un cocoș de aur, trâmbițând.
Bat privitorii uluiți din palme
Și laudele limbii nu-s s-ajungă.
Umăr la umăr, spate lângă spate
Stau înțelepți cu proștii la un loc s-aclame;
Săraci și hoți cu nobili laolaltă
Sunt numai ochi, urechi și gură spartă.
Grăsanul Zhang al Cincilea
Scoate pe nări tot fum;
Bondocul Li al Patrulea

Și-a prins picioare, și-așa mici, în drum.
Pe dreapta munți de aur și de-argint se-nșiră.
Șed vârstnici albi la păr ca neaua,
Cu bărbile proptite în toiege,
Cu panglici verzi, frumoase și copii
Puzderii cât e steaua
Sunt stană-n loc, nimic să îi dezlege.

Mai bine de zece lectici, cu doamna Luna, Li Delicata și celelalte femei, veneau una după alta înapoia sicriului. Ximen Qing, învești mântat din cap până în picioare în doliu, era numaidecât în urma acestuia și se afla laolaltă cu rudele și prietenii; Chen Jingji se ținea cu mâinile de coșciug. La capătul Străzii Răsăritului, după cum o cerea obiceiul, Ximen îl rugă pe starețul Wu de la Templul Împăratul de Jad să oficieze. Acesta purta o robă brodată cu un cocor în cinci culori, pe cap avea boneta Celor nouă tunete, iar în picioare încălțări portocalii. Ținea o tăbliță de fildeș în mână și ședea într-o litieră cărată pe umerii a patru oameni. Se apropie de sicriu și desfășură portretul cel mare al moartei. Chen Jingji îngenunche. Procesiunea se opri și toată lumea îl ascultă cu luare-aminte pe stareț: „Acesta este coșciugul femeii, născută Li, a lui Ximen Qing. A fost adusă pe lume la amiază, în ziua a cincisprezecea a primei luni și a plecat dintre muritori în zorii zilei de șaptesprezece din luna a noua, în cel de al șaptelea an al domniei *Zhenghe,* la vârsta de douăzeci și șapte de ani. Răposata a fost o femeie cum nu se poate mai strălucită și fără seamăn de delicată. Avea înfățișarea plină de farmec și frumusețe a florilor sau a lunii și sufletul încântător ca înmiresmata orhidee. Purtarea îi era blândă și aleasă, iar firea plăcută și armonioasă. Domoală și înțeleaptă din născare, după căsătorie a trăit în cea mai desăvârșită înțelegere cu soțul său. A dat viață unui copil ca un jad neprețuit, însă el s-a scuturat timpuriu ca petalele din floare. O sută de ani i se cuvenea să fi trăit, însă din nefericire nu a avut parte, vai, decât de trei ori câte nouă primăveri! Așa cum luminoasa lună se înnegurează uneori, la fel se trece-n întuneric și ceea ce este chiar strălucirea comorii. Viața nu este pentru toți la fel și numărătoarea anilor ei este neștiută. Acum îi ducem pe străzi sicriul și flamurile de doliu flutură în vânt. Bunul și vrednicul ei bărbat se află zdrobit în fața sicriului și toți ai ei, aici de față, sunt sfâșiați de durere. Dragostea lor a fost atât de profundă, încât ei niciodată nu o vor da uitării. Prea umili și nedemni de a purta boneta și podoabele credinței taoiste, fiindcă nu am fost în stare să o smulgem morții nemiloase, nu putem decât, cu mare pioșenie, să urmăm obiceiurile strămoșești și să punem la vedere portretul ei. Mult greu e să aducem înapoi la viață fluturele din visul lui Zhuang Zhou. Sperăm însă că ea se va bucura de rouă dulce și neasemuite bunătățuri

dincolo și mai presus de noi. Cândva se va înfățișa la Castelul de Azur, va fi împodobită cu o sută de pietre prețioase, iară spiritul ei nu va zăbovi în iad. Inima ei nu va mai fi cu lumesc reazem, fiindcă pentru ea totul între cele patru capete ale pământului cu deșertăciune va fi. Amar, amar, amar! Din țărână preface-se-va într-un preacurat zefir. Și spiritul i se va înturna de-a pururi acolo unde este viața cea veșnică! Vai, acestea sunt cele de pe urmă ale noastre cuvinte! Unde își va găsi adăpost curățenia ei de suflet nu avem știre, dar chipul ei, cel cândva adevărat, va rămâne să fie privit cu uimire și laudă de cei ce au să vină!”

Când starețul încheie de citit panegiricul, lectica în care el stătuse falnic, în picioare, fu încet trasă în spate. Chiar atunci se porni muzica și bocetele cutremurară pământul. Procesiunea se urni din loc. La ieșirea pe Poarta de Miazăzi, Ximen Qing, neamurile și prietenii urcară pe cai și numai Chen Jingji merse mai departe pe jos cale de cinci *li,* până la mormânt. Zhang, șeful miliției locale, cu cei două sute de soldați, eunucii Liu și Xue așteptau pe un loc mai ridicat din apropierea cimitirului. Întâmpinară sicriul cu muzică. Flăcările ofrandelor de hârtie, atunci aprinse, se înălțau până la cer. Moarta fu dusă pe colină. Meșterul Xu măsură groapa, apoi se închinară sacrificii spiritului locului. Sicriul fu coborât în groapă și acoperit cu pământ. Ximen Qing își schimbă veșmântul și, oferindu-i comandantului Zhou două suluri de mătase, îl rugă să înscrie ultimul semn pe tăblița pentru sufletul răposatei. Colegii din *Yamen,* rudele și prietenii se întrecură să-i toarne lui Ximen să bea. Muzicanții cântau de răsuna tot cerul și peste tot se zăreau jucând limbile de foc de deasupra banilor și obiectelor din hârtie, aprinse. Pe cât era vacarmul de mare, pe atât era priveliștea de măreață. Dar ne vom opri aici.

După ce se ospătară puțin, se pregătiră de întoarcere. Doamna Luna se așeză în lectica spiritului, luând cu ea tăblița și steagul. Chen Jingji se înapoie cu patul spiritului, pe urmele sale cu șaisprezece novici taoiști, care cântară tot drumul din trâmbițe. Wu cel mare, bogătașul Qiao, Wu Al Doilea, Hua, Shen și Meng, Ying Bojue, Xie Xida, *xiucai-ul* Wen și vânzătorii îl însoțiră pe Ximen Qing. Înapoia tuturor, veneau lecticile cu celelalte soții. În fața porții, zăboviră până se aprinse un foc și abia apoi trecură pragul. Tăblița spiritului fu așezată în camera Vazei. Domnul Xu purifică întreaga locuință și agăță farmece împotriva duhurilor rele, pe toate ușile; la plecare, primi un sul de mătase și cinci *liang* de argint. După el se retraseră și ceilalți invitați. Gazda luă douăzeci de șiraguri cu bani mărunți și împărți cinci dintre ele portăreilor, alte cinci soldaților de la *Yamen* și zece, soldaților de la județ. Trimise cărți de vizită cu mulțumiri comandantului Zhou, șefului miliției și procurorului Xia.

Ximen stărui pe lângă bogătașul Qiao, frații Wu și ceilalți să mai

stea, dar ei își luară rămas bun și merseră la casele lor. Lai Bao intră și vesti că oamenii care ridicaseră umbrarele erau afară și aveau să vină a doua zi să le desfacă.

— Să aștepte cu desfăcutul până după ce ne ocupăm de Excelența Sa Song, spuse Ximen.

Strângându-și sculele, meșterii plecară. În curtea interioară, doamna Hua și soția bogătașului Qiao mai rămaseră pe lângă femeile casei până ce se puse în bună rânduială tăblița și o mai bociră o dată pe Li Vaza. Neîndurându-se să se despartă de Vaza, Ximen Qing merse în camera acesteia. Tăblița spiritului ei stătea la loc de cinste, în mijloc, pe suportul înalt, în fața portretului ei. Pictura cu bust se afla alături de un mic pat din argint, cu o cuvertură tot din argint și alte obiecte pe un altar, asupra cărora nu vom insista. Jos era o pereche de încălțări mici. Pe masă se găseau santal, flori, lumânări, o lampă, farfurii din aur și tot soiul de bunătăți oferite mortului. Privindu-le, bărbatul nu se putu stăpâni și plânse în hohote. Întâmpinarea Primăverii îi pregătise patul în camera de alături. Dar el își petrecu jumătate din noapte veghind lampa singuratică și luna strecurată prin fereastră. Se suci, și, răsuci în pat, fără somn, oftând din rărunchi, cu gândul la frumoasa pierdută pentru totdeauna. Stihurile acestea stau mărturie:

> Scurt sau lung suspină cu ferești-n față zăvorâte,
> Părăsit, cu inima zdrobită, ca un pheonix făr' a lui pereche;
> Curg ploi lungi de toamnă peste orhidee galben otrăvite,
> Frunze de arțar, în noaptea cu înghețuri ca o zeghe,
> Cad pe rând, prea trist, în Fluviul Wu.
> Al lor dor de-a fi tot împreună fu în van,
> Nu se mai întoarce suflet de miresme sorții lui nicicând.
> Coborât la nouă galbene izvoare, dedesubt acum,
> Nu-l mai frânge pentru cel de sus, nici inimă, nici gând.
> Între ei pământul gros și fără drum.

Când se lumină de ziuă, Ximen Qing urmări slujnicele cum oferă bucate și ceai sufletului stăpânei lor dispărute. Mâncă și el acolo. Când luă bețișoarele în mână, grăi către tăbliță, poftind-o pe Vaza să i se alăture la masă. Văzându-l, slugilor le dădură lacrimile. Doica Abundența se deprinse să-l servească zilnic, de atunci: îi turna ceai, îi aducea apă să se spele, ținându-se mereu în preajma lui, atingându-l la fiece prilej și mângâindu-l cu câte un cuvânt bun. Într-una din zile, Ximen Qing invitase mai mulți bărbați și femei la mormânt, apoi îi adusese acasă și băuse zdravăn cu ei, până ce se îmbătase. Când veni să doarmă în casa Vazei, Întâmpinarea Primăverii îl ajută să se culce. Peste noapte, i se făcu sete și Abundența fu aceea care i se înfățișă cu

ceaiul. Văzând că învelitoarea îi alunecase într-o parte, femeia îl acoperi bine. Mișcat, Ximen Qing întinse brațele și o trase spre el. Femeia nu se împotrivi.

— Stăpâna nu mai e, rosti apoi doica. Femeia aceasta umilă n-ar vrea să plece din casa stăpânului. Dacă stăpânul mă dorește, facă ce-o vrea cu mine!

— Copila mea, vorbi Ximen, dacă mă servești din inimă, nu-ți face niciun fel de griji!

Auzindu-l, femeia se purtă și mai frumos cu el, făcându-i toate voile și bucurându-l peste măsură. A doua zi, ea se sculă devreme, îi aduse bărbatului încălțările și hainele și n-o mai lăsă pe slujnica Întâmpinarea Primăverii să miște nici măcar un deget pentru el. Ximen căută patru ace de păr care fuseseră ale Vazei și i le dărui doicii. Femeia îngenunche, mulțumindu-i. Întâmpinarea Primăverii înțelese că stăpânul se culcase cu Abundența și i se alătură acesteia, din toată inima. Sigură pe ceea ce câștigase și încredințată că nu mai avea nevoie de sprijinul nimănui, femeia se arătă cu totul alta. Începu să se împodobească, să stea laolaltă cu celelalte slugi, să râdă și să îndrăznească a vorbi, fiind repede adulmecată de Lotus de Aur.

Într-o dimineață, Ximen Qing ședea împreună cu Ying Bojue, când fu anunțat un om din partea cenzorului Song. Acesta se înființă cu un set de pahare din aur și un altul din argint, cu două ibrice de aur, două perechi de cupe de aur, zece perechi de cupe mici din argint, două perechi de vase de argint, patru perechi de pocale din argint, două suluri de mătase stacojie și două de mătase aurie, zece vase cu băutură și două oi. Trimisul aduse vești despre corabia mareșalului, ajunsă la Dong-chang și spuse că Excelența Sa îl ruga pe Ximen Qing să fie gata cu cele de trebuință găzduirii pentru data de optsprezece. Ximen primi darurile și îi dădu omului un *liang* de argint și cartea sa de vizită, lăsându-l să plece. Chiar atunci, le înmână bani lui Ben Al Patrulea și Lai Xing, poruncindu-le să cumpere tot ce era necesar.

— De când ea s-a îmbolnăvit și până în clipa asta, se plânse el lui Bojue, n-am avut o zi de odihnă. Uite, abia am încheiat cu funerariile și acum, cu vizita asta, o să fiu ocupat până peste cap.

— N-ai de ce să te plângi, frate! O să cheltui ceva, dar găzduirea unui înalt mandarin o să-ți aducă faimă, nu glumă.

— Nu e vorba de bani. Mă așteptam însă să vină după douăzeci. Așa, ca să facem față, o s-o ținem tot într-o alergătură. Și o să fie tocmai la cinci săptămâni de la moartea ei. I-am și trimis bani starețului Wu și n-am cum să mai schimb ziua! Îți dai seama ce învălmășeală o să fie cu amândouă ceremoniile în aceeași zi?

— Nu te îngrijora, îl liniști Ying, stai să socotesc eu. Cumnata s-a prăpădit pe șaptesprezece din luna a noua și cinci săptămâni se încheie abia pe douăzeci și unu. Așa că tu ții banchetul pe

optsprezece, și pe douăzeci faci slujba.

— Bine atunci, încuviință Ximen. O să mân un copil-slugă, la starețul Wu să mute data.

— Frate, am și eu o chestiune, vorbi Bojue. Sfinția Sa[72] Huang din Dongjing, pe care Majestătea Sa l-a ales să meargă la Taian să ardă santal și să aducă vreme de șapte zile și șapte nopți sacrificii Cerurilor, se află la templul nostru. Să-i facem poftire, prin starețul Wu, să țină o slujbă aici, înainte de a pleca. Am fi mândri și bucuroși să-l putem avea printre noi.

— Toți zic că Huang acesta e un nemuritor, spuse Ximen. Atunci să-l invităm. Numai că Wu a închinat mai înainte el însuși sacrificii, în ziua înmormântării a citit înaintea portretului, iar novicii tot el ni i-a trimis. N-am cum să-l răsplătesc, decât chemându-l pe el să facă slujba. Or aducându-l pe acest Huang, n-o să-l supăr?

— Deloc, îl încredință Ying Bojue. Să se ocupe starețul, ca și până acum, de toate, și Sfinția Sa Huang să oficieze doar la sfârșit, pe potriva înaltelor sale merite, rugat chiar de stareț. Are să te coste câțiva *liang* mai mult, frățioare, dar, la urma urmei, o faci pentru cumnata, și nu pentru o alta oarecare.

Ximen îi ceru lui Chen Jingji să scrie o invitație, și adause cinci *liang* de argint pentru slujba cuvenită Vazei. Îl pofti, așadar, pe Sfinția Sa Huang schimbă data, pe douăzeci, stabilind atunci citirea psalmilor, iar pe douăzeci și patru călirea prin apă și foc, serviciul preoțesc urmând să țină o zi și-o noapte. Cu aceste hotărâri, îl porni pe Dai An la drum.

După ce și fratele său de cruce îl părăsi, Ximen merse în curtea interioară. Doamna Luna îl înștiință că nevasta lui Ben venise cu fiică-sa cea mare, care se mărita, să le-o prezinte și cu două cutii cu daruri. Fata era îmbrăcată într-o rochie de mătase roșie[73] și pe dedesubt cu o fustă galbenă; părul îi era bogat împodobit. Bătu patru mătănii înaintea lui Ximen Qing.

— N-am știut, spuse doamna Luna, care stătea mai într-o parte, n-am știut că această copilă a fost aleasă de magistratul Xia. Ieri au fost făcute toate pregătirile, iar pe douăzeci și patru o să-i treacă pragul casei. Și n-a dat pe ea decât treizeci de *liang* de argint. Ori copila chiar că e bine făcută. Nu pare de cinsprezece ani, îi dai șaisprezece sau șaptesprezece. Doar de puțină vreme n-am văzut-o și uite ce frumos s-a împlinit!

— Mi-a pomenit mai înainte, adeveri Ximen, că are de gând să ia două fete, pe care să le învețe muzică. Dar nici prin gând nu mi-a trecut că o să ia copila noastră.

Doamna Luna le-a luat pe femeie și fată în camerele sale și le-a tratat cu ceai. Mai apoi li s-au alăturat Li Delicata, Pavilion de Jad, Lotus de Aur, Lebăda de Nea și Orhideea. La plecare, soția principală

le-a dăruit musafirelor un complet din mătase grea și un *liang* de argint. Celelalte neveste le-au dat ornamente și podoabe pentru păr, basmale, pudră și altele. Seara, Dai An s-a înapoiat, spunând că starețul primise banii; Sfinția Sa Huang se întorcea pe douăzeci în capitală, dar că în dimineața zilei de nouăsprezece avea să vină să sfințească altarul.

A doua zi, Ximen Qing a poruncit bucătarilor ca totul să fie preparat cu mare finețe. La intrare a pus să se ridice o pagodă cu șapte caturi, iar în fața încăperii centrale una cu cinci. Pe șaptesprezece, doi trimiși ai cenzorului Song au venit în inspecție. În mijlocul salonului cel mare domina un paravan din pene de fazan. Podeaua era acoperită cu covoare de lână. Pernele scaunelor și fețele de masă erau toate brodate cu flori. Mâncărurile erau neînchipuit de delicioase și foarte plăcute vederii. Două măsuțe mai mici fuseseră rânduite pentru guvernatorul militar și inspectorul general ai provinciei; pe laturi erau înșiruite mesele demnitarilor provinciali; pentru mandarinii celor opt prefecturi se pregătiseră câte cinci feluri de bucate și cinci soiuri de fructe în umbrarul din fața salonului. După ce își trecu privirea peste toate, Ximen Qing le oferi celor doi soli câte un ceai și apoi ei plecară. A doua zi, guvernatorul și inspectorul general au pornit călări, însoțiți de o mulțime de mandarini, să aștepte corabia mareșalului. Aveau cu ei un steag galben, pe care erau înscrise cuvintele „Trimisul imperial și înaintea convoiului lor era purtat decretul împărătesc. Demnitari, ofițeri, soldați de tot felul, în mare ținută, mergeau după steag într-o procesiune uriașă. Mareșalul Huang, în robă roșie, brodată cu dragoni, își făcu apariția într-o litieră dusă pe umerii a opt bărbați. Litiera avea partea de sus din argint iar deasupra ei un baldachin de culoarea ceaiului. Alți opt oameni, în mâini cu steaguri veneau înapoia litierei, iar după ei, slujbași și însoțitori, călări pe splendizi cai. Procesiunea era o minunăție, ca un buchet cu zece mii de flori. Înainta în acordurile muzicii solemne, pe drumul așternut cu colb gălbui; prin împrejurimi era liniște desăvârșită, de parcă nici găinile, nici câinii nu cutezau a scoate cel mai slab sunet, dar nici țipenie de om nu li se arăta în cale. Trecuseră prin Dongping și intrară în Qinghe. Demnitarii județeni îngenuncheară, așezați pe două rânduri, pe marginile străzii, stând așa până li se ordonă să se scoale în picioare. Coloana o luă direct spre casa lui Ximen. Când ajunseră, muzica răsuna atât de tare, că răzbatea dincolo de nori, până sus, în înaltul cerului. În stânga și în dreapta porții erau aliniați pe câte două șiruri slujbași în straie negre. Ximen Qing, și el cu bonetă și robă negre, se plecă adânc, cât pe ce să atingă praful cu fruntea. Așteptă îndelung până ce trecură soldații aflați în capul convoiului și se ivi litiera Mareșalului. Acesta coborî și intră în curte, urmat de o mulțime de mandarini. Când pătrunse în încăperea centrală, muzica interpretată la instrumente de suflat și de

coarde se porni din nou.

Primii care îl salutară pe măritul oaspe fură Hou Meng, guvernatorul provinciei Shandong, și cenzorul Song Qiaonian, inspectorul general. Mareșalul Huang le întoarse salutul. Urmară Gong Qi și Chen Sizhen, vistiernici provinciali, He Qigao, Ji Kanting, Feng Tinggu, Wang Boyan, consilieri, Zhao Ne și Han Wenguang, investigatori și alte grade înalte. Mareșalul se înclină cu amabilitate în fața fiecăruia. După ei veniră la rând cei opt prefecți: Xu Song din Dongchang, Hu Shiwen din Dongping, Ling Yunyi din Yanzhou, Han Bangji din Xuzhou, Zhang Shuye din Jinan, Wang Shiji din Qingzhou, Huang Jia din Dengzhou și Ye Qian din Laizhou. Mareșalul le răspunse cu o plecăciune largă. Cât despre comandanți și alte grade militare, mareșalul nici că s-a sinchisit, a rămas țeapăn, de parcă nu i-ar fi observat. Atunci aceștia se retraseră, așteptând afară să fie folosiți, de-ar fi fost nevoie. Ximen Qing și procurorul Xia se apropiară să toarne ceaiul. Hou și Song îi întinseră chiar ei mareșalului ceașca. Apoi îi dăruiră, în sunetele muzicii, o floare de aur și o cupă din jad umplută cu băutură. După ce bău, mareșalul luă loc la masa principală, guvernatorul și cenzorul la mesele de pe laturi, iar restul mandarinilor și Ximen Qing se așezară după rang. Directorul trupei prezentă lista cu programul pregătit de actori. Aceștia cântară și dansară cu mare rafinament și jucară prima parte a operei „Pei Jingong înapoiază cingătoarea de demnitar”. După aceea, bucătarii aduseră mâncarea, căprioară și porc, cu o sută de sosuri și mirodenii, supă și boluri pline cu orez. Patru actori cântară la instrumente și dansară. La a doua supă, muzica răsună de trei ori și cenzorul Song numi doi dregători să întrețină suita mareșalului, în vreme ce Ximen Qing se ocupă de oficialii care stăteau în umbrar, îngrijindu-se ca fiecare să aibă un loc la masă. Mareșalul Huang porunci să se împartă slugilor zece *liang* de argint și ceru să-i vină litiera. Cei de față insistară să mai rămână, însă el nu acceptă și ieși pe poarta cea mare în acordurile muzicii. Steagurile și însemnele fură iarăși rânduite pe laturile străzii. Se eliberă calea și soldații se urniră din loc ca o pădure de copaci. Mulți demnitari încercară să o pornească pe cai după mareșal, însă el nu îngădui să fie condus. Făcu din mână semn de rămas bun, urcă în litieră și curând dispăru din vedere.

Song și Hou ordonară aprovizionarea pentru drumul pe apă și încredințară alimentele prefectului Hu Shiwen și căpitanului Zhou Xiu, ca să le ia pe corabie. Întorși în salon, guvernatorul și cenzonul îi mulțumiră lui Ximen Qing.

— Nu știm cum să-ți mulțumim pentru toată supărarea și marea osteneală, spuseră. Dacă ce-am trimis mai înainte nu a fost îndeajuns adăugăm acum.

Ximen Qing făcu o plecăciune.

— Umila mea persoană vă este recunoscătoare pentru că i-ați încredințat această îndatorire de onoare. Mă tem că în sărmana mea casă banchetul n-a fost la înălțime. Vă cer iertare pentru neajunsuri.

Cenzorul Song îi mulțumi încă o dată, apoi chemă litiera și plecă împreună cu guvernatorul Hou. Ceilalți demnitari salutară și ei gazda și se duseră. Ximen Qing se înapoie în salon, porunci să se servească actorilor masa, apoi le dădu drumul. Opri numai patru cântăreți tineri. Însoțitorii mandarinilor strânseră tot ce aparținuse stăpânilor lor și plecară.

Văzând că lumina zilei era departe de a se fi stins, Ximen Qing puse slugile să strângă și să încarce patru mese cu bucate și-i chemă pe Wu cel mare, Ying Bojue, Xie Xida, *xiucai-ul* Wen, Fu Zixi, Gan Chushen, Han Daoguo, Ben al Patrulea, Cui Ben și pe ginerele său, Chen Jingji. Aceștia erau din zori în picioare și el vroia să închine un pahar cu ei. Se strânseră, repede, se așezară și băură.

— Cât a stat Mareșalul Huang, frățioare? întrebă Bojue. A fost mulțumit?

— Astăzi Excelența Sa Huang al Șaselea a luat masa în această casă și mi s-a părut că n-a fost fel de mâncare să nu-i fi plăcut, răspunse Han. Guvernatorul și cenzorul s-au întrecut în a-i mulțumi stăpânului.

— Nici o altă casă n-ar fi fost în măsură să dea un banchet de asemenea proporții și măreție, rosti atunci Bojue. N-ar fi avut nici loc, nici oameni care să-i facă față. Cred că am strâns aici vreo mie de persoane. Fratele meu de cruce a cheltuit câțiva *liang* frumoși, dar faima lui se va răspândi în toată provincia.

— Veneratul meu profesor Chen se afla și dânsul aici, zise Wen. Ximen Qing îl întrebă cine era și cărturarul continuă: îl cheamă Chen Zhenghui și este fiul cenzorului Chen Liao-weng, din Henan. A luat examenele la optsprezece ani și acum răspunde de învățământ. E om cu mare știință de carte.

— N-are decât douăzeci și patru de ani, spuse Ximen.

Pe când vorbeau, li se puse pe masă mâncarea caldă. După ce se ospătară, gazda ceru să i se înfățișeze cântăreții și-i întrebă cum îi cheamă. Erau Zhou Cai, Liang Duo, Ma Zhen și Han Bi.

— Nu e niciunul din voi de-ai lui Han Brățară de Aur? vru să se încredințeze Ying.

— Brățară de Aur și Brățară de Jad sunt surorile mele mai mici, răspunse Han Bi, îngenunchind.

Ximen Qing își aminti de Li Vaza. În ziua aceea avusese parte de o masă cum nici nu visase și ea, nemaifiind, nu se putuse bucura de un asemenea prilej rar.

— Luați-vă instrumentele și cântați-mi melodia: „Flori din Luoyang și Luna din Liangyuan”, zise el.

Han Bi și Zhou Cai își acordară instrumentele și cântară:

Flori de Luoyang,
Lună de Liangyuan,
Frumoase flori să cumpărăm se cade,
Prea mândra lună s-admirăm, și ea, pentru o clipă,
Încet desfoaie flori pe balustradă,
Spre luna plină cupa umplut-o ridicăm.
Dar luna cât de plină, iată, scade,
Petalele deschise-ndată se pălesc.
Nimic nu-i mai amar ca despărțiri în viață.
Cad florile, dar primăvara încă e frumoasă.
Se stinge luna-ncet,
Dar o-mplinește-a toamnei altă sărbătoare[74],
Doar noi, vai, muritorii, plecăm să nu ne-ntoarcem.

Ying Bojue băgă de seamă că ochii lui Ximen sclipesc de lacrimi.

— Frate, ai cerut acest cântec. Oare încă îți mai stă gândul la cumnata care s-a prăpădit? întrebă.

— Frate Ying al Doilea, răspunse el plimbându-și privirile peste platourile cu fructe și dulciuri, faci bine că mă întrebi. Când trăia, cu mâna ei rânduia prea frumos fructele, ori acum se vede clar că-s puse de slujnice. Uite-le cum arată. Nici nu-ți arde să te atingi de ele!

— Nu aveți a vă plânge de doamnele voastre. Bucatele sunt neasemuite, se amestecă Wen.

— Nu vorbi astfel, frate, urmă Bojue. Te doare încă inima și asta lămurește asprimea judecăților tale, care le-ar putea îndurera pe celelalte cumnate.

Se turnă băutura.

Fără s-o știe nimeni, Pan Lotus de Aur trase cu urechea de după paravan și cu cele auzite din chiar gura lui Ximen se duse și se plânse doamnei Luna.

— Lasă-l să trăncănească, glăsui soția principală. Ce crezi că-i poți face? Când era în viață, ea a promis-o Delicatei pe Broderia Primăverii. Iar el o ține una și bună, că Vaza abia a murit și că nu-i putem împrăștia încolo și încoace casa! Am tăcut și tac, dar ați văzut ce aere își dau doica și cele două slujnice. Dacă le zic ceva, îmi bagă vină că mă port urât cu ele.

— Femeia asta, Abundența, e parcă alta de vreo două zile, adeveri și Lotus de Aur. Tare mă tem că marfa asta lipsită de rușine s-a încurcat cu una ca ea. Mi-a trecut mie pe la urechi că i-ar fi dat niște ace de păr și femeia și le-a prins în cap, să le vadă oricine.

— Marfă ordinară, fără pic de delicatețe! rosti cu obidă doamna Luna, dând glas tristeții tuturor.

Capitolul LXVI

În timp ce petreceau în salon, Ximen Qing îl întrebă pe Han Dauguo când pornește corabia. Aflând că plecarea era stabilită pentru douăzeci și patru, hotărî ca după slujba din douăzeci să se facă pregătirile pentru călătorie.

— De data asta cine merge? întrebă Ying.

— Toți trei, zise Ximen. La anul va pleca întâi Cui, să aducă o corabie cu mărfuri din Hangzhou. Han și Lai Bao se vor duce pe Fluviul Song în jos, să cumpere haine de pânză. Mătase mai avem.

— Te gospodărești de minune, frate, constată Bojue. Vorba veche: Negustorul bun se grijește să aibă de toate!

După miezul nopții, Wu se ridică.

— Cumnate, de câteva zile trebuie să fii zdrobit de oboseală, iar noi am băut destul. Te lăsăm să te poți odihni!

Dar gazda nici nu vru să audă și porunci cântăreților să toarne în pahare și să cânte. Abia după alte trei cupe de fiecare le îngădui să se întoarcă pe la casele lor. Ximen le oferi cântăreților șase *qian* să-i împartă între ei, însă aceștia nu primiră.

— Am fost plătiți o dată de Excelența Sa Song. Cum am îndrăzni să acceptăm și darul vostru?

— Ați fost plătiți, dar nu văd ce vă împiedică să luați și de la mine, nu-i lăsă gazda.

Tinerii îngenunchează, mulțumind și plecară. Ximen Qing merse să doarmă în curtea interioară.

A doua zi, Ximen plecă la *Yamen.* În cursul dimineții, un novice al starețului Wu, însoțit de doi oameni, sosise să aranjeze un altar în salonul cel mare. Când se întoarse, Ximen îi dădu novicelui bucate de post și după ce acesta mâncă, se întoarse la templu. Apoi Ximen îl puse pe Wen să trimită invitații rudelor și cunoscuților, bărbați și femei. Ceru bucătarilor să pregătească masa, dar să nu uite de mâncărurile din legume ce aveau să fie oferite moartei. Nu vom stărui cu toate celelalte. A doua zi, pe la al cincilea *geng,* taoiștii sosiră, pătrunseră în altar și aprinseră lămpile, arseră santal și începură să cânte și să recite din cărțile sfinte. Deasupra porții se agățase un steag prelung cu înscrisuri pe el, iar de o parte și de alta a intrării, rulouri verticale din hârtie galbenă, pe care sta scris: „Prin milostivenia guvernatorului Răsăritului, sufletul răposatei a urcat în zori în Castelul de Purpură” și „Iertat de greșeli, sufletul ei, întărit și purificat, se află pe calea spre Palatul Roșu.” Deasupra estradei altarului erau caligrafiate în stilul *dashu* douăzeci de ideograme, înștiințând că farmecele și descântecele vor salva sufletul moartei. Sfinția Sa Huang, învești mântat într-o robă stacojie, peste care avea petrecută o cingătoare de aur, și însoțit de mulți oameni, sosi în litieră la vremea

când soarele se înălțase pe cer. Starețul Wu și alți călugări îi ieșiră în întâmpinare. Îl conduseră la altar. În haine de doliu, Ximen Qing i se înclină cu smerenie și îi oferi ceai. În spatele altarului, fură servite călugărilor mâncăruri de post, pe o masă lăcuită în roșu și acoperită cu o față de masă cu broderie bogată. Doi novici slujeau mesenii. Când textele pentru slujbă fură și ele gata, Ximen aduse ofrandă un sul de mătase aurie. Înainte de a ajunge la altar, Huang își puse boneta Celor nouă tunete și un strai roșu închis, cu nori brodați în fir de aur și deopotrivă cu o sută de cocori albi[75]. Recită predoslovia, iar călugării își curățiră mâinile și aprinseră mirodenii. Apoi Sfinția Sa purifică altarul cu santal, arse farmece, invocând cetele de spirite și vestind Cele Trei Ceruri și Zece Pământuri. Oferiră trei sacrificii. Se porni muzica liturgică și se puse în mișcare cortegiul cu santal aprins, prin gospodărie. Ximen Qing și Chen Jingji, cu cădelnițe în mână, urmară procesiunea. În fața și în spatele lor, soldații țineau sus, deasupra capetelor, patru umbrele brodate cu auriu și trei steaguri împodobite cu perle. Când se înapoiară, își reluară locurile. Muzicanții cântară din nou. În fața tăbliței spiritului Vazei, îl invocară pe acesta să se ivească pentru ca rugile lor să-i înlesnească înălțarea pe treptele de jad, spre împărăția cerurilor. O măsuță fu rânduită alături, ca spiritul moartei să vină și să ia aminte la cuvântul scripturilor și să fie pătruns de învățătura despre calea cea dreaptă. La ceasul prânzului, Huang oferi sacrificii stelelor și arse și farmece, pentru a le trimite ca solii în lumea cealaltă. Sfinția Sa Huang nu avea mai mult de treizeci de ani și înfățișarea lui era neobișnuită, aleasă. În timpul ceremoniei, sub straiele sale preacurate, arăta ca un nemuritor coborât pe pământ. Iată, cam așa:

> Boneta sa, cunună-nstelată și-ncrustată-n frunzele de jad
> Strai cu cocori prin nori de aur învălătuciți;
> Ca peste Fluviu-Albastru luna albă, spirit așezat,
> Înfățișarea cunoscută din vechime-a pinilor plecați;
>
> O calcătură dreaptă, pașii dar domoli, parcă plutiți.
> La plete lungi și cu obraji lățiți,
> Purtarea-i ca nemărginirea cea cerească.
> Lumină-n ochi, dinții șirag alb strălucească,
> În mână spaimă a cinci fulgere – toiag-poruncă.
> Mișcări mult largi, glas de-i ajungă-n lună,
> Pe zeci mii de *li* prin nori purtat să fie de cocori;
> Astfel oricine-l vede poate să și spună
> Că-n carne și în oase, pe pământ
> El e Nemuritorul slăvii pogorât.

După aceea, starețul Wu recită în fața altarului din Cartea de Jad a

Tigrului Sfânt cu sigiliul Comorii Cerurilor Vii. Se arse iarăși santal și se retraseră cu toții în umbrarul din fața salonului. Pentru Sfinția Sa se adusese o masă impunătoare, starețul așezându-se la una mai mică, iar ceilalți la mese obișnuite. Huang și Wu primiră fiecare câte un sul de satin, patru perechi de flori și patru suluri de mătase, iar ceilalți călugări câte o pânză. Mai multe bucate alese fură trimise la templu, pentru Sfinția Sa și pentru starețul Wu, iar novicii luară tot felul de bunătățuri în cutii, pentru călugării ce slujiseră. După ospăț, mesenii ieșiră în grădină să se plimbe, slugile dereticară în umbrar și încărcară mesele cu noi mâncăruri, de data aceasta pentru Wu cel Mare, celelalte rude și prieteni. Pe când aceștia se înfruptau, sosi o scrisoare din Dongjing, de la Excelența Sa Zhai. Ximen Qing primi solul în salon. Era un slujbaș al Marelui Tutor. Purta o robă neagră, pantaloni strânși pe picior, bonetă cu însemnul *wan*[76], încălțări galbene și era înarmat până-n dinți. Mesagerul făcu o reverență în fața lui Ximen Qing și acesta îi răspunse la salut. Apoi scoase epistola și un pachet cu zece *liang d*e argint. Gazda îl întrebă cum îl cheamă.

— Umila mea persoană se numește Wang, Rege. Numele personal este Yu, Jad. Excelența Sa Zhai mi-a încredințat această scrisoare. Până la vestea ce i-a fost dată prin venerabilul An, n-a știut nimic de pierderea pe care ați suferit-o.

— Când ați aflat?

— În luna a zecea. Împlinindu-i-se anul ca administrator al pădurilor împărătești, venerabilul An a fost înaintat secretar la Departamentul Apelor și i s-a încredințat lucrarea de îmbunătățire a căilor fluviale. Va reveni în capitală abia la încheierea acestei îndatoriri.

Ximen Qing îi porunci lui Lai Bau să întrețină oaspetele într-o cameră alăturată, a doua zi urmând să i se înfățișeze pentru scrisoarea de răspuns. Solul întrebă de casa lui Han Daoguo, având și pentru el o carte. Ximen puse să fie chemat Han ca să-i țină tovărășie la masă și apoi să-l ia la el acasă. Scrisoarea îl bucură nespus pe Ximen și i-o arătă *xiucai*-ului Wen.

— Să întocmești un răspuns la fel de frumos. Am să-i dăruiesc zece batiste, zece bonete pătrate, zece perechi de scobitori de aur și zece pahare tot din aur. Mâine să fie gata ce-ai să așterni pe hârtie.

Wen citi scrisoarea lui Zhai:

„Zhai Jian, neamul vostru din capitală, transmite cele mai umile salutări Marelui Mandarin Ximen, ofițer al Gărzii imperiale. De la ultima voastră vizită în capitală n-am mai avut prilejul să ne întâlnim și îmi simt inima copleșită de tristețe. I-am spus Înălțimii Sale cât îmi este de dor. Am primit răvașul trimis prin An Fengshan. Sunt îndurerat peste măsură că nu pot veni eu însumi să-mi exprim profundele păreri de rău. Este o atât de mare nefericire, o atât de mare

nefericire! Sper că mâhnirea cea grea să nu vă apese prea tare. Alătur un mic dar, ca un mărunt semn al simțămintelor pe care vi le port. Știu de multă vreme că sârguința voastră în treburile publice este prețioasă și desăvârșită și că poporul vă preamărește în cântece. Nu am nicio îndoială că în urma inspecției din acest an, aveți să fiți promovat. De curând s-a făcut o listă a celor aureolați de merite și am cerut înălțimii Sale să înscrie și numele vostru. Când lucrarea va fi împlinită, Majestatea Sa va împărți daruri și sunt încredințat că veți avea bucuria numirii ca procuror plin. La sfârșitul anului, perioada în funcție a Excelenței Sale Xia se va termina și el va fi înaintat. Am convingerea că aceste cuvinte vă vor face plăcere, însă vă rog să le țineți deocamdată pentru Domnia Voastră. Păstrați secretul cu strictețe. Venerabilul Yang a murit în temniță pe douăzeci și nouă ale lunii precedente. Iarna, la început de lună."

Când încheie lectura, Wen puse scrisoarea în mâneca robei, însă Ying Bojue i-o ceru să o citească și el. Când i-o înapoie, îi spuse:

— Venerabile domn, fiți foarte atent cu răspunsul. În capitală oamenii sunt doldora de talent și n-ar fi bine să-și râdă de noi.

— În lipsa zibelinei, e bună și coada câinelui! Învățăcelul acesta e lipsit de talent și n-am să fac pe toporișca printre experții de acest soi. Oricum, îmi voi îndeplini îndatorirea!

— Domnul Wen face lucrurile temeinic, întări Ximen. Ce-ți vâri tu aici coada, câine

Peste încă puțin, sfârșind masa de prânz, Ximen Qing îi porunci lui Lai Xing să ospăteze toată neamurile și vecinii care vor trece pe la ei. Îi spuse și lui Dai An să întoarcă daruri cântărețelor care le făcuseră cadouri, dându-le câte un material și un *liang* de argint. După amiază trimise după Li Ming, Wu Hui și Zheng Feng să vină să-l slujească. Târziu, călugării taoiști se înapoiară la altar, bătând tobele și cântând. Aprinseră lămpile, declamară psalmi și arseră hârtie până se înseră bine și răsună primul *geng* din noapte. Hua, care locuia dincolo de porțile orașului, hotărî să rămână peste noapte la Ximen, însă bogătașul Qiao, Shen și Meng plecară la casele lor. Unchii Wu, Ying, Xie, cărturarul Wen și Chang Zhijie stătură să privegheze, împreună cu toți vânzătorii, cât fu noaptea de lungă. În umbrarul din fața salonului mare fusese ridicat un podium înalt, cu o boltă decorată. Un bazin cu apă și un rug pentru foc fuseseră pregătite pentru sacrificiu. Tăblița funerară a Vazei se afla pe o masă și era înconjurată de tot felul de ofrande. Alături se găseau steguleț spiritului *hun* și încă alte două steaguri mici, unul galben și celălalt roșu, iar pe o eșarfă de mătase se caligrafiase: „Luați aminte duhuri rele, Castelul de la miazăzi e purificat!" Înșirați pe două rânduri, călugării cântau din diferite instrumente, iar lângă ei patru novici purtau în mâini: unul o baghetă, altul un vas larg și ceilalți doi câte o sabie cu două tăișuri. Sfinția Sa

Huang își pusese pe cap o mitră pentru surghiunirea demonilor și îmbrăcase un veșmânt brodat. Urcă pe podium și îngână:

Pogoară-te milostivenie preavenerată
A neștiutului și negrăitului dintâi
Deschide-se pe calea arătată
Porți ale lumii din pământ, pe rând;
Înaintând doi câte doi novicii-n frunte
Duc sufletu-i cel curățat și pur
Pe treptele de nori în ceruri binecuvântate,
Nimic să îi mai fie dat să-nfrunte.

— Tăcu, arse mirodenii și recită iarăși din cărțile de mai înainte. La sfârșit, călugării cufundară steagul spiritului în bazinul cu apă și arseră farmece. Apoi luară steagul roșu, îl puseră în groapa cu foc și arseră din nou farmece. Ridicară steagul galben. „Din ceruri venit-a apa și din pământ focul, iar unirea lor a dat formă vieții”, intonă Huang.

Cu aceasta ceremonia se încheie. Tăblița fu atunci trecută peste bolta decorată, fiind astfel închinată Treptelor de jad ale Cerului și Celor Trei Comori Taoiste. Se oferiră cinci rânduri de sacrificii.

— Și-a aflat cele trei refugii, grăi Sfinția Sa. Vom rosti cele nouă opreliști!

Le citi, cântă iarăși muzica și se rostiră o mulțime de vrăji. Imploră binecuvântarea sufletului moartei și a încă zece suflete însingurate. Huang coborî de pe podium. Ceilalți îl urmară, în sunetele muzicii, și ieșiră pe poartă, să ardă bani de hârtie și alte obiecte. Cu aceasta ceremonia luă sfârșit. Călugării reveniră și se schimbară. Se înfășurară tablourile aduse de la templu. Ximen Qing poruncise din vreme să se întindă mai multe mese în salonul cel mare, luminat ca ziua. Cei trei tineri actori cântau. Rudele și prietenii luară loc la mese. Ximen Qing îi oferi Sfinției Sale o cupă cu băutură și puse să se înmâneze însoțitorilor lui un brocart cu broderie de nori și cocori, o mătase și zece *liang* de argint.

— Răposata a primit binecuvântarea Sfinției Voastre, dobândind nemurirea. Aceste daruri sunt o neînsemnată parte din gratitudinea mea, rosti Ximen Qing, îngenunchind.

— Măruntul taoist este nedemn de veșmântul pe care îl poartă și nu rugile mele, ci sufletul vostru deschis au dat nemurire răposatei. Îmi vine greu să accept darul!

— E o nimica toată și cu totul nevrednic pentru voi. Vă implor să-l primiți cu un zâmbet fie și neîncrezător.

Sfinția Sa făcu semn slugilor să ia darurile. Ximen turnă băutură sfințită, oferindu-i de data aceasta starețului Wu cupa, împreună cu un

brocart cu fir de aur și cinci arginți. Mai aduse alți zece *liang* pentru cheltuielile cu întreaga ceremonie. Călugărul primi numai costul slujbei.

— Numai plata și nimic mai mult, lămuri el. Venerata voastră persoană mi-a arătat iubire profundă și nu puteam lipsi de la această pomenire a doamnei dispărute. Cum aș cuteza să iau mai mult!

— Stărui, părinte, fiindcă dacă Sfinția Sa a oficiat, greul împlinirii a toate câte au fost puse la cale a căzut pe umerii voștri, nu se lăsă Ximen.

Starețul Wu se văzu nevoit să-i facă pe plac și mulțumi îndelung.

Ximen Qing dădu de băut tuturor taoiștilor, ajutat fiind de unchii Wu și de Ying Bojue. Xie Xida oferi mâncare. Îngenunche ară:

— Azi am săvârșit o faptă măreață pentru răposata cumnată, grăi Bojue. Am avut fericirea să fie Sfinția Sa cu noi, iar starețul Wu și-a dat toată silința. Sufletul cumnatei trebuie să se fi bucurat de o astfel de slujbă, de asta sunt sigur. Chiar dacă totul se datorează puterilor prea Sfinției Sale, am credința că inima ta curată, frate, a contat mult.

Ying îi întinse lui Ximen Qing o cupă cu băutură.

— V-am obosit peste măsură și nu știu cum să vă mulțumesc, domnilor, zise Ximen Qing și goli paharul.

Ying umplu iarăși cupa.

— Mai bea una, să facă o pereche, frate mai mare, așa se cade!

Xie se grăbi să-i pună înainte ceva să guste. Apoi Ximen Qing îi cinsti pe fiecare și se așezară. Actorii cântară și bucătarii umplură iar și iar mesele cu bucate. Târziu în noapte, până la al doilea *geng* băură pe ghicitul degetelor și jucară și alte jocuri. Când gazda se ameți de tot, ceilalți se ridicară și plecară. El le dădu cântăreților câte trei *qian* și se retrase în curtea interioară.

Capitolul LXVII

Răpus de oboseală, Ximen Qing dormi până când soarele se ridicase sus pe bolta cerului. Lai Xing îl întrebă dacă tâmplarii puteau să dărâme umbrarele înălțate în curte.

— Bine, s-o facă! se răsti stăpânul. De ce mă deranjezi pentru atâta lucru?

Tâmplarii strânseră rogojinile, doborâră schelăria și cărară materialele peste drum. Dar nu vom stărui asupra treburilor lor.

— E o vreme păcătoasă! îl înștiința Fluier de Jad.

El îi ceru să-i aducă hainele și să-l ajute la îmbrăcat.

— Ai avut o zi și o noapte grele, zise doamna Luna, iar cerul e înnegurat. Dormi liniștit, cine te zorește? N-o fi foc de nu te-i duce azi la slujbă.

— O să vină omul din partea lui Zhai după scrisoare, spuse el.

— Atunci scoală-te și mână slujnica să-ți aducă o fiertură de orez.

Ximen Qing nu se pieptănă și nu-și spălă fața. Îmbrăcă o robă de catifea, își puse boneta pe cap și o porni spre biblioteca din grădină.

De când Shu Tong fugise, Ximen îl însărcinase pe Wang Jing să îngrijească de biblioteca din grădină, iar pe Gâsca Sălbatică să se ocupe de cea din fața salonului mare. Iarna, îi plăcea să stea în cabinetul din grădină, unde era așezată o sobă și avea un cuptor întotdeauna cald. Apărătoarele de iarnă erau legate bine la ferești. În camera din mijloc se găseau câțiva piersici pitici, crizanteme de toate soiurile, lujeri firavi, gingași de bambuși și orhidee delicate. Acolo erau toate cele trebuincioase scrisului, vaze cu prunișori, instrumente muzicale, cărți. Când Ximen Qing apăru, Wang Jing se repezi să ardă santal într-un vas mic de aur. Stăpânul îi spuse să-l trimită pe Lai An după Ying Bojue, apoi Ping An îl anunță pe Micul Zhou, frizerul. Acesta intră și îngenunche.

— Ai picat la timp, îl primi stăpânul. Potrivește-mi părul și fă-mi masaj pe întreg corpul. De ce ai lipsit în ultima vreme?

— Umilul de mine n-am mai dat pe aici, știind că Stăpâna a Șasea nu mai este.

Ximen Qing se lăsă într-un scaun cum nu se poate mai plăcut[77], își desfăcu părul și-i porunci frizerului cum să i-l aranjeze.

Lai An sosi cu Ying Bojue. Fratele de cruce își pusese pe cap o pălărie de pâslă. Se îmbrăcase într-o robă verde din catifea, iar picioarele și le vârâse într-o pereche de încălțări vechi, negre, cu carâmb înalt. Intră, dând la o parte apărătoarea ușii și salută. Ximen Qing îi zise să lase deoparte curtenia și să ia loc. Bojue trase un scaun de sobă și șezu.

— De ce te-ai gătit astfel? întrebă gazda.

— N-oi fi știind, dar afară e o ninsoare și un ger! Am ajuns acasă când cântau cocoșii și azi nu-mi venea să mă scol. De nu m-ai fi chemat, Mărite Mandarin, aș fi dormit încă. Ești bărbat, nu glumă, frate mai mare, dacă te-ai trezit așa de dimineață! Eu unul nu-s în stare niciodată.

— Cum să lenevesc? Nici n-aș fi putut cu atâtea pe cap! După ce am dus-o pe Vaza, a trebuit să-l găzduiesc pe Mareșalul Huang, apoi m-am zbătut cu slujba de pomenire de acum. Nevasta m-a îndemnat să mai dorm, însă eu trebuie azi să-i răspund lui Zhai, să văd de desfacerea umbrarului și de pregătirile de pe douăzeci și patru, când îl pornesc pe Han în sud. Unde mai pui că pentru grija arătată de rude și de prieteni în timpul doliului, s-ar cădea să-i vizitez rând pe rând pe toți și să le mulțumesc. Sper să mă scuze că n-am s-o pot face și bine ar fi de-aș apuca să trec măcar pe la demnitari.

— De aceștia, firește, n-ai cum să scapi. În privința celorlalți, ai putea pune să-i viziteze altcineva în locul tău și de mulțumit, le

mulțumești când ai să-i întâlnești. Doar te știu toți cât de ocupat ești.

Hua Tong intră cu doua cupe cu lapte de vacă amestecat cu cremă de unt și zahăr alb. Ying luă cupa în mână și uitându-se la laptele alb, cu pete de grăsime ici-colo, de parcă ar fi fost o gâscă rotofeie, exclamă:

— Grozav lucru! și-i dădu peste cap din câteva înghițituri, îl găsi dulce și plin de arome.

Ximen Qing lăsă cupa pe masă, fără ca măcar să guste, cerându-i Micului Zhou să-i curețe și urechile.

— Bea-l, frate, că e păcat să se răcească. Un om ca tine e bine ca dimineața să bea lapte. E un bun întăritor.

— Nu. Bea-l tu, eu aștept fiertura de orez.

Ying Bojue nu zise nimic, ridică și a doua cupă și o goli cât ai clipi. Terminând cu urechile, Micul Zhou luă un sucitor și începu să-i frece corpul.

— Îți place tăvăleala asta, frate mai mare?

— Adevărul e că am un junghi în spate, care altfel nu mă lasă.

— De fapt ești trupeș și vârtos, mănânci bine și trebuie stimulate arderile.

— Doctorul Ren? Houxi mereu îmi spune: „Venerabile domn, cu toate că sunteți bine legat, aveți puncte slabe.” *Mi-a* trimis un vas cu niște hapuri tonice preparate de Sfinția Sa Liu pentru Majestatea Sa împăratul. M-a sfătuit să iau câte unul în fiecare dimineața, cu lapte de mamă. De vreo două zile sunt atât de muncit de gânduri și prins cu o groază de treburi, că am uitat de el. Apoi, voi o țineți una și bună că am multe neveste, însă de când Vaza a murit, cui i-a stat gândul la ele?

Han Daoguo intră, făcu o plecăciune și vesti:

— Corabia e gata. Pe douăzeci și patru putem pleca, stăpâne.

Ximen Qing îl pusese pe vânzătorul Gan să facă socotelile, să pregătească argintul și să-l împacheteze și atunci îl întrebă pe Han cât argint scosese cu cele două prăvălii.

— Ceva peste șase mii de *liang*, veni răspunsul.

— Două mii să-i ia Cui Ben, să cumpere mătase din Huzhou. Lai Bao și cu tine aveți restul; porniți spre Songjiang pentru pânzeturi și vă întoarceți cu prima corabie de anul viitor. Luați câte cinci *liang* de cheltuială, făceți-vă bagajele și mergeți!

— Am o chestiune, nenorocitul de mine, îndrăzni Han. Sunt dator să slujesc la palatul prințului Yun și îmi cer să mă înfățișez acolo, nu vor să-mi răscumpăr slujba. Ce să fac?

— Cum să nu vrea bani? Lai Bao nu plătește câte trei *qian* lunar pentru că e scutit de asta?

— Fratele Bao a fost numit de Marele Tutor și nimeni nu cutează să sufle o vorbă, pe când eu duc mai departe obligațiile bunicului meu.

— Pune cazul pe hârtie și am să-l rog pe doctorul Ren Houxi să aranjeze totul cu Wang Chengfeng. Cel mai bine e să te șteargă din registre și vei da lunar prin cineva o sumă de bani.

Vânzătorul Han se ploconi adânc.

— Dacă-i rezolvi chestiunea, va pleca în sud liniștit, frate mai mare, zise Ying.

Când Micul Zhou își sfârși treaba, Ximen Qing trecu în curtea interioară să se dichisească și porunci să i se dea frizerului să mănânce. Peste puțin reveni, purtând o robă groasă și o bonetă albă. Îl răsplăti pe frizer cu trei *qian* și-l trimise pe Wang Jing după secretarul său. Wen sosi degrabă. Avea pe cap o bonetă înaltă și peste mijloc o cingătoare lată. Salută. Slugile aduseră fiertura de orez. Ying Bojue și cărturarul se așezară pe locurile de onoare. Han Daoguo șezu mai într-o parte, iar Ximen oficia ca gazdă. Își invită și ginerele. Îmbrăcat de sus până jos în alb, Chen Jingji se înclină în fața fiecăruia și se așeză lângă Han Daoguo. Terminară repede, slugile curățiră mesele și Han plecă. Ximen Qing îi ceru cărturarului scrisoarea de răspuns.

— Am adus o ciornă. După ce o vedeți, o trec pe curat, răspunse Wen și i-o arătă:

„Măritei și venerabilei rude Yunfeng, virtuosului om de stat, din partea numitului Ximen Qing din Qinghe.

De când m-am înapoiat din capitală a trecut ca nimic o jumătate de an. În acest răstimp s-a abătut asupra mea nenorocirea de a mi se sfârși din viață nevasta dragă. Deși vă aflați la o depărtare atât de mare, ați avut bunătatea să-mi trimiteți cele cuvenite pentru sacrificii. Mi-a fost dat o dată mai mult să aflu și să prețuiesc simțămintele voastre adânci și purtarea voastră plină de generozitate. Vă rămân profund îndatorat și nu voi uita în veci tot ce ați făcut pentru mine. Mă tem numai ca nepriceperea mea de slujbaș să nu vă atragă unele neplăceri, atâta vreme cât vă datorez demnitatea aceasta. Am încredințarea că mă veți vorbi de bine în fața Înălțimii Sale. Toate de câte mă bucur vi le datorez vouă, rubedeniei mele? Mă folosesc și astăzi de acest prilej pentru a vă ura numai bine. Sunteți neîncetat prezent în gândurile mele. Alătur acestui răvaș, ca o palidă mărturie a stimei și a simțămintelor mele sincere, câteva daruri. Nădăjduiesc să le acceptați cu toată îngăduința și să nu râdeți de gestul meu necugetat.”

Încheind lectura, Ximen Qing îi spuse ginerului să împacheteze cadourile. Cărturarului Wen îi ceru să copieze scrisoarea pe hârtie fină și să aplice pe aceasta sigiliul lui. Trimisului Wang Yu îi dădu cinci *liang* de argint.

Zăpada se așternuse groasă. Ximen îl reținu pe Wen să admire, din bibliotecă, minunăția priveliștii. Slugile aduseră de băut, însă chiar atunci cineva băgă capul pe după apărătoarea de la ușă.

— Cine e? strigă stăpânul.

— Zheng Chun.

Ximen Qing îi îngădui să intre. Zheng Chun pătrunse în încăpere, ținând în mâini două cutii. Le ridică deasupra capului, apoi îngenunche. Peste ele mai era o cutie de aur, pătrată.

— Sora mea, Iubirea Lunii, s-a gândit că v-ați obosit peste fire în ultima vreme și vă trimite în dar niște plăcinte, rosti tânărul, deschizând cutiile mari. În una erau plăcinte cu fructe, iar în cealaltă dulciuri făcute cu unt, arătând ca niște case de melci. Le-a făcut cu mâna ei, urmă băiatul, știind că vă topiți după așa ceva.

— Ieri, am primit din partea alor tăi ceai de preț, iar azi uite cât s-a omorât pentru mine, grăi Ximen.

— Las' că-i mai mult decât grozav! se bucură Bojue. Hai, dă-le aci, să le iau la cercetat! Lui fi-mea, răposată cam de multișor, îi plăcea să pregătească astfel de delicii. Azi văd că m-am ales cu altă fiică la fel de priceputǎ, ca să nu mai am a mă plânge după a mea. Luă una și și-o vârî în gură, apoi îi trecu o alta cărturarului.

— Ia și gustă, venerabile! Astea fac să-ți dea dinți noi și să-ți prindă vigoare oasele și carnea. Pentru atare rarități merită să-ți dai zece ani din viața.

Wen simți că într-adevăr prăjitura i se topise îndată în gură.

— Sunt din împărăția zânelor, pe lumea asta n-am mai întâlnit așa ceva. Dau tărie plămânilor și îți umplu inima de încântare. Și ce gust au!

— În cutia mică ce ai? întrebă Ximen curios.

— Aceasta este numai pentru Mărirea Voastră, șopti.

Ximen lăsă cutia pe genunchi și când să vadă ce este în ea, i-o smulse Bojue, care o și desfăcu. Înăuntru era o batistă de mătase roșie, brodată cu inimi împerecheate și în batistă fuseseră puse semințe de dovleac dezghiocate cu dinții, chiar de curtezană. Bojue îi întinse batista numaidecât, însă semințele le azvârli în gură. Ximen Qing încercase să i le ia, însă nu se alesese decât cu câțiva mieji scăpați de Ying.

— Câine împuțit! strigă. Ești chiar atât de hămesit? E un dar din inimă și mie mi le-a dăruit.

— E fata mea și dacă nu-i arată unuia ca mine pietatea filială, atunci cui? Fiul meu, tu te ghiftuiești mult prea des cu bunătăți!

— Ai noroc că Wen e aici, altfel te-aș face albie de porci! zise, băgă batista în mânecă și-i porunci lui Wang Jing să meargă dincolo cu cutiile.

Mai apoi se învârfuiră mesele cu bucate și băutură. Abia băuseră un pahar și Dai An îi înștiință că Li și Huang sosiseră să-și plătească datoria.

— Cât au adus?

— O mie. Ce rămâne plătesc mai târziu, răspunse Dai An.

— I-auzi. Ticăloșii! izbucni Ying Bojue. Până și pe mine m-au dus, trecând sub tăcere ce aveau de gând. Parcă plecaseră la Dongping după bani. Acum primește-i, frate, dar să nu le mai dai de aici încolo. Sărăntocii ăștia împrumută prea mult și pe urmă n-or să mai poată înapoia nimic. Trag nădejde să nu intre toți banii pe mâna eunucului Xu, boul ăla bătrân, că ai să-i vezi când ți-oi vedea ceafa.

— Nu mă tem eu. Dacă nu plătesc, îi arunc în temniță, spuse și îi ceru ginerelui să cântărească argintul.

Chen Jingji se înapoie curând.

— Am cântărit argintul și sunt exact o mie de *liang*. L-am dat mamei. Huang vrea să vă vorbească.

— Spune-i că am oaspeți. Știu că îi e de contract. Să vină după douăzeci și patru.

— Nu, tată. Zice că ar fi vorba de altceva. Vrea să-ți ceară o favoare.

— Ce anume? Bine, uite, vin, încuviință Ximen Qing și trecu în salon.

Huang al Patrulea îngenunche și izbucni în lacrimi.

Ximen Qing îi ceru să se ridice și să-i spună ce are pe inimă.

— Socrul acestui prea umil om, Sun Qing, e negustor de bumbac în Dongchang și lucrează cu unul, Feng. Băiatul acestuia, Feng Huai, este un descreierat, care își pierde vremea prin casele deocheate. Într-o zi, a furat două baloturi de bumbac. Socrul meu s-a plâns acestui Feng, care și-a luat fiul la bătaie. Supărat, Feng Huai i-a aținut calea cumnatului meu, Sun Wenxiang. S-au încăierat și cumnatul meu și-a pierdut atunci un dinte, iar Huai acela s-a ales cu o lovitură zdravănă în moalele capului, s-a dus acasă și într-o jumătate de lună s-a prăpădit. Socrul lui, Bai al Cincilea, poreclit „O mie de arginți”, e mare bogătaș în Hexi și un fel de căpetenie a bandiților de prin partea aceea. El l-a îndemnat pe Feng să-i acuze pe-ai mei. Magistratul l-a însărcinat pe căpitanul Lei să cerceteze lucrurile, însă el a fost tot ocupat cu întâmpinarea corabiei împărătești și i-a trecut cazul unui anume Tong. Bai l-a mituit bine și a cumpărat martori, care au declarat că socru-meu s-a băgat și el în bătaia aia. Nenorocirea e că l-au și băgat la închisoare. Vă rog, preamărite, scrieți-i căpitanului Lei că socru-meu n-a fost de față la încăierarea celor doi; apoi, Feng Huai a murit la multă vreme după aceea și dacă e acuzat cumnatul meu, de ce nu l-am socoti vinovat chiar pe bătrânul Feng, care-i cel dintâi l-a snopit în bătaie?

Ximen se uită peste hârtia pe care o pregătise Huang și pe care scria: „Sun Qing și Sun Wenxiang se află închiși în prefectura Dongchang. Aveți bunătatea și faceți ceva pentru ei, vă rog.”

— Lei a fost la mine acum câteva zile, însă atunci l-am întâlnit pentru prima oară în viața mea. Cum să-i scriu, dacă nu suntem în

niciun fel prieteni?

Huang se aruncă din nou în genunchi, plângând și implorând ca măcar socrul său să fie salvat. Fiind bătrân, la șaizeci de ani, dacă rămânea întemnițat peste iarnă, se prăpădea. Ximen căzu pe gânduri și hotărî să-i ceară sprijinul lui Qian, de la vamă, care-și luase examenele în același an cu Lei. Huang scoase din mâneca hainei un carton pe care scria: „O sută de baniți de orez fin[78]". I-o întinse lui Ximen Qing, împreună cu două legături de argint, însă acesta nu vru să le primească.

— Ce să fac eu cu banii tăi? zise.

— Nu sunt pentru dumneavoastră, ci să-i dați Excelenței Sale, lămuri Huang.

— De ce-ți faci griji? Găsesc eu ce să-i trimit în dar.

Pe când vorbeau, Ying Bojue se strecură pe o ușă dintr-un ungher al încăperii.

— Frate mai mare, se amestecă el, cu cine te arăți atât de mărinimos? Huang ăsta n-ar arde un fir de mirodenii pentru Buddha, dar i se aruncă în genunchi, cerșindu-i milostivenie numai când intră în vreo belea. Amintește-ți că în timpul slujbelor pentru răposata cumnată n-a trimis nici măcar niște ceai, darmite să vină chiar el în persoană. De ce să-i sari azi în ajutor?

Huang se înclină înaintea lui Ying.

— Unchiule bun, strigă, lași să piară un om? Bat drumurile de mai bine de o jumătate de lună și nu mai știu încotro s-o apuc și ce să fac. Ieri am fost la prefectură după bani, iar azi m-am înfățișat să-mi plătesc datoria și să-l rog pe Măritul Mandarin să-mi scape socrul. Dar uite, nici nu-mi vrea darurile și tare mi-e teamă că nu mă ia deloc în seamă.

Bojue zări suta de arginți albi ca fulgii de nea și își întrebă fratele de cruce ce are de gând.

— Pe Lei nu-l cunosc bine. I-aș scrie lui Qian, zise el. Dar nu cred că se cade să accept banii.

— Ba n-ai făptui cu drept, frate mai mare, grăi Bojue. Dacă omul a venit după un sprijin, n-ai de ce să-i respingi darul. Făcând așa, înseamnă că-i socotești darul prea sărac. Ascultă-mă pe mine și primește-i-l. De nu-ți face trebuință, trimite-l mâine Excelenței Sale Qian. Iar eu îi zic acum deschis, în față, fratelui Huang, că salvarea socrului și a cumnatului lui e o chestiune de noroc. Chiar și cu intervenția Marelui Mandarin, nu e sigur că scapă. Dar de vreme ce Măritul Mandarin nu-i un hrăpăreț, Huan ar face bine să ne ofere o petrecere pe cinste la o casă, undeva în oraș.

— Dacă vrei, unchiule, dau de băut. O să-i chem și pe cumnatul să facă plecăciuni în fața voastră. Adevărul e că am alergat după ajutor peste tot și dacă nici acum nu mă aleg cu nimic, nu știu cum aș mai

putea s-o scot la capăt!

— Prostănacule! Ești însoțit cu fata lui și cine altul ai vrea să se facă luntre și punte pentru el? îi strigă Ying Bojue.

— Casa mi-e plină de jale, spuse omul.

Ximen Qing luă cartonul pe care era înscrisa suma, dar nu acceptă argintul. Huang stărui în rugăminți și în cele din urmă plecă, lăsând, totuși, darul. Atunci Ying fugi după el și-l aduse înapoi, întrebându-l când avea nevoie de scrisoarea de prezentare.

— E primejdie de moarte și-l rog pe Excelența Sa să mi-o dea chiar astăzi. Mâine dimineață l-aș mâna pe fiul meu cu un slujitor al Marelui Mandarin. Aș vrea să vorbesc cu omul ce are să-l însoțească.

— Voi scrie chiar acum, îl încredință Ximen și-l chemă pe Dai An, spunându-i că a doua zi va avea de dus o scrisoare.

Huang își luă rămas bun și ieși împreună cu sluga. În poartă îi zise că ar avea trebuință de punga în care adusese argintul. Dai An merse în curtea interioară. Doamna Luna cosea laolaltă cu cele două slujnice ale sale.

— N-avem vreme de așa ceva! i-o tăie Fluier de Jad. Să treacă mâine după ea.

— E cu treburi până peste cap, mâine pleacă la Dongchang. Găsește-o și gata, ce mare greutate! zise Dai An.

— Dă-i-o de vreme ce omul așteaptă, porunci doamna Luna.

— E sub pat, cui i-a fost de ea? grăi slujnica și intră în camera din mijloc. Răsturnă argintul pe pat și se întoarse cu punga. Uite-o! strigă. Parcă i-o mâncam! Și tu te ții de noi ca o lipitoare!

— Ce să fac, dacă omul o cere?

Dai An o luă și porni cu ea. Când să iasă pe portiță, o bucată de trei *liang* de argint, rămasă pe fundul pungii, scăpă pe jos, rupând hârtia în care fuseseră aduși banii. Fluier de Jad, din mare grabă, nu o observase. „Ce noroc pe mine!”gândi sluga și băgă argintul în mânecă. Îi înmână lui Huang punga și stabiliră unde să se vadă a doua zi.

Ximen Qing se înapoie în bibliotecă, îl puse pe Wen să-i scrie cele câteva rânduri și îi dădu plicul lui Dai An.

Se uitară apoi, pierduți, la căderea bogată a ninsorii. Fulgii albi și pufoși păreau niște mâțișori de salcie în bătaia vântului sau petale de flori de prun dansând în văzduh în plutirea lor spre pământ! Ximen Qing porunci să se deschidă un vas cu alcool Magu, de două ori mai tare decât altele, și-i spuse lui Gâsca Sălbatică să-l încălzească. Alături, Zheng Chun mângâia corzile unui *zheng*. Stăpânul dori să cânte „Adie vântul printre sălcii”. În vreme ce actorul cântă, Qin Tong anunță că Han Daoguo se prezentase cu o hârtie. Ximen Qing o citi și îi zise copilului-slugă să i-o ducă doctorului Ren și să-l roage din partea lui să meargă cu ea la palat.

— E cam târziu, stăpâne, glăsui Qin Tong. Ar fi mai bine mâine.

— Mâine dimineață, atunci.

Lai An sosi cu o tavă pătrată cu opt boluri cu mâncare și cu două farfurii mari cu plăcinte de trandafiri făcute cu grăsime de gâscă. Chen Jingji era și el cu ei. Se înfruptară toți patru. Stăpânul îi porunci lui Wang Jing să-i dea cântărețului două boluri, o plăcintă și două cupe mari cu băutură.

— Umilul de mine nu bea! își ceru iertare Zheng Chun, îngenunchind.

— Copil prost, îl certă Ying Bojue. E frig de îngheață măduva în oase și te îndeamnă chiar stăpânul tău. Fratele tău cel mare de ce bea?

— El poate, dar eu nu.

— Bea doar una și pe-a doua o s-o bea Wang Jing, nu-l slăbi Bojue.

Wang Jing se scuză și el.

— Uite alt prost! Bea și nu te da în lături de la ce-ți dă ghes un om în vârstă. Din timpuri străvechi, cei mici se supun vrerii celor mari. Ying se ridică și zise că o să-l învețe el să bea. Wang Jing strâmbă din nas și sorbi.

— Cu ce drept silești copiii să bea, câine afurisit, buturugă putredă! îl ocărî Ximen Qing.

Rămăsese jumătate de cupă și Ying Bojue îi zise lui Gâscă Sălbatică să soarbă restul și să cânte un cântec de la miază-zi.

— Așteptați să fac un joc împreună cu venerabilul Wen! îi opri gazda.

Ceru cutia cu zaruri și-l puse pe cărturar să arunce primul cu zarul.

— Oh, cum aș îndrăzni? Vom începe de la onorabilul domn Ying. Care vă este celălalt nume, venerabile?

— Nanpo, Povârnișul dinspre Sud, răspunse Ying.

— Am să vă lămuresc eu de unde i se trage acest nume, venerabile, glăsui Ximen. Seara, când să-și dea afară oala de sub pat, de teamă că vărsând-o în drum are să-l înjure lumea, mână slujnica să o răstoarne lângă zidul hambarelor, dispre sud. Înțelegeți, așadar, că Nanpo nu e altceva decât Povârnișul din cele deșertate sau golite spre sud.

— Dar semnul po pentru asta diferă, râse Wen. Cel care înseamnă „a deșerta” sau „a goli” este compus din ideograma „a porni” la care se adaugă cheia „apă”. Pe când „povârniș” este alcătuit din ideogramele „pământ” și „piele”.

— Ați nimerit-o, venerabile. Nevastă-sa e Povârnișul golit până la piele, toată ziua!

— Cine-a zis una ca asta? se scuză Wen, râzând și mai tare.

— Nu știți ce-i poate pielea, venerabile. Îi place să lovească oamenii! sări Bojue.

— Bătrânii noștri spuneau că, dacă nu sari și peste cal, e ca și cum n-ai trăi, adăugă Wen.

— Să nu-l luăm în seamă și să pornim jocul. Altfel îl atacă pe altul!

zise Ying.

— Aruncăm zarul și vom cita câte un stih, fie el de oriunde, numai să cuprindă în el cuvântul „zăpadă”, așezat în ordinea arătată de zar. Cine a recitat, bea un păhărel, iar cine nu, o cupă mare. Lui Wen îi căzu cifra unu. Rosti: „Zăpada a acoperit de mult insula păsărilor sălbatice”.

Ying Bojue primi cutia cu zaruri și aruncă un cinci. Apoi se gândi îndelung, fără să găsească versul dorit.

— Fir-ar să fie! strigă. Într-un târziu izbucni: L-am înhățat! „Prunișorul prins-a flori de nea pe zăpadă”. Merge?

— Ați dat greș, domnule Nanpo. Aveți de două ori cuvântul „zăpadă”.

— E vorba de zăpadă și de fulgi, se scuză el.

— Lasă prostiile și înghite-ți pedepsa! îl opri Ximen. Porunci lui Wang Jing să toarne în cupă, iar lui Gâscă Slbatică să cânte un cântec din sud:

Noapte friguroasă, nemâncat și nebăut
Merg spre sat să aflu vreun han.
Neaua se rotește-n dans deasupra unui templu
Și pavilion al cântecelor îl îngroapă-avan.
Sunt silit să mă opresc din cale
Și pe malul fluviului cu flori de prunișori
Zăbovind să mă preumblu-agale.
Lămpi de-argint se aprind prin curți strălucitor,
Oamenii ieșind zăpezile să vadă,
Ca un zbor de funigei de sălcii
Cerul alb stă parcă tot să cadă.

Bojue sorbea cu multă plăcere din cupă, când Lai An intra cu câteva platouri cu fructe și prăjituri, ca niște cochilii, iar altele negre și rotunde, învelite în frunze de mandarin. Ying luă una dintre cele învelite, o mirosi, umplându-și nările de aromele ei. O vârî în gură. Părea numai miere, însă era și mai delicioasă decât aceasta și se chinuia zadarnic să priceapă din ce-o fi făcută.

— Ei, ce este? îl îmboldi Ximen.

— Să fie săpun învelit în zahăr?

— Atunci ar mai fi delicioase?

— Le-aș zice gogoloaie de prunișor, cu miez de nucă.

— Dă-te aproape, câine, să-ți șoptesc eu, că nici prin vis nu ți-ar trece ce sunt! Mi le-a adus ieri feciorul din Hangzhou. Se cheamă Yimei, prunișor în cămașă ori înveșmântat, dar sunt făcute din mai multe plante medicinale, amestecate cu miere și date prin praf de prunișoare. Apoi sunt înfășurate în foi de mandarin, mentolate. De aici

au prins gustul ăsta. Dacă iei câte una în fiecare dimineață, îți întărești plămânii și te scapă de gustul coclit din gură. Pe urmă sunt bune și contra flegmei și îndepărtează și mahmureala după beție.

— Atunci de ce-mi cereai mie să ghicesc? Cărturare Wen, să mai luăm câte una! se îndemnă de unul singur și-i spuse lui Wang Jing să-i dea o hârtie să ia câteva acasă, pentru nevastă.

Apoi culese o prăjitură în formă de melc.

— Ia să-mi zici drept, le-a făcut Iubirea Lunii cu mâna ei? rosti el către Zheng Chun.

— Cum aș putea îndruga prostii, unchiule? Nici nu știți cât s-a chinuit ea să-și arate și astfel pietatea filială față de stăpânul.

— Mare minune! Parcă ar fi melci adevărați, așa cum le-a colorat, în roz și alb, o lăudă Bojue.

— Când mă uit la ele, mi se înmoaie inima, amintindu-mi de a șasea nevastă, acum dispărută, vorbi Ximen. Numai ea știa să facă așa ceva și nimeni din casă n-o poate înlocui nici măcar la asta.

— Eu ce spuneam? Mi-a murit o fiică ce-și arăta dragostea față de mine prin astfel de prăjituri și iată că acum am găsit alta în locul ei, grăi Ying, cu tâlc. Te pizmuiesc de-a binelea, văzând ce noroc ai la copile atât de pricepute.

Ximen Qing râse de plăcere, până ce ochii i se îngustară de tot sub frunte.

— Tu, câine, flecărești numai verzi și uscate! zise, pălmuindu-l.

— Constat cât de adâncă vă este prietenia, glăsui Wen.

— Poate nu știi, venerabile, că e nepotul meu! zise Ying.

— De douăzeci de ani îi sunt bunic! i-o întoarse Ximen. Văzând că cei doi s-au apucat să se împungă cu vorba, Chen Jingji se ridică și se retrase. Cărturarul Wen râdea pe înfundate. Apoi Ying bău cupa cea mare și îi veni rândul gazdei să arunce zarul. Nimeri șapte. După o lungă tăcere, spuse:

— Vă voi alege un stih din „Cingătoarea înmiresmată”: „Domnul Răsăritului s-a dus și florile de prun îmi par zăpadă”.

— Ai greșit, pentru că „zăpadă” se află pe ultimul loc în vers și nu e nicidecum al șaptelea cuvânt! sări Bojue. Dă cupa pe gât! Umplu chiar el o cupă de argint, cu model floral, și i-o puse în față, apoi rosti către Gâsca Sălbătică: Fiule, dac-ar fi după sâmburii de curmale înghițiți de tine, trebuie să știi mai mult decât un cântec.

Tânărul cântă și, cum se lăsase înserarea, se aprinseră lămpile.

— Ginerele tău a șters-o și venerabilul Wen n-are încotro și are să încheie jocul.

Wen luă cutia, aruncă iarăși unu și rămase pe gânduri. Își plimbă ochii prin cameră și zări o caligrafie atârnată de perete, pe care scria:

Adie vântul salcia plăpândă,

Când peste pod lăsată-i, înserarea.
Zăpada-atinge pomii înghețați; prea blândă
E primăvara revărsând culoarea.

O citi și spuse:

— Stihul al treilea.

— Nu se ia în calcul, doar nu ai citat din memorie. Ești pedepsit! hotărî Ying.

Tânărul îi întinse cupa. Cărturarul o bău. Și alcoolul îi căzu greu. Abia se mai ținea drept. Se ridică să plece. Bojue ar fi vrut să-l mai rețină, însă stăpânul îi luă apărarea.

— E cărturar și nu poate bea cât noi, spuse și îi porunci lui Hua Tong să-l ducă până acasă.

Wen nu mai era în stare să scoată un cuvânt. Se înclină și ieși.

— Wen e slab rău, își dădu cu părerea Ying. N-a băut cine știe ce și e beat turtă.

Băură împreună mai departe și într-un târziu Bojue se ridică.

— Ajunge. Trebuie să fiu cu mare băgare de seamă pentru că acum afară e păcătos de alunecos pe jos. Să nu uiți mâine să-l mâni pe Dai An, frate!

— N-ai văzut că i-am înmânat plicul? În zori, pornește singur!.

Ying Bojue înlătură apărătoarea din fața ușii. Cerul era cenușiu, iar pământul părea acoperit cu o pojghiță de gheață. Ceru un lampion și pe Zheng Chun să-l conducă. Ximen îi dădu cântărețului cinci *qian* și o cutie cu „prunișoare în cămașă” pentru sora lui, Iubirea Lunii.

— Aveți-vă bine! le strigă Ximen la plecare.

— Nu mai spune! îi răspunse Bojue. Suntem ca tatăl și fiul care urcă pe munte și se sprijină unul de altul. Nu-i așa? Cu el n-am nimic, cu mica păcătoasă de soră-sa am ce am!

Qin Tong îi însoți până la poartă. Stăpânul stătu până ce slugile strânseră masa și plecă apoi sprijinit de Lai An, care avea în mână un lampion. Trecu prin fața ușii lui Lotus de Aur și, cum era încuiată, continuă încet drumul spre casa Vazei. Ciocăni în ușă și Broderia Primăverii îi deschise. Lai An făcu cale întoarsă.

În camera din mijloc, bărbatul se uită la portretul Vazei și întrebă dacă i-au oferit bucate.

— Chiar mai adineauri i-am pus înainte eu și cu slujnicele, întâri Abundența ieșindu-i în întâmpinare. Stăpânul se lăsă pe un scaun. Întâmpinarea Primăverii îi aduse ceai, iar el îi porunci să-l ajute să se dezbrace. Înțelegând că va dormi acolo, Abundența pregăti iute patul și încălzi așternuturile cu un vas plin cu apă fierbinte. Îl strigă să se culce. Broderia Primăverii merse să încuie poarta din colț și slujnicele se culcară în camera din mijloc. Mai târziu, stăpânul ceru ceai. Răpuse de somn, cele două slujnice o mânară pe Abundența să-l servească. Ea

îi întinse ceaiul, apoi se dezbrăcă și i se vârî în pat. Alcoolul băut din belșug îl stârni pe bărbat.

— Copila mea, îi murmură, ai pielea albă ca a stăpânei tale. Privindu-te, parcă o văd pe ea. Slujește-mă din toată inima și voi avea grijă de tine.

— Nu grăiți cu păcat, stăpâne, zise femeia. Alăturând numele nesocotitei sclave de acela al stăpânei, e ca și cum ai asemui pământul cu cerul. Bărbatul mi-a murit și dacă stăpânului nu-i e silă de mine, mi-e destul să-mi aruncați din când în când câte o privire.

— Câți ani ai?

— Sunt născută în anul iepurelui. Am treizeci și unu de ani.

— Ești cu un an mai mică decât mine, spuse și se bucură, ascultându-i vorba cumpătată și simțindu-i trupul fierbinte.

În dimineața zilei următoare, femeia se sculă și-l sluji întru totul: îi trase în picioare încălțările și îl pieptănă, nelăsându-le pe cele două slujnice să se apropie de el. Îi ceru apoi bărbatului o mătase albă să-și facă o rochie de doliu după stăpână. Ximen Qing o ascultă fără să clipească. Chemă un copil-slugă și-l trimise la prăvălie după mătase pentru câteșitrele femeile din casa Vazei și le mai dădu, fără știrea doamnei Luna, veșminte și podoabe.

Pan Lotus află despre toate chiar în ziua aceea și merse de îndată să-i vorbească soției principale.

— Vorbește cu el, soră mai mare. Auzi, nerușinatul, ieri a fost dincolo și a dormit cu femeia aia! Ochiul înfometat a zărit vrejul și nu l-a lăsat să-i scape! Ce creatură, să se culce cu oricine, bună sau rea! Dacă nu limpezim lucrurile, mâine-poimâine o să-i toarne și un copil. O să ni se suie și asta în cap ca femeia lui Lai Wang și nu e bine să-i îngăduim să-și facă mendrele!

— Mereu încercați să mă amestecați în asemenea chestiuni, se supără doamna Luna. Și ce dacă s-a luat cu doica răposatei? Voi vă țineți ca mai înainte bine cu el, iar eu sunt proasta care scoate castanele din foc pentru voi! Uite că nu mă mai bag!

Lotus de Aur se întoarse la ea fără un cuvânt.

Cerul se limpezise. Xiinen Qing îl porni la drum pe Dai An, iar el plecă la *Yamen* și, când se înapoie, portarul îl înștiință că solul Excelenței Sale Zhai venise după răspuns. Omul ceru iertare că întârziase, o zi, fiind reținut de guvernatorul Hou. Primi scrisoarea și ieși pe poartă. După ce mâncă, Ximen Qing se duse peste drum și urmări cum vânzătorii cântăresc argintul, îl strâng în legături și țin socotelile. Pe douăzeci și patru, arseră hârtie, iar Han Daoguo și Cui Ben îi luară cu ei pe copiii Rong Hai și Hu Xiu și o porniră spre sud, având la ei și o scrisoare și niște cadouri pentru Miao Xiaohu. Pe douăzeci și cinci sau douăzeci și șase, Ximen Qing își încheie vizitele de mulțumire la toți cei care se arătaseră părtași la doliul lui. Într-una

din zile, se odihnea după prânz în camerele soției principale.

— Luna ce vine, pe întâi, e ziua de naștere a fetiței lui Qiao. Să-i facem un cadou. Se zice că dacă te-ai înrudit o dată, rudă rămâi o viață de om, ori dacă băiatul nostru nu mai e, n-ar fi frumos să le întoarcem spatele.

— Firește, încuviință bărbatul și-i porunci lui Lai Xing să cumpere patru cutii cu daruri, hăinuțe de mătase, două batiste și o cutie cu podoabe de păr. Apoi semnă o carte de vizită și aceasta și cele mai dinainte i le înmână lui Wang Jing să le ducă la Qiao.

După aceea, se retrase în grădină, în Sala Primăverii ascunse. Acolo îl găsi Dai An.

— Excelența Sa Qian a primit plicul și i-a scris pe loc căpitanului Lei. Un om al lui, nemernicul de mine și fiul lui Huang am mers la prefectura Dongchang. Acest Lei i-a cerut magistratului să-i dea pe mână documentele și vinovății. După aceea, a trecut la interogatorii și i-a slobozit pe toți, până și pe Sun Wenxiang. Bătrânul Sun a fost pus să plătească zece *liang* drept cheltuieli de înmormântare și i s-au tras șaptezeci de lovituri. De acolo, am trecut iar pe la Excelența Sa Qian și v-am adus să vedeți scrisoarea de răspuns, stăpâne.

Ximen Qing fu mulțumit de treaba bună ce i-o făcuse sluga. Deschise plicul și citi lămuririle pe care Lei i le dădea lui Qian: „Am primit scrisoarea voastră și cazul este acum dezlegat. Feng a fost primul care și-a bătut fiul. După încăierare, amândouă părțile au avut de suferit. Fiul lui Feng a murit la multă vreme după cele întâmplate. Ar fi nedrept să mai tragem pe altcineva la răspundere, însă l-am silit pe Sun să plătească zece *liang*. Cazul este încheiat. Învățăcelul Lei Zhiyuan, cu plecăciune”.

Ximen Qing întrebă unde era socrul lui Huang al Patrulea.

— A fost pus în libertate și s-a dus acasă, îl înștiință sluga. Mâine o să se înfățișeze aici împreună cu Huang să vă cadă la picioare. Pe mine m-a răsplătit cu un argint.

Stăpânul îl sfătui să-și cumpere straie și încălțări. Dai An făcu o plecăciune și ieși. Bărbatul se întinse pe pat și ațipi. Wang Jing arse ceva mirodenii într-un vas mic și ieși tiptil. Nu peste multă vreme, Ximen Qing simți că cineva trage într-o parte apărătoarea ușii și o văzu pe Li Vaza intrând. Îmbrăcase o bluză violetă și o fustă din mătase albă. Părul îi cădea în neorânduială și era palidă la chip. Femeia se apropie de pat și-i vorbi:

— Dormi aici, frate, și sluga ta a sosit să te vadă. Am fost acuzată de omul acela și azvârlită în închisoare. Sufăr încă de scurgeri de sânge și tare mi-a fost greu. Mai acum câteva zile ai fost atât de bun și mi-ai făcut slujbă mare și mi s-au iertat trei părți din vină. Însă omul acela nu vrea să mă cruțe și are de gând să ceară să fii și tu închis. Am venit măcar să-ți dau de știre, dar tare mi-e teamă că mai devreme sau

mai târziu ai să cazi și tu în mâinile lui otrăvite. De azi voi merge undeva să-mi aflu un locușor. Tu fii cu luare aminte. Când ești liber, mai rărește-o cu banchetele și dacă totuși mai mergi, întoarce-te repede acasă. Vezi să nu uiți. Ține bine minte tot ce ți-am spus!

Încheind acestea, ea l-a apucat cu brațele de după gât, plângându-i pe piept.

— Spune-mi, surioară, încotro te duci? îi strigă el.

Li Vaza își retrase brusc mâinile și bărbatul înțelese că totul fusese doar vis. Se trezi plângând. După umbra aruncată de apărătoarea ușii, își dădu seama că era ceasul prânzului. Îl durea greu inima. Adevărat se zice:

> Cade floarea scuturată la pământ,
> Și mireasma-i cum nu ar fi fost nicicând,
> Zbor de pasăre-n lumina din oglindă,
> Visul nimeni, niciodată să-l mai prindă!
> Strălucire a zăpezii prin lumina din ferești,
> Foc pe stinse, patul rece, fără vești,
> Întâlnitu-s-au în dorul visului amăgitor,
> Doar parfum din adierea florilor de prunișor.

Primind darurile, doamna Qiao pofti doamnele lui Ximen la ea. Pentru a nu tulbura somnul bărbatului, doamna Luna ospătă la ea pe sluga familiei Qiao.

— Dă-mi invitația, o să-l întreb eu! nu se lăsă Lotus de Aur.

Merse în grădină, intră în bibliotecă. Și își găsi bărbatul întins pe pat. Se așeză lângă el.

— Fiule, vorbești de unul singur? De fapt nu mă mai mir că nu ești de aflat nicăieri: aici se doarme bine, rosti privindu-l. Observându-i ochii înroșiți, urmă: Ce s-a întâmplat de ai ochii roșii?

— Poate fiindcă ațipisem.

— Ba par a fi plânși.

— Of, slugă aiurită, de ce să plâng?

— Mi-e că te-a dus gândul la cineva, pe care îl ai în inimă! îl iscodi ea.

— Lasă prostiile? Ce-i aia în inimă și sub inimă?

— Pe Vaza o ai în inimă și pe doică sub inimă! Noi, celelalte, n-avem loc niciunde dacă e vorba de inima ta, nu contăm!

— Îndrugi vrute și nevrute, păcătoasă mică! Te-aș întreba un lucru serios. În ziua când a fost băgată în sicriu, cum era îmbrăcată Vaza?

— De ce vrei să știi?

— Uite, așa mi s-a năzărit.

— Trebuie să ai tu vreo pricină. Cum să fie? Bluză albă și fustă galbenă, din mătase. Dedesubt avea un pieptar purpuriu, poale albe și

cămășuță roșie.

Ximen Qing clătină din cap.

— De douăzeci de ani sunt vraci de animale, dar nu știu ce e cu stomacul măgarului. Dacă nu te gândești la ea, la cine ți-e gândul?

— Am visat-o ceva mai înainte, recunoscu el.

— Visul este gândul care te muncește. Când îți curge nasul, e semn că ești bolnav. Vaza e moartă, dar tot pe ea o porți în gând și de noi nici că-ți pasă. Dacă o fi să ne prăpădim, nimeni n-are să ne pomenească!

Ximen Qing o prinse în brațe și o sărută.

— De când te știu ai limba ascuțită, tâlhărițo!

— Fiule, bătrâna ta mamă îți vede prea bine sufletul, așa cum vede coada neagră a unei pisici roșcate!

Își apropiară buzele și inimile li se topiră. Gura femeii era înmiresmată și bărbatul o dori atunci pe Lotus cu ardoare. O sărută. Cum ea stătea aplecată, Ximen zări în păr un ac cu cap de tigru. Părul plin de parfumuri, învățălucit ca norii, era împletit cu perle și flori din jad, podoabe și ornamente de tot soiul. Deodată, Lai An strigă din fața ușii că sosise Ying Bojue.

— Poftește-l, îi spuse stăpânul.

— Lai An, tâlharule, să nu-l chemi până nu ies eu! se grăbi Lotus de Aur să-i strige, înfierbântată.

— A intrat până în grădină.

— Atunci zi-i să se ascundă!

Lai An plecă și-i spuse lui Ying Bojue să se retragă din alee, fiindcă stăpânul era cu cineva. Acesta trecu dincolo de șirul pinilor, admirând zăpada așternută cum nu se poate mai ciudat și mai frumos peste bambuși. Mai târziu, când Wang Jing împinse ușor apărătoarea ușii, se auzi foșnet de fuste și Lotus de Aur dispăru ca un fum. Iată cum:

> Ninsorile ascund perechea de egreți,
> Și fulgeratul zbor chiar prinzi să îl mai vezi;
> Perechi de papagali sălcii pletoase-ascund,
> Dar și de-i știi acolo, te îndoiești să crezi.

Bojue intră, plecându-se, apoi se așeză.

— De ce ai lipsit atâtea zile? îl certă gazda.

— Am necazuri, frate, până peste cap! veni răspunsul.

— Ce să ai? Ia s-aud.

— După ce că n-am bani, a mea mai m-a blagoslovit și cu un copil. Și măcar să-l fi adus pe lume ziua. Dar au apucat-o muncile pe la al treilea *geng* și ce s-a mai văicărit și ce s-a chinuit și zbătut. Ce era să fac? M-am sculat din pat, am gătit hârtii și așternuturi și i-am zis că plec după moașă. Băiatul, Ying Bao, era dus cu fratele cel mare la țară.

Singur în casă, am aprins un lampion și am alergat după bătrâna Deng, dar până m-am întors eu, nevastă-mea și născuse.

— Ce a născut?

— Un băiat.

— Câine prost ce ești! îl ocărî Ximen. Ce te-a supărat dacă ți-a sporit familia cu un băiat? Sluga aceea, Floarea Primăverii, ți l-a dăruit?

— Mătușă-ta Floarea! glumi Ying.

— Oh, sclav ticălos, câine pe două picioare! De ce ai luat-o dacă te plângi?

— Habar n-ai care e treaba, frate mai mare! În iarna asta geroasă, pentru mine, unul, lucrurile stau altfel decât pentru un bogătaș ca tine! Ție când ți se naște un copil, e ca și cum ți s-ar mai coase o floare nouă pe un veșmânt brodat. E firesc să te bucuri. Dar noi abia răbdăm să ne vedem umbra, ce să mă fac cu unul mai mult? Fiecare trebuie să înfulece și să se îmbrace, nu e niciunul spirit! Ying Bao merge zi de zi la muncă, iar frate-meu nu mă ia în seamă. Fata cea mare e la casa ei și cerul mi-e martor cât m-am chinuit cu ea. A doua crește văzând cu ochii; la sfârșitul anului, face treisprezece ani. Mai ieri mi-a trecut pragul o pețitoare, dar am repezit-o și nu s-a mai întors. Ei, vezi, și creatura asta nesuferită s-a apucat să vină pe lume în miez de noapte. De unde să scot eu bani pe întunericul ce-l vedeam și în cer și pe pământ? A mea, auzindu-mi văicărelile, i-a dat bătrânei un ac de argint și cu asta a terminat-o. Mâine e spălarea de a treia zi și lumea a aflat și o să dea năvală. Ce să mai zic de ceremonia de la o lună? Atunci tot ce pot să fac este s-o rup la fugă de acasă și câteva zile să stau ascuns într-un templu.

— Te du în voie! Se va găsi un călugăr care să-ți încălzească așternutul, acasă! zise gazda și râse în hohote.

Ying Bojue rămase tăcut, încruntat.

— Nu te necăji, băiețaș, reluă Ximen Qing. Cât îți trebuie? Deschide doar gura și îi ai.

— Puțini.

— Oricum, trebuie să acoperi toate cheltuielile, dacă nu vrei să-ți duci hainele la amanetat.

— Dacă te lasă inima, frate mai mare, mie mi-ar ajunge douăzeci de *liang*. Am întocmit o hârtie, dar n-am deschis gura, de teamă să nu te supăr. Nici suma n-am scris-o. Mă las în cinstita ta voie, frate.

Ximen Qing nu vru să vadă hârtia.

— Între prieteni, nu intră în discuție așa ceva! spuse.

Atunci Lai An intră cu ceaiul, iar stăpânul îi porunci să lase jos ceainicul și să-l cheme pe Wang Jing. Acesta sosi în fugă.

— Mergi în spate și spune-i stăpânei celei mari că în dulapul de lângă patul din camera din mijloc sunt două legături cu argint, dăruite

de Excelența Sa Song. Iei unul și-l aduci încoace.

Peste puțin, copilul-slugă se întoarse cu argintul.

— Ai aici cinzeci de *liang*, lămuri gazda, întinzându-i legătura. Nici nu m-am uitat înăuntru. Numără-i singur.

— Dar e prea mult!

— Zici că ți s-a ridicat și fata a doua. Îmbrac-o bine și la ceremonia de la o lună a noului-născut să arate cum se cuvine.

— Așa voi face, frate, încuviință Bojue.

Apoi desfăcu fișicul. Era argintul trimis de demnitari, pentru banchet și cuprindea lingouri de câte trei *liang*, de bună calitate. Fericit, Ying se grăbi să-i mulțumească, plecându-se.

— Ești cu adevărat inimă mare, frate. Cine altul mi-ar da ceva fără un act în schimb?

— De ce mi-aș face griji, copil rău? Aici e doar casa ta părintească și nici tu nu ceri decât la ananghie. Iar copilul nu e numai al tău, ci și al meu. O să-l creștem împreună. La o lună, o voi chema pe sclava aceea, Floarea Primăverii. Și dacă ea mă acceptă din când în când, o face în contul dobânzii!

— Mătușă-ta a slăbit în zilele astea mai rău ca maică-ta! răspunse Ying.

Glumiră o vreme, apoi Ying întrebă despre socrul lui Huang. Fratele de cruce îi spuse noutățile.

— Ce noroc! se minună Bojue. Să fi căutat până și cu lumânarea și n-ar fi aflat un om atât de bun ca tine. Iar tu n-ai primit nimic de la ei, nici ud, nici uscat. Bine măcar că a scos banii pentru Qian. Dar să nu-l ierți cu petrecerea promisă. Iar dacă n-o să-i zici, o să-i amintesc eu. I-am scăpat cumnatul de la moarte sigură, ori ăsta nu-i un lucru de nimic! încheie el.

În privința celor ce mai urmară, noi ne vom opri aici.

Doamna Luna stătea în camera sa și se trezi cu Pavilion de Jad intrând și vestind-o că fratele ei mai mic, Meng Rui, pleca spre Sichuan și Guangdong, după marfă. Venise să-și ia rămas bun de la Marele Mandarin și nu știa unde se află acesta.

— E în biblioteca din grădină, împreună cu Ying al Doilea, zise soția principală. Ceva mai înainte, aveam nevoie de el și a cincea a spus că mergea ea după el, cu invitația de la Qiao. Am oprit sluga, i-am dat ceai și am așteptat răspunsul la invitație, iar omul s-a simțit în cele din urmă nevoit să plece acasă. Într-un târziu, am văzut-o și pe ea trecând și, când am întrebat-o, ce crezi c-a făcut? A rămas năucă, îngăimând că a uitat. Invitația era încă la ea. Animal fără coadă, asta e! Nu știu ce-a făcut acolo atâta vreme și nici ea nu mi-a întors nicio vorbă de scuză. I-am zis și eu vreo două acolo și dumneaei a șters-o!

Peste puțin, sosi Lai An și stăpâna îl mână după Ximen Qing.

— Nu pleca, mă înapoiez numaidecât, se scuză acesta în fața lui

Ying.

Odată ajuns în curtea interioară, soția principală îl înștiință mai întâi de invitația familiei Qiao.

— Te duci doar tu, hotărî el. Ne aflăm în doliu și nu e frumos să ne întindem la petreceri.

Atunci îi spuseră și de Meng Rui.

— Argintul cui l-ai dat? vru doamna Luna să știe.

— Floarea lui Ying a născut ieri noapte.

— Ce bine, să aibă un copil la vârsta asta! Nevastă-sa trebuie să nu-și fi încăput în piele, de fericire. Să-i trimitem mâine niște orez?

— Negreșit. Când va împlini copilul o lună, o să-l facem pe Cerșetor să ne invite la sărbătorire și om vedea-o și pe Floarea lui cum arată.

— Ca și nevestele tale, cum ai vrea să fie? O să aibă nas, ochi și toate celelalte, râse soția.

Bărbatul îl zori pe Lai An după Meng. Acesta sosi împreună cu sora lui. Se înclinară și după câteva cuvinte, Ximen îl luă cu el la Ying Bojue. Porunci slugilor să întindă masa și ospătară toți trei. Apoi Ximen se gândi să-l cheme și pe Wen, însă acesta se afla în vizită la Ni.

— Vezi dacă ginere-miu e acasă, propuse atunci gazda.

Chen Jingji salută și se așeză pe cealaltă latură a mesei.

— Când pleci, cumnate? întrebă gazda. Și cât vei lipsi? Un an sau doi?

— Plec pe doi, luna viitoare, dădu lămuriri Meng Rui, dar nu știu cât voi petrece pe acolo. Cumpăr hârtie din Jingzhou, iar din sud mirodenii și ceară. Poate să fie spre doi ani. Merg pe uscat, prin Henan și Shanxi și fac drumul înapoi pe apă. Cu totul o sa străbat șapte-opt mii de *li*.

— Care este venerabila voastră vârstă? întrebă Bojue.

— Douăzeci și șase.

— Sunteți fraged de ani, însă știți atâtea despre călătorie. Eu mi-am irosit vremea acasă.

Slugile aduseră mâncărurile, umplând mesele cu farfurii și platouri. Meng Rui se despărți de ei pe înserat.

Ximen Qing îl conduse și, revenind, bău mai departe cu Ying Bojue. Lui Chen Jingji îi ceru să ia de la doamna Luna câteva veșminte care aparținuseră lui Li Vaza, niște bani de hârtie și aceste lucruri să le pună laolaltă în două lăzi.

— Azi se împlinesc șase săptămâni de când a murit, îi spuse lui Ying. N-am mai chemat să i se citească, măcar să ardem aceste lăzi.

— Cum trece timpul! se minună Bojue. Parcă acum două săptămâni s-a dus.

— Luna viitoare, pe cinci, se fac șapte săptămâni și trebuie să-i fac slujbă.

— De data asta cheamă călugări budiști, frate.

— Nevasta principală mi-a zis că Vaza tocmise niște călugărițe de când trăia.

— Plec, te las să arzi hârtia, grăi Ying, văzând că se întunecase. Nici mort n-am să uit gestul mărinimos, adause plecându-se adânc.

— Fiule, uiți sau nu, să nu care cumva să te faci că ai visat. La o lună trimit toate nevestele să vă felicite.

— Să nu cumpere daruri. E destul că intră în casa mea sărăcăcioasă.

— Gătește-o cum se cuvine pe sclava aceea, fiindcă vreau și eu s-o văd.

— Mătușe-ta a zis că de vreme ce s-a ales cu un băiat, nu mai are ce face cu tine.

— Ne-om descurca noi, să nu se grăbească!

Bojue plecă râzând. Ximen Qing porunci slugilor să strângă și se îndreptă spre casa Vazei. Chen Jingji și Dai An pregătiseră totul. În ziua aceea, templele Împăratul de Jad, Fericirea Eternă și Bunătatea Răsplătită trimiseseră ofrande. Ximen Qing o supraveghe pe Întâmpinarea Primăverii pe când încărca masa pentru sacrificii cu mâncare, supă și dulciuri. Arseră santal și aprinseră lămpile. Broderia Primăverii o chemă pe Doamna Luna și pe celelalte neveste. Ximen dădu chiar el foc hârtiei și-l puse pe ginere să ducă afară lăzile și să vegheze la arderea lor.

Capitolul LXVIII

În seara în care a adus ofrande lui Li Vaza, Ximen Qing a rămas peste noapte la Pan Lotus de Aur. A doua zi, Ying Bojue i-a trimis tăiței norocului, iar Huang i s-a înfățișat împreună cu Sun Wenxiang, cumnatul său. Au îngenuncheat la picioarele stăpânului, oferindu-i un porc, un vas cu băutură, două gâște prăjite, două găini și două cutii cu dulciuri. Lui Ximen nu-i venea să primească darurile, însă Huang bătu mai multe mătănii, lovindu-și genunchii de pământ.

— Venerate și preabunule stăpân, grăi, ne-ai scăpat cu viață și toată suflarea neamului nostru este adânc mișcată și socotește că se cuvine să ne arătăm într-un fel supușenia. Aceste neînsemnate cadouri ce vi le-am făcut sunt pentru slugile Domniei Voastre. De ce să nu le luați?

După stăruințe îndelungi, Ximen Qing acceptă. Porcul și băutura, dar numai pentru a le trimite la rândul său în dar lui Qian.

— Dacă hotărâți astfel, cu toate că umilei mele persoane îi este negrăit de greu, voi duce înapoi celelalte lucruri, rosti Huang și întrebă: Când aveți ceva vreme, Excelență? Mă voi sfătui și cu unchiul Ying și vă voi pofti la un banchet.

— Nu te lua după el, fiindcă îi place să petreacă pe seama altora. Darurile acestea sunt de ajuns.

Huang al Patrulea și cumnatul său și-au arătat în cuvinte de mii de ori recunoștința și au plecat.

În prima zi a lunii a unsprezecea, după ce se întoarse de la *Yamen*, Ximen Qing merse să bea cu magistratul Li. Doamna Luna, singură, învești mântată în doliu, porni într-o lectică spre casa bogătașului Qiao. În după amiaza aceleiași zile, călugărița Xue sosi încărcată cu daruri. Auzise că soția principală vroia o slujbă pe data de cinci și se înființase fără știrea suratei sale, Wang. Delicata Li și Pavilion de Jad îi dădură ceai, rugând-o s-o aștepte pe sora cea mare, ceea ce călugărița și făcu, bucuroasă. Lui Lotus de Aur nu-i ieșiseră din minte vorbele lui Fluier de Jad, cum că doamna Luna ar fi băut o licoare binecuvântată și că rămăsese grea. Pe deasupra, bărbatul se ținea și cu doica și de cumva aceasta îi dăruia un copil, l-ar fi robit cu totul. Frământată de asemenea gânduri, o chemă pe Xue la ea și îi strecură un *liang* de argint, numai să-i dea și ei băutura fermecată.

Seara, când se înapoie acasă, doamna Luna o opri pe călugăriță peste noapte la ea. A doua zi, ceru îngăduință bărbatului să-i plătească cinci arginți în contul slujbei. Fără să-i pese de prietena sa Wang, în dimineața zilei de cinci, Xue se înființă cu opt călugărițe budiste. Gătiră altarul în umbrarul din grădină și recitară din cărțile sfinte, iar seara făcură o ceremonie pentru îndestularea spiritelor flămânde. În ziua aceea, au fost chemați la pomană Wu cu soția, doamna Hua, Ying și cărturarul Wen. Călugărițele nu cântară din cine știe ce instrumente muzicale, mulțumindu-se să bată din „peștele de lemn” și din „piatra sunătoare”[79]. Odată cu Ying sosise însă și un slujitor al lui Huang, cu o invitație, prin care Ximen Qing era poftit pe data de șapte la un banchet, organizat acasă la Iubirea Lunii.

— Pe șapte nu pot, fiindcă merg la ziua de naștere a lui Zhang Xicun, grăi gazda, zâmbindi. Dar sunt liber mâine. Cine mai ia parte?

— Numai eu și Li al Treilea, să-ți ținem companie, răspunse Ying. Patru actrițe vor cânta din opera „Însemnări din Pavilionul de Vest”.

Ximen porunci să i se pună slugii să mănânce de post și-l mânară înapoi cu porunca de a schimba data.

— Huang ți-a adus ceva în dar? întrebă Bojue.

— Mi s-a înfățișat încărcat, dar n-am primit decât un porc și băutura, răspunse gazda. Am adăugat de la mine două suluri de mătase albă, două de pânză țesută în capitală și cincizeci de *liang* de argint și toate astea i le-am trimis lui Qian.

— Fratele meu, nu te mai pricep. La început nu vroiai să-i iei banii și acum ai dat materiale care prețuiesc pe puțin treizeci de arginți. Te-ai arătat mult prea mărinimos cu ei, mai cu seamă că ai salvat două vieți!

Seara, la despărțire, Ximen Qing îi ceru lui Ying ca a doua zi să treacă să-l ia de acasă. Cele opt călugărițe își încheiară serviciul după primul *geng* și atunci arseră santal și hârtie.

Dimineața, Ximen plecă la *Yamen*.

Călugărița Wang aflase de slujbă și venise să se plângă, spunând că măicuța Xue înhățase toți banii. Surprinsă, doamna Luna o întrebă de ce nu fusese și ea printre călugărițe și află ca aceasta fusese înadins înștiințată pentru ziua de șase.

— Banii i-am înmânat ei încă dinainte. Ce-aș putea face, măicuță, decât să-ți dau o pânză? glăsui soția principală.

— Târfa bătrână! țipă Wang. A smuls o sumedenie de bani de la doamna a șasea, pentru imprimatul unei cărți și uite că nu s-a săturat. Am hotărât ca plata pe slujba asta s-o facem pe din două și un bănuț n-am văzut de la ea!

— Ba mie mi-a zis că ai primit cinci *liang* să-i citești răposatei, pentru dezlegare de sânge. De ce n-ai făcut-o?

— Cum nu? La cinci săptămâni am chemat patru călugărițe și i-am citit fără răgaz, vreme îndelungată.

— Atunci de ce nu mi-ai vestit? Ți-aș fi dat ceva, pentru osteneală.

Călugărița Wang tăcu. Rămase locului un timp, apoi alergă să-și verse necazul pe călugărița Xue. Cu adevărat:

> Fac o familie călugării lui Buddha,
> Credința însă-adesea-i schimbătoare;
> Și dacă ea prea bine dăruiește viața,
> Rușinea-i paloșul de aur pentru strâmba floare.

Revenit acasă, Ximen se apucă să mănânce, dar nu sfârși bine și se ivi Ying Bojue. Purta pălărie nouă, de mătase, o robă de culoarea santalului și încălțări cu talpă albă.

— A trecut de amiază și e timpul! îl îndemnă pe Ximen. Au trimis de câteva ori după noi.

— Îmi iau și secretarul, hotărî Ximen Qing și-i spuse lui Wang Jing să-l cheme.

Însă sluga-copil se întoarse repede, zicând că Wen era în vizită la un prieten. Stăpânul îi porunci lui Qin Tong să înșeueze calul galben pentru Ying.

— Ba eu nu merg călare! se împotrivi Bojue. Mă face să mă legăn ca limba unui clopot. Mai degrabă am să o iau înainte și tu vii agale în lectică.

— Cum ți-e voia, încuviință Ximen Qing.

Ying Bojue o porni pe jos și stăpânul ceru să i se pregătească litiera și să fie însoțit de Dai An, Qin Tong și de patru soldați. Când să purceadă la drum, Ping An se repezi spre el cu o carte de vizită.

— Excelența Sa An, de la Ministerul Lucrărilor Publice, vine să vă vadă, stăpâne. E vorba să pice dintr-o clipă în alta.

Ximen Qing se grăbi să dea știre la bucătărie să se prepare bucate și-l mână pe Lai An să cumpere dulciuri de preț.

Peste puțin, secretarul An fu la poartă. În ținută oficială, Ximen Qing îi ieși în întâmpinare. An îmbrăcase o robă cu guler rotund, brodată cu flori plutind peste o mare de nori și avea peste mijloc o cingătoare cu cataramă de aur, cu mare gingășie sculptată. Se salutară și se așezară pe locurile cuvenite gazdei și oaspetelui și, între timp, slugile intrară cu ceaiul. După ce băură câte o ceașcă, își vorbiră ceremonios.

— Este o mare pierdere pentru mine, venerabile, că nu m-am înfățișat personal să vă felicit pentru numirea voastră, începu Ximen Qing. Pe când mă aflam în doliu, mi-ați scris, trimițând daruri, și iată-mă din nou vinovat pentru a nu fi găsit prilejul să-mi arăt mulțumirile mele adânci.

— Învățăcelul acesta este nespus de vinovat pentru faptul de a fi lipsit de la funeraliile scumpei voastre soții, rosti secretarul. Odată ajuns în capitală, am discutat cu Zhai Yunfeng. Nu mai știu dacă darurile lui au sosit sau nu.

— Firește că da, cu toate că depărtarea este nemăsurată.

— Siquan, anul acesta ne vom bucura de o promovare, îl vesti An.

— Slujba mea este atât de neînsemnată și eu sunt cum nu se poate mai puțin înzestrat. Ce aș putea spera? Pe când dumneavoastră, venerabile, vă veți putea pune în valoare preastrălucita competență. Izbânda zăgăzuirii fluviului este pentru întreaga lume lucru de mare laudă.

— Prețuirea voastră, Siquan, întrece propriul meu renume. Fără mărinimia Înălțimii Sale Cai, un umil cărturar ca mine n-ar fi ajuns să se ocupe de îngrijirea albiei fluviului. Înțelegeți cât de greu lucru este astăzi, când oamenii se zbat în cruntă sărăcie. Mai înainte, corăbiile imperiale au cărat marmură și am fost nevoiți să năruim o mulțime de poduri, pentru ca ele să poată trece. Dar la aceste necazuri care apasă deoptrivă pe umerii poporului și ai demnitarilor, se alătură nenorocirile pricinuite de hoții și bandiții aflați pretutindeni. Lucrurile au mers până acolo încât chiar și celui mai dibaci slujbaș îi este mai mult decât greu să făptuiască ceva de seamă!

— Un talent ca dumneavoastră, venerabile, e neîndoios că se va putea desfășura în toată măreția și în puțină vreme vă veți bucura de o nouă promovare. Cărțile imperiale înscriu o limită de timp?

— Lucrările trebuie încheiate în trei ani, răspunse An. Un trimis al Majestății Sale va aduce sacrificii zeului fluviului.

Pe când se întrețineau astfel, Ximen Qing porunci să se pună masa.

— Mă văd obligat să vă atrag luarea-aminte că mă aflu în drum

spre Huang Taiyu, îi spuse An.

— Chiar și așa, insistă gazda, veți rămâne puțin să gustați ceva.

Îndată se întinse o masă bogată, cu șaisprezece feluri de mâncare. Băutura fu încălzită și turnată în cupe de aur. Slugile adăugară alte bucate și dulciuri. Secretarul An sorbi numai trei cupe, se ridică și își luă rămas bun.

— Voi reveni pentru că am multe de învățat de la dumneavoastră, spuse el.

Ximen Qing nu-l mai putu reține și-l conduse până la poartă. An urcă în litieră și plecă.

Întors în salon, Ximen se dezbrăcă de hainele de ceremonie, punându-și o robă purpurie și o bonetă simplă. Întrebă de cărturarul Wen.

— Maestrul nu e aici, răspunse Dai An, însă Zheng Chun și Lai Ding, băiatul unchiului Huang al Patrulea, vă așteaptă.

Ximen Qing ieși din casă, urcă în lectică și o porni cu tot alaiul spre casa lui Zheng Iubirea Lunii. De cum se opri în poartă, ușile se deschiseră în fața lui, de o parte și de alta a lor străjuind țeapănă câte o slugă. Zheng Chun și Lai Ding îl anunțară. Ying Bojue juca zaruri împreună cu Li al Treilea și, auzind că sosise Marele Mandarin, se grăbiră să-l întâmpine. Iubirea Lunii și sora ei, Aroma, cu tichii din piele de focă deasupra părului, pieptănat ca la Hangzhou și împodobite, din cap până în picioare, ca niște flori, apărură și ele în ușă. Ximen Qing coborî din lectică și pătrunse în salon, poruncind să înceteze muzica de salut. Li și Huang i se înclinară primii, după ei urmă matroana și abia apoi cele două surori. Două scaune cu brațe fuseseră pregătite pentru Ximen și Ying. Li Zhai, Huang și tinerele se așezară în fața lor.

Dai An întrebă dacă lectica trebuia să aștepte sau să se înapoieze acasă. Stăpânul ordonă ca soldații și purtătorii lecticii să plece și-l mână pe Qin Tong după Wen, căruia îi cerea să vină degrabă călare pe calul murg.

— Cum se face că te-ai lăsat atât așteptat, frățioare? întrebă Bojue.

Ximen le vorbi de vizita neprevăzută a secretarului An. Zheng Chun aduse ceai. Aroma îi turnă lui Ying, iar Iubirea Lunii lui Ximen Qing. Însă Ying întinse mâna să primească ceașca acestuia.

— Am greșit! zise. Credeam că e pentru mine.

— Nu-ți ofer atâta cinstire! răspunse Iubirea Lunii.

— Ca să vezi, putoarea! se burzului Bojue. Nu ia seama decât la omul ei și de musafiri nici că-i pasă.

— Azi nu te socot oaspe, grăi fata.

Băură și patru actrițe cu mare meșteșug în interpretarea operei „Însemnări din Pavilionul de Vest” își făcură apariția și îngenunchează la picioarele lui Ximen, prezentându-se.

— Să cânte numai în acompaniament de tobe, fără instrumentele de suflat, propuse acesta.

— Am luat aminte, răspunse Huang.

Ca nu cumva oaspetele de onoare să răcească, patroana îl puse pe tânărul Zheng Chun să lase în jos apărătoarele de la geamuri și să întețească focul. Câțiva membri ai clubului „Mingea”, aflând că Ximen Qing sosise să chefuiască la casa Zheng, se înființară în prag, însă nu cutezau să intre. Cunoscându-l pe Dai An, i se ploconiră, rugându-l să-i vestească. Sluga se furișă până lângă stăpân și-i șopti la ureche, dar acesta se mulțumi să mormăie ceva și tinerii se făcură iute nevăzuți. Două mese fură rânduite la loc de onoare, una numai pentru Ximen Qing și alta pentru Ying Bojue și cărturarul Wen, cu toate că acesta nu era încă acolo. Alături, la alte două mese, se așezară Li și Huang și cele două tinere. Delicatese de tot soiul fură înghesuite pe mesele împodobite cu flori în vaze de aur. Zheng Feng și Zheng Chun cântară. Abia se turnase în pahare și intră Wen, cu o bonetă înaltă pe cap și îmbrăcat într-o robă verde. De cum păși înăuntru, făcu o reverență.

— Ce s-a întâmplat, venerabile? îl luă în primire Bojue. Masa a fost așternută de mult.

— Învățăcelul acesta poartă toată vina, răspunse Wen. N-am știut că voi fi poftit. Am fost în vizită la un prieten vechi și am stat mai mult, istorisind și discutând despre cărți.

Huang se sculă și îl conduse lângă Ying.

După ce se aduseră bucatele, cântară mai întâi cei doi tineri și abia apoi actrițele jucară un act din piesă. După aceea, Dai An se înfățișă și zise că Argint îi trimisese pe Wu Hui și La Mei cu niște ceai. Wu Argint locuia în spatele casei Zheng, numai o stradă îi separa. Aflând că Ximen petrecea acolo, cântăreața făcuse gestul cu gândul cel mai bun. Bărbatul îi pofti, pe tineri, aceștia îngenunchează, deschiseră cutiile și fiecare prepară câte un ceai mirositor, cu sâmburi de dovleac.

— Ce face domnișoara Argint? întrebă stăpânul.

— Azi n-are nicio treabă, răspunse La Mei.

Ximen Qing bău din ceai, dădu și unuia și altuia câte trei *qian* de argint și îi mână pe Dai An și pe Wu Hui s-o cheme degrabă pe Argint. Sprintenă la minte, Iubirea Lunii îl strigă și ea pe Zheng Chun:

— Mergi și tu cu ei și dacă o vezi că se codește, zi-i că n-o să mai fiu niciodată în prieteșug cu ea la afaceri.

— Mă faci să râd, vorbi Ying. Și la ce mă rog sunteți voi în prieteșug?

— Venerabile, n-ai priceput. Din vremuri străvechi, lămuri cărturarul Wen, oamenii din aceeași branșă și asemuiți la fire se iubesc și se ajută între ei. Unii care nădăjduiesc mai mult în Cer se roagă Cerului, iar aceia care se așteaptă la binefaceri de la Pământ, caută înspre Pământ. Este firesc ca această tânără doamnă să împartă

prietenie și interese cu tânăra doamnă pe care o invită acum.

— Cerșetorule, tu ești în prieteșug de afaceri cu Zheng Chun și vă găsiți mereu pe unde e de cerșit și de apucat, nu se lăsă fata.

— Eu sunt Tartorul, copil prost. Pe mă-ta o știu de când erai în burta ei!

În veselia generală, apărură cântărețele, interpretând încă un act. Ximen Qing o chemă la el pe cea care jucase rolul lui Ying Ying.

— A cui ești? o întrebă.

— Nu o recunoașteți, stăpâne? grăi Aroma. Este nepoata lui Han Brățară de Aur. Are treisprezece ani.

— Va ajunge femeie frumoasă. Uite ce delicată e și ce voce plăcută are, constată el, cerându-i să se apropie și să toarne în pahare.

Huang îi pofti să mănânce.

Apoi sosi și Argint, într-o haină căptușită, din mătase albă, brodată, și o fustă verde cu franjuri aurii. În picioare purta încălțări de mătase verde închis, iar pe cap avea prinsă o eșarfă albă, peste care era trecută o coroniță bătută cu perle. Se ivi zâmbitoare și îngenunche înaintea lui Ximen Qing. Apoi făcu reverențe cărturarului Wen și celorlalți.

— M-ai făcut de râs de cum ai intrat, îi aruncă Bojue. Sunt eu fiul unei concubine, de vreme ce tu îți recunoști doar stăpânul și numai în fața lui îți pleci grumazul, iară nouă, celorlalți, ne faci o simplă reverență? Îți nesocotești oaspeții, domnișoară a Curții primăverilor feerice. Dacă voi fi chemat vreodată la *Yamen*, n-am să-ți iert una ca asta!

— Cerșetorule! Băiețel fără rușine! îi închise gura Iubirea Lunii. Înfățișarea te arată prea bine cine ești, n-avem cum să te luăm drept altul!

Se făcu numaidecât un loc pentru Argint, pe o latură a mesei lui Ximen Qing.

— După cine porți doliu? o întrebă bărbatul.

— Nu știu de ce mă mai întrebați, stăpâne! Firește că după doamna voastră.

Un val de căldură îi invadă inima bărbatului și se prinse drăgăstos la vorbă cu Argint. Peste puțin, se încărcară iarăși mesele cu bucate și Iubirea Lunii veni să umple paharele. Wu Argint se ridică, zicând că nu o salutase pe Mama Zheng și intră în casă, pentru a-i face plecăciuni. Patroana o pofti să se așeze și strigă unei slugi să aducă un vas cu ieratic, la care fata să-și încălzească mâinile și mai ceru și ceai. Întoarsă la masă, Argint gustă dintr-o plăcintă, sorbi două înghițituri de supă și lăsă deoparte bețișoarele.

— I-ați făcut slujbă doamnei la cinci săptămâni? întrebă.

— Desigur. Îți sunt recunoscător pentru ceai, zise Ximen.

— Era un ceai prea ieftin ca să-mi mulțumiți, stăpâne. Mai degrabă

vă sunt îndatorată eu, care am căpătat chiar atunci, la înmormântare, daruri care au speriat-o pe mama. La șase săptămâni am vrut, împreună cu Iubirea Lunii și cu Laur, să vă răspundem pe măsură, dar n-am știut când ați pus să se țină slujba.

— Eram răpus de oboseală și n-am chemat nicio rudă. Numai niște călugărițe i-au cântat.

Ceva mai încolo, Argint îl luă iarăși la întrebări:

— Stăpână principală și celelalte doamne sunt bine?

— Da, răspunse el.

— Fără doamna, nu vă simțiți părăsit și îndurerat în casa ei, la amintirile ce vă copleșesc?

— Gândurile mă bântuie mereu. Alaltăieri eram în bibliotecă și am visat-o în plină zi. De-ai ști ce-am mai plâns!

— Vă e gândul la ea, fiindcă s-a prăpădit prea pe neașteptate!

— Voi vă șoptiți vorbe dulci acolo, strigă Ying Bojue, și pe noi ne-ați lăsat cu gâtul uscat de tot. Dacă nu vine cineva să-mi toarne și să-mi cânte ceva, mă scol de aici și plec.

Speriați, Li și Huang le zoriră pe cele două surori Zheng să-i umple paharul. Se aduseră instrumentele muzicale și cele trei curtezane cântară, așezate la masă, lângă foc, „De trei ori floare de prunișor” și vocile lor răsunară cu o tărie în stare să despice pietrele și să străpungă cerul până dincolo de nori.

— Le-ai făcut să-ți cânte, acum mulțumește-le cu câte un pahar, îi grăi Ximen Qing lui Ying.

— Doar n-am să mă dau acum peste cap, până mor le-oi mulțumi eu! zise acesta.

— Nu găsesc cuvinte pe potriva ta, cerșetorule, că nu faci decât să bați câmpii! spuse Aroma.

Ying Bojue umplu trei cupe și vorbi:

— Fiicele mele, să-mi beți, câte două cupe, altfel vi le vărs în cap.

— Eu azi nu vreau niciun strop de alcool, spuse Aroma.

— Ba eu beau, dar mai întâi îngenunchează la picioarele mele, să te urechez, îi spuse Iubirea Lunii.

— Tu ce zici, Argint?

— Azi nu mă simt bine și voi goli numai jumătate de cupă.

— Să știi că poți să mă rogi și o sută de ani, dar dacă nu-mi cazi în genunchi, nu beau, îl asigură Iubirea Lunii.

— Unchiule, se amestecă Huang al Patrulea, dacă nu îngenunchezi, înseamnă că nu știi de glumă. Fă-o și n-o să te urecheze.

— Nu-l trag decât de două ori, îi liniști fata.

— Vedeți cum întrec bunacuviință, cărturare? mai glăsui Ying și îngenunche, pricepând că n-are scăpare.

Iubirea Lunii își suflecă mânecile, scoțând la iveală mâinile-i gingașe ca niște lujeri de primăvară.

— Cerșetorule, ai să te mai porți urât cu mine? întrebă. O să mă mai necăjești vreodată? Făgăduiește în gura mare, altfel n-am să beau!

— N-am să te mai necăjesc, se legă Bojue, neavând de ales.

Iubirea Lunii îl ureche de două ori, apoi dădu băutura peste cap. Ying se adună de jos.

— Așa, putoare fără inimă! Ai uscat tot și mie nu mi-ai lăsat o picătură, se stropși el.

— În genunchi cu tine din nou și am să te răsplătesc cu o cupă plină! zise fata și umplu cupa, apoi o goli în gura lui Ying.

— Putoare fără pereche! nu se lăsă Bojue. Ai vărsat băutura pe mine și, ca să fiu sincer, azi am îmbrăcat pentru prima oară straiele astea. Acum, că mi le-ai pătat, o să-i cer iubitului tău să-mi cumpere altele noi!

Râzând, își ocupară locurile. Se înserase și fură aprinse lămpile. Ximen Qing ceru niște zaruri și i le întinse cărturarului să dea primul cu zarul. Numai că Wen se împotrivi, zicând că nu poate începe înaintea stăpânului său. Atunci Ximen Qing și Argint jucară cu douăsprezece zaruri jocul „smulgerea roșului”. În acest timp, cele patru actrițe cântară din nou. Băură câte un rând și Iubirea Lunii făcu o partidă de zaruri cu Wen și cu Bojue, în timp ce Aroma jucă împreună cu Ximen, pe băutură, ghicitul degetelor. La sfârșit, Iubirea Lunii veni cu zarurile la Ximen Qing, iar Argint se ocupă de Li și Huang, turnându-le în pahare. Mai apoi, Iubirea Lunii trecu în camera sa și se găti iarăși. Își puse pe ea o haină căptușită din satin cu figuri, fustă gălbuie din mătase de Hangzhou, stropită cu albastru și cu tiv aurit, pantaloni brodați și încălțări roșii, cioc de phoenix. Pe cap se împodobise cu o tichie de blană de focă și aceasta, la lumina lămpii, îi scotea la iveală albul de zăpadă al feței, arătând-o mai atrăgătoare ca niciodată.

Privind-o, cum să nu se aprindă de dorință Ximen Qing? Sorbi setos câteva cupe bune, dar își aminti cuvintele pe care i le spusese Vaza în vis, să nu bea prea mult când era plecat de acasă. Se ridică și se duse în spate să se spele pe mâini. Matroana mână repede după el o slugă cu un lampion. Când termină, Iubirea Lunii îi ieși în cale și-l trase de mână în camera sa. Razele lunii se strecurau prin fereastră și lămpile de argint luminau ca ziua. Aerul era cald și înmiresmat ca primăvara. El își dezbrăcă roba, rămânând numai în veșmintele albe de corp. Se lăsară împreună pe pat.

— Sper că nu te întorci acasă, stăpâne? începu ea vorba.

— Ba așa am să fac. Argint e aici și mi-ar fi peste mână să rămân. În al doilea rând, acum sunt demnitar. Anul acesta vom avea inspecție și mi-e teamă de scandal. Am să trec pe la tine numai ziua. Îți mulțumesc pentru sâmburii ce mi i-ai trimis, cu toate că mi-au pricinuit mare durere sufletului. Numai doamna a șasea îmi spărgea

sâmburi și după moartea ei nimeni din casă nu se mai îngrijește de asta!

— Nu-i un lucru greu de făcut, dacă ai răbdare. Sâmburii de dovleac i-am dezghiocat eu cu dinții mei și am auzit că Ying cerșetorul i-a mâncat aproape pe toți.

— Așa e, adeveri bărbatul. Și-a aruncat în gură doi pumni plini, iară mie mi-a lăsat doar câțiva mieji.

— E un norocos, zise fata. Nu e pentru cine se pregătește, ci pentru cine se nimerește. Oh, dar îți sunt foarte îndatorată pentru dulciurile din prunișoare. Mama a mâncat una și nu numai că i-a plăcut, dar i-a făcut și tare bine. Când o apucă tusea, își sparge pieptul toată noaptea, că nu mai știm ce să ne facem cu ea! Atunci s-a simțit mai bine. Eu și cu sora mea n-am luat cine știe ce din ele. Le-am oprit pentru ea, să le ia dimineața și seara, să se înzdrăvenească.

— Ei, atunci o să-ți mai trimit mâine un vas plin.

— Pe Laur ai mai văzut-o, stăpâne? întrebă ea.

— De la înmormântare, n-am mai dat ochii cu ea!

— La a cincea săptămână de la moartea doamnei, ea a trimis ceva?

— Sigur. Prin Li Ming.

— Am să vă zic ceva numai pentru dumneavoastră.

— Ce anume?

— Ba mai bine tac, rosti ea după o clipă de gândire. Dacă spun ceva, e ca și cum le-aș vorbi de rău în spate.

Ximen Qing o cuprinse în brațe.

— Ce ai de zis, mincinoasă mică? Hai, deschide gura, o îndemnă el, că n-am să suflu nimănui o vorbă!

Pe când își grăiau astfel, Ying Bojue năvăli peste ei, strigând:

— De treabă oameni! V-ați vârât aici, să vă șoptiți secrete!

— Ptiu! sări Iubirea Lunii. Ce ai, cerșetorule fără obraz? Dai buzna, de mi-a sărit și inima dn piept!

— Pleacă de aici, câine! îl izgoni Ximen. Vrei să vină după tine și cărturarul și Argint să ne prindă aici?

Dar Bojue se așeză pe pat.

— Lasă-mă să te pup mai sus de cot, îi ceru fetei, și vă las singurei, să faceți ce v-o plăcea! Și fără alt cuvânt, îi ridică mâneca, dezgolindu-i brațul alb ca neaua și plinuț ca pulpa de gâscă. Copila mea, o lăudă, cerul te-a adus pe lume numai pentru dragoste.

— Nu știu dacă sunt ocări pe potriva neobrăzării tale, tâlhar ce ești! rosti ea.

Ying Bojue o mușcă de braț și porni spre ușă, însă pe fată o duru prea tare, ca să tacă:

— Cerșetor nemernic, te ții numai de glume scârboase! îi strigă ea și o chemă pe Floare de Piersic, sluga sa. Vezi dacă a plecat, îi ceru, și zăvorăște ușa care dă încoace!

Iubirea Lunii îi destăinui apoi lui Ximen cât de apropiate erau legăturile dintre Laur și Wang al Treilea. Îi istorisi cum Sun Gură Spartă, Zhu Ciupitul, Micul Zhang, Bai Musulmanul și alții îl tot duceau pe Wang la ea. Tânărul Wang o lăsase pe Qi Aroma. Se înhăitase cu Qin Sămânță de Jad[80] și se întreceau în a cheltui amândoi banii cu toptanul. Wang amanetase o haină de piele pe treizeci de *liang*, furase o brățară de aur de-a maică-sii și o plătise pe Laur pentru o lună întreagă.

— Și doar i-am atras putorii luarea-aminte să înceteze de a mai avea de-a face cu stricatul ăla tânăr. Văd că nu-mi dă ascultare. S-a jurat că n-o să-l mai vadă, însă, uite, că m-a dus cu vorba.

— Nu vă necăjiți, stăpâne! Vă împărtășesc eu o cale să-l pocniți peste bot pe tânărul Wang, să vă răcoriți.

Ximen Qing o strânse la piept.

— Hai, spune-mi mai iute. Ce cale?

— Vă zic, dar să nu afle nimeni, nici chiar cerșetorul Ying.

— Mă crezi prost, să le vorbesc altora?

— Doamna Lin, mama lui Wang al Treilea, n-are nici patruzeci de ani și e o femeie fermecătoare, în stare să scoată din minți pe oricine. Își încondeiază sprâncenele și-și vopsește ochii, înfrumusețându-se cu farduri, ca o vulpe șireată. Fiu-său își petrece zilele în casele de pierzanie, iar ea își aduce bărbații în casă. Se preface că merge la templu să se roage, dar ea umblă după codoașa Wen, care îi pune la cale toate. Se spune că e neîntrecută în ale dragostei. Asta vroiam să vă zic, că nu e deloc greu să o întâlniți, să vă bucurați de ea. Și ar mai fi o altă minune, în chiar ființa nevestei lui Wang; ea are numai nouăsprezece ani și este nepoata marelui mareșal Huang din Dongjing. E frumoasă ca o pictură, știe zaruri și șah și trăiește părăsită ca o văduvă, pentru că omul ei nu prea stă pe acasă. E disperată și a încercat de vreo două-trei ori să se spânzure, însă mereu s-a găsit câte cineva care s-o scape. Stăpâne, dacă pui mâna pe mamă, e ca și cum ai și avea-o pe cea tânără.

Cuvintele fetei îl stârniră.

— De unde ai aflat aceste lucruri, prețioasa mea? întrebă el, strângând-o mai tare în brațe.

Iubirea Lunii nu recunoscu că mergea ea însăși destul de des acasă la Wang, cântând la petreceri, ci zise că le știa pe toate de la un cunoscut de-al său.

— De la cine? E cumva Zhang al Doilea, nepotul bogătașului Zhang de pe Strada Mare?

— Bună marfă și Zhang al Doilea ăsta, rosti Iubirea Lunii, cu fața lui toată ciupită și cu ochii cârpiți, ca de albină. Păi el nu e bun decât pentru slugile lui Jiang sau Bai.

— Văd că nu ghicesc. Cine-i?

— O să vă zic. E un om de la miază-zi care m-a făcut femeie. Vine de două ori pe an pentru negoț, dar nu rămâne aici decât o noapte sau două. Restul vremii și-l petrece în afaceri oprite de lege.

Ximen Qing fremăta de plăcere.

— Fiica mea, văd că ții mult la mine. Îți ofer treizeci de *liang* pe lună, să-i dai maică-tii și să nu mai primești pe nimeni. O să te caut ori de câte ori sunt liber.

— Dacă vă sunt pe plac, stăpâne, nu trebuie nici treizeci și nici douăzeci. Ajung acolo câțiva *liang* și n-o să mai îngădui la mine pe nimeni, oricine ar fi, slujindu-vă cu mare credință.

— Ce vorbă-i asta? se miră bărbatul. Am hotărât să fie treizeci!

Se apucară să se zbenguie pe pat și el îi șopti că nu se mai dezbracă, să nu se lase prea mult așteptați de ceilalți de dincolo. Se iubiră cu ardoare, el gâfâind din rărunchi și ea scâncind fără încetare, cu pletele răvășite pe pernă.

— Nu fi prea furtunos, dragostea mea! murmură ea.

Apoi fu ca și cum ploaia s-ar fi oprit și norii s-ar fi risipit. Se ridicară, își puseră în rânduială ținuta și se spălară pe mâini. Trecură în salon mână în mână.

Wu Argint și Aroma făcuseră felurite jocuri de petrecere cu Wen și Ying, îndemnându-se la băutură, gălăgioși și veseli. La intrarea lui Ximen Qing, se ridicară în picioare, poftindu-l să ia loc.

— Frumos din partea ta! îl luă în primire Bojue. Cum de ți-ai amintit de noi, după ce ne-ai lăsat atâta timp părăsiți aici? Bea, să prinzi iar vlagă.

— Ne-am lungit la vorbă, răspunse Ximen.

— Sunteți plini de secrete! grăi Ying, luând o cupă largă, plină cu băutură încălzită, invitându-l pe fratele cel mare să o bea.

Cele patru cântărețe își acordară instrumentele. Dai An vesti că lectica sosise. Ximen Qing îi făcu un semn din buze a încuviințare și sluga se repezi să înșiruie soldații din escortă și să aprindă lampioanele. Înțelegând că oaspetele de seamă va pleca, ceilalți se ridicară în picioare și goliră cupele. El porunci melodia „Timizi la prima întâlnire”, și tânăra Han cântă, acompaniindu-se la *pipa*:

Eram timid la prima întâlnire,
C-un singur simțământ și-un gând în doi respire,
Uimit de gingășia și-a ei fire,
Cu zece mii de farmece m-a prins
Și-un val de fierbințeală m-a cuprins;
Prin mijlocirea cărții ne-am vorbit întâi,
Ascunsa dragoste stârni apoi mânie,
Adânc-nfiptă-n inimă-mi rămâi,
Când reușita mea cu tine o să-mi vie?

Argint îi turnă lui Ximen Qing, Aroma lui Ying și Iubirea Lunii cărturarului Wen. Când umplură și cupele lui Li și Huang, băură cu toții. Actrițele începură un nou cântec. Se îndemnară iarăși și se aleseră încă de două ori cu paharele pline, ascultând între timp alte două cântece. La sfârșit, goliră cupele și Ximen Qing se sculă de pe locul său. Îi făcu semn lui Dai An să aducă darurile și acesta scoase sub ochii tuturor unsprezece legături cu argint, mari și mici; cântărețele și tinerii primiră câte trei *qian*, bucătarul cinci, Floare de Piersic trei și slugile care preparaseră ceaiul câte doi *qian*. Îngenunchează cu toții, mulțumind. Numai Huang al Patrulea se arătă nemulțumit, stăruind pe lângă Ying Bojue și Iubirea Lunii să-l facă pe Ximen Qing să mai stea.

— Mâine am o zi grea, se scuză acesta. Înclinându-se înaintea lui Huang, rosti: A fost cum nu se poate mai plăcut.

— Tare mi-e teamă că v-ați ridicat de la masă nemâncat, zise Huang. Nu ne-am priceput să vă ținem între noi mai mult și nici cum să vă înveselim.

— Când ajungeți acasă, salutați-le pe soția principală și pe celelalte neveste din partea noastră, îl rugară cele trei tinere. Când vom avea vreme, o să trecem să le vedem.

— Veniți să stați o zi cu noi, le ceru bărbatul.

Lampioanele fură ridicate și Ximen Qing coborî treptele. Bătrâna Zheng îl aștepta afară.

— Excelență, glăsui ea, înclinându-se, abia ați sosit și iată că plecați în mare zor. Poate cumva că bucatele noastre n-au avut gust, că nici n-am pus încă totul pe masă!

— A fost prea destul. Mâine mă scol din zori, am treburi la *Yamen*. Fratele Ying n-are nimic de făcut, opriți-l pe el.

Ying Bojue dădu să plece și el, însă fu reținut de voie-de nevoie de Huang.

— Dacă ne părăsiți și dumneavoastră, unchiule, m-ați distrus.

— Nu te zbate pentru mine, ci pentru venerabilul Wen. Dacă izbutești să ții cu dinții de el, ești un erou!

Cărturarul încercă să se strecoare pe ușă, însă Lai An îi tăie calea.

În poartă, înainte de a ieși, Ximen vru să știe dacă Wen avea cu ce să se întoarcă de acolo. Dai An îl liniști, zicându-i că Hua Tong avea să stea după el, cu un măgar. Atunci Ximen îl îndemnă pe cărturar să mai zăbovească. Iubirea Lunii îl prinse pe mandarin de mână, ciupindu-l ușor.

— Ce-am vorbit, să rămână între noi, stăpâne! Să nu fie auzite de șase urechi!

Ximen Qing îi dădu noi încredințări. Fata îi porunci lui Zheng Chun să-l conducă pe bărbat până acasă. Atunci el urcă în lectică și convoiul

se urni din loc. Wu Argint își luă rămas bun acolo în prag și merse acasă însoțită de Wu Hui, cu un lampion.

— Să nu-i sufli o vorbă despre ospăț rătăcitei aceleia de Laur! îi strigă Iubirea Lunii.

— Bine! răspunse Argint.

Se întoarseră în salon, întețiră focul și turnară iarăși în pahare. Cu muzică și băutură, chefuiră de minune, despărțindu-se abia la al treilea *geng* din noapte. Huang al Patrulea plăti petrecerea, care îl costă zece *liang* de argint. Sosit acasă, Ximen Qing îi dădu drumul tânărului Zheng Chun și se duse la culcare.

A doua zi, procurorul Xia trimise un portărel să-l cheme pe Ximen Qing dis-de-dimineață la *Yamen*. Judecară un hoț și nu se înapoie acasă până la prânz. După masă, Shen Ding se înfățișă cu Liu Bao, pe care Shen îl tocmise bucătar la prăvălie. Ximen Qing încuviință alegerea, apoi merse în bibliotecă, luă o carte de vizită de răspuns și i-o înmână lui Shen Ding. Dai An era acolo și îl întrebă când se întorsese cărturarul.

— Nenorocitul de mine am dormit la prăvălie și trăsesem un somn bun când l-am auzit pe Hua Tong bătând în poartă. Cred că trecuse de al treilea *geng*. L-am întrebat cum a fost și mi-a zis că maestrul Wen n-a fost prea băut, dar că unchiul Ying s-a îmbătat tare rău și a vomat. Atunci Iubirea Lunii l-a trimis acasă, însoțit de Zheng Chun.

Ximen Qing râse în hohote, apoi îl chemă mai aproape.

— O mai ții minte și pe bătrâna Wen, care a mijlocit căsătoria fetei mele? Caut-o și spune-i să vină în casa de peste drum, că am ceva pentru ea.

— Nu știu unde stă, dar îl întreb pe ginerele dumneavoastră.

— Vezi degrabă!

Dai An se duse la prăvălie și îl întrebă pe Chen Jingji.

— Ce-ai cu ea? se miră Jingji. Mergi pe Strada Mare spre miază-zi și după pod o iei spre răsărit. Acolo intri pe fundătura Familiei Wang și pe la mijloc e un post de pază, care are în față un pod mic de piatră. Ocolești podul, treci pe lângă un templu de călugărițe și dai într-o străduță îngustă. A treia casă e o prăvălie de soia, iar dincolo de prăvălie ai să vezi o casă cu porți mari, roșii. Acolo stă. Strigi o dată „Mamă Wen” și o să-ți răsară în cale.

— E ca și cum un tinichigiu s-ar lua după o dâră de parfum! zise Dai An. E cu atâta învârtitură și întortocheală că nu m-am ales cu mai nimic. Mai spune-mi o dată că am și uitat tot.

Chen îi repetă lămuririle și Dai An hotărî să plece călare pe calul cel alb, care îl purtă în galop. Ajunse cu bine până la prăvălia de soia. Înaintea ei, o bătrână usca balegă de cal. O întrebă dacă știa de o pețitoare cu numele de Wen și bătrâna îl mână la casa următoare. Dai An descălecă și lovi cu biciușca în poartă. Băiatul acesteia, Wen Tang,

deschise porțile și întrebă din partea cui era. Dai An se recomandă. Auzind că venise din partea Marelui Mandarin, Wen Tang îl pofti în casă. Dai An priponi calul și intră. Rulouri de sărbătoare atârnau la intrare și mai mulți oameni socoteau darurile. Așteptă îndelung până i se puse în față o ceașcă de ceai.

— Mama nu e acasă, spuse băiatul. Îndată ce vine, o să-i dau știre și mâine o să vină la stăpânul tău.

— Dacă nu e acasă, ce caută măgarul în curte? se miră Dai An și se sculă și o luă în spate.

Mama Wen, nora sa și alte câteva femei beau ceai. Nemaiputându-se ascunde, rămase pe loc.

— Nu ești mata Mama Wen? întrebă Dai An. Mi s-a zis că nu ești acasă.

Femeia râse și se înclină.

— Am și eu o petrecere, tinere. Ce vrea stăpânul tău? O să vin negreșit mâine.

— Mi-a spus să te caut, dar ce treabă are nu știu. Dar de ce te-ai ascuns ca în gaură de șarpe, prin locurile astea, punându-mă pe drumuri ce mi-au scos sufletul din mine?

— Fiindcă, în anii din urmă, Excelența Sa s-a slujit tot de Mama Feng, de Xue ori de bătrâna Wang și nici că i-a mai pasat de mine. Acum ce i-o fi venit? E ca și cum s-ar fi ars soia într-o oală rece. Îmi dau cu presupusul că o vrea să-i aflu pe cineva în locul stăpânei a șasea, nu-i așa?

— Nu știu nimic. O să-ți zică chiar stăpânul despre ce e vorba.

— Dacă-i pe-așa, mai adastă puțin, flăcăule. Cum scap de suratele astea, vin cu tine.

— Stăpânul e ca pe jeratec, așteaptă acasă și mi-a cerut să mă întorc iute. Vrea să-ți vorbească înainte de a porni la un ospăț.

— Bine, bine. Stai să guști dintr-o plăcintă și mergem!

— Nu gust nimic, se împotrivi Dai An.

— Are fiică-sa vreun copil? întrebă ea.

— Încă nu.

Bătrâna îi dădu niște plăcinte și se îmbrăcă. Îi spuse să o ia înainte, că are să-l ajungă din urmă, făcând drumul pe jos.

— De ce nu încaleci măgarul? Văd că e acasă.

— Ce măgar? Ăla e al vecinilor care țin prăvălia de soia, îl aduc aici să pască.

— Ba eu știu că aveai un măgar! nu se lăsă sluga.

— Așa e. Dar o slujnică mi s-a spânzurat și am vândut nu numai măgarul, să-i despăgubesc pe ai ei, da' mi-am dat până și casa cea veche.

— Casa mai treacă-meargă, dar să fi păstrat măgarul cu care te aveai de minune, că era și zdravăn făcut!

— Maimuțoiule! râse femeia. Ai grijă, că n-o să sfârșești bine. Numai că de data asta ți-am grăit adevărul. Ei, dar văz că în ăștia câțiva ani te-ai ridicat o minune de flăcău. Când ți-o fi de vreo nevastă, pe mine să mă cauți!

— Am un cal iute și tu, pe jos, mergi prea încet. Dacă nu vii acum, stăpânul se face foc și pară. Ce-ar fi să încaleci și tu lângă mine?

— Da' ce sunt eu, umbra ta? Ce-o să zică lumea, când m-o vedea la spatele tău?

— Atunci închiriază măgarul. La întoarcere îi plătim omului.

— E, acu' ți-a ieșit un porumbel din gură! încuiință Mama Wen.

Ea îi ceru lui fiu-său să pregătească măgarul, încălecă și plecă împreună cu Dai An spre locuința lui Ximen.

Capitolul LXIX

Când Dai An și bătrâna Wen sosiră, Ximen Qing se afla în bibliotecă, împreună cu cărturarul Wen. Văzând sluga, stăpânul trecu într-un mic salon de alături și porunci ca femeia să intre numaidecât. Bătrâna Wen înlătură domol apărătoarea ușii, păși înăuntru și îngenunche.

— De multă vreme nu te-am văzut, tușă Wen, deschise vorba bărbatul.

— Această umilă femeie a fost cu o grămadă de griji pe cap! veni răspunsul.

— Pe unde stai acum?

— După ce am trecut prin judecăți, am vândut casa cea veche și stau prin partea de miază-noapte.

— Ridică-te. Am o vorbă cu tine.

Femeia se sculă și se trase într-o parte, rămânând în picioare. Stăpânul porunci slugilor sale să se retragă. Ping An și Hua Tong se duseră dincolo de ușa din colț, numai Dat An se ascunse după o draperie, să tragă cu urechea.

— Aud că îți treci vremea prin casele bogate, începu Ximen Qing.

— Sunt bine cu familia imperială din Strada Mare, cu cea a comandantului garnizoanei și aceea a procurorului Xia și cu a bogătașului Qiao și cu a Excelenței Sale, venerabilul Zhang al Doilea.

— Pe cei de la palatul generalului Wang îi știi?

— Sunt clienții nemernicei acesteia. Doamna cea mare și doamna a treia cumpără mereu flori și podoabe de la mine.

— Dacă le cunoști bine, te rog să faci ceva pentru mine, rosti el și scoase din mâneca robei un lingou de argint greu de cinci *liang*. Dacă găsești o cale s-o aduci pe doamna cea mare la tine, s-o pot întâlni, ai să capeți de la mine și mai mult, spuse el cu voce scăzută.

— Cine v-a zis una ca asta? se minună femeia, râzând în hohote. Ia

grăiți-mi, de unde știți de ele?

— E vechi proverbul: copacii au umbră, iar oamenii nume. De ce nu le-aș ști și eu?

— Dacă-i voba de doamna cea mare, anul acesta împlinește treizeci și cinci de ani. Ține de anul porcului și-i femeie între femei. E frumoasă ca nimeni alta și deșteaptă foc și nu-i dai mai mult de treizeci de ani. Cu toate că își face uneori de cap, o face în cel mai tăinuit fel. Când pleacă undeva, este înconjurată de o mulțime de servitori și nu are cum să se abată din drum. Excelența Sa Wang al Treilea începe să se ridice și ea nu vroiește să-i iasă vorbe. Poate că oți fi auzit niscai scorneli. E drept că are o casă mare și câteodată, când fiul îi e dus de-acasă, mai ascunde la ea câte-un bărbat. Lumea n-o află, spiritele n-o simt și lucrul ăsta se mai poate făptui. La mine acasă locul e prost, casa înghesuită, n-aș cuteza să încerc nimic! Nu mi-ar da mâna, cu tot argintul ce mi-l arătați. Poate doar să-i duc doamnei vorbele stăpânului. Asta da, pot, dar fără să mă ating de bani.

— Dacă nu primești argintul, înseamnă că nu vrei să mă slujești și mă supăr! După ce facem târgul o să-ți dăruiesc câteva mătăsuri de preț.

— Mă rog Măriei Voastre să știți că n-am frică în privința răsplății. Aș fi fericită chiar și numai să vă aruncați din când în când ochii asupra mea! zise îngenunchind și primind argintul. O să-i vorbesc doamnei de dumneavoastră și mă întorc cu ce mi-o zice.

— Când ai pus la cale treaba, vii drept aici. Nu mai mân pe nimeni după tine.

— Pricep eu. C-o fi mâine, c-o fi poimâine, mai degrabă sau mai târziu, vin eu.

Când ieși, Dai An i se proțopi înainte, cerându-i un argint, spunându-i că doar el o chemase să se pricopsească astfel.

— Mă, maimuțoiule, când dincolo de zid careva alege grăunțe, n-are de știre nimeni de or da rod ori ba, îi aruncă femeia și ieși pe poartă, după care încălecă măgarul și o porni condusă de fiu-său.

Ximen Qing mai stătu un timp cu Wen, apoi procurorul Xia se prezentă să-l ia în vizită la subprefectul Luo Wanxiang. De la acela Ximen se înapoie pe înserate.

Bucuroasă de argintul ce-i intrase pe mână, tușa Wen se duse acasă, se descotorosi de suratele care erau la ea și chiar în după amiaza aceea o luă spre palatul generalului. Acolo se înfățișă doamnei Lin și îi făcu o reverență. Doamna o certă că nu mai trecuse pe la ea. Bătrâna se văită că avusese chiar în ziua aceea la ea vizita a mai multor femei strânse la un ceai, pentru că în luna a douăsprezecea își pusese în gând să facă o călătorie lungă după santal.

— Trimite-ți numai fiul, o sfătui doamna Lin.

— Dacă n-o să pot pleca, așa oi face.

— Înainte de plecare, am să-ți trimit și eu ceva bani.

Bătrâna mulțumi și gazda o pofti să se încălzească la foc. Slujnica aduse ceaiul.

— Fiul nu e acasă? vru să afle bătrâna, sorbind din ceai.

— Lipsește de două nopți. S-a înhăitat cu niști neisprăviți și se ține tot de prostii. Și-a uitat de nevastă, o femeie frumoasă ca o floare și delicată ca o rămurea. Nici nu știu ce-ar trebui să fac!

— Ea unde-i?

— În cameră la ea.

Văzând că nu le stinghерește nimeni, tușa Wen se așternu pe destăinuiri:

— Nu vă faceți griji, doamnă. Această netrebnică femeie are ea o cale care să-l facă să se rupă de golanii ăia și să nu mai calce prin cartierele curtezanelor. Numai că mi-e greu să vă zic, doamnă.

— De ce nu m-aș încrede în tine? Dacă ai ceva de spus, dă-i drumul!

— Excelența Sa Marele Mandarin Ximen, care locuiește în fața porții orașului, începu femeia, e acum ajutor de procuror și căpitan în armată. Împrumută bani demnitarilor și ține patru-cinci prăvălii, cu mătase, ierburi de leac, straie și fire. Are corăbii care bat în sus și-n jos fluviile, cumpără sare din Yangzhou, iară santal și ceară din prefectura Dongping. Vânzătorii și băieții de prăvălie în slujbă la el se numără cu zecile. Înălțimea Sa Marele Tutor Cai l-a luat sub aripa sa și se mai află și în subordinea mareșalului Zhu. Pot să vă mai zic că e neam cu superintendentul Zhai și se cunoaște cu inspectorul general, cu guvernatorul militar de la provincie, cu prefecții și cu magistrații. Are atâta pământ că nici nu și-l știe, iar orezul îi putrezește în hambare. Una din fetele căpitanului Wu de la noi din județ îi e nevastă de-a doua. Mai are alte cinci sau șase soții și e slujit de zeci de cântăreți fragezi și de dansatoare tinere, pentru că praznicurile se țin la el lanț. Excelența Sa împlinește anul ăsta treizeci și unu-treizeci și doi de ani. E bărbat în toată puterea, chipeș, înalt și bine clădit. Știe domino și șah, e fără pereche în jocul cu mingea, cunoaște cele o sută de școli filosofice și își îngăduie orice fel de distracție. Este în totul desăvârșit încât poate fi asemuit numai cu o bucată de jad sau cu un grăunte de aur. Ei bine, doamna mea, a auzit că familia dumneavoastră se bucură de înalte onoruri, generații la rând, și mai știe că fiul vostru a studiat la Academia militară. Iată de ce ține să vă cunoască, firește, nu înaintea unei întâlniri puse la cale. Mai ieri a aflat că prețioasa voastră zi de naștere se apropie și cu inima ca pe jar voiește să vi se înfățișeze să vă ureze la mulți ani. Când mi-a împărtășit acest gând al lui, nenorocita de mine i-am spus că mai întâi se cade să aibă loc o întrevedere și că să aștepte să vorbesc cu doamna. Doamnă, eu nu văd numai un prilej norocos de a lega prietenie. El poate să-l scoată pe

domnișorul din toți neisprăviții ăia, iar un om cu faima lui nu vă știrbește nicidecum gloria casei voastre.

Cuvintele femeii îi tulburară inima doamnei Lin și ea întrebă dacă s-ar cădea să se împrietenească, de vreme ce nu se cunosc.

— Nu vă îngrijiți pentru asta, doamnă, o liniști femeia. O să-i spun că îi cereți sprijin pentru plângerea pe care aveți de gând s-o faceți ca să-l îndepărtați pe domnișorul de oamenii aceia. Așa că doriți să-l chemați între patru ochi, să vă sfătuiți cum e mai bine să dați de capăt acestui necaz.

Asigurările femeii îi umplură doamnei Lin inima de bucurie și ea stabili o întâlnire pentru a doua zi, pe înserat.

A doua zi, la ora prânzului, bătrâna îl căută pe Ximen Qing. Acesta ședea în biblioteca din casa de peste drum și fu înștiințat de vizită de Dai An. Trecu iarăși în salonaș și puse slugile să tragă storurile la geamuri și la ferestre. Tușa Wen intră și îngenunche, Dai An, care știa prea bine ce se cocea acolo, ieși. Femeia povesti totul pe îndelete, cât îl lăudase doamnei Lin, vorbindu-i de poziția lui oficială, ridicându-i în slăvi mărinimia și gentilețea, felul lui de a fi vioi și vesel. Spuse că doamna pusese bază pe ce aflase și îi fixase o întâlnire secretă a doua zi, pe înnoptat, deoarece fiul ei tot nu se găsea acasă. Ximen Qing se arătă încântat și-l chemă pe Dai An, poruncindu-i să-i dea femeii două suluri de mătase bună.

— Mâine să nu plecați devreme, stărui tușa Wen. Purcedeți, la drum când se aprind lampioanele și străzile sunt liniștite și o luați prin spate, prin strada Pianshi. Lângă poarta din dos trăiește o femeie, pe care o cheamă Mama Duan. Vă aștept la ea. Bateți în poartă, eu o să ies și vă conduc. Fiți cu grijă, să nu vă zărească vecinii.

— Bineînțeles, încuviință el. Să mă aștepți acolo. N-o să întârzii.

Bătrâna Wen se înclină și merse să-i spună doamnei Lin ce făcuse.

Ximen Qing își petrecu noaptea la Delicata Li, purtându-se rece și fără vorbă multă, fiind neliniștit pentru întâlnirea de a doua zi. Pe la prânz, își puse o bonetă albă și porni călare, împreună cu Ying Bojue, acasă la Xie Xida, la petrecerea de ziua acestuia, la care fuseseră tocmite două cântărețe. Ximen Qing bău câteva pahare și, cum se întunecă, se strecură afară, încălecă și plecă urmat de Dai An și Qin Tong. Era în ziua de nouăsprezece, pe o noapte cu lună plină. Bărbatul își trase o eșarfă peste ochi și o coti spre strada Pianshi. Strada era pustie. Opri calul mai în spate și-l puse pe Dai An să bată în poarta Mamei Duan. Această femeie fusese adusă în casa doamnei Lin, de tușa Wen, ca să păzească intrarea din spate a locuinței și să deschidă și să încuie porțile la vreme, ori de câte ori era nevoie. Tușa Wen ieși pe dată, așteptă ca bărbatul să descalece și să-și scoată eșarfa și apoi îi arătă drumul. Ea îl puse pe Qin Tong să aștepte cu calul la una din porțile de peste drum, iar pe Dai An îl chemă să stea în casă la Mama

Duan. După ce intră în curte cu Ximen Qing, zăvorî bine poarta în urma lor. Apucară pe o cărare care ducea într-o altă curte care dădea spre apartamentul de cinci camere al doamnei Lin. Ușa lăturalnică era închisă. Tușa Wen mișcă puțin mânerul, așa cum fusese înțelegerea. Numaidecât o slujnică deschise larg ușa și îi călăuzi în încăperea principală, bine luminată de lămpi și lampioane. La loc de cinste era portretul lui Wang Jingzong, comandant la Taiyuan și duce de Fenyuan. Purta o robă roșie, brodată cu dragoni, petrecută de o cingătoare de jad, și așezat într-un jeț larg, acoperit cu o piele de tigru, citea o carte despre arta militară. Avea barba scurtă, altfel, cu ea mai lungă, ar fi fost leit Zeul războiului. Deasupra ușii era inscripția: „Sala virtuții și a dreptății". Două caligrafii pe rulouri verticale, în stilul Li, aminteau: „Menținerea din vechime a integrității este după felul vrednic al pinului și al bambusului", iar „Serviciile închinate țării sunt ca stelele cele fără de număr, iar gloria lor asemenea munților". Ximen Qing admira toate acestea când auzi clinchetul unui clopoțel pus la pragul de sus al ușii. Tușa Wen îi aduse o ceașcă de ceai și el ceru s-o vadă pe stăpâna casei.

— Sorbiți ceaiul, îl povățui femeia. I-am dat știre Doamnei. Nici că avea el cum bănui că doamna Lin îl cântărea în ascuns de după apărătoarea ușii. Îl descoperi a fi un bărbat înalt și plăcut la vedere, îmbrăcat elegant, într-o robă de lână purpurie, pe cap cu o bonetă din mătase albă, cu clape din zibelină pentru urechi, iar în picioare cu încălțări cu fețe negre și tălpi albe.

Bogat tâlhar, cu nedreptate, rău amăgitor.
Sub bunătate-nvățăcel în vicii vrăjitor.

Doamna Lin fu mulțumită în sufletul său. Îi făcu semn femeii să vină la ea și o întrebă după cine purta el doliu.

— După soția a șasea, prăpădită de curând, în luna a noua a anului ăsta. Acasă mai are și alte neveste, câte degete la o mână. Dar îl vedeți bine cum e, ca un pitpalac scăpat din colivie, gata să se repeadă la pereche.

Aceste cuvinte îi plăcură doamnei Lin și bătrâna o îndemnă să iasă la iveală.

— Parcă nu-mi vine, zise ea. Cheamă-l la mine în cameră.

Tușa Wen plecă și-l vesti pe bărbat, îndrumându-l pe unde să o ia. În dormitor, lampioanele aruncau o lumină roșiatică, iar pe jos erau așternute covoare groase; în aer se ghicea un parfum de orhidee. Era cald ca sub soarele primăvăratic. Patul era ferit de draperii brodate, iar paravanul din preajmă strălucea ca luna. Doamna Lin își pusese pe cap o tiară cu împletitură din fir de aur, în ea cu frunze de jad, purta o robă lungă de mătase albă și peste aceasta îmbrăcase o mantie de satin

în culoarea santalului închis, imprimat cu tot felul de figuri și strălucind mai cu seamă prin floarea aurie meșteșugit făcută în mijlocul țesăturii. Fusta de satin stacojiu era din cele purtate de doamnele de la Palat, iar încălțările-i cu fețe albe din mătase aveau toc înalt. Era o femeie splendidă, elegantă, făcută pentru încăperile intime ale marilor mandarini, o zeiță care își dăruia trupul ca ofrandă plăcerilor. Cum dădu cu ochii de ea, Ximen Qing făcu o plecăciune până la pământ.

— Vă rog să vă înapoiați, doamnă, să vă mai fac și plecăciunea ce-o datorez ca oaspete, spuse.

— E prea destul, mărite domn.

Ximen Qing nu o ascultă și îngenunche de două ori în fața ei, iar femeia îi întoarse salutul. Apoi el se așeză pe un scaun și doamna Lin se lăsă pe un divan cu capetele aduse înăuntru, ca un pieptăn pentru coc, stând amândoi, nu față în față, ci oarecum pieziș. Tușa Wan încuie ușa care da afară și cea care lega apartamentul de casa domnișorului. Slugile se retrăseseră. O slujnică, numită Furong, Lotus, intră cu ceaiul. Doamna Lin bău și ea împreună cu oaspetele.

— Doamna a auzit de priceperea la legi a Măritului Mandarin și a cutezat să vă cheme prin această umilă femeie, pentru a vedea dacă o puteți ajuta, lămuri bătrâna Wen.

— Nu știu cu ce v-aș putea fi de folos, venerată doamnă?

— Vă voi vorbi deschis, mărite domn. Această amărâtă familie, deși a moștenit de la generațiile mai vechi rangul de guvernator de zonă militară, prin dispariția timpurie a soțului meu, a decăzut. În lipsa unei mâini de fier ce i-ar fi priit, fiul meu nu și-a trecut încă examenele. A studiat la Academia militară, însă de mic și-a neglijat învățătura și buna purtare. În afara casei, a căzut pe mâna unor neisprăviți, care îl târăsc în locuri deocheate și astfel împinge și familia în pragul ruinei. De câte ori n-am vrut să mă plâng autorităților, dar m-am temut că voi păta renumele înaintașilor. Astăzi îndrăznesc să vă vorbesc vouă, mărite domn, cu speranța că veți pune tot sufletul să-l faceți s-o rupă cu trecutul și să înceapă o viață nouă, ca un vrednic moștenitor al faimei casei noastre. Dacă veți izbuti, vă voi rămâne pe veci îndatorată.

— Cum puteți vorbi astfel, venerată doamnă? Generații în șir, casa voastră a fost una nobilă, de rang înalt. Domnișorul este încă în Academia militară și se va strădui să obțină un titlu vrednic de strălucirea străbunilor săi. Din nefericire, s-a încurcat cu niște pierde-vară, care nu știu decât de băutură și de femei de joasă speță. El face asta pentru că este încă tânăr. La porunca voastră, doamnă, învățăcelul acesta va merge la *Yamen* și îi va judeca pe acești tâlhari, astfel ca pe viitor să nu mai aveți necazuri.

Doamna Lin se ridică și se înclină.

— Să-mi îngăduiți să vă răsplătesc, mărite domn, zise.

— Suntem o singură familie, cum aș putea accepta? se împotrivi Ximen.

În timpul discuției, privirile le dezvăluiseră simțămintele mai mult decât aprinse.

Tușa Wen așează masa și aduse de băut. Ximen Qing se prefăcu a nu primi o asemenea onoare, chiar de la prima vizită, cu atât mai mult cu cât venise cu mâinile goale.

— Eu trebuie să-mi cer iertare, Mărite Mandarin, neavând altceva să vă ofer la vreme de iarnă decât acest pahar cu băutură simplă, care sper ca măcar să vă-ncălzească.

Slujnica deșertă alcoolul într-un ibric de aur, de unde îl turnă în cupe de jad. Doamna Lin se sculă și îi întinse paharul. Bărbatul se ridică și el, spunând că ține să-i ofere el mai întâi unul.

— Veți avea prilejul, Excelență! se amestecă bătrâna Wen. Pe cincisprezece ale lunii a unsprezecea este ziua de naștere a doamnei și vă puteți înfățișa cu daruri.

— De ce nu mi-ai spus mai înainte? o certă el. Azi suntem în nouă. Au mai rămas doar șase zile. Voi fi aici negreșit, să-i prezint urări de viață lungă doamnei.

— Sunteți prea bun! râse ea.

Șaisprezece platouri mari încărcate cu delicatese fură puse pe masă și lângă ele fură rânduite lumânări înalte, strălucitoare, în suporturi de argint. De jos, o sobiță de aur îi învăluia cu dogoarea flăcărilor sale. Își oferiră unul altuia de băut, făcură jocuri și se amuzară cu ghicitul degetelor. Râsetele și veselia erau semn bun de nori și ploaie[81], alcoolul înfierbântându-le sângele. Timpul trecu, luna aruncându-și tăria luminii prin ferestre. Ei păreau stăpâniți de aceeași dorință. Atunci, tușa Wen se pierdu undeva, dincolo, și cu toate că o strigară în repetate rânduri, ea nu mai răspunse. Luând seama că nu se afla nimeni pe aproape, Ximen Qing își mută încetul cu încetul scaunul lângă al ei, cuvintele lui devenind tot mai aprinse. Femeia zâmbea, tăcută, dar fără nicio împotrivire, fapt care îl încredință că era pe calea cea bună. Apoi el își strecură mâinile pe după gâtul ei. Se sărutară, râzând de încântare și plăcere. Doamna Lin se ridică și încuie ușa. Își scoase mantia și ornamentele din păr, apoi împinse într-o parte draperia patului și trase cuvertura brodată. Un val de parfum delicat se înălță în aer și, în această dulceață, trupurile li se contopiră. Într-un târziu, părul femeii zăcea pe perne în neorânduială, iar acele de păr i se împrăștiaseră prin pat. Părea o floare pălită sau o salcie atârnând vlăguită. Rămaseră întinși alături unul lângă altul. Când se sculară și își puseră veșmintele, doamna Lin descuie ușa. Se dichisi în fața oglinzii și ceru slujnicei să vină cu apă să se spele pe mâni. Își reluară locurile la masă și se îndemnară din nou cu paharele. Ximen Qing se

ridică mai apoi să-și ia rămas bun și femeia nu-l mai reținu. Îl rugă să mai vină. El se înclină, mulțumi și promise că are s-o viziteze curând. La plecare, femeia îl conduse până la ușa din colț. Tușa Wen deschise poarta din spate, îi strigă pe Dai An și Qin Tong care se iviră cu calul, stăpânul încălecă și o porni spre casă. Pe străzi, omul de veghe bătea gongul pentru miezul nopții. Căzuse bruma. Ximen Qing făcu drumul până la locuința sa într-o pace profundă. Noaptea trecu fără nimic deosebit.

A doua zi, după ce își împlini treburile la *Yamen*, Ximen Qing chemă în sala din spate pe supraveghetorii locali și le ceru să afle cu cine umbla domnișorul Wang al Treilea și pe la ce case obișnuia să tragă. Apoi îi împărtăși procurorului Xia că tânărul Wang își neglija studiile și că mama lui îl rugase prin cineva să-l despartă de haita de prieteni petrecăreți și stricați. Procurorul îi dădu dreptate. Portăreii culeseră în aceeași zi datele ce li se porunciseră și după-amiază se înființară la locuința lui Ximen să i le aducă la cunoștință. Ximen Qing cercetă lista. Pe ea erau trecuți: Sun Gură Spartă, Zhu Shinian, Micul Zhang, Nie Yue, Xiang Al Treilea, Yu Kuan și Bai Musulmanul. Femeile cu care se distrau erau Laur și Qin Brățară de Jad. El tăie numele cântărețelor și pe cele ale fraților săi de cruce Sun și Zhu și ordonă ca ceilalți cinci să fie ridicați și aduși a doua zi în fața sa. Seara, oamenii legii îl găsiră pe domnișor bând și jucând mingea cu adunătura lui obișnuită de petrecăreți acasă la Laur. Înconjurară casa și târziu în noapte năvăliră asupra lor, îi arestară pe cei cinci. Sun și Zhu fugiră prin spate, iar Wang se ascunse sub patul lui Laur. Toți ai casei erau băgați în sperieți, asudau, neștiind cine ordonase arestarea. Domnișorul își petrecu noaptea nemișcat, vârât sub pat. De teamă că a doua zi oameni din capitală vor sosi iarăși în control, patroana casei Li îl travesti pe Li Ming și îl puse să-l conducă pe Wang acasă. Cei ridicați petrecură noaptea în temniță.

A doua zi în zori, Ximen Qing și procurorul Xia își ocupară locurile în sala de judecată. De o parte și de alta ședeau ajutoarele lor. Fură târâți înăuntru împricinații. Li se prinseră mâinile în butuci și li se traseră câte douăzeci de lovituri, de le șiroia sângele pe spinare. Țipetele lor răzbăteau până la ceruri, iar vaietele cutremurau pământul.

— Oameni de nimic! le strigă Ximen Qing. Cum de atrageți tinerii de familie în locuri de pierzanie? Aveam de gând să vă dau pedepsele cele mai aspre, însă de data aceasta vă iert. Dacă o să-mi cădeți din nou pe mână, vă pun drugul de fier de gât și o să putreziți în temniță.

Porunci să li se dea drumul și tinerii o rupseră la fugă care încotro. Încheind astfel pricina, cei doi mandarini se retraseră să bea un ceai. Xia spuse că primise o scrisoare din capitală, de la ruda sa, secretarul Cui, care îl înștiința că se înaintase un raport despre activitatea lor,

însă nu aflase încă urmările. El, Xia, se gândea că era bine să trimită un om la prefectura Huaiqing, să întrebe de veşti de la colegul lor, Lin Cangfeng. Ximen Qing fu de acord şi pe loc chemară un portărel, îi întinseseră cinci arginţi şi cărţile lor de vizită şi îi porunciră să meargă după ştiri despre raport. Omul ieşi, îşi strânsese cele de trebuinţă pentru drum şi o porni chiar atunci, călare. Ximen Qing şi procurorul Xia plecară la casele lor.

Cei cinci tineri care fuseseră pedepsiţi se frământau zadarnic tot căutând să priceapă cine le adusese pe cap năpasta.

— Să fi ajuns iarăşi pâre în Dongjing? zise Micul Zhang.

— Nici gând! respinse Bai. N-am fi scăpat atât de uşor.

O vorbă înţeleaptă spune că nimeni nu întrece aurarii în hoţie şi femeile în viclenie. Pornind de la această zicală, Nie Yue rosti dintr-o răsuflare:

— Ei, să ştiţi că eu am ghicit. Ximen Qing trebuie să se fi supărat că al Treilea i-a luat fata. Când dragonul se luptă cu tigrul, vai şi amar de pielea căpriorilor!

— Cred că ai dreptate! zise Micul Zhang. Sun şi Zhu de ce n-au păţit nimic?

— Asta-i bună! Doar sunt prietenii lui, fraţii lui de cruce! Cum i-ar fi stat lui acolo, sus, iar ei trântiţi pe podea?

— De ce n-au arestat şi fetele? întrebă altul.

— Fiindcă le are în inimă pe amândouă, întări Nie Yue. Numai noi n-avem strop de noroc. N-aţi băgat de seamă că procurorul Xia n-a suflat un cuvânt? Asta arată că la mijloc e numai lucrătura lui Ximen. Haideţi la Laur să vorbim cu Wang. De ce să fim snopiţi în bătaie din pricina lui şi să nu ne alegem cu nimic? Dacă nu ne răsplăteşte cu câţiva *liang* de argint, o să râdă tot târgul de noi!

Merseră împreună la casa Li, dar porţile erau zăvorâte cu drugul de fier. Strigară vreme îndelungată şi într-un târziu o slugă întrebă cine era, fără să deschidă.

— Noi suntem, zise Micul Zhang. Îl căutăm pe Wang al Treilea.

— S-a înapoiat acasă din noaptea aia. Aici nu e nimeni acasă şi nu pot să deschid.

Tinerii o luară spre palatul generalului Wang şi pătrunseră în camera de primire. Aflând cine venise, domnişorul se încuie în camera sa şi într-un târziu puse sluga să le spună că nu era acasă.

— Halal caracter! izbucniră ei. Dacă nu-i acasă, unde poate fi? Să iasă degrabă la lumină!

— Vorbim serios, să nu vi se pară cumva că visăm, strigă Yu Kuan. Am mâncat bătaie pentru el şi vrem să-l vedem la faţă.

Ei îşi arătară rănile slugii Yong Ding, zicându-i să-şi înştiinţeze stăpânul, iar ei se lungiră pe canapele, gemând şi văicărindu-se. Wang al Treilea îşi întrebă mama cum ar putea să scape de ei.

— Ce știu eu? Sunt doar o femeie!

Văzând că tinerii își ieșiseră din fire de nerăbdare, domnișorul o rugă pe maică-sa ca măcar să le vorbească. Doamna Lin nu apăru în fața lor, dar le grăi de după paravan:

— Aveți răbdare. El e pe moșie, nu-i acasă. Voi mâna un copil-slugă după el.

— Grăbiți-vă, doamnă, pentru că lucrurile nu așteaptă, o îndemnă Micul Zhang. Din buboi trebuie să scoți pe loc coptura. Am fost ciomăgiți din pricina lui și mandarinii ne-au pus în libertate sub cuvânt că îl aducem pe el. Și până nu se-nfățișează, cazul n-are să fie limpezit.

Doamna Lin porunci să li se servească un ceai.

Muncit de gânduri rele, domnișorul o imploră să găsească pe cineva care să-l salveze.

— Tușa Wen cunoaște bine familia procurorului Ximen, fiindcă în urmă cu câțiva ani i-a măritat fiica. Ea ar putea să descurce toate astea, glăsui mamă-sa.

— Să meargă o slugă după ea, încuviință Wang al Treilea.

— De când ai jignit-o, mai acum o vreme, n-a mai trecut pe la noi. Cum s-o chem? N-o să vrea să ne treacă pragul.

— Mamă bună, e treabă de viață și de moarte! Cheam-o și îi voi face un dar.

Doamna Lin îl slobozi pe Yong Ding pe poarta din spate, să o aducă pe bătrână. Când aceasta sosi, domnișorul o rugă să-l scape cu viață. Femeia se prefăcu că n-ar avea cum s-o scoată la capăt, zicând că nu mai dăduse pe la Ximen Qing de ani de zile. El o rugă stăruitor din nou, jurând să nu-i uite cât o trăi bunătatea arătată în starea lui grozavă în care se afla. Tușa Wen căuta cu ochii la mamă, iar doamna Lin o povățui să încerce.

— Singură n-am să mă duc, domnișorule, vorbi ea. Puneți-vă boneta și roba. Vă conduc la Marele Mandarin, să limpeziți singur cazul. Eu oi fi pe margine și oi zice ce trebuie.

— Bine, dar aceia sunt ca turbați și or să ne vadă când plecăm!

— Nu vă îngrijiți de una ca asta, îi liniștesc eu. Pun să li se ducă mâncare și băutură și îi amăgesc eu. Pe când ei s-or înfrupta, noi ieșim frumușel prin spate și nimeni nu ne-o ști.

Bătrâna trecu în salon la cei cinci, dându-le de știre că mânase după domnișor și că lucrurile au să se încheie cu bine.

— Frățiorilor, voi cere doamnei să vi se întindă masa. Gândesc că sunteți lihniți de foame.

— Tot tușa Wen știe ce-i necazul! o lăudară ei. Adevărul e că n-am băgat nimic în gură cam de multișor.

Bătrâna merse în curtea din spate și nu se lăsă până nu izbuti să li se dea de doi *qian* alcool, niște plăcinte de carne de porc, oaie și vită,

tăiată în felii subțiri, rânduite pe câteva farfurii mari. Le duse chiar ea în fața lor și-i îndemnă să mănânce. Cu bonetă de cărturar pe cap și în robă neagră, Wang al Treilea își caligrafie numele pe o carte de vizită și, trecându-și o eșarfă peste ochi, o porni cu tușa Wen la Ximen Qing.

Ajunși în poartă, Ping An o recunoscu pe femeie.

— Stăpânul e în salon. Ce-ai cu el, mamă Wen?

Bătrâna îi întinse cartea de vizită:

— Te rog să-i înmânezi asta, frățioare, și îl învață pe domnișor să-i dăruiască slugii doi *qian* de argint.

Ping An își vesti stăpânul. Primind cartea de vizită, Ximen Qing o chemă întâi pe bătrână, să afle care era pricina, apoi deschise salonul cel mare și trimise un copil-slugă să-l conducă pe oaspete. Socoti că nu era cazul să-și mai schimbe veșmintele, însă atunci când îl avu înainte pe tânăr în haine oficiale, se prefăcu a o lua la rost pe bătrână:

— De ce nu mi-ai spus, mătușico, știai doar că mă aflam în straie de casă! și ceru să i se aducă roba de ceremonie.

Dar Wang al Treilea se grăbi să-l oprească.

— Nu vă obosiți, unchiule. Nepotul acesta a sosit în vizită și nu să vă facă necazuri!

În salon, Wang ținu să-i facă o reverență adâncă. Ximen Qing râse.

— Sunt la mine acasă, aminti el și se înclină primul.

— Nepotul dumneavoastră se simte vinovat că a întârziat cu această vizită.

— Oh, nu suntem între străini!

Wang îl rugă din nou pe Ximen Qing să-i accepte reverența.

— Sunt nepotul vostru și se cade să primiți salutul meu, în semn că îmi iertați greșelile.

Încheind, se ridică și făcu două reverențe. Gazda îl invită să ia loc. Wang al Treilea se mai înclină o dată și se așeză pe un colț al scaunului.

După ceai, domnișorul scoase din mâneca robei un petec de hârtie și i-l înmână, îngenunchind.

— Mă aflu într-o încurcătură, rosti el.

Ximen Qing îi întinse mâna să se ridice.

— Spuneți-mi cu ce vă pot fi de folos, îl îndemnă.

— Nepotul vostru e lipsit de orice talent și a făptuit greșeli. Vă rog, pentru numele nepătat al strămoșilor mei, să mă salvați de a apărea în fața justiției. Sunt înfricoșat, cum nu se poate mai înfricoșat!

Ximen Qing desfăcu sulul de hârtie și citi. Numele celor cinci erau înscrise acolo.

— Iar acești coate-goale? strigă el. Le-am tras astăzi o bătaie și i-am iertat. De ce v-au mai tulburat iarăși?

— Spun că le-ați ordonat să mă caute. Acum sunt la mine în salon, urlând și ocărând pe toată lumea. Vor bani și nu știu ce să fac, încheie

el, și-i întinse gazdei o listă cu cadourile pe care i le făcea.

— Nu pot primi! spuse Ximen. Când le-am dat drumul, n-am crezut că or să vă dea din nou bătaie de cap! Îi înapoie lista cu daruri. Mergeți acasă. Voi trimite îndată să-i aresteze. Sper să vă văd cât de curând.

— Ați fost atât de bun! Voi reveni să vă mulțumesc, unchiule! și continuă să rostească vorbe de mulțumire până ieși afară.

Ximen Qing îl conduse până la poarta a doua.

— N-am ținuta potrivită ca să vă însoțesc mai departe, se scuză.

Wang al Treilea își trase eșarfa peste ochi și porni, condus de o slugă. Tușa Wen rămase în urmă. Ximen Qing o povățui să nu le sufle niciun cuvânt celor cinci, până nu vor ajunge portăreii acolo, să-i ridice. Atunci bătrâna se grăbi după domnișorul Wang.

Numaidecât, Ximen Qing ordonă unui sergent să ia patru soldați și să plece cu ei la casa Wang. Cei cinci se întinseseră la chef, într-un vacarm de nedescris. Soldații intrară peste ei și îi arestară. Când li se puseră lanțurile la mâini și la picioare, o paloare de moarte îi lovi pe toți.

— Bine a lucrat Wang, șoptiră ei. Ne-a ținut aici, cât timp a pus lucrurile la cale.

— Gura! strigă sergentul. Mai bine ați cere iertare Măritului Mandarin.

— Aveți dreptate! rosti Micul Zhang.

Opriți în poarta casei lui Ximen, soldații și Ping An întinseră mâinile după bani, speriindu-i pe cei prinși că altfel nu-i vor lua înăuntru. Ce să facă, bieții de ei? Unii își scoaseră robele, alții câte un ac de păr și abia după ce dădură ce avură mai de preț asupra lor, Ximen Qing fu anunțat de sosirea lor. Într-un târziu, stăpânul trecu în încăperea centrală și ei fură târâți la picioarele lui. Căzură cu toții în genunchi.

— Iată-vă din nou în fața mea, coate-goale! grăi el. V-am trimis la ale voastre și drept mulțumire mi-ați amestecat numele în treburile voastre murdare, gândind să smulgeți bani, ca niște tâlhari neisprăviți ce sunteți! Cât ați căpătat? Dacă nu-mi spuneți, vă schingiuiesc! și ceru să se aducă instrumentele de tortură.

Slugile se înființară cu cinci sau șase butuci noi, pentru zdrobitul degetelor. Micul Zhang și ceilalți bătură mătănii, cerșind iertăciune.

— N-am căpătat niciun ban, nenorociții de noi! Le-am zis că am fost bătuți și că am primit poruncă de la *Yamen* să mergem acolo. Ei ne-au pus masa și atâta tot. Noi n-am cerut nimic.

— Ce-ați căutat acolo? Voi, scandalagiilor, l-ați stricat pe tânărul Wang! Acum sunteți în mâna mea. Dacă nu spuneți tot adevărul, mâine vă judec și vă bag grumajii în bare de fier.

— Milă, luminate mandarin ca cerut înalt! strigară ei. Nemernicii

de noi n-o să vă mai facem în veci niciun necaz. Chiar și fără bara de fier, dacă ne vârâți în temniță în plină iarnă, o să ne prăpădim!

— Vă mai iert o dată, dar trebuie să vă îndreptați. Apucați-vă de o treabă cinstită și nu mai stricați tinerii de familie. Dacă vă mai văd o dată înaintea mea, voi pune să fiți ciomăgiți de moarte!

Ordonă soldaților să-i arunce afară. Și iarăși ținerii își luară picioarele la spinare, ca fugăriți. Fiind cam așa:

> Colivia de jad de cum e sfărmată
> Zborul își ia phoenixul liber din ea,
> Când desferecat e cel lacăt de aur
> Dragonul fantastic căile lumii le ia.

Ximen Qing merse în curtea interioară. Doamna Luna îl întrebă cine fusese tânărul vizitator.

— Wang al Treilea, moștenitorul generalului Wang. Îți amintești de necazul prin care a trecut Laur? Acesta este tânărul. Crezi că s-a schimbat, târfa mică? Iar s-a legat de el, cerându-i treizeci de arginți pe lună. Îl avea la picioarele ei, storcându-l de bani. Eu i-am arestat tovarășii de chefuri, am ordonat să li se tragă o bătaie în lege, cu gândul să-i îndepărtez de el. Dar ei s-au dus peste el acasă, făcându-i mare tărăboi și cerându-i bani, că altfel îl dau pe mâna mea. El n-a avut de-a face până acum cu legea și s-a înspăimântat. S-a înfățișat la mine cu bătrâna Wen, aducându-mi în dar cincizeci de *liang*. I-am arestat din nou pe borfași, înfricoșându-i cu torturi și închisoarea, astfel că s-au legat că n-or să mai îndrăznească nicio tâlhărie altădată. Dar ce nefericire pe familia aceea, să aibă un asemenea moștenitor. Bunicu-său a fost un om ilustru. Tânărul e la Academia militară, dar nu studiază, își neglijează nevasta ca o floare de frumoasă și fragedă și-și pierde nopțile prin case deocheate. Și n-are nici douăzeci de ani.

— Cioara își râde de porc![82] îl înțepă femeia. Vezi paiul din ochiul altuia și nu bârna dintr-al tău![83] Doar și tu ai băut apă din aceeași fântână. Te crezi cumva mai bun, de îl oprești pe el să facă lucrul ce l-ai făptuit în greșeală și tu?

Bărbatul nu mai scoase un cuvânt. Se așternu masa și Lai An vesti sosirea unchiului Ying. Ximen Qing porunci să fie introdus în bibliotecă. Wang Jing deschise biblioteca de lângă salon și îl pofti pe Ying Bojue înăuntru.

Peste puțin, Ximen Qing își făcu apariția. Se așezară pe pat, vorbindu-și prietenește.

— De ce ai plecat atât de repede de la fratele Xie?

— Eram foarte ocupat. De fapt inspectorul se află în drum spre noi. Am trimis un om la Dongjing, să afle ce caută. Eu nu sunt ca tine, lipsit de griji.

— Sunt ceva noutăți pe la *Yamen*, frate?

— Nu prea.

— S-a auzit de ridicarea Micului Zhang și a altora, acasă la Laur. De ce mi te ascunzi?

— Oh, câine, de unde știi una ca asta? N-au fost la curte la mine, ci la Zhou.

— Parcă asta-i treaba ofițerului Zhou! nu vru să-i dea crezare Ying.

— O fi fost ordin din capitală.

— Nici vorbă! Li Ming mi-a zis că ai lui tremură încă de frică, iar Laur a căzut la pat. Așa credeau și ei, dar azi au aflat că tu i-ai tras la judecată.

— Am lipsit mai multe zile și nu știu nimic, glăsui Ximen. Mai demult, Laur mi-a jurat că n-o să mai aibă de-a face cu tânărul Wang. N-o cred nici că s-a speriat și nici că a căzut la pat.

Ying Bojue prinse o urmă de zâmbet pe chipul fratelui său de cruce.

— Pe mine mă amăgești tu, frățioare? îl dojeni. Cum de Sun și Zhu au șters-o? Îi știu bine pe portărei, lor nu le scapă nimeni. Aici e mâna ta. Pedepsești oaia, ca să dai o lecție mânjilor nărăvași. Vrei s-o faci pe Laur să priceapă ce om puternic ești. N-ai pus s-o aresteze din milă și de aceea cu unii te-ai purtat într-un fel și cu alții în altul, deși erau toți vinovați, în egală măsură. Frații Sun și Zhu n-or să știe cum să-ți mulțumească! Ai lucrat inteligent, n-am ce zice. Și n-am de gând să te măgulesc! Un om adevărat nu se pune pe sine în lumină. Dacă o făceai pe față, nu mai era cine știe ce. Cât de profund ești și ce multe lucruri le pătrunzi, frate!

— Ce profunzime? râse Ximen.

— Să mai fie cineva băgat într-asta? se prefăcu Ying mirat. Cum de-ai știut să faci această fină tăietură? Pun rămășag că în afacere și-au vârât sfinții aripile și dracii cozile!

— Câine prost, cui nu-i place să intre la necaz se înfrânează de la cele ce-l duc la ele, spuse Ximen Qing.

— Aveți de gând să-l aduceți pe Wang la *Yamen*, frate? întrebă Bojue.

— Cine vrea una ca asta? Când mi s-a adus acest caz la cunoștință, i-am șters din primul foc pe Wang, Sun și Zhu și pe cele două cântărețe. I-am lăsat numai pe bădăranii ceilalți.

— Și azi ce-au mai vrut?

— Bani, asta doreau! Dar Wang a venit și a îngenuncheat în fața mea, cerându-și iertare. Atunci i-am arestat din nou și i-am amenințat cu închisoarea. Au cerut îndurare, jurând că n-or să se mai apropie de el. Wang repeta la fiecare vorbă „unchiule”. Mi-a prezentat o listă cu daruri în valoare de cincizeci de *liang*, dar nu i le-am primit. A zis că îmi va mulțumi.

— Chiar ți-a făcut acest omagiu?

— De ce te-aș minți? și gazda îi porunci slugii să vină cu cartea de vizită a lui Wang.

Ying Bojue o examină. „Învățăcelul întârziat Wang Cai, cu sute de plecăciuni”, citi.

— Ai calculat zeiește, frate mai mare! se minună el.

Ximen Qing îl povățui ca, atunci când îi întâlnește, să nu le spună că el, unul, ar avea vreun amestec. Ying Bojue făgădui. Peste puțin, li se aduse ceaiul.

— Eu plec, frate. Bătrânul Sun și Zhu Ciupitul vor veni negreșit să te vadă. Să nu le zici că am fost aici.

— Pot veni, dar n-am să-i văd, spuse, și chemă portarul, învățându-l în privința celor doi.

De atunci încolo, Ximen Qing n-a mai trecut poarta casei lui Laur și nici nu l-a mai tocmit pe Li Ming la petreceri, încheind pentru totdeauna cu ei.

Capitolul LXX

Portărelul s-a întors din Huaiqing cu o copie a raportului privitor la promovarea demnitarilor. Procurorul Xia și Ximen Qing au citit mai întâi documentul cu inspecția în județul lor:

„Xia Yanling este căpitan și procuror în Shandong. Este bine văzut și are o experiență îndelungată. În posturile deținute anterior s-a purtat întotdeauna bine. Merită cu prisosință să fie promovat într-un rang înalt.”

„Ximen Qing, ajutor de căpitan și procuror, este capabil, recunoscut pentru finețea judecății sale. Nu primește daruri, deoarece este bogat și în felul acesta acordă atenție îndatoririlor sale. Apără legea și este iubit de mulțime. Se cuvine numit căpitan și procuror cu puteri depline.”

Ximen Qing s-a bucurat, însă Xia a rămas multă vreme tăcut, aflând că fusese numit în garda imperială. În după amiaza aceea, Wang al Treilea i-a trimis pe Yong Ding și pe tușa Wen la Ximen Qing, cu o invitație pentru ziua a unsprezecea, în semn de mulțumire pentru sprijinul oferit. Ximen acceptă cu mare plăcere, gândindu-se că era o bună ocazie de a pune mâna și pe soția cărturarului. În seara zilei de zece, sosi ordinul ca toți mandarinii militari să se prezinte în Dongjing. Cine întârzia, urma să fie pedepsit. A doua zi, Ximen se înființă la *Yamen* și se sfătui cu Xia, apoi se întoarseră acasă și se îngrijiră de toate cele trebuincioase călătoriei. Ximen Qing îi porunci lui Dai An să o caute pe tușa Wen și să-i arate că nu putea merge în vizită la familia Wang, deoarece era chemat în capitală. Bătrâna se grăbi să-i ducă vorbă domnișorului, iar acesta spuse că va reînnoi invitația. Apoi Ximen hotărî să-l ia cu el pe Ben al Patrulea, căruia îi și

dărui cinci *liang* pentru întreținerea familiei, pe Dai An și Wang Jing. Ceru comandantului Zhou o strajă de patru soldați. Litiere și patru cai fură pregătiți de drum. Procurorul Xia luă cu el numai sluga Xia Shou, dar și așa convoiul lor cuprindea mai bine de douăzeci de oameni. Pe doisprezece părăsiră județul Qinghe. Era la vreme de iarnă și se însera curând, însă ei nu avură încotro și goniră zi și noapte. La Huaiqing, speraseră să se alăture căpitanului Lin, însă acesta le-o luase cu mult înainte. Când era foarte frig, stăteau în litiere, iar când era mai cald, mergeau călări.

Intrară în capitală pe Poarta celor zece mii de vieți. Ximen Qing își dădu cu părerea să tragă la Templul Răsplătirii Patriei, însă Xia stărui să poposească la ruda sa, secretarul Cui. Ximen Qing, care nu-l cunoștea, trimise înainte cartea sa de vizită. Cui era acasă. Le ieși în întâmpinare și îi conduse în salon. Se salutară, apoi luară loc și li se aduse ceai. După ce Ximen Qing se prezentă, îl întrebă pe Cui despre numele lui.

— Învățăcelul vostru este un om simplu, retras din viața publică. Neînsemnatul meu nume personal este Shouyu, iar numele poetic Xunzhai. Neamul meu, Xia Longxi, mi-a vorbit adesea de virtuțile voastre neasemuite, și am nădejdea că, fiind dumneavoastră un om bine văzut, îl veți sprijini și pe el.

— Am învățat de la ruda voastră tot ceea ce știu să fac, grăi Ximen Qing. Acum, că a fost promovat, depind și mai mult de el.

— De ce mă lăudați, onorate? Doar suntem între noi, zise Xia.

— Are dreptate, ești doar mai marele lui.

La aceste cuvinte, izbucniră în râs. Până sosiră și lucrurile lor de drum, se înserase. Cui porunci să se pună masa și își petrecură noaptea acolo. Nu vom intra în amănunte.

Dimineața, de cu zori, luară cu ei darurile și cărțile de vizită și plecară spre palatul Marelui Tutor Cai. Acesta nu se întorsese de la Palat, dar înaintea casei sale oamenii roiau ca albinele. Xia și Ximen își făcură cu greu loc prin mulțimea de la palat. Oferiră două pachete de argint portarului și acesta îi anunță prin cărțile de vizită. Cum le citi, Zhai ieși să-i vadă și-i luă acasă la el. Xia îi făcu o reverență, fiindcă se vedeau pentru prima oară, iar Ximen se înclină ușor. Când se așezară, Xia înfățișă lista cu daruri: două suluri de satin auriu și alte două cu desene, pentru Marele Tutor și zece *liang* de argint pentru Zhai. Ximen Qing adusese un sul de mătase stacojie brodată cu dragoni, unul cu mătase neagră, pentru robele oficiale, brodată ca și primul, și două cu mătase mandarinală pentru Marele Tutor. Lui Zhai îi dărui o catifea verde închis și treizeci de arginți. Superintendentul porunci ca darurile Marelui Tutor să fie duse la palatul acestuia și numele celor doi să fie înscrise în cartea vizitatorilor. El primi catifeaua, dar despre bani nici nu vru să audă.

— Dacă aș lua argintul, ar însemna că nu ne avem atât de apropiați pe cât suntem. După ce porunci să se gătească masa, urmă: astăzi, Majestatea Sa serbează încheierea lucrărilor la Palatul Sigiliul Prețiosului Pur și Înălțimea Sa Marele Tutor Cai conduce ceremonia de sacrificii și nu se va întoarce până spre seară. Apoi va merge împreună cu Li Bangyan la o recepție la palatul prințului Zheng. De aceea nu vă sfătuiesc să așteptați, fiindcă n-o să aibă pic de răgaz. Eu am să-l înștiințez de sosirea voastră și aceasta va fi de ajuns.

— Mărinimia voastră ne onorează, încuviință Ximen.

Superintendentul Zhai vru să afle unde stătea ruda sa, Ximen, și când i se spuse, se arătă mulțumit.

Curând, masa fu gata. Se aduseră platouri multe, mari, supe și dulciuri, preparate după felul de la Palat. Mâncarea se dovedi delicioasă. După trei pahare, oaspeții se ridicară să plece, însă Zhai îi reținu să mai bea.

— Când aș putea, rudă, să-l văd pe Majestatea Sa? întrebă Ximen.

— Nu sunteți atât de norocos ca Excelența Sa Xia, scumpă rudă, veni răspunsul. Începând de astăzi, el este ofițer al gărzii. Domnia Voastră și noul vostru subordonat, ajutorul de căpitan He Yongshou, nepotul eunucului He, va trebui să mai așteptați.

— Aș vrea să știu dacă s-ar întrevedea primirea mea la înapoierea Majestății Sale de la ceremonia ofrandelor aduse Cerurilor pe timpul iernii?

— N-ați putea aștepta până atunci, rudă a mea, rosti Zhai Qian. Și atunci toți mandarinii imperiului vor veni să-l felicite, luând parte la un măreț banchet. Nu văd cum ați putea rămâne până atunci. Mai degrabă v-aș îndemna ca astăzi să vă înregistrați pentru ca mâine să-l puteți vedea. Apoi, îndată ce primiți numirea, aveți să vă întoarceți acasă.

— Vă sunt recunoscător pentru îndrumări! Nu știu cum să vă răsplătesc pentru bunătate!

Înainte de a pleca, superintendentul îl trase deoparte.

— Când v-am trimis scrisoarea, n-am stăruit în ea că este mare secret, cele ce vă vesteam, iar colegul vostru Xia nu e bine să afle? El i-a scris lui Lin, care a intervenit prin mareșalul Zhu, rugând să mai stea încă trei ani în Qinghe. Eunucul He a pus o vorbă pe lângă doamna Duan, favorita Majestății Sale, care a obținut aprobarea și i-a spus personal mareșalului despre numirea nepotului lui He în Shandong. A fost greu pentru amândouă părțile. Dacă n-aș fi făcut și eu un demers pe lângă înălțimea Sa, cerându-i să respingă petiția lui Lin, v-ați fi trezit fără nicio numire, prea bună rudă!

— Cât vă sunt de îndatorat, grăi Ximen cu părere de rău. Numai că nu știu cum au descoperit? Eu n-am suflat un cuvânt nimănui.

— Din vechime se zice că atunci când oamenii nu știu să țină un

secret, o pățesc. Pe viitor, să fiți cu mai multă luare-aminte, îl povățui Zhai Qian.

Ximen Qing dădu glas de mii de ori gratitudinii sale și plecă împreună cu procurorul Xia. În aceeași zi, se înregistrară amândoi printre cei care doreau să-l vadă pe Majestatea Sa.

A doua zi, îmbrăcați în robe negre și purtând bonete de ceremonie, porniră împreună spre Palat. În fața Porții Wu își exprimară sentimentele de satisfacție pentru favorurile primite, iar când să cotească spre Poarta Apusului, un om în haine de rând le aținu calea, întrebând cine era Ximen Qing din Shandong.

— Dar cine ești? întrebă Ben.

— Sunt omul eunucului He. Stăpânul vrea să stea de vorbă cu Excelența Sa Ximen..

Dar nici nu apucă să rostească până la capăt aceste cuvinte și eunucul își făcu apariția. Era înveșmântat într-o robă roșie, brodată, cu dragoni și purta încălțări negre, și boneta de ceremonie.

— Vă rog, Mărite Ximen, zise el.

Ximen Qing se despărți de Xia și se îndepărtă alături de eunuc, care îl luă de mână. Pătrunseră într-o clădire și acolo se salutară.

— Nu mă cunoașteți, mărite. Sunt He Yi, eunucul celei de a patra favorite imperiale, doamna Duan. Majestatea Sa a avut bunătatea să-l numească pe nepotul meu, He Yongshou, ajutor de căpitan și procuror militar în Qinghe. Veți fi colegi, mărite!

— Iertați-mi neștiința, venerabile. Nu v-am recunoscut, și Ximen se înclină din nou. Ne aflăm într-un loc unde reverențele nu sunt îngăduite. Permiteți-mi să vă vizitez, pentru a vă aduce omagiile mele.

Se așezară. Se servi ceaiul. Cutii cu delicatese fură deschise, apoi li se puseră la masă cupe și bețișoare.

— Nu vom folosi paharele mici, glăsui eunucul He. Veniți de la Palat, mărite, și vremea e rece. Luați cupa largă. Nu am cine știe ce bucate, vreau doar să vă stârnesc pofta.

— N-aș vrea să vă necăjesc câtuși de puțin.

Eunucul umplu el însuși o cupă și i-o întinse lui Ximen Qing.

— Accept, pentru marea voastră bunătate, venerabile, însă mai am de făcut niște vizite la persoane înalte și mi-e teamă că mă voi înroși în obraji.

— Pe frigul acesta, două cupe vă vor încălzi și n-au să vă facă niciun rău. Vreau să vă spun că nepotul meu este tânăr și nu știe prea multe despre legi. Vă implor să-l învățați dumneavoastră tot ceea ce se cade spre folosul lui.

— Vai, venerabile! O fi fraged de ani, însă trebuie să fie foarte înzestrat, de vreme ce s-a format în asemenea palate.

— Grăiți frumos, mărite. Proverbul zice că înveți până la adânci bătrâneți și tot nu știi nimic. Lucrurile universului sunt nenumărate,

câte fire mărunte de păr de pe pielea unui bou. Chiar Confucius nu ajunsese la mai mult decât la firele unui picior al boului! Sunt încredințat că nepotul meu se va izbi de multe neajunsuri și vă implor, mărite, să-l călăuziți!

— Învățăcelul acesta e gata să vă slujească, spuse Ximen. Unde vă este locuința, venerabile?

— Stau la răsărit de Podul Râului Ceresc, de strada Culturii. În fața intrării veghează doi lei de piatră. Dar, spuneți-mi, unde ați tras? Voi trimite pe cineva să vă salute și să vă însoțească.

— Stau în casa secretarului Cui.

Ximen Qing goli o cupă mare și se ridică. Eunucul He îl conduse de mână până în poartă.

— Nu uitați ce v-am spus, îi aminti el. Poate îl așteptați și pe nepotul meu și plecați împreună.

— Desigur, încuviință Ximen Qing și se îndreptă spre Ministerul de Război, unde îl întâlni pe Xia și împreună îi salutară pe dregătorii de acolo. Când ajunseră la propriul lor regiment, îl vizitară pe mareșalul Zhu. Îi înmânară acestuia carnetele cu slujbele îndeplinite, apoi aduseră omagii secretarului militar și altor ofițeri. Trecuse de amiază. Xia își schimbă veșmintele, îmbrăcând noua sa uniformă și se înfățișă din nou înaintea mareșalului. Acesta nu-l lăsă să îngenuncheze. Xia îi spuse ziua când credea că se putea prezenta la post și apoi plecă. Ximen Qing, care îl așteptase, de data aceasta șovăi să mai călărească alături de el, cerându-i să încalece el primul. Dar Xia nu vru să îngăduie așa ceva. Merseră împreună și Ximen Qing îi vorbi numai cu „Excelență”.

— Siquan, noi doi am fost doar colegi. De ce mă numești astfel? se miră Xia.

— E firesc, acum îmi sunteți superior, se apără Ximen. Iar pentru că ați primit această înaltă poziție, aveți să vă mai întoarceți în Shandong, Excelență? Când vă aduceți familia în capitală?

— I-aș fi luat cu mine, dar n-am avut cui să las casa, spuse Xia. Cred că voi rămâne la ruda mea și am să-i aduc aici în primăvară. O să fiți atât de bun să vegheați asupra familiei mele? Dacă găsiți pe cineva dornic să cumpere, vindeți-mi casa. Vă voi răsplăti.

— Cât face?

— Am dat pe ea o mie două sute, apoi am mai ridicat o clădire în spate, cheltuind trei sute de *liang*. Aș vinde-o cu prețul de la început.

Când ajunseră acasă la Cui, Wang Jing îi înștiință că Excelența Sa tânărul He le făcuse o vizită. Lăsase două cărți de vizită, pentru Ximen și Xia, și două mătăsuri. Ximen Qing porunci să scoată două suluri de mătase de Nanjing, în cinci culori, pregăti cartea sa de vizită și după ce mâncă, se grăbi spre locuința eunucului. Când pătrunse în încăperea centrală, căpitanul He îl întâmpină, înveșmântat în straie

oficiale. Nu avea mai mult de douăzeci de ani și arăta atât de plăcut la chip, încât puteai să crezi că își ruja buzele și își sulimenea obrajii. Se salutară. Ximen Qing îi ceru lui Dai An darurile.

— Am aflat de gestul mărinimos al vizitei voastre și de darul prețios ce mi l-ați făcut, spuse el. Îmi pare rău că n-am fost acasă. Azi dimineață m-am bucurat de plăcerea de a sta o clipă cu venerabilul vostru unchi.

Căpitanul se înclină.

— Învățăcelul acesta a fost numit într-un post destul de modest, glăsui, însă am marea fericire de a lucra cu un om ca dumneavoastră. Voi beneficia de lumina învățăturii voastre!

Continuând să schimbe astfel de politețuri, înaintară până la scaune și se așezară. Slugile îi așteptau, să toarne ceai. Băură, spunându-și numele cărturărești.

— Nefericitul meu nume este Siquan, spuse Ximen.

— Neînsemnatul nume al învățăcelului vostru este Tianquan[84], zise He. V-ați înfățișat mareșalului, onorate mandarin?

— După întâlnirea cu venerabilul vostru unchi, am fost la minister, i-am văzut pe ceilalți colegi. Când am terminat, aveam de gând să vin să vă văd, dar mi-ați luat-o înainte.

— Ați fost la Palat împreună cu Excelența Sa Xia?

— Xia Longxi a fost numit în gardă. La Palat am fost împreună, dar la minister el s-a înfățișat de unul singur.

— Oare să trimitem daruri mareșalului înainte sau după ce primim numirile? întrebă He.

— Ruda mea m-a învățat ca mai întâi să trimitem cadourile. Apoi mareșalul ne prezintă la Palat și la sfârșit primim numirea.

— Atunci le trimitem mâine dimineață.

Hotărâră ce daruri să facă: He, două suluri de mătase imperială și un pandantiv de jad; Ximen, un satin roșu cu fir de aur, o mătase neagră cu dragoni, un inel de aur bătut cu jad și patru vase cu alcool „Floarea de aur”. Mai băură un ceai, apoi Ximen și nepotul eunucului o porniră spre casa mareșalului, de cele ce pusese la cale pentru a doua zi și seara trecu în liniște.

A doua zi, Ximen Qing se duse devreme la căpitanul He. Masa de dimineață era pregătită din bucate bogate și gustoase, astfel că oaspetele și însoțitorii săi mâncară pe săturate. Apoi Ximen și nepotul eunucului o porniră spre casa mareșalului, Ben și un slujitor al lui He având în grijă cadourile. Mareșalul Zhu nu era acasă și slujbași de toate rangurile așteptau în fața casei, să fie primiți. Ximen și He descălecară și intrară la un vecin, pe care îl cunoșteau, lăsând o slugă să le vestească întoarcerea mareșalului. Pe la amiază, sluga sosi în goană, înștiințându-i că Înălțimea Sa se înapoia pe Poarta de miazăzi și că ordonase să elibereze drumul de mulțimea de oameni. Mai târziu,

fură anunțați că acesta se afla la Podul Râul Cerului și nu peste mult se ivi escorta înarmată și cu steaguri. Soldații înaintau doi câte doi, cântând, scurgându-se într-un șir atât de lung, încât cei doi, Ximen și He, se plictisiră până când îl zăriră pe mareșal. Acesta ședea tolănit într-o litieră purtată de opt oameni. Alți opt, cu steaguri, veneau în urmă. Mareșalul avea capul acoperit cu o bonetă din voal negru și era învești mântat într-o robă roșie. Încuietoarea cingătorii era din jad alb adus tocmai din munții Jin. Însemnul poziției sale, un pește din aur, strălucea cu mare tărie și întreaga înfățișare a mareșalului era cu desăvârșire solemnă și impunătoare. Escorta opri în poartă, alcătuind pe loc o gardă de onoare. Mulțimea înlemnise. Nimeni nu cuteza nici măcar să tușească. Pe când litiera trecea pe lângă ei, militarii, unii după alții, se lăsau în genunchi. Apoi se dădu ordin ca toți să se ridice în picioare. Aclamațiile umplură văzduhul. Deodată, dinspre răsărit se auziră armoniile gingașe ale unei muzici. Aceasta fusese aranjată de mai marii ministerului în cinstea noii demnități oferite mareșalului de Majestatea Sa și cu ocazia înaintării la gradul de căpitan a unuia dintre fiii lui. Când coborî din litieră, muzica încetă. Oficialii erau gata să i se prezinte, când un sol în straie negre își făcu apariția. Ținea în mână două cărți de vizită, roșii la culoare, pe care le înmână celui mai de seamă din suită. Se anunța vizita Excelențelor Lor Zhang Bangehang, de la Ministerul riturilor, și Cai Yu, cancelarul. Aceștia se arătară în litierele lor numaidecât. Purtau robe roșii, de ceremonie, brodate cu fazani și cingători cu catarame din corn de rinocer, a unuia, și din aur, a celuilalt. Intrară, salutară, sorbiră ceai și fură conduși la plecare. După ei sosiră Wang Zudao, secretarul Ministerului serviciului civil, Han Lii, ministrul de stânga și Yin Jing, ministrul de dreapta. Mareșalul Zhu le oferi ceai și ei statură foarte puțin. Apoi se prezentă o rudă a împăratului, duce de Xi, Zheng Juzhong, capul arhivelor secrete, și ginerele împăratului, Wang Jinjing, toți încinși cu cingători cu încuietori de jad violaceu. Zheng singur venise în litieră, ceilalți, însă, se înfățișaseră pe cai. După ei, șase înalte oficialități de sub comanda mareșalului, se prezentaseră să-și exprime bucuria. Primul era Sun Rong, comandantul suprem al trupelor din capitală; al doilea, Liang Yin-glung, căpetenia poliției; Tong Tianyi, nepotul mareșalului Tong; Huang Jingshi, comandantul Pazei porților, eunucul Dou, comandantul Pazei Palatului, și Chen Zongshan, căpetenia patrulei. Învești mântați în roșu, purtau bonete de zibelină și cingători cu catarame de aur, numai cingătoarea lui Sun Rong avea încuietoarea din jad. Descălecară, iar în urma lor se țineau slugi cu darurile. Din clădire răzbătu muzica, semn că mareșalul primise să bea cu comandanții săi. Apoi mareșalul îi conduse până la poartă. La înapoierea lui, muzica se stinse. Un slujitor îl vesti că mulți alți militari doresc să-l vadă. El ordonă ca în salonul cel mare, să se

aștearnă o masă lungă și să fie introduși întâi cei de familii înalte. După ce aceștia ieșiră, intrară toți ofițerii din subordinea sa, fiecare, oferindu-i cartea de vizită, cu numele său. Într-adevăr:

Sub cer primul loc îl are tăria
Și-i fără egal bogăția.

Urmară procurorii din cele treisprezece provincii. Ximen Qing și He se aflau în grupul al cincilea. Cadourile le fură duse înăuntru și un slujitor le luă și listele și le puse pe masă. Cei doi așteptară să fie strigați, pieriți de uimire în imensitatea magnifică a salonului, făcând cât cinci saloane din cele obișnuite la un loc. Admirară înscrisul în patru ideograme mari, roșii, caligrafiate de mâna Majestății Sale. Când fură strigați, înaintară, căzură la pământ și bătură mătănii.

— De ce mi-ați supărat oamenii cu aceste daruri? le vorbi mareșalul, făcând semn ca ele să fie primite. Purtați-vă ca niște adevărați demnitari și am să mă arăt față de voi cu dreptate, urmă. Duceți-vă la Palat, apoi întoarceți-vă după numiri.

— Am înțeles! rostiră ei într-un glas.

Slujitorii le cerură să se retragă și ei ieșiră pe o ușă din colțul stâng al încăperii. La poartă, Ben și ceilalți stăteau după ei, cu cutiile goale. Tocmai când să plece, un om, cu o carte de vizită roșie în mână, se repezi în fugă, strigându-le:

— Sosesc Excelențele Lor Wang și Gao!

Ximen Qing și He intrară într-o casă, să-i vadă trecând pe cei doi înalți demnitari. Mai întâi, apărură soldații, tăind cale prin mulțime și, după ei, Wang Hua, duce de Longxi și comandant șef al gărzii imperiale, și mareșalul Gao Qiu, comandantul garnizoanelor. Ședeau în litiere, iar cingătorile lor aveau catarame din jad roșiatic. Militarii care se mai aflau pe acolo se grăbiră să se facă nevăzuți din calea celor doi. Ximen Qing și ajutorul său se traseră și ei într-un loc lăturalnic, încălecară și plecară.

Capitolul LXXI

Ajunși în strada principală, He îl invită pe Ximen Qing la el acasă, să bea ceva. Ximen Qing se împotrivi de câteva ori, însă He porunci slugii să-i apuce calul de căpăstru.

— Învățăcelul acesta vrea să vă ceară sfatul într-o chestiune, spuse.

Merseră împreună spre casa lui He, iar Ben duse cutiile goale la secretarul Cui. Proaspătul căpitan pregătise băuturi vechi pentru oaspetele său. Intrară în salon, unde ardeau cărbuni modelați după chipurile unor fiare sălbatice, iar din candele de aur se înălța răsucit fumul parfumat al santalului. În mijloc stătea impunătoare o masă de

onoare, în prelungirea sa fiind o alta și alături de ea, masa gazdei. Fructe se aflau învârfuite în fructiere de porțelan, iar în vaze de aur erau rânduite cu pricepere flori.

— Pe cine ați mai poftit astăzi, onorate mandarin?

— Astăzi unchiul e liber și îndrăznește să se alăture Excelenței Voastre.

— Între colegi, nu trebuia atâta osteneală, spuse Ximen.

— Unchiul meu s-a ocupat de toate.

Băură ceaiul, apoi Ximen Qing zise că dorește să-l salute pe eunuc. He îl încredință că acesta nu va întârzia să se arate și aproape numaidecât el veni din spate. Purta o robă cu dragoni, verde la culoare, bonetă de ceremonie, încălțări și cingătoare bătută cu pietre prețioase. Ximen Qing vru degrabă să-i facă patru plecăciuni și-l rugă pe eunuc să le primească.

— Nu pot accepta, se împotrivi eunucul.

— Sunt coleg cu Tianquan, iar dumneavoastră, venerabile, mă întreceți prin vârstă și virtute. Dată fiind și poziția de la curte, este natural să primiți salutul acestui învățăcel, căută a-l convinge Ximen.

După multe tocmeli, eunucul încuviință numai jumătate din plecăciuni, apoi își pofti oaspetele să ia loc, el oficiind de gazdă, iar nepotul său șezând la masa cea retrasă.

— Dar nu se cade, venerabile. Ca unchi și nepot vă puteți socoti împăcați astfel, eu, unul, însă nu pot îngădui ca un coleg de al meu să stea deoparte, rosti Ximen înainte de a se așeza.

Eunucul râse.

— Mărite, cunoașteți bine riturile. Eu sunt un om în vârstă și voi sta mai la o parte, iar nepotul meu are să vă întrețină îndeaproape.

— Așa îmi va fi și mai greu!

Până la urmă șezură cum stabiliseră înainte. Eunucul ceru să se pună mai mulți cărbuni pe foc și slugile aduseră o pastă de cărbune, turnând-o în sobă. Apoi traseră apărătorile de hârtie cerată și soarele pătrunse strălucitor prin ele, luminând salonul.

— Scoateți-vă roba de ceremonie, mărite, zise eunucul.

— N-am nimic pe dedesubt, ar însemna să trimit după ceva straie.

— Nu e nevoie! hotărî eunucul și porunci să se aducă din veșmintele sale. Luați roba mea de culoarea peștelui în zbor.

— Cum aș îndrăzni?

— Nu vă faceți griji! Majestatea Sa chiar ieri mi-a dăruit o robă și cea veche nu-mi mai face trebuință. Luați-o ca schimb.

Când roba îi fu înmânată, Ximen Qing își îndepărtă veșmântul de ceremonie și i-l dădu lui Dai An. Îmbrăcă roba verzuie și se înclină. Li se servi din nou ceaiul.

— Să vină copiii-slugi! porunci eunucul.

Avea doisprezece copii-cântăreți, conduși de doi maeștri. Aceștia

intrară și îngenuncheară. Eunucul îi îndemnă să-și ia instrumentele și turnă chiar el în pahare.

— Vă rog, venerabile, protestă Ximen. Onoratul mandarin poate să se obosească în locul vostru. Lăsați cupa în fața mea și am să fiu mulțumit.

— Țin să vă ofer o cupă. Nepotul meu se află la prima numire și nu se pricepe încă la nimic. Sper să se bucure de sprijinul vostru.

— Dar e firesc. Cei vechi spuneau că între colegi se-ncheagă prietenia și respectul până și la a treia generație de urmași ai urmașilor lor. Învățăcelul acesta se încredințează mâinilor dumneavoastră și va face tot ce îi va sta în putință pentru nepotul vostru.

— Bine ați grăit. Toți suntem în slujba împărăției.

Ximen Qing nu mai așteptă ca eunucul să-i toarne băutură, îi luă din mână cupa și o puse înaintea sa, apoi fu el acela care oferi câte o cupă eunucului și căpitanului He. Se înclinară unul în fața altuia și se așezară.

După un preludiu, doi copii, împreună cu maeștrii lor, cântară: „Vizita lui Zhao Pu în plină iarnă” și „Draperiile de mătase din palatul de cristal”, apoi se retraseră. Băură încă un pahar și li se servi al doilea rând de mâncăruri. Făcându-se seară, se aprinseră lămpile. Ximen Qing îi ceru lui Dai An să le dăruiască câte ceva muzicienilor și bucătarilor, apoi el se sculă de la masă. Dar eunucul nici nu vru să audă.

— Astăzi sunt liber n-am treburi, rosti, și vreau să mai rămâneți, mărite! Nu m-am pregătit cine știe ce. Este mâncarea obișnuită a casei și trebuie să fiți înfometat.

— Înfometat cu bucate atât de alese? Vreau numai să mă odihnesc, fiindcă mâine voi face câteva vizite protocolare împreună cu Tianquan și ne înscriem în registre.

— Dacă tot mergeți împreună, mărite, ce ziceți dacă am trimite să vi se aducă lucrurile și să stați câteva zile la noi? În grădină am o casă mică, foarte liniștită. Veți putea sta de vorbă cu nepotul meu de dimineață până seara.

— Mi-ar plăcea mult, însă mă tem că l-aș supăra pe Excelența Sa Xia. El mi-ar socoti mutarea drept un semn de răceală din partea mea.

— Nu vă faceți griji! Mandarinii se despart la prânz colegi, iar seara nu se mai întâlnesc. Demnitarii se schimbă foarte ades. Ați fost împreună, iar acum i-ați luat locul. Asta-i tot. Dacă el gândește altceva, foarte rău din partea sa. Faceți-mi plăcerea și rămâneți aici peste noapte. Să știți că n-am să vă îngădui să plecați, încheie și mână slugile după lucrurile lui, poruncindu-le și să gătească toate de trebuință în căsuța din grădină.

Un ordin scurt se arătă îndeajuns ca sute de brațe să se pună în

mișcare.

— Sunteți prea generos, venerabile, dar Xia se va simți ofensat, rosti Ximen…

— El a plecat de la *Yamen*, a încheiat-o cu legea. Acum este unul dintre ofițerii de gardă și atâta tot.

Despre acest lucru nu mai discutară. Dai An fu chemat și el să i se dea să mănânce.

— Mai am ceva să vă spun, mărite, deschise iar vorba eunucul. Când are să vină acolo, nepotul meu va avea nevoie de o locuință. Nădăjduiesc să îi găsiți una, astfel ca familia să i se poată muta cât mai grabnic. Aș vrea ca el s-o pornească de aici odată cu dumneavoastră, iar ai lui să-l urmeze îndată după cumpărarea casei. Îi trebuie o gospodărie nu prea mare, cam pentru treizeci de persoane, cu slugi cu tot.

— Am înțeles. Cât puteți plăti, venerabile?

— Să fie cu puțin peste o mie.

— Ați putea cumpăra locuința lui Xia Longxi, care are să se stabilească în capitală. Ar fi bine pentru amândouă părțile. Este o casă mare, cu șapte camere la fațadă și cinci înapoia acestora. Încăperea centrală este dincolo de poarta a doua și în prelungirea ei, de o parte și de alta, sunt mai multe încăperi. În spate se află dormitoarele. Casa are o poziție bună, pe o stradă largă și i-ar servi de minune lui Tianquan.

— Cât cere pe ea?

— Mi-a zis că a plătit-o cu o mie două sute și că a mai construit ceva și a lărgit grădina. Îi pot oferi cât considerați dumneavoastră că merită.

— Las totul pe seama voastră, mărite. Mă gândesc, adăugă, că de vreme ce astăzi tot sunt acasă, aș putea trimite un slujitor să-i spună ce gând am și să-i ceară actele. Ar fi un noroc pentru nepotul meu să aibă casă de cum ajunge în Qinghe.

Nu peste mult, Dai An și o ceată de slugi de-ale eunucului sosiră cu lucrurile și Ximen Qing îl mână înapoi la Xia, pentru casă. Se întoarse împreună cu Ben și cu documentele.

— Excelența Sa a zis că dacă venerabilul He dorește casa, prețul nu mai intră în discuție, transmise Ben.

Eunucul se uită pe acte și văzu înscrisă suma de o mie două sute.

— A locuit în ea câțiva ani buni, socoti el, și acest fapt nu se poate să nu fi lăsat urme. Dar de vreme ce mijlociți vânzarea, mărite Ximen, îi voi oferi prețul de la început.

Ben al Patrulea îngenunche:

— Faceți bine, Excelența Voastră. Din bătrâni se spune că o casă își merită banii. Într-o mie de ani, o proprietate cunoaște o sută de stăpâni și fiecare o scoate la lumină ca nouă.

— Cine ești? se arătă eunucul plăcut surprins. Vorbești cu înțelepciune. Ai dreptate când zici că pentru un lucru trainic să nu te gândești la bani. Cum se numește?

— Îl cheamă Ben, îl prezentă stăpânul său.

— Bine. Să facă el pe mijlocitorul. Astăzi e zi favorabilă și am să plătesc casa.

— Lăsați pe mâine, venerabile, îl sfătui Ximen.

— Mâine pornesc de cu zori, pentru că e ziua când mandarinii se înfățișează la Majestatea Sa.

— Când are să plece împăratul mâine?

— La miezul nopții pleacă, pe la al treilea *geng* face sacrificiul și se întoarce îndată după aceea. Își ia gustarea și apare în fața Curții. Toți mandarinii din împărăție vin să-i prezinte felicitări cu prilejul sărbătorilor de iarnă. A doua zi, cam o sută de mandarini civili și militari sunt invitați la banchet. Dumneavoastră sunteți mandarini locali și aveți să luați parte numai la primirea Curții.

Eunucul își puse nepotul să aducă douăzeci și patru de lingouri. Acestea fură rânduite în cutii pentru alimente și două slugi, împreună cu Ben și Dai An, merseră cu ele la casa secretarului Cui.

La vederea argintului, Xia se bucură din toată inima. Întocmi cu mâna sa documentul de vânzare și i-l încredință lui Ben. Eunucul se arătă și el satisfăcut. Îi dădu lui Ben zece *liang* de argint, iar lui Dai An și lui Wang Jing câte trei *liang*.

— Ei doi sunt doar copii, venerabile, nu trebuie să le oferiți nimic, se amestecă Ximen.

— Las' să-și ia de-ale gurii, răspunse eunucul.

Cei trei îngenunchează. Eunucul porunci să li se servească iarăși mâncare și băutură și se plecă de două ori în fața lui Ximen Qing, mulțumindu-i.

— Tot ce vă mai rog, este să-l sfătuiți pe Xia să elibereze cât mai repede cu putință casa.

— Voi vorbi cu el. Onoratul mandarin He va locui o vreme la *Yamen*.

Bătu primul *geng* din noapte.

— Nu ar fi bine, venerabile, să vă odihniți puțin? întrebă Ximen Qing. Eu și așa nu mai sunt în stare să beau.

Eunucul se retrase, dar tânărul He le ceru muzicanților să cânte și îl îmboldi pe Ximen la băutură. Târziu, acesta merse în casa alcătuită din trei camere, aflată în grădină. Grădina era minunată, cu pavilioanele sale de mărimi și forme felurite, cu muntele-i artificial, cu lacul și copacii săi și cu florile din vase mari de lut. În casă luminau lămpile strălucitor și se simțea miros de santal. Era un loc plăcut, liniștit. He îl însoțise și mai schimbă câteva cuvinte cu oaspetele său, până ce băură și acolo un ceai, apoi se întoarse la el să se culce. Ximen

Qing se dezbrăcă și se vârî în pat. Wang Jing și Dai An. Îl slujiră, apoi se duseră și ei să se odihnească.

Fiind băut, Ximen Qing se tot uita la luna plină care bătea în fereastră, și se perpelea fără pic de somn în așternuturi. Simțea apăsarea grea a nopții, vedea umbra alungită a florilor și îl neliniștea vântul rece fâșâind hârtia ferestrei. Fiind de mult plecat de acasă, se gândea să-l cheme pe Wang Jing să doarmă cu el, când auzi șoapte de femeie dincolo de fereastră. Își aruncă pe umeri un halat, își trase încălțările și păși ușor, căutând afară din ușa deschisă. Li Vaza stătea acolo, în lumina lunii, cu părul ca niște coame de nor. Era învești mântată simplu, cu gust și o mantie albă îi învelea trupul de nea. Încălțări mici, de culoare galben deschis, îi acopereau picioarele. Ximen Qing o luă în casă și o îmbrățișă, plângând.

— Dusa mea, ce cauți aici? țipă el.

— Te-am căutat, fiindcă vreau să-ți vestesc că am o nouă casă și mai devreme sau mai târziu am să te părăsesc.

— În ce loc? se grăbi bărbatul să întrebe.

— Nu departe de aici. Din strada principală, spre răsărit, se face, strada Zaofu. Acolo voi sta, cam pe la mijlocul ei.

Ximen Qing o îmbrățișă.

— Să nu uiți ce te-am povățuit, frățioare, îi aminti ea. Nu bea până târziu în noapte și îngrijește-te să fii devreme acasă. Nu uita nicio clipă că omul acela vrea să te nimicească.

El o conduse până în stradă. Luna lucea ca într-o pictură. O luară spre răsărit, apoi o cotiră pe o străduță și pe la jumătatea ei ajunseră la o casă cu porți duble, albe.

— Aceasta este casa slugii tale, zise ea și se strecură înăuntru.

Ximen Qing încercă s-o oprească și atunci se trezi. Visase. Iată:

Bat prin fereastră ale lunii raze
Cu ele-o umbră-a unui ram în floare.
Îi pare că-l învăluie miresme
Chinuitor de dulci și de amare,
Și înadins de-ar fi pe urme-i straje,
E doar durerea trează să-l însemne.

Sau, tot la fel:

Văzduh de jad cu poleieli de brume,
O lună pală ca un vis de groază,
Zăcut în patul rece-ar vrea să curme,
O noapte-n care-s morții cocoși de pază.

Ximen Qing nu mai avu rost de odihnă până spre ziuă, când ațipi vlăguit. A doua zi, căpitanul He trimise o slugă să-l ajute să se

îmbrace, apoi își făcu el însuși apariția. Mâncară fiertură de orez, apoi niște perișoare și la sfârșit o supă din ouă și creier de găină. Li se aduseră caii, își puseră robele de ceremonie și o porniră, urmați de slugi, spre palat. La întoarcere, He merse direct acasă, iar Ximen Qing trecu pe la Templul Chipul Patriei, să-l viziteze pe starețul Zhi Yun. Acolo fu servit cu bucate de post, dar el gustă numai dintr-o plăcintă, celelalte mâncăruri oferindu-le oamenilor săi. Se îndreptă spre casa secretarului Cui, luând-o pe strada principală și trecând pe străduța Zaofu. Pe la mijlocul acesteia, se afla o casă cu porți duble, albe, la fel ca în visul lui. O bătrână vindea soia pe aproape și el îl puse pe Dai An să întrebe a cui este casa.

— A comandantului Yuan, zise femeia.

Ximen Qing se uită uluit în jur. Ajuns la Cui, Xia tocmai se gătea de o vizită. Zărindu-l pe Ximen, porunci slugilor să plece cu caii și îl conduse pe fostul său coleg în salon. Ximen Qing îi ceru lui Dai An să aducă darurile pe care vroia să i le ofere lui Xia cu prilejul noii numiri: două suluri de mătase, una neagră și alta colorată și cu desene.

— Învățăcelul acesta încă nu v-a felicitat, onorate mandarin și dumneavoastră văd că n-ați pierdut ocazia. Ieri ați încheiat pentru mine o afacere bună. Vă rămân recunoscător!

— Eunucul m-a întrebat de o casă și i-am vorbit despre a dumneavoastră. Așa sunt eunucii, se năpustesc, nesățioși. Dar v-ați ales cu o afacere bună.

Râseră amândoi.

— Încă nu l-am vizitat pe noul slujbaș din Qinghe. Merge odată cu domnia voastră?

— Da. Eunucul m-a rugat să aveți bunătatea de a elibera cât mai iute casa. Până atunci, căpitanul va locui la *Yamen*.

— Cât de curând. Voi căuta o casă și îndată ce o voi găsi, îmi aduc familia. Cred că într-o lună va fi a lui.

Ximen Qing se ridică, lăsând o carte de vizită pentru Cui. Xia îl conduse până în poartă și rămase până ce îl văzu călare. Ximen Qing se înapoie la casa eunucului. Căpitanul îl aștepta cu prânzul. Ximen îi povesti despre vizita făcută lui Xia și gazda se bucură auzind că va avea casa atât de curând. După masă, pe când jucau șah în salon, slugile anunțară că superintendentul Zhai trimisese o mulțime de daruri. Citiră lista: mătase, un porc, o oaie, băutură și dulciuri. Ximen acceptă darurile, trimise la rândul său o carte de vizită în semn de mulțumire și oferi bani aducătorilor.

Wang Jing șopti de pe margine:

— Doamna mi-a zis să merg s-o văd pe Păpușa și să-i fac un dar.

— Ce dar?

— Două perechi de încălțări lucrate de mână.

— Numai atât? se miră stăpânul și se îndreptă spre Dai An: În geamantanul de piele am două vase pline cu pesmeți din trandafiri. Să le ia Wang Jing și să le ducă Păpușei, la casa superintendentului.

Alăturând o carte de vizită, el îi dărui secretarului Cui o oaie și un vas cu băutură, iar porcul, celălalt vas cu alcool și dulciurile le oferi eunucului.

Wang Jing se duse cu darul. Han Păpușa i se înfățișă într-un salon, frumoasă și elegantă, de parcă ar fi fost un pom cioplit în jad, cu totul alta decât cea care fusese acasă, la părinți, și chiar ceva mai înaltă. Ea îi puse băiatului o mulțime de întrebări despre ai săi și îi dădu să mănânce. I se păru că straiele lui erau prea subțiri și îl dărui cu o robă de mătase căptușită cu blană, adăugând și cinci arginți. Întors acasă, copilul-slugă îi arătă stăpânului ce daruri primise și acesta se bucură.

Apoi sosi în vizită Xia Longxi, care mulțumi pentru cumpărarea casei și îi făcu daruri atât lui He, cât și lui Ximen. Slugilor lui Ximen Qing, în frunte cu Ben, le oferi zece arginți. Se așezară și băură ceai.

— Aș vrea să-l salut și pe venerabilul eunuc He, rosti Xia.

— Unchiul este la Palat, răspunse căpitanul.

Atunci Xia lăsă o carte de vizită roșie la culoare.

— Transmiteți-i venerabilului He simțămintele mele de adânc respect, ceru el. Îmi pare rău că am sosit prea târziu.

Cu aceasta, plecă. Tânărul He îi trimise și el, cu o carte de vizită, un sul de mătase cu fir de aur.

Seara, căpitanul își întreținu oaspetele într-un salonaș lângă grădină. În timpul mesei, copiii-muzicanți le cântară și se retraseră să se culce abia la al doilea *geng*. A doua zi se sculară de cu noapte și merseră la Palat, așteptând să se deschidă Poarta Răsăriteană. Fiind așa:

> Ici și colo stele presărate-n cer,
> E palatu-n jad și-n mii de nestemate;
> Azi seninul zării-i semn de norociri,
> Spre Penglai[85] în purpuri calea-i jumătate.

Peste puțin, porțile fură trase în lături în sunetele muzicii. După aceea se întâmplă la fel și cu porțile Palatului Tronului și, în cele din urmă, și cu Porțile Cerului, fiindu-le dat să vadă cea mai măreață și mai strălucitoare coroană. Fiul Cerului se întorcea de la altarul din partea de la miază-zi a orașului și sute de mandarini civili și militari erau acolo în așteptarea lui. Răsunară gongurile și clopotele grele, vestind că Fiul Cerului primea felicitări în palatul său. Nori învălătuciți din santal ars se înălțau spre cer și evantaie uriașe se agitau fluturate.

> La zi prea luminoasă sunt porțile desferecate,

Împrăștiate de-adieri, miresme de santal oriunde,
Mii de-amulete de noroc pe câte-s porți stau agățate
Și împăratul Galben, iată-l, din norul roșu ce-l ascunde.

Împăratul Galben era un bărbat grozav și impunător, asemeni împăraților mitici, chipeș ca nimeni altul, caligraf fără pereche și poet de cum deschidea gura. El știa pe de rost cărțile celor trei filosofii și muzica veche, cunoștea ierburile medicinale și era iubitor de alese desfătări. Când se așeză pe tron, pocnituri de bici cerură să se facă liniște. Mandarinii, purtând pe piept însemnul slujbei lor, se înclinară de cinci ori la rând și îngenunchează de trei ori în fața lui. Apoi, un slujbaș rosti cuvintele sacre „Domnim de douăzeci de ani și Cerul ne-a fost cu mare ajutor. Acum trecem într-un an nou. Fie ca Cerul care ne veghează să vă dea binecuvântarea sa!" Când se stinse ultimul cuvânt, din față, dintr-un grup de demnitari înalți, se desprinse un sfetnic mândru, ale cărui încălțări călcau cu semeție, iar mânecile sale largi îi fluturau pe lângă trup. Era Cai Jing, primul ministru de stânga, cancelar, marele învățat al Palatului Suprema Politică, ministrul serviciului civil, Mare Tutor și duce de Lu. El îngenunche pe trepte și grăi:

— Trăiască[86], trăiască, mulți ani trăiască Majestatea Voastră! Cu înfricoșare și umilință ne plecăm capetele înaintea Luminăției Sale Fiul Cerului. Așa cum ați glăsuit, ați împărățit douăzeci de ani, în pace și mare prosperitate. Cerul v-a urmărit purtarea, v-a prețuit faptele și v-a arătat numeroase semne de multă bunăvoință. Zece mii de țări vi se închină și la hotare e liniște deplină. Grămezile de argint se înalță cât munții în văzduh și capitala voastră de jad e orbitoare în strălucirile sale. Voinței celei mai prețioase și sacre i se dă glas la palatul preaslăvit al Majestății Voastre. Cât de fericiți suntem că avem parte să viețuim în lumea voastră binecuvântată! Legăturile voastre cu poporul sunt desăvârșite ca lumina. El vă urează să vă bucurați de veșnicia munților și vă dorește ca soarele și luna să-și reverse strălucirea asupra voastră. Îndurarea Majestății Voastre veghează asupra noastră și mulțumirile noastre nu pot fi puse în puterea graiului. Vă urăm, cu cea mai adâncă umilință, felicitări!

O vreme s-a înstăpânit tăcerea, apoi cuvintele Fiului Cerului au fost anunțate: „Mi-ați adus urări și laude, bravi și vrednici demnitari. Ținem la mare cinste loialitatea voastră. Suntem mulțumiți". Apoi se înștiința că de la Anul nou avea să înceapă o nouă eră de domnie, numită Chonghe, Armonie Repetată. Marele Tutor trecu la locul său de mai înainte. Din nou, crainicul se făcu auzit, întrebând dacă mai avea cineva ceva de spus, altfel împăratul urma să se retragă. Un om ieși dintre rânduri. Purta robă stacojie, cingătoare cu încuietoare de jad și peștele galben era însemnul slujbei sale. Îngenunche pe treptele

de aur și glăsui:

— Zhu Mian, mare mareșal, comandantul suprem al gărzii imperiale, declar că am inspectat la fața locului douăzeci și șase de procurori militari. Ei au sosit în capitală să-și primească însărcinările și i-am adus în fața Majestății Voastre să hotărâți voi singuri numirea lor!

Cei douăzeci și șase de procurori îngenunchează în spatele mareșalului. Peste puțin, hotărârea fu luată: „Să li se dea împuterniciri pe potriva celor de până acum". Zhu intră între ceilalți mari dregători. Fiul Cerului făcu un semn din mână și mandarinii se retraseră. Majestatea Sa se întoarse în palat. Sutele de mandarini ieșiră pe cele două laturi ale Porții Ritului, în urma a doisprezece elefanți slobozi. Însoțitorii și slujitorii se grăbiră să le iasă în cale stăpânilor. Dincolo de porțile palatului era o grămadă de cupeuri. Strigătele slugilor se asemuiau cu iureșul și larma rostogolirii valurilor mării pe furtună, iar nechezatul cailor făcea să se creadă că pământul se crapă și munții se prăbușesc. Procurorii încălecară și merseră la comandament în așteptarea ordinelor. Târziu, fură vestiți că Excelența Sa mareșalul nu avea să vină, fiind poftit la recepția de la Palat.

Ximen Qing și He Tianquan petrecură ziua împreună și abia a doua zi obținură numirile. Ximen își luă rămas bun de la Zhai, apoi se înapoie să vegheze la strângerea lucrurilor sale pentru călătorie. Seara, eunucul oferi în cinstea lor un ospăț, îndemnându-și nepotul să nu ia hotărâri de unul singur și să-l consulte în toate pe Ximen Qing. Pe douăzeci din luna a unsprezecea, ei purceseră din Dongjing, cu peste douăzeci de însoțitori. Urmară drumul cel mare al Shandongului. Era tocmai vremea celor șase rânduri de câte nouă zile reci și în fața lor se întindeau dealurile sterpe și cărările pustii. Prin copacii golași nu stăteau la lumina searbădă a soarelui decât ciorile. Pădurile erau ca deșarte, iar râurile înghețate și acoperite de zăpadă stăteau sub crunta amenințare a norilor groși. Abia treceau o culme și alta se ridica în fața lor. La marginea unui sat zăreau mereu un altul în depărtare. Când trecură peste Fluviul Galben și ajunseră la Târgul în opt colțuri, fură prinși de o furtună nemaipomenită. Cam așa:

Nu era urlet de tigru,
Nici al dragonului muget,
Gerul fața crunt le-o-nțepa,
Fiara de vânt mușcându-le-n măduvi și inimi.
La-nceput nu fu semn de vestire,
Mai apoi căzu brumă și-nnegură,
Despuind toți copacii de frunză
Și apa-nvrăjbită pietre-și sfărmă,
Iară pomii din ramuri gemeau, se frângeau,

Prăbușindu-se moarte păsări prin smârcuri,
Se-abătu curând piatra din cer peste lume
Și-n văzduhuri prafu-ngroșa să-l treci printr-un paloș,
Năruia-ntreaga boltă-n pietrișuri, nisipuri,
De ne-aflat pe pământ mai sălbatic potop;
Oastea prafului sufocase văzduhul,
Milioanele sale de lăncii mărșăluind una-n alta,
Pe atât de mare-n tărie vânt aprig era
Că smulgea chiar copacii din a Iadului poartă,
Spulberând praful strâns pe'coperișurile Tartorelui;
Iute se-ascunse Chang E în palatu-i din lună,
Zburător prin-nalt Liezi cerea ajutor de la bieți muritori;
Zguduit Împăratul de Jad în jețu-i abia se ținea
În palatu-i din piscul Kun Lun;
De-atâta vânt dezlănțuit luminile crăpaseră
Cer și pământ cu josu-n sus întoarse.

Așezați în litiere încăpătoare, Ximen Qing și He Tianquan se înfofoliseră în câteva rânduri de pleduri groase. Vântul era atât de sălbatic, încât cu greu s-ar fi putut înainta chiar și cu un singur pas. Simțind că se înserează, se temură ca nu cumva oamenii pădurilor să le iasă în cale să-i atace. Porunciră unui om să afle degrabă adăpost pentru noapte și s-o continue a doua zi cu drumul. Omul căută îndelung și, la mare depărtare, găsiră în cele din urmă un templu vechi, cu zidurile în ruină, aflat lângă un pâlc de copaci. Iată:

Ziduri și stele[87] erau cotropite de iarbă,
Coridoare și-altarele vechi gata să cadă,
Prin chilii călugării fără lampă și foc,
Doar razele lunii meditând să îi vadă.

S-au grăbit într-acolo. Se numea Templul Dragonului Galben și mai avea o mână de călugări, ducând-o în meditație, lipsiți de lumină și căldură. Încăperile erau aproape năruite, cârpite cu blăni de scânduri. Starețul le ieși în întâmpinare și aprinse focul să le fiarbă ceai. Aduseră niște fân pentru cai. Când ceaiul fu gata, Ximen Qing scoase din sacul său de drum păstrama de pui, porc, plăcinte și fructe și mâncă împreună cu ajutorul său. Starețul le făcu o fiertură de orez. Dormiră la templu. A doua zi vântul încetase. Cerul era senin. Îi oferiră starețului un *liang* de argint, se înclinară înaintea lui și coborâră spre Shandong.

Capitolul LXXII

Rămasă singură, cu atâtea femei în casă, Doamna Luna se simți încolțită de frică și îi poruncise lui Ping An să ferece bine porțile din față și din spate ale casei. Femeile casei nu mai ieșeau, stând toată vremea în camerele lor și îndeletnicindu-se cu lucrul de mână. Dacă Chen Jingji trebuia să se ducă în podul casei din grădină să caute printre lucrurile amanetate, doamna Luna îl silea pe Chun Hong sau Lai An să-l însoțească. Controla ea însăși ca ușile și ferestrele să fie bine închise și totul să se desfășoare cum se cuvine. În felul acesta, Pan Lotus de Aur nu avea cum să-l întâlnească pe Jingji și numai doica Abundența i-a oferit prilejul unei certe. Într-o zi, doamna Luna a scos tot felul de haine, de cămăși și lucruri de corp de-ale stăpânului și i-a cerut Abundenței ca împreună cu nevasta lui Han să le spele. Prunișor de Primăvară se apucase și ea de spălat și o mânase pe Crizantema de Toamnă să-i împrumute scândura pentru frecat rufele. Însă Abundența și Întâmpinarea Primăverii aveau tocmai atunci nevoie de scândură, așa că nu i-o dădură.

— Ai mai luat-o și alaltăieri și iar o vrei? sări Abundența. Câtă vreme tușa Han e aici, trebuie să curățim lună lucrurile stăpânului.

Înciudată că nu căpătase ce ceruse, Crizantema căută s-o întărâte și pe Prunișor de Primăvară:

— De ce m-ai mânat acolo, ca să mă întorc cu mâinile goale? Întâmpinarea Primăverii era gata să mi-o dea, dar Abundența n-a lăsat-o.

— Vai de mine și de mine! Cine se crede? se mânie slujnica. Parcă i-am fi cerut o lampă, în plină zi. Auzi, să nu dea o scândură de rufe! Pe ce să-i spăl mamei fețele de picioare? Du-te în curtea interioară și împrumută de la altcineva!

Lotus de Aur le-a auzit de la ea din cameră și ura care pusese stăpânire pe inima ei o făcu să răbufnească.

— Cum să nu vrea, târfa, să dea scândura? Mergi chiar tu și dacă se poartă și cu tine la fel, fă-o de ocară!

Prunișor de Primăvară se repezi ca vântul până la casa Vazei.

— Cine-i străina aia care nu dă sândura din mână? țipă de departe. Sau a ajuns mare stăpână aici?

— Vai de mine, dar ți-aș fi împrumutat-o dacă nu-mi trebuia! grăi Abundența. De ce rostești vorbe grele la mânie? Doamna principală mi-a poruncit ca atâta vreme cât tușa Han e aici, să facem ca noi lucrurile murdare ale stăpânului. I-am zis Crizantemei să aștepte până spăl rufele în două ape. Dar ea, uite, ți-a turnat minciuni. Sora Întâmpinarea Primăverii e aici de față și a auzit și ea doar!

Numai că Lotus de Aur apăru și ea, băgându-se între ele:

— Femeie, pe mine nu mă duci, tu! De când ți-a murit stăpâna, te

ții a mai mare în casa asta. Te-ai apucat să speli lucrurile stăpânului, ca și cum nimeni n-ar fi în stare să facă asta! Poate crezi că noi, soțiile lui, am murit cu toate și ai rămas numai tu pe lume! Sau, mai știi? Îți trece prin cap să ne și îngropi! Dar află pe-aia bună, că eu nu. Sunt în stare să-ți rabd asemenea mofturi!

— Ce vorbă-i asta, doamnă a cincea? se apără Abundența. Dacă nu mi-ar fi poruncit stăpâna principală, îți închipui că aș fi făcut înadins una ca asta?

— Gândești că nu te știu, târfă blestemată care asmuți bărbații? Mai ai curajul să deschizi gura? Cine i-a dus stăpânului la pat ceai în miez de noapte și cine l-a acoperit bine? Sau, ia zi, cine i-a cerșit veșminte noi? Crezi că nu-ți cunosc tertipurile? Le știu prea bine și nu mi-e frică s-o strig în gura mare!

— Stăpâna mea a născut și s-a prăpădit, glăsui Abundența. Ce să zic eu, în fața ălorlalte?

Lotus de Aur mai bine n-ar fi auzit una ca asta. Se înroși ca focul și se năpusti înainte, înfigându-și o mână în părul femeii și cu cealaltă lovind-o peste burtă. Noroc că soția lui Han era acolo, despărțindu-le.

— Târfă fără rușine! Putoare care furi bărbații altora! Dacă nu te-am luat în seamă, te-ai legat de stăpân! Ce cauți tu aici? Poți să fii și nevasta lui Lai Wang, renăscută, mie nu mi-e teamă de tine!

Abundența își strânse părul, plângând.

— Nu sunt aici de mult și nu știu cine a fost nevasta lui Lai Wang. Eu am venit ca doică.

— Dacă ești doică, de ce faci pe vulpea și încerci să intri în pielea tigrului? Ești duh rău, asta ești!

Pe când se certau, Meng Pavilion de Jad se apropie încet, venind din curtea din spate.

— Te-am chemat să jucăm șah, soră a șasea. De ce n-ai sosit? întrebă ea. Și ce e cu scandalul ăsta? și întinse mâna și o trase pe Lotus, ducând-o în casă. Ce s-a întâmplat?

Lotus de Aur se răcorise. Prunișor de Primăvară turnă ceai, sorbiră din cești și abia apoi vorbi:

— Uită-te la putoarea asta hoață! M-a supărat de mi s-a scurs tot sângele din vene și n-am putere să beau niciun ceai! Eram acasă, îmi croiam niște încălțări, când ai trimis după mine. Am zis să mă întind puțin, dar n-aveam somn. Atunci mi s-a înfățișat asta mică, cerându-mi să-mi spele fețele de picioare. Aștept eu și aștept, ca până la urmă să aud ceartă. Aia nu vruse să-i împrumute Crizantemei scândura, aruncându-i în obraz: „V-am mai dat-o alaltăieri, iar vii după ea? Acum sunt prinsă cu rufele stăpânului!” Asta m-a scos din fire și am pus-o pe Prunișor să-i toarne câteva ocări bune. De la o vreme și-a luat nasul la purtare și am ținut să-i dau o lecție. Ce e ea în casa asta? Doar n-a fost făcută nevastă! Și nici măcar nu arată ca nevasta lui Lai

Wang! M-am dus și eu peste ea și i-am zis tot ce aveam pe suflet. Dacă nu era tușa Han, o azvârleam din curte pe târfa asta care se bagă pe sub pielea bărbaților altora! Inima i-aș fi scos-o din piept! O vină are și sora mai mare. Ia să ne amintim cum au mers lucrurile și cu putoarea slugii Lai Wang. Ea nu s-a băgat și când m-am luat de târfa aia, tot necazul a căzut pe capul meu. Acum, cu astalaltă, dacă zice că e doică, apoi să se poarte ca o doică și să nu i se vâre ăluia în suflet! Iar noi să n-o lăsăm să-și facă de cap sub ochii noștri! Mai e și omul nostru, marfa aia fără pic de rușine în suflet și care se tot duce acolo de se holbează la portretul moartei, smiorcăindu-se, că numai el știe ce zice. Într-o noapte, cere ceai și târfa asta i-l servește ea, la pat, îi potrivește așternutul și pe urmă trece la treabă, că la asta e bună! De ce n-a lăsat sluga să-i ducă ceaiul? Și de ce i-a cerșit veșminte noi? Dar uite că și nerușinatul nostru, într-o clipă a gonit la prăvălie și i-a ales mătăsuri! N-ai fost de față s-o fi văzut în ziua slujbei. Intră el în casă să ardă hârtie, iar slujnicele și doica zăceau lungite pe pat. Crezi că le-a zis ceva? Din contra, le-a spus: „Să nu duceți dincolo ofrandele, opriți-le pentru voi!” Să auzi și să nu crezi una ca asta! E prostit rău! „Dacă vii sau nu, stăpâne, eu te aștept!” i-a întors-o putoarea. N-avea de unde să știe că eu mă întorc și-am s-o aud. A făcut niște ochi și n-a mai suflat o vorbă. Târfă care îți fură omul viu de lângă tine! Dar apoi și el, care cată la coji de dovleci, cu ochii ieșiți din orbite! Nici nu-i pasă dacă femeia e frumoasă au ba. El se ține cu oricare! Ea zice că bărbatu-său i-e mort, dar cine era ăla care se chiora mai alaltăieri din poartă, cu un copil în brațe? Ne înșală, își bate joc de noi! Tu n-ai băgat de seamă, că nu mai e a dinainte? Parcă ar fi o altă Li Vaza! Iar sora cea mare se închide în curtea interioară și stă acolo, ca una care nu vede, nu aude. Dacă îndrăznim să deschidem gura în fața ei, zice că n-aveam dreptate.

Pavilion de Jad o ascultă, până la capăt și izbucni în râs.

— De unde știi atâtea lucruri intime?

— De la Shen din Nanjing ori de la sălciile Beijingului! Cine nu știe că oamenii au nume și copacii fac umbră? Dacă îngropi pe cineva în zăpadă, fii sigură că are să iasă la lumină!

— Ea o ține una și bună că n-are bărbat. Ăsta de care spuneai de unde s-a ivit?

— Fără vânt, cerul nu se înseninează și cine nu minte nu face afaceri! răspunse Lotus. Dacă spunea adevărul o luam aici? Îți amintești cum arăta la început? Avea fața suptă de foame, pielea galbenă și abia se mișca. După ce a mâncat pe săturate doi ani de zile, a prins chef de bărbat! Dacă nu o oprim, mâine-poimâine face un copil și ce se alege de noi?

— E un grăunte de adevăr în vorbele tale, slugă a cincea! râse Pavilion de Jad.

Își mai vorbiră un timp, apoi plecară să joace șah, totul fiind întocmai ca în stihurile:

O umbră-n trei raze, pierde
Cine-n joc lovește când se prinde,
Zece mii de fapte, fără rădăcină
Viața le cuprinde.

Dar să nu lungim povestea. Într-o după-amiază, Ximen Qing a ajuns în Qinghe. I-a trimis pe Ben și pe Wang Jing acasă cu cele de la drum și el l-a condus pe He la *Yamen*, a vegheat la rânduirea camerelor pentru acesta și abia apoi a încălecat și a plecat. Intrând în salonul din spate, doamna Luna îi ieși în cale și-i turnă apă să se spele pe față. El porunci unei slugi să pună o masă în curte, să ardă santal în semn de mulțumire Cerului și Pământului, pentru întoarcerea sa în siguranță de la cale lungă.

— De ce faci asta? se minună soția.

— Nu mă întreba! răspunse el. Era să nu mă mai întorc! Pe douăzeci și trei, la trecerea Fluviului Galben, ne-a prins o furtună nemaipomenită. Ploua cu pietre și orbecăiam pe drum din pricina prafului din aer. Sta să se înnopteze și jur-împrejurul nostru nicio așezare omenească. Eram ca și pierduți. Cu lucrurile pe care le aveam, ne-a încercat grozava teamă să nu ne sară în spate tâlharii! Îți închipui ce-ar fi fost! Așa am dat peste un templu străvechi și sărăcăcios, de n-aveau nici foc și nici măcar lumină pe timp de noapte. Am mâncat o fiertură de orez, ne-am odihnit și când ne-am trezit, urgia trecuse. Templul arăta mai amărât decât îl văzusem cu o seară înainte. Data trecută am călătorit mai bine. Acum ne-am luptat și cu gerul și cu spaima din noi. Noroc că vârtejul ne-a prins pe pământ și nu ne-a încolțit în mijlocul fluviului. În prima zi din ultima lună a anului am să sacrific un porc și o oaie.

— Bine, eu tot nu pricep de ce n-ai venit drept aici, acasă, și ai dat mai întâi pe la *Yamen*.

— Xia Longxi a fost înaintat în garda palatului și nu se mai înapoiază. Apoi, fiul eunucului He a fost numit ajutorul meu. Îl cheamă He Yongshou, n-are nici douăzeci de ani și nu se pricepe la nimic. Eunucul m-a rugat de câteva ori să am grijă de el. Dacă nu l-aș fi aranjat acolo, crezi că știa el singur ce să facă? Au cumpărat casa lui Xia și după ce acela își ia în capitală familia, o să și-i aducă și tânărul He pe ai săi. Nu știu de unde a aflat Xia de promovări. I-a trimis daruri bogate Sfinției Sale Lin, care a intervenit pe lângă mareșalul Zhu să-l mai țină aici alți trei ani. Dacă nu era ruda noastră Zhai să pună la cale lucrurile, m-aș fi trezit cu mâinile goale. Superintendentul era supărat, și chiar mi-a zis că nu știu să țin un secret. Oare cine i-o fi

vorbit lui Xia?

— Eu nu ți-am spus că uneori faci treburile aiurea? Cum afli ceva, trăncănești în stânga și-n dreapta, grozăvindu-te! Lumea se preface nepăsătoare, dar în fapt se folosește de tine, iar tu habar n-ai!

— La despărțire, Excelența Sa Xia m-a rugat să am grijă de ai săi. Cumpără ceva și mergi la ei în vizită.

— Nevastă-sa e născută a treia zi după anul nou. O să mă duc atunci. De azi încolo fii cu ochii în patru și nu uita proverbul: Nu spune altora mai mult de o treime din ce știi! Nici soției nu i te împărtăși pe de-a-ntregul!

Pe când stăteau ei de vorbă, Dai An intră și spuse că Ben vroia să știe dacă se putea merge cu știrile la familia Xia. Stăpânul hotărî să se ducă după ce avea să mănânce.

Delicata Li, Meng Pavilion de Jad, Sun Lebădă de Nea, Pan Lotus de Aur și Orhideea veniră și i se prosternară. Ximen Qing își aminti că data trecută, când se înapoiase din Dongjing, Li Vaza se afla printre ele. Atunci se ridică de pe locul său și se duse în cameră la ea, închinându-se înaintea portretului fostei sale soții și lăcrimând. Abundența, Întâmpinarea Primăverii și Broderia Primăverii i se înfățișară și îi îngenunchează la picioare. Dar pe dată, doamna Luna o mână pe Jad Mic să-l cheme la masă. El porunci să se dea patru *liang* de argint celor care îl însoțiseră în călătorie și să meargă cineva cu o carte de vizită cu mulțumiri la comandantul Zhou. Lui Lai Xing îi ordonă să ia o jumătate de porc, o jumătate de oaie, patruzeci jin de făină, un sac de orez, un vas cu alcool, două șunci, două gâște, zece găini și nenumărate uleiuri, sosuri și condimente și să le ofere căpitanului He, căruia îi trimise totodată și un bucătar care să-l servească. Era în salon când Qin Tong îi vesti pe cărturarul Wen și pe Ying Bojue. Îi primi numaidecât. Ei se plecară de mai multe ori, căinându-l pentru greutatea călătoriei în plină iarnă. El le mulțumi pentru grija ce-o arătaseră casei lui.

— Azi dimineață, când m-am sculat, începu Bojue, am auzit țipătul coțofenelor pe acoperiș. Nevastă-mea mi-a zis: „E semn că Marele Mandarin s-a întors. Grăbește-te să-l saluți!” „Cum să vină așa de iute, i-am răspuns eu, că doar nu sunt nici două săptămâni de pe douăsprezece ale lunii, de când a plecat!” „Te du și vezi cu ochii tăi!” m-a îmboldit ea. M-am îmbrăcat și iată-mă, cu ce bucurie m-am ales, frate mai mare! Dar pe cine-l blagoslovești cu atâtea bunătăți? întrebă, zărind slugile cărând lucrurile în bătătură.

— M-am înapoiat împreună cu Marele He, noul coleg. A venit fără ai săi și l-am așezat la *Yamen*. Mâine îl chem la o petrecere, la care au să fie numai cumnatul Wu cel mare și voi doi.

— Tu, frate, și Wu cel mare sunteți demnitari. Venerabilul Wen are bonetă de cărturar, ori eu singur am bonetă obișnuită. Cum aș putea

să stau la masă cu el? N-o să râdă de mine?

— Îți împrumut boneta mea de mătase, glumi Ximen, și când o să se întrebe cine ești, îi zicem că ești fiul meu cel mare. Ești mulțumit?

Râseră cu toții.

— Adevărul e că eu port bonete de opt *cun* și trei, iar ale tale nu-mi vin bine.

— Eu am de aceleași mărimi ca ale dumneavoastră. Doriți o bonetă de cărturar? îi sări în ajutor Wen.

— Dacă faceți greșeala să i-o dați o dată, venerabile, nu și-o mai lasă jos din cap și cere și un post de cărturar.

— Nici mie nu mi-ar strica unul! râse Wen.

Peste puțin li se servi ceaiul.

— Domnul Xia a rămas în capitală?

— E în garda imperială! Are uniformă strălucită, ce să mai caute aici? lămuri Ximen.

Citi cartea de vizită întocmită spre a însoți proviziile pentru He și o acceptă. Apoi îi luă pe cei doi într-o cameră de lângă salon, să șadă tustrei pe cuptorul cald, iar pe Qin Tong îl mână să-i invite pentru a doua zi pe Wu Hui, Zheng Chun, Zheng Feng și Zuo Shun. Slugile le întinseră o masă și ei se apucară să bea. Ximen porunci să fie chemat și Chen Jingji. Ginerele sosi, se înclină și luă loc. Băură, stând în jurul sobei. Gazda le vorbi de primejdia cea mare prin care trecuse.

— Ai inimă bună, frate, și te pot paște și sute de primejdii. Mai mult ca sigur că ai fi scăpat și din mâna bandiților, rosti Bojue.

— Dacă un om de valoare ar fi să conducă o țară, vreme de o sută de ani, el ar reuși să pună capăt tâlhăriilor și să nu se mai știe de pedeapsa cu moartea, grăi Wen. Sunteți în serviciul împăratului, venerabile, și Cerul vă ocrotește de orișice rău.

Ximen Qing își întrebă ginerele despre treburile casei.

— Nu au fost greutăți. Excelența Sa An de la Ministerul Lucrărilor Publice a vrut să afle în două rânduri dacă v-ați întors; chiar ieri a fost aici un om al lui.

Tocmai atunci, Ping An intră și anunță că slujbașii de la *Yamen* așteptau afară. Ximen Qing trecu în salon și îi pofti la el pe doi de grad mai înalt. Ei îngenuncheară și îl întrebară când are să-și ia funcția în primire și cu ce plată.

— Ca și până acum, hotărî el în privința banilor.

— Anul acesta veți fi mai mare în grad, vorbi unul dintre ei, iar Excelența Sa He e nou numit. Trebuie să se simtă deosebirea!

— Atunci să fie cu zece *liang* mai mult.

Slujbașii încuviințară, gata să se retragă, dar el îi reținu:

— În legătură cu reluarea lucrului, întrebați-l pe Excelența Sa He.

— A fixat data de douăzeci și șase.

— Pregătiți totul cum se cuvine.

Slujbașii plecară și Ximen Qing primi vizita bogătașului Qiao. Gazda vru să-l rețină, însă Qiao se retrase îndată după ce bău ceaiul. Atunci Ximen se întoarse la cei de mai înainte, rămânând împreună până la căderea serii. Noaptea, dormi cu doamna Luna.

A doua zi, ai casei pregătiră petrecerea în cinstea căpitanului He. Tușa Wen auzise de întoarcerea lui Ximen Qing și îi dădu de știre lui Wang al Treilea, care se și grăbi să-i reînnoiască invitația. Ximen cumpără o pereche de picioare de porc, doi pești proaspeți, două rațe fripte și un vas cu alcool din sud și le trimise prin Dai An, ca daruri de ziua doamnei Lin. Femeia îi dărui slugii trei *qian*, iar asupra acestui fapt nu vom mai stărui. Petrecerea fu ținută în salonul central, unde paravanele și mesele fură șterse și lustruite. Wu cel mare, Ying și Wen se înființară primii. Ximen Qing îi poftise la un ceai și tot atunci porunci unei slugi să-l aducă pe căpitan. Copiii-cântăreți sosiră și îngenuncheară înaintea lui Ximen.

— De ce nu l-ai chemat și pe Li Ming? se miră Ying.

— Dacă nu vine singur, eu nu-l chem!

Ping An apăru în fugă, cu o invitație.

— Comandantul garnizoanei e aici. A descălecat, spuse. Oaspeții se retraseră în pripă într-o cameră de lângă salon, iar Ximen Qing, îmbrăcat în veșminte de ceremonie, îi ieși înainte, conducându-l în salon. Își făcură reverențe. Comandantul Zhou îl felicită pe Ximen pentru promovare, iar gazda mulțumi pentru oamenii și caii pe care Zhou i-i dăduse cu împrumut. Se așezară și Zhou întrebă despre primirea la împărat. Ximen Qing îi povesti cu de-amănuntul.

— Longxi nu se mai întoarce. O să-și ia familia în capitală?

— Luna ce vine. Am mijlocit să-i vândă casa onoratului He.

— Minunat! rosti ofițerul. Văd că așteptați oaspeți, adause.

— Oh, o simplă masă, pentru onoratul He. Fiind colegi, nu se putea să nu fac măcar asta.

Băură ceaiul, apoi comandantul se ridică.

— Într-una din zile, îmi voi aduna ofițerii și vă vom felicita pe amândoi.

— Nu vă osteniți. Vă rămân îndatorat pentru această vizită.

Se salutară, iar Zhou încălecă și plecă.

Ximen Qing se întoarse, se dezbrăcă de roba de ceremonie și li se alătură oaspeților. Căpitanul He sosi târziu după prânz. Se salutară, băură ceai, apoi își scoaseră veșmintele oficiale. Cercetând salonul, masa splendid pregătită, mai văzând și delicatesurile servite și ascultându-i și pe cei patru cântăreți, He înțelese cât de bogat era mai-marele său. Când petrecerea se încheie și oaspeții se retraseră, Ximen Qing merse la Lotus de Aur. Femeia se străduise din răsputeri să se arate proaspătă și atrăgătoare, îmbăindu-și trupul în apă înmiresmată. Când bărbatul intră, îi ieși în cale toată numai zâmbet. O chemă pe

Prunișor de Primăvară să aducă repede ceaiul. Folosi o sută de șiretlicuri să-i facă pe plac și să-i câștige inima și la fiecare cuvânt îl numea „stăpânul meu”.

— Cine ține la mine mai mult decât tine, dulceața mea? întrebă el.

Dragi cititori, favoritele sunt oricând gata să-și vrăjească soții, să-i scoată din minți, fără să se dea în lături de la nimic și înjosindu-se oricât de mult, fără pic de rușine. Nu în același fel se poartă soțiile de drept, care sunt cu bună-cuviință și virtuoase.

A doua zi, Ximen Qing și căpitanul He își avură prima lor înfățișare în noile lor posturi la *Yamen*. Urmă un banchet, muzicanții îi preamăriră în cântecele lor și Ximen ajunse acasă după prânz, urmat de soldații care îi aduseră alimente în dar. Wang al Treilea pusese o slugă să-l cheme pe Marele Mandarin și acesta era gata de plecare, când fu anunțată vizita Excelenței Sale An. Ximen Qing se îmbrăcă în fugă și îi ieși în cale. An fusese numit viceministru și purta cingătoare cu încuietoare de aur, iar însemnul slujbei era un fazan de argint. Era însoțit de numeroși slujbași. Intrară în salon zâmbind, salutându-se și felicitându-se unul pe altul.

— Învățăcelul acesta a trimis în câteva rânduri să întrebe dacă Siquan s-a întors sau nu, zise An.

— Într-adevăr. Nu am putut părăsi capitala înainte de primirea la Majestatea Sa.

Li se servi ceaiul, în cești de mare finețe.

— Învățăcelul acesta îndrăznește să vă ceară o favoare. Cai Xiaotang, guvernatorul din Jiujiang, al nouălea fiu al Marelui Tutor, e în drum spre capitală. Am primit o scrisoare de la el că va fi aici cât de curând. Eu, cu Song Songquan, Qian Yunye și Huang Taiyu vrem să-i oferim un banchet și ne-am gândit să-l găzduim în casa voastră. Ar fi posibil?

— Porunca preacinstitului mandarin este împlinită. Când are să fie?

— Pe douăzeci și șapte. Mâine vă trimit banii trebuincioși. Sunteți cum nu se poate mai bun!

Se mai turnă o dată ceai în cești, apoi oaspetele se ridică, încălecă și plecă.

Ximen Qing porni spre palatul Wang. Din poartă, înștiință gazda, prin cartea sa de vizită. Wang Al Treilea îi sosi în întâmpinare. În salon schimbară cuvenitele saluturi. La intrarea în salon, era inscripția: „Salonul fidelității de generații”, iar pe cele două laturi ale ușii, caligrafiile: „Copacii demni și cu tărie stau pururea sub vânt și brumă” și „Munții și râurile, cirigătorile și pietrele de tocilă sunt mereu altele”. Ximen Qing fu invitat pe locul de onoare. Slugile aduseră ceaiul, pe care gazda i-l oferi cu mâna sa. Tăifăsuiră o vreme, apoi li se serviră bucatele și băutura. Doi cântăreți le cântau.

— Vă rog să-mi îngăduiți s-o salut pe venerabila doamnă, rosti

Ximen.

Tânărul Wang porunci slugilor să anunțe în camerele interioare. Peste puțin, o slujnică îl pofti pe oaspete în spate. Wang al Treilea îl îndemnă pe Ximen Qing să se ducă, însă el îl rugă pe Wang să-l însoțească. Pătrunseră în salonul mijlociu. Doamna Lin se dichisise din vreme. Părul îi era aranjat, încărcat cu ornamente din perle și jad. Avea o robă stacojie, cu mâneci drepte, o cingătoare, cu aur și jad și o fustă cu broderie florală. Fața îi era, atât de pudrată, încât arăta albă ca argintul.

Ximen Qing se pregăti să-i facă o reverență și o rugă pe gazdă să se întoarcă pe locul de onoare.

— Sunteți oaspetele nostru, mărite, și locul de onoare vi se cuvine, se împotrivi doamna Lin.

Se poftiră îndelung, pentru ca apoi să se plece deopotrivă.

— Fiul meu deosebește cu greu binele de rău, grăi ea. Când a dat de necaz, v-a cerut sprijinul și dumneavoastră i-ați pedepsit pe tâlharii care l-au târât la rele. Nu știm cum să vă mulțumim! Astăzi am pregătit o simplă masă și v-aș ruga să luați loc la ea, iar eu am să îngenunchez, să vă arăt gratitudinea mea! De ce mi-ați trimis daruri? Nu știam ce să fac: mă simțeam stingherită să le primesc și nici nu le puteam respinge.

— Am fost chemat în Dongjing cu treburi și n-am avut cum veni să vă felicit de ziua dumneavoastră, doamnă. Acele lucruri sunt doar niște nimicuri bune pentru slugi. Văzând-o pe bătrână trasă mai într-o parte, îi grăi: tușă Wen, dă-mi o cupă, să-i ofer veneratei doamne de băut, în semn de viață lungă. Apoi îl chemă pe Dai An, care aduse o rochie cusută după ultima modă și brodată cu fir de aur. Puse rochia pe o tavă și i-o oferi gazdei. Strălucirea rochiei îi luă ochii doamnei Lin, bucurând-o peste măsură. Bătrâna sosi cu un ibric de argint și cu cupe de aur. Domnișorul vroi să cheme tinerii să cânte, dar doamna Lin ceru să se cânte de afară. După ce Ximen îi oferi o cupă cu alcool, îi oferi și ea una, iar domnișorul îi turnă și el oaspetelui. Bărbatul încercă să se încline în fața tânărului, însă doamna Lin îl opri:

— Ridicați-vă, mărite, el e cel ce se cuvine să vi se încline!

— N-aș îndrăzni. Cum se poate?

— Bunule și mărite domn, după rangul vostru îi sunteți ca un tată. Fiul meu n-a fost prea bine educat din copilărie, neavând norocul să se afle în preajma unor bărbați aleși. Dacă puteți, mărite, luați-l sub ocrotirea voastră și arătați-i care fapte sunt demne și care nu. Eu n-am să mă împotrivesc.

— Ați grăit cu multă pătrundere, preavenerată doamnă, dar domnișorul este și inteligent, și cu bun simț. E tânăr, se află abia la începutul vieții. Mai târziu are să le știe pe toate și se va descurca prea bine singur. Să nu vă faceți griji.

Wang al Treilea îi oferi trei cupe cu alcool și îi făcu patru reverențe. Apoi Ximen Qing se înclină înaintea doamnei Lin, iar ea îi răspunse la fel, zâmbind. Din clipa aceea, domnișorul îi vorbi lui Ximen numai cu „tată”. Doamna Lin îșsi sfătui fiul să conducă oaspetele în curtea din față, ca el să-și scoată veșmintele de ceremonie și să se schimbe.

Apoi bărbații se așezară la masă. Tinerii cântară. Când bucătarii aduseră mâncarea, Dai An îi dărui cu câțiva bănuți. După cinci feluri de bucate și două cântece, fură aprinse luminile. Ximen se scula să plece, însă tânărul îi ceru stăruitor să mai rămână, luându-l în bibliotecă. Aceasta se afla într-o clădire mică, joasă, alcătuită din trei încăperi, pline cu flori și copaci decorativi, cu mobilă elegantă și cu antichități. La intrare, pe o placă de aur era inscripția: „Corabia poeziei la Cele trei izvoare”, iar pe pereți erau agățate patru picturi clasice vechi.

— Ce vrea să spună „Cele trei izvoare”? întrebă oaspetele. Tânărul se codi să răspundă și până la urmă se mărturisi:

— Sanquan, Cele trei izvoare este numele poetic al nefericitului învățăcel dinaintea dumneavoastră, tată.

Ximen Qing nu zise nimic. Se aduseră vasele cu băutură și băură, punând să li se cânte. Din curtea interioară, doamna Lin veghea bucătarii și slugile să le servească la timp bucatele și delicatesurile. La al doilea *geng* oaspetele se ridică, amețit de băutură. Împărți bani bucătarilor și slugilor și se înapoie acasă. Merse drept la Lotus de Aur. Ea nu se culcase, însă își scosese tiara din păr și își fardase și își pictase chipul cu grijă. Avea ceaiul pregătit, iar în vasul de aur arsese oleacă de santal. Îl aștepta și când îl văzu, nu-și mai încăpu în piele de fericire. Îi luă roba și îi porunci lui Prunișor de Primăvară să-i prepare un ceai „Limbă de vrabie”. Bărbatul îl bău, iar slujnica îl ajută să se dezbrace. Apoi el se urcă în pat. La lumina lămpii, femeia își scoase podoabele, se descălță, își trase în picioare niște încălțări de noapte și sui lângă el. Rămaseră întinși unul lângă altul, picioarele împletindu-li-se. El își puse un braț sub cap, cealaltă mână strecurând-o după mijlocul femeii pe care o trase aproape. Trupul ei era catifelat, ca o piesă de jad bine șlefuită. Fețele li se atinseră. Se sărutară. Inimile li se zbăteau cu putere în piept, sfârtecându-i de dorință.

— Copila mea, grăi el, ți-a fost dor de mine cât am fost plecat?

— Inima mea te-a dorit în fiece clipă. Numai perna știe câte lacrimi am vărsat! Apoi iubita de Prunișor de Primăvară mi-a zis că prea mă frâng de disperare și și-a luat obiceiul să vină să joace șah cu mine. Jucam până la miez de noapte și dormeam împreună. Așa a fost, fratele meu. Nu știu însă ce-o fi fost în inima ta.

— Oh, mincinoaso! Toată lumea știe că am multe neveste, dar că la tine țin cel mai mult!

— Ba, mă ții cu amăgeli. Ești ca ăla care înfulecă orez din bolul său, dar stă cu ochii ațintiți la blidul plin! Parcă nu te știu eu! Ia adă-ți aminte ce-ai făcut din mine pe când te încurcaseși cu nevasta lui Lai Wang, de ajunseserăți împreună ca mierea și uleiul. Pe urmă Li Vaza ți-a făcut un băiat și mă priveai ca pe-o găină neagră. Ele s-au petrecut și uite că tot sluga ta e vie și zdravănă. Ești ca mâțișorul de plop, în voia vântului. Ce te-a apucat să te ții pe furiș cu Abundența? Ea e doică și e femeie cu bărbat. Dacă ai s-o tot duci cu ea, mâine-poimâine te trezești că ăla îți lasă oile în poartă. Acum ești demnitar. Ce-ai să faci dacă iese cu scandal? Când erai plecat, târfa asta s-a certat cu Prunișor pentru o scândură de rufe. Pe urmă mi-a strigat și mie câte cele și nu s-a lăsat bătută deloc!

— Ce te pui cu ea, copila mea, e doar o slugă! Are ea șapte capete și opt inimi ca să-ți facă față? Dacă ridici brațul, ea știe că poate să treacă, iar dacă îl lași în jos, stă locului.

— Frumoase vorbe, n-am ce zice! De când Li Vaza s-a dus, ea e mare și tare acolo. I-oi fi făgăduit că dacă te slujește bine, o faci stăpână acolo. Hai, spune drept!

— Sfârșește cu prostiile! Cum să rostesc una ca asta? Dacă vrei s-o ierți, mâine o aduc aici și o pun să îngenuncheze la picioarele tale.

— N-am nevoie de închinăciunile ei, dar să nu te mai culci cu ea! ceru femeia.

— Când dorm acolo, o fac din iubire pentru Vaza, fiindcă acolo am tăblița sufletului ei. Cui i-e gândul la altceva?

— Nu te cred, fiindcă ești mare mincinos. Sora Li a murit de peste o sută de zile, de ce-i mai păstrezi tăblița? Dar tu te duci nu pentru tăblița sufletului Vazei, ci pentru un trup!

— Ascultă, putoareo! se supără bărbatul, de când ești tu paza mea?

— Dacă nu ți-aș fi fost, sclav afurisit, de mult ai fi suit la ceruri! spuse Lotus de Aur. Pricep eu prea bine că nu-ți vine să te desparți de curvă. Atunci să-mi ceri mie voie de câte ori te duci la ea, iar dacă ea vrea ceva, întâi să-mi zică mie și nu să cerșească de la tine. Dacă nu mă ascultați, dau totul în vileag și o să crăp și eu cu târfa ta de gât! Parcă s-ar fi sculat din morți Li Vaza și te-a vrăjit din nou. Eu sunt un nimic, un gunoi, acolo, marfă cerșetoare, piersică putredă! Ești ca un cuib de fasole verde care n-a fost bine legată de arac, dar are mama ac de cojocul vostru!

Bărbatul râse. Adormiră târziu, după al treilea *geng*.

A doua zi erau încă în pat, când Dai An îi arătă lui Prunișor de Primăvară o carte de vizită.

— Stăpânul s-a sculat? întrebă. Excelența Sa An a trimis printr-un om bani, băutură și patru vase cu pomișori decorativi.

— Spune-i să aștepte. Stăpânul doarme.

— Omul are de făcut un drum lung, nu se lăsă sluga.

Ximen Qing auzi și ceru invitația, pe aceasta fiind trecute lucrurile transmise, adică opt *liang* de argint, băutură și flori. Se sculă și, fără să se pieptene, își puse boneta și roba și trecu în salon. Porunci ca omul să fie chemat și acesta îi înmână argintul și îi înfățișă vasele cu pomi: prunișori roșu și alb, iasomie și magnolie. Mulțumit, Ximen răspunse printr-o carte de vizită, iar mesagerului îi oferi cinci *qian*.

— Doresc să aduceți trupa Sarea mării.

Ximen Qing puse să rânduiască arbuștii decorativi în bibliotecă, iar pe Dai An îl mână să tocmească trupa. Era ziua lui Pavilion de Jad și el chemă actori pentru petrecerea din seara aceea.

Ying Bojue luase cinci invitații și avea de gând să-l trimită pe fiul său, Ying Bao, la cărturarul Wen, să i le scrie. Pe douăzeci și opt, noul său născut împlinea o lună și le poftea pe cele cinci neveste ale lui Ximen Qing. Apoi se trezi cu Li Ming, care îi adusese două rațe prăjite și două vase: cu băutură, cerându-i]n schimb să vorbească pentru el Marelui Mandarin.

— Eu n-am nimic cu chestiunea în care s-a băgat Laur, lămuri el. Iar dacă stăpânul nu mă mai ia în seamă, pierd în afaceri. Astăzi am auzit că Lai An a tocmit doi cântăreți, de ziua celei de a treia stăpâne și alți patru pentru mâine seară. Iar eu rămân pe dinfară. Cum să nu fiu neliniștit, nemernicul de mine? Fă ceva pentru mine, unchiule, și am să vă cad în genunchi!

— Tot timpul ajut pe câte cineva, rosti Bojue, și am s-o fac și pentru tine. Câte fapte de bine n-am săvârșit eu! Ia-ți darurile înapoi, că eu știu cum îți câștigi tu banii. Vino cu mine și îi voi vorbi eu fratelui cel mare, pe îndelete.

— Dacă nu primiți cadoul, nu merg, unchiule, spuse Li Ming. Știu că n-aveți nevoie de ele, însă numai așa îmi pot arăta și eu prețuirea pe care vi-o port.

După multe stăruințe, Ying Bojue acceptă lucrurile și dădu treizeci de bănuți hamalului care le cărase. Ieșiră pe poartă și se îndreptară spre casa lui Ximen Qing, aflată peste drum de locuința lui cea mare. Bătură în poartă și Bojue întrebă de venerabilul cărturar. Acesta scria invitații șezând la fereastră și îi pofti înăuntru. Hua Tong le deschise și Ying intră în camera din mijloc. Cărturarul se ivi, se salutară și luară loc.

— Unde ai pornit-o atât de dimineață? întrebă el.

— Îndrăznesc să te rog să-mi caligrafiezi câteva invitații cu penelul tău măiestru. Pe douăzeci și opt, băiatul meu cel mic împlinește o lună și aș vrea să le invit pe doamnele lui Ximen.

— Unde sunt? Dă-mi-le.

Ying îi porunci fiului să-i înmâneze invitațiile. Cărturarul merse cu ele în biblioteca să le completeze, însă abia terminase două și Qi Tong veni la el în fugă.

— Mai scrie încă două, maestre. Stăpâna cea mare vrea să le poftească și pe doamnele Qiao și Wu. I-ați dat lui Qin Tong celelalte două cărți pentru doamna Han și mătușa Meng?

— Le-a văzut ginerele Chen și acum sunt pe drum. Pe urmă mai faceți încă patru, pentru doamna Huang a Patra și doamnele Fu, Han și Gan. Vine Lai An să le ia.

Qi Tong se duse cu cele două cărți de vizită și îndată apăru Lai An. Ying îl întrebă dacă stăpânul este acasă și sluga îi zise că este în salon, fiindcă se întorsese târziu de la Wang al Treilea. Cu cărțile de vizită în mână, Ying Bojue trecu strada împreună cu Li Ming.

Ximen Qing era încă nepieptănat. Se afla în salon, primind daruri și trimițând cărți de vizită, drept mulțumire. Îl pofti pe Bojue să se așeze. Acesta mulțumi pentru cadoul ce i-l făcuse cu câteva zile mai înainte și îl întrebă pentru ce erau rânduite mesele în salon. Ximen Qing îl înștiință de banchetul în cinstea fiului Marelui Tutor.

— Inviți actori sau cântăreți? ținu să afle Bojue.

— An a cerut actori, dar eu am chemat și patru copii-cântăreți.

— Pe cine anume?

Ximen îi spuse pe nume și Ying se miră că Li Ming nu era printre ei.

— El e acum ajuns și nu mai vrea să știe de casa mea! zise Ximen Qing.

— Ce vorbă-i asta, frate mai mare? Cheamă-l numai și are să vină. Azi dimineață a sosit plângând la mine. Mi-a zis că n-are nicio legătură cu cele ce s-au petrecut cu Laur și că el te-a slujit atât amar de ani. E un copil și nu câștigă mai nimic. Dacă tu nu-l mai chemi, mulți se vor teme să-l mai tocmească. Apoi, ridică glasul și-l strigă pe Li Ming: Vino și zi-i stăpânului ce ai pe suflet, îl îndemnă. Până și cea mai pocită noră își vede din când în când socrul!

Li Ming așteptase dincolo de ușă, drept ca o stană de piatră, ascultându-i. Când se auzi strigat, intră repede și îngenunche, bătând mai multe mătănii.

— Cercetează încă o dată, stăpâne! glăsui. Dacă am cel mai mic amestec în cele întâmplate, umilul de mine să fie călcat în picioare de cai, zdrobit în bucăți de trăsuri, ori să sfârșească de mâna gâdelui! Bunătatea voastră pentru mine a fost înaltă cât cerul, stăpâne, și pricep prea bine că nu o să ne putem răscumpăra în veci, eu și toți ai mei. Dacă nu mă vreți, ceilalți or să-și bată joc de mine și or să mă nesocotească. Ce alt stăpân să-mi găsesc?

Tăcu, izbucnind în plâns și stând mai departe în genunchi pe pământ.

— Frate, hai să împăcăm lucrurile, îl povățui Bojue pe stăpân. Cei mari nu iau în seamă la greșelile celor mici. El nici n-are vreo vină și chiar de-ar avea-o, uite, își cere iertare!

— Unchiul al Doilea grăiește adevărul. O greșeală se poate îndrepta, iar de acum înainte voi fi cu mai multă luare-aminte.

Ximen Qing rămase o vreme tăcut, apoi spuse că îl iartă numai la stăruințele fratelui său de cruce.

— Mulțumește iute! se repezi Bojue.

Li Ming bătu câteva mătănii, se ridică și se trase deoparte. Ying îi arătă invitațiile. Ximen Qing se uită la ele și îi ceru lui Lai An să le ducă doamnei Luna, împreună cu cutia.

— Nu știu dacă vor putea veni. Mâine e ziua soției a treia și pe douăzeci și opt soția principală merge în vizită la doamna Xia.

— Frate, tu mă omori cu zile. Dacă nu-mi vin cumnatele, în cine să mă încred? De vreme ce grădina e încărcată de roade, plec singur să mă servesc.

Dar Lai An se întoarse cu cutia goală.

— Stăpână cea mare primește invitația, zise.

Bojue îi spuse fiului său să ia cutia.

— Ți-ai bătut joc de mine, frățioare. Dacă mă refuza, îmi izbeam capul de zid până mi-ar fi zis da.

Ximen îl rugă să aștepte până se dichisește, urmând să mănânce împreună. El o luă spre curtea interioară.

— Ei? rosti Ying către Li Ming. Ce ți-am spus eu? Cei bogați se îmbufnează deseori, însă e o zicală: pumnul mâniat nu cade niciodată pe un chip zâmbitor. În zilele noastre, oamenii s-au nărăvit să fie măguliți Chiar de ai bani și vrei să faci negoț, trei părți din cele pe care le pui la bătaie trebuie să fie purtare plăcută față de clienți. Dacă te arăți bățos, cui îi pasă? Tot ce se cade să știi, este să te dai după împrejurări, ca apa. Numai așa te alegi cu ceva în viață. Dacă te ții mare și tare, alții se înfruptă de plesnesc și tu o mierlești de foame! Dacă l-ai servit ani în șir, de ce nu-i cunoști firea? Mâine spune-i lui Laur să se înfățișeze și ea cât treaba e caldă și doborâm doi iepuri dintr-o lovitură. Să vină s-o felicite pe stăpână a treia, îi cere și lui iertare și cu asta gata!

— Aveți dreptate, unchiule. Am să-i zic mamei.

Lai An așează o masă și Ximen Qing se înapoie pus la punct. Întrebă despre Sun și Zhu. Ying îi spuse că le vorbise și că ei se juraseră să nu mai aibă nicicând de a face cu tânărul Wang.

— Am aflat că ieri ai fost poftit la Wang. Nu mi-ai spus mai înainte.

— A fost o mică petrecere. Mi s-a cerut să-l iau pe domnișor sub ocrotirea mea, ca pe un fiu. Dar să știi că nu-i împiedic să meargă la el. Ce-mi pasă? Doar nu e fiul meu de sânge.

— Dacă crezi ce spui, sunt sigur că au să se înființeze să-ți ceară iertare.

— N-au decât să vină, dar nu e cazul să-și ceară iertare, încuviință el.

Dai An aduse mâncăruri delicioase. Ximen Qing bău fiertura de orez, în vreme ce Bojue mâncă orez obișnuit.

— N-au sosit copiii-cântăreți? întrebă Ximen Qing.

— Sunt aici, stăpâne, îl vesti Lai An.

Han Zuo și Shao Jian intrară și îngenunchează.

— Du-te și mănâncă și tu cu ei, îi zise el lui Li Ming.

Tinerii ieșiră. Târziu, Ying se ridică.

— Plec. Ai mei or să fie îngrijorați. În familii umile ca a mea, orice lucru se face cu trudă mare. Totul trebuie cumpărat, de la vatră până la ușa salonului.

— Du-te și fă-ți treburile, îl povățui Ximen, iar diseară vino și îngenunchează în fața doamnei a treia, spre a-i dovedi pietatea filială.

— Am să vin, cum nu, iar a mea are să-i trimită daruri, spuse și se făcu nevăzut.

Capitolul LXXIII

Mai târziu, Ximen Qing merse în Sala Primăverii Ascunse și îi urmări pe zidarii care făceau o sobă prelungită cu un pat, cu vatra afară, pentru ca florile să nu sufere din pricina fumului și a prafului de cărbune. Ping An i se înfățișă cu o cutie cu daruri din partea comandantului Zhou, a unor ofițeri și a eunucilor Liu și Xue. Fiecare pusese câte cinci *xing* de argint și două batiste. Le acceptă și porunci să i se dea o carte de vizită omului care le adusese.

Începură să sosească oaspeții. Doamnele Yang, Wu și Mama Pan se înființă primele. După ele urmară măicuțele Xue și Wang, Miao Chu, Miao Feng și Orhideea, toate încărcate de daruri. Doamna Luna le oferi ceai, în camerele ei. Celelalte neveste fură de față să întâmpine oaspeții, apoi se retraseră în camerele lor. Lotus de Aur se trezi la ușă cu călugărița Xue, care îi adusese, cum se înțeleseseră, leacul pentru sarcină. Având grijă ca nimeni să nu le vadă, i-l strecură în mâini, șoptindu-i:

— Așteptați până într-o zi *Renzi* și luați-l pe inima goală. Seara vă culcați cu bărbatul și o să rămâneți neapărat grea. Doamnei din curtea interioară tot eu i-am oferit leacul și iat-o cu burta mare. V-am făcut și un farmec, să-l coaseți în punguța pentru parfum și să-l purtați mereu la dumneavoastră, dacă vreți să iasă băiat. Niciodată n-am dat greș.

Bucuroasă, Lotus de Aur puse leacul și descântecul într-o cutie și căută pe calendar. Data de douăzeci și nouă era zi *Renzi*. Îi întinse măicuței trei *qian*.

— Ia, aici, o nimica toată, pentru de-ale gurii. După ce nasc, o să-ți dau mătăsuri să-ți faci rochii.

— Să fie pentru numele și slava lui Buddha, eu nu sunt inimă apucătoare ca Wang. Mai ții minte slujba pentru răposată? A făcut

scandal grozav, cum că eu aș fi înlăturat-o de la ea și nici azi nu mă iartă. Dar nu-mi pasă. Eu știu că făptuiesc numai bine și că scap oamenii de la necaz.

— Mata urmează-ți faptele bune, măicuță, o îndemnă Lotus. Nu toată lumea poate să fie pe potriva noastră. Să nu-i zici nimic de leac.

— Jur că n-o să ajungă vorba la alte urechi! Anul trecut eu am făcut rost de leac pentru stăpâna principală și Wang nu m-a lăsat până n-a pus mâna pe jumătate din ce primisem. O călugăriță care nu se înfrânează de la nimic, strânge banii grămadă și nu lasă să-i pice cât de cât ceva în schimb! După moarte, are să renască într-o vietate mai rea decât o sălbăticiune încornorată!

Lotus de Aur o strigă pe Prunișor de Primăvară să vină cu un ceai pentru măicuță. Călugărița îl bău, trecu în casa Vazei să se prosterneze înaintea tăbliței mortuare, apoi se înapoie în curtea interioară.

După amiază, doamna Luna întinsese mesele în casa ei și le poftise acolo pe toate doamnele și pe cele două călugărițe. Focul era făcut, numai bun pentru încălzirea băuturii. Odată încălzită, slugile o turnară în cupe de jad. Împodobită ca o adevărată statuietă din jad, Pavilion de Jad ridică o cupă și i-o întinse lui Ximen Qing. Apoi se înclină în fața fiecărei doamne. Chen Jingji și soția sa erau și ei acolo. Mâncăruri speciale pentru aniversare fură rânduite pe masă. În vreme ce ospătau, Lai An vesti că Ying Bao adusese o cutie cu daruri. Bărbatul îi spuse doamnei Luna să accepte cadoul și să-i întoarcă mulțumiri, printr-o carte de vizită.

— Invită-i pe unchii Ying și Wu, îi porunci el slugii. Mă îndoiesc că doamna Ying va încuviința să vină, însă el nu se va lăsa rugat de două ori. Noi îi vom răspunde la cadou altădată.

Lai An îi dădu lui Ying Bao cartea de vizită și băiatul merse acasă. Ximen Qing își aminti că la sărbătoarea de mai înainte a zilei lui Pavilion de Jad, Li Vaza se afla cu ei. Simți durere grea în inimă, iar lacrimi i se scurseră pe obraji. Peste puțin, Li Ming și ceilalți doi tineri intrară. Doamna Luna dori un cântec despre păsările perechi, însă bărbatul o opri.

— Cântați „Mi-aduc aminte al flautului ghiers”, porunci el. Tinerii schimbară instrumentele, le acordară și începură: „Mi-aduc aminte-al flautului ghiers / Unde ești tu, minune, cu făptura ta de jad”. Când ajunseră la stihurile: „Ea, pentru mine, își scosese roba de mătase / Și azalee roșii am văzut pline de sânge”, Lotus de Aur înțelese că el e tot cu gândul la Li Vaza.

— Fiule, îl înțepă ea, ești la fel ca Porcul[88] care stătea fără pic de foc în prăvălia măcelarului. De ce te arăți atât de singur și de abătut? Ea doar fusese femeie măritată, n-o luaseși de fată. Atunci despre ce sânge pe flori de azalee poate fi vorba? Om fără rușine ce ești!

— Ascultă cântecul, sclavă neobrăzată! răspunse el. Cine se

gândește la una ca asta?

Cântăreții continuară:

Tânjind femeia după primăvară
Și-a pus în gând să fugă din palat.
Am eu tăria urma să-i țin iară
Ori, flori de lângă zid, mă pun pe adunat?

Ximen Qing ascultă gânditor, cu capul în jos. Când cântecul se termină, Lotus de Aur nu-l iertă deloc și se luară amândoi la ciondănit. Doamna Luna nu răbdă așa ceva.

— Soră a cincea, se amestecă ea, ce ai cu amândoi, de ții să te arăți mai îndreptățită decât oricare alta dintre noi? Doamna Yang și cumnata mea sunt singure dincolo. N-ar fi bine să te duci la ele, cu încă cineva? Vin și eu numaidecât.

Lotus de Aur și Delicata Li ieșiră.

Chiar atunci, Lai An înștiință că fusese cu cartea de vizită la doamna Ying, iar soțul acesteia și Wu cel mare aveau să sosească dintr-o clipă într-alta. Stăpânul îi porunci să-l cheme și pe cărturarul Wen și-i ceru soției principale ca bucatele să-i fie trimise în față. Se sculă și plecă, luându-l cu el pe Li Ming. Când intră, Ying Bojue se afla deja acolo. Ximen îi mulțumi pentru daruri și-l îndemnă să-și lase soția să le facă o vizită într-una din zilele următoare.

— Tare mi-e teamă că n-o să poată veni, zise Ying, ea are toată casa pe mână…

Peste puțin, apăru și cărturarul.

— În cursul dimineații v-am obosit mult, zise Ying Bojue, împreunându-și mâinile, în semn de scuză.

— Câtuși de puțin, răspunse Wen.

Apoi sosi Wu cel mare. Salută și luă loc. Qin Tong aprinse lampioanele, iar ei se așezară în jurul sobei. Lai An aduse băutura și pahare. Ying Bojue observă că Ximen purta o robă de mătase verde închis, pe care era brodat un dragon în cinci culori și acela își ținea gura deschisă, arătându-și dinții fioroși. Capul, cu coame, al dragonului era o grozăvie, iar mustățile și părul îi stăteau țepoase, zbârlite și aceasta datorită culorilor vii ale firelor din țesătură, galbene și verzi. Dragonul părea cu viață în el și încolăcit chiar pe trupul bărbatului. Ying aproape că se înfricoșă.

— De unde ai veșmântul, frate mai mare? întrebă.

Ximen Qing se ridică, zâmbind.

— Uită-te bine la el. Ce părere ai? De unde să fie? îl întrebă.

— Ce să zic?

— Mi l-a dăruit eunucul He. Luam masa la el, mi se făcuse frig și atunci el mi l-a oferit. E cu un dragon zburător. Împăratul îi dăruise

unul nou și atunci el mi l-a dat mie pe acesta. Recunosc că pentru mine e o mare onoare.

— Face o avere, frățioare, îl prețui Bojue, și mai e și purtător de noroc. Ca mâine ajungi guvernator și o să îmbraci pe merit o asemenea robă. Păcat că atunci o să ne părăsești.

Sluga turnă în pahare, iar Li Ming cântă.

— Mă duc să-i ofer doamnei a treia o cupă și mă întorc, rost Ying.

— Fiul meu, dacă vrei să arăți ce inimă supusă ai, mergi și îngenunchează, fără vorbă multă! îl povățui Ximen.

— Eu aș putea prea ușor îngenunchea, dacă alții n-ar fi geloși, cu toate că nu au de ce, fiind eu cineva în casa asta. Ce-ar fi s-o faci tu în numele meu?

Ximen Qing îl plesni peste cap.

— Ce grozav ești tu, câine! glumi.

— Sunt sau nu, copiii n-au voie să mă atingă.

O ținură astfel tot într-o glumă, până ce Qin Tong le aduse „tăiței de viață lungă”. Ximen își îmbie oaspeții, porția sa trecându-i-o lui Li Ming, deoarece el mâncase. Tânărul se înfruptă din ei, apoi își luă instrumentul. Gazda își rugă cumnatul să-i ceară un cântec.

— Ce vrea el, ce știe mai bine, fu de părere Wu.

— Unchiului Wu îi place mult „Vasul de lut”, spuse în locul lui gazda.

Sluga umplu paharele, iar Li Ming cântă, acompaniindu-se la *zheng*, după care se retrase.

Lai An se apropie de stăpân și îl întrebă câți bucătari îi trebuiau pentru a doua zi.

— Șase bucătari și doi maeștri în prepararea ceaiului și în încălzirea băuturii. Vor fi cinci mese, hotărî Ximen Qing.

Wu vru să afle cine avea să sosească a doua zi și cumnatul său îl lămuri.

— Atunci e bine, se bucură Wu.

— Ce vrei să spui?

— Depozitele de care m-am ocupat eu sunt sub supravegherea lui. Te-aș ruga, cumnate, să ai bunătatea și să-i strecori să privească mai cu îngăduință munca mea.

— Fă un scurt raport și lasă pe mine.

Wu se grăbi să-i mulțumească.

— Fiți liniștit, stimate domn, grăi Bojue. Dacă nu se îngrijește pentru dumneavoastră, pentru cine altul s-o facă? Cu puțină străduință, săgeata își lovește ținta.

Băură până la cel de al doilea *geng*. La plecare, Ximen Qing îi spuse lui Li Ming să se înfățișeze și în ziua următoare. Slugile strânseră masa. Auzind că oaspeții au plecat, femeile se retraseră în camerele lor.

Lotus de Aur nădăjduia ca bărbatul să meargă la ea și alergă acasă într-un suflet, însă îl zări trecând de poarta laterală și pătrunzând în camerele principale. Făcu atunci calea întoarsă și se ascunse sub fereastră, în umbră, trăgând cu urechea.

— De ce v-ați înapoiat, doamnă a cincea? o întrebă Fluier de Jad. Ce e cu mătușa?

— Ei, tot cu bătrânețile ei, o dor oasele și s-a culcat, răspuse Lotus.

Chiar atunci, din casă se auzi glasul doamnei Luna:

— Ce te-a apucat de ai tocmit aceste prăsile de broaște țestoase? Nu i-am mai văzut până acum și habar n-au sa cânte. Ne-au plictisit, zicând întruna „Floarea de prunișor”.

— Ați cerut fiecare alt cântec și bastarzii s-au pierdut de tot, zise Pavilion de Jad. Altfel, au cântat fără încetare.

— Îi cheamă Han Zuo și Shao Qian, spuse bărbatul.

— Nu mă privește cum îi cheamă! nu se lăsă doamna Luna.

Atunci Lotus de Aur intră tiptil, se rezemă de cuptorul încălzit și se băgă în vorbă:

— Sora principală le-a cerut un cântec și el s-a amestecat pe nepusă masă cu „îmi amintesc…” nu știu ce flaut. Sărmanele corcituri, nici nu mai știau de cine să asculte!

— De unde te-ai ivit, slugă a cincea? se întoarse Pavilion de Jad spre ea. Am tras o sperietură! Parcă ai fi o stafie. Ești de multă vreme în spatele meu?

— Stă de mult acolo, adeveri Jad Mic.

— Te crezi prea deștept, frate! grăi Lotus de Aur către Ximen Qing. Îți închipui că nu te simte și nu te ghicește nimeni? Fusese ea fată mare? Nu. Era ca și mine, la al doilea măritiș. Atunci de ce vorbești de florile de azalee pline de sânge, după ce ea și-ar fi scos fusta? Ce ai de zis? Aș putea să vin cu martori, dar n-o fac. Te-aș întreba numai, de ce le-ai spus prietenilor că de când ea a murit, nimeni nu-ți mai face mâncarea mult dorită? Ca și cum, dacă se prăpădește măcelarul, am mânca porcul cu păr. Cu tot pe el! Noi, femeile tale, ce suntem? Dar să lăsăm asta. Uite, sora cea mare ține casa pe mână și tu n-o iei în seamă. Numai aceea era grozavă! Atunci de ce n-ai fost în stare să o ții în viață? Apoi, cum trăiai înainte de a o avea pe ea? Acum nimeni și nimic nu-ți mai este pe plac! De câte ori vine vorba de ea, te ia cu dureri de inimă! Pe de altă parte, ai și găsit pe cineva în loc, care te bucură peste măsură. De ce numai apa din casa ei e dulce?

— Soră a cincea, cei buni viețuiesc puțin, iar cei răi și o mie de ani! Se zice că jadul bun se cere șlefuit! Noi suntem marfă proastă, nu-i suntem pe plac și atunci lasă-l să-și facă voile!

— De ce să-l las? Spusele lui m-au rănit, răspunse Lotus de Aur.

— Ce minciuni îndrugi acolo, putoare mică? Cui am zis eu treburile alea? se apără bărbatul.

— Știi prea bine că lui Ying și Wen, în ziua când l-ai ospătat pe fericitul Huang. Dacă ea ar trăi, așa ai rostit, noi celelalte am putea să crăpăm cu toatele, că ție nici că ți-ar păsa! Ia-ți alta ca ea în loc și gata, tâlhar fără rușine, marfă fără rădăcină!

Furios, bărbatul sări de pe locul său, gata s-o lovească cu piciorul, dar până să ajungă la ușă, femeia și dispăruse. În schimb dădu peste Prunișor de Primăvară și o prinse cu brațul pe după umeri, luând-o cu el în curtea din față. Pricepând că e beat, doamna Luna găsi cu cale să se descotorosească de el, ca să poată asculta în tihnă predicile călugărițelor. Ea o sfătui pe Jad Mic să ia un lampion și să-l conducă unde i-o fi voia. Lotus de Aur și Fluier de Jad rămăseseră în coridorul întunecat și el trecu pe lângă ele, fără să le simtă.

— Se duce la dumneavoastră, doamnă, șopti Fluier de Jad.

— E beat și se aprinde iute! Îl las să adoarmă și merg apoi și eu, răspunse Lotus.

— Stați, aici, doamnă, mă reped să iau niște fructe, să-i duceți Mamei Pan, zise Fluier de Jad și se strecură în cămară, întorcându-se numaidecât cu ele. Femeia le puse în mânecă și plecă spre casă. Pe drum, se întâlni cu Jad Mic.

— Vă caută stăpânul, doamnă a cincea, o vesti ea.

Lotus de Aur se opri înaintea ușii, muncită de un gând. Se furișă până sub fereastră, uitându-se în casă. Ximen Qing se distra cu Prunișor și ca să nu-i stinghereasc㠍 ea trecu în camera alăturată și îi dădu fructele Crizantemei de Toamnă.

— Mama doarme? întrebă.

— Doarme de mult, răspunse slujnica.

Lotus de Aur îi porunci să pună deoparte fructele, iar ea se înapoie în curtea interioară. Doamna Luna, Delicata Li, Pavilion de Jad, Orhideea și cele două musafire o ascultau pe maica Xue. Lotus de Aur intră, zâmbind.

— L-ai stârnit și s-a luat după tine, o primi soția principală. De ce ai venit aici, în loc să-l culci, să se liniștească? Tare mi-e teamă că o să te bată!

— Chiar gândești că o să cuteze una ca asta?

— Prea i-ai grăit aspru și era beat. Tuturor ne-a fost frică, întreci măsura!

— M-a supărat și nu-mi pasă, fie ce-o fi! Soția lui cere un cântec, iar el poruncește altul, pe inima lui. Era ziua sorei Meng, iară nu prilejul pentru astfel de cântece! Aceea a murit, gata, ce-i cu atâta jale și cu atâta dor? Eu una nu pot sa înghit așa ceva!

— Ce tot aveți, că eu nu înțeleg nimic? întrebă doamna Wu. Cumnatul abia apăruse și voi l-ați pus pe fugă.

— N-ai cum să pricepi, cumnată. Lui i-a venit în minte că acum un an, de ziua sorei Meng, Li Vaza era cu noi. Atunci a vrut un cântec în

amintirea ei, sora Lotus s-a luat de el și asta e tot.

— Lăsați bărbatul să facă ce-i place! le povățui doamna Yang. Știu și eu ce zdrobit a fost la moartea femeii.

— N-avem nimic cu cântecul, lămuri Pavilion de Jad. Sora a cincea a înțeles unde lovea el. El a vrut s-o ridice în slăvi pe Li Vaza, asemuind-o cu cea din cântec. Or cântecul zicea despre doi tineri care nu trăiau decât unul pentru altul, înfruntând orice piedici. De-aia n-a răbdat ea și s-a apucat să se certe cu el.

— Îmi dau seama, recunoscu doamna Yang. Ce minte ascuțită ai, soră Lotus!

— Cunoaște orice cântec. Spune-i începutul și ea ți-l zice până la capăt, glăsui doamna Luna.

— Dintre cei trei-patru copii ai mei, sluga asta mă pune pe gânduri! glumi Pavilion de Jad.

— Vă fac un bine și voi mă luați peste picior, se burzului Lotus.

— Soră bună, îngăduie-i bărbatului să-și facă mendrele, vorbi doamna Yang. Știți zicala: o noapte soț și soție e de ajuns pentru o sută de nopți de bună viețuire. O sută de pași împreună ți se întorc mereu în minte. Ea a murit prea neașteptat și lui i s-a părut ca și când i s-ar fi retezat un deget! Cum să nu stea cu gândul la ea?

— Să stea, dar nu toată vremea! sări Lotus. Suntem toate nevestele lui, ce rost are să ne batjocorească și să ne nesocotească pe noi, celelalte?

— Ce repede se mai petrece și vremea! grăi doamna Wu. Se fac o sută de zile de la moartea ei!

— Când? întrebă doamna Yang.

— Pe douăzeci și șase din luna a douăsprezecea, spuse doamna Luna.

— Ținem o slujbă? se repezi o călugăriță.

— O să facem una, dar de Anul Nou! glăsui doamna Luna.

Jad Mic le dădu câte o ceașcă cu ceai. După ce băură, Doamna Luna își spălă mâinile și aprinse santal. Xue se puse iarăși pe predică. Le vorbi cum sfântul Wu Jie a prins mare drag de Lotus Roșu și cum, sub numele de Dongpo, Dâmbul Răsăritean, s-a înapoiat pe pământ pentru ea. Busuioc, slujnica lui Pavilion de Jad, se înfățișă cu două cutii cu bucate din legume, preparate migălos și cu plăcinte din fructe. Ea luă vasul cu miresme de pe masă și puse în locul lui mâncarea. Turnă ceai fierbinte în ceștile măicuțelor, celorlalte femei aducându-le alcool. Doamna Luna jucă zaruri cu Orhideea. Lotus de Aur învinse, cu ajutorul lui Fluier de Jad, care îi făcuse până atunci semne pe sub masă.

— Las-o să joace cu mine și om vedea cum o scoate la capăt! spuse Pavilion de Jad, însă o izgoni pe Fluier de Jad de lângă Lotus.

Lotus de Aur mâncă bătaie și fu nevoită să dea peste cap câteva

cupe pline. Amețită, nu fu în stare să mai rămână și o porni la ea. Bătu până nu mai putu în portița din colț. În cele din urmă, Crizantema de Toamnă apăru, cu ochii umflați.

— Dormeai, sclavă puturoasă? o ocărî ea.

— Nu, stăpână, zise slujnica.

— Ba dormeai, de ce mă minți? Ce îndărătnică ești! De ce nu mi-ai ieșit înainte? Stăpânul doarme?

— Cred că s-a și săturat de somn!

Femeia intră în camera ce se afla față în față cu dormitorul său, se dezbrăcă și se întinse pe cuptor, să se încălzească. Avu chef să bea un ceai și Crizantema i-l prepară grabnic.

— Ce mâini nespălate ai, slugă puturoasă! Nu beau lăturile astea! Spune-i lui Prunișor să ia alt ibric, să fiarbă apă proaspătă și să-mi facă un ceai tare, amar.

— Ea doarme dincolo, cu stăpânul. S-o scol?

— Ei, las-o să doarmă.

Crizantema de Toamnă nu ascultă și intră în dormitor. Prunișor de Primăvară zăcea pe pat de-a curmezișul, la picioarele stăpânului.

— A sosit stăpâna și vrea ceai, o zgâlțâi ea, trezind-o din somn. Te scoli?

— Și ce dacă a venit, slugă afurisită! Ce te iei de mine! rosti buimacă Prunișor.

Se ridică în picioare și ieși clătinându-se. Se rezemă de cuptor, frecându-se la ochi.

— De ce-ai trezit-o din somnul cel mai dulce, slugă blestemată? o certă Lotus pe Crizantema. Vezi că ți-a căzut baticul și ai pierdut un cercel, glăsui către Prunișor.

Slujnica se pipăi, apoi luă lampa și merse să caute cercelul. Dădu de el la picioarele patului doar după îndelungi bâjbâieli.

— Unde era? întrebă stăpâna.

— Numai aia e de vină! M-a sculat dintr-odată, el s-a agățat de inelul draperiei și mi s-a smuls ddn ureche.

— I-am spus să te lase, dar ți-ai găsit cine să mă asculte!

— Mi-a spus că vreți ceai.

— Chiar vreau, dar n-am lăsat-o să-mi facă ea. Are mâinile prea murdare.

Prunișor de Primăvară clăti un ibric și-l puse pe plită, zgândărind focul și mai aruncând în el câțiva cărbuni. Când apa fu fiartă, spălă o ceașcă, puse în ea o mână bună de frunze de ceai, turnă apă și-i întinse stăpânei ceașca plină.

— Stăpânul doarme de mult? întrebă Lotus.

— Da. M-a întrebat unde sunteți și i-am zis că n-ați venit încă din curtea interioară.

Femeia bău.

— Am adus câteva fructe. Mi le-a dat Fluier de Jad, pentru mama. Sluga asta ți-a spus de ele?

— Nu.

— Unde sunt fructele? întrebă Lotus pe Crizantema de Toamnă.

— În dulap, răspunse slujnica și merse după ele.

Femeia le numără și îi ieși lipsă o mandarină.

— Unde e? întrebă.

— Stăpână, eu le-am băgat în dulap de cum mi le-ați dat. Doar nu gândiți că am înnebunit și m-am apucat să mănânc din ele.

— Tot tu faci gură, slugă afurisită? o blestemă Lotus de Aur. Dacă n-ai furat-o și înfulecat-o tu, unde este? Ți le-am dat doar în mână. Ori oi fi crezut că ți le-am adus să-mi arăt dragostea pentru tine. Arde-i zece perechi de palme, îi porunci lui Prunișor.

— Îmi murdăresc mâinile de obrajii ei jegoși! zise Prunișor de Primăvară.

— Adu-o încoace!

Prunișor o îmbrânci spre stăpână, iar aceasta o apucă strâns de umărul obrazului.

— Recunoaște, slugă, ai mâncat-o sau nu? Dacă mărturisești, te iert, iar dacă nu, te biciuiesc fără să socotesc câte îți trag! Ori te-i fi gândit că sunt beată și ai furat-o, zicându-ți că mă prostești tu pe una ca mine! Arăt eu a fi beată? se întoarse spre Prunișor.

— Stăpâna e limpede ca ziua. Căutați-o prin buzunare, că trebuie să mai aibă vreo coajă, rătăcită pe acolo.

Femeia începu s-o scormonească. Crizantema încercă să îi scape, dar Prunișor o înșfăcă bine. Până la urmă, găsiră la ea câteva coji de mandarină. Lotus de Aur îi ciupi zdravăn fața și o ureche de două ori cu furie.

— De ce mă înșeli, puturoaso? Acum te las, dar mâine dimineață mă socotesc eu cu tine!

— N-o lăsați așa ușor, stăpână, sări Prunișor de Primăvară. Cel mai bun lucru e să chemăm un bărbat să-i tragă vreo câteva zeci de lovituri pe pielea goală, ca să vă țină minte și să vă știe de frică! Asta e ca o gorilă, câteva bastoane, acolo, nici nu le-ar simți prin pielea sa groasă.

Crizantema de Toamnă se învineți, lăsă botul în jos și trecu în bucătărie.

Femeia împărți o mandarină în două și-i întinse lui Prunișor o jumătate. Apoi îi dădu și mere și rodii.

— Ia și mănâncă, o îndemnă, mamei îi ajung celelalte.

Prunișor de Primăvară nici nu se uită la fructe și le băgă în mâneca robei. Stăpâna merse la vas și se ușură.

— Cât să fie vremea? întrebă.

— Cam al treilea *geng*, răspunse Prunișor.

Lotus de Aur își lăsă părul să-i cadă pe umeri și intră în dormitor. Pe masă, lampa de argint era aproape să se stingă. Ea îi făcu fitilul mare și se uită spre pat: Ximen Qing dormea dus. Se strecură ușor lângă el.

— Acum se vine, putoare aiurită? mormăi el, simțind-o.

— Am băut în curtea interioară. Sora a treia ne-a pregătit câte ceva. Orhideea a cântat, ne-am distrat grozav! Eu am îmbătat-o rău de tot pe Delicata Li, jucând ghicitul degetelor pe băutură. Pe urmă Pavilion de Jad m-a făcut să beau și eu câteva cupe. Ai avut noroc că ai stat aici și te-ai odihnit bine.

Au mai schimbat câteva vorbe, s-au drăgostit și apoi au adormit neîntorși, până în zori.

Capitolul LXXIV

Abia se treziseră și Lotus de Aur îi șopti:

— Pe douăzeci și opt ne ducem toate la Ying al Doilea, nu-i așa?

— N-am vorbit o dată?

— Te-aș ruga ceva. Îmi faci pe voie sau nu? se alintă ea.

— Ce ai de zis și nu-ți dai drumul, vicleano?

— Adu-mi haina de blană a sorei Li Vaza. Ele or să se îmbrace bine și numai eu n-am ceva mai ca lumea.

— Avem haina amanetată de cei de la casa generalului Wang.

— Eu nu îmbrac lucruri amanetate. Dă-i-o Delicatei Li. Lebăda de Nea poate s-o ia pe-a Delicatei, iar eu o vreau pe-a Vazei. Voi pune la ea mâneci roșii cu cocori brodați în fir auriu, iar pe dedesubt voi purta rochie de mătase albă. Atunci voi arăta pe drept cuvânt ca nevasta ta, fără seamăn pe lume.

— Ticăloaso și hoațo, o certă el, nu scapi niciun prilej să nu te alegi cu ceva! Blana aceea face șaizeci de arginți. N-o să te doboare, dacă o îmbraci?

— Alteia i-ai da-o, slugă vicleană! Suntem nevestele tale și cum ne îmbraci, așa îți merge și fala. Priceput-ai au ba?

— Ba mă rogi, ba mă amenințI!

— Ce-ți sunt, marfă blestemată, ți-oi fi neam de slugă, să mă dau bătută?

Era ziua banchetului cerut de An și bărbatul se sculă, se spălă și se pieptănă.

— Nu pierde vremea și du-te acum după haină. Te aștept. Pe urmă te iei cu treburile și mă dai uitării.

Ximen Qing merse la casa Vazei. Abundența se trezise devreme și pusese în fața tăbliței mortuare ofrandă de ceai. Se îmbrăcase cu gust și se fardase frumos. Îi turnă și lui ceai, zâmbitoare, gura turuindu-i vrute și nevrute. Bărbatul o mână pe Întâmpinarea Primăverii după

cheie.

— Ce căutați, stăpâne?

— Vreau haina de blană, pentru doamna a cincea.

— Aia de samur?

— Da. Vrea ea s-o îmbrace.

După ce slujnica plecă, el o luă pe genunchi, sărutând-o.

— Am băgat de seamă că nu tragi la altele cât la ea, stăpâne. N-aș avea nimic cu ea, dar nu prea înghite pe nimeni. Când ați fost plecat, mi-a făcut un scandal grozav pentru scândura aia de rufe și abia de-au îndepărtat-o tușa Han și stăpâna a treia. Când v-ați întors, n-am îndrăznit să vă zic. Nu știu cine a putut să-i spună că mă doriți. V-a grăit cumva de asta?

— Mi-a vorbit. Mâine du-te la ea cu un cadou ceva, să te ierte. Îi place să fie lingușită și se înmoaie la cel mai mic dar. E rea de gură, dar n-are inimă rea.

— E drept. După ceartă, ea s-a purtat frumos cu mine și chiar mi s-a spovedit că la ea țineți cel mai mult și că n-are potrivnică. Iar dacă eu am să-i spun tot, ea, una, îmi dă apă la moară!

— E mai bine așa. Deseară să mă aștepți, am să vin să dorm aici.

— Chiar veniți, stăpâne? Să nu vă bateți joc.

— Cine își bate joc?

Slujnica aduse cheile și el ceru să deschidă ușa de la dormitor și apoi de la dulapul din lemn de camfor. Scoase haina, o cântări din ochi, pe urmă o strânse și îi ceru Abundenței să i-o ducă lui Lotus.

— Nici eu n-am robă și fustă ca lumea. Dacă tot ați deschis, poate căutați și pentru mine. N-ar fi rea nicio jachetă de-a stăpânei, zise cu blândețe Abundența.

Ximen Qing dădu la iveală o mantie din mătase albastră cu ape verzui, o fustă din mătase galbenă, moale și o pereche de pantaloni înfloriți. Femeia îngenunche la picioarele lui. El încuie ușile, iar pe Abundența o trimise cu haina de blană.

Lotus de Aur abia se sculase și își îngrijea picioarele, stând pe pat. Prunișor de Primăvară o vesti că Abundența sosise cu haina. Înțelegând ce vrea femeia, îi spuse slujnicii s-o bage înăuntru.

— Stăpânul te-a mânat? întrebă.

— Da, stăpână. Mi-a zis să vă aduc blana.

— Ție ți-a dat ceva?

— Mi-a dat o haină s-o am de Anul Nou și mi-a zis să vin să îngenunchez înaintea stăpânei.

Zicând așa, se lăsă la pământ și bătu patru mătănii.

— Nu e nevoie, soră. Dacă stăpânul te vrea, e o vorbă: corăbiile, cât de multe, nu astupă fluviul, iar alaiurile oricâte nu închid drumul. Vrei s-o faci? Fă-o, numai să nu-mi păgubească mie! În felul ăsta n-o să mă bag și te las în pace!

— Stăpâna mea nu mai e în viață, și cu toate că doamna principală mă ține aici, dumneavoastră sunteți adevărata mea stăpână. Dacă mă luați sub pază, vă voi răspunde cu inimă bună: Frunzele cad la rădăcina copacului!

— Spune-i și sorei mai mari despre straiele ce le-ai căpătat…

— I-am spus mai demult și mi-a făgăduit că-mi dă când o să umble stăpânul acolo.

— Bine, atunci.

Abundența ieși, dar când se înapoie acasă, stăpânul trecuse deja în salon.

— Ce i-ai spus stăpânei principale când i-ai cerut cheile? o întrebă ea pe Întâmpinarea Primăverii.

— M-a întrebat ce face cu ele, dar n-am zis nimic de blană. I-am răspuns că nu știu.

În salon, Ximen Qing îi găsi pe actori, pe Li Ming și pe cei patru cântăreți. Ei îngenuncheară înaintea lui. Stăpânul porunci să li se dea să mănânce. Li Ming și trei dintre copiii-cântăreți aveau să stea în față, iar Zuo Shun urma să cânte pentru doamne, în curtea interioară. Wang a Șasea, soția lui Han Daoguo, nu putuse veni de ziua lui Pavilion de Jad și trimisese două cutii cu daruri. Nu mult după aceea, doamna Han și mătușa Meng sosiră la poartă. După ele apărură soțiile lui Fu, Gan, Cui și Ben și domnișoara Duan. Din salon, Ximen Qing îl văzu pe Dai An însoțind o femeie scundă, îmbrăcată într-o haină sură-argintie și într-o fustă roșie; avea o față curată, fără dresuri, și doi ochi înguști. Semăna cu Zheng Aroma.

— Cine e? întrebă.

— Soția lui Ben, zise sluga.

Stăpânul tăcu. Femeile se strânseseră la doamna Luna și beau ceai. Ximen Qing merse și el acolo să-și mănânce fiertura de orez și îi înapoie nevestei cheia.

— Ce-ai luat de acolo? întrebă ea.

— Pan a Șasea[89] mi-a spus că n-are haină pentru mâine și o vrea pe-a Vazei.

Femeia îl privi uimită.

— Nu-ți ții cuvântul, zise ea. Când a murit, nici n-ai vrut să auzi să i se ia slugile, iar acum… De ce nu se îmbracă în lucrurile ei? Noroc că Vaza a murit. Dacă trăia, ce blană lua?

Ximen Qing nu scoase un cuvânt.

Chiar atunci, fu anunțat învățatul Liu, care aducea niște argint. Ximen Qing îl primi în salon și îndată Dai An se înfățișă cu o carte de vizită, care însoțea niște daruri din partea familiei Wang.

— Ce a trimis? întrebă.

— Mătase, băutură și patru feluri de bucate.

El îi porunci lui Wang Jing să trimită carte de răspuns și

aducătorilor să le dea câte cinci *qian*. Apoi sosi Laur cu o lectică și cu o slugă încărcată de daruri. Dai An îi luă pătura în care se înfășurase.

— Poftiți pe aici, tușă Laur, stăpânul e cu cineva în salon.

Dai An duse cadourile în curtea interioară.

— Stăpânul le-a văzut? întrebă doamna Luna.

— Nu, e cu cineva în salon.

— Pune-le în camera de mijloc.

Când oaspetele se retrase, bărbatul se întoarse să-și continue masa.

— Laur a trimis daruri.

— Nu știam.

Doamna Luna îi ceru lui Jad Mic să deschidă cutiile. Într-una erau plăcinte de viață lungă, în alta de trandafiri, apoi două rațe fripte și două picioare de porc. Apoi, din dormitor se ivi Laur, cu părul plin de perle și jad prețios. Purta robă roșie și pe sub ea fustă de culoare albastru deschis. Înaintea stăpânului îngenunche de patru ori.

— Prea mult, de ce ai cheltuit atât?

— Mi-a zis mie mai înainte că îi e frică să nu fii încă supărat, lămuri doamna Luna. Nu ea e de vină, ci mamă-sa. În ziua cu pricina, ea avea dureri mari de cap, iar Wang al Treilea și ai săi treceau spre ai lui Qin. S-au oprit numai să ia un ceai, dar chiar atunci a început necazul. Ea nici măcar nu-l văzuse la față.

— Păi ea nu l-a văzut nici acum, nici data trecută! izbucni el. Nu înțeleg cum de mai îndrăznește să vorbească. De fapt, nu mă privește. În asemenea locuri totul se poate, numai banii să curgă! Nu-mi pasă!

Încă în genunchi, Laur glăsui:

— Aveți dreptate să vă mâniați, tată al meu! Dar dacă el m-a atins cumva, uite, să putrezesc și să mă umplu de buboaie! Numai a bătrână își tot bagă nasul. Dacă iese cu câștig, ea se pune bine cu oricine, bun sau rău, frumos sau hidos. Ea v-a făcut așa furios.

— Acum, că a venit, iart-o, îl rugă soția.

— Ridică-te, mi-a trecut, spuse el.

Dar femeia știa să-l joace.

— De-mi zâmbești, stăpâne, mă ridic. De nu, rămân îngenuncheată un an întreg.

— Scoală, Laur, o îndemnă Lotus de Aur, altfel se va crede cine știe cine! Acum stai în genunchi în fața lui, dar la prima ocazie să-l ții pe el îngenuncheat!

Toată lumea izbucni în râs și Laur se sculă.

Apoi Dai An intră în goană.

— Excelențele Lor Song și An sunt aici, rosti.

Ximen Qing se îmbrăcă și le ieși în cale.

— De azi încolo nici că-mi mai trebuie stăpânul. Vreau să rămân numai fiica voastră, doamnă, zise Laur.

— Nu te cred. Te-a căutat de două ori și nu te-a găsit.

— Cerule, vai, Cerule, ce învinuire nedreaptă! strigă Laur. Când m-a căutat? Dacă-i așa, să mă topesc în clipa asta! Poate a fost în altă parte, la Iubirea Lunii. Mă invidiază și poate că ea e cea care i-a stârnit mânia.

— De ce nu vă vedeți voi de treabă și vă certați?

— Nici eu nu știu, mamă scumpă. Între noi e o râcă, fiecare vrea să ia mai mult. Când cineva se bucură de anumite atenții, sar toate s-o distrugă.

— Ei, asta e rău, zise ea și îi întinse ceașca plină cu ceai.

Însă despre ele nu vom mai vorbi.

Ximen Qing îi conduse pe înalții săi oaspeți în salonul cel mare. După saluturi, aceștia îi oferiră gazdei câte o mătase și o carte. Le plăcu aranjamentul meselor și îi mulțumiră. Apoi se așezară să bea ceai.

— Învățăcelul acesta mai pretinde ceva, Siquan, deschise vorba Song. Venerabilul domn Hou Shiquan a fost numit Maestrul ceremoniilor de sacrificii de la Palat. Eu și subordonații mei vrem să dăm un ospăț în cinstea lui, aici, în casa voastră, pe treizeci. El pleacă în capitală la începutul lunii viitoare. Avem promisiunea sau nu?

— Mă supun ordinelor voastre, zise el. Câte mese?

— Am adus banii cu care au contribuit toți subordonații, doisprezece *liang*. Ne-ar trebui o masă mare, alte șase mici și câțiva actori.

Ximen Qing făgădui că se va ocupa de toate cele de trebuință și își duse oaspeții în umbrar. Nu mult după aceea, sosi și ajutorul de secretar Qian. Cei trei musafiri jucară șah împreună.

Cenzorul Song se arătă uimit de mărimea casei lui Ximen și de felul plăcut în care ea fusese pusă la punct. Cărțile, tablourile și antichitățile erau de cea mai bună calitate. În fața paravanului era un trepied argintat, înalt, cu chipurile Celor opt nemuritori, lucrate cu mult meșteșug. În trepied ardea santal și fumul ieșea prin gura unei broaște țestoase, a unui cocor și a unei căprioare. Cenzorul se ridică și le cercetă îndeaproape.

— Trepiedul e minunat! strigă el încântat. I-am scris fratelui Liu, la Huaian, să-mi facă rost de o pereche asemănătoare, pentru venerabilul Cai, dar încă nu le-am primit. De unde le ai, Siquan?

— Mi le-a adus un om din Huai.

Continuară să joace șah. Gazda puse să se aducă plăcinte și băutură, iar actorii să cânte melodii de la miazăzi.

— Oaspetele n-a sosit și nu se face să fim îmbujorați la primire, zise Song.

— Pe frigul ăsta, un pahar nu se simte, zise An.

Song vru să trimită pe cineva să-l grăbească pe invitat, dar oamenii săi raportară că deja o făcuseră. An ceru actorilor să interpreteze

„Cântecul primăverii”. Dar abia se înălță glasul unui actor tânăr, că și fură vestiți Cai și Huang. Cenzorul porunci să se curețe masa și ieșiră cu toții în întâmpinare.

Guvernatorul Cai al Nouălea purta o robă simplă, obișnuită și o cingătoare cu cataramă de aur. Un slujitor îi întinse gazdei cartea de vizită, pe care scria: „Primiți omagiile învățăcelului Cai”. Când pătrunseră în salon, An rosti:

— Acesta este stăpânul casei, măritul Ximen, căpitan în județ, pupil al Înălțimii Sale Marele Tutor.

— De mult vroiam să vă cunosc, rosti guvernatorul, înclinându-se.

— Îmi voi păstra onoarea de a vă face o vizită, îi răspunse Ximen Qing.

După schimbul de saluturi, își scoaseră robele oficiale. Slugile intrară cu ceaiul și ei începură să discute.

Peste puțin, se așezară la masă. Guvernatorului i se reținuse locul de onoare, iar patru persoane oficiară drept gazdă. Bucătarii aduseră supa și orezul. Actorii se pregătiră. Cai porunci opera „Însemnări despre credința îndoită” și li se înfățișară două acte. Mesenii goliră câteva rânduri de pahare. Tinerii cântăreți cântară „Plec din capitala imperială, pe mândru cal și în mână cu biciușcă de jad”.

— Songyuan, spuse guvernatorul înveselit, norocul îți surâde din plin. Cenzorii au cai negri, iar bărbatul nu poate fi altul decât Liu.

— Dar nu astăzi și-a udat roba cu lacrimi magistratul de Jiangzhou!

Râseră, gustând hazul replicilor din textul cântecului. Ximen Qing îl puse pe Gâscă Sălbatică să cânte: „Înaintăm Porții de aur raportul despre pacificarea frontierelor”. Cenzorul se arătă nespus de încântat.

— Copilul e fermecător!

— E din Yangzhou și face parte din umila mea casă, îi lămuri gazda.

Cenzorul Song îl luă pe cântăreț de mână, îi ceru să toarne băutură și-l dărui cu trei *qian*. Tânărul îngenunche, mulțumind, și ieși. Pentru că, iată:

> Raze de soare bat puternic în fereastră,
> Umbra-actorului se clatină pe așternut;
> Cupa ce-i încă plină, în cântece-i sorbită,
> Multe-s de pus la cale, nu-i vreme de pierdut.

Soarele coborî spre apus pe nesimțite. Când cerul își schimbă culoarea, guvernatorul ordonă însoțitorilor să strângă lucrurile și să-și ia rămas bun. Ceilalți încercară să-l facă să mai stea, dar totul fu în zadar. Îl conduseră până la poartă. Doi portărei fură însărcinați să care până în port bucate pentru drum. La plecare, cenzorul ținu să-i spună lui Ximen că nu-i mulțumește în ziua aceea, câtă vreme îl necăjea cu

noi servicii. Oaspeții plecară, fiecare în lectica sa. Întors în salon, Ximen dădu drumul actorilor, zâcându-le să vină iarăși peste două zile. Apoi ceru de băut și-l zori pe Dai An după maestrul Wen, iar pe Lai An, după Ying Bojue. Cei doi sosiră în același timp, făcură câte o reverență gazdei și se așezară. Băutura fu pusă în pahare.

— Doamnele mele au să fie la tine mâine, îl înștiință gazda pe Ying. Ai tocmit cântăreți?

— Bine că m-ai întrebat. Știindu-mă sărac, nu prea te așteptai la una ca asta, nu-i așa? Am chemat doi cântăreți și sper ca nu cumva cumnățelele să întârzie.

Din curtea interioară, primele care plecară fură doamnele Meng și Han. Când vru să le urmeze pilda și tușa Yang, doamna Luna o opri:

— Nobila Xue a trimis după cărțile sfinte. Stai aici astă-seară s-o asculți citind din ele.

— Cu dragă inimă aș sta,. Dar mâine sunt poftită la nunta celui de al doilea nepot! zise ea și o părăsi.

Pe înserat, nevestele celor trei vizitatori se duseră și ele. Rămâseseră domnișoara Duan, doamna Wu, Laur, Shen, Yu, Delicata Li, Meng Pavilion de Jad și Lotus de Aur. Mama Pan mersese la culcare. Când auziră că dincolo slugile strângeau masa, Lotus de Aur se zori să plece cea dintâi. Ajunsă în față, se ascunse lângă portiță. Condus de Lai An cu un lampion, stăpânul înainta agale. Când să apuce spre casa Vazei, o zări pe femeie așteptându-l, îi luă mâna și intră la ea. Lai An se duse în curtea interioară, să predea argintăria. Doamna Luna le mână pe Shen, Laur și Yu să doarmă la Delicata Li.

— Stăpânul vine? întrebă apoi sluga.

— E la stăpâna a cincea.

Soția principală tăcu, supărată.

— Îl vezi, om fără cap ce e, îi grăi ea lui Pavilion de Jad. Am vorbit cu el să meargă la tine și el niciuna, nici două, s-a repezit întins la ailaltă! De câteva zile e ca o cățea în călduri, că nu-l scapă deloc din mână.

— Să nu-l scape, soră mai mare, treaba ei! Altfel ar însemna că avem de gând să ne punem pe întrecute cu ea. Facă ce vor!

— Crezi că erau vorbiți? Cum a aflat că au ieșit bărbații din salon, a rupt-o la fugă, scoasă din minți. În bucătărie nu mai e nimeni, îi spuse ea lui Jad Mic. Încuie portița și cheamă călugărițele și pe stăpâna a doua, cu musafirele. Le-am gonit, crezând că el are să vină încoace! Mare păcat că tușa Yang a plecat, tocmai acum când ascultăm povestea vieții femeii Huang!

Lui Fluier de Jad îi ceru să aducă ceai de soi.

— Noi două ne îngrijim pe rând de ceai, să n-o obosim pe sora cea mare, o îndemnă Pavilion de Jad pe Delicata Li.

Porunciră și una și alta slujnicelor lor să pună de ceai. O măsuță

scundă fu suită pe patul-cuptor, care era încălzit bine. Cele trei măicuțe se așezară pe pat, cu picioarele sub ele. Femeile luară și ele loc, numai ochi și urechi. Doamna Luna se spălă pe mâini și arse santal. Nobila Xue deschise cartea și se porni să intoneze, cu voce ascuțită, o predică, după care cântă câteva imnuri budiste. Apoi istorisi despre femeia aceea, Huang, cum se născuse, cum se făcuse o sfântă citind psalmi și milostivindu-se, cum murise și cum se reîncarnase ca bărbat și cum cinci bărbați și cinci femei se înălțaseră la ceruri în același timp. Grăi încet, tărăgănat și încheie pe la cel de al treilea *geng*. Din partea Delicatei Li se aduse ceai, iar din partea lui Pavilion de Jad fructe și bucate, băutură și ceai. Doamna Luna îi porunci lui Fluier de Jad să le dea călugărițelor dulciuri.

— Acum, că măicuțele au gătat, e rândul meu să vă ofer un cântec, spuse Laur.

— Ți-o fi greu, zise stăpâna principală.

— Lasă-mă pe mine prima, rosti Yu.

— Foarte bine, încuviință gazda.

— La sfârșit vă cânt eu, zise Shen.

— Ba eu încep, nu se lăsă Laur. Ce v-ar fi mai cu drag, mamă?

— „Liniștea nopții adânci”, ceru ea.

Laur turnă în pahare, luă *pipa* și cântă. După ea, Yu își pregăti instrumentul, dar Shen i-l trase din mână și și-l petrecu pe după umăr.

— Cânt pentru stăpâna și pentru doamna Wu „În ultima lună se agață portretele”, și dădu drumul cântecului:

La mijlocul întâii luni,
De sărbătoarea pentru lampioane,
Aprindem să-nchinăm santal,
La cer, pământ, spre-a ușura canoane.

De ostenită ce era, doamna Wu nu mai așteptă ca melodia să se termine. Își bău ceaiul și intră în dormitorul doamnei Luna. Celelalte stătură până ce se stinse ultimul sunet al cântării și numai atunci se retraseră: Laur cu Delicata Li, Duan cu Pavilion de Jad și călugărițele cu Lebădă de Nea. Yu și Shen merseră să doarmă la Fluier de Jad, și acestea fiind spuse, să ne oprim în ce le privește aici.

Luați aminte, iubiți cititori! În vechime, femeile însărcinate nu se așezau niciodată pe o latură a mesei și nu dormeau pe o parte, ferindu-se de orice muzică ce ar fi putut să le tulbure și de orice culori țipătoare. Ele își treceau toată vremea cu stihuri și cărți, ori admirând lucruri de aur și din jad; în felul acesta, copiii lor se nășteau curați și inteligenți. Aceasta este ceea ce se chema educația pruncului încă din pântece.

Doamna Luna se afla grea și nu ar fi trebuit să le îngăduie

călugărițelor să-i citească din cărțile sfinte, nici să se pună la ascultat povestiri despre moarte, viață și reîncarnare. Drept urmare, un venerat sfânt budist fu să ia locul celui pe care era ea să-l zămislească și fiul ei se topi ca nimic, nemaifiind el muritorul care să ducă pe mai departe spița familiei lui Ximen, fapt cum nu se poate mai trist.

Capitolul LXXV

În cameră la Lotus de Aur, Ximen Qing se așeză pe pat.

— Nu te dezbraci? se miră femeia.

— Am venit înadins să-ți spun ceva. În noaptea asta m-aș duce dincolo.

— Taur ticălos! Crezi că-ți merge, crezi că scapi cu vorbe meșteșugite, din mâinile mele? Dacă nu te-aș fi așteptat la colț, ai fi trecut la ea, năbădăios, fără să-mi mai zici nimic. Ai pus la cale totul, azi dimineață, cu oase strâmbe aia! Acu' pricep de ce-ai mânat-o pe ea cu haina și ai învățat-o să-mi cadă la picioare. Drept cine mă ia, hoțomanca? Când Li Vaza trăia, mă îngropaseși de vie. Însă pasărea și-a luat zborul din cuib și eu a doua oară nu mai săvârșesc tot greșeala aia!

— Unde te duce gândul? N-a îngenuncheat ea în fața ta și nu i-ai zis tu că vrei să știi tot?

Femeia rămase o vreme pe gânduri.

— Bine, te las, spuse. Dar îndată ce bărbatul dădu să iasă pe ușă, nemaiîncăpându-și în piele de bucurie, adause: întoarce-te să te întreb ceva. Ai de gând să stai cu ea cât e noaptea de lungă? Vezi că or să te râdă slujnicele! Ai face bine să te culci puțin cu ea și pe urma să-i faci vânt să treacă alături.

— Cine stă întreaga noapte cu ea? se arătă el jignit și o luă iar din loc.

— Vino înapoi, să te învăț de bine! îl strigă ea din nou.

— Ce-ți mai trece prin cap?

— Poți să te culci cu ea, dar nu-ți îngădui să flecărești vrute și nevrute despre mine, că apoi ea are să facă pe grozava înaintea nevestelor tale. Dacă nu pleci urechea la cele ce-ți zic, să nu te mai prind pe la mine!

— Mă omori cu zile, nu alta, curvișteină mică! zise el și o porni spre casa Vazei.

— Lăsa-ți-l să se ducă odată, stăpână, ce-aveți cu el? Dacă soacra își dădăcește prea mult nora, își face singură mai mare răul! Mai bine hai să jucăm șah!

O strigară pe Crizantema de Toamnă să încuie poarta de la colțul grădinii și ele se așezară la masă, înaintea tablei de șah. Să le lăsăm acolo!

Ximen Qing deschise ușa și ridică apărătoarea. Abundența mânca, împreună cu Întâmpinarea Primăverii și Broderia Primăverii, și cum îl văzu, îi sări inima din piept. Tustrele se sculară în picioare.

— Urmați-vă masa, le spuse și intră în dormitor, luând loc pe un scaun, pus în fața tăbliței sufletului Vazei. Abundența apăru degrabă, toată numai zâmbet.

— Aici e rece, stăpâne. Haideți în camera cealaltă!

El o luă în brațe și o sărută. Intrară împreună în dormitorul cald. Ceaiul era pe foc și Întâmpinarea Primăverii îi prepară iute o ceașcă pe care i-o și înmână. Abundența se îngriji de foc, apoi se întoarse spre el.

— Beți ceva, stăpâne? întrebă. Mai am niște bucate de la sacrificiul pentru stăpâna și un vas plin cu „Floarea de Aur", Jinhua.

— Mâncarea țineți-o pentru voi, le sfătui el. Aduceți numai niște fructe. N-am chef de alcool tare. Ia un lampion, îi grăi el Broderiei Primăverii, și vezi că în Sala Primăverii Ascunse am un vas cu vin de struguri. Zi-i lui Wang Jing să-mi încălzească puțin.

Slujnica plecă. Întâmpinarea Primăverii întinse masa.

— Surioară, îi grăi Abundența, deschide cutiile și lasă-mă pe mine să-i aleg tatei ce să ia la vin.

Ea rândui pe o farfurie câteva fructe și mai multe dulciuri, așezându-le pe masă. Broderia se înapoie cu vinul fierbinte. Abundența turnă într-o cupă. Ximen Qing gustă din el, găsindu-l fără seamăn de plăcut. Femeia rămase în picioare lângă masă, îngrijindu-se să-i umple mereu cupa și să-i aleagă cele mai bune castane de apă. Întâmpinarea Primăverii înțelese cum stăteau lucrurile și se retrase cu Broderia în bucătărie. Aflați singuri, bărbatul o chemă pe Abundența pe genunchii săi și-i dădu să bea vin din gura sa. Îi descheie roba, slobozindu-i sânii, delicați ca jadul.

— Copila mea, șopti, ai o piele albă și dulce, la fel ca a stăpânei tale. Când te cuprind în brațe, mi se pare că o am pe ea, vie, lângă mine!

— Da' de unde, stăpâne! Dumneaei avea pielea cu adevărat albă. Stăpâna a cincea e, nu zic nu, bine făcută, dar pielea ei e tărcată, și albă și roșie, se simte carnea de pe dedesubt. Stăpâna a treia are iarăși o piele albă, gingașă, numai că e la față cam ciupită. Pe când Lebăda de Nea e și drăgălașă și albă tare la chip. Da' ce-aș avea eu să vă grăiesc, stăpâne: Întâmpinarea Primă- verii are o diademă și mi-ar da-o mie. Dar de Anul Nou ar vrea și ea tigrul de aur pe care îl purta adesea stăpâna.

— Dacă n-ai nimic pentru cap, o să-i cer giuvaiergiului să-ți facă o cunună din aur. Lada cu podoabe a stăpânei tale a luat-o la ea stăpâna principală și mi-e greu să-i cer vreun lucru de acolo!

— Atunci porunciți și pentru mine un tigru, spuse și se ridică și bătu o mătanie.

Băură amândoi o vreme, apoi Abundența îi murmură în ureche că ar fi bine să le dea și slujnicelor câte un pahar. El le strigă, dar nu răspunse nimeni. Femeia merse după ele în bucătărie.

— Vă cheamă stăpânul, le vesti.

Întâmpinarea Primăverii se înfățișă stăpânului și el îi ceru

Abundenței să-i toarne vin într-un ibric și să-i pună alături ceva să guste. Stând în picioare, slujnica mâncă și bău tot.

— Cheam-o și pe Broderia Primăverii! o îndemnă Abundența.

Întâmpinarea Primăverii se duse și reveni numaidecât

— Nu vrea, spuse, își luă veșmintele de noapte și se înapoie în bucătărie, să doarmă lângă Broderia Primăverii.

Abundența mai bău câteva cupe cu Ximen Qing, apoi strânse masa și îi făcu bărbatului un ceai. Pregătise așternuturi noi, de mătase, o față de pernă brodată cu flori și le încălzi la foc.

— Stăpâne, doriți să dormiți pe pat sau pe cuptor? întrebă.

— Pe pat, zise el.

Femeia așternu patul, îl ajută pe bărbat să se dezbrace și se strecură lângă el, după ce așeză lampa mai aproape. Văzând-o fără nimic pe ea, lui îi fu frică să nu răcească. Luă vesta lui și i-o dădu să se acopere cu ea.

— Mâine o să-ți aduc de la prăvălie o mătase roșie, să-ți faci o cămășuță, pe care s-o porți când ne aflăm astfel împreună.

— Că bine ziceți, stăpâne, se bucură ea.

— Am uitat câți ani ai. Cum te numești și a câta ești la părinți? Tot ce mai știu este că pe bărbatul tău îl chema Xiong, rosti el.

— Îi zicea Xiong Wang, Ursul Minune. Numele meu de fată este Zhang, sunt Zhang a Patra. Anul ăsta fac treizeci și patru.

— Ești mai mare cu un an decât mine, vorbi el. Copila mea, slujește-mă cu vrednicie și când soția principală o să nască, ai să fii iar doică. De te-o bate norocul să-mi faci un băiat întreg sau și o jumătate acolo de fată, o să mă strădui să te salt nevastă secundară, și ai să-i iei locul aici stăpânei tale moarte. Ce spui?

— Al meu e mort, părinți nu mai am și ai casei s-au împrăștiat în lume. Sluga aceasta vă slujește cu credință, stăpâne, și n-o să plec nici moartă de sub acoperișul vostru. Îmi faceți un bine dacă vă lăsați cu milă privirile asupra mea.

— Ai grăit pe placul inimii mele, o lăudă el.

A doua zi, ea se sculă, descuie ușa și făcu focul, apoi îl ajută să-și tragă în bună rânduială straiele pe el. Bărbatul trecu în față și îi porunci lui Dai An să ia doi soldați și să ducă, împreună cu o carte de vizită, trepiedul de aur cu Cei opt nemuritori cenzorului Song. Lui Chen Jingji îi ceru să ia un sul de mătase cu fir de aur și un satin colorat să i le înmâneze lui Qin Tong și să-i spună să-și pregătească un cal și să plece cu darurile în port, la guvernatorul Cai. Mâncă în camerele doamnei Luna.

— Ne ducem toate la Ying al Doilea, sau rămâne una dintre noi acasă? Cumnata e încă la noi, îi vorbi soția.

— Mergeți toate, cele cinci cadouri vă așteaptă. Orhideea are să stea cu cumnata. I-am promis fratelui de cruce că nu veți lipsi niciuna.

Soția nu mai zise nimic. Laur îngenunche înaintea lor, spunându-le că se întoarce acasă.

— Ce-ți veni să pleci? se miră Doamna Luna. Mai stai o zi.

— Adevărul este că mama e neliniștită și n-are pe nimeni pe lângă ea. Pe timpul primei luni am să-mi petrec mai mult la dumneavoastră.

Laur își luă rămas bun de la amândoi, iar soția principală, puse să-i dea niște plăcinte și un *liang* de argint.

Ximen Qing îmbrăcă roba oficială și o porni în partea din față a casei, când Ping An îl vesti de sosirea generalului Jing. Mandarinul îi ieși în cale și îl conduse în salon. După ce se salutară, generalul deschise vorba.

— De mult vroiam să vin să vă prezint plecăciunile mele. Vă felicit pentru promovare.

— Încă n-am apucat să vă mulțumesc pentru darul dumneavoastră de preț.

După mai multe cuvinte de convenienţă, se așezară. Slugile turnară ceaiul în cești.

— Am văzut calul înșeuat. Unde mergeți? întrebă musafirul.

— Ieri, cenzorul Song, împreună cu An Fengshan de la Ministerul Lucrărilor Publice, Qian Yunye și Huang Tainmg l-au ospătat la mine pe cel de al nouălea fiu al Marelui Tutor, guvernatorul Cai. În felul acesta, îi sunt dator cu o vizită guvernatorului. Trebuie să mă grăbesc pentru că el e pe punctul de plecare.

— Bine faceți. Umilul vostru frate vă cere o favoare. Pe la mijlocul primei luni, expiră termenul cenzorului Song și la sfârșitul anului mă aștept la o inspecție din partea subordonaților lui. V-aș ruga, frate Siquan, să-i vorbiți și despre mine. M-am grăbit să vin, aflând că ieri a fost sub distinsul vostru -acoperiș. Dacă sunt înaintat oricât de puțin, n-am să vă uit!

— Ușor de făcut. Suntem prieteni buni și n-aș cuteza să nu vă ajut dacă îmi stă în puteri. Așterne câteva cuvinte. El va fi poimâine aici și îi voi strecura câte ceva despre dumneavoastră.

Jing se ridică și făcu o reverență.

— Sunt recunoscător mărinimiei voastre și nu vă voi uita! Am deja pregătite pe un petec de hârtie datele care mă privesc, spuse, și chemă slujitorul să-i dea hârtia, înmânându-i-o lui Ximen Qing. Acesta citi: „Jing Chong, treizeci și doi de ani, comandantul garnizoanei din Qinghe; a fost ofițer superior în multe locuri din Shandong. S-a născut la Tanzhou și a intrat în armată cu gradul de căpitan, ca urmare a meritelor bunilor și ale străbunilor săi. A făcut Academia militară, a slujit în Jizhou și a fost promovat până la prezentul post”. Îi înțelese situația. Generalul scoase din mâneca robei lista cu daruri pentru Ximen.

— Aruncați-vă ochii peste ea și țineți-vă râsul, spuse.

— Pe cartea de vizită scria: „Două sute de măsuri de orez alb”.

— Ce este asta? se miră. Învățăcelul dumneavoastră nu poate accepta. Dacă aș face-o, ce fel de prietenie ar fi între noi?

— Dacă Siquan nu-mi face bucuria de-a primi, oferiți-i comisarului Song darul. Vă rog din inimă. Dacă vă împotriviți, n-am să mai cutez niciodată să vă mai trec pragul.

După multe stăruințe, Ximen acceptă.

— După ce vorbesc cu Excelența Sa, vă voi înștiința, îi spuse.

Goliră și a doua ceașcă de ceai și oaspetele se sculă în picioare, mulțumi și plecă. Ximen Qing sălta pe cal și se îndreptă spre port, urmat de Qin Tong.

Știindu-și stăpânul dus de acasă, Fluier de Jad se furișă până la Lotus de Aur.

— Ieri seară de ce ați fugit așa iute, stăpână a cincea? o întrebă ea. Stăpâna cea mare a rostit atâtea de dumneavoastră! Zicea că ați dat năvală după stăpânul și că nu-l mai lăsați să vă scape deloc din mână, nici măcar de ziua doamnei a treia! Iar a treia zicea că n-are obrazul să se pună cu dumneavoastră și că bărbatul intră unde îi e vrerea.

— Cine are răbdare să le deschidă ochii, că doar nu sunt chioare! răbufni Lotus. Parcă ieri tot la mine a dormit?

— Aici în față nu vine decât la dumneavoastră. De când a murit stăpâna a șasea, nu mai are pe nimeni.

— Și de noi nu le știm, găinile trebuie să lase găinațul pe undeva! A murit una și i-a luat alta locul!

— Stăpâna mai era mâniată și pentru haina de blană. Ce l-a mai ocărât pe stăpânul când el i-a adus cheia înapoi! Zicea că bine că s-a prăpădit doamna a șasea, altfel ce vă făceați dumneavoastră?

— Îndrugă prostii! Bărbatul e stăpân, iar ea nu e soacră-mea! Ce se bagă? Nu-l las din mână, nu-i așa? Poate să apuc o frânghie și să-l leg de picioare, i-ar plăcea așa, nu? Vorbe goale!

— Stăpână, eu am vrut să știți cum stau lucrurile. Dar să nu ziceți un cuvințel nimănui! Laur a plecat și stăpâna principală se gătește. Vă las să vă dichisiți și dumneavoastră, încheie slujnica și se făcu nevăzută.

Lotus de Aur se pudră, își înroși buzele în fața oglinzii, prinzându-și flori și podoabe în păr. Pe Prunișor de Primăvară o mână să o întrebe pe Pavilion de Jad ce culoare trebuiau să aibă veșmintele pe care le îmbrăca.

— Stăpânul socotește că suntem încă în doliu și ne cere să purtăm culori deschise, zise Pavilion de Jad.

Cele cinci femei se înțeleseră să poarte plasă de păr albă cu coroniță de perle și straie simple. Numai doamna Luna avea să fie cu o tiară albă cu un ornament de aur și într-o haină brodată și o fustă verde. Plecară într-o lectică mare și patru mici, cu soldați în față care

să le taie drum și urmate de Qi Tong, Lai An și Wang Jing.

Abundența și Întâmpinarea Primăverii rămăseseră cu mâncarea pe care le-o lăsase stăpânul de cu seară și cu un vas de alcool „Floarea de aur". Scoaseră din vasul cel mare încă o ulcea plină cu vin și la vremea prânzului le poftiră la ele să petreacă pe Mama Pan și Prunișor de Primăvară, iar pe Yu o chemară să le cânte. Pe la mijlocul mesei, Prunișor avu un gând și-l rosti:

— Se zice că numai Shen cântă ca lumea „Agățarea portretelor". De ce n-am mâna după ea, să știm și noi că ne veselim, nu?

Întâmpinarea Primăverii era gata s-o trimită pe Broderia Primăverii, dar chiar atunci Gâscă Sălbatică intră să se încălzească la foc.

— De ce n-ai mers după lectici, trântorule, păcătos ce ești!

Îl luă Prunișor în primire.

— Stăpânul l-a pus la asta pe Wang Jing și pe mine m-a oprit acasă.

— Ai înghețat, de ai năvălit așa peste noi? nu-l cruță ea.

Dați-i să bea, ceru, și urmă: După asta mergi în curtea interioară și-i spui cântăreței Shen să vină să-i cânte bunicii Pan.

Băiatul bău și se duse în curtea interioară, găsindu-le acolo pe doamna Wu, Orhideea, călugărițele și pe Fluier de Jad, cu toatele bând ceai. Abia ajunse și din ușă glăsui către cântăreață:

— Domnișoara din față te cheamă să-i cânți.

— Domnișoara e aici, cine să mai fie alta? se miră Shen.

— Prunișor de Primăvară.

— Ea? Ce vrea, doar Yu e acolo. Eu cânt aici pentru doamna Wu.

— Lasă, Shen, du-te și te întorci, grăi doamna Wu, dar fata nu se urni din loc.

Gâscă Sălbatică se întoarse și îi zise lui Prunișor de Primăvară:

— Nu vrea să vie!

— Spune-i că o chem eu și o să vezi că vine! îi porunci Prunișor de Primăvară.

— „Domnișoara din față te cheamă să-i cânți", așa i-am zis și nici nu s-a clintit din loc. Și ea: „Domnișoara e aici, cine să mai fie alta?" „Prunișor de Primăvară", am limpezit eu lucrurile și numai ce o aud: „Ce vrea și domnișoara asta a ta? E Yu acolo. Cine mai e și ea de mă cheamă pe mine? Doar nu trândăvesc, cânt aici pentru doamna Wu". Doamna Wu a îndemnat-o să vină să cânte și apoi să se înapoieze la ele, dar ea n-a vrut și pace.

Cele câteva cuvinte au fost prea destule s-o înfurie pe Prunișor, că la vederea ei și sfinții ar fi sărit din loc. Urechile i s-au înroșit, iar obrajii i s-au aprins ca focul. Fără o vorbă, s-a ridicat și a pornit-o val-vârtej spre curtea interioară.

Nimeni n-a putut să-i aștină calea, s-a năpustit ca vântul cel turbat

în casă, șuierând:

— Cum de-ai rostit în fața copilului-slugă că eu fac pe domnișoara și că de ce cutez să te chem? Pentru ce n-aș trimite după tine? Sau ești cumva nevastă de general? Ori crezi ca noi nu mai putem fără tine! E clar ca bună ziua că nu ești decât o târfă chioară, ordinară și hoțomană care umblă din casă în casă. De câtă vreme ne calci tu pragul, ca să ai dreptul să-ți dai atâtea aere? Și ce mare lucru știi tu? Bolborosești acolo, câteva stihuri cu limba ta de cățea puturoasă, ca apa râului care se izbește când de un mal, când de altul! Ce cântece sunt alea, știm noi, doar nimeni nu le-a adunat pe hârtie! Uite pentru ce se ține ea mare! La noi vin și cântă cele mai grozave cântărețe de la cele trei trupe din județ! Tu ne lipseai? Târfă aia a lui Han Daoguo e de tine, nu noi! Să mi te cari de aici cât mai iute și cât mai departe!

— Încetează cu cearta! sări s-o potolească doamna Wu. Ocara slujnicii o luă pe nepregătite pe cântăreața Shen. Mâniată, nu îndrăznea să scoată un sunet. În cele din urmă zise:

— Vai de mine! Ce v-a nemulțumit așa de tare, soră mai mare? Eu n-am grăit niciun cuvânt de rău. Și atunci pentru ce să mă jigniți atât de greu? Dacă nu mă vreți, am să merg îndată în altă parte, că locuri sunt, slavă cerului!

— Târfă oarbă, cățea vagaboandă! turnă iarăși cu ocări Prunișor. Dacă mă-ta te-a crescut cu fandoseli, de ce ai plecat la cerșit straie și mâncare în schimbul unor cântece? Dispari odată și să nu te mai văd pe aici!

— Crezi că trăiesc de pe urma voastră?

— Prea bine dacă nu-i așa! Ia aminte să nu chem sluga, să-ți smulgă tot părul din cap!

— Măi, copilă, ce-i cu tine astăzi de ai luat foc așa de tare? se băgă din nou doamna Wu. Hai, te du la tine!

Prunișor de Primăvară stătu înfiptă locului, iar Shen se ridică plângând în hohote, își luă rămas bun de la doamna Wu, își strânse lucrurile și ieși, fără să mai aștepte vreo lectică. Doamna Wu îi zise lui Ping An să o ducă Hua Tong până la Han Daoguo. Încă fierbând în ea, Prunișor plecă.

— Era cumva băută? se miră doamna Wu, cătând întrebător spre Orhideea și Fluier de Jad. Atunci cum de și-a îngăduit să-și dea drumul la gură, că-mi era și rușine s-o ascult! S-o fi lăsat în voie, nu să se proțăpească lângă ea și să nu-i dea pe nimeni s-o însoțească! E prea de tot!

— Să fi băut acolo? glăsui Fluier de Jad.

Ajunsă înapoi la petrecere, Prunișor de Primăvară le vorbi celorlalte, sigură pe sine:

— Trebuia să-i fi rupt urechile, să-i fie clar cine sunt eu aici!

— Când tai o creangă, faci rău la o sută! cuvântă Întâmpinarea

Primăverii. Taci și nu uita că Yu e cu noi.

— Nu-i același lucru. Yu vine la noi de ani de zile și o cunoaștem bine. Cu ce ne-a greșit? Ea cântă pentru oricine. Dar putoarea aia, câte melodii știe ea? Acolo, una sau două, cu niște ziceri că-ți crapă obrazul la auzul lor. Nici nu vreau s-o mai ascult vreodată. Cred că în inima ei râvnea să-i ia locul lui Yu!

— Ba bine că nu! întări Yu. Ieri seară, doamna cea mare mi-a cerut să cânt și ea s-a repezit și mi-a luat *pipa* din mână. Nu vă necăjiți din pricina ei, domnișoară, fiindcă nu știe ce e respectul!

— Eu ce i-am spus? Du-te și învață de la târfa aia a lui Han Daoguo, nu de la mine!

— Nu te lăsa pradă supărării, fata mea! o povățui Mama Pan.

— Uite, îți torn un pahar ca să te liniștești, spuse Abundența.

— Fata asta a mea se aprinde iute, glumi Întâmpinarea Primăverii. Alege o melodie frumoasă și cântă-i, domnișoară Yu.

Yu luă *pipa*.

— Voi cânta pentru Mama Pan și sora cea mare: „Ying Ying face scandal în dormitor”.

— Cântă-l bine și ai să ai de la mine un pahar plin, o îndemnă Abundența.

Întâmpinarea Primăverii ridică paharul, grăind către Prunișor:

— Ei, surioară, gata cu necazul. Bea în sănătatea măicuței tale, aici de față.

— De când mi te-ai făcut tu mamă, târfă afurisită, o ocărî Prunișor, râzând. Cântă-mi mai bine ceva care să se asemuie ca melodie cu „Apa fluviului”. Yu prinse instrumentul, se pregăti pe-ndelete și cântă „Gingașe flori, zeiască lună”.

De cum sosi acasă de la vizita făcută în port guvernatorului Cai, Ximen Qing află că fusese invitat la *Yamen* a doua zi dimineața, pentru judecarea unor jefuitori; prefectul Hu îi trimisese o sută de calendare noi, iar generalul Jing un porc, băutură și patru legături cu argint. Darurile le luase ginerele, dar neștiind dacă e bine să le primească sau nu, încă nu răspunsese prin vreo carte de vizită, iar aducătorul lor urma să revină spre seară. Numai slugii prefectului i se înmânase o carte de vizită și un *qian* de argint; în sfârșit, bogătașul Qiao îl invitase la el, pentru a doua zi.

Dai An se întorsese cu o carte de răspuns din partea cenzorului Song.

— Umila voastră slugă a fost cu trepiedul și Excelența Sa a zis că se va socoti mâine cu dumneavoastră. Mie și cărătorilor ne-a dăruit câte cinci *qian*. Am adus și eu o sută de calendare.

Gâscă Sălbatică înștiință slujnicele de sosirea stăpânului.

— Și ce dacă a venit, copil prost? îl certă Prunișor de Primăvară. Ce ne pasă nouă! Stăpânele sunt plecate, iar el n-are ce să caute aici.

Ele au continuat-o cu băutul și petrecerea. Ximen trecu în curtea interioară, fapt pentru care cumnata Wu și călugărițele se retraseră într-o cameră învecinată celei de mai înainte, iar Fluier de Jad îi luă stăpânului hainele și îi puse să mănânce. Ximen Qing îl chemă la el pe Lai Xing și-i dădu porunci pentru banchetul din ziua de treizeci.

— Ce doriți să beți, stăpâne? îl întrebă Fluier de Jad.

— Deschide băutura de bob trimisă de general, să aflu cum e.

Tocmai atunci intră Lai An, să anunțe că merge după doamna Luna și slujnica îi ceru lui să destupe vasul. Deșertă o parte într-un ibric și-i turnă stăpânului un pahar. El gustă. Era verzui la culoare și pișcător la gust. Porunci să i se umple din nou paharul și se puse pe băut. Când nevestele se înapoiară, el nu sfârșise cu masa. Lebăda de Nea fu singura care îngenunche în fața lui, apoi a doamnei Luna și apoi se duse la doamna Wu și la călugărițe.

— De-ai ști ce s-a bucurat doamna Ying când ne-a văzut, spuse soția principală. Mai poftise o vecină, din familia Ma, pe cumnată-sa, doamna Du, și încă vreo trei, făcând ele cu noi cam vreo zece. A avut și două cântărețe. Copilul e durduliu și arată bine, dar țiitoarea Floarea Primăverii a slăbit, sărmana, rău de tot și s-a schimbat la față, de nu mai zici că e ea. La plecare, fratele Ying a îngenuncheat și ne-a mulțumit de mii de ori pentru vizită și pentru darurile ce i le-am făcut.

— Floarea Primăverii s-a gătit măcar și ea, ca să iasă să dea ochii cu voi? întrebă el.

— Doar nu e un spirit, să n-aibă nas și ochi! Sigur că a ieșit.

— I-auzi, sluga! Dacă-i dau ceva boabe, firește că o să găsească un porc să fugă cu ea!

— Nici nu te mai iau în seamă. Vrei să zici că numai nevestele tale arată bine.

— La început, când stăpânele au intrat, vorbi Wang Jing, unchiul Ying nici n-a cutezat să le iasă în întâmpinare. S-a ascuns și le-a privit pe după perdea. „Nu vă e rușine, unchiule, să vă zgâiți așa?” l-am întrebat, dar el m-a dat afară.

— Păcătosul! strigă stăpânul, pornindu-se pe un râs de i se îngustară de tot ochii, în locul lor rămânând doar câte-o dungă piezișă. Mâine o să-i frec fața cu pudră!

— Chiar așa, stăpâne, zise copilul-slugă, hohotind vesel și el.

— Copile, nu minți! îl certă doamna Luna. Adevărul e că nu l-am zărit deloc și abia la plecare s-a ivit de nu știu unde și-a îngenuncheat la picioarele noastre.

Wang Jing ieși.

Doamna Luna se sculă și merse să-și vadă cumnata, Orhideea, Fluier de Jad și alte slugi îngenunchează înaintea ei.

— Unde e Shen? întrebă stăpână principală.

Se lăsă o vreme tăcere, apoi Fluier de Jad mărturisi că plecase.

— De ce nu m-a așteptat? se minună doamna Luna.

Doamna Wu înțelese că scandalul nu mai putea fi ascuns și îi spuse ce se întâmplase. Femeia se mânie, scoasă din fire.

— Și ce era dacă nu le cânta? Sluga n-are dreptul să se bage și s-o ocărască așa, din senin. Dar așa stau lucrurile într-o casă în care bărbatul nu e stăpân! Slugile își fac de cap! Mai pune-o și tu la punct, se întoarse ea spre Lotus de Aur, că o să ajungă să nu-i fie frică de nimeni!

Lotus de Aur râse, apoi zise:

— N-am văzut în viața mea un asemenea catâr orb ca Shen asta! Dacă nu bate vântul, copacii nu se leagănă. Ea umblă din casă în casă să cânte, nu? Și dacă se împotrivește, cum să nu te înfurii pe ea? Dacă s-a ținut mare, bine i-a făcut!

— Noroc că știi să răspunzi! rosti doamna Luna. Dar dacă ea se leagă mereu, ba de unul, ba de altul, de ce n-o pui la respect?

— Nu știu de ce mi-aș pedepsi sluga pentru târfa asta oarbă?

La aceste vorbe, chipul doamnei Luna se împurpură cu totul.

— Las-o în voie, atunci și o să ne ia la goană toate neamurile și vecinii! izbucni ea, se sculă și se duse țintă în camera unde se afla bărbatul.

— Ce ai? o întrebă el.

— Ce să am? Ai slujnice bine crescute și au gonit-o pe Shen, în mascări.

— De ce s-a încăpățânat să nu cânte? râse bărbatul. Fii liniștită! Îi trimit un argint printr-un copil-slugă și cu asta gata, împăcăm totul.

— Cutia ei cu lucruri e încă aici, zise Fluier de Jad.

— Râzi, ai, în loc să chemi slujnica s-o cerți! Nu știu ce-oi fi găsit tu așa de vesel! îl luă la rost nevasta.

Înțelegând cât de supărată era sora cea mare, Pavilion de Jad și Delicata Li se retraseră. Bărbatul își văzu mai departe de băutura sa. Târziu, doamna Luna merse în camera din mijloc, să-și dea jos roba cea bună și podoabele de păr.

— Ce e cu astea patru pachete cu argint? întrebă ea.

— Generalul Jing m-a rugat să-i vorbesc cenzorului Song despre el, îi răspunse soțul.

— Le-a adus ginerele și am uitat să vă zic, stăpână, își ceru iertare Fluier de Jad.

— Argintul străin trebuie pus numaidecât în dulap.

Slujnica o ascultă. Lotus de Aur se mai afla în camera alăturată, pândind ca bărbatul să plece în față. Era tocmai seara în care putea să rămână însărcinată, așa cum îi prezisese călugărița Xue. Văzând că el n-are de gând să se urnească din loc, ieși ea, vorbindu-i:

— Nu vii? Nu mai am niciun strop de răbdare, așteptându-te și tot așteptându-te! O iau înainte.

— Fiica mea, mai beau puțin și te prind din urmă, o încredință el.

— Nu te las să te duci la ea, se amesteca soția principală, după ce Lotus de Aur se îndepărtă. Vreau să-ți vorbesc! Voi doi, parcă ați îmbrăcat o singură pereche de pantaloni. Ce-aveți? O vezi pe ea cât se grozăvește? Vine la mine în casă și are neobrăzarea să te cheme la ea! N-are pic de rușine, femeia asta? Numai ea îți e nevasta? Ești un prost și nu-i de mirare că te vorbește lumea în spate. Toate îți suntem soții și se cade să te porți cu fiecare din noi la fel. Nu-i da apă la moară să te țină legat de ea. De când ai sosit din Dongjing nici umbra nu ți-am văzut-o aici la mine. Cum să nu mă înfurii? Fă foc în soba rece înainte de a pune încă un lemn în cea fierbinte, pentru că doar astfel ea n-o să mai aibă curajul să se facă stăpână pe tine. Mie, una, nu-mi pasă, dar altele nu-s ca mine. Ele înghit și tac, dar duc necazul în inimile lor. Astăzi, la familia Ying, sora Meng n-a pus nimic în gură. O fi răcit sau și-o simți cumva inima grea! Gazda i-a turnat de două ori în pahar și ea a vărsat. Nu mergi la ea să vezi ce are?

— Adevărat? se miră el. Cheamă să strângă, îmi ajunge, grăi și o porni întins la Pavilion de Jad. Femeia se dezbrăcase și stătea pe marginea patului, vomând.

— Ce ai, copila mea? se înduioșă bărbatul. Spune-mi mie și mâine chem un om să te caute.

Ea nu răspunse. Ximen Qing o luă în brațe și se așeza lângă ea pe pat. Femeia își duse mâinile la piept.

— Cum te simți, dragostea mea? Spune-mi mie! ceru el.

— Mă simt tare rău. Ce te privește? Vezi-ți de-ale tale!

— Dacă nu-mi vorbea soția principală, n-aveam de unde să știu.

— Sigur că da! Noi nu-ți suntem neveste, nu te doare decât de una, pe care o ții în sufletul tău.

Bărbatul o luă în brațe, mângâind-o.

— Gură veninoasă, nu mă stârni! Fă-i stăpânei tale un ceai amar, îi porunci el lui Busuioc.

— E gata, stăpâne, răspunse slujnica și sosi cu o ceașcă. Bărbatul luă ceașca și i-o duse chiar el la buze.

— Dă-mi-o, beau și singură, se supără ea. Nu te mai osteni. Mergi unde-ți place! Azi soarele a răsărit la apus, de vreme ce îmi ești aici! Și sora mai mare! Ce o fi apucat-o să te trimită zor-nevoie mare la mine?

— De vreo două zile am avut atâtea treburi pe cap, își ceru el iertare.

— Ai avut prea multe în mintea ta, când acolo nu-ți sta gândul decât la una. Noi suntem marfă învechită, stricată, bună de aruncat. O dată la zece ani îți amintești că mai suntem și noi pe lume.

Văzând că bărbatul se încăpățânează să rămână lângă ea pe pat, strângând-o în brațe și sărutând-o, îl respinse de-a dreptul.

— Lasă-mă, n-am chef să-ți respir putoarea de alcool! N-am băgat

nimic în gură toată ziua și nu-mi arde de tine.

— N-ai mâncat? Zi-i slugii să aducă bucate. Și eu sunt nemâncat.

— Nici vorbă. Sunt vlăguită. Te du și ospătează în altă parte!

— Atunci nu mai mănânc nici eu. Ne culcăm și mâine trimit după doctorul Ren.

— Ce doctor? O să iau niște prafuri de la mama Liu.

— Lungește-te în pat, o îndemnă el. O să-ți fac un masaj și te înzdrăvenești. La asta sunt priceput!

Și deodată, îi veni în gând că Liu îi oferise zece hapuri cerate, în culoarea galbenului de bou, aduse din Guangdong; o mână pe Busuioc să-i ceară stăpânei principale câteva din ele și niște alcool.

— Dacă nu te ocărăsc, nu încetezi? strigă femeia. Ce te pricepi tu la boli? Dacă vrei să bei, am aici, nu trebuie să mai aducă de dincolo.

După ce sluga se întoarse cu cele poruncite, Ximen se îngriji ca licoarea să fie bine încălzită, apoi sfărâmă coaja cerată a două capsule, scoțând la iveală niște pastile aurii. I le întinse lui Pavilion de Jad, să le ia și o frecă puțin pe piept.

— Te simți ceva mai bine, scumpa mea? întrebă.

— Durerile s-au mai potolit, dar tot nu mi-e bine.

— Peste puțin n-o să mai ai nimic. Mai înainte i-am înmânat lui Lai Xing cincizeci de *liang*. Mâine, cenzorul Song o să dea un banchet aici. Pe întâi ale lunii ce vine ardem ofrande de hârtie, iar de pe trei pierdem vreo două zile cu niște petreceri. În ultimul timp am primit o mulțime de atenții, nu se face să nu dăm nimic în schimb.

— Și ce legătură are treaba asta cu mine? Mâine e sfârșitul lunii și am să cer slugilor să încheiem socotelile și te las cu casa pe mână. Poți să i-o dai soției a cincea sau cui vrei, nu mă privește. Chiar ieri spunea că nu e mare lucru și că ea s-ar descurca mult mai bine.

— Te iei după târfă aia mica? Trăncănește vrute și nevrute, dar nu e în stare de muncă. Iar dacă ție chiar ți s-a urât, dă-i-o pe mână după ce trecem de petrecerile de care îți vorbeam.

— Ești grozav de isteț, frate! Zici că nu ții la ea mai mult decât la noi, dar îi iei apărarea! De ce să mă omor eu și cu petrecerile astea? Mâine dimineață calculăm, măsurăm argintul, numărăm bănuții de aramă și gata. Nu mai am suflu în mine de trudă și de grijă și nimeni nu s-a găsit să-mi spună o vorbă bună!

— Când cineva a ținut casa trei ani și câinii îl pizmuiesc, fetița mea! Atunci de ce te miri?

Urcară în pat și bărbatul nu se lăsă bătut până nu-și potoli dorința; apoi se odihniră. A doua zi, Ximen plecă din zori la *Yamen*. Lotus de Aur avea inima în flăcări, gândind că doamna Luna îl împiedicase pe bărbat să o urmeze și o făcuse astfel să piardă ziua *Renzi*. Ea îi porunci lui Lai An să cheme o lectică pentru Mama Pan și aceasta se înapoie la ea. Doamna Luna oferi fiecărei călugărițe câte un coș cu bucate și

cinci *qian*. Nobilei Xue îi dădu un argint, să cumpere santal, lumânări și hârtie și de Anul nou să oficieze o slujbă în templul său. Făgădui să-i trimită și niște untdelemn, orez și bucate de post. La vremea ceaiului, le chemă pe Delicata Li, Pavilion de Jad și Orhideea să stea cu ele.

— Cum îți e după cele două pilule? o întrebă doamna Luna pe Pavilion de Jad.

— Azi dimineață am simțit ceva acru în gură, dar acum mi-e mai bine.

Doamna Luna o mână pe Jad Mic să le poftească și pe Lotus și pe maică-sa.

— Mă duc eu, stăpână, sări Fluier de Jad. Aia mică e după plăcinte.

— Unde sunteți, stăpână? întrebă ea. Vrea să veniți dincolo, împreună cu Mama Pan.

— Am îndemnat-o să plece încă de dimineață, rosti femeia.

— A plecat așa, fără știrea nimănui?

— La ce să mai stea?

— Oprisem pentru ea o bucată de păstramă și patru dovleci dulci. Vi le dau dumneavoastră, doamnă a cincea, zise slujnica și i le trecu Crizantemei de Toamnă, care le puse într-un dulap.

— Ieri seară, se apucă Fluier de Jad să-i istorisească, doamna cea mare i-a zis stăpânului că împărățiți lumea, că îl țineți legat de dumneavoastră, de parcă ați fi amândoi într-o singură pereche de pantaloni, că el e fără rușine și stă tot timpul numai în față și că abia dacă trece prin curtea interioară! Până la urmă, l-a îmboldit să meargă la stăpâna a treia. După aia v-a vorbit iar de rău, cu măicuțele și cu cumnată-sa, că nu vă ocupați de Prunișor de Primăvară. Mâine, stăpânul o să-i trimită cântăreței un *liang* de argint, ca s-o îmbuneze.

Fluier de Jad sporovăi întruna, destăinuind tot ce auzise. Lotus de Aur luă aminte la tot și îi porunci slugii s-o pornească înaintea ei.

— Mama Pan s-a dus acasă, iar stăpâna a cincea vine acuși, vesti slujnica.

— Vezi? îi grăi doamna Luna, cumnatei sale. Ieri i-am spus două vorbe și s-a și supărat, alungând-o pe a bătrână fără să-mi sufle un cuvințel. Presimt că clocește ea ceva, cu toate că nu-mi dă prin gând ce.

În vreme ce doamna Luna rostea în gura mare aceasta, Lotus de Aur le auzea stând cu urechea pâlnie de după apărătoarea ușii și când i se păru ei mai nimerit, dădu buzna în încăpere.

— Ce-ai zis, soră mai mare? Că am gonit-o pe mama și că nu las bărbatul din mână?

— Da, chiar așa am zis. Și ce-i cu asta? De când s-a întors din capitală, l-ai ferecat la tine și nici umbra nu i-am zărit-o pe aici, parcă numai tu i-ai fi nevastă, iară noi nicidecum! Îi știi toate purtările, de care noi aflăm cu totul din întâmplare! Când Laur s-a dus de la noi,

cumnată-mea m-a întrebat de ce pleacă așa zorită. „E bărbatul supărat pe ea”, te-ai arătat tu atoateștiutoare. Eu habar n-aveam. Tu atunci te-ai amestecat, lăudându-te că ești cea mai grozavă dintre noi și ca ție una nu-ți scapă nimic. Păi cum să-ți scape ceva, dacă îl păzești ca umbra lui toată ziulica?

— Dacă n-ar veni la mine de bună voie, crezi că l-aș putea ține legat cu frânghie din păr de porc? Ori sunt cumva o stricată? Ce vrei să zici? o întărâtă Lotus de Aur.

— Nu ești stricată? Ieri el ședea bine-liniștit la mine în casă și tu ai năvălit și l-ai chemat la tine. Am sau nu dreptate? Bărbatul e ființa care stă cu picioarele pe pământ și atinge cu capul cerul, se zbate cu tot felul de treburi și atunci ce vină să aibă el? Tu ești cea care îl legi de tine cu funia aia din păr de porc! Creatură nemernică! Nu ți-am grăit o vorbă rea, până ce nu m-ai împins tu să o fac! Mai înainte ai smuls de la el o haină de blană și mie nu mi-ai zis o vorbă, nici după ce ți-ai atârnat-o pe umeri. Dacă toate ar face așa, eu ar trebui să o iau din loc să pasc rațele pe baltă, nu? Până și în casa unei văduane e un cap care conduce! Pe slujnica ta i-ai aruncat-o în brațe, împerechind pisica și șoarecele. De-aia și-a luat-o și ea în cap, împroșcând în dreapta și în stânga cu ocări, fiindcă tu, sigur, îi dai apă la moară.

— Ce te iei de sluga mea? îi strigă Lotus de Aur. Vrei s-o pedepsești și să îi faci vânt? Ehei, eu sunt încă aici! Haina de blană eu i-am cerut-o, dar îți închipui că numai pentru mine s-a ostenit să scormone acolo? Că i-a dat altcuiva mai multe lucruri de ce nu spui? I-am dat slujnica mea și sunt o putoare, care nu știe decât să le facă pe plac bărbaților. Despre ailaltă de ce nu zici că e o putoare?

La auzul acestor vorbe, doamna Luna se mânie așa tare, încât obrajii i se făcură stacojii.

— Atunci, firește, nu tu, ci eu oi fi târfă! sări. Ce părere ai? Când m-a luat, am fost fată mare și cuviincioasă, iar nu o nevastă culeasă de pe stradă și care se agață de gâtul bărbaților, fără pic de rușine în ea. E limpede ca lumina zilei care dintre noi două e cinstită și care putoare!

— Ce-i cu tine, cumnată? dădu s-o oprească doamna Wu. Încearcă să te stăpânești!

Însă era prea târziu. Doamna Luna slobozi cuvintele unul după altul, pe nerăsuflate.

— Ai omorât un bărbat și acum vrei să scapi și de ăsta!

— Vai, vai, soră mai mare, ce ai astăzi? se amestecă Pavilion de Jad. Ce e cu scandalul ăsta? Așa poți lovi în nu știu câte din noi! Și tu, soră a cincea, lasă să treacă de la tine! Nu e bine să te cerți cu ea!

— Vorba veche îi zice adevărat: la încăierare, niciun pumn nu e moale și la ocară nu se află cuvinte frumoase! glăsui cumnata. Mă faceți să-mi fie rușine pentru voi, la câte îmi aud urechile. Dacă nu-mi

dați ascultare, înseamnă că v-am pricinuit vreun rău, chem lectica și dusă sunt!

O rugăminte grăbită din partea Delicatei Li o făcu să rămână pe locul ei.

Lotus de Aur se trânti pe jos și, rostogolindu-se încolo și încoace, își izbi fața de pământ, cărându-și o groază de pumni în capul acoperit cu plasa pentru păr.

— Lăsați-mă să crăp! urlă. Ce viață mai e și asta? Tu l-ai luat de bărbat, de copilă, și pe mine m-a adus târziu în casă. Și ce-i cu asta? O să-i cer să-mi dea drumul. O să plec, prea bine, dar greșești de crezi că eu l-am legat de mine, cu sila.

— Ce mai vrei, colțato, de te zbați acolo pe pământ, înaintea noastră? Ai de gând să dai vina pe noi, nu-i așa? Ori ții cu orice preț să mă lase pe mine? Ți se pare că ești foc de deșteaptă și toți au teamă de tine!

— Ba nu, tu ești singura bună și cinstită din casa asta, nu? Cui îi dă mâna să se pună cu tine? i-o întoarse Lotus.

— Și nu sunt? Nu sunt bună și cinstită? Vrei să zici că am avut vreun ibovnic? se înfurie și mai tare soția principală.

— Și cine a avut? Arată-mi unul dintre iubiții mei! nu se lăsă Lotus de Aur.

În clipa aceea, Pavilion de Jad se ridică, se apropie de Lotus de Aur și încercă s-o culeagă de acolo.

— Nu te purta așa de față cu măicuța. Scoală-te și am să te-nsoțesc la tine.

Dar Lotus nici nu vru să audă și Pavilion de Jad și Fluier de Jad fură nevoite să o ia pe sus și astfel o duseră la ea.

— Cumnată, spuse doamna Wu, în starea în care ești, cu prunc în pântec, nu trebuia să-ți ieși atât din fire. De fapt, nici nu aveți cine știe ce de împărțit între voi. Îmi râde inima când vă găsesc vesele, dar dacă o să vă tot aflu certându-vă, nu mai am ce căuta aici.

După ce novicele mâncară, călugărițele își apucară coșurile și se pregătiră de cale.

— Să nu mă judecați rău, măicuțelor, le zise stăpâna casei, la plecare.

— Dacă nu e foc, nu e fum, răspunse Nobila Xue. V-aș povățui să lăsați fiecăruia calea sa. Buddha ne învață că mintea noastră trebuie să stea netulburată ca o corabie ancorată. Să ne limpezim inimile și să ni le păstrăm pure. Primul lucru spre învățătură este stăpânirea de sine. Vă mulțumim pentru bunătatea ce ne-ați arătat-o și vă urăm ca totul să fie după sufletul și gândul dumneavoastră.

Făcu o reverență înaintea doamnei Luna, iar aceasta i-o întoarse.

— Mi se pare că de data aceasta nu m-am îngrijit cum trebuie de măicuțe, dar am să vă trimit mai târziu câte ceva.

Delicata Li și Orhideea le conduseră până la poartă. Doamna Luna rămase cu cumnata ei și cu celelalte neveste.

— Supărarea din cearta asta mi-a amorțit brațele, iar degetele mi le simt reci ca gheața, mărturisi ea. De azi dimineață n-am mâncat nimic, doar am sorbit o gură de ceai.

— De câte ori nu ți-am spus că cearta nu e bună la nimic și, uite, nu vrei să mă asculți! Acum, când ți se apropie sorocul, asta îți mai lipsea?

— Ai în vedere întreaga stare de lucruri, lămuri stăpâna. Eu am pornit tot tărăboiul? Eu să le las în voia lor, iar ele pe mine nu! E un singur bărbat în casă și ea îl vrea numai al ei. Pune la cale tot felul de înțelegeri murdare cu slugile sale, fapte ce nici cu gândul nu le-ai putea gândi. Sunt femei, dar n-au habar de bună cuviință! Asta nu știe ce se cade și ce nu se cade și nici ce-i rușinea. Nu-și vede bârna din ochi, dar când deschide gura, nu se mai oprește din măscări. Pe când trăia Li Vaza, era în necontenită ceartă cu ea. De câte ori n-a venit la mine să mi se plângă de câte un gest sau o vorbă de-ale Vazei. De felul său e făcută pentru harță. Are chip de om și suflet de fiară. Și s-o mai auzi și ce cumplit se blesteamă, că te și sperii! Dar lasă, că am să fiu eu mereu cu ochii pe ea și avem să vedem cum va sfârși dumneaei! Am zis să le chem la ceai pe ea și pe maică-sa. De unde să știu eu că ea se descotorosise de bătrână, ca să se ia nestingherită cu mine? Ei, bine, nici eu nu mă tem! Aștept ca dumneaei să i se plângă bărbatului și el să mă lase.

— Eram cu toatele aici, în jurul focului, se amestecă Pavilion de Jad, dar nici n-am simțit-o sosind.

— Umblă ca o stafie, grăi Lebădă de Nea. De multe ori își trage înadins în picioare încălțări de pâslă, ca să nu scoată cel mai mic zgomot. Vă mai amintiți ce mi-a făcut îndată ce a sosit în casa noastră? Câte nu mi-a pus în cârcă, a asmuțit bărbatul împotriva mea și el m-a snopit în bătăi de două ori. Atunci i-ai luat apărarea, soră mai mare.

— E învățată să bage-n pământ omul de viu, zise doamna Luna. Azi m-a încercat pe mine. Ați fost martore cum se zbătea pe jos ca o apucată? Să vedeți ce o să pățesc atunci când o să afle el.

— Adevărul e altul, soră mai mare, o liniști Delicata Li.

— Ehei, n-o cunoști! E o vulpe cu nouă cozi stufoase! O să mor de mâna ei, crezi că scap așa ușor? Ce carne și ce oase socotești că am ca să-i țin ei piept? Ești de mulți ani aici, la noi, și vii aici dintr-o casă de curtezane, dar ești mai bună decât ea de zece ori. Ieri arăta ca scoasă din minți. A dat buzna aici și l-a îmbiat să se ducă după ea, ca și cum el era numai și numai al ei și ea avea dreptul să se țină scai de el. Dacă nu ar fi fost la ea, noapte de noapte de când s-a înapoiat din Dongjing, nu mi-ar fi păsat. Nu l-a lăsat liber nici măcar de ziua uneia

dintre noi, înțelegeți? Ar vrea să sugă ea câteșizece degetele!

— Și de ce te frămânți atât? întrebă doamna Wu. Tu ești bolnăvicioasă din fire. Lasă-l în pace. De ce să te omori cu zile pentru alții?

Fluier de Jad porunci să se aducă bucate, dar sora cea mare nu vru să se atingă de nimic.

— Mă doare capul și inima mi-e grea, spuse ea.

O rugă pe Fluier de Jad să-i aducă o pernă, ca să se poată întinde și îi ceru Delicatei să stea cu doamna Wu. Când Yu își luă rămas bun, gata de plecare, porunci să i se dea o cutie cu dulciuri și cinci qian.

Ximen Qing se întoarse spre prânz. Un slujitor al generalului reveni după cartea de vizită.

— Transmite-i stăpânului tău că îi sunt îndatorat pentru cadouri, zise el, dar sunt prea multe. Te rog să le iei înapoi și am să le primesc după ce am să-i împlinesc dorința.

— Nu pot să le iau fără încuviințarea stăpânului, spuse omul. Păstrați-le aici, Excelența Voastră.

— Bine. Mulțumește-i din partea mea. Ia cartea mea de vizită, îi ceru el și puse să i se înmâneze aceasta și un argint.

Bărbatul merse la doamna Luna și o găsi lungită pe pat. Îi vorbi de câteva ori, dar ea nu-i dădu niciun răspuns. Le întrebă pe slujnice, însă ele nu îndrăzniră să deschidă gura. Atunci plecă la Lotus de Aur, lovindu-se de aceeași stare de lucruri. Lotus zăcea în pat, cu părul în neorânduială și nu scoase un cuvânt. Se duse atunci la Pavilion de Jad și ea își dădu seama că ceea ce se întâmplase nu putea rămâne ascuns, așa că îi istorisi amănunțit întreaga poveste. Răvășit, Ximen Qing se înapoie în curtea interioară.

— De ce te-ai certat? o întrebă el prinzând-o în brațe. Ai uitat că ești grea și că nici cu sănătatea nu stai bine? De ce iei în serios o stricată și o păcătoasă ca aia?

— Nu eu m-am certat, vorbi domol soția principală, ci ea a pornit scandalul. Pe urmă, nu eu am fost aceea care m-am dus peste ea, ci m-am pomenit cu ea aici, furișată ca o vulpe, de n-a știut-o nici vântul, nici pământul! Uite cum a fost. Azi dimineață, când ceaiul a fost gata, am mânat după ea și după mamă-sa, dară ea își făcuse socotelile sale și îi dăduse drumul bătrânei. Când a apărut, era gata pusă pe arțag. S-a azvârlit la pământ și s-a zvârcolit că te lua groaza! Noroc că n-a sărit la mine, că bine ne-ar fi stat să ne rostogolim amândouă pe jos, smulgându-ne părul! Ce a crezut ea, că dacă face așa, mă bagă pe mine în sperieți! A zis de nu știu câte ori în șir că o să-ți ceară să o lași slobodă. La un cuvânt al meu, îmi întorcea zece! Cuvintele îi curgeau din gură ca apele revărsate ale fluviului Huai, la vreme de potop. Cum s-o înțeleg, în starea în care mă aflu? Ea se pricepe ca nimeni alta să jignească lumea și să arunce întotdeauna vina pe ceilalți. M-a înfuriat

în așa hal, ca nu mai știam de mine. Iar copilul ăsta nici nu știu dacă o să mai iasă la lumina zilei. M-a îmbolnăvit pur și simplu și mi-e cumplit de rău. Îmi crapă capul de durere, iar pântecele e gata să-mi plesnească. Mai bine aș pierde sarcina asta, să mă liniștesc! La noapte o să iau un capăt de frânghie lângă mine și mă spânzur. Ai să fii liber să rămâi numai cu ea. Altfel, dacă nu-mi iau eu cu mâna mea viața, o să mă bage ea în mormânt, cum a omorât-o și pe Li Vaza. Știu că și ție ți-e greu dacă nu scapi de câte o nevastă o dată la trei ani.

— Copila mea, rosti el, mângâind-o de ce îți faci așa mari supărări din pricina putorii aceleia? Ea nu știe să deosebească nici dealul de vale, nici dulcele de amar. Liniștește-te! Tu prețuiești cât toate celelalte la un loc. O să merg la ea și o să-i trag o bătaie soră cu moartea.

— Cine? Tu? O să te lege cu o funie din păr de porc.

— S-o văd numai că deschide gura! Dacă mă scoate din sărite, am s-o izbesc și am s-o izbesc să nu mai știe pe ce lume se află. Cum îți e acum? Ai mâncat ceva?

— N-am pus gura pe nimic de ieri, răspunse femeia. Azi dimineață, când ceaiul era gata, am trimis după mamă-sa. Apoi s-a ivit ea și mi-a sărit în cap. Acum mă simt tare rău. Mă fulgeră cu dureri prin pântec, capul mă doare și nu știu ce-i cu mine. Brațele mi-au amorțit. Dacă nu mă crezi, apucă-mi mâna. S-a răcit de tot.

Bărbatul bătu cu piciorul în pământ.

— Ce să fac eu? strigă. Ah, da, am să chem doctorul!

— Ce rost are? Ce mai poate să facă un doctor? Dacă are zile, va trăi, iar dacă nu, se prăpădește cu doctorul tău eu tot. Și chiar mai bine ar fi dacă ar muri. Cu nevasta se petrece același lucru ca și cu văruitul zidului. Când un strat se burdușește, dai alt strat de var peste el. Dacă mor, o faci pe ea soție principală. E istetață foc și o să-ți țină bine casa.

— Mă miră că ai avut răbdarea să te pui cu ea, zise el. Trebuia să n-o bagi în seamă. Dacă nu chem doctorul, supărarea o să te macine și n-ai să te mai înzdrăvenești. Când vom vrea să mai salvăm ceva, va fi prea târziu.

— Trimite după baba Liu, zise ea. O să-mi dea niște leacuri și o să-mi ia durerea de cap, cu un ac.

— Nici vorbă! Ce se pricepe putoarea asta la sarcină? Un copil-slugă o să plece cu un cal și are să-l aducă în grabă pe doctorul Ren.

— Poți să-l chemi, dar eu nu vreau să-l văd.

Bărbatul nu ținu cont de spusele ei și merse în curtea exterioară și îl mână pe Qin Tong după doctor, atrăgându-i luarea aminte să se întoarcă iute. Apoi veni din nou la ea și porunci slugilor să-i facă o fiertură de orez, dar când aceasta fu gata, femeia nu vru să mănânce. Qin Tong se înapoie, zicând că doctorul era plecat la palat și că era de

găsit abia în dimineața următoare. Aflând că bogătașul Qiao trimisese de mai multe ori sluga să-l poftească pe Ximen Qing la petrecere, soția principală îi grăi bărbatului:

— Doctorul sosește mâine. Acum te du la Qiao. Suntem rude și lipsa ta o să-l supere.

— Dacă plec, cine are grijă de tine?

— Păcătos ce ești! râse ea. Nimeni! Mergi acolo, nu e nimic grav. Dacă rămân singură, poate am să mă simt mai bine. Și atunci o să mănânc ceva împreună cu Orhideea. Hai, du-te liniștit!

— Cheam-o pe cumnata, îi spuse el lui Fluier de Jad, și roag-o să stea aici în preajmă. Unde e Yu? Să se înfățișeze aici să-i cânte!

— A plecat de mult! răspunse slujnica.

— Cine i-a dat drumul? Aveam încă nevoie de ea! zise și o lovi pe slujnică.

— Pe-aia care a o cărât-o pe cântăreața Shen nu ați atins-o și nici nu aveți de gând, murmură sluga.

Ximen Qing se prefăcu a nu fi auzit. Se îmbrăcă și o porni la familia Qiao. Fu acasă înainte de primul *geng* și merse țintă în casa principală. Doamna Luna stătea cu doamna Wu, cu Delicata Li și Pavilion de Jad. Aflând de întoarcerea lui, cumnata se retrase.

— Cum te simți? întrebă el de cum intră pe ușă.

— Am gustat puțină fiertură de orez și pântecul mi-e parcă mai ușor. Capul însă nu mă slăbește deloc.

— Bine, zise el. Mâine, doctorul Ren o să-ți dea ce trebuie și te refaci.

— Ți-am spus doar că nu vreau niciun doctor. Nu e nimic și n-am chef să dau ochii aici cu niciun bărbat. Om trăi și om vedea cum mi-o fi mâine. Poate izbutesc să mă cobor din pat. Ce vroia de la tine ruda Qiao, întrebă.

— A ținut să serbeze întoarcerea mea din capitală. A fost plăcut la el. Chemase două cântărețe, dar eu n-am prea avut chef de nimic. N-am mâncat, ci am dat peste cap doar câteva păhărele și m-am întors cât am putut de repede.

— Ticălos bun de gură ce ești! îl dojeni femeia. Ce-mi umbli mie cu asemenea vorbe? Ce anume te-a oprit să nu bei și să nu mănânci? Să fiu eu și reîncarnarea lui Buddha și tot n-am să aflu un locșor în inima ta. De am să mor, ai să mă uiți mai rău ca pe o biată oală de pământ. Și Qiao ce zicea?

— S-a hotărât să-și solicite rangul primit în mod onorific și pregătise pentru mine treizeci de *liang* de argint. Ține să vorbesc cu prefectul Hu. I-am spus că are noroc, fiindcă prefectul mi-a trimis în dar treizeci de calendare și încă nu i-am răspuns. O să-l rog să-l numească undeva. Dar Qiao nici n-a vrut să audă de sprijinul meu, dacă nu-i primesc argintul.

— Și i-ai luat?

— Pune om să mi-i aducă mâine. Vroia să adauge la argint și alte cadouri, dar m-am împotrivit. Cred că dacă-i dăruiesc prefectului un porc și niște alcool, acestea au să fie de ajuns.

Peste noapte, bărbatul rămase la doamna Luna. În ziua următoare, avea loc banchetul cenzorului Song. Încă de dimineață, mesele fuseseră rânduite în salonul cel mare și toate pregătirile încheiate. De la prefectură, veniseră treizeci de muzicanți, cu patru dirigenți și patru soldați ca escortă. Ceva mai târziu își făcu apariția doctorul Ren, călare. Ximen Qing îl invită în salon. Se salutară.

— Sluga dumneavoastră m-a căutat ieri, deschise doctorul vorba, dar eram la palat. M-am înapoiat azi noapte, târziu, și am găsit cartea dumneavoastră de vizită. Acum iată-mă în slujba dumneavoastră. Cine e bolnava?

— Soția principală s-a îmbolnăvit dintr-odată. Aș fi bucuros să o cercetați, zise Ximen.

Băură ceaiul.

— Abia ieri am aflat că ați fost promovat, zise doctorul. Primiți cele mai alese felicitări din partea mea. Vă voi trimite ceva în dar.

— Oh, nu e nevoie de sărbătorire, fiindcă îmi cunosc prea bine slujba, rosti Ximen și îi porunci lui Qin Tong să-i vestească stăpânei principale sosirea medicului.

Cumnata Wu, Delicata și Pavilion de Jad erau acolo. Doamna Luna nici nu se mișcă.

— I-am spus că n-am nevoie, nu-mi trebuie niciun bărbat care să se chiorască la mine și să-și pună ghearele pe mâinile mele. Niște hapuri de la baba Liu mă tămăduiesc!

— Omul e aici, soră mai mare, grăi Pavilion de Jad. Nu putem să-l scoatem pe ușă afară, fără să te vadă.

Doamna Wu stărui și ea:

— E doar doctorul familiei împărătești! Lasă-l să-ți ia pulsul, că noi n-avem cum să știm de unde se trage răul. Numai el poate afla. Iar doctoriile lui or să-ți prindă bine, au să-ți potrivească sângele și suflul din organism. Nu lăsa lucrurile să se înrăutățească. Ce știe una ca doftoroaia Liu?

Doamna Luna tăcu și își strânse părul, acoperindu-și-l cu o tiară. Fluier de Jad îi aduse o oglindă, iar Pavilion de Jad îi pieptănă pletele lăsate pe spate. Delicata se îngriji să-i pună niște podoabe, iar Lebădă de Nea îi îndreptă veșmintele. Fu nevoie doar de câteva clipe ca femeia să arate ca o statuetă tăiată în jad.

Capitolul LXXVI

Văzând că femeia nu apare, Ximen Qing trecu la ea s-o grăbească și

o găsi gata. Îl pofti pe doctorul Ren în camera din mijloc. Doamna Luna se ivi din dormitor și făcu o reverență. Doctorul se întoarse într-o parte, înclinându-se. Ea luă loc pe scaunul de lângă el, Qin Tong așeză o perniță brodată pe măsuța alăturată și femeia scoase la lumină din mâneca lungă a robei mâna-i ca de jad, pentru a i se afla zvâcnirile sângelui. Doctorul Ren socoti pulsul îndelung și, când încheie, femeia făcu o nouă reverență și merse înapoi în dormitor. Un copil-slugă aduse ceai. După ce bău o ceașcă, doctorul cuvântă:

— Venerabila doamnă are slăbite atât suflul, cât și sângele. Pulsul îl are greoi și schimbător, iar suflul parcă e și el la fel, pe de o parte din pricina sarcinii, pe de alta fiindcă doamna nu se hrănește cum trebuie. Apoi s-a mai și mâniat cam tare și acest fapt i-a înfierbântat ficatul. De aici i se trag durerile de cap și de ochi, sufocările din piept, amorțeala membrelor care primesc mai mult aer decât sânge.

Doamna Luna îl puse pe Qin Tong să vorbească în locul ei:

— Doamna are dureri mari de cap, își simte inima grea și brațele țepene. În pântece o săgeată cu junghiuri, șalele nu-i dau pace și nu are niciun pic de poftă de mâncare.

— Știu, chiar așa am și spus puțin mai înainte.

— Nu vă ascund, doctore Houyi, că sarcina se apropie de soroc, grăi Ximen Qing. De curând a avut o supărare și încă nu și-a revenit, ținând toată mâhnirea în sine. Vă rog, doctore, să vă străduiți să-i prescrieți ce trebuie și am să vă fiu recunoscător.

— Voi pune tot sufletul în a vă servi cât pot mai bine! Voi trimite niște ierburi care să-i potolească măruntaiele, să-i rânduiască așa cum se cuvine aerul din corp și să o întărească. Dar trebuie ca în tot acest timp să se ferească de supărări, iar de e să nu-i fie ceva pe plac, mai bine să nu mănânce, decât s-o facă silnic.

— Vindecați-i trupul, să nască în tihnă, doctore, ceru bărbatul.

— Doctoriile îi vor liniști măruntaiele și statornici pulsul, sunt pentru întremare și-s sigure. Învățăcelul dumneavoastră își va da toată silința.

— Cea de a treia nevastă are și ea dureri de burtă, poate îi dați niște pastile.

— Am să mă îngrijesc să le aveți și pe acestea, promise el și se ridică. Trecând prin curtea din fața salonului, văzu mulțimea de muzicanți așteptând.

— Dați o petrecere astăzi, venerabile domn? întrebă.

— Comisarul Song și ajutoarele sale țin la mine un banchet în cinstea guvernatorului Hou Shiquan.

Răspunsul primit îl ului pe doctor, sporindu-i respectul față de Ximen. La poartă i se înclină de câteva ori, ca niciodată până atunci, arătând că îl prețuiește de două ori mai mult, apoi urcă pe cal și plecă la ale sale.

Întors în casă, Ximen Qing porunci să se lege la un loc un *liang* de argint și două batiste, iar Qin Tong să le ia și, călare, s-o pornească după doctorii. Delicata Li, Pavilion de Jad și celelalte femei veniseră în camerele soției principale, pregătind cutiile cu fructe și frecând argintăria.

— Nu vroiai să ieși la vedere, soră mai mare, zise Pavilion de Jad, dar doctorul te-a ghicit dintr-o ochire.

— Ce soție vrednică de respect sunt eu? se văită ea. Dacă e să mor, mai bine să mă prăpădesc acum. Aia mi-a zis că nu-i sunt nici soacră și că mai suntem și cam de-o vârstă! Bărbatul e topit după ea, iar mie abia dacă îmi aruncă o privire! Dacă n-o duceați de aici, n-aș mai fi scăpat de ea, nici în zece ani! Știți zicala: cocoșul a murit, cocoșul cântă. Ba cocoșul cel nou cântă mult mai plăcut decât ăl bătrân! Dacă eu m-oi sfârși, are să-mi ia locul ea și nu o să mai aveți bătăi de cap și supărări în casă.

— Vai și iar vai, soră mai mare! Ce vorbe-s acestea? o ceartă Pavilion de Jad. Uite, mă jur eu în locul ei. Sora asta a cincea nu prea deosebește ea răul de bine, se poartă cam fără obraz și ocărăște în dreapta și în stânga. Dar să știi că doar gura e de ea! Nu trebuia să te pui cu ea, asta e! Ce e aia să te furișezi ca o vulpe, să tragi cu urechea și să înveninezi oamenii cu tot felul de măscări?

— Doamnă, ești stăpână casei. Ești asemenea apei la care vin și se îndestulează toți ai casei și tocmai de aia se cade să ai inima largă. Se spune că un om cu fire și purtări nobile face față la zece oameni de rând. Dacă-ți ridici mâna, ea poate trece, dar dacă te arăți împotriva ei, nu o mai scoți la capăt cu ea, așa-i?

— Numai bărbatul îi e stăpân, iar prima nevastă stă de o parte!

— Pe cine amăgești? stărui s-o încredințeze Pavilion de Jad. Uite, de când nu te simți bine, îndrăznește el să mai meargă la ea?

— De ce să nu se ducă? Aia zicea că-l ține legat cu funie din păr de porc. Inima bărbaților e croită pe măsura nesăbuinței cailor sălbatici. Dacă le place cineva, ei se țin numai de aceea și nimeni, orișice ar face, nu le poate sta în cale. Nebunul care vrea să-l oprească e luat la ocări!

— Ei, bine, soră mai mare, acum mânia s-a spulberat. Uite, plec și-o chem să îngenuncheze aici și să-și ceară iertare. Cumnata Wu e de față și amândouă puteți chiar să râdeți una la alta. Dacă nu vrei să împăcăm lucrurile, atunci bărbatului o să-i vină greu între voi două și n-o să știe încotro s-o apuce. Dacă e să vrea să se ducă la ea, are să-i fie frică să nu te necăjească mai tare. Iar dacă o ocolește, ea o să se înfurie într-atât că are s-o încheie cu el! Acum noi ne aflăm toate în păr aici, trebăluind pentru banchet, iar ea șade și se odihnește. De ce s-o lăsăm? N-am dreptate, cumnată?

— Cumnată, sora a treia a grăit cu mare înțelepciune. Între voi sunt

doar niște vorbe goale și bărbatul se urnește greu.

Doamna Luna nu rosti un cuvânt.

Când Pavilion de Jad fu gata să iasă, o opri:

— Ba să n-o chemi, soră Meng. Dacă e să vină, apoi s-o facă după capul și voia sa.

— Cum să vină singură? Mă duc eu și dacă nu vrea, o aduc pe sus! răspunse Pavilion de Jad și merse țintă la casa lui Lotus de Aur.

Aceasta nici nu se pieptănase și nici nu-și dichisise cu pudre și vopsele fața. Zăcea pe pat, gânditoare.

— Soră a cincea, începu Pavilion, de ce faci atât pe nebuna? Azi avem banchet și nu ne mai vedem capul de treburi. Ia să mi te aranjezi la păr și să vii cu mine, fără alte nazuri! Până mai acum am sfătuit-o pe ailaltă de bine. Hai cu mine în curtea interioară, dar să lași mutrele! Ia-ți un aer cât mai blajin și să-i faci neapărat o reverență. Nu uita proverbul: Cuvintele dulci și frumoase țin de cald trei ierni la rând, pe când țâfna și ocările îșI înfig în om dinți de ger, fie și pe dogoarea lunii a șasea. V-ați strigat niște vorbe, acolo, dar dacă vă încăpățânați cu supărarea, unde aveți să ajungeți? Lui Buddha îi place tămâia, nu mai puțin oamenii găsesc plăcute tămâierile! Vino, zi-i că-ți pare rău și gata! Altfel îl pui și pe el la greu, neștiind cum să facă și să dreagă între voi două, că dacă o vrea la tine, îi sare ea în cap!

— Ei, ei, vezi? Poate una ca mine să se măsoare cu ea? Ea a spus că e singura soție bună, măritată așa cum trebuie, iară noi suntem doar niște stropi de rouă, care ne trecem iute. Ce supă poți să faci din noi? Nici la vârful încălțărilor nu-i ajungem!

— Mai vorbești! Eu n-am strigat ieri că dintr-o singură lovitură ne pune pe toate jos la pământ? Sunt măritată a doua oară, e drept, dar nu eu l-am ademenit și m-am băgat în patul lui să mă ia, ci am fost pețită în toată regula, altfel nu l-aș fi urmat! Dacă tai o creangă dintr-un copac, suferă și alte o sută! Nu trebuie să se meargă prea departe nici cu spusa, nici cu fapta altfel nu se mai poate îndrepta și salva nimic. Se cade să fim cu ochii în patru și să nu ne dăm drumul la gură. V-ați certat în fața măicuțelor și a cântărețeI Yu. Dar copacii au coajă, iar noi, chipuri, ca să ne roșească obrajii la o adică. Azi doamna și-a dat seama că n-a făcut bine. Dar dacă nu te înfățișezi, cum o să fie? Suntem nevoite să stăm laolaltă ca buzele pe o gură! Hai, piaptănă-te degrabă și ne întoarcem împreună!

După ceva gândire, prinzând temeiul vorbelor femeii, Lotus de Aur găsi înțelept să treacă peste întreaga sa supărare. Se așeză la oglindă, își perie pletele și își potrivi plasa de păr. Se îmbrăcă și plecară amândouă. Când ajunseră, Pavilion de Jad, împinse apărătoarea ușii, intrând prima.

— Soră mai mare, crezi că m-aș fi dus dacă nu eram încredințată că

ea nu vine? spuse, apoi se întoarse: Vino, copilițo, și cazi în genunchi înaintea mamei tale. Soră bună, urmă ea, copila e mică și nu prea știe să aleagă între bine și rău. Altfel nu te-ar fi necăjit! Ridică mâna scumpă și binecuvânteaz-o! Iart-o și, mâine, dacă iar se poartă urât și te jignește, pedepsește-o cum ți-o fi vrerea, eu nu mă mai bag!

Lotus de Aur se prosternă de patru ori, se sculă în picioare și sări la Pavilion de Jad, plesnind-o.

— Afurisită ești, păcătoaso! Te dai acum și drept mama! Femeile izbucniră în râs. Doamna Luna nu se putu stăpâni și zâmbi și ea.

— Sclavă ticăloasă, răspunse Pavilion, stăpâna ta se arată milostivă cu tine, iar tu te năpustești la maică-ta s-o bați!

— Îmi înflorește inima când vă văd vesele, cumnățelele mele! rosti doamna Wu. Nu vă stă bine așa? Cumnata mea spune și ea câte o vorbă, dar voi trebuie să-i arătați stimă și să lăsați să treacă de la voi! Cât e de frumos bujorul, are trebuință de frunze să-l țină sus în toată minunăția.

— Dacă n-ar fi zis nimic, eu, una, nu mă certam! lămuri doamna Luna.

— Mama e cerul, iar noi pământul. Iartă-mă, soră, sunt o ființă proastă!

— Acum grăiești ca o fiică bună! spuse Pavilion de Jad, mângâind-o pe creștet. Dar lasă gura și pune mâna la treabă, noi am muncit până acum.

Lotus de Aur se așeză pe pat, alături de Pavilion de Jad și se apucă să rânduiască, tăcută, coșurile cu fructe. Qin Tong se înapoie cu doctoriile. Ximen Qing se uită peste rețete și-i porunci slugii să ducă totul la stăpâna principală și la soția a treia.

— Ai cerut și tu leacuri? se miră doamna Luna.

— De atunci, am mereu dureri în burtă și i-am spus lui să-i ceară doctorului ceva și pentru mine.

— Poate că-ți trece. Ție ți se trage de la mâncare, grăi Doamna Luna.

În salonul din față, întâiul sosit fu cenzorul Song. Ximen Qing îl conduse în umbrar. Musafirul mulțumi pentru trepied.

— Rămâne să-l plătesc, adause el.

— Cum aș îndrăzni să vă iau bani pentru el? zise Ximen. Mi-a fost teamă că n-o să-l primiți nici ca dar.

— De ce atâta mărinimie? Și cenzorul se înclină, mulțumindu-i din nou.

Se aduse ceaiul și ei discutară despre chestiuni oficiale și despre simțămintele poporului. Cenzorul vru să afle câte ceva și despre demnitarii locali.

— Prefectul Hu este iubit de popor, iar magistratul Li e cu mare sârguință în munca sa. Pe ceilalți nu-i prea cunosc.

— De comandantul Zhou ce părere aveți?

— E militar cu multă știință la viața sa, dar nu e pe măsura generalului Jing din Jizhou, care și-a trecut din tinerețe examenele, e capabil și brav. Poate îl aveți în vedere, Excelență!

— Vorbiți de Jing Chong? Vă cunoașteți?

— Suntem prieteni buni. Ieri mi-a trimis o carte, rugându-mă să-i vorbesc Excelenței Voastre despre el.

— Am auzit că e un mandarin capabil. Pe cine mai știți?

— Ar mai fi Wu Kai, fratele soției mele. A primit gradul de căpitan și s-a ocupat de hambare. Acum are dreptul să fie promovat și dacă îl sprijiniți, mă voi simți onorat.

— De vreme ce sunteți rude, nu numai că îl voi recomanda, însă voi veghea să primească o numire bună.

Ximen Qing îi mulțumi printr-o reverență și îi întinse însemnările întocmite de cei doi. Song le citi și le trecu unui secretar, cerându-i să-i amintească de ele la redactarea raportului. Acela se retrase și Ximen Qing șopti slugilor să i se dea omului trei *liang* de argint.

Se întreținură tot astfel, vorbind de una și de alta, până când se auziră sunetele muzicii. Cei doi subalterni sosiseră. Ximen Qing le ieși în cale, iar cenzorul o luă agale până la portița de la colțul grădinii. După ce schimbară, cuvenitele saluturi, mandarinii cercetară cu ochii de jur-împrejur și zăriră masa mare chiar în mijlocul salonului, frumos rânduită. Plini de încântare ei îi mulțumiră gazdei din inimă, făgăduind să mai adauge și alți bani.

— Contribuția noastră e mică, dar, vă rog, Siquan, să nu acceptați din partea lor mai mult.

— Oh, nici gând de așa ceva! îl încredință Ximen Qing.

Se așezară după rang și băură ceai. Trimiseră după guvernator și după ora prânzului, omul se întoarse călare, vestind sosirea oaspetelui. Muzica se porni și demnitarii ieșiră în poartă să-l întâmpine, numai cenzorul Song îl aștepta în poarta a doua. Îndată se văzură înaintând soldați călări purtând steaguri albastre și după ei se ivi guvernatorul Hou Meng, cu apărători din blană de samur la urechi și îmbrăcat într-o robă stacojie, strânsă pe gât, brodată cu fazani și încinsă cu o curea cu încuietoare de aur. Ședea într-o litieră purtată pe umerii a patru oameni. Când coborî, demnitarii îl înconjurară, conducându-l înăuntru. Cenzorul Song avea o robă roșie, cu nori brodați în fir de aur, guler de zibelină albă și cingătoare cu cataramă din corn de rinocer. Guvernatorul și cenzorul merseră în salon și schimbară saluturi. Ceilalți se apropiară și se înclinară și ei înaintea oaspetelui de onoare. Ultimul i se înfățișă Ximen Qing. Guvernatorul își aminti că îl întâlnise la Huang și dori să-i dea o carte de vizită cu numele său. Ximen Qing primi cu amândouă mâinile cartea pe care i-o întinse un slujitor de-al guvernatorului. Se dezbrăcară de robele oficiale și luară

loc. Song ocupase locul gazdei. După obișnuita ceașcă de ceai, începu muzica și cenzorul îi oferi oaspetelui băutură și flori. La un semn din cap, darurile înșirate pe masă fură puse în cutii și duse la oficiul guvernatorului. Apoi slugile intrară cu supa, orezul și mâncărurile rânduite frumos pe platourile împodobite cu flori vii, proaspete. Dar ospățul nu-l vom descrie de-a fir a păr. Un grup de acrobați și dansatori își făcură apariția, mișcându-se armonios, cu mare dibăcie, apoi actorii îngenunchează și prezentară lista cu operele pe care le puteau interpreta. Guvernatorul ceru „Ducele Jin înapoiază cingătoarea". Actorii cântară minunat, mărturie stând aceste stihuri:

Nici fir de brumă și de fum în eleganta încăpere,
Alcoolul curge râu, iar cântecele-alungă norii;
Nu doar frumoasa-n roșu-și pleacă podoaba cingătorii,
Dar și bărbosul verde cu cicada-i de-aur la vedere.

Până ce soarele se coborâse la apus, băutura făcuse de câteva ori înconjorul mesei și actorii jucaseră două acte; atunci guvernatorul Hou Meng ordonă să se împartă bucătarilor, slugilor și cântăreților cinci *liang* de argint, iar el se ridică de la masă. Fu condus până la poartă, unde urcă în litieră. Reveniți în salon, cenzorul Song și ceilați îi mulțumiră lui Ximen Qing și își luară apoi și ei rămas bun. El le dădu drumul muzicanților și, părându-i-se devreme, porunci slugilor să nu strângă și să nu se atingă de nimic din salon, trimițând după cumnatul Wu cel mare, cărturarul Wen, Ying Bojue, Chen Jingji și vânzătorii Fu, Gan și Ben. Îndemnă actorii să mănânce, cerându-le ca atunci când prietenii săi aveau să se adune să le cânte opera în patru acte „Han Xizhai îl ospătează la vreme de noapte, pe învățatul Tao", a cărei acțiune se petrecea în plină iarnă. Puse să se rupă crengi înflorite de prunișor și să se gătească masa cu ele, pentru a-și desfăta privirile, în timp ce bea. Primii ajunseră vânzătorii și îndată după ei Wen. Apoi veniră Ying și frații Wu.

— Îmi pare rău că n-am fost în stare să le ofer doamnelor tale decât o masă atât de săracă. Mulțumesc pentru darurile alese, îl măguli Bojue.

— Câine care faci să se năruiască până și cerul! îl certă Ximen. De ce ai tras cu ochiul prin fereastră la femeile mele?

— Să nu te iei după scorneli! De unde până unde una ca asta? Oh, el e câinele ticălos, vorbi, arătându-l cu degetul pe Wang Jing. Zilele astea o să-l snopesc în bătaie!

Atunci se aduse ceaiul. Wu cel mare dori să meargă în spate și Ximen îl însoți.

— I-am vorbit cenzorului de tine și i-am dat trei arginți ofițerului care a luat în primire raportul tău și pe acela al lui Jing. Cenzorul mi-a

promis că se va îngriji de o numire.

— Cât îți sunt de recunoscător pentru grijă, cumnate! rosti el, bucuros peste măsură.

— I-am spus că îmi ești cumnat și de-aia a și făgăduit că te are în vedere.

Când ajunseră în casă, doamna Luna își salută fratele mai mare.

— S-ar cam cuveni să te întorci acasă, îi grăi Wu nevestei sale. Doar știi că nu e nimeni și ești de mult aici.

— Cumnata nu-mi îngăduie să plec decât pe trei ale lunii viitoare, lămuri ea.

— Atunci pe patru să fii acasă, hotărî Wu și se întoarse la banchet.

Peste puțin, actorii se iviră și începură să cânte. În toiul petrecerii, Dai An îi șopti stăpânului că o slugă a familiei Qiao voia să-i spună ceva.

— Stăpânul mi-a zis că n-a trimis ieri banii, rosti Qiao Tong, și vi i-am adus eu acum. Sunt treizeci de *liang* și pe deasupra încă cinci pentru slujbași mai mici.

— Mâine vorbesc cu prefectul Hu. Cred că are să ne împlinească dorința și atunci ce să fac și cu argintul celălalt? Ia-i pe aceștia cinci înapoi, porunci el și-i zise lui Dai An să-i dea slugii să mănânce și să bea.

Dar să lăsăm limbuția și să spunem că după actul al doilea se făcuse primul *geng* din noapte și oaspeții se împrăștiară pe la casele lor. Stăpânul puse slugile să curețe și să rânduiască tot și se duse la doamna Luna. Cumnata Wu stătea cu ea și cum îl văzu, se retrase degrabă.

— Azi am obținut de la cenzorul Song un post pentru fratele tău. Mi-a promis nu numai că o să-l promoveze onorific, dar că îi face o numire. L-am și înștiințat pe cumnat și el s-a bucurat mult. La sfârșitul anului e ca și numit.

— La ce să mai vorbim ca să ne aflăm în treabă? De unde ia el două-trei sute de arginți să preia funcția?

— Cine îi cere vreun ban? I-am spus cenzorului că e fratele tău și chiar el a spus că îl va avea în vedere.

— Faci cum crezi, eu nu mă bag, rosti femeia.

— I-ai încălzit doctoriile? o întrebă el pe Fluier de Jad. Adu-le încoace! I le dau chiar eu să le bea.

— Pleacă de aici! îl izgoni doamna Luna. Ce-ți pasă? Le iau la culcare. Bărbatul era să plece, dar ea îl opri: încotro? Dacă e s-o iei spre ea, mai bine stai pe loc și mai chibzuiește. Azi mi-a cerut iertare, dar dacă mergi acum la ea, e ca și cum i-ai ține partea.

— Nu mă duc la ea.

— Atunci la cine? întrebă soția. N-aș vrea să te duci nici la femeia aia de dincolo. Ieri, aici de față cu cumnata, Lotus a zis că eu te-am

lăsat să te iei cu doica Abundența, ca să-ți fac pe plac, ție, unui nerușinat!

— Tu te iei după curva aia?

— Ascultă-mă și pe mine, nu te du nici la una, nici la cealaltă. Culcă-te la sora Delicata și mâine alege cum ți-o fi voia.

Ximen Qing nu avu altă scăpare și fu silit să-și petreacă noaptea cu Delicata Li.

Era la începutul ultimei luni a anului. Ximen plecă de dimineață la *Yamen* și atât el, cât și căpitanul He fură ocupați cu treburile publice mai mult ca niciodată. Când se înapoie acasă, îl mână pe Dai An la prefectul Hu din Dongping, cu un porc, băutură și treizeci de *liang* de argint. Acesta primi darurile și îi înmână slugii documentul trebuincios. Stăpânul trimisese între timp după domnul Xu, rânduind într-un salon ofrande din carne de porc și de vită, băutură și fructe și odată ce Maestrul în yin-yang sosi, arse în prezența lui hârtie pentru sacrificiu. Apoi Xu plecă și Dai An îi înfățișă lui Ximen documentul acoperit cu mai multe sigilii. Qiao Hong era trecut acolo drept mandarin în administrația prefecturii. Ximen Qing îi porunci lui Dai An să ia două cutii cu carne, oferite la sacrificiu, să i le ducă lui Qiao și să-l cheme să vadă actul. Unchiului Wu cel mare, cărturarului Wen, lui Ying și Xie Xida puse să li se dăruiască câte un coș cu bucate. După aceea, se îngriji de trimiterea unor invitații la o petrecere stabilită pe data de trei, pentru comandantul Zhou, generalul Jing, ofițerul Zhang, eunucii Liu și Xue, căpitanii He și Fan, unchiul Wu, bogătașul Qiao și Wang al Treilea, în total pentru zece persoane. Tocmi muzicanți și doi cântăreți. În ziua aceea, Pavilion de Jad îi prezentă socotelile casei, cerându-i să i le dea pe mână lui Lotus de Aur, apoi ea merse în curtea interioară.

— Soră mai mare, te simți mai bine după doctoriile alea? o întrebă.

— Da! Nu degeaba zice lumea că o femeie se înzdrăvenește când e cercetată de un doctor! Mă simt mult mai bine. Capul nu mă mai doare și cu pântecele îmi e mai ușor.

— Asta era, tot ce ți-a dorit inima a fost să te strângă de mână un bărbat!

Femeile râseră. Ximen Qing sosi cu socotelile casei și îi spuse soției principale că Pavilion de Jad nu mai voia să le țină.

— Ocupă-te chiar tu! îl îndemnă ea. De unde să știu eu cui să le dai? Cine crezi că e nebunul să le vrea?

Ximen Qing luă treizeci de *liang* de argint și treizeci de legături cu bănuți de aramă și i le trecu lui Lotus de Aur în grijă.

Când bogătașul Qiao sosi, Ximen Qing îl luă în salon și îi arătă documentul, pe care sta înscris „Demnitarul onorific Qiao Hong a contribuit cu treizeci de duble de orez alb la cheltuielile prefecturii, în conformitate cu regulamentele”. Fericit la culme, bogătașul se înclină

înaintea rudei sale.

— Cât îți mulțumesc pentru bunele simțăminte dovedite, rosti și luă hârtia cu numirea. Când mai ai o recepție, pot veni îmbrăcat în straie de ceremonie.

— Vezi să nu întârzii pe data de trei, îi aminti Ximen.

După ce băură ceaiul, stăpânul îi porunci lui Qin Tong să întindă o masă în biblioteca din aripa apuseană a locuinței.

— Partea aceea e mai ferită de frig, lămuri el.

Dar abia se așezară și Ying Bojue sosi cu niște daruri.

— Sunt din partea fraților de cruce, în semn de bucurie pentru promovarea ta.

Ximen Qing se uită pe listă. Întâiul era trecut starețul Wu, apoi Ying, Xie Xida, Zhu Shinien, Sun Gură Spartă, Chang Zhijie, Bai Laiguang, Li Zhi, Huang al Patrulea și Du al Treilea.

— Aș mai adăuga la aceștia, pe care vreau să-i invit la mine, pe cumnatul Wu cel tânăr, Shen, doctorul Ren, Hua, cei trei vânzători și cărturarul Wen. Vor fi cu toții vreo douăzeci și îi poftesc la un banchet pe ziua de patru. Porunci să se primească darurile, iar pe Qin Tong îl mână să plece călare după Wu cel mare, ca el să-l întrețină pe bogătașul Qiao. Maestrul Wen e acasă? întrebă.

— Nu, stăpâne. E dus în vizită la un prieten, răspunse Lai An.

Peste puțin, Wu apăru și se apucară să ospăteze. Cu Chen Jingji se făcuseră cinci persoane.

— Se cade s-o felicităm pe ruda mea. Azi a căpătat numirea de la prefectură, rosti Ximen.

— Ce bucurie! mărturisi bogătașul. O asemenea numire e o mare cinste pentru mine, iar aceasta o datorez pe de-a-ntregul strădaniilor rudei mele!

Apoi un slujbaș de la județ aduse două sute cincizeci de calendare noi. Ximen Qing îi dădu omului o carte de vizită și îl lăsă să plece la ale lui.

— Noul calendar? Încă nu mi-a căzut sub ochi! se repezi Ying.

Ximen dezlegă cincizeci și le împărți între Ying, Wu și Qiao. Cu noul an, începea o nouă perioadă de domnie, „Armonie Repetată”, iar anul avea să fie mai lung cu o lună, intercalată. Țînură ospățul până târziu. Bogătașul se retrase cel dintâi, apoi ceilalți. Înainte de culcare, Ximen porunci ca în zori să aibă calul pregătit, urmând să-l petreacă împreună cu căpitanul He pe guvernatorul Hou. Acasă avea să lase patru soldați, pe Lai An și pe Gâscă Sălbatică pentru a o conduce pe soția principală la familia Xia. În noaptea aceea, Ximen se duse la Lotus de Aur.

Femeia nu se aștepta la vizita lui. Își scosese podoabele din păr, lăsându-și pletele negre să-i atârne răvășite pe umeri. Era nefardată; lâncezea pe pat, îmbrăcată în veșminte de casă. Nici nu se sinchisise să

aprindă lampa. Bărbatul intră în casă și o strigă pe Prunișor de Primăvară, dar aceasta nu-i răspunse. Atunci o strigă pe Lotus, dar nici de la ea nu primi vreo vorbă de răspuns.

— Ce ai de ești bosumflată, gură păcătoasă? îi grăi el, lăsându-se lângă ea pe pat.

Femeia tăcu. El o prinse în brațe și întrebă încă o dată ce era cu ea. Lotus se codi, încercă să se îndepărteze de el, apoi luă o înfățișare amărâtă și lacrimi mari prinseră a i se rostogoli pe obraji. De fier ori de piatră să fi fost bărbatul și tot i s-ar fi înmuiat inima. Își puse brațele în jurul gâtului ei.

— Copila mea bună, botoasa mea, de ce te-ai luat cu ea?

Femeia îl ținu încă, vreme îndelungată, fără un cuvânt și în cele din urmă izbucni:

— Cine s-a luat cu ea? Ea a început-o, din senin, jignindu-mă în fața lumii întregi. Mi-a strigat că nu scap din mână bărbatul, ba câte nu mi-a zis! Numai ea e nevastă de-adevăratelea, bună, serioasă, măritată așa cum trebuie! Acum ce mai cauți aici? Du-te la ea! Măcar n-o să-mi mai bage vină că te-am legat de mine. Auzi, că de ce ți-am cerut haina de blană și ei nu i-am spus? Dar ce, sunt sclava ei? De ce să îngenunchez la picioarele ei și să-i cer îngăduința? Apoi ce mi-a făcut și pentru sluga asta a mea. Ești bărbat și, dacă te simți stăpân pe situație, lovește cu pumnul în masă și scăpăm odată de aceste bârfe de nimic! Fiecare să-și știe bine locul său. Proverbul zice: Lucrul cumpărat ieftin îl vinzi ieftin, iar cel căpătat de pomană îl dai uitării tot la fel de ușor! M-ai adus ca soție secundară[90] și, uite, nu-mi dă pace să trăiesc. Ieri și-a ieșit din fire și a căzut la pat; cine a stat întreaga vreme cu ea? Cine a mânat după doctor? Cine s-a plecat să-i facă toate voile? Eu, vai de sufletul meu, am fost uitată aici în spate și puteam să crăp, că nimănui nu i-a păsat de mine. Așa se vede inima omului. Ba pe urmă vin la mine și mă îmboldesc să merg tot eu și să cer iertare!

Lacrimile îi șiroiau de-a binelea pe fața ei ca floarea de piersic. Se ghemui plângând în hohote la pieptul bărbatului. Bărbatul o ținu în brațe, încercând să o potolească.

— Gata, hai, gata, fiica mea! Abia mi-am văzut capul de treburi, iar voi v-ați luat amândouă. Eu vrei să-i iau apărarea? Am vrut să vin încă de ieri, dar nu m-a lăsat și m-a trimis la Delicata. Toată noaptea mi-a fost gândul la tine!

— Ei, nu mai spune? Acum știu prea bine cine-mi ești! Zici una și bună că mă iubești și când colo ție la ea îți stă inima. O să-ți dăruiască un copil, iar eu nu sunt decât un fir de pai, fără vreun rost!

— Nu îndruga prostii, gură mieroasă, o opri el.

Crizantema de Toamnă aduse ceai.

— Iat-o și pe sluga asta jegoasă! Cine i-a cerut ei ceai? se mânie

bărbatul. Unde e Prunișor?

— Întrebi de ea și ea s-o fi și prăpădit dincolo de foame. De câteva zile n-a pus nimic în gură. Trage să moară și plânge întruna, otrăvită că soția principală a făcut-o de ocară în fața tuturor.

— Adevărat? se minună stăpânul.

— De ce te-aș minți? Mergi singur și vezi-o!

Ximen Qing trecu grăbit în camera slugilor. Prunișor de Primăvară zăcea în pat, nepieptănată și neîngrijită.

— De ce nu te scoli de acolo, soioaso? zise el, dar ea nu-i răspunse, făcându-se că doarme.

Încercă să o ridice în brațe, însă sluga se împotrivi și se trase înspre perete, ca un pește prins în undiță, cât pe ce să-l trântească pe pescar la pământ, noroc însă că el, Ximen, se proptise bine în marginea patului.

— Luați mâna de pe mine! Sau ați venit și dumneavoastră să mă ocărâți ca pe o sclavă ce sunt? Vedeți să nu vă murdăriți pe mâini!

— Stăpână casei ți-a aruncat acolo două vorbe și ți-ai făcut inimă rea, gură veninoasă? De ce nu vrei să mănânci?

— Și ce vă privește? Sunt o slugă nevrednică și dacă vreau să plesnesc, n-am decât să plesnesc! Și chiar așa slugă nemernică cum sunt, ce mare lucru am făcut, să mă blesteme stăpâna și să mă pună la pământ? Că i-am zis chioarei ăleia vagaboande ce gândesc eu despre ea? Și pentru asta să sară și la stăpână mea, certând-o că nu mă strunește cum trebuie? E drept să fiu pedepsită pentru o nenorocită de cântăreață chioară? Să vedeți ce-am să-i fac eu nevestei ăleia a lui Han Daoguo dacă o prind pe-aici! Că numai ea ne-a vârât-o pe gât!

— Ea mi-a vorbit despre ea și mi-a înfățișat-o, e adevărat, dar nici, prin cap nu i-a trecut ei că o să iasă cu ceartă!

— Dacă nu făcea pe grozava îi ziceam eu ceva?

— Bine. Acum, că am venit, îmi dai o gură de ceai? Nu pot să beau din mâinile îngălate ale Crizantemei!

— Când măcelarul s-a prăpădit, n-ai ce face, înfuleci carnea de porc cu păr cu tot. Dacă eu sunt sfârșită și nu mă mai pot scula, ce aveți cu mine?

— Cine ți-a zis să nu mai mănânci? Vino dincolo, să ospătăm împreună. Crizantema o să ne aducă de la bucătărie bucate și băutură caldă.

Fără alte multe vorbe, stăpânul o apucă de braț și o trase după el în dormitorul lui Lotus de Aur, mânând-o pe Crizantema de Toamnă la bucătărie. Sluga se întoarse repede cu o cutie în care se aflau de toate. El îi ceru lui Prunișor de Primăvară să pună felioarele de carne de pui și de pește laolaltă cu mugurii de bambus murați și ridichiile. Supa bogată, mâncărurile și plăcintele calde fură rânduite pe masă. Ximen Qing se așeză lângă Lotus de Aur și Prunișor în fața Lor. Băură câte un

pahar și se așternură pe ospătat, până la miezul nopții.

A doua zi, el se sculă devreme. Când căpitanul He sosi, sorbiră câte-o supă ca să li se limpezească mintea și ieșiră din oraș să-l conducă pe guvernator. Cu patru soldați care să deschidă drumul, Lai An și Gâscă Sălbatică plecară cu doamna Luna la familia Xia, iar acasă rămaseră numai Dat An și Wang Jing. Pe la prânz, Mama Wang, care vindea ceai înaintea *Yamen*-ului îl căută pe stăpân. Era însoțită de He al Nouălea.

— Ce vânt v-a adus pe la noi, fețe rare? întrebă Dai An.

— Cum să dăm buzna toată ziulica peste oameni? se minună bătrâna. Azi venii cu He, pentru necazul lui frati-su.

— Stăpânul a plecat să-l petreacă pe guvernator, iar stăpâna principală e și ea dusă. Poate să vă vestesc stăpânei a cincea. Așteptați puțin, zise și apoi îi pofti în curte.

— Cum să intru io așa? Arată-mi calea, fiule, că mi-e frică de câini! grăi bătrâna.

Lotus de Aur o așteptă în ușă. Mama Wang intră în casă. Stăpâna a cincea purta căciulă de blană de iepure și straie de mătase, fiind din cap până în picioare ca o statuetă de jad. Se așeză pe pat, cu picioarele spre soba încinsă. Bătrâna îngenunche, iar ea îi răspunse la salut.

— Destul, Mamă Wang, spuse.

Bătrâna se așeză pe marginea patului.

— De ce n-ai mai dat pe la mine? o certă Lotus.

— Eh, gândul îmi era la tine, dar n-am cutezat să calc aici, mărturisi ea. Ai vreun copil?

— Ce bine-ar fi! Am pierdut de două ori sarcina. Flăcăul tău s-a însurat?

— Încă n-am dat sfoară în țară. Abia s-a înapoiat din Huai. Anii ăștia a strâns el ceva bani, și-a luat un măgar și s-a apucat de morărit. Excelența Sa nu e acasă?

— E plecat afară din oraș. La fel și stăpâna principală. Ce te-a mânat pe la noi?

— He al Nouălea vrea să-l vază pe Excelența Sa. Frate-său, He al Zecelea, a fost amestecat într-un jaf și e închis că cică a primit la el lucrurile de furat. Dar el e, sărmanul, fără vreo vină și mă înfățișai să-l rugăm pe Excelența Sa să se milostivească de el și să-l scoată basma curată. Pe urmă o să se prezinte chiar el la Marele Mandarin să-i mulțumească. Uite, am aici, pe hârtia asta, toată tărășenia.

Lotus de Aur luă cartonul, îl citi și-i promise că îl va da bărbatului. Baba Wang zise că are să-l mâne după răspuns a doua zi pe He. Stăpâna îi ceru Crizantemei să aducă ceai. Mama Wang bău.

— Ești îndeajuns de fericită aici, vecină? întrebă baba.

— Îndeajuns? De n-ar fi supărări, ar fi bine! Dar cât e ziua de lungă, am parte de necazuri!

— Mănânci pe săturate, bei bine, ești gătită din creștet până-n tălpi în aur și argint, ai slugi, socoti bătrâna. Atunci la ce te-ai mai necăji?

— Păi nu știi vorba veche: doi draci în trei cuiburi, nevasta principală și cea secundară sau două linguri într-o farfurie, care nu iau supă, ci se freacă între ele. Uite-așa și cu supărarea!

— Te știu deșteaptă ca nimeni alta, vecină bună! Bărbatul trăiește pe picior mare, n-ai ce să pui la inimă. Ei, apăi o să sosească He mâine. Acuși mă duc și eu, grăi baba și se ridică.

— De ce nu mai rămâi, mamă Wang? o opri Lotus.

— Nu pot să-l las pe ăla să mă aștepte prea mult. O să trec eu pe-acilea în altă zi.

Lotus de Aur o lăsă să plece. La poartă, baba îi spuse povestea și lui Dai An, care făgădui să-i dea de știre stăpânului de cum intră pe poartă. Stăpânul se înapoie pe înserat și Lotus de Aur îi înmână cartonul, iar el îi ceru unei slugi, căreia i-l trecu, să i-l dea a doua zi, când mergea la slujbă. Apoi îi spuse ginerelui să trimită invitațiile, iar lui Qin Tong să-i ducă cântăreței Shen un *liang* de argint și un paner cu prăjituri. Wang a Șasea primi darurile zâmbitoare.

— Fata nu s-a supărat, ținu ea să-l încredințeze pe slujitor. Zi-i stăpânului că ne pare rău că i-a pricinuit necazuri sorei Prunișor de Primăvară.

Când doamna Luna sosi acasă, se văzu cu doamna Wu și cu celelalte femei și mai apoi dădu ochii și cu bărbatul.

— Doamna Xia a fost foarte, drăguță, îi vorbi ea. A poftit foarte multe rude și vecine. Excelența Sa Xia ți-a scris o carte, mâine are s-o aducă o slugă. Au hotărât să plece în capitală cu o corabie, pe șase sau pe șapte. Atât mi-a povestit de asta! Au găsit de cuviință ca Ben să le însoțească pe tot drumul. Fata omului ăstuia s-a făcut chiar mare. Când a îngenuncheat în fața mea, am văzut ce plină de nuri e. Băgasem eu de seamă că i se tot furișau privirile spre mine, pe când îmi turna ceai. Eu n-o mai țineam minte. Doamna Xia îi spunea Nor Norocos[91]. Când i-a cerut să mă salute, fata a pus deoparte tava cu cești le de ceai și a bătut înaintea mea patru mătănii. I-am dăruit două floricele de aur. Doamna Xia s-a bucurat că m-am arătat așa de bună cu fata lui Ben. De altfel, chiar ea se poartă cu slujnica de parcă i-ar fi fiică.

— Ăsta a fost norocul ei. Dacă nimerea altundeva, putea să înghită numai ocări, rosti el.

Nevasta îi aruncă o privire lungă.

— Ești bun de gură, te știu! Vrei să zici că eu o țin în ocări pe-aia pe care o ai tu în inimă!

Bărbatul râse.

— Dacă mi-l ia pe Ben, cine o să aibă grijă de prăvălia cu mătăsuri?

— Închide-o câteva zile.

— Tocmai acum, în preajma Anului nou, când merg afacerile bine? Vedem noi mâine, spuse el.

Doamna Luna trecu la ea în dormitor să se dezbrace, apoi rămase cu femeile casei, care i se plecară la picioare cu toatele, de la soțiile secundare, până la slugi. Ximen Qing dormi în noaptea aceea la Lebăda de Nea.

În zori, He al Nouălea se înfățișă la poartă și-i dădu lui Dai An un argint.

— I-am zis de cum a venit, îl încredință sluga, și cred că azi îi dau drumul. Du-te drept la *Yamen*.

He îl ascultă, înveselit. Ximen Qing chemase hoții în fața sa, ordonase să li se prindă picioarele în butuci de lemn și să li se tragă câte douăzeci de lovituri. Pe He al Zecelea îl eliberase, înlocuindu-l cu un călugăr de la Templul Măreața Convertire[92], unde hoții trăseseră o noapte. Întocmai cum zice proverbul din popor că Zhang bea și se îmbată Li și că țăranii se plâng de salcie când se trezesc cu crengile din dud smulse. Poezia aceasta stă mărturie:

> Ca un pahar preaplin este revolta-n Song,
> Și nu-i vreunul drept între judecători,
> De multă strălucire sunt cu toții orbi,
> Să limpezești apele tulburi din vâltori?

Trecând pe acasă, Ximen Qing le chemă pe Wu Argint, pe Zheng Iubirea Lunii, pe Hong a Patra și pe Ji Aroma. Îndată ce sosiră, ele îngenuncheară în fața doamnei Luna, a cumnatei acesteia și a celorlalte neveste. Stăpâna casei le oferi ceai și ele cântară. Între timp, bărbatul merse iarăși la *Yamen* și la înapoierea sa cântărețele i se plecaseră, numai zâmbet.

— De ce vii abia acum? îl întrebă nevasta.

El spuse că avusese treburi, apoi, întorcându-se spre Lotus de Aur, povesti:

— Ieri, Mama Wang mi-a cerut să-l ajut pe He și azi i-am dat drumul. Cei doi bandiți au stăruit în a-i băga vină și atunci le-am aplicat câte douăzeci de lovituri, i-am strâns bine în butuci și am aruncat în temniță, în locul lui He, un călugăr de la templul unde au tras ei peste noapte. Mâine înaintez documentele la prefectura Dongping. După aia am avut și un caz de adulter: o femeie a fost prinsă că se ținea cu ginerele său. Ginerele e un tânăr sub douăzeci de ani, pe nume Song Deyuan[93], și locuia, împotriva obiceiului, cu familia nevestei. Soacra bună a murit și socrul ăstuia s-a însurat cu una, pe care o cheamă Zhou. Dar după niciun an, s-a prăpădit și bătrânul. Zhou e tinerică și s-a luat pe ascuns cu ginerele său. Lucrul nu s-ar fi aflat, dacă femeia n-ar fi pedepsit o slujnică și aceasta i-a

pârât vecinilor, care i-au reclamat. Au recunoscut și am înaintat cazul la prefectură. Fiind rude atât de apropiate, cred că amândoi or să fie spânzurați!

— Dacă-ar fi după mine, aș omorî-o de-a dreptul în bătăi pe sluga aia limbută, spuse Lotus de Aur. Ca slujnică, nu trebuia să-și facă stăpânii de râs.

— Am schingiuit-o și pe ea bine, se lăudă Ximen Qing. Din pricina ei, vor pieri două ființe!

— Când cei mari nu se poartă cu dreptate, cei mici nu-i respectă! se amestecă doamna Luna. Dacă o cățea nu-și saltă coada, câinele nu se azvârle pe ea! Femeia aia e de vină. De-ar fi fost cinstită, nu pățea nimic!

— Bine ați vorbit, stăpână! îi dădură dreptate cântărețele, râzând. Nici noi, curtezanele, nu ne încurcăm cu prietenii celor care ne patronează. Și doar sunt străini!

Încheind poveștile, îi puseră stăpânului masa.

Deodată, din față se auzi muzica. Venise generalul Jing și Ximen Qing îi ieși în cale, apoi îl conduse în salon, unde se salutară și luară loc. În timp ce-și beau ceaiul, gazda îi spuse de promisiunea ce i-o făcuse cenzorul.

— I-am vorbit și de comandantul Zhou, aminti, îl va avea și pe el în vedere.

Apoi sosiră eunucii, îmbrăcați în robe de culoare închisă, cu dragoni, petrecute pe mijloc cu cingători bătute cu pietre scumpe. După ei apăru comandantul Zhou.

— Siquan este un prieten adevărat, îi spuse Jing acestuia din urmă. Ieri, cenzorul Song a ținut un banchet aici și gazda noastră i-a vorbit despre voi numai de bine. Am credința că Excelența Sa nu va da uitării recomandările lui Siquan și vă va promova cât de curând.

Comandantul se înclină înaintea lui Ximen Qing. Apoi ceilalți invitați sosiră unul după altul. Bogătașul Qiao își pusese veșminte de ceremonie și era însoțit de patru slugi. După ce îi salută pe cei prezenți, îi făcu patru reverențe lui Ximen Qing. Se întrebau cu toții ce se întâmplase.

— Ruda mea a primit un rang onorific, îi înștiință gazda.

— Dacă vă e rudă, se cuvine să-l felicităm, propuse comandantul.

— Apreciez gestul dumneavoastră, dar nu vă osteniți, rosti bogătașul.

Se așezară după rang și, terminând cu ceaiul, trecură pe băutură. În fața paravanelor, erau rânduite lucruri de preț, antichități strălucitoare. O melodie gingașă la flaut se țesea din sunete ușoare. Mesele erau încărcate. După primul pahar de bun venit, oaspeții își ocupară locurile la masă. Wang nu voia să se așeze. Gazda stărui, lămurindu-i că e o masă obișnuită și că avea nevoie de el să-i întrețină

musafirii. Silit în felul acesta, Wang se lăsă pe un scaun în partea stângă și șezu acolo, cu capul în pământ, rușinat. După ce sorbiră și supa, muzicanții cântară la felurite instrumente, iar cele patru cântărețe îi desfătară cu glasurile lor, acompaniindu-se cu *zheng*-ul de argint sau cu castaniete de jad. Iată:

Dans și cântec pân' la ceasul nouă,
De-i să curgă aur ai un singur trup;
Cât de-avut, usuci ca strop de rouă,
Muzica e leacul să nu-l întrerupi.

Eunucul Liu, care se afla pe locul de onoare, împărți o mulțime de bani muzicanților și cântăreților. Petrecură până după primul *geng*. Ximen Qing plăti muzicanților. Cântărețele se retraseseră să le cânte femeilor. Doamna Luna o reținu pe Argint peste noapte, pe celelalte trei lăsându-le să plece. Ele își luară rămas bun de la gazdă, care era încă în salon.

— Mâine s-o aduci și pe Laur și rămâneți toată ziua, o rugă el pe Iubirea Lunii.

Fata pricepu că el nu o chemase pe Laur din pricina tânărului Wang care fusese printre invitați.

— Stăpâne, caii au dărâmat zidul și bandiții s-au făcut nevăzuți, râse ea. Mâine cine vine? întrebă.

— Numai neamuri.

— Dacă este și Cerșetorul Ying, eu nu vin. Să nu-l văd în ochi.

— El n-o să fie mâine.

— Atunci vin, dar nu care cumva să apară! zise, îngenunche și se retrase.

Ximen Qing urmări slugile strângând masa și merse apoi în casa Vazei, la Abundența. Despre cum și-au petrecut noaptea nu vom vorbi.

A doua zi, Ximen Qing trimise împricinații la Dongping și când se înapoie acasă, oaspeții îl așteptau. Fuseseră întinse douăsprezece mese. La cele trei cântărețe, se mai adăugaseră cântărețiii Li Ming, Wu Hui și Zheng Feng. Mesenii începuseră să bea, când Ping An anunță:

— Unchiul Yun a fost promovat. A sosit în vizită și a adus cu el daruri.

— Invită-l! grăi Ximen.

Yun Lishou purta robă de ceremonie, din mătase neagră, bonetă de demnitar și cingătoare cu cataramă de aur. În spatele lui erau slugile cărând cadourile. El îi întinse gazdei o carte de vizită, pe care sta înscris: „Yun Lishou, moștenitorul de curând al gradului de ofițer al gărzii imperiale, demnitar în Qinghe, Shandong, prezintă cele mai umile salutări și oferă zece piei de samur, un pește, creveți uscați, patru gâște și zece rațe și unele și celelalte conservate și două

apărători pentru ușă, din hârtie uleioasă”. Ximen Qing porunci slugilor să primească darurile și se grăbi să-i mulțumească.

— Ieri abia m-am întors, sărmanul de mine și, azi, iată-mă în vizită la Excelența Voastră, rosti și făcu patru perechi de reverențe. Mulțumesc mărinimiei voastre, spuse, apoi îi salută pe ceilalți.

Acum, că ajunsese demnitar, Ximen se purtă cu el altfel, așezându-l la masa lui Wu Al Doilea și grăbind slugile să-i rânduiască tacâmuri și să-i aducă bucate și băutură. Apoi îl întrebă cum de moștenise gradul.

— Fratele meu, care era în slujba Excelenței Sale Yu, de la Ministerul de Război, a murit și l-am moștenit. I-am preluat funcția și răspund de aplicarea peceților.

— Felicitări, felicitări! Vom serba numirea! spuse gazda.

Cei prezenți băură câte un pahar cu el și îndemnară cântățele să-i toarne iar și iar. Curând, Yun se făcu criță. Ying Bojue era încordat ca o strună de mătase. Sări în picioare și se așeză din nou, luându-se la ocări cu Laur și Iubirea Lunii. Petrecerea se dovedi plină de veselie. Chefuiră până la al doilea *geng*, când se împrăștiară cu greu. După ce dădu drumul cântărețelor, Ximen Qing se duse să se odihnească în curtea interioară.

A doua zi dormi mai mult. Mâncă și se pregăti să-i întoarcă vizita lui Yun Lishou. Când să plece, Dai An îi spuse că Ben voia să-i vorbească. Ben venise cu scrisoarea pe care i-o trimisese Xia și ceru voie s-o însoțească în călătorie pe doamna Xia. Stăpânul citi scrisoarea. Xia îi mulțumea pentru grija arătată familiei sale și îl ruga să-i permită lui Ben al Patrulea să o conducă pe soția lui până în capitală.

— Mergi, dacă te roagă. Când plecați?

— Azi mi-au dat de veste că vor să pornească la drum pe șase. Umilul de mine o să fiu înapoi într-o jumătate de lună, zise și îi întinse stăpânului cheile de la prăvălia de pe Strada Leului.

— Cât vei fi plecat, îl voi pune pe Wu al Doilea să aibă în grijă prăvălia, îl liniști el.

Ben salută și merse acasă să se pregătească de cale, iar Ximen se duse în vizită la Yun. În ziua aceea, doamna Wu avea să se întoarcă la ea acasă. Chemaseră o lectică și, când aceasta ajunse în poartă, doamna Luna îi umplu cumnatei sale două coșuri cu dulciuri și o conduse până la ieșire. Hua Tong se ascunsese după poartă, plângând, din pricină că Ping An îi căra la lovituri cu nemiluita.

— Ce ai cu el, de-l faci să plângă? întrebă doamna Luna, după ce cumnata se îndepărtă.

— Maestrul Wen îl caută și el nu vrea să se ducă. Stă aici și mă înjură.

— Învață-l cu frumosul să fie ascultător. De ce plângi, băiețel? îl întrebă ea.

— Nu vreau să merg, nu vreau, ce-ai cu mine! se răți copilul-slugă la Ping An.

— Dar ce ai? vru să afle stăpână, însă el nu-i dădu niciun răspuns.

— Mă, slugoi mic, suflet de tâlhar, de ce nu-i spui stăpânei? îl certă Lotus de Aur.

Ping An îl izbi peste gură și copilul țipă mai tare.

— De ce-l bați? se supără soția principală. Lasă-l să se liniștească. Ia grăiește-mi mie, ceru iar, ce ai?

În clipa aceea, Dai An intră pe poartă, agale.

— Stăpânul vine?

— L-a oprit unchiul Yun. M-a mânat înapoi cu straiele de ceremonie și vrea boneta aia simplă. Dar ce ai, mandarinașule, de ce bâzâi? Ce te doare?

— Maestrul Wen l-a chemat la el și nu vrea să-i dea ascultare.

— Vai, frățioare! Când maestrul te cheamă, fii cu băgare de seamă. El e Wen Vânt de la Miazăzi și nu trece o zi fără să bată cu ploaie prin gaura ușii! îl luă Dai An în râs. L-ai slujit și azi vrei să-i scapi?

— Ce Wen Vânt de la Miazăzi, ticălosule? se miră soția principală.

— Întrebați-l pe el, stăpână.

Lotus de Aur, care fusese de mai multă vreme martoră discuției, înțelese ceva de vânt și de ploaie și îl chemă pe copilul-slugă deoparte, luându-l întâi cu binișorul, apoi înfricoșându-l cu bătaia, dacă se încăpățâna să nu spună adevărul curat. Copilul mărturisi că Wen își făcea plăcerile cu el.

— Tâlhar mic, slugă păcătoasă, piei din fața mea! strigă doamna Luna. Și tu, soră a cincea, cum de asculți asemenea blestemății? Mie nici prin gând să-mi treacă așa ceva și uite cum mi-am plecat miloasă urechea, să-mi crape obrazul de atâta rușine! Și cărturarul ăsta grozav, mare ticălos trebuie să mai fie! I-am dat un copil să-l slujească și el, uite de ce se ține!

— Soră mai mare, glăsui Lotus, lor doar la asta le e gândul. Până și cerșetorii, noaptea, prin coșmeliile lor reci, tot asta fac.

— Păi ăsta de la miazăzi e om însurat, se băgă în vorbă Pavilion de Jad, de ce umblă cu lucruri de rușine?

— E de mult la noi, dar nu i-am zărit nicicând nevasta, zise Lotus de Aur.

— Și nici n-o s-o vedeți, stăpânelor, vorbi Ping An. Ăsta încuie poarta de câte ori pleacă de acasă. De când e aici, eu am văzut-o o singură dată, în lectică, ducându-se în vizită la ai ei. Seara s-a și întors! Nu pleacă nicăieri și eu abia dacă am ochit-o câteodată pe înserat, prin fața porții, golind oalele de noapte!

— Nu pare să fie femeie de treabă! observă Lotus. Să-l ia de bărbat și să nu iasă la lumina zilei, de parcă ar fi la închisoare!

Femeile plecară la ale lor și seara doamna Luna își întrebă bărbatul

unde fusese.

— Te-a ținut atât vânzătorul Yun?

— Cum m-a prins la el, a pus masa și a deschis un vas cu băutură. El răspunde acum de peceți. Mâine am să trimit niște daruri pentru el și pentru bogătașul Qiao. M-am înțeles cu portăreii să le lipească înscrisuri de felicitare pe poartă. O să-i cer lui Wen să le facă frumoase.

— Ce tot ai tu cu acest Wen sau Wu[94]? se răsti la el femeia. Ce ți-a venit să tocmești o asemenea marfă, un ticălos? Dacă se duce zvonul, ne facem de mai mare râsul.

Bărbatul întrebă despre ce era vorba, uluit și speriat.

— Nu mă întreba pe mine, ci pe copilul-slugă, zise soția principală.

— Care dintre ei?

— Ticălosul ăla de Hua Tong! se amestecă Lotus de Aur și lămuri cum aflase.

El chemă sluga și îl amenință că îi prinde degetele în butuci. Atunci Hua Tong își slobozi gura:

— Mai demult m-a îmbătat și și-a bătut joc de mine. Azi m-am ascuns și l-a mânat pe Ping An să mă caute. El m-a bătut și stăpânele m-au văzut. Mereu mă întreba despre stăpânele, dar nu i-am zis niciodată nimic! Ieri a fost petrecerea și m-a pus să fur un vas de argint și să i-l dau lui. Odată a mers la cărturarul Ni și i-a arătat epistole de-ale dumneavoastră, iar acela i le-a dat procurorului Xia.

— Poți picta un tigru pe dinafară, să faci să i se vadă blana, dar greu e să-i desenezi și oasele de sub ea. Așa și cu omul, oftă stăpânul, abătut: îl vezi, îl recunoști după chip, însă inima n-ai cum să i-o afli! Eu l-am socotit om și așa m-am purtat cu el. De unde să știu că sub pielea lui se ascundeau oase de câine? Lăsați-l pe mâna mea!

Lui Hua Tong îi porunci să nu se mai ducă în clădirea de peste drum. Copilul-slugă îngenunche și plecă în curtea din față.

— Când superintendentul Zhai m-a mustrat pentru indiscreție, nu știam cine mă vânduse, îi spuse el doamnei Luna. Și când colo, oase de câine ăsta era! De ce să-l mai țin?

— Pe mine mă întrebi? Copil să-l învețe n-ai, de ce să-l hrănești pe degeaba, doar pentru scrierea unor cărți de vizită? Trăiește pe spinarea ta și își bate și joc.

— Ce să mai vorbim! Mâine îi dau drumul! și îi porunci lui Ping An să-i spună că îi trebuie casa să depoziteze mărfuri și el să se mute în altă parte. Dacă ținea să-l vadă, să-i strige din poartă că stăpânul nu e acasă.

Ping An îl încredință că așa va face. Ximen Qing îi împărtăși nevestei gândul de a se folosi de fratele ei mai mic pe timpul cât Ben era plecat în capitală.

— Faci cum crezi, eu nu mă bag, zise ea. E fratele meu și o să se

spună că eu îl favorizez.

Ximen îl mână pe Qi Tong după Wu al Doilea. Când cumnatul sosi, îl ospătă, îi dădu cheia și îi ceru ca de a doua zi să se îngrijească, împreună cu Lai Zhao, de prăvălie.

Văzând că Hua Tong nu se mai întorsese să doarmă în birou, cărturarul Wen se sperie. A doua zi, când Ping An îl înștiință să-și caute altă casă, se îngălbeni, înfricoșat. Se îmbrăcă, își puse boneta de cărturar și merse grăbit să discute cu Ximen Qing.

— Stăpânul este la *Yamen* și nu s-a întors, îl opri Ping An.

Mai târziu, se îmbrăcă din nou și trecu strada cu o scrisoare, pe care o pregătise din timp. Voi să i-o dea lui Qin Tong, dar aceasta n-o primi.

— Abia s-a întors și e obosit. Mi-a zis să nu-l tulburăm, răspunse copilul-slugă.

Înțelegând că fusese dat afară din slujbă, se sfătui cu prietenul său Ni și neavând încotro, se înapoie să locuiască în vechea lui casă. Și iată cum:

> Cu toate apele din fluviul de Apus
> Rușinea n-o mai speli, că nu-ți sunt de ajuns.

Capitolul LXXVII

Pregătindu-se să meargă în capitală pentru a lua parte la examenele de la Palat, *juren*-ul Shang îi ceru cu împrumut lui Ximen Qing un geamantan de piele și o robă groasă. Ximen Qing îl omeni cu un ceai și îi spuse că ar avea nevoie de cineva să-i scrie două felicitări pe rulouri mari de mătase pentru bogătașul Qiao și prietenul său Yun.

Shang râse.

— Învățăcelul acesta îl recomandă pe Nie Lianghu, fost coleg, licențiat al Academiei militare și tutorele copilului meu. E un om cu multă știință de carte. Am să-i vorbesc.

Ximen Qing îi mulțumi și cărturarul plecă. Apoi Ximen îl mână acasă la Shang pe Qin Tong, cu două batiste și cinci *qian* de aur alb, ca plată pentru caligrafia textelor și cu geamantanul și roba ce-i fuseseră cerute. Peste două zile, o slugă de-a lui Shang aduse caligrafiile. Ximen le agăță în salon. Când le privea, ideogramele aurii străluceau, umplându-i inima de bucurie.

— Când îi sărbătorim pe Qiao și pe Yun? întrebă odată Ying Bojue. De ce nu trimiți înscrisurile cu felicitări? Dar ce-i cu venerabilul Wen, de nu-l mai văd?

— Care venerabil Wen? Câinele ăla scârbos, vrei să zici, îl îndreptă Ximen și îi istorisi toată pățania.

— Frate mai mare, ți-am spus că vorbele omului ăstuia nu aveau

acoperire în fapte și că mi se părea mie cam ușuratec! Bine că l-ai dibuit la vreme, altfel nenorocea copilul! Și ce faci cu caligrafiile?

— Shang Xiaotang mi-a grăit frumos despre cărturarul Nie Lianghu. Acum le am și gata. Vrei să le vezi? și îl conduse în salon.

— Cuprind în ele sentimentele tale, frate, rosti Ying Bojue, găsindule nemaipomenite. Trimite-le iute, să aibă oamenii timp să pregătească banchetele.

— Mâine e zi favorabilă și o voi face, hotărî stăpânul.

Dar tocmai atunci sosi fiul lui Xia, să vestească plecarea întregii lui familii din oraș, urmând ca slugile căpitanului He să preia paza casei. Ximen Qing privi cartea de vizită: „Învățăcelul întârziat Xia Chengen își ia rămas bun și mulțumește pentru sprijin”.

— Pregătiți cadouri pentru Xia și Shang, porunci stăpânul, cerându-i lui Qin Tong să cumpere cele de trebuință, iar ginerelui său să scrie cărțile de vizită și să le trimită cu darurile.

Ximen Qing ospăta cu Bojue, când Ping An îi aduse în mare grabă un carton pe care erau așternute trei nume: Wang Boyan, Lei Qiyuan și An Shen.

— Eu plec, frate, hotărî Ying. Văd că ai treburi înalte.

— Ne vedem mâine, încuviință Ximen.

Se îmbrățișă, le ieși musafirilor în întâmpinare, iar odată intrați în salonul cel mare, se salutară. După ce se aduse ceaiul și se schimbară cuvintele ceremonioase, ministrul adjunct An vorbi:

— Vă stingherim o dată mai mult. Prefectul Zhao din Zhejiang a fost înălțat în funcție și chemat la Palat, iar noi am vrea să-i oferim un banchet în casa voastră. L-am invitat pe nouă. E nevoie, de cinci mese. Actori aducem noi. Nu știm dacă am putea sau nu beneficia de amabilitatea dumneavoastră.

— Cuvintele dumneavoastră, venerabile, sunt ordin pentru acest învățăcel. Voi pune totul la dispoziție, în bună rânduială.

An porunci însoțitorilor să ofere trei *liang* de argint. Gazda le făcu semn slugilor să ia darul, apoi vizitatorii se îndreptară spre ieșire.

— Mai înainte am primit o scrisoare de la Qian Longye, prin care mi-a atras luarea aminte că acel Sun Wenxiang este negustor în casa dumneavoastră. L-am scos din cauză și i-am dat drumul. V-a înștiințat?

— Bineînțeles. Vă rămân recunoscător pentru grija dovedită. Voi veni să vă fac o vizită.

— Nu e nevoie, doar ne cunoaștem bine.

Cei trei salutară, urcară în litiere și plecară.

De când luase în primire administrația casei, Pan Lotus de Aur porunci o balanță nouă și ori de câte ori copiii-slugă cumpărau legume erau obligați să treacă pe la ea să le vadă și să-i arate restul. Argintul nu-l socotea ea, ci Prunișor de Primăvară, care îi mustruluia aprig și îi

amenința că o să-i dea pe mâna stăpânului, să-i omoare în bătăi. Slugile se căinau, zicând că era grozav de bine pe vremea stăpânei a treia.

După încheierea treburilor oficiale de la *Yamen*, Ximen Qing îi spuse colegului său să trimită o slugă să-și ia casa în primire.

— M-au înștiințat ieri și sluga mea se află deja acolo, rosti He.

— Mergem să aruncăm o privire, propuse Ximen.

Se duseră călări. Casa era goală. Sluga aștepta în poartă. Descălecară și intrară în salon, apoi Ximen Qing îi arătă întreaga locuință. Ajungând în pavilionul din mijlocul grădinii, găsiră terenul deșert, fără niciun copac sau altă plantă.

— După mutare, onorate mandarin, trebuie făcute câteva mici reparații la aceste pavilioane și să vă îngrijiți să sădiți pomi și flori, îl povățui Ximen.

— Neapărat. Încep încă din primăvară cu tot ce e de reparat și ridic un umbrar mare, cât trei încăperi, unde să vă pot invita, să stăm de vorbă.

După ce vizitară casa, He porunci să se mănture pretutindeni și apoi să se încuie bine porțile și ușile. Își pusese de gând să-i scrie unchiului său să-i trimită familia înainte de Anul nou. Ximen Qing merse acasă, iar căpitanul se întoarse la *Yamen*, urmând ca a doua zi să se mute, însă despre acest lucru nu vom povesti.

Acasă, Ximen îl află pe He al Nouălea cu un sul de mătase, patru feluri de mâncare și un vas cu alcool. O slugă a eunucului Liu adusese o cutie cu lumânări, douăzeci de fețe de masă, optzeci de legături cu santal, un vas cu o băutură de casă și un porc.

— Stăpânul meu vă prezintă omagiile sale, grăi sluga eunucului, îngenunchind, și vă trimite aceste nimicuri pentru slugile dumneavoastră.

— Alaltăieri l-am lăsat să se ridice neîndestulat de la masa mea și uite că îmi face tot el cadouri bogate, vorbi Ximen și porunci slugilor să le primească. Așteaptă puțin, adăugă el.

Hua Tong veni cu un ibric și îi oferi ceai, iar stăpânul îi dădu cinci *qian* de argint și o carte de vizită, cu mulțumiri. Apoi fu băgat în încăpere bătrânul He al Nouălea, care îngenunche pe dată.

— Excelența Voastră ați dovedit că aveți o inimă cerească, scăpându-l cu viață pe fratele meu. Cât vă sunt de îndatorat! glăsui și îl rugă să-i îngăduie să-i facă mai multe închinăciuni.

Ximen Qing nu vru să încuviințeze și trase de el să se ridice în picioare, spunându-i:

— Venerabile, suntem cunoștințe vechi, lasă asta! și îl pofti să se așeze.

— Umila mea persoană este un biet om neînsemnat, cum aș cuteza să șed în preajma dumneavoastră?

He rămase în picioare. Ximen se sculă și el. Băură ceaiul, apoi îl dojeni:

— De ce te-ai chinuit pentru aceste cadouri, bătrâne? Nu le pot accepta. Dacă cineva îți face vreun rău, spune-mi mie și am eu grijă! Iar dacă ai vreo pricină la Magistratură, îi trimit Excelenței Sale Li cartea mea de vizită.

— Sunteți bunătatea întruchipată, Mărite Mandarin! Umila mea persoană vă știe prea bine. Acum am îmbătrânit și slujba ce-am făcut-o am trecut-o pe umerii fiului meu, He Qin[95].

— Înțelept lucru! E bine să te retragi. Atunci primesc alimentele, dar ia înapoi mătasea. Nu te mai reține.

Omul se înclină, mulțumind de nenumărate ori și plecă. În salon, Ximen Qing urmări slugile cum împachetau darurile, cutiile cu fructe, florile, băutura și bucatele și cele două rulouri cu anunțurile promovării. Dai An se duse la bogătașul Qiao și Wang Jing la You Lishou. Dai An se întoarse cu cinci *qian* de argint, iar Wang Jing fusese servit cu ceai și i se dăruiseră un sul de pânză neagră și o pereche de încălțări. Pe cartea de vizită scria: „Mulțumesc Excelenței Voastre. Vă voi trimite o invitație". Bucuros, Ximen Qing trecu în apartamentul doamnei Luna, să mănânce.

— Ben a pornit-o spre capitală și fratele tău se ocupă acum de prăvălie. Azi sunt liber. Mă reped să văd cum se descurcă, îi spuse el soției.

— Dacă te duci, zi-i să mâne o slugă de câte ori vrea să mănânce și să bea, rosti ea.

— Bine, încuviință el.

Stăpânul ceru să i se gătească un cal, își puse o bonetă de fetru, acoperitori de blană de samur pentru urechi, o robă de mătase și încălțări negre cu tălpi albe și plecă însoțit de Qin Tong și Dai An. Când sosiră la prăvălie, Wu și Lai Zhao tocmai agățau un coș de răchită, cu flori. Vindeau mătase, fire de mătase și de bumbac și abia pridideau să facă față cumpărătorilor. Ximen Qing descălecă, căută cu privirea încolo și încoace și merse în spate, să se încălzească. Wu i se înfățișă și-l salută.

— Vindem de douăzeci-treizeci de *liang* pe zi, îl înștiință.

— Vezi de cumnatul meu, să nu ducă lipsă de nimic, îi grăi Ximen nevestei lui Lai Zhao, Pogon Verde.

— Nu vă faceți griji, stăpâne, are de toate! îl încredință femeia.

Era o zi cu cerul încărcat de nori negri, amarnic de friguroasă și stătea să ningă. Deodată, pe bărbat îl năpădi dorul după Zheng Iubirea Lunii. Îi porunci lui Qin Tong să plece călare să-i aducă haina de blană și să-i ceară stăpânei mâncare și băutură pentru Wu Al Doilea. Sluga se înapoie numaidecât. Ximen bău trei păhărele cu cumnatul său.

— Tu dormi aici; așa că bea pe îndelete. Eu plec, spuse, își puse o

eșarfă peste ochi și porni însoțit de Dai An și Qin Tong. La colțul Străzii Răsăritene, din văzduh apucară să plutească în jos fulgi mari de zăpadă, ca în poem:

Gerul încleștează-ntreg pământul
Pretutindeni așternând zăpada,
Fulg de fulg înzăpezind chiar vântul
Cu-albul de bumbac sau funigei de plop;
Mugurii de bambuși cât pe ce să cadă
Sub apăsătoare și pufoase straturi!
Cei bogați zic că e mai nimic,
Stând la vorbă lângă sobe-ncinse,
În mantale, blănuri neștiind de frig.
Răsucesc în palme flori de prunișor
Și cântă belșuguri peste câmp descinse,
Fără gând la bieții, umili muritori!
Liniștiți, sătui, în calde dormitoare,
Stihuiesc poeții-n rece nepăsare.

Cufundându-se prin zăpada ce se sfărâma într-un fel de bucățele de jad, Ximen Qing pătrunse călare pe străduța unde locuia Iubirea Lunii. În poartă descălecă.

— A sosit Excelența Sa! strigă sluga, alergând în casă, înaintea lui.

Mama Zheng îl văzu și-i ieși în cale, invitându-l în încăperea centrală.

— Mulțumesc pentru cadouri, Excelență, spuse înclinându-se în fața lui. V-ați purtat așa de bine cu fata, iar doamna principală și doamna a treia au dăruit-o cu flori de podoabe.

— În ziua aceea nu s-o fi îndestulat chiar deloc la noi, rosti bărbatul, așezându-se și ordonându-i slugii să bage calul în curtea din spate.

— Poftiți în camera din spate, mărite. Iubirea Lunii abia s-a sculat și se piaptănă. Zicea că ne vizitați ieri și a stat după dumneavoastră toată ziulica. De mâhnire, a rămas azi mai mult în pat.

Ximen Qing trecu în clădirea din spate și intră în camera din mijloc. Ferestrele erau întredeschise și toate apărătorile trase. Înăuntru, pe pământ, într-un vas mare de bronz ardeau niște cărbuni. Se așeză pe un scaun, la loc de cinste. Întâi se ivi Aroma și îi turnă ceai într-o ceașcă. Mai apoi, își făcu apariția și Iubirea Lunii, cu capul acoperit cu podoabe delicate de Hangzhou, cu ace din aur și din argint și cu o tichie din piele de focă. Își aranjase părul său ca o ceață, în așa fel încât arăta aidoma unor nouri tăiați într-un bloc de jad. Se înclină surâzătoare înaintea oaspetelui.

— Stăpâne, șopti, banchetul s-a încheiat tare târziu. După ce

oaspeții au plecat, am mers în curtea interioară și stăpâna cea mare nu m-a lăsat până ce nu am mâncat ceva. Am ajuns acasă pe la al treilea *geng*.

— L-ați împroșcat cu vorbe pe fratele Ying, tu și cu Laur, răutăcioaso! o mustră el, râzând.

— Cine l-a pus să îndruge numai prostii? Zhu Ciupitul s-a îmbătat și el și ținea morțiș să ne aducă până acasă. I-am zis că ne așteaptă slugile cu lampioanele și n-avem nevoie de el!

— Am auzit că ieri dumnealui a fost iarăși cu tânărul Wang la Rong Delicata, în Strada Principală.

— Au băut acolo o noapte, iar astăzi sunt la Qin Susan de Jad. Oh, stăpâne, aici e frig, haideți în dormitor! spuse deodată și îl luă la ea.

El își dezbrăcă haina de blană și se așeză lângă foc, împreună cu cântăreața. În aer plutea o mireasmă dulce. Peste puțin, o slugă aduse trei farfurii învârfuite cu mâncăruri din carne și legume. Surorile se înfruptară cot la cot cu el și fiecare golise câte o farfurie. Iubirea Lunii se grăbi să-i mai pună bucate, dar el nu mai vru, spunând că mai înainte de a le face vizita mâncase niște plăcinte. Ea se plânse de cât de mult îl așteptase.

— Ieri au venit să mă vadă doi demnitari și nu puteam să-i las, lămuri el.

— Aș vrea să vă întreb, începu fata, dacă ați putea să-mi luați o blăniță de samur, să-mi fac un guler?

— Fii fără grijă! Chiar ieri s-a înapoiat Yun, de la miazănoapte, din Liaodong, și mi-a adus câteva piei de samur. Nevestele mele au și ele de gând să-și facă gulere și am să le cer să-ți dăruiască și ție unul.

— Parcă numai pe ea ai știi-o, stăpâne! Mie nu-mi trimiți unul? sări Aroma.

— Fiecare are să aibă câte unul, făgădui el.

Ele îi făcură câte o reverență.

— Să nu care cumva să le pomeniți de asta lui Laur sau lui Argint, le atrase el luarea-aminte.

— Firește, stăpâne, îl încredința Iubirea Lunii. Acum câteva zile, când Argint a rămas la dumneavoastră peste noapte, Laur m-a întrebat până când mai trebuia, după părerea mea să mai stea. N-am vrut s-o mint și i-am zis, după ce i-am dat răspusul, că am mai fost chemate și atunci când l-ați avut oaspete pe comandantul Zhou, dar că dumneavoastră n-ați chemat-o din pricină că fusese de față și Wang al Treilea. „Azi sunt numai neamuri și de-aia te-a invitat”, i-am zis ca să-i fie limpede. Ea n-a mai scos un cuvânt.

— I-ai spus bine! Nici nu-i mai chemam, pe ea și pe Li Ming, dar fratele ăsta al ei s-a rugat de Ying Bojue să pună o vorbă pentru el și ne-am trezit cu ea, plină cu daruri, de ziua nevestei a treia. De fapt, pe Argint am reținut-o înadins ca ea să afle aceasta.

— Vai, eu n-am știut de ziua doamnei și nu mi-am arătat bunele simțăminte ce i le port.

— Mâine pune la cale Yun o petrecere. Să vii cu Argint, îi ceru el.

— La poruncă, stăpâne.

După aceste vorbe, ea scoase la iveală cele treizeci și două de piese din fildeș și se așternu la joc cu bărbatul. Aroma li se alătură și ea. Mai târziu se aduse băutură și ele îi oferiră pe rând să bea, apoi îi cântară. În cele din urmă, se prinseră la jocul cu zarurile și paharele se îndesiră, cuprinși de o veselie din ce în ce mai mare. Într-un timp, bărbatului i se opriră privirile pe portretul Iubirii Lunii, agățat de paravanul aflat la un capăt al patului; pe tablou era caligrafiat un poem:

> Iată zeița, prea frumoasă-ntre frumoase,
> Zefiru-i unduiește fusta purpurie;
> Desfoaie-n Valea Aurului flori pe ramuri,
> Și luna rotitoare umbra florilor o plimbă,
> În ea sunt duhul jadului și al zăpezii,
> O-ntrece-n frumusețe și talent chiar pe Wenjun;
> La tinerețe dragostea e cel mai de preț lucru,
> De inima nu-și arde, n-atinge norii puri.
>
> Sanquan, la beție.

— Sanquan e Wang al Treilea, nu-i așa? întrebă bărbatul.

— Oh, l-a scris de mult, se grăbi fata. Acum nu-și mai zice Sanquan, ci Xiaoxuan. Chiar îi declară oricui că nu-și mai poate zice Sanquan, de vreme ce dumneavoastră sunteți Siquan! De teamă să nu vă supărați, și-a schimbat numele de cărturar în Xiaoxuan[96].

Cu aceste lămuriri, ea luă o pensulă și șterse cuvântul San, Trei. Ximen Qing se arătă satisfăcut.

— Nu știam că și-a schimbat numele, rosti el.

— Nici eu n-aș fi știut dacă nu mi-ar fi spus-o întâmplător cineva. Pe tatăl său îl chema Yixuan[97] și de aceea și-a și zis Xiaoxuan.

Aroma se făcu nevăzută, lăsându-i singuri. Ei jucară zaruri și continuară să bea. Când veni vorba de doamna Lin, el îi destăinui ce nărăvașă femeie se dovedise ea la dragoste.

— Mai târziu, am fost invitat la domnișorul Wang și el m-a prezentat ei. Sunt sigur că era tot ideea dumneaei. M-a rugat să-l iau pe tânăr sub oblăduirea mea și să-l fac om și l-a pus să-mi facă și reverențe.

Cântăreața bătu din palme, încântată.

— Stăpâne, eu v-am arătat calea, zise râzând. Ca mâine o să vă cadă în mână și nevasta domnișorului!

— Am de gând să-l mai poftesc pe la mine pe el, apoi în prima lună

după Anul nou, o invit pe ea să admire lampioanele și să petreacă laolaltă cu femeile mele. Oare va primi?

— Stăpâne, nici prin vis nu-ți trece ce făptură minunată e tânăra Wang. Nici picturile de pe lampioane nu sunt atât de atrăgătoare cum e ea. Are nouăsprezece ani și stă tot acasă, părăsită, ca o văduvă. Stăpâne, dacă îți pierzi puțină vreme cu ea, ai s-o cucerești cu siguranță!

Sluga intră cu mai multe farfurii cu fructe și alte delicatesuri. Cântăreața îl îndemna să mai bea. Se apropiară tot mai mult unul de celălalt. Iubirea Lunii luă în gură o prăjiturică făcută cu miere și i-o trecu lui. Apoi se hârjoniră drăgăstoși și când Ximen se aprinse de pasiune, se băgară amândoi în patul ei. Pe la primul ceas al nopții, se sculară, se îmbrăcară și o slujnică veni și le aduse din nou de mâncare. El vru să știe dacă slugile sale aveau pregătite lampioanele și umbrelele.

— Le-a adus Qin Tong de acasă, stăpâne, îl liniști Dai An.

Atunci Ximen Qing se ridică. Iubirea Lunii și patroana îl conduseră până la poartă, așteptând până ce îl văzură pe cal.

— Când mă mai vrei, stăpâne, să mă vestești din vreme! îi strigă ea.

— Bine, promise, el, deschise umbrela și ieși pe poartă, luând-o călare încet prin zăpadă.

Ajuns acasă, îi spuse doamnei Luna că băuse cu Wu cel mic, în Strada Leului. Noaptea trecu fără nicio întâmplare deosebită.

În ziua de opt, căpitanul He se mută în casa familiei Xia. Aflând noutatea, Ximen Qing îi dărui patru cutii cu dulciuri care se servesc la ceai și cinci *qian*, alăturând la acestea urările sale de prosperitate. Ying Bojue sosi la Ximen pe neașteptate. După căderea zăpezii, cerul se luminase, dar sufla vântul și frigul năprasnic mușca adânc, până la măduva oaselor. Ximen își pofti fratele de cruce în față, în bibliotecă, așezându-se amândoi lângă foc; porunci apoi copilului-slugă să aducă fiertura de orez.

— Ieri am trimis darurile acasă la Qiao și Yun, adăugând la ele ca din partea ta doi *qian*, îl înștiință Ximen. Să nu-ți faci gânduri. Vei primi invitația și gata!

Ying ridică mâinile, împreunându-le, în semn de mulțumire.

— Pentru ce te-a căutat Măritul An? Ceilalți doi cine erau?

— Generalul Lei și consilierul Wang, amândoi din Zhejiang. Mâine oferă aici un banchet fostului prefect de Hangzhou, Zhao Ting. Fiind cunoscuți, nu le puteam spune nu. Au dat trei *liang* de argint pentru cheltuieli.

— Demnitarii civili sunt strânși la mână. Cum o să faci treabă numai cu trei arginți? O să trebuiască să pui de la tine.

— Lei l-a salvat pe Sun Wenxiang, fratele lui Huang al Patrulea. Mi-

a amintit de acest lucru, ca să nu scap din vedere că îi sunt dator.

— Vai, cât sunt de zgârciți, de vreme ce nu uită nimic când e la o adică. Cheamă-l pe omul ăla, zise el către fiu-său, Ying Bao.

— Ce om? se miră Ximen.

— Un tânăr care se trage dintr-o familie veche și care și-a pierdut părinții. A trăit de mic pe lângă casa imperială Wang. E însurat. A lucrat un timp în negoț, însă nu s-a înțeles cu ceilalți și s-a retras. De atunci e pe drumuri și nu găsește de lucru. E prieten cu Ying Bao și l-a rugat să-i afle pe cineva care să-l ajute. Băiatul ăsta al meu s-a gândit să ți-l înfățișeze ție, dar i-a atras luarea-aminte că nu știe dacă ai sau nu trebuință de oameni.

— Îl cheamă Lai You.

De cum intră, Lai You se aruncă la pământ, bătând mai multe mătănii, apoi se sculă în picioare și trecu în spatele apărătorii de la ușă, rămânând acolo.

— Arată bine făcut, puternic, uită-te la umerii lui, pot căra prea ușor o sarcină grea. Ce vârstă ai? întrebă Ying Bojue.

— Umilul de mine are douăzeci de ani.

— Ai copii?

— Nu. Suntem numai eu și nevasta.

— Stăpâne, nevasta lui are nouăsprezece ani și se pricepe să gătească și să coasă. Lucrează de minune straie mai mari și mai mici.

Ximen Qing fu mișcat de modestia și de robustețea omului. I se păru și sincer.

— De vreme ce te-a adus unchiul Ying, te primesc, rosti. Să mă slujești cu credință. Alege o zi prielnică, pune să ți se scrie contractul și vino la mine împreună cu nevasta!

Lai You îngenunche iarăși. Ximen Qing îi porunci lui Qin Tong să-l ia cu el, ca să îngenuncheze în fața doamnei Luna și a celorlalte neveste. Soția principală îi dădu casa în care stătuse Lai Wang. Ying Bojue plecă, iar Ying Bao îl învăță pe om cum să-și întocmească actul, după care noua slugă i-l dădu lui Ximen Qing. Acesta îi schimbă numele în Lai Jue[98].

De când își dăduse fata cea mare în familia Xia, nevasta lui Ben al Patrulea se ruga în fiecare zi de Ping An, Lai An ori Hua Tong să-i cumpere când una, când alta. Și oamenii lui Ximen Qing își făceau astfel toată ziua drum pe la ea, la câte un pahar. Ea era bună din fire și le punea să mănânce, le pregătea ceai sau le dădea câte un pahar cu apă, ori de câte ori aceștia îi cereau. Când Ben trecea pe acasă de la prăvălie, îi întâlnea la el, dar nu i se părea nimic nelalocul său. Iar atunci când era plecat așa ca și de astă dată, ei, cum necum, treceau pe la casa lui, să întrebe cu ce puteau fi de folos. Dai An și Ping An își făceau cel mai mult de lucru pe la locuința lui Ben.

Despre banchetul din ziua de nouă nu vom povesti. În dimineața

acelei zile, Lai Jue și nevastă-sa se mutară în curtea lui Ximen Qing. Femeia li se înfățișă numaidecât stăpânelor casei. Doamna Luna băgă de seamă că era îmbrăcată într-o robă purpurie, o mantie de pânză de culoare închisă și într-o fustă verde. Era mai degrabă scundă și fața, de forma dovleacului, îi era pudrată, cu mână sigură. Picioarele foarte mici îi erau ascunse în încălțări brodate. Stăpână casei o întrebă unde învățase croitoria, o mai descusu un timp, vrând să afle ce mai știe să facă, o numi Hui Yuan și îi porunci să ajute la bucătărie, lucrând cu schimbul, o dată la trei zile, cu celelalte două bucătărese, Hui Xiu și Hui Xiang.

Într-o zi, doamna Yang, care locuia dincolo de porțile orașului, muri. An Tong aduse acasă vestea. Ximen Qing trimise bucate pentru ofrande, cu carne din trei animale și santal în valoare de cinci arginți. Doamna Luna, Delicata Li, Meng Pavilion de Jad și Lotus de Aur merseră la înmormântare, însoțite de patru slugi. Între timp, bărbatul urmări meșterii care coseau gulerele pentru femei, în prăvălia de peste drum. Primul care fu gata i-l dădu lui Dai An și-i porunci să i-l ducă Iubirii Lunii, împreună cu zece *liang* de argint, drept cadou de Anul nou. Familia Zheng îl ospătă pe Dai An și îl răsplăti cu trei *qian*. Revenind, sluga îi spuse cât de mult se bucuraseră cântăreața și familia ei.

— Ia ascultă, Ben nu e aici. Ce tot cauți tu pe la el? îl întrebă stăpânul.

Sluga îi lămuri despre micile servicii pe care i le făceau femeii, el și alții.

— Bine, atunci, încuviință el și adăugă: Să-i zici că aș vrea să-i fac o vizită. I-ar plăcea? Vezi ce răspunde. Dacă primește, să-mi dăruiască o bastistă.

— Am înțeles, stăpâne.

Dai An merse la soția lui Ben, iar Ximen Qing se întoarse acasă. Wang Jing adusese de la argintarul Gu un tigru de aur și patru perechi de ace de argint cu cap de aur. Ximen ascunse două perechi de ace, la el, în bibliotecă și cu celelalte o luă spre casa Vazei. Îi oferi Abundenței tigrul și o pereche de ace, iar cealaltă pereche i-o dădu Întâmpinării Primăverii. Slugile îngenuncheară și îi mulțumiră. El îi ceru slujnicii să meargă la bucătărie după niște bucate și de cum ospătă, se retrase în camera sa de lucru. Dai An se înapoie, însă Wang Jing era acolo, astfel că nu putu să scoată un cuvânt. Ximen îl mână pe copilul-slugă în curtea interioară, după niște ceai, și atunci Dai An își dădu drumul:

— Am vorbit cu ea, stăpâne. A râs, a zis că vă așteaptă diseară și mi-a întins batista asta să v-o înmânez.

Era o batistă brodată, roșie, învelită într-o hârtie, și ea roșie. Bărbatul o duse la nas. Era bine parfumată. Înveselit, o vârî în mâneca

robei. Wang Jing sosise cu ceaiul. După ce se încălzi cu licoarea verzuie, aromată, Ximen trecu din nou peste drum să urmărească munca blănarilor. Era acolo când fu înștiințat de vizita lui Hua cel mare. Îl chemă la el și îl primi într-un salonaș încălzit. Se salutară și își istorisiră ce au mai făcut de când nu se văzuseră. Hua Tong aduse ceaiul.

— În afara orașului se află un negustor cu cinci sute de saci cu orez de Wuxi, strecură vorba Hua Ziyu. Fluviul a înghețat, iar el ar dori să se întoarcă la ai săi. M-am gândit că v-ar prinde bine o asemenea ocazie.

— Ce să fac cu atât orez? răspunse gazda. Când fluviul e înghețat, nimeni nu vrea orez, iar pe urmă prețul coboară din nou, fiindcă se pornesc să umble-n sus și-n jos corăbiile. Și apoi, nici nu am bani în casă!

Ximen Qing porunci să se aștearnă masa și îl trimise pe Hua Tong după Ying Bojue. Acesta veni degrabă și chefuiră laolaltă în jurul focului. În vremea aceasta, un novice al starețului Wu se prezentă cu niște daruri și descântece pentru sărbătoarea Anului nou. Ximen Qing îl pofti să stea cu ei la masă și îi dădu bani să țină o slujbă când avea să se împlinească suta de zile de la moartea Vazei. Înserându-se, Hua și novicele plecară. După ce vânzătorul Gang închise prăvălia, fu chemat să bea cu Ximen și Ying. Jucară ghicitul degetelor până la aprinsul lămpilor. În clipa aceea, Lai An îi înștiință că nevestele se înapoiaseră acasă.

— Unde au fost? întrebă Bojue.

— S-a prăpădit mătușa Yang, îl lămuri Ximen Qing.

— Era bătrână rău?

— Șaptezeci și cinci sau șase. Copii nu avea și trăia din mila nepoților. Sicriu i-am dăruit eu încă de acum câțiva ani.

— Pentru un bătrân, sicriul înseamnă o comoară! Ești grozav de bun, frate mai mare!

Mai răsturnară pe gât câteva pahare și musafirii își luară rămas bun. Ximen Qing îi zise flăcăului de prăvălie, Wang Xian, să fie cu băgare de seamă la foc și să încuie bine poarta.

Nevăzut de nimeni, Ximen se furișă la Ben al Patrulea. Femeia îl aștepta cam de mult în dosul porții, îi deschise și apoi zăvorî bine ușile, în urma lui.

— Stăpâne, vă rog să intrați în casă, îl îndemnă ea.

Din încăperea de mijloc, o ușă, în rama căreia era lipită hârtie, dădea în dormitor, iar acolo focul duduia în sobă. Lampa se afla pe masă. Soba era albă ca neaua. Femeia își prinsese peste păr o bentiță aurie, înfrumusețată cu câteva podoabe de jad. Era îmbrăcată simplu, într-o bluză din mătase purpurie și o fustă de culoarea jadului. Făcu o reverență și se grăbi să toarne băutură.

— Mă tem să nu ne simtă vecina Han, șopti ea, întinzându-i paharul.

— Să nu-ți faci griji, o liniști el și scoase din mâneca robei o legătură cu bucăți de argint, cam cinci sau șase *liang*, și o pereche de ace de păr din aur. Argintul ți-l dăruiesc să-ți cumperi podoabe, ținu el să-i spună.

Ea îi mulțumi și, târziu, îi dădu drumul fără să o simtă vecinii. Dai An îl aștepta în prăvălie. Când auzi zgomotul zăvorului peste drum, el deschise ușa și stăpânul intră nevăzut de nimeni. Și tot astfel, pe înserat, el intră la nevasta lui Ben de mai multe ori. Dar se zice că dacă vrei să nu te știe nimeni, bine e să nu faci lucrul ce-l dorești să nu se afle. Soția lui Han pusese ochii pe ei și îi pârâse lui Lotus de Aur, dar aceasta nu-i suflă o vorbă lui Ximen, păstrând taina în inima sa.

Pe cincisprezece, bogătașul Qiao îl invită pe Ximen Qing împreună cu Ying Bojue și Wu cel mare la un banchet. Petrecerea se dovedi măreață, cu musafiri mulți și nu se încheie decât pe la cel de al doilea *geng*. A doua zi, gazda trimise fiecărui oaspete în dar alimente. Cui Ben cumpărase din Huzhou mătase și alte mărfuri, prețuind în total două mii de *liang*, închiriase o corabie și se înapoiase. Ajuns în Liqing, îl lăsă pe Rong Hai să păzească mărfurile și el sosi acasă călare, să ceară bani pentru plata impozitelor.

— Ai venit, frate Cui? se bucură Qin Tong. Poftește în salon, stăpânul e peste drum. Mă duc să-l chem.

Îl căută, dar nu-l găsi. Ping An îi spuse că trebuie să fie în curtea interioară.

— Ce cauți aici? Nu l-am mai văzut de azi dimineață, se miră doamna Luna.

Copilul-slugă întrebă de el prin toată casa, dădu o fugă până la biblioteca din grădină, însă strădaniile sale fură zadarnice. „Trăsnit să fiu, dacă știu unde e!” se cruci el. „A pierit de parcă l-ar fi înghițit pământul, în plină zi! N-am ce să-i fac lui Cui Ben. Merg să-i zic să aștepte liniștit.”.

Dai An știa, însă tăcu mâlc. Apoi, dintr-odată, Ximen Qing se ivi de undeva din față, speriindu-i pe toți. Fusese la nevasta lui Ben Al Patrulea. Noroc că totuși Cui nu plecase, altfel ar fi mâncat cu toții bătaie. Cui îngenunche și raportă:

— Corabia e la chei și trebuie să plătesc transportul și impozitul. Am pornit-o împreună pe întâi. La Yangzhou ne-am separat. Ceilalți au mers la Hangzhou, iar eu am stat câteva zile la Miao Qing. El v-a luat cu zece *liang* pe fata unui militar din Yangzhou. O chemă Nor Curat[99] și are șaisprezece ani. Să o vedeți și să vă minunați, are un chip gingaș de floare, cu pielea ca jadul, ochii ca stelele, sprâncenele ca luna, mijlocul unduitor ca salcia și încălțările ca un cârlig, de numai trei *cun*. E atât de frumoasă, că peștii se duc afund și vulturii

cad morți din zbor, luna se ascunde rușinată în nori, florile își pleacă umilite petalele. Știe trei mii de cântecele și vreo opt sute de cântece lungi. Acum ea se află la Miao Qing și o să fie trimisă cu corabia cu care vor veni Han și Lai Bao, la începutul primăverii. Domnul Miao Qing speră că fata o să vă alunge mâhnirile și plictisul vieții.

Vestea aceasta îl bucură mult pe stăpân.

— Trebuia s-o fi adus cu tine, spuse, iar el de ce s-a zbătut și a cheltuit pe straie și pe podoabe? N-avem noi unele ca astea?

Înciudat că nu avea aripi care să-l poarte în zbor până la Yangzhou, Ximen Qing se închise în el. Fiindcă, iată:

> Colivia de jad de cum e sfărâmată,
> Zborul își ia phoenixul liber din ea,
> Când desferecat e cel lacăt de aur,
> Dragonul fantastic căile lumii le ia.

Tot astfel se poate aminti că, primului ministru Zheng i-a fost greu să recunoască o căprioară, iar filosoful Zhuang Zhou n-a priceput vreodată cum de s-a prefăcut în fluture. Lucrul acesta este arătat o dată mai mult în stihurile:

> S-a auzit de Chu Yun din Yangzhou,
> Dar pui temei în rostul unei păsări verzi?
> E mult departe ce-ar fi lucru bun,
> Dă floarea s-o apuci când nici măcar n-o vezi.

Ximen Qing porunci să fie ospătat Cui Ben și îi dădu cincizeci de *liang* pentru corabie, scriindu-i căpeteniei Qian de la vamă să fie îngăduitor. Cui Ben o porni spre bogătașul Qiao. Înțelegând că stăpânul nu era câtuși de puțin supărat pe Qin Tong, Ping An îi grăi:

— Fiule, ești plin de noroc. Azi stăpânul e bucuros el, nu știu din ce pricină, altfel te-ar fi altoit zdravăn!

— Văd că te pricepi prea bine la felul lui de a fi! râse copilul-slugă.

În ultima decadă a lunii, marfa sosi și fu depozitată pe Strada Leului. Într-o zi, pe când stăpânul era acasă, pregătind daruri pentru Anul nou, un om al generalului Jing îl îndemnă să trimită pe cineva să copieze raportul cenzorului Song. Ximen Qing așa și făcu și află despre comandantul Zhou, Jing și Wu cel mare că fuseseră cu toții recomandați pentru promovare. El citi documentul și se bucură în inima lui, apoi se duse în curtea interioară, să-i vestească și soției principale.

— Prea bine. Pune o slugă să-i dea de știre, spuse femeia. Dar n-o să aibă nevoie de bani?

— Ei, îi dau eu cu împrumut!

Wu cel mare sosi repede și Ximen îi arătă înscrisul. Acesta se

prosternă numaidecât în fața cumnatului și a sorei sale, asigurându-i că n-o să le uite gestul.

— Dacă ai nevoie de ceva bani pentru banchete, îți dau cu împrumut, îl asigură Ximen Qing.

Wu îi mulțumi din nou. Întinseră o masă în camerele doamnei Luna și ea ospătă alături de cei doi bărbați. Ximen îi ceru ginerelui său să facă o copie după document și pentru unchiul Wu, apoi îl mână pe Dai An cu cărți de vizită la Jing și Zhou, să le anunțe bucuria.

Capitolul LXXVIII

A doua zi, Jing sosi în zori, călare, să-i mulțumească.

— Am citit ieri actul, spuse, și mi-a făcut o mare bucurie. Se vede profunda voastră iubire, venerabile, strădaniile voastre au dat roade și n-am să pot uita toate acestea niciodată!

Li se servi ceaiul, băură două cești, schimbară câteva cuvinte, apoi ofițerul se ridică.

— Oare mandarinul Yun când ne poftește? întrebă.

— Se apropie Anul nou și mi-e teamă că nu mai are cum să invite oaspeți. Mai degrabă în prima lună, spuse gazda.

Îl conduse până la poartă. Jing încălecă și plecă. Ximen Qing tăie un porc și îi porunci lui Gâscă Sălbatică să i-l ducă în dar cenzorului Song, adăugând două vase cu alcool de Zhejiang, un sul cu mătase roșie, altul cu una neagră, tivite cu fir de aur și o sută de prăjituri cu fructe.

Cenzorul primi sluga într-o cameră de lângă salonul din spate, îi oferi ceai, scrise o carte de răspuns și îi dădu trei *qian* de argint. Când se întoarse, stăpânul citi scrisoarea:

„Marelui și nobilului mandarin Ximen:

De două ori am avut plăcerea să cunosc superba voastră ospitalitate și nu știu cum aș putea să vă răsplătesc! Astăzi mi-ați trimis cadouri pe care eu, unul, cred că nu le merit! I-am recomandat deja pe ruda voastră și pe acel Jing, probabil că ați și aflat. Doresc să avem cât de curând ocazia să discutăm despre acest lucru. Cu cele mai cordiale mulțumiri,

Învățăcelul dumneavoastră, Song Qiaonian.”

Cenzorul Song îi dărui apoi printr-un slujitor o sută de calendare, patruzeci de mii de coli de hârtie și un porc. Într-una din zile, sosi confirmarea numirii lui Wu. Ximen Qing îi făcu o vizită și-i duse treizeci de *liang* de argint, patru suluri de mătase de capitală, să le folosească după bunul plac. Pe douăzeci și patru, Ximen sigilă *Yamen*-ul și-și invită rudele și prietenii la o petrecere, iar când cumnatul său se înapoie după ce își luă în primire slujba, pregăti și pentru el un banchet. Familia căpitanului He sosise din Dongjing și el le trimisese în dar ceai, ca din partea doamnei Luna. Pe douăzeci și șase, starețul Wu de la Templul Împăratul de Jad aduse doisprezece călugări și ținu slujba de o sută de zile de la moartea Vazei. Rudele și prietenii veniră atunci cu ceai și fură ospătați cu mâncăruri din legume. Plecară cu toții seara, dar despre aceasta nu vom mai povesti.

Pe douăzeci și șapte, Ximen Qing se îngriji ca toate neamurile și toți prietenii să primească daruri. Ying Bojue, Xie Xida, Chang Zhijie, Han Daoguo, vânzătorii Fu, Gan, Ben și Cui Ben se aleseseră cu câte o jumătate de porc, o jumătate de oaie, un vas cu băutură, un sac cu

orez și câte un *liang* de argint. Laur, Argint și Iubirea Lunii fură dăruite cu câte un veșmânt și trei arginți. Doamna Luna îl mână pe Lai An la Nobila Xue, cu ulei, orez, cereale și bani, pentru a oficia o slujbă spre sănătatea și bunăstarea familiei.

Începutul Anului nou se apropia, luna poleia în lumină florile de prunișor, făcându-le să strălucească prin ferești, iar vântul se strecura suflând rece pe sub apărătorile încărcate de zăpadă. Petarde bubuiau împrăștiind culori și flăcări în fiecare curte și nu era casă care să nu-și agațe descântece împotriva relelor și urări de prosperitate, și unele și altele trase frumos din pensulă, pe hârtie roșie. Ximen Qing arse ofrande din hârtie și făcu sacrificii în casa Vazei, apoi strânse la un loc, în încăperea centrală din spate, toată suflarea familiei sale. Slugile, copiii-slugă și slujnicele îngenuncheară înaintea lui și a Doamnei Luna și ei le împărțiră batiste, prosoape și bani. A doua zi era cea dintâi zi a primei luni a întâiului an al noii perioade de domnie. Stăpânul se sculă de cu zori, se îmbrăcă în roba oficială, roșie, își puse pe cap boneta de dregător și închină sacrificii Cerului și Pământului. Se înfrupta din niște dulciuri și o luă, călare, spre casa cenzorului, să-l felicite de Anul nou. Nevestele lui se sculară și ele devreme, se împodobiră de sărbătoare, cu flori, podoabe și straie brodate, și merseră să îngenuncheze cu toatele în fața doamnei Luna; Ping An și un portărel trebăluiau în poartă. Ei primeau cărțile de felicitare, însemnau într-un caiet numele familiilor care transmiseseră urări și se îngrijeau și de slujbașii și de vizitatorii care veneau direct să-l felicite pe stăpân. Îmbrăcați din cap până în picioare în lucruri noi, Dai An și Wang Jing se jucau înaintea porții, bătând mingea, aprinzând pocnitori și spărgând în dinți semințe de dovleac. Sosiră și vânzătorii și fură întâmpinați și întreținuți de Chen Jingji. Pe la amiază, Ximen Qing se întoarse din vizitele sale și chiar atunci Wang Al Treilea se înființă să-și prezinte omagiile. În salon, bătu de două ori câte patru mătănii și rugă să-i fie îngăduit s-o vadă și pe Doamna Luna. Ximen Qing îl conduse în curtea interioară, apoi reveniră în salon să bea împreună. Abia goliră primul pahar și fu anunțat căpitanul He. Ximen Qing îl chemă pe ginerele său să-i țină companie domnișorului Wang și el își primi colegul în umbrar. Tânărul Wang mai gustă puțin din băutură și se ridică. Chen îl conduse până la poartă. Ofițerul Jing, Yun, bogătașul Qiao își făcură apariția unul după altul. Ximen Qing se văzu prins cu vizitele ziua întreagă și spre seară era aproape amețit de băutură. Când totul se liniști, se duse în casa principală și dormi cu doamna Luna.

A doua zi ieși iarăși să transmită felicitări, revenind foarte târziu. Chen Jingji era în salon cu unchiul Han, Ying, Xie, Chang Zhijie și Hua Ziyu. Când el intră în salon, se salutară și se întinse masa. Primii plecară Han și Hua, fiindcă locuiau dincolo de porțile orașului. Mai

zăboviră frații săi de cruce, cuprinși de o grozavă limbuție. Nu peste mult, lor li se alătură Wu al Doilea. El salută, merse și își văzu sora, apoi rămase cu ei. Se despărțiră la aprinsul lămpilor. Ximen Qing era beat de-a binelea. În poartă, după ce își văzu oaspeții plecați, îl ciupi pe Dai An de braț. Sluga înțelese, răspunzându-i:

— E singură.

Stăpânul intră la Ben al Patrulea. Femeia îl aștepta și reluară frenetici plăcerile lor obișnuite.

— Spune-mi, care îți e numele de fată? ceru el.

— Numele de familie al slugii voastre este Ye[100] și sunt născută a cincea.

— Bine, Ye a Cincea, o numi el.

Cândva fusese doică, însă se încurcase cu Ben, după care, fiind izgoniți, el o luase de nevastă. Avea treizeci și doi de ani și era foarte pricepută în ale iubitului.

— Al meu de ce nu mai vine? întrebă ea.

— Și eu îl aștept, doar să nu-l mai fi oprit Xia, răspunse el și îi dădu doi-trei *liang* de argint. Ți-aș fi adus niște veșminte, însă le-ar putea prea bine dibui Ben de unde vin și n-am ieși bine! Cumpără-ți tu singură ce vrei!

Când ieși, Dai An se afla de pază, la locul său și stăpânul se strecură în spate. Acum, luați aminte, iubiți cititori! Din vechime se știe că dacă grinda de sus a casei nu e dreaptă, cea de jos se strâmbă! Nevasta aceasta a lui Ben se ținuse întâi cu Dai An. După ce stăpânul trecuse acasă, cum Fu nu dormea în prăvălie, Dai An luă două ulcele cu alcool și merse cu Ping An să chefuiască la ea. Pe la al doilea *geng*, Ping An se culcă în prăvălie, iar el își petrecu noaptea cu femeia.

— L-am primit pe stăpân, i se plânse ea, dar tare mi-e teamă că vecina Han a mirosit ceva și o să mă pârască în curtea interioară. Atunci o să se poarte cu mine cum au făcut-o cu Wang a Șasea și n-o să-mi mai ridic capul, de rușine.

— Numai stăpâna principală și stăpâna a cincea contează, de restul să nu-ți fie frică, vorbi el. Pe urmă, dintre ele două, doamna a cincea e mai rea că are limba ascuțită. Uite ce trebuie să faci. E sărbătoare, așa că ai putea cumpăra ceva și să-i duci stăpânei celei mari, ca să-i arăți dragostea ta. Se omoară după plăcinte cu fructe. Cumpără de un *qian* plăcinte și o cutie de semințe de dovleac și te înfățișează să i le dăruiești! Apoi, pe nouă, e ziua de naștere a stăpânei a cincea. Mergi și la ea cu ceva și eu o să-i duc semințe de dovleac, ca din partea ta. Cu astea, le închizi gura amândorura.

Femeia făcu precum fusese povățuită și când, stăpânul lipsi de acasă, Dai An îi înmână doamnei Luna, cutiile cu daruri.

— De unde sunt? întrebă ea.

— Vi le oferă soția lui Ben.

— De ce irosește banii, când bărbatu-său e dus de acasă? Unde mai pui că s-a ostenit atât!

Ea le primi și îi trimise la rândul său o cutie cu *mantou*[101] și o alta cu fructe, zicându-i slugii să-i mulțumească din partea ei.

În ziua aceea, Ximen Qing primi vizita starețului Wu. Îl reținu la masă și după ce călugărul plecă, stăpânul se dezbrăcă de straiele oficiale și-l chemă pe Dai An la el.

— Ia un cal și mergi la tușa Wen, îi porunci. Spune-i că stăpânul ar vrea să-i facă o vizită doamnei, s-ar putea?

— N-are rost să mă mai duc, stăpâne, îi grăi sluga. Baba a trecut pe aici călare pe măgar și mi-a zis că pe patru domnișorul pleacă la Dongjing și doamna Lin vă așteptă pe ziua de șase.

— Chiar așa a spus?

— Aș îndrăzni eu să îndrug aiureli, stăpâne?

Bărbatul se retrase în curtea interioară, însă abia se așeză și Lai An vesti că venise Wu cel mare. Acesta intră numaidecât, înveșmântat în robă de ceremonie, cu cingătoare cu încuietoare de aur.

— Mulțumită ție, cumnate, arăt astăzi așa, rosti el, făcându-i o reverență adâncă. Îți sunt recunoscător pentru daruri și îmi pare rău că n-am fost acasă ieri, când mi-ai făcut vizita. Iată-mă, îți prezint respectele mele și urările de bine. Îmi iartă întârzierea.

— Primește felicitările mele, cumnate, răspunse Ximen, salutându-l și el. În privința banilor, să nu-ți faci griji!

Doamna Luna apăru și ea, îngenunchind în fața fratelui ei cel mare. El se grăbi să-i răspundă la salut printr-o jumătate de reverență.

— Ajunge, surioară. Eu și a mea te vizităm des. Am îmbătrânit, ce să mai zic, și singurul reazem ne ești tu.

— Nădăjduiesc să-mi ierți că nu întotdeauna m-am priceput să vă fiu pe plac, frate, își ceru ea iertare.

— Ce vorbă-i asta, surioară? V-am pus la mare oboseală pe amândoi cu prezența noastră!

— E târziu, cumnate, și nu mai poți merge în vizită la alt cineva. Dă-ți jos roba și stai cu noi.

Meng Pavilion de Jad și Pan Lotus de Aur erau la doamna Luna și, aflând de sosirea cumnatului, i se înfățișară, salutându-l, apoi se duseră la casele lor. Ximen Qing îl pofti pe Wu în dormitor, așezară o masă lângă foc și ospătară. Jad Mic și Fluier de Jad îngenuncheară înaintea lui Wu. Doamna Luna îi oferi fratelui ei o cupă de aur, plină cu băutură. Ximen stătea pe locul gazdei.

— Rămâi cu noi, surioară, o îndemnă Wu.

— Vin înapoi, îi zise ea, sculându-se și trecând în camera ei să aducă niște fructe.

În timp ce beau, Ximen Qing spuse:

— Se pare că îți merge totul din plin, cumnate, așa-i?

— Datorită ție. Până acum n-am de ce mă plânge. Încă nu m-am prezentat la unitatea militară să-mi iau slujba în primire. Mâine e zi favorabilă și mi-am pus în gând să rup sigiliile și de cum mă întorc acasă, să-mi pregătesc mai multe cutii pentru a le avea cu mine acolo, la intrarea în funcție. Trebuie să întâlnesc căpeteniile de companii și să le dau ordine. Fostul mandarin, Ding, a fost înlăturat de guvernatorul Hou pentru neglijențe. Eu îl înlocuiesc și țin neapărat să văd eu însumi registrele, să le pun la punct, ca toate socotelile să fie limpezi, pentru la toamnă, când se strâng recoltele.

— Cât teren ai în subordine?

— Dările pentru armată au fost hotărâte pe vremuri, de întemeietorul dinastiei și se avea în vedere numai recolta de toamnă. Apoi primul minstru Wang Anshi[102] a stabilit și impozite pentru vară. În Jizhou, dacă lăsăm la o parte mlaștinile și terenurile virgine, sunt 27 000 de *qing*[103] și revine o contribuție de vară și de toamnă de 1,8 *liang* pe *qing*. La sfârșitul anului, trimitem la prefectura Dongping în jur de 50.000 arginți și ne pregătim pentru aprovizionarea armatei cu cereale și fân pentru cai.

— Mai rămâne ceva?

— Sunt și niște familii care lipsesc din registre. Țăranii sunt foarte lunecoși și dacă ai mână fermă și măsori cu exactitate, ridică glasul.

— Și cu ce te alegi din toată osteneala?

— N-am să te mint, cumnate. Administrarea acestei unități aduce într-un an cam o mie de arginți. La sfârșitul anului, oamenii îți dau găini, gâște, porci și băutură, dar astea sunt cadouri, nu se socotesc. O să mă bizui pe sprijinul tău.

— Am să ți-l dau cu dragă inimă.

Doamna Luna stătu cu ei și băură până la aprinsul lămpilor. Wu plecă, iar Ximen Qing se duse la Lotus de Aur.

A doua zi merse la *Yamen*, desfăcu sigiliile, urcă pe podiumul din sala de judecată și rezolvă mai multe treburi publice. Yun Lishou îl invită la el pe data de cinci, împreună cu alți oficiali, iar soția căpitanului He, născută Lan, le pofti la ea, în ziua de șase, pe nevestele lui Ximen. La banchetul pregătit de Yun, Ximen Qing se duse însoțit de Ying Bojue și Wu cel mare. Gazda închinase o casă cu trei saloane și chemase muzicanți să-i întrețină oaspeții și petrecerea dură până târziu. Ziua mult așteptată de Ximen sosi. De îndată ce doamna Luna porni la doamna Lan, bărbatul se îmbrăcă foarte îngrijit, încălecă, își trase o eșarfă pe ochi și puțin după prânz, porni, însoțit de Dai An și Qin Tong, spre casa doamnei Lin. Domnișorul era plecat. El se anunță prin cartea de vizită. Tușa Wen care se afla acolo o înștiință pe stăpână și el fu invitat în spate. Ocoliră salonul cel mare, ajungând în curtea interioară, și de acolo pătrunseră într-o cameră acoperită toată cu covoare. Perdelele și draperiile erau roșii. Doamna Lin însăși

îmbrăcase o robă stacojie; părul îi era acoperit cu perle și podoabe. Se salutară și se așezară, să bea un ceai. Fu sfătuit să le poruncească băieților să bage calul în grajd. Apoi ea îl rugă să lepede roba oficială și să intre la ea în cameră.

— Fiul meu a plecat la Dongjing, să îngenuncheze înaintea socrului său. Se întoarce după Sărbătoarea Lampioanelor.

Ximen Qing își scoase mantia și i-o dădu lui Dai An. Pe dedesubt purta o haină albă, de mătase, și o robă ca albastrul cerului, brodată cu dragoni în zbor. Era, cum nu se poate mai chipeș. În camera doamnei se întinsese masa. Pe dată slugile aduseră bucate și băutură. Doamna Lin îi oferi cu mâinile sale de jad o cupă, în vreme ce ochii ei îl învăluiau focoși în priviri pătimașe. Jucară zaruri, ghicitul degetelor, râseră și își vorbiră cu dulceață, unul altuia. În cele din urmă, el îi ceru permisiunea să o invite împreună cu nora la o petrecere și să admire lampioanele. Femeia era atât de pierdută de plăcerile cu care o copleșise Ximen, încât acceptă bucuroasă. Fericit de a-și fi atins ținta, bărbatul rămase cu ea până la al doilea *geng*. Iată:

> Ziua-ntreagă îi stă gândul la pictatul paravan,
> N-o slăbește când o vede, nici c-ar vrea să o mai lase;
> Floarea piersicului pală nu-i trecută pentru el,
> Suferă numai că roșul curge, pe-ape lunecoase.

Sosit acasă, Ping An îl înștiință că eunucul Xue îl poftise să adulmece aerul de primăvară, la proprietatea sa imperială din afara orașului, iar că Yun trimisese cinci invitații pentru cele cinci stăpâne. Ximen Qing merse în camerele doamnei Luna. Pavilion de Jad și Lotus de Aur se găseau acolo. Tocmai vorbeau despre vizita pe care i-o făcuseră doamnei Lan, soția căpitanului. Când el intră, ele i se înclinară.

— Unde ai fost? îl întrebă doamna Luna.

— La fratele Ying.

— Soția lui He e foarte tânără, nici n-a împlinit optsprezece ani, îi spuse ea. Parcă e ruptă dintr-un tablou, atât e de gingașă și de frumoasă! Este foarte pricepută la toate cele ce se întâmplă în zilele noastre și cunoaște la fel de bine și lucrurile ținând de trecut. Cu mine s-a purtat nespus de prietenos, râzând întruna, de parcă ne-am fi văzut de când lumea. E măritată de doi ani. Are patru slujnice, două dădace și două bucătărese.

— E nepoata eunucului Lan. La măritiș a primit o dotă frumoasă, rosti bărbatul.

— Mâine ne poftește doamna Yun pe toate. Putem merge? întrebă soția principală.

— Sigur că da. Mergeți cu toatele.

— N-ar fi bine să stea Lebăda acasă? Dacă e să fie vreo vizită neașteptată?

— Bine. Să rămână. Eu mă duc la țară, la eunucul Xue. Nu știu dacă e chiar vreme primăvăratică, dar pe mine parcă mă cam dor picioarele și șalele.

— Cheamă degrabă doctorul! îl îndemnă ea.

— Nu te îngrijora, trece de la sine, o liniști el, nepăsător. Aș zice să dați și voi un banchet de Sărbătoarea Lampioanelor și să le invitați pe doamnele He, Zhou, Jing, Zhang, Yun, pe mama tânărului Wang al Treilea și pe soția lui, pe cumnata și pe ruda Cui. Să fie pe doisprezece sau pe treisprezece, ce credeți? Agățăm pretutindeni lampioane frumoase și chemăm o trupă de actori de la Casa împărătească. Anul trecut era Ben aici și el s-a ocupat de tot ce a fost nevoie. Acum că e plecat în Dongjing, pe cine să punem în locul lui?

— De ce n-am pune-o pe nevastă-sa? La ce nu se pricepe ea? sări Lotus.

— Tu, păcătoasă mică, din trei vorbe îți dai arama pe față! i-o reteză el.

Doamna Luna și Pavilion de Jad nu prinseră răutatea strecurată de Lotus și chestiunea trecu neobservată.

— Pe doamnele Wang nu le-am văzut la față niciodată, rosti Doamna Luna. Cum să le invit dacă nu le cunosc? Mi-e teamă că nici ele n-or să vină.

— De vreme ce el mă socotește protectorul său, noi trimitem invitații. Treaba lor, dacă vin sau nu!

— Mâine n-o să mă duc nici eu la Yun. Mi se apropie sorocul și dacă ies în lume, or să se găsească unii să-și râdă de mine, spuse doamna Luna.

— Cum, așa? se miră Pavilion de Jad. N-ai burta prea mare și nu naști luna asta. Suntem la zile de sărbătoare și e firesc să mai iasă omul din casă!

Ximen Qing își bău ceaiul și o porni spre camerele Lebedei de Nea. Văzându-l încotro o apucase, Lotus de Aur ieși cu Orhideea. La rugămintea lui Ximen, Lebăda îi frecă, îi ciupi și îi bătuci trupul toată seara.

A doua zi în zori, Ying Bojue se înfățișă și ceru câteva straie și podoabe cu împrumut, pentru nevastă-sa.

— Eunucul Xue m-a chemat la țară, i se plânse Ximen Qing, dar de unde atâta timp? Cumnată-mea m-a poftit la un banchet pe data de nouă și n-am să merg nici la el. Îl trimit pe ginere în locul meu. Nu știu, oi fi băut prea mult în ultima vreme, că mă ia cu niște dureri mari pe la șale și pur și simplu mi-e greu să mă și mișc

— Frate mai mare, ai întrecut măsura la băutură, asta e. Las-o mai moale!

— Pot să postesc de sărbători? Oriunde mă duc nu mă slăbește unul cu paharele!

Dai An îi întrerupse, intrând cu o cutie.

— Un om din partea Excelenței Sale He vă invită pe nouă la o petrecere de sărbători, spuse el.

— Poftim! răbufni Ximen. Pot să zic nu?

În cutie erau trei invitații. Pe cea mai mare, roșie la culoare, scria: „Măritului Mandarin, venerabilului Siquan, colegul meu”, iar pe celelalte: „Venerabilului domn Wu” și „Venerabilului domn Ying”. Toate erau semnate: „Învățăcelul vostru He Yingshou, cu plecăciune”.

— Le-a adus pe toate aici pentru că nu știa unde locuiau ceilalți doi.

— Ce mă fac? Nu i-am trimis niciun cadou. Pot să-i accept invitația? întrebă Ying Bojue.

— O să pun să se pregătească un dar și merge Ying Bao cu el, hotărî Ximen și-i porunci pe dată lui Wang Jing să lege la un loc doi *qian* și o batistă și să adauge la ele o carte de vizită cu numele unchiului Ying. Invitația ta poți să ți-o iei acum. Îi spuse el lui Bojue și îi ceru tot atunci lui Dai An să o ducă pe cea de a treia cumnatului lui.

— Poimâine vin să te iau și mergem împreună. Îți sunt recunoscător, frate mai mare! îi mulțumi Ying, după care își luă rămas bun și plecă.

La amiază, femeile o porniră cu lecticile la familia Yun, luând-o cu ele și pe soția lui Lai Jue. Patru soldați le deschideau calea, iar Qin Tong, Qi Tong, Lai An și Gâscă Sălbatică veneau în urma lor. Era cam așa:

> Sprâncene ca de jad, cu părul ca de nori
> Frumoase din palat să umble prin țărână;
> Picturi însuflețite sau Chang E de pe lună,
> Sublimul și urâtul aflate mână-n mână.

După plecarea femeilor, Ximen Qing îl povățui pe Ping An să spună că nu este acasă oricui ar fi întrebat de el, însă cărțile de vizită să le primească. După pățania sa mai veche, sluga nu mai cuteză să se clintească din poartă și tuturor le zise că stăpânul era dus în vizită. Durerile din picioare nu-l slăbeau câtuși de puțin pe Ximen, dimpotrivă îi sporeau amarnic. Năucit de atâta suferință, își aminti deodată că doctorul Ren îi dăduse niște pastile de viață lungă și că ele trebuiau luate cu lapte de femeie. Merse țintă la casa Vazei și-i ceru Abundenței puțin lapte. Ea tocmai se gătise în veșminte frumoase de sărbătoare, însă își stoarse numaidecât sânul și îl ajută să-și bea leacurile. El se așeză lângă foc și-i ceru Întâmpinării Primăverii să-i aducă de mâncare. Slujnica făcu precum i se ceruse și plecă apoi la

Prunișor de Primăvară, să joace șah, știind că dacă stăpânul ar fi vrut ceai sau apă, era acolo Abundența, gata de orice. Ximen ospătă împreună cu doica. Sfârșind de mâncat, îi ceru, ca o mărturie a faptului că ea îi aparținea trup și suflet numai lui, să o ardă cu santal în trei locuri tainice. Femeia îl lăsă, îndurând cu dinții încleștați chinuri cumplite. După aceea, Ximen se aruncă înverșunat asupra ei, iubind-o până ce o lăsă ca moartă, fără suflu și vlagă. În schimb o dărui cu o minunată mantie brodată, din mătase. Seara, la întoarcere, soția principală îi spuse că doamna Yun era și ea însărcinată.

— Am hotărât că dacă una are fată, iar cealaltă băiat, să-i căsătorim. Dacă amândouă vom naște băieți, să-i dăm să învețe la aceeași școală, iar dacă or fi fete, să le facem să se aibă ca niște surori adevărate, să coasă și să se joace tot împreună. Tușa Ying e martoră.

Ximen Qing râse.

În ajunul zilei de naștere a lui Lotus de Aur, înainte de a pleca la *Yamen*, Ximen Qing porunci copiilor-slugă să scoată lampioanele, să le șteargă și să le curețe bine și să le agațe prin casă. Lui Lai Xing îi ceru să cumpere fructe proaspete și să cheme cântărețiii. Lotus se sculă de dimineață, își prinse flori-podoabe în păr și se pudră, până când fața i se albi ca neaua, răsărindu-i izbitor de puternic roșul buzelor. Apoi trecu în salon și îi găsi pe Dai An și Qing Tong agățând lampioane.

— Mă miram eu de cine o să dau de cu zori, aici! grăi ea, râzând.

— Mâine e ziua voastră, stăpână a cincea, și stăpânul ne-a poruncit să gătim chiar de astăzi casa. Deseară o să îngenunchem înaintea dumneavoastră și firește că o să ne alegem cu câte ceva.

— Cu o papară poate, că altceva n-am!

— Vai, stăpână, mereu aveți în gură vorba asta! îndrăzni Qin Tong. Suntem ca și copiii dumneavoastră și ar trebui să ne luați cu binișorul și nu să ne tot bateți.

— Taci, tâlharule! îl opri ea. Vezi de agață lampioanele ca lumea, nu le spânzura în dorul lelii! Mai ieri, când s-a înapoiat Cui Ben, ziceai că stăpânul a pierit în faptul zilei, de parcă l-ar fi înghițit pământul. Ei, bine, meritai pentru ce știai o scărmăneală zdravănă și n-ai luat-o. Poate o primești azi!

— Stăpână, astea-s vorbe mult prea grele. Viața unei slugi e și așa mai nimic, iar dumneavoastră i-o striviți de tot!

— Stăpână, grozav mai știți să dați de firul lucrurilor. Pe-asta cum de ați aflat-o? nu se lăsă Dai An.

— Dincolo de castel e un pin, iar în curtea sa un clopot mare. Cine-i ăla să nu vadă umbra pinului și să nu audă dangătul clopotului? Ieri, stăpânul a spus că anul trecut Ben s-a îngrijit de artificii și de pocnitori, iar anul acesta, fiindcă el e plecat, n-are cine să o facă. Eu m-am amestecat și-am zis că nu-i nimic, e aici nevastă-sa și e, nu?, la toate pricepută!

— Vai cum de grăiți așa, stăpână? se miră Dai An. El e doar în slujba noastră. Cum se poate una ca asta?

— Cum de grăiesc? Lemn de camfor, bun de ochit cu arcul! Sau adevărul curat! Mă tem că a mers prea departe cu joaca!

— Nu vă luați după alții, stăpână, că o să audă Ben, cutează copilul-slugă.

— Broască țestoasă ăla! E un încornorat care o știe și el. Prea bine! A plecat liniștit, că neveste-sii n-o să-i fie deloc urât singurică! Nu vă puneți cu mine, bandiților! Tocmai voi faceți gură, voi care îi țineți jugul și îi prindeți nada? Sunt sigură pe ce știu, mai cu seamă că târfa aia mi-a făcut niște daruri, iar sorei i-a trimis plăcinte. I-auzi, să-mi închidă mie gura cu sâmburi de dovleac! Se pricepe, nu glumă, să țină bărbații în mreje, dar și eu înțeleg câte ceva. Și anume că aici e mâna lui Dai An.

— Mă nedreptățiți, stăpână, și apoi, ce-aș avea eu să intru în cârdășie cu ea? Sclavul acesta n-a călcat nicicând la ea în casă, dacă nu i se poruncea o treabă însemnată. Și nu vă mai luați după nevasta lui Han Musulmanul, stăpână, că se ocărăsc toată ziulica din pricina copiilor! Știți vorbele: Cât de greu e să te ai bine și ce ușor e să te certi! Când o casă se dărâmă, nu omoară neapărat pe careva, dar limba cum o mai poate face! Când pleci urechea, ți se pare că este chiar așa și nu altfel, iar dacă nu iei în seamă vorbele, pricepi că nu e nimic la mijloc! Eu aș zice că nevasta lui Ben se poartă frumos cu lumea și de când e la noi n-a făcut nimănui rău. Și câți n-au băut la ea un ceai cald? Ba încă n-are o casă mai mare, să încapă toți de care se îngrijește, cu inimă bună!

— Văd că târfa aia cu ochi apoși, aia care nu-i nici cât un mâner de cratiță, nici cât o cărămidă spartă, v-a aiurit pe toți și face ce vrea din voi! Nu știu de ce, dar o s-o urmăresc de acum încolo și pe ea, ca și pe curva aia a lui Han Daoguo, cu fața ei cât un bostan!

Tocmai atunci, Jad Mic îi întrerupse, vestind sosirea Mamei Pan; trebuia plătită lectica.

— Sunt aici de mult. Cum de n-am văzut-o? se miră Lotus de Aur.

— A trecut prin coridor, îi spuse Qin Tong. Lectica o costă șase *fen*.

— De unde să-i scot eu? Cine merge cu lectica, să și-o plătească! strigă femeia și se duse în curtea interioară și-i zise limpede maică-sii că n-are niciun ban.

— Dă-i un *qian* și pune-l în cheltuielile casei, o povățui doamna Luna.

— Eu nu fac socoteli necinstite, fără știrea bărbatului! nici nu vru să audă Lotus. Am banii numărați. El mi i-a dat să cumpăr lucruri în casă, nu să plătesc lecticile!

Se așezară, uitându-se una la alta. De afară, purtătorii de lectică cereau plata, să poată să plece. Simțind că dacă lucrurile mergeau așa,

n-are să iasă nimic bun, Pavilion de Jad scoase din mânecă un *qian* și îl trimise printr-o slugă oamenilor. Peste puțin, sosiră cumnatele Wu și starețа. Doamna Luna le oferi ceai, apoi Mama Pan se retrase în casa fiicei sale. Lotus o certă aprig.

— De ce-ai venit, dacă n-aveai bani de lectică? Doar așa, ca să râdă lumea de noi?

— De unde să am, păcatele mele, dacă nici de la fiică-mea nu văd nimic? se apără bătrâna. Mi-e greu să-ți fac până și un cadou!

— De la mine să nu te aștepți la bani, că n-am. Aici sunt șapte găuri și opt ochi stau la pândă să le dibuiască! De acum încolo, ori îți plătești singură drumul, ori stai frumușel acasă! Nimeni nu se omoară de dorul tău și nu e nevoie să te grozăvești pe aici cine ești! Regele războiului poate să vândă brânză de soia, dar omul contează, nu marfa! Mie nu-mi pasă de gura lumii! Data trecută m-am luat la harță cu sora cea mare din pricina ta. Și ție nici că-ți pasă! Balega măgarului e ea rotundă și lucioasă pe dinafară, dar în ea e numai putoare!

Bătrâna se puse pe plâns. Prunișor de Primăvară se amestecă, domolind-o pe Mama Pan. Îi fierse repede un ceai și o așeză pe cuptorul cald, să se odihnească. Ea adormi și se trezi la ora mesei.

Întors acasă, Ximen Qing mâncă în curtea interioară, apoi Dai An îi aduse o carte de vizită, pe care scria: „De curând promovatul comandant al trupelor de sud-est și superintendent al transporturilor, Jing Chong, cu cele mai alese sentimente”. Ximen se schimbă în hainele sale de ceremonie și îi ieși în cale. Jing îmbrăcase o robă stacojie pe care era brodat animalul fantastic *qilin*, iar cingătoarea de la brâul lui avea cataramă din aur. Era urmat de ofițeri și soldați. Intrară în salonul cel mare, se înclinară, se așezară și băură ceai.

— Alaltăieri am primit înștiințarea numirii și iată-mă în vizită la dumneavosatră, să vă mulțumesc, venerabile, deschise vorba Jing.

— Mă bucură această veste și vă felicit din inimă. Unui mare om ca dumneavoastră i se cuvenea o asemenea frumoasă răsplată. Gloria voastră mă onorează și pe mine. Voi da o petrecere în cinstea voastră.

Îl rugă să-și scoată straiele de gală și porunci să se pună masa. Generalul mulțumi în repetate rânduri.

— Învățăcelul acesta a venit anume mai întâi la dumneavoastră, venerabile, dar am încă atâtea de făcut. Lăsăm petrecerea pe altădată, zise și încercă să se scoale în picioare.

Însă Ximen Qing nu-i îngădui să plece. El porunci slugilor să-i ia hainele și masa fu așternută într-o clipă. Se aruncară cărbuni în sobă și se traseră în jos apărătoarele de la ferestre. Dintr-un ibric de aur se turnă o licoare ca jadul și mâncăruri delicioase făcute din miel fură aduse pe platouri. Zheng Chun și Wang Xiang apărură și îngenunchează înaintea mesei.

— Pentru ce ați întârziat? îi certă stăpânul. El cine e?

— Îl cheamă Wang Xiang și e fratele cântăreței Wang Gui. Stăpânul le spuse să cânte și ei începură cu melodia „Peisaj fără seamăn, vreme minunată”. Slugile intrară cu două tăvi cu plăcinte și două ulcele cu băutură pentru însoțitorii ofițerului.

— Osteneala voastră este prea mare! se împotrivi oaspetele. Nu trebuia să le serviți bucate și oamenilor mei, și ordonă ca aceștia să îngenuncheze în fața gazdei.

— Peste o zi-două, soția mea are de gând să o invite pe venerabila dumneavoastră doamnă să admire lampioanele. Sper să poată veni. Vor mai fi doamna Zhang, soția căpitanului He și încă vreo două neamuri.

— Umila mea soție va răspunde bucuroasă onorabilei invitații, îl încredință el.

— Comandantul Zhou n-a fost încă numit?

— Am aflat că în următoarele trei luni e vorba să fie mutat în capitală.

— Îmi pare bine.

Peste încă puțin, oaspetele și oamenii săi se retraseră.

Seara, avu loc banchetul în cinstea zilei lui Lotus de Aur. Cei doi cântăreți cântară pentru ea. După ce băutura făcu ocolul mesei, bărbatul se ridică și merse acasă la sărbătorită. Doamna Luna rămase cu cele două cumnate, Mama Pan, Orhideea, călugărițele și cântăreața Yu. Ajunși la ea în casă, Lotus de Aur porunci să se aducă de băut. Umplu bărbatului o cupă și i-o oferi stând în genunchi. Când maică-sa sosi, ea o mână să doarmă în casa Vazei pentru a putea să petreacă în voie cu bărbatul. Abundența și Întâmpinarea Primăverii o primiră cu brațele deschise pe Mama Pan. Băgând de seamă că în camera luminată, înaintea tăbliței funerare erau înghesuite o mulțime de orfande, bătrână se înclină în fața portretului Vazei, șoptind:

— Ai ajuns în cerurile înalte, fato! Apoi, trecând în dormitor, vorbi: Ce fericită trebuie să fie stăpână voastră! Ea s-a prăpădit, dar ofrandele arată cât o are la inimă stăpânul!

— De ce n-ai venit la slujba pentru suta de zile de la moartea ei? întrebă Abundența. A fost atâta lume și doisprezece călugări s-au rugat pentru sufletul ei și au zis imnuri până seara târziu.

— Eram în sărbători, nu puteam să las copilul singur acasă. Dar n-am dat azi ochii cu tușa Yang!

— S-a sfârșit de boală! o înștiință Abundența. La ultima slujbă pentru stăpâna a lipsit și la numai câteva zile au mers stăpânele cu toatele la înmormântarea ei.

— Ce păcat! Era ea mai mare ca mine, dar nu mă împac cu gândul că s-a dus! Mă tot miram eu că de ce nu o văd!

— Avem o băutură dulce, mamaie, vrei să guști? întrebă Abundența și îi ceru slujnicii să le-o dea.

Băutura îi dezlegă limba Mamei Pan:

— Stăpâna voastră a fost o femeie ca nimeni alta mai bună, cu o inimă caldă și dreaptă. Uite, pe mine niciodată nu m-a socotit o străină și mereu m-a îmbiat cu un ceai fierbinte, supărându-se dacă ziceam că nu beau. Noaptea sta până târziu la taifas cu mine și de câte ori mă întorceam la mine ea îmi învelea acolo câte ceva, doară să nu plec cu mâinile goale! Ba, să nu vă mint, până și haina asta de pe mine de la ea o am! Pe când fata mea cea bună nu mi-a dat niciun vârf de ac! Pe bătrânețile mele că nu grăiesc minciuni, martor mi-e Buddha! De m-ar vedea la pământ crăpată de foame și nu mi-ar întinde un bănuț! Când stăpâna voastră îmi dădea câte ceva, ea sărea la mine să-mi scoată ochii, că am obrazul gros și că umblu cu cerșitul! Atunci de ce azi n-a vrut să treacă de la ea nici bănuții ăia de lectică? Strânge întruna din dinți și zice n-am și n-am! Auzi la ea, să aștepte să-i plătească domna din spate cu un *qian* pe oamenii ăia! Și-apoi, ce mi-a făcut în casă, nu mai spun! Că mai bine nu veneam! Dar nici că mai calc pe aici, să mă tot ocărască ea! Fie ce-o fi! Mult lumet cu inimă de șacal rabdă pământul ăsta, dar ca nefericita de ea nu e nimeni! Luați aminte la mine, de-o fi să mor ca mâine, numai bine n-o să se aleagă de ea, că de nimeni nu ascultă! A trăit de la șapte ani fără tată și în tot amarul ăsta de vreme eu numai pentru ea m-am zbătut. Am învățat-o să coasă și să lucreze ca nimeni alta, am dat-o la o clasă de fete pe care o ținea *xiucai*-ul Yu, m-am îngrijit ca mâinile și picioarele să-i fie gingașe și mici. Din naștere e deșteaptă și ce, acum, dacă a ajuns aici, s-a săturat de mamă-sa, nu-i mai trebuie? Să nu mai vrea s-o vadă în ochi?

— A învățat carte? se miră Abundența. De-aia știe să citească!

— De la șapte ani am dat-o și a învățat trei ani de zile. Știe să alcătuiască, să scrie și să citească orice poezie! Cunoaște și cântece o groază!

Deodată, se auzi o bătaie în ușă.

— Cine e? întrebă Abundența. Mergi și vezi! o îndemnă ea pe Broderia Primăverii.

— E sora Prunișor, spuse ea.

Abundența o lovi ușor cu cotul pe Mama Pan.

— Fii cu grijă, a venit Prunișor de Primăvară! îi suflă ea.

— Știu că e de partea ăleia! oftă bătrâna.

— Am venit să văd ce mai face mămăița, rosti Prunișor, găsindu-le bând.

Abundența o rugă să ia loc. Prunișor își suflecă poalele fustei și se lăsă pe pat. Întâmpinarea Primăverii veni lângă ea, iar doica șezu la stânga lui Prunișor, Mama Pan fiind în mijlocul patului.

— Stăpânul și stăpână-ta s-au culcat? vru să știe bătrâna.

— Chiar acum. Eu i-am lăsat și am dat fuguța la mămăița. Am pus

deoparte câteva bucate și o ulcea cu vin. Farfuriile sunt pregătite. Du-te tu și ia-le de la Crizantema! o îndemnă ea pe Broderia Primăverii.

Slujnica o ascultă și sosi numaidecât, ea cu băutura „Floarea de aur" și Crizantema de Toamnă cu mâncărurile rânduite frumos într-o cutie. Prunișor îi porunci Crizantemei să se înapoieze acasă și să o cheme dacă stăpânii aveau nevoie de ea. O măsuță scundă fu suită pe pat și pe ea înșirară șuncă, rață prăjită și bunătăți de mare. Broderia Primăverii încuie ușa și li se alătură. Când băutura fu încălzită, Prunișor îi umplu mai întâi Mamei Pan un pahar, apoi unul pentru Abundența. Abia după aceea turnă pentru Întâmpinarea Primăverii și pentru ea. Alese cele mai gustoase bucăți de pe toate farfuriile și le îngrămădi în fața bătrânei, îmboldind-o să mănânce.

— Mămăiță, le-am pregătit anume pentru matale. Te rog să guști!

— Mănânc, fata mea. Numai stăpâne-tii nu-i pasă niciodată de mine. Văd că inima ta s-a milostivit de un biet om bătrân ca mine. Asta înseamnă că pe zi ce trece o să fii și mai bună și n-o să-i semeni păcătoasei de fii-mea, om fără inimă și fără drag de părinți! Aproape că-mi găsesc vină că eu oi fi stricat-o! Dar ori de câte ori o învăț de bine, se repede cu gura la mine! Azi ai văzut cu ochii tăi cum s-a purtat cu mine. Eu am făcut cale până la ea, că e doar fata mea, și nu să îmi arunce rămășițe de mâncare ca la cerșetori.

— Lasă, mămăiță, mata o știi pe-a matale și stăpâna o știe pe-a ei! Ea are o fire neînduplecată și nu-i place să se dea bătută. Stăpâna a șasea era bogată, dar ea una, de unde să fie cu avere? Îi bagi vină că nu-ți dă de nici unele. Alții o judecă și o vorbesc de rău pe nedrept, numai eu o înțeleg. Stăpânul i-a dat banii casei pe mână, dar ea nu se atinge de ei. Când vrea o floare sau altceva, mai degrabă îi cere de-a dreptul lui, decât să ia pe ascuns și să-și afle vorbe printre slugi. Așa că nu fi necăjită pe ea, mămăiță! Eu nu-i iau apărarea, vreau numai să-ți lămuresc cum stau lucrurile.

— Poate că Mama Pan a priceput-o pe dos! se amestecă în vorbă Abundența. Din vechime, rudele între ele sunt una, cum e carnea lipită pe os. Dacă ar avea bani, firește ea s-ar purta ca o fată iubitoare, altfel ce-ar face cu ei? Vorba veche: nu-ți bate joc de părinți, că se scutură piersicul înflorit! Mai târziu, când n-o să mai fii, o să rămână și ea ca noi, fără nimeni pe lumea asta!

— Apăi, eu, bătrână cum sunt, știu ziua de azi; află cineva ce-o mai fi mâine? Nu sunt supărată pe ea!

Simțind că bătrâna se înmuiase după câteva pahare, Prunișor ceru cutia cu zaruri. Jucă mai întâi cu Abundența, apoi cu Întâmpinarea Primăverii. Băură mult, până când frunzele de bambus le înfășurară parcă inima și flori de piersic li se iviră în pomeții obrajilor. Când goliră ulceaua, Întâmpinarea Primăverii aduse băutura pe care o aveau ele în casă. Începură pe la al doilea *geng*, când Mama Pan căzu,

răpusă de somn. Prunișor de Primăvară trecu acasă pe portița din colțul grădinii. Când intră în camera din mijloc, o găsi pe Crizantema de Toamnă așezată pe un taburet, chiorându-se în dormitor prin crăpătura ușii și ascultând înfrigurată vorbele care răzbăteau de acolo. Prunișor se apropie tiptil de ea și o lovi cât putu de tare peste față.

— Ce faci aici? De ce tragi cu urechea, sclavă bună doar de spânzurat? o certă.

— De ce dai? Mă furase somnul, nu trăgeam deloc cu urechea!

Stăpâna le auzi și întrebă ce se întâmplase.

— Nimic. Am pus-o să încuie ușa și nu vrea, rosti Prunișor, făcând-o scăpată.

Crizantema de Toamnă se frecă la ochi și merse de încuie ușa. Prunișor urcă în pat și adormi.

Noaptea se scurse în tihnă. A doua zi, nevestele vânzătorilor de la prăvălie, cumnatele Wu și domnișoara Zheng sosiră să o felicite pe Lotus de Aur. Ximen Qing, Wu cel mare și Ying, toți în straie frumoase de-ți luau ochii, o porniră călări spre căpitanul He. În ziua aceea, He avea o mulțime de invitați și chemase patru cântărețe să facă față banchetului. Comandantul Zhou fusese și el poftit. Seara, întors acasă, stăpânul trase la Abundența. Pe zece, trimise invitații pentru petrecerea doamnelor, stabilită pe doisprezece. Doamna Luna ceru să fie invitate și mătușa Meng și cumnata, ca să nu iasă vreo supărare.

— Ai dreptate, încuviință bărbatul și îi porunci ginerelui său să scrie încă două invitații, iar lui Qin Tong să le ducă.

Pan Lotus de Aur se afla acolo și se simți atinsă. Se ridică, se grăbi la ea și o puse pe Mama Pan să plece numaidecât.

— De ce nu mai stai? Măcar încă o zi, o rugă doamna Luna, zărind-o gata de drum.

— E la început de an și acasă n-are pe nimeni să se îngrijească de copil, soră mai mare, sări Lotus s-o lămurească. Las-o să-și vadă de ale ei.

Doamna Luna ceru să se umple cu plăcinte două cutii. Îi dădu bani de lectică și rămase pe lângă bătrână până când aceasta le părăsi. Lotus de Aur i se împărtăși Delicatei:

— Poftește numai bogătașe și marfa asta bătrână nu și-ar fi aflat locul printre ele. Dacă n-o goneam, puteam s-o țin ascunsă în casă? Nu semăna nici a musafir, nici a slugă. Atunci cum să nu mă supăr?

Ximen Qing îl trimise pe Dai An cu invitațiile pentru doamna Lin și tânăra Huang, soția domnișorului Wang al Treilea. De acolo, îi spuse să treacă pe la Cartierul Curtezanelor și să le cheme pe Laur, Argint, Iubirea Lunii și pe Hong a Patra, iar dintre copiii-cântăreți, pe Li Ming, Wu Hui și Zheng Chun.

În ziua aceea, de cum se înapoie din Dongjing, Ben al Patrulea se spălă, se găti în straie alese și veni să îngenuncheze în fața stăpânului,

aducându-i carte din partea Excelenței Sale Xia.

— De ce ai întârziat?

— Am răcit, stăpâne, și abia a doua zi după anul nou am putut purcede la drum. Excelența Sa Xia vă transmite urări de prosperitate și vă mulțumește pentru grija arătată familiei sale.

Ximen Qing îi încredință, ca și mai înainte de călătorie, cheia prăvăliei și mai deschise o cameră în care Wu cel mic să poată vinde acolo, împreună cu Lai Bao, după ce acesta avea să sosească din sud. Îi spuse lui Ben să aducă niște oameni pricepuți la focurile de artificii și să le facă două rânduri de artificii pentru data de doisprezece.

Apoi Ying Bojue se înființă cu Li al Treilea, care îi mulțumi pentru ajutorul pe care i-l dăduse până atunci. Șezură și băură ceai.

— Fratele Li are o afacere și vrea să știe dacă te-ai prinde la ea ori ba, începu Bojue discuția.

— Ce anume? întrebă gazda.

— A fost emis un ordin prin care se cere celor treisprezece provincii să ofere Palatului antichități în valoare de câteva zeci de mii de *liang*. Prefectura Dongping de care ținem, are de dat obiecte prețuind douăzeci de mii. Documentul se află încă în mâinile guvernatorului. Zhang al Doilea, din Strada principală, a pus la bătaie două sute de *liang* ca să pună el mâna pe contract. Iese din asta un câștig de zece mii de *liang*. Nemernicul de mine, m-am gândit să vin cu unchiul Ying să vă înștiințez, Mărite Mandarin, și să vă întreb dacă v-ar atrage chestiunea. Zhang al Doilea ar lua cinci mii și Excelența Voastră cinci. Cu dumneavoastră ne-am asocia noi, adică unchiul Ying, eu și Huang, iar Zhang are și el doi oameni și câștigul ar fi socotit în proporție de doi la opt. Nu știu cum gândiți dumneavoastră, Excelență!

— Ce fel de antichități?

— Excelența Voastră poate că n-a aflat că între zidurile Orașului imperial au fost terminate de curând Palatul Vieții Lungi, cu nu știu câte încăperi, apoi Palatul Purității, Sanctuarul Nemuririi și Sanctuarul Spiritului de Jad. Tot acolo are să fie și sala în care se va înveșmânta favorita An. Aceste construcții noi vor fi decorate cu animale și păsări rare, bronzuri din dinastia Zhou, trepiede Shang, peceți din Han, vase Qin pentru ars santal, tobe de piatră din perioada Xuanwang, felurite vase de bronz și alte piese de artă din diferite ere dinastice[104]. Este o operă măreață și Palatul va cheltui bani, nu glumă!

— Mi-ar conveni să iau eu în mână întreaga afacere, vorbi Ximen. Dau eu toți banii și-i pun pe oamenii mei să se ocupe de căutarea mărfii.

— Fără îndoială că ar fi minunat! Noi vă vom da tot sprijinul și nu se va mai băga nimeni.

— Mai adaugi vreun om al casei, frate? întrebă Ying.

— Când totul va fi gata, îl vom lua și pe Ben Al Patrulea, care să alerge de colo-colo. Și unde este acest ordin? vru el să știe.

— Este la Cenzorat. Încă n-a fost răspândit.

— Fiți pe pace. Voi mâna un om la Song Songyuan cu o scrisoare și ceva daruri.

— Trebuie lucrat repede, Excelența Voastră. Cei vechi spuneau că soldații să fie oricând gata de luptă, iar cine are orezul deja fiert, să se apuce să-l mănânce primul! Dacă nu-i dăm zor, ne-o ia altcineva înainte!

Ximen Qing râse.

— Nu vă faceți griji! Chiar dacă s-ar fi trimis documentul la prefectură, o să-l rog pe Song să-l ceară înapoi. Pe urmă, prefectul Hu îmi este prieten, rosti el și îi reținu la masă. Azi pun să se întocmească o scrisoare și mâine trimit o slugă la cenzorul Song, îi încredință el.

— Mai e ceva. Excelența Sa Song nu se află la cenzorat, grăi Li. A plecat de alaltăieri la Yanzhou, într-o inspecție.

— Atunci pornește chiar tu mâine la Yanzhou, împreună cu o slugă de-a mea.

— E foarte bine. Dus-întors, îmi ia vreo cinci-șase zile. Pe cine-mi dai? Să ia scrisoarea și să vină în seara asta cu mine, așa ca mâine să ne așternem la cale, de cu zori.

— Excelenței Sale îi place mult de un copil-cântăreț, Gâsca Sălbatică. Ți-l dau pe el și pe Lai Jue.

Ximen Qing îi chemă pe cei doi și îi prezentă lui Li al Treilea.

— E bine așa, încuviință Bojue. În afaceri nu trebuie pierdută nicio clipă! Cine are piciorul mai iute, o ia înainte!

După ce mâncară, Ying Bojue și Li al Treilea plecară. Ximen îi ceru lui Chen să facă scrisoarea, cântări zece *liang* de foițe de aur și încredință celor doi aurul împreună cu scrisoarea.

— Să fiți cu mare grijă la drum și să vă întoarceți repede cu documentul, îi sfătui. Dacă a fost cumva trimis la prefectură, cereți Excelenței Sale câteva cuvinte în scris, ca prefectul să ni-l dea nouă.

— Da, stăpâne, spuse Lai Jue. Umila voastră slugă a mai fost la Yanzhou, când a lucrat pentru consilierul Xu.

Slugile luară darul și scrisoarea și se duseră acasă la Li, iar a doua zi închiriară cai și purceseră la drum.

Pe doisprezece, Ximen Qing rămase acasă, invitându-i pe înserat la el pe Wu cel mare, pe Ying, pe Xie și pe Chang Zhijie. Muzicanții se prezentară devreme, de dimineață, și când doamnele sosiră, le primiră în sunete de tobe și gonguri. Soția comandantului Zhou avea o suferință cu ochii și nu putuse veni, dar mânase servitorul să ceară scuze în numele ei. Celelalte se înfățișară din timp, în afara soției căpitanului He, a doamnei Lin și a norei sale, care întârziară, fapt ce îl făcuse pe Ximen să pună de câteva ori soldații pe drumuri să le

grăbească și pe deasupra să se folosească și de bătrâna Wen. Doamna Lin sosi pe la prânz, într-o litieră mare, urmată de una mai mică. După ce Ximen Qing o primi cu plecăciune, o întrebă ce se întâmplase cu soția lui Wang al Treilea.

— Fiul meu e plecat și ea a rămas să vadă de casă, răspunse doamna Lin, înclinându-se, și se retrase.

Nevasta căpitanului ajunse pe la jumătatea după-amiezii, într-o litieră purtată de patru oameni. O slujnică se ținea în urma ei într-o lectică mică; o mână de soldați duceau o ladă cu straiele de schimb al doamnei, iar două slugi mergeau pe cele două laturi ale litierei. Noua sosită coborî abia la a doua poartă, în curte. Când muzica răsună, doamna Luna și celelalte femei îi ieșiră în întâmpinare. Ximen Qing o privi pe furiș, pe fereastră. Doamna Lan era înaltă și mlădioasă la cei nici douăzeci de ani ai săi și se înfrumusețase cu meșteșug, arătând din cap până-n picioare ca o statuetă de jad. Părul îi era împletit cu perle și figurine de jad. Îmbrăcase o haină roșie, cu mâneci lungi, pe care erau brodate în cinci culori patru animale fantastice *qilin*. Cingătoarea îi era bătută în aur și jad și în jos i se vedea o fustă albastră, cu o ghirlandă de flori pe poale. Când se mișca, răsuna melodios clinchetul bijuteriilor din jad, iar în urma ei mirosea a orhidee și mosc. Dacă Ximen Qing n-ar fi văzut-o n-ar fi fost nimic. Dând însă cu ochii de ea, sufletul *hun* îi zbură până la marginea cerului, iar sufletul *po* îi coborî până în al noulea iad! Doamna Luna o conduse pe tânără în sala centrală din spate și după ce femeile se salutară, îl chemă pe Ximen Qing. El își puse în mare grabă hainele de ceremonie și alergă într-un suflet. Tânăra îi păru asemenea unui copac de jad pogorât din rai pe pământ, o zeiță din munții Wu. Făcu o plecăciune până la pământ, cu inima bătând să-i spargă pieptul și cu ochii încețoșați, apoi se retrase.

Doamna Luna își pofti oaspeții mai întâi în umbrar, apoi în salonul cel mare, unde fusese întinsă masa. Se așezară după rânduiala ce li se cuvenea. Doamna Lin ocupase locul de onoare. Actorii interpretară două acte din opera „Micul Tian Xiang aduce ofrande la miezul nopții”. Apoi își făcură apariția cele patru cântărețe și ele cântară melodii despre lampioane.

În umbrar, Ximen Qing bău cu cei patru invitați ai săi, în vreme ce Li Ming, Wu Hui și Zheng Chun le cântară. Dar el își lăsa mereu oaspeții singuri și o pornea spre salon, cătând pe furiș prin fereastră la femei. Luați aminte, iubiți cititori! Strălucitoarea lună nu este pentru vecii vecilor rotundă, iar norii cei mai frumos colorați se destramă degrabă. Când bucuria atinge culmea, urmează rostogolirea pe povârnișul tristeții. Când nenorocul întrece orice măsură lumească, se așterne liniștea. Toate acestea sunt legile naturii. Ximen Qing nu știa decât cum să-și sporească gloria și averea, trăind doar în îndestulare și

desfrâu, într-o goană nebună după plăcerile cărnii. Nu pricepuse că tocmai calea cerească era aceea care nu putea îngădui lipsa de cumpătare și că spiritele iadului erau pas cu pas pe urmele lui. Zilele îi erau numărate!

În seara aceea, în saloane se aprinseră lampioanele. Cântăreții cântau. Încă nu bătuse primul *geng* și gazda moțăia pe scaunul său. Ying Bojue propuse să joace ghicitul degetelor.

— Frate mai mare, azi nu ești la înălțime. Ce-i cu tine de ai adormit? îndrăzni Ying.

— Nu m-am odihnit bine azi noapte. Și nu știu de ce, dar parcă așa, deodată, nu mai am vlagă. M-a doborât somnul! răspunse el.

Cântărețele ieșiseră din salon și veniseră la ei. Bojue ceru ca Hong a Patra și Iubirea Lunii să cânte, iar Laur și Argint să umple paharele. În toiul larmei, Dai An vesti că doamnele Lin și Lan se pregăteau să plece. Ximen Qing se ridică iute și se duse la poarta a doua, rămânând în umbră, să le vadă urcând în litiere. Doamna Luna și celelalte femei le conduseră și când ajunseră în curte, se sloboziră artificiile. Doamna Lan își schimbase veșmintele. Acum purta o mantie lungă, roșie, garnisită cu samur. Doamna Lin avea o haină de mătase albă cu o glugă din zibelină, prinsă cu ace de aur și împodobită cu giuvaieruri din jad. Slugile casei, cu lampioane în mână, le conduseră la litiere. Lui Ximen Qing i se scurseră ochii după cele două frumuseți, dar nu-i rămase decât să înghită în sec. Chiar în clipa aceea, când era mai aprins ca niciodată, nevasta lui Lai Jue trecu pe lângă el și bărbatul nici gând să o lase să-i scape. Femeia era tânără și frumoasă și Ximen o dorea încă de când i se înfățișase cu bărbatu-său să fie primiți ca slugi. Nu era ea așa de focoasă cum fusese nevasta lui Lai Wang, dar nici nu era cu cine știe ce mai prejos decât ea. Bărbatul o cuprinse în brațe și o purtă aproape pe sus, chiar la ea în cameră, neslăbind-o cu sărutările. Sărmana, nu avu cum să se împotrivească și se lăsă în voia lui și a soartei. După ce termină cu ea, Ximen Qing se întoarse în umbrar să bea cu invitații săi.

Capitolul LXXIX

Noaptea, târziu, doamna Luna îi vorbi ca de obicei soțului.

— De-ai ști ce încântate au fost doamna Lin și soția generalului Jing! Vesele peste măsură, aproape că nu le venea să mai plece! Doamna Jing mi-a mulțumit de nu știu câte ori. „Ajutorul Marelui Mandarin ne-a fost de mare folos, mi-a șoptit. Nu-l vom uita nici noi! La începutul lunii viitoare, al meu pleacă în Huai, să supravegheze transporturile” Cât despre doamna Lan, ea a băut zdravăn, nu glumă. Se pare că îi place de sora a cincea. Am dus-o în grădină, să admire muntele artificial. A făcut o mulțime de daruri slugilor!

Ximen Qing dormi la ea. Soția avu un vis și când se treziră, i-l spuse:

— Mă gândesc că am visat fiindcă am văzut-o pe doamna Lin înveșmântată în roșu! Dar ascultă. Se făcea că Li Vaza a scotocit prin lăzile sale și a scos o mantie stacojie și mi-a dat-o mie s-o îmbrac. Sora a cincea însă a smuls-o de pe mine și și-a pus-o ea. M-am înfuriat și i-am strigat că nu-i ajunge haina de blană pe care i-ai dăruit-o? Într-o criză de furie, ea a sfâșiat roba, lăsându-mă cu buza umflată. Și tocmai când ocăram mai abitir, am deschis ochii și am înțeles că visasem.

— Să nu-ți faci griji. Îți voi face una la fel cu aceea visată. Visurile răsfrâng dorințele ascunse ale oamenilor.

Bărbatul se sculă, însă își simți capul atât de greu, încât nu putu merge la *Yamen*. Se spălă, se pieptănă, își puse o robă obișnuită și se duse în biblioteca din față. Se întinsese pe pat și Wang Jing îi freca de zor picioarele. Fluier de Jad îi aduse o jumătate de bol de lapte de la Abundența, să-și ia hapurile. Când o văzu pe slujnică, Wang Jing ieși. Slujnica își ajută stăpânul să ia leacurile și se înapoie în curtea interioară. Doamna Luna o puse pe Jad Mic să facă o fiertură de orez, însă trecu timpul mesei și el tot nu veni. Wang Jing îi strecurase stăpânului un pachet de la sora sa, Wang a Șasea, șoptindu-i că ea îl așteaptă. Ximen Qing despături hârtia. Înăuntru era o șuviță de păr negru, lucios, legată într-un nod al iubirii, negrăit de plăcut la vedere, cu un șnur de mătase în cinci culori. Tot acolo găsi un săculeț purpuriu, brodat, cu două despărțituri, pline cu semințe de dovleac. Bărbatul privi darurile pe îndelete, cu mare încântare. Săculețul îl băgă într-un sertar, iar șuvița de păr o furișă în mânecă. Stătea îngândurat, când doamna Luna apăru, trăgând în lături apărătoarea ușii. Îl află întins pe pat, Wang Jing frecându-i cu grijă picioarele.

— Ce zaci aicea, de mă lași să te aștept? Ți-am pregătit fiertura de orez! îl certă. Spune-mi mie, ce ai? Te simți sleit de puteri?

— Nici eu nu știu ce am. Inima îmi bate aiurea, de nimic n-am chef, iar picioarele mă înjunghie grozav.

— O fi din pricina schimbării vremii. Dacă ai luat leacurile, o să-ți revii, îl liniști ea și îl luă cu ea la masă. Stăpânește-te puțin, doar e sărbătoare! Azi s-a nimerit să fie și ziua lui Hua. Mergi la el, ori, dacă nu te simți în stare, cheamă-l pe Ying la tine și stai cu el.

— Ying a fost și el invitat la Hua. Pregătește băutură și mâncare. Merg să stau cu frate-tu cel mic.

— Du-te călare, de restul mă ocup eu, îl îndemnă.

Ximen Qing porunci ca Dai An să-i pregătească un cal. Plecă însoțit de Wang Jing, spre Strada Leului. Ajungând în locul unde se ținea târgul lampioanelor, fu izbit de larma bubuitoare a alaiurilor și a echipajelor. Lampioanele ca niște sfere erau făcute din mătase brodată. Lumea era ca un furnicar mișunând pretutindeni. Mărturie

sunt aceste stihuri:

Ca din senin vârtejuri se stârnesc,
Mătăsurile flutură în vânt,
Se-ngrămădesc nori negri peste munți
Și nu vezi nicio palmă de pământ.

Ximen Qing admiră lampioanele, apoi descălecă în fața porții și intră. Wu al Doilea și Ben se grăbiră să-l întâmpine cu plecăciuni și vorbe de laudă despre câștigurile negoțului. Pogon Verde aprinse lampioanele și făcu ceaiul. Qin Tong și Lai An, mânați de doamna Luna, aduseră în două cutii pătrate bucate și dulciuri, în prăvălie se găsea alcool din soia. Deschiseră un vas și urcară la cat, de unde se vedea tot târgul, cu viermuiala necontenită a mulțimii. După prânz, Ximen îi ceru lui Wang Jing s-o înștiințeze de vizita lui pe Wang a Șasea. Cum află, femeia dădu zor să pregătească bucate alese. Ximen îi porunci lui Lai Zhao ca masa să mai fie o dată așternută pe seară, pentru Wu și Ben, cu cele ce rămaseră de la ospățul lor; pe Wang Jing îl trimise înainte cu un vas cu alcool la sora lui. Apoi o luă pe urmele lui călare. Gătită și dichisită, femeia îi ieși în cale, și îl conduse în încăperea din mijloc, unde îngenunche de patru ori înaintea lui.

— Mi-au plăcut darurile tale. Te-am invitat de două ori la mine. De ce n-ai venit? rosti el.

— Mă bucură cele ce-mi ziceți, însă n-a trecut nimeni pe la mine să-mi spună să vin. Pe urmă, nu știu ce-oi avea că nu mă simt prea bine. N-am poftă de mâncare și n-am chef de nimic.

— Ți-o fi de bărbatu-tău, ghici el.

— Cui îi e de unul ca el? Văzând eu că stăpânul nu mai dă pe la mine, m-am gândit că v-oi fi greșit cu ceva. Mă socotiți ca pe inelul de la plasa de păr, că doar pe ăla îl pui la spate! Tare mă tem că aveți pe altcineva în inimă!

— Nici vorbă! se repezi el. Cu sărbătorile astea, am fost prins cu o groază de banchete!

— Ieri doamnele au dat o petrecere, nu-i așa?

— Chiar așa. Musafirele o invitaseră mai înainte pe soția principală și s-a simțit obligată să le cheme și ea.

— Cine a fost?

Ximen Qing îi numi femeile, iar ea îl învinui că tocmai de Sărbătoarea lampioanelor n-o poftise și pe ea.

— Nu-i nimic, spuse el. Pe șaisprezece, chem nevestele slujbașilor mei și n-o să-ți îngădui să lipsești.

— Dacă doamna îmi trimite carte, de ce n-aș veni? Acum, nu de mult, slujnica aceea a jignit-o pe Shen. Ea mi s-a plâns, mai ales că la rugămințile mele s-a înfățișat în casa dumneavoastră. Vai, ce mi-a

făcut! A țipat și s-a jeluit. Noroc că ați pus să i se dea argintul, și doar asta a potolit-o. Slujnica voastră are o fire aprinsă și habar n-are că atunci când lovești într-un câine trebuie să te uiți în ochii stăpânului!

— Gura aia veninoasă are limbă iute, așa-i. Și mie îmi aruncă uneori câte o răutate! Dar și cântăreața a greșit că s-a încăpățânat atât.

— Vai, vai și mie mi s-a plâns că ea s-ar fi dus și le-ar fi cântat, însă slujnica s-a repezit la ea și i-a trântit niște ocări de a potopit-o plânsul. Am ținut-o la mine o noapte să-i treacă.

Vorbiră cât vorbiră, apoi sluga aduse ceaiul, iar bătrâna Feng veni și-l salută pe oaspe. Ximen Qing îi oferi o bucată de argint, cam de trei sau patru *qian*.

— De la moartea stăpânei tale, nu mi-ai mai călcat pragul.

— Dacă nu e ea, unde să trag? se plânse Mama Feng. Trec mai des pe acilea și mai stau la taclale cu a Șasea.

Apoi îl poftiră pe bărbat în dormitor și-l întrebară dacă vrea să mănânce. El răspunse că nu și atunci așezară pahare pe masă și îi cerură lui Wang Jing să deschidă alcoolul de soia. Băură împreună.

— V-a plăcut darul meu, stăpâne? întrebă femeia. Mi-am tăiat o șuviță de păr și l-am împletit cu mâna mea, zicându-mi că o să vă meargă drept la inimă.

— Îți sunt recunoscător, spuse el.

Băură mai multe pahare și când rămaseră numai ei doi, bărbatul uită de durerea din picioare. Ca de fiece dată înainte de a porni la o bătălie amoroasă, el înghiți cu puțin alcool unul din hapurile ce i le dăruise călugărul indian. Apoi, cu gândul încă la soția căpitanului He, se aruncă nesățios asupra femeii care se arătă nu mai puțin lacomă de dragoste. Știind că lui îi plăcea să facă lucrurile pe lumină, Wang a Șasea așezase lampa pe măsuța de lângă pat. Nebunia lor părea să nu mai aibă sfârșit, sporind de la un joc la altul, mai cu seamă că bărbatul era mai pornit ca niciodată.

— Mă iubești, putoare mică? o întrebă el.

— Numai la dumneavoastră îmi e gândul, stăpâne, îl liniști ea. Cât aș da să fiți mereu tot același, ca pinul cel pururea verde! Să nu mă părăsiți, stăpâne. Dacă o să se întâmple una ca asta, mă omor. Să știți că n-am grăit nimănui una ca asta. Și cu atât mai puțin netrebnicului meu. Lui nu-i stă gândul decât să facă avere. Și își are el femeile lui, de mine nici că-i pasă!

— Fiica mea, dacă vrei să fii toată a mea, când s-o întoarce, îi găsesc altă nevastă.

— Da, stăpâne. Puteți să mă luați în casa voastră sau mă țineți aici, cum oți socoti de cuviință. Sunt a voastră pe de-a-ntregul și fac tot ce vă poftește inima.

— Te cred, spuse el.

Se iubiră îndelung și într-un târziu, căzură vlăguiți și ațipiră pentru

puțin, unul lângă altul. Pe la cel de al treilea *geng* el se sculă, se îmbrăcă și se spălă pe mâini. Simțindu-se amețit, ceru niște ceai, să-și clătească gura. Din mâneca robei scoase o hârtie și i-o întinse femeii.

— Du-i-o lui Gan și cere-i o rochie. Alege ce-ți place!

Wang a Șasea îi mulțumi și el plecă. Wang Jing mergea înainte, cu un lampion aprins, iar Dai An și Qin Tong țineau calul de dârlogi. Era târziu în noapte. Nori negri se îngrămădiseră pe cer și palida lună abia strecura o geană de lumină printre ei. Străzile erau pustii și se auzea de la mare depărtare numai lătratul câinilor. Când ajunse lângă podul de piatră, se stârni deodată un vârtej de vânt și în același timp o umbră întunecată se înălță de sub capul podului, înaintând spre el. Ximen Qing înțepeni. Calul făcu un salt în lături, iar călărețul simți că îl trec fiori reci. Având în cap aburii beției, bărbatul lovi înnebunit de spaimă calul cu biciușca. Atunci animalul se săltă pe picioarele din spate. Cu toate strădaniile lor, slugile nu-l mai putură ține și calul li se smulse din mâini, apucând-o într-un galop sălbatic spre casă și nu-și încetini goana decât în fața porții. Wang Jing rămăsese și el în urmă. Când Ximen Qing descălecă, picioarele îi erau moi. Slugile îl sprijiniră ducându-l până la Lotus de Aur. Acum, iată ce era

Pe cinci căi te rătăcești,
Pe-alții de îi jefuiești
Și-n pustiuri înghețate
Duhurile-ți sar în spate.

Lotus de Aur se înapoiase mai de mult din curtea interioară și încă nu se culcase. Se trântise pe pat așa cum era, așteptându-l. Auzindu-l intrând la ea, se ridicase numaidecât, îi luase straiele și, văzându-l beat, nu scoase un cuvânt. Ximen Qing o cuprinse pe după umeri, bolborosind:

— Târfă mică, drăguțul tău e beat turtă. Fă patul degrabă, să mă culc!

Femeia îl duse până la pat și îl ajută să se dezbrace. Cum puse capul jos, el începu să sforăie mai-mai să întreacă tunetul. Ea îl zgâlțâi de câteva ori, neizbutind să-l trezească. Se dezbrăcă și se vârî în pat lângă el. Îl mângâie în tot felul, așa adormit cum era, dar el era moale și parcă fără niciun pic de viață în trup. Femeia se suci și se răsuci în așternuturi, arzând într-o dorință cu neputință de potolit, ba dimpotrivă, scoțând-o din minți. Trecu așa o jumătate de noapte și în cele din urmă bărbatul se trezi. El o întrebă buimac și încă beat ce vrea, dar își răspunse singur, știind-o prea bine. Îi ceru apoi să-i dea cutia de aur în care ținea hapurile. Lotus de Aur o găsi și o deschise. Mai erau în ea doar patru hapuri. Înghiți ea însăși un hap, apoi, ca să-l ațâțe bine, i le dădu lui pe toate celelalte trei. El le înghiți cu greu,

însă urmarea se simți numaidecât. Bărbăția i se învigoră, dar el zăcea ca și mai înainte adormit, așa că femeia trebui să se descurce singură, lucru pe care îl și făcu. El sta nemișcat, pierdut ca un dus de pe lume. Femeia termină după un răstimp destul de lung și atunci se petrecu un fapt îngrozitor: ușurarea firească a seminței lui fu urmată de o neîncetată scurgere de sânge. Ximen Qing rămase fără simțiri și brațele și picioarele i se întinseră țepene. Lotus de Aur se îngrozi.

— Ce-i cu tine, omul meu?

— Mi s-au împăienjenit ochii, șopti el, revenindu-și puțin. Nu știu ce-i cu mine!

Luați aminte, dragi cititori! Spiritul nostru, puterile trupului sunt limitate și numai pofta e aceea care nu știe de margini. Cei vechi au lăsat în scris că acela care nu se înfrânează trăiește foarte puțin! Ximen Qing nu se ținuse decât de preacurvie, nedându-și seama că era ca o lampă al cărui ulei, de aprinsă și tot aprinsă, se împuținează, iar astfel lumina ei se stinge. Toată sămânța i se secătuise și nu-i mai rămăsese altceva decât moartea. Așa cum am spus la începutul cărții:

> Prea dulce e femeia înflorită în fecioară,
> Pentru bărbați nerozi, pândește sabia-i din coapse;
> De-i luptă aprigă, un cap nu pică la picioare,
> Că taina se învață doar din vlagă-n măduvi stoarse!

Aceasta s-a întâmplat peste noapte. A doua zi de dimineață, pe când se pieptăna, Ximen Qing fu luat pe neașteptate de o amețeală, ce îl făcu cât pe ce să se prăbușească la pământ și ar fi căzut, dacă Prunișor de Primăvară nu l-ar fi prins în brațe. Se așeză pe un scaun și își reveni după un timp îndelungat.

— Ești slăbit de nemâncate, se grăbi Lotus de Aur. Pune ceva în gură, nu poți pleca așa. Ai să vezi că o să-ți treacă de îndată! Mergi în curtea interioară, îi porunci Crizantemei de Toamnă, și adu fiertura de orez pentru stăpânul!

— Fiertura e gata? o întrebă slujnica pe Lebădă de Nea. Stăpânul când s-a sculat a văzut negru în fața ochilor și era cât pe ce să cadă! Vrea să mănânce.

Doamna Luna o auzi, o chemă pe slujnică la ea și o întrebă despre boala stăpânului. Crizantema îi spuse de la cap cele ce se întâmplaseră. Soția principală simți că îi sare inima din piept. O zori pe Lebădă de Nea să pregătească fiertura și se duse chiar ea acasă la Lotus de Aur. Pe el îl găsi țintuit pe scaun.

— Ai amețeli? îl întrebă.

— Nu știu ce-i cu mine!, rosti el. Am simțit că a început deodată să mi se rotească pământul de sub picioare!

— Dacă nu eram eu și cu Prunișor de Primăvară, s-ar fi prăvălit și,

voinic cum e, s-ar fi izbit rău!

— Te-ai înapoiat târziu, băut și îți e acum capul greu, nu-i așa? vru să se încredințeze doamna Luna.

— Unde a fost de a băut până în noapte? întrebă Lotus.

— La prăvălie, cu fratele meu cel mic.

Nu peste mult, Lebădă de Nea sosi cu fiertura de orez. Bărbatul mâncă jumătate din bol și îl puse deoparte.

— Cum îți mai e? întrebă soția principală.

— Parcă plutesc și mi s-a scurs toată vlaga din trup, răspunse.

— Sper că nu pleci la *Yamen*?

— Nu. Mai stau puțin și merg în față, să-mi scrie ginerele câteva invitații. Pe cinsprezece vreau să-i invit la o petrecere pe Zhou, Jing și He.

— Azi n-ai luat doctoria! își aminti Doamna Luna. Îți aducem niște lapte. Cred că te-ai istovit peste măsură în zilele din urmă.

Doamna Luna o mână pe Prunișor de Primăvară să ia niște lapte de la Abundența. Slujnica îl aduse într-un bol. Ximen Qing înghiți hapul, se ridică și o porni în curtea din față, sprijinit de Prunișor de Primăvară. Abia ajunse la portița din colțul grădinii și i se puse o pânză pe ochi, de nu mai văzu unde calcă, trupul i se moleși și nu mai fu în stare să se țină pe picioare. Slujnica îl târî cu mare greutate înapoi.

— Ascultă și de mine și te odihnește. Poftește-i pe oamenii aceia peste două zile. Nu e neapărată nevoie să le scrii astăzi. Rămâi și tu două zile în casă. Ce ți-ar dori inima să mănânci? Mă reped în spate să poruncesc.

— Nu am poftă de nimic.

Doamna Luna se întoarse în curtea interioară și o luă din nou la întrebări pe Lotus de Aur.

— Când s-a întors era beat? La tine n-a băut nimic? Ați făcut ceva nechibzuit?

Lotus de Aur se căina că n-are câteva guri, să rostească de o mie de ori „nu”.

— Nici vorbă, soră mai mare! A venit așa de târziu și era beat că nici n-a băgat de seamă că l-am salutat. Mi-a cerut să-i încălzesc băutura, dar i-am dat ceai, zicându-i că n-am niciun strop de alcool în casă. Și l-am culcat binișor. De când ne-am certat, cine a mai avut de a face cu el? N-aș vrea să rostesc vorbe de rușine, însă mă tem că prin alte părți a avut de a face cu cineva, numai că n-am cum să o știu. Acasă nici gând să fi fost între mine și el ceva!

Doamna Luna și Pavilion de Jad i-au chemat la ele pe Dai An și pe Qin Tong.

— Unde a băut ieri stăpânul? Spuneți adevărul curat, că de se întâmplă vreo nenorocire, cade totul pe spinarea voastră!

— În Strada Leului, stăpână. A băut cu unchiul al Doilea și cu Ben. Nu s-a dus nicăieri, altundeva, susținu Dai An.

Atunci Doamna Luna trimise după fratele său.

— A mâncat și a băut cu noi, însă doar câteva păhărele și ne-a părăsit, apoi, în mare grabă.

Fierbând de mânie, soția principală a așteptat să-i plece fratele și a cerut să i se înfățișeze iarăși Dai An și Qin Tong, ocărându-i crunt. Avea de gând să-i și bată și atunci, de frică, ei mărturisiră că stăpânul fusese la nevasta lui Han Daoguo.

— Soră mai mare, aruncai totul pe mine, o nevinovată, în vreme ce aia și-a tot râs de noi! sări pe dată Lotus de Aur. Oamenii au chip ca să-i ascundă și să-i judeci după el, la fel cum copacii au coajă să-i afli. Cum puteai măcar să te gândești că eu l-aș aduce într-un asemenea hal. Și mai întreabă-i pe ticăloșii ăștia pe la cine și-a petrecut el alaltăieri, când ai fost invitată la căpitanul He? La cine să fi fost în vizită de Anul nou de a sosit acasă atât de târziu?

Temându-se că Qin Tong nu va putea ține secretul, Dai An dezvălui legătura lui Ximen cu doamna Lin. Abia acum unele lucruri de neînțeles îi deveniră Doamnei Luna limpezi.

— Iată de ce o ținea morțiș s-o poftesc la noi, zise ea. Și eu care socoteam că ea n-are să vină, de vreme ce nu ne cunoaștem! De unde să-mi treacă mie prin cap că ei trăiau împreună? Acum înțeleg de ce ne vizitase la început de an cu sprâncenele pictate și cu fața pudrată, arătând de parcă ar fi fost un perete proaspăt văruit. Târfa bătrână!

— Soră, nu mi-a fost dat să aud de una mai rea decât ea! se amestecă Pavilion de Jad. Are băiat mare și ea umblă cu treburi murdare. Mai bine s-ar mărita din nou, decât să se facă de rușine în felul acesta!

— E o curvă nerușinată! izbucni Lotus.

— Nici nu mă așteptam să vină, iar ea a avut obrazul s-o facă! se minună doamna Luna.

— Soră mai mare, acum deslușești prea bine negrul de alb! vorbi Lotus de Aur. Când am bețelit-o pe putoarea aia a lui Han Daoguo, nu mi-ai dat dreptate, ca și cum în casa asta fiecare din noi are câte un iubit tainic. E limpede acum că în anumite case chiar încornoraților sunt acei care le înlesnesc nevestelor să-și facă de cap.

— Nu se cade s-o numești chiar tu pe doamna Lin curvă. Mi-a zis că ai crescut în casă la ea!

— Ce să caut eu în casa ei? I-auzi, curva nerușinată, mai e și cu mințile pierdute. Mătușă-mea era vecină cu ei și pe când eram mică mă mai zbenguiam în grădina lor, e drept, cu fetele. Dar să spună că am crescut la ea în casă, e prea de tot! Să vă zic eu cine e ea, e o curvă bătrână, chioară!

— Ce colțată mai ești! Eu ți-am spus numai ce-a zis și tu ești cea

care o ocărâști mai tare decât oricine.

Lotus de Aur nu mai scoase un cuvânt.

La îndemnul doamnei Luna, Lebădă de Nea făcu niște colțunași. Pe când soția principală trecea de portița din colțul grădinii, îl întâlni pe Ping An.

— Ce cauți aici? îl întrebă.

— Li Ming a tocmit patru cântărețe pentru data de cincisprezece, așa cum îi ceruse stăpânul. Acum a venit să-i întocmească răspunsul. I-am spus că nici n-am trimis invitațiile și el nu-mi dă crezare, vrea să-l las la stăpânul.

— Slugă ticăloasă! Auzi la el, invitații! Pune-l pe goană și pe fiul ăla de broască țestoasă și să nu-mi mai umble cu ce vrea el și alte nazuri.

Ping An o luă degrabă la picior, năucit de blestemele aruncate asupra-i. Doamna Luna intră în casa lui Lotus de Aur și văzu că bărbatul abia înghițise trei-patru colțunași. Îl înștiință că îl alungase pe Li Ming. El clătină din cap, încuviințând. Nădăjduise că într-o zi-două avea să se înzdrăvenească, dar peste numai o zi se simți înlăuntrul său gol și umflat, iar membrul i se umpluse de buboaie roșii; testiculele îi erau și ele mărite, arătând ca niște roșii lucioase. La urinat simțea o durere ascuțită ca de cuțit și această suferință nu-l mai slăbea deloc, abia lăsându-l să-și mai tragă sufletul. Soldații se înființară să-l conducă la *Yamen* și se speriară aflând că a căzut la pat.

— Te sfătuiesc să-i trimiți vorbă măritului He că rămâi câteva zile acasă, până ce te înzdrăvenești, îi spuse doamna Luna. Un copil-slugă o să se repeadă la doctorul Ren să-l poftească să te consulte și să-ți prescrie ce să iei. Cu tine e lucru grav, nu e de glumă! Cu un trup așa de mare ca al tău, abia dacă ai gustat în zilele astea ceva din bucate. Cum să faci față la boală?

Ximen Qing se împotrivi să primească doctorul.

— Nu vă faceți griji, rosti el. În două zile mă fac bine și ies iarăși.

Trimise o carte de vizită la *Yamen* și stătu tot în pat, dormind, cu toate că era mai mult agitat.

Aflând că e bolnav, Ying Bojue sosi să-l vadă. Ximen Qing îl chemă în cameră la Lotus de Aur, unde rămăsese.

— Alaltăieri ne-ai lipsit, frate mai mare! Nu știam că ești suferind și că din pricina asta ai lipsit de la Hua.

— Dacă mi-ar fi fost bine, veneam, spuse Ximen. Nu știu de ce nu mai am vigoare în mine!

— Acum ți-e rău?

— Nu cine știe ce. Doar că am amețeli, corpul mi-e greu, nu mă mai țin picioarele.

— La față ești roșu foc, s-ar părea că ai fierbințeală! constată Bojue. Te-a cercetat careva?

— A mea m-a îndemnat să-l chem pe Ren Houxi, dar eu, unul, nu mă socotesc bolnav, ca să pun degeaba oamenii pe drumuri.

— Aici greșești, frate. Ai face mai bine să trimiți după el! O să-ți dea ceva să alungi focul ăsta din tine. La început de primăvară, se face ușor aprindere la plămâni! L-am întâlnit pe Li Ming și el mi-a vorbit că îi poruncișești să tocmească niște cântărețe, dar că ai lăsat totul baltă, pentru că nu te-ai simțit bine. Când am auzit așa ceva, am tras o speritură grozavă și am alergat într-un suflet aici!

— Azi mi-am luat liber de la *Yamen*.

— Nici nu puteai să te duci! După ce bău ceaiul, Ying se pregăti să plece. Laur și Argint au să vină și ele să te vadă, îl vesti.

— Stai să mănânci! îl îmbie gazda, însă Ying nu primi și merse la ale sale.

Ximen Qing îi ceru lui Qin Tong să-l cheme pe doctorul Ren. Acesta se înfățișă și îi luă pulsul.

— Boala e limpede, venerabile domn, rosti el. Fierbințeala e în creștere, iar lichidul din testiculele voastre e sfârșit. E un caz clar de secătuire a elementului *yang*, bărbătesc. Este nevoie să înlocuim prin leacuri elementul feminin, *yin*, și o să vă însănătoșiți.

Cu aceasta, își luă rămas bun. O slugă plecă la doctor, cu cinci arginți, și aduse leacurile. Stăpânul le luă și amețeala îi trecu, însă trupul îi era la fel de sleit de puteri ca și mai înainte. Nu se mai putu scula din pat. Testiculele și membrul i se umflau tot mai tare și urina din ce în ce mai greu. Târziu, după prânz, Li Laur și Wu Argint apărură, și una și cealaltă cu câte două cutii cu daruri. Îngenunche ară în fața lui.

— Ce aveți, stăpâne, de nu sunteți bine? îl întrebară.

— E bine că ați venit să mă vedeți, zise el, însă pentru ce v-ați băgat la cheltuială cu darurile? Nu știu cum m-a apucat anul acesta o răceală grozavă.

— Poate că ați băut prea mult de sărbători, stăpâne, îndrăzni Laur. Odihniți-vă cum trebuie două zile și gata!

Ele stătură puțin și trecură în casa Vazei. Fiind încă în timpul sărbătorilor, doamna Luna le pofti în curtea interioară, la un ceai, apoi ele se înapoiară și îi ținură de urât lui Ximen Qing. Ying Bojue reveni cu Xie Xida și Chang Zhijie. El le ceru să rămână și o chemă pe Fluier de Jad să-l ajute să șadă în capul oaselor. Se așternu masa și oaspeții băură.

— A mâncat fiertura de orez? întrebă Xie.

Fluier de Jad întoarse capul și nu-i răspunse.

— Încă n-am mâncat. Nu intră în mine și pace, grăi Ximen.

— Atunci aduceți-i-o să mâncăm împreună! își urmă Xie Xida gândul.

Îndată, fiertura de orez îi fu pusă în față. Ximen luă bolul și mâncă

jumătate din el, apoi îl lăsă jos. Doamna Luna, Laur și Argint se aflau în casa Vazei. Ying întrebă unde erau cântărețele și-i ceru lui Lai An să le cheme să cânte, însă doamna Luna se temu că bărbatul nu va avea răbdare să le asculte și trimise răspuns că ele erau invitatele sale.

— Frate, te obosești tare șezând așa. Mai bine ne ducem, să te poți întinde liniștit, rosti Ying.

— Sunt mișcat de grija voastră, zise Ximen.

Cei trei se înclinară și plecară. Afară, Bojue îl trase la o parte pe Dai An:

— Vorbește cu stăpâna principală, șopti. Zi-i că stăpânul s-a schimbat la față, are o înfățișare mohorâtă și nu-mi place deloc starea lui. Să cheme pe cineva la el. Doctorul Hu de pe Strada principală e priceput în cazuri de fierbințeală. Dar repede, să nu mai piardă vremea!

Dai An alergă la doamna Luna și ea se grăbi să treacă la Ximen Qing.

— Chiar acum, fratele Ying i-a spus unei slugi să-l chemăm pe doctorul Hu, care e priceput în cazuri de fierbințeală. Ce-ai zice să trimit după el?

— Iar ăsta? Li Vazei nu i-a adus nicio ușurare!

— Medicina îi vindecă pe cei care nu sunt dați morții, așa cum Buddha îi salvează numai pe cei care merită, răspunse ea. Atunci n-o fi făcut el nimic, dar poate că pentru tine e chiar omul nimerit.

— Bine, fie, încuviință el.

Qi Tong veni iute cu doctorul. Wu cel mare era de față când acesta luă pulsul bolnavului.

— Răul s-a lăsat în partea de jos a corpului Excelenței Sale, cuvântă el către Wu și Chen Jingji. Dacă nu e îngrijit la timp, urinează sânge în loc de apă.

Dădură cinci *qian* pentru doctorii și Ximen le luă. Dar se dovediră ca o piatră aruncată în mare, fiindcă bărbatul nu mai putu să mai urineze. Doamna Luna se înfricoșă de tot, se descotorosi de cântărețe și porunci să fie adus He Chunquan, fiul Venerabilului He.

— Organele bărbătești sunt vătămate de otravă, băsica udului e inflamată, spuse el, și fierbințeala înaintează în partea de jos a trupului. Cele patru vene sunt pline de otravă, iar inima și rinichii nu mai lucrează în armonie.

Oferiră iarăși cinci *qian* pentru leacuri și membrul i se întări rămânându-i ridicat ca o bucată de fier. Toată noaptea, nepăsătoare la răul ce i-l pricinuia, Pan Lotus de Aur urcă pe el, făcându-și plăcerile. El leșină de câteva ori la rând.

A doua zi, căpitanul He dori să-l vadă, anunțându-se printr-o slugă.

— Măritul He vine în vizită. Aici nu poți primi pe nimeni. Vrei să te mutăm în curtea interioară? îi spuse doamna Luna.

El încuviință din cap. Îl îmbrăcară în veșminte groase și nevasta principală împreună cu Lotus de Aur îl trecură în casa cea mare. Acolo, în încăperea din mijloc, cea luminoasă, curățată și îmbălsămată cu santal ars, patul-cuptor, gata încălzit, îl aștepta. Apoi căpitanul fu condus de Chen la Ximen. Văzându-l răpus de boală, oaspetele rosti:

— Onorate mandarin, nu îndrăznesc să fac nicio reverență, socotiți că n-am venit în vizită. Cum vă simțiți?

Ximen Qing îi spuse că răutatea suferinței s-a întins în jos, unde îl chinuie grozave dureri.

— Se pare că e vorba de otrăvirea urinei, desluși He. Un cunoscut al învățăcelului vostru se află la mine, fiind în drum spre prefectura Dongping. Ieri a picat. E de fel din Fenzhou, provincia Shanxi și se numește Liu Quzhai. Ca vârstă are pe jumătate suta și e neîntrecut în necazuri de acest fel. Primiți să vă examineze și el?

— Vă sunt recunoscător pentru grijă, onorate mandarin. Trimit pe cineva să-l aducă.

Căpitanul He bău ceaiul și rosti:

— Mărite Mandarin, îngrijiți-vă sănătatea. Cu treburile oficiale, mă descurc, nu vă faceți griji!

— Vă veți obosi prea tare, onorate, glăsui Ximen, înălțându-și brațul.

După ce oaspetele plecă, stăpânul îl mână pe Dai An cu o carte de vizită, să-l poftească pe Liu Quzhai. Acesta îi luă pulsul, presără niște prafuri peste părțile afectate și îi dădu să ia o fiertură de ierburi. Ximen Qing îl răsplăti cu o mătase de Hangzhou și cu un *liang* de argint. După prima fiertură nu se arătă nicio schimbare.

În ziua aceea, Zheng Iubirea Lunii îi aduse doi porumbei și o cutie cu plăcinte de fructe. Când îngenunche, îi grăi:

— N-am știut că nu sunteți bine, stăpâne. Laur și Argint, prefăcutele alea, au venit înainte, fără să-mi sufle un cuvânt. Iertați-mă, stăpâne, că am întârziat.

— N-ai întârziat deloc. Dar de ce ai adus daruri?

— Care daruri? Astea sunt numai ca să vă deschidă pofta de mâncare.

— Ce bine ar fi! spuse soția principală. Abia dacă înghite câte ceva. Azi dimineață a gustat puțin orez, atât și nimic mai mult.

— Puneți să i se gătească un porumbel, că sunt tare fragezi și eu o să încerc să-l fac să-l mănânce cu orez. Venerabile, cu un corp mare ca al vostru trebuie să vă hrăniți bine. Sunteți ca un munte de aur și toată casa depinde de dumneavoastră!

— N-are poftă de mâncare! o lămuri doamna Luna.

— Stăpâne, ascultă-mă pe mine, îl povățui Iubirea Lunii. Mâncați, chiar dacă nu vă place. De ce vă e frică? Omul doar n-are rădăcini și apa și hrana sunt cele ce îl țin în viață. Dacă nu bagi în gură nimic,

trupul se golește cu totul.

Numaidecât, porumbelul fu preparat. Jad Mic sosi cu fiertura de orez, aromată, făcută cu poame. Iubirea Lunii urcă pe pat și se așeză cu genunchii sub ea, în fața lui. Apucă bolul cu bucate și îi dădu înghițitură cu înghițitură. El se sili să-i intre în voie, însă abia izbuti să mănânce jumătate de bol și puțină carne, apoi clătină din cap că nu mai era în stare să urmeze.

— De două lucruri aveți nevoie: leacuri și hrană, îl îndemnă cântăreața.

— Stăpânul nu s-ar fi atins de mâncare dacă n-ai fi venit tu. Îi zise Fluier de Jad.

Doamna Luna îi dădu cântăreței un ceai, spre seară o ospătă cu mâncare și băutură și la plecare îi înmână cinci *qian* de argint. Înainte de a ieși, ea îngenuncie lângă pat:

— Stăpâne, îi grăi, ai răbdare! Peste o zi două mă întorc.

Seara, el luă a doua fiertură prescrisă de Liu Quzhai și durerile îi năpădiră tot corpul, astfel că gemu întreaga noapte. Pe la al cincilea *geng*, testiculele i se sparseră și din ele curse sânge, înroșind așternuturile. La capătul membrului apărură buboaie și un lichid gălbui se scurse din ele. Apoi rămase ca fără simțiri. Înfricoșate, nevestele îl vegheară cu toatele. Văzând că doctoriile îi făcuseră mai mult rău decât bine, ele o chemară pe baba Liu să-i descânte în umbrarul din față, pentru a ști dacă el mai avea sau nu de trăit. Un copil-slugă goni acasă la comandantul Zhou, să-l cheme și pe Nemuritorul Wu. Își amintiră că acesta îi prezisese că va vărsa sânge și puroi și că oasele aveau să i se înmoaie. Când auzi că îl căutau pe Wu, Ben al Patrulea le spuse că nemuritorul plecase de la familia Zhou și că locuia în fața Templui Pământului, ghicind acolo soarta oamenilor și tămăduindu-i de boli. Vizita bolnavii fără să primească nicio răsplată. Doamna Luna îl mână pe Dai An să vină cu el grabnic. Când intră la Ximen Qing, nemuritorul Wu îl găsi cu totul schimbat. Se trăsese și se veștejise cumplit la chip și își pierduse siguranța de sine. Zăcea întins pe pat, legat la cap cu o batistă. După ce îi luă pulsul, vorbi:

— Mandarinul e bolnav din pricina alcoolului și a femeilor. Apa vieții din trupul lui a secat și foc mare i-a cuprins cu necruțare bărbăția. Boala a pus stăpânire pe el și e greu să se întremeze. Tot ce pot să fac, este să vă recit o poezie care spune ea multe:

Beții și chefuri numai la femei gândul i-l țin,
În taină ele i-au distrus spirit și sânge;
Nu-i mai sunt limpezi apa și-al inimii fluid,
Urina i-a pierit și lampa i se stinge!
Își dușmănea plăcerile din viață-n număr mic,

Iar azi se zbate de-nmiite suferințe;
Se prăbușește om ca muntele fălos de jad,
Zădărnicește vraciu-oricâte străduințe.

Aflând că bărbatul nu se mai tămăduiește, doamna Luna îndrăzni:

— Dacă leacurile nu-i sunt de folos, citiți-i soarta, domnule. Nemuritorul Wu socoti pe degete cele opt caractere ale lui Ximen Qing.

— Ține de tigru. E născut în anul *Bingyin*, luna *Wushen*, ziua *Renwu*, la ora *Bingzhen*. Anul acesta este socotit a fi *Wuxu* în curgerea vremii, are treizeci și trei de ani și destinul său de acum ține de *Guihai*. Pe lângă faptul că focul și pământul nu-i sunt prielnice, anul acesta pământul *Wu* se luptă cu apa *Ren*. Prima lună este luna *Wuyin* și așadar este încolțit de trei elemente *Wu*. Cum să poată ține piept? Cu toată bogăția și fericirea ce le-a dobândit, cu greu și-ar mai putea face scăpate zilele. Iată patru stihuri care arată în ce stare fără ieșire se află:

Se luptă el cu steaua sorții rele,
Greoi și slab i-e trupul să-i mai scape;
La vremea de-ntâlnește-a stelei vârste,
Se-ncruntă zeii, lutul să-l îngroape.

— Dacă soarta i se arată cu astfel de semne crude, v-aș întreba dacă mai puteți face ceva pentru el? grăi doamna Luna.

— Tigrul alb e la capul lui și viața i se află la poarta morții. Nemuritorii înșiși n-au ce să-i facă și steaua Taisui nu poate fi împinsă din loc! Așa e hotărât și nu e niciun spirit sau demon care să schimbe ceva!

Doamna Luna îi dărui o pânză, îi mulțumi și îl lăsă să plece. Chemă prezicători și ghicitori și toți arătară că pentru Ximen nu mai era vreo scăpare. Seara târziu, ea arse santal în curtea din fața casei și făcu legământ înaintea cerurilor: „Dacă soțul meu se înzdrăvenește, am să urc trei ani la rând pe vârful Tai, la Anzhou, să închin ofrande de santal și robe”. Meng Pavilion de Jad se jură să aducă jertfe stelelor la fiecare șapte zile. Lui Lotus de Aur și Delicatei Li nu li se îngădui să se prindă cu niciun cuvânt.

Ximen Qing își simțea trupul tot mai greoi și între două leșinuri îi descoperi lângă el pe Hua Zixu și Wu cel mare, veniți din lumea umbrelor să le plătească datoriile. El nu vorbi nimănui despre acest lucru și ceru să nu mai fie lăsat singur. Odată, pe când doamna Luna lipsea, el îi prinse mâna lui Lotus de Aur și grăi cu lacrimi în ochi, cu inima îndurerată:

— Copila mea nefericită! După moartea mea, păstrați-mi cu grijă tăblița sufletului și rămâneți cu toatele împreună.

— Frate al meu, răspunse Lotus de Aur cum nu se poate mai mâhnită, mi-e teamă că cineva n-o să mă mai vrea aici!

— Când vine, am să-i vorbesc, zise el.

Peste puțin, doamna Luna îi găsi pe amândoi plângând, cu ochii roșii.

— Fratele meu, dacă ai ceva să-i spui sclavei tale, nu te sfii! Am fost atâta vreme soț și soție!

La acestea, el suspină cu sufletul parcă împăcat.

— Îmi dau prea bine seama că nu mai am mult de trăit, rosti. Iată care îmi este dorința. După ce mor, dacă ai să naști, îngrijiți-mi cu toatele urmașul, fie ce-o fi el, băiat sau fată, și rămâneți sub același acoperiș, nu vă despărțiți, să ne râdă lumea! Iart-o pe sora a cincea pentru ce ți-a greșit! încheie, arătând-o cu degetul pe Lotus de Aur.

Doamna Luna nu-și mai putu stăpâni lacrimile rostogolindu-se ca bobițele perlelor pe fața ei de piersic înflorit și boci fără să mai știe de ea. Bărbatul îi ceru să i-l aducă pe Chen Jingji.

— Ginere, în lipsa unui fiu, mă bizui pe tine. Ești ca și copilul meu! Dacă e să am munții deasupra și apa sub mine, tu du-mă la mormânt, apoi ajut-o pe soacra ta și trăiți uniți și la bine și la rău, să nu vă batjocorească gurile rele! Vezi de prăvălia cu mătăsuri, că am băgat în ea mărfuri de cincizeci de mii de *liang* la care are parte și bogătașul Qiao. Tu dă-i ce i se cuvine și cere-i lui Fu să încheie toate socotelile și s-o închidă. Prăvălia de fire a lui Ben al Patrulea face șase mii cinci sute, iar cea a unchiului Wu cinci mii. Când mărfurile au să fie vândute, terminați și cu prăvăliile astea. Li al Treilea o să vină cu un contract. Tu spune-i unchiului Ying al Doilea să găsească pe altcineva. Li și Huang îmi mai datorează cinci sute de *liang*, la care se adaugă o sută cincizeci dobânda. Pune-i să plătească. Tu și cu Fu vedeți de casă și de cele două prăvălii care mai rămân. Cea de amanetat prețuiește douăzeci de mii, iar cea cu doctorii, cinci mii. Han și Lai Bao au la ei patru mii de *liang* de argint. Când se dă drumul la navigație, tu te îngrijește din vreme să primești corabia, ia marfa, vinde-o și dă-i banii soacrei tale. Liu îmi mai e dator două sute de *liang*, Hua cincizeci, iar Xu al Patrulea, de dincolo de porțile orașului, trei sute patruzeci, cu dobândă cu tot. Am acte semnate, așa cum trebuie, și tu doar trimite la ei oameni care să-i grăbească să-și plătească datoriile. Vinde casa de peste drum și pe cea din Strada Leului, fiindcă are să vă fie greu cu ele.

Încheind, prinse să plângă în hohote.

— Fac tot ce mi-ai spus, tată, făgădui Chen Jingji.

Peste încă puțin, vânzătorii Fu și Gan, Wu cel mic, Ben și Cui Ben i se înfățișară să-i ureze sănătate. Stăpânul îi povățui pe fiecare în parte ce și cum are de făcut, iar ei răspunseră să fie pe pace, că nimic rău nu se va întâmpla. În ziua aceea, mulți oameni îl vizitară și, văzându-l

cum arată, ieșiră oftând. Peste alte două zile, doamna Luna începu să creadă că el are să se însănătoșească, neștiind că Cerul îi hărăzise numai treizeci și trei de ani! Pe douăzeci și unu ale lunii întâi, la al cincilea *geng*, focul din el îl topi. Se pornise să gâfâie și să ragă asemenea unui bou, horcăind astfel de pe la jumătatea nopții. În zori își dădu duhul. Într-adevăr, suflarea ce ți-e dată îți folosește o mie și iar o mie de ori la rând și într-o bună zi te trezești că zece mii de lucruri ce te țineau viu încetează. Cei vechi au niște vorbe care se potrivesc aici:

Mai bine-i omul să adune multă bunătate
Și nicidecum grămada, până la cer, de-avere;
De strânge bogății de suflet, om bun e, cu dreptate,
De se îngroapă-n ce-i lumesc, de viu el piere!
Bogat grozav fu Shichong din timpuri depărtate,
Dar parcă asta l-a scăpat de moarte?
Iar Deng Tong a crăpat lihnit pe-adevărate,
Cu munți cu tot de bani, de care n-avu parte.
Nimic din cele ce au fost un om nu ia aminte,
S-ar zice c-are cap pe umeri, să judece-n prostie;
O ține-ntruna pe-adunat averi ca mai 'nâinte
Și pentru el un suflet bun nu-i nicio bogăție
Sărmani bogați nepăsători la suflet și la minte
Murit-au fără să-i aștepte niciunul din sicrie.

Ximen Qing fusese răpus de moarte, înainte de a-și fi pregătit sicriul. În mare grabă, doamna Luna îi chemă la ea pe fratele său cel mic și pe Ben, le înmână patru bare de argint să cumpere blăni pentru coșciug. Dar nu ieșiră bine cei doi de la ea și fu cuprinsă brusc de dureri ascuțite în pântec. Se întinse pe pat, stând acolo fără simțiri. Meng Pavilion de Jad, Pan Lotus de Aur și Sun Lebădă de Nea erau la Ximen Qing, Chinuindu-se să-l îmbrace. Jad Mic le înștiință că stăpâna principală căzuse la pat. Pavilion de Jad și Delicata Li alergară la ea și văzând-o că își apasă palmele peste burtă, înțeleseră că îi sosise sorocul. Delicata rămase lângă ea, iar Pavilion de Jâd merse să trimită un copil-slugă după doftoroaia Cai. Delicata scăpă de Fluier de Jad, mânând-o după Abundența și când Pavilion de Jad se înapoie la Doamna Luna, nu mai era acolo nici urmă de sora a doua. Stăpâna principală fiind leșinată și nemaifiind nimeni de față, iar lada cu argint descuiată, Delicata Li pusese mâna pe cinci lingouri de argint și alergase cu ele în cameră la ea. Reveni în mână cu niște hârtie.

— N-am dat peste niciun pic de hârtie aici și am luat de la mine, își explică ea absența.

Pavilion de Jad nu bănui nimic, îngrijindu-se de soția principală.

Durerile sporiră și mai mult și copilul aproape că se născuse când baba Cai intră în casă.

Ximen Qing zăcea țeapăn și rece și întreaga familie se pornise să-l bocească. Doftoroaia se ocupă de copil și îi tăie buricul. Femeile îi pregătiră doamnei Luna o fiertură liniștitoare și după ce ea o bău, o întinseră pe cuptorul cald.

Doamna Luna o răsplăti pe baba Cai cu trei arginți.

— Pentru ălălalt băiat cât mi-ați dat? se arătă ea nemulțumită. Mă gândeam să capăt cel puțin tot pe atât! Ca să nu mai zic că e chiar copilul dumneavoastră!

— Nu-i același lucru. Pe atunci stăpânul casei trăia, dar de azi e dus. Mai pun, uite, un argint, și cu asta, gata!

— Faceți-vă pomană mai degrabă cu o haină, ceva, ceru ea și după ce o căpătă, merse la ale sale.

Când își reveni, doamna Luna observă lada descuiată.

— Bine, ticăloaso, eu mi-am ieșit din simțiri și n-am mai știut de mine, dar tu ce-ai pățit? o boscorodi ea pe Fluier de Jad. Cu atâta lume în jur, nu puteai s-o încui?

— Am crezut că ați încuiat-o dumneavoastră, stăpână, grăi ea moale și puse lacătul.

Văzând cât de bănuitoare se arată doamna Luna, Pavilion de Jad se retrase din camera acesteia.

— Abia a murit bărbatul și sorei celei mari a început să-i cășune pe una și pe alta și să se ascundă de noi! Ce femeie! i se plânse ea lui Lotus de Aur.

Wu cel mic și Ben cumpărară blăni de la Shang, cărturarul retras, și tocmiră meșteri tâmplari să lucreze sicriul. Slugile luară trupul lui Ximen Qing și îl așezară în salonul cel mare, iar domnul Xu fu chemat să scrie certificatul de deces. Peste puțin, sosi și Wu cel mare. Toată lumea se afla de față. Unii coborau lampioanele, alții înfășurau tablourile; mortul fu acoperit cu hârtie, iar pe masa dinaintea lui se puse o lampă aprinsă și vasul pentru ars santal. Lai An trebuia să bată gongul.

— A încetat să mai sufle chiar la ora dragonului, declară Xu după ce îi cercetă mâna, și aceasta înseamnă că nimeni din casă nu are de suferit.

După ce vorbi cu doamna Luna, hotărî ca mortul să fie închis în sicriu în a treia zi, groapa să i se sape pe șaisprezece ale lunii a doua, iar înmormântarea să aibă loc pe treizeci. În felul acesta. Între deces și înmormântare se scurgeau peste patru săptămâni. Când meșterul plecă, slugile se apucară să răspândească încolo și încoace vestea morții stăpânului lor. Sigiliul de la *Yamen* îl transmiseră căpitanului He. Fiecare om al casei se îmbrăcă în doliu și un umbrar fu ridicat, însă nu vom intra în multele amănunte.

A treia zi, călugării budiști se înființară să țină prima slujbă și să ardă hârtie. Ginerele Chen Jingji, purtându-se ca un urmaș direct al lui Ximen, primea vizitatorii în fața sicriului. Doamna Luna nu avea voie și nici nu era în stare să apară. Delicata Li și Pavilion de Jad întrețineau doamnele. Pan Lotus de Aur se ocupa de primirea cadourilor, iar Lebăda de Nea veghea femeile în bucătărie, la prepararea ceaiului sau a mâncărurilor. Fu și Wu al Doilea țineau socotelile, iar Ben se îngrijea de doliul casei și al celor din afara casei care trebuiau să-l poarte. Lai Xing vedea de proviziile bucătăriei. Wu cel mare și Wang îi întrețineau pe musafirii bărbați.

Bătrâna Cai veni să spele nou-născutul în a treia lui zi de viață și lehuza o dărui cu un strai de mătase. Băiatul fu numit Xiaoge[105] și nu avură cum să împiedice lumea de a le trimite tăițeii bucuriei.

— Soția principală a Marelui Mandarin Ximen Qing a dat naștere unui băiat îndată ce tatăl acestuia s-a stins din viață, în aceeași zi și la aceeași oră, tată și fiu și-au trecut parcă unul altuia suflarea. Ce lucruri nemaipomenite se pot întâmpla pe lume! umbla vorba din gură în gură.

Pe când toată familia se frământa cu felurite treburi, Ying Bojue primi vestea dispariției fratelui său de cruce și alergă să-i plângă la căpătâi. Cei doi cumnați se uitau la un pictor care îi făcea portretul lui Ximen. Ying intră și îi salută.

— Ce nenorocire! strigă el. Nici în vis n-aș fi putut crede că fratele mai mare nu mai este! și ceru să i se încline soției principale.

— Se află închisă în camera ei, n-are voie să iasă, fiindcă a născut un băiat chiar în ziua morții bărbatului ei, îl vesti Wu.

— S-a petrecut una ca asta? se minună Bojue. Bine, e bine! Dacă are moștenitor, averea lui și-a găsit stăpânul!

Înveșmântat din cap până în picioare în doliu, Chen Jingji sosi și îngenunche înaintea lui Ying.

— Sunt cu inima alături de voi, ginere Chen, rosti Bojue. Fără stăpânul casei, nevestele lui sunt ca o apă moartă. Îngrijește de fiece nevoie a casei și unde nu poți lua singur o hotărâre, sfătuiește-te cu unchii tăi. N-ar trebui să spun, dar ești tânăr și n-ai încă îndeajunsă pricepere în afaceri!

— Frate al Doilea, n-ai să mă crezi, dar eu am grijile mele, spuse Wu cel mare. Stăpâna casei trăiește, așa că are pe cine se bizui.

— Bunule unchi! izbucni Bojue. Cine zice că nu se poate bizui pe ea, dar poate o femeie ține în mână treburile din afara casei? Vorba veche: Fără unchiul, nimic nu crește! Unchiul după mamă e de neînlocuit. El este stâlpul casei, nimeni nu are poziția lui. Ați fixat ziua înmormântării? întrebă.

— Pe șaisprezece se sapă groapa și pe treizeci îl înmormântăm, i se răspunse. Va fi peste patru săptămâni.

Când domnul Xu reveni, Ximen Qing fu băgat în sicriu și capacul fu bătut în cuie de viață lungă. Așezară coșciugul în mijlocul încăperii și pe tăblița mortuară se înscrise: „Sicriul generalului Ximen”. În ziua aceea, căpitanul He sosi să se plece în fața sicriului. Wu cel mare și Bojue băură împreună cu el o ceașcă de ceai. Vizitatorul întrebă când avea să fie înmormântarea și ordonă ca grupa de soldați care se afla în casă să rămână pe loc până după funeralii. Numi doi gradați care să le fie căpetenii și le atrase luarea aminte că orice neregulă are să fie aspru pedepsită.

— Dacă are datornici, îl rog pe venerabilul unchi să mă înștiințeze. Învățăcelul acesta se va ocupa de urmărirea împricinaților.

He se întoarse la *Yamen* și transmise în capitală pierderea petrecută.

Aici povestirea își desparte firul în două.

Oamenii lui Ximen, Lai Jue, Gâscă Sălbatică și Li al Treilea ajunseră în Yanzhou și îi dădură cenzorului scrisoarea și cadoul.

„Dacă ar fi cerut mai repede, s-ar fi putut”, își zise el, aflând despre dorința lui Ximen. „Ieri am trimis deja înștiințarea tuturor prefecturilor să cumpere antichitățile” Abia își duse gândul la capăt și observă aurul, dăruit, socotind în sinea sa că e păcat să nu-l primească. Atunci îi reținu pe cei trei și puse un portărel să gonească după document spre prefectura Dongping și să-l aducă înapoi. Când îl avu în mână, i-l întinse lui Gâscă Sălbatică, împreună cu un argint, pentru cheltuieli de drum. Călătoria le luase în total zece zile și când intrară în Qinghe, auziră de pe la oameni că Marele Mandarin murise. Li își făcu un plan și îi îndemnă pe ceilalți doi să nu sufle nimănui de actul primit, că altfel sunt în pierdere, ci să spună acasă că cenzorul Song nu le-a dat nimic. Apoi să se strecoare la Zhang al Doilea. Dacă ei nu voiau să meargă acolo, el îi plătea pe fiecare cu câte zece *liang* de argint ca să păstreze secretul. Lai Jue căzu la învoială, însă Gâscă Sălbatică nu zise nimic. Ajunși în poartă, văzură bani de hârtie atârnați pretutindeni și o mulțime de călugări ținând slujba. Oameni fără de număr erau adunați acolo, neamuri și prieteni. Li al Treilea se înapoie la el.

Lai Jue și Gâscă Sălbatică îngenunchează în fața unchiului Wu cel mare și a ginerelui Chen.

— Ați adus documentul? Li de ce nu vine?

Înainte ca Lai Jue să deschidă gura, Gâscă Sălbatică îi întinse unchiului documentul și scrisoarea cenzorului Song și dădu în vileag planul lui Li.

— Umila mea persoană cum ar fi îndrăznit să facă un lucru atât de rușinos? Am sosit direct acasă, grăi el.

Wu merse în curtea interioară și-i vorbi doamnei Luna.

— Sluga e cinstită, rosti el, dar ce blestemăție din partea lui Li!

Cumnatul abia a dispărut și el s-a și apucat de viclenii și înșelăciuni.

Apoi se duse la Ying Bojue și-i spuse ce s-a întâmplat, încheind:

— Avem un act că Li și Huang ne datorează șase sute cincizeci de liang. Mai înainte, căpitanul He ne-a cerut să-i facem câte o plângere contra celor ce se arată răi platnici și se va ocupa el de aceștia. Fiind colegul cumnatului meu, sunt sigur că n-o să ne refuze.

Ying Bojue se îngrijoră.

— Li nu poate avea o asemenea purtare! se repezi el. Nu vă faceți gânduri negre, am să vorbesc eu cu el.

Astfel stând lucrurile, Ying Bojue merse acasă la Li și îl chemă și pe Huang acolo, să se sfătuiască.

— Nu trebuia să le oferi bani, îl certă el pe Li al Treilea. Acum ei sunt cei care au câștigat. Ai făcut la fel ca vânătorul care fiind prea moale, n-a doborât vulpea, ci s-a ales doar cu murdăria ei! Acum ei au de gând să se plângă la *Yamen* și știi prea bine cât se ajută mandarinii între ei! Uite ce vă zic eu. Trimiteți-i în ascuns douăzeci de *liang* de argint lui Wu cel mare, că nu-i cine știe ce pierdere dacă am zice că i-ați cheltuit în călătoria la Yanzhou. Am aflat că familia Ximen nu mai vrea să se bage în afaceri și trebuie să punem noi mâna pe document și să mergem cu el la Zhang. Acum, scoateți amândoi două sute de *liang*, mai puțin nu se poate, pregătiți niște bucate, ca ofrande, și vă înființați cu ele la locuința Marelui Mandarin. Le dați aceasta sumă și cereți un nou act pentru restul, pe care spuneți că îl puteți înapoia din câștigul negustoresc. Din asta vă alegeți cu două lucruri: nu vă faceți de rușine și punem capăt afacerii!

— Ai grăit bine, frate, încuviință Huang. Frate Li, te-ai cam grăbit!

În aceeași seară, Huang și Ying se duseră cu douăzeci de arginți acasă la Wu cel mare.

— Avem nevoie de document și vă cerem sprijinul, venerabile, îl rugară.

Wu știa de la soră-sa că nu mai voia să facă alte afaceri negustorești, așa că primi bucuros argintul. A doua zi, Li și Huang pregătiră mâncăruri de sacrificiu și merseră să le închine sufletului mortului, luând cu ei și două sute de *liang*. Wu cel mare îi ceru Doamnei Luna contractul vechi și întocmiră unul nou, pentru patru sute, micșorând datoria cu cincizeci de *liang*. Actul transmis de cenzorul Song trecu în mâinile lui Ying Bojue care se repezi împreună cu Li și Huang acasă la Zhang al Doilea. Dar despre aceasta nu vom mai vorbi. Iată:

> În foc se-nmoaie aurul culoarea să i-o știi,
> Iar prin avere inima din om o poți și cântări.

Capitolul LXXX

La împlinirea primei săptămâni de la moartea lui Ximen Qing, șaisprezece călugări de la Templul Bunătății Răsplătite au oficiat slujba apei. Ying Bojue îi strânsese laolaltă pe frații săi de cruce Xie Xida, Hua Ziyu, Zhu Shinian, Sun Tianhua, Chang Zhijie și Bai Laiguang.

— Marele Mandarin a dispărut acum o săptămână, grăi Bojue. Am fost prieteni buni, iar noi ne-am înfruptat nu o dată în casa lui, ne-am bucurat de bunurile lui și am împrumutat și bani de la el. Acum el e dus de pe lume și acesta este un adevăr crunt. Ne-ar fi ușor să aruncăm praf în ochii oamenilor, dar nu se face. Când el se va afla în fața împăratului celor cinci palate din adâncuri, n-o să ne ierte! Iată de ce vă zic să scoatem fiecare câte un *qian* de argint – asta înseamnă șapte *qian* –, să încropim o masă de sacrificiu și să cumpărăm un sul de mătase, pe care domnul Shui să caligrafieze câteva cuvinte din partea noastră. Atunci ne vom putea înfățișa cu ofrandele noastre la sicriul Marelui Mandarin. În cel mai rău caz, ne alegem cu o batistă care prețuiește măcar șapte *fen*. Ce credeți?

— Bine-ai gândit, frate, primiră ceilalți și îi înmânară banii.

El se ocupă de pregătirea celor de trebuință și îi ceru cărturarului Shui un panegiric. Acesta știa prea bine cum era cu prietenia cu oameni de nimic ca ei și strecură cu dibăcie în text înțelesuri batjocoritoare. Bojue și ceilalți rânduiră ofrandele înaintea sicriului și Chen Jingji, îmbrăcat în mare doliu, le primi. Apoi frații arseră santal unul după altul. Fără știință de carte cum erau, cum să guste unii ca ei frumusețea caligrafiei? Ajungând la ofranda vinului, rugară să li se citească și lor înscrisul. Textul le era făcut pe măsură și nu se întrecea în frumuseți stilistice, așa că nu îl vom reproduce. Chen veni la ei și le făcu o reverență, poftindu-i în umbrar la o masă bogată.

Patroana casei Li le trimise și ea pe Laur și pe Scorțișoara cu ofrande. Delicata și Pavilion de Jad se ocupară de ele. Laur o trase deoparte pe Delicata Li, șoptindu-i:

— Mama îți zice că de vreme ce bărbatul e mort, nu are rost să te îngropi aici. Tu ești de-a noastră! Știi proverbul: de o mie de *li* să fie o sală și nu este banchet care să țină la nesfârșit! Vezi ce lucruri de preț ai și dă-i-le lui Li Ming să le aducă pe furiș acasă. Se spune că orașul Yangzhou este minunat, dar nu poți rămâne în el pe veci! Mai devreme sau mai târziu, tot ai să pleci de aici.

Delicata Li luă aminte la aceste vorbe. În aceeași zi, Wang a Șasea sosi și ea să ardă hârtie pentru sufletul mortului. Se înveșmântase în doliu. Puse lucrurile pe masă și așteptă multă vreme, însă nimeni nu apăru s-o întâmpine. Se întâmplase că Wang Jing era plecat și alți copii-slugă nu cutezau să-și înștiințeze stăpânele. Lai An, care nu știa de legătura lui Ximen cu Wang a Șasea, merse la Doamna Luna.

— Mătușa Han a venit să ardă hârtie și adastă cam de multișor. Unchiul cel mare m-a mânat să vă spun.

— Sclav ticălos și viclean, izbucni femeia, ce mătușă Han, poate mătușa demonilor! Târfa asta fură bărbații și le duce familiile de râpă! Ea îl rupe pe tată de fiu, pe bărbat de soție și are, auzi, neobrăzarea să calce aici?

Lai An nu mai știu cum să iasă din încurcătură. Se întoarse în salon și când Wu îl întrebă dacă o vestise pe stăpână principală, rămase mut o vreme, bâigui ceva și până la urmă zise că fusese ocărât. Wu se repezi el până în camerele sorei sale.

— Ce ai, surioară? întrebă. De ce jignești lumea? Omul poate fi rău, dar sacrificiul e sacrificiu. Bărbatul ei a făcut avere și nu se cade să te porți cu ei astfel. Bunul renume se capătă greu. Hai, lasă mofturile și dacă tu nu poți ieși din casă, trimite-le pe soția a doua sau a treia. Ce te face să te porți rău? Cine știe ce o să creadă femeia!

La aceste vorbe, doamna Luna nu răspunse. Târziu, Pavilion de Jad apăru, o salută și stătu cu Wang a Șasea în fața sicriului. Băură ceaiul și înțelegând că nu era căutași de puțin dorită acolo, musafira plecă pe dată. Într-adevăr:

> Cu toată apa Fluviului de Apus.
> Nu poți spăla rușini ce te-au răpus.

Cântărețele se aflau în casa principală și ocările doamnei Luna le supărară. De rupi o creangă dintr-un pom, o sută-ndură! Încercară să se retragă înainte de asfințit.

— La noapte are să fie multă lume la noi, pentru priveghi, le îmbie doamna Luna. Rămâneți să vedeți mânuirea păpușilor și vă înapoiați la voi mâine!

După multe stăruințe, Laur și Argint o ascultară și o lăsară să se ducă numai pe Scorțișoara. Seara, la plecarea călugărilor, se strânseseră să vegheze mortul mai bine de treizeci de rude și de prieteni. În umbrar, păpușarii jucară piesa „Song Rong și Song Hua omoară câinele pentru a-i da o lecție bărbatului”. Femeile așezară mesele în salonul unde se afla sicriul, dincolo de paravan, și lăsaseră jos apărătorile, să poată urmări spectacolul. Li Ming și Wu Hui erau acolo, având să stea și peste noapte. Când toți musafirii se strânseră, mai întâi închinară ofrande, apoi fură aprinse lămpile în umbrar și se întinse masa. Păpușarii jucară până la cel de al treilea *geng*, când toată lumea se împrăștie. În noaptea aceea, cum Orhideea se afla printre cei de la priveghi, Lotus de Aur se furișă chiar în casa ei și se drăgosti cu ginerele său.

A doua zi, bogătașul Qiao cu soția veniră și ei să aducă ofrande, ca și alții. Frații Wu și vânzătorul Gan îi întreținură în umbrar. Li Ming și

Wu Hui cântară la instrumente. În ziua aceea apăru și Iubirea Lunii să ardă hârtie. Întâlnindu-se cu Argint și Laur, le certă că nu îi spuseseră nimic.

— Dacă aș fi știut că stăpânul nu mai este, n-aș fi sosit mai curând? Numai voi n-ați vrut să mă vedeți aici! Aflând de nașterea băiatului, adăugă: Stăpână, o bucurie și o nenorocire laolaltă! Păcat că stăpânul s-a prăpădit atât de timpuriu! Dar dumneavoastră trebuie să vă arătați cu inimă tare, să vă stăpâniți.

Doamna Luna o ținu să stea cu ea până spre seară.

Pe trei din luna a doua, la împlinirea a două săptămâni de la deces, șaisprezece călugări taoiști de la Templul împăratul de Jad, în frunte cu starețul Wu, veniră să-i citească mortului. Căpitanul He îi invitase pe eunucii Liu și Xue, pe comandantul Zhou, pe ofițerii Jing Zhang, pe Yun Lishou și pe alții, să ofere sacrificii și un panegiric. Doamna Luna îi rugă pe frații săi, pe Qiao și pe Ying să-i întrețină, iar cei doi copii-cântăreți cântară pentru ei. Seara, stăpâna porunci să se ardă tăblița și portretul Vazei și toate lăzile cu lucruri să fie cărate în casa principală. Abundența și Întâmpinarea Primăverii trecură să slujească în curtea interioară, iar pe Broderia Primăverii i-o dădu Delicatei. Casa Vazei fu închisă o dată pentru totdeauna. Ce păcat că nici măcar suflet de om nu se mai putea zări în casa ce era la fel de frumoasă ca pe vremea când încă trăia stăpâna! Numai poemul stă mărturie:

> Lângă palatul regelui Xiang Wang curg ape de tristețe,
> Dintr-o iubire-adâncă două mâhniri de mare frumusețe;
> Doar luna știutoare-i de ale oamenilor schimbătoare făptuiri,
> În beznă sunt lumini pereții-n alb ai zilelor mărețe.

Li Ming se prefăcea că dă ajutor în casă, însă de fapt ascundea lucrurile Delicatei Li și noaptea le căra afară. Vreo trei zile își făcu astfel de lucru, iar doamna Luna nu bănui nimic. Wu Al Doilea se încurcase cu Delicata Li și din această pricină nimeni nu îndrăznea să-l dea în vileag pe Li Ming. Pe ziua de nouă se ținu slujba de trei săptămâni și doamna Luna putu și ea să iasă din camerele sale. La patru săptămâni nu se făcu nimic. Pe șaisprezece, Cheng Jingji fu de față la săparea gropii, iar pe treizeci Ximen Qing fu îngropat. Se arse multă hârtie și multă omenire luă parte la ceremonie, însă aceasta nu aducea nici pe departe cu înmormântarea Vazei. Oficie starețul de la Templul Bunătății Răsplătite, așezat în lectică și intonând cu voce înaltă. Apoi Chen distruse un vas din hârtie și sicriul fu scos afară din locuință. Toți ai casei purtau doliu și jeleau. În litiere, nevestele lui Ximen Qing își urmară bărbatul pe ultimul drum, ieșind din oraș pe Poarta de Miazăzi. Ginerele îi oferi lui Yun un sul de mătase, rugându-l să scrie tăblița mortuară. Domnul Xu conduse înmormântarea. Din

păcate, foarte puține familii erau în convoi: Wu cel mare, bogătașul Qiao, căpitanul He, mătușile Shen, Han. Lăsând la o parte pe cei aflați în slujba lui, se mai aflau doar cinci sau șase familii! Starețul Wu lăsase doisprezece călugări taoiști să oficieze o nouă slujbă la întoarcere. Tăblița fu aranjată în casa principală și toate camerele fură purificate. Neamurile și prietenii plecară. În fiece zi de atunci încolo doamna Luna și celelalte femei, îmbrăcate în doliu, aveau să aducă ofrande înaintea tăbliței mortuare.

După ceremonia înmormântării, soldații părăsiră casa și se întoarseră la *Yamen*. La împlinirea a cinci săptămâni, doamna Luna chemă călugărițele Xue și Wang, stareța și douăsprezece novice să citească psalmi budiști pentru înălțarea la cer a sufletului bărbatului. Cumnata Wu luă și ea parte la aceste rugăciuni.

Încă de la înmormântare, Scorțișoara și Laur îi spuseră în taină Delicatei:

— Mama spune că de vreme ce nu mai ai aici lucruri de preț, nu mai are rost să rămâi. Copii nu i-ai făcut, atunci pe cine vrei să păzești în casa asta? Ea te sfătuiește să te cerți cu stăpâna și să pleci. Chiar ieri, unchiul Ying a venit la noi și ne-a zis că Zhang al Doilea de pe Strada Mare e în stare să dea cinci sute de liang pentru tine, să te ia ca a doua nevastă și îți lasă toată casa pe mână. Acolo ai duce-o bine și ar fi un lucru nesocotit să stai văduană până la moarte! Noi, cele din casele de plăceri, avem o rânduială: punem la spate ce e vechi și îmbrățișăm noul! Noi suntem totdeauna de partea celor puternici și bogați, nu ne dă mâna să ne irosim vremea!

Delicata Li ținu totul în inima sa și după a cincea săptămână de la moartea bărbatului, așteptă clipa, lăsând vântul să întețească focul de la sine, fără ca ea să sufle în foc. Lotus de Aur o pârî Lebedei de Nea, spunându-i că la înmormântare o văzuse schimbând câteva cuvinte cu Wu cel mic, într-o cameră din grădină. Prunișor de Primăvară o zărise și ea dându-i o legătură cu lucruri lui Li Ming, care încercase să o facă nevăzută sub robă și se strecurase cu ea afară din locuință. Când vorbele ajunseră la urechile stăpânei principale, ea își ocărî fratele și îl trimise la prăvălie, hotărând să nu-i mai fie îngăduit să pătrundă în curtea interioară. Lui Ping An îi porunci să-l gonească pe Li Ming de cum s-ar înființa în poartă. Delicata se rușină, apoi mânia urcă în ea și nu lăsă scăpat prilejul. Într-una din zile, doamna Luna nu o chemă și pe ea să stea de vorbă cu cumnata și ea porni un tărăboi grozav, bătând cu pumnul în masa pe care stătea tăblița lui Ximen Qing. Urlă, plânse și noaptea târziu zise că se spânzură. Slujnica ei o înștiință de acestea pe doamna Luna, care se sfătui cu fratele său mai mare și stabiliră să o cheme pe maică-sa să o ia acasă. Patroana se temu că fiică-sa n-o să fie lăsată să plece cu straiele și podoabele ce le mai avea.

— Fata mea a îndurat mult în casa voastră, grăi ea, și acum vă scăpați așa ușor de ea? Dați-i câțiva *liang* de argint, să-și spele rușinea!

Ca viitor demnitar, Wu nu se băgă în cearta femeilor. După ce se înfruntară multă vreme, doamna Luna o lăsă pe Delicata să plece cu hainele, podoabele și mobila de la ea, însă cu toate stăruințele celei de a doua neveste, nu permise slujnicelor să o urmeze.

— Nu ți le dau, că ești în stare să faci din ele niște stricate ca tine! lămuri ea.

Patroana se înfurie, însă nu mai stărui. La sfârșit, zâmbind, își luară rămas bun, urcară în lectici și plecară. Luați aminte, dragi cititori: cântărețele de acest soi trăiesc vânzându-și nurii și farmecele. Ele dimineața sunt cu petrecărețul Zhang, seara cu vagabondul Li; pe ușa din față îl întâmpină pe tată, iar pe cea din spate zoresc plecarea fiului. Ele îi dau uitării pe clienții cei vechi, pătimașe după cei noi, fiind făcute să-i ochească pe aceia care au arginți mai mulți! Un tânăr poate să le iubească din adâncul sufletului și să le pună la picioare cerul și munții, și tot nu va izbuti să le îmblânzească inimile de bestii. Ele smulg până și firimitura din gura unui bărbat și îndată ce el a murit, fac zarvă, se ceartă și se întorc cât mai degrabă la vechea lor meserie! Căci șarpele nu-și schimbă năravul și de l-ai băga în cușcă, iar pasărea de-i ușa colivei deschisă, își ia zborul. Iată:

Brațele de jad fac perne sutelor ce vin,
Nopți la rând cu alți bărbați mângâiați ca miri,
Râd de florile de fum, care țin puțin,
Buze roșii se împart la mii musafiri.
Știu sa fie răpitoare-n fel și chip.
Dar li-s inimile sterpe pline de minciuni.
Nu-i îndrăgostit pe lume să le-oprească-n timp
La ce-au fost, să nu se-ntoarne-n scrum de rugăciuni.

La plecarea Delicatei Li, Doamna Luna plânse cum nu se poate mai îndurerată.

— Nu te necăji, soră mai mare, căută s-o liniștească Lotus de Aur. E o vorbă: Dacă un bărbat ia o prostituată de nevastă, e ca și cum ar închide în casă un pescăruș, fiindcă gândul lui e tot la întinderea mării! Asta îi e meseria, degeaba te zbuciumi!

Pe când toți din familie se aflau tulburați și de acest necaz, Ping An anunță sosirea Excelenței Sale Cai.

— L-am dus în salon, lămuri sluga. I-am spus că stăpânul s-a prăpădit și el m-a întrebat de câtă vreme. „A murit de boală, pe douăzeci și unu ale primei luni, sunt cinci săptămâni de atunci”, i-am răspuns. Atunci a vrut să știe dacă am așezat undeva tăblița, pentru că are de gând să se plece înaintea ei.

Doamna Luna îi porunci să-l cheme pe ginere să-l primească.

Îndată, Chen Jingji își îmbrăcă roba de doliu și i se înclină oaspetelui. Când casa fu pusă în bună rânduială, îl poftiră pe Comisarul pentru sare în curtea interioară. El îngenunche în fața tăbliței, iar doamna Luna, învești mântată în doliu, apăru și îi făcu o reverență, fără să rostească nicio vorbă.

— Puteți să vă retrageți, doamnă, zise Cai și apoi grăi către Chen: Eu m-am bucurat din plin de generozitatea lui și, acum, în drum spre capitală, trecusem să-i mulțumesc. N-aș fi putut nici măcar să visez că un om ca el e deja mort. Ce a avut?

— O fierbințeală a corpului.

— Ce nenorocire! Păcat! spuse oaspetele și chemă slugile, care aduseră două suluri de mătase de Hangzhou, o pereche de ciorapi, patru pești mari și patru vase cu fructe conservate în miere.

— Aceste câteva daruri mărunte socotiți-le ca ofrande închinate Marelui Mandarin, glăsui și scoase cincizeci de *liang* de argint. Venerabilul domn mi i-a dat la nevoie și astăzi îi înapoiez, spre a pecetlui astfel prietenia noastră, explică el și îi întinse lui Ping An argintul: Du-i stăpânei tale!

— Sunteți de o mare corectitudine, venerabile!

— Ginere, invită-l pe Excelența Sa în salonul din față, ceru doamna Luna, însă Cai nu primi. Slugile îi serviră un ceai, oaspetele bău, se ridică și își luă rămas bun. Văzând argintul, stăpâna casei se bucură și se mâhni deopotrivă. „Pe când trăia," gândi, „n-ar fi lăsat el un asemenea mandarin să plece până ce nu l-ar fi ospătat până seara. Fără stăpân, nu-ți stau nici oaspeții în casă, neavând cine să-i întrețină!" Iată:

> E prea frumos ca oamenii în vizite să meargă,
> Tablouri desfășoară zări, munți, fluvii să se-aleagă.

Aflând că Delicata Li se înapoiase la Casa Curtezanelor, Ying Bojue se grăbi să-i dea de știre lui Zhang, care, luând cinci *liang* cu el, merse și petrecu toată noaptea cu femeia. Zhang era mai mic cu un an decât Ximen Qing și ținea de anul iepurelui. El împlinise treizeci și doi de ani, iar Delicata avea treizeci și patru, însă matroana scăzu dintr-odată din vârsta ei șase ani, zicându-i bărbatului că ea nu era mai mare de douăzeci și opt și atrăgându-i luarea aminte lui Bojue să nu care cumva să-i sufle adevărul. Zhang plăti trei sute de *liang* și făcu din Delicata a doua sa nevastă. Zhu Shinian, Sun Gură Spartă îl duseră pe Wang al Treilea la casa Li, domnișorul devenind din nou iubitul lui Laur.

Ying Bojue, Li și Huang împrumutară cinci mii de *liang* de la eunucul Xue și alți cinci de la Zhang și se apucară să neguțătorească antichități. Ei călăreau zilnic pe cai mândri, luând la rând casele de

plăceri, una după alta. Zhang însuși îl mitui pe un anume Zheng din Dongjing, din familia imperială, pentru a i se trece lui funcția ce fusese a lui Ximen Qing. El își restaură casa, cumpără un teren învecinat și își lucră o grădină minunată. Ying Bojue își făcea tot timpul drum pe la Zhang, împărtășindu-i cele ce știa despre casa fostului său frate de cruce. Îi vorbi despre a cincea soție a lui Ximen, despre Pan Lotus de Aur, zicându-i că ea arată ca desprinsă dintr-o pictură, că știa carte, că se pricepea la poezie și cânta din instrumente și din gură și că avea abia treizeci de ani, fiind cu mult mai frumoasă decât orice cântăreață cunoscută! Asemenea laude îi aprinseră inima lui Zhang al Doilea, care începuse s-o râvnească.

— Nu cumva e fosta nevastă a plăcintarului Wu Da? întrebă el.

— Ea e, întări Bojue. La Ximen a stat cinci sau șase ani, dar nu știu dacă are de gând să se mărite din nou.

— Te supăr, rugându-te să afli? Dacă ea vrea, spune-mi și o iau numaidecât.

— Am un om al meu acolo, îl cheamă Lai Jue. Îl pun pe el s-o iscodească. Dacă poți să o iei, lucrul ăsta e mai presus decât orice. Marele Mandarin s-a dat peste cap până a pus mâna pe ea! Dar fiecare își află stăpânul și mi-e greu să zic, dar să ai o nevastă ca ea e o mare fericire. Tu te bucuri astăzi de putere și de bogăție și o frumusețe ca ea îți sporește splendoarea casei. Am să aranjez cu sluga Lai Jue. Dacă ea are cel mai mic gând să se mărite, o s-o încânt cu vorbe mieroase să o fac să te placă. O să te coste câteva sute de arginți, dar va fi a ta!

Luați aminte, dragi cititori! Cei care se aciuează să trăiască pe lângă alții, sunt oameni de nimic, atrași de bogăție și de putere! Nu cu mult în urmă, Ximen Qing și Ying Bojue fuseseră de nedespărțit, se avuseseră ca doi frați gemeni. Ying mâncase zi de zi la Marele Mandarin, împrumutase straie și se bucurase de toată bunăstarea acestuia. Dar chiar după moartea lui Ximen, când trupul acestuia nici nu se răcise bine, el plănuia atâtea lucruri care să-i păteze numele. Iată:

> Pictezi prea bine tigrul, blana-i,
> Dar nu și oase ce le are;
> Cum fața omului o știi,
> Nu inima din fiecare.

Capitolul LXXXI

Ajunși în Yangzhou, cu cei patru mii de *liang* ai lui Ximen Qing, Han Daoguo și Lai Bao nu s-au grăbit să treacă pe dată la căutarea de mărfuri ieftine, ci s-au așternut pe petreceri cu femeile-flori[106], irosindu-și astfel întreaga vreme. Dar la sosirea iernii, îi năpădi dorul

de casă și cumpărară în pripă mătăsuri și pânzeturi, îngrămădindu-le acasă la Miao Qing și gândindu-se să se întoarcă în Qinghe de cum aveau să sfârșească arginții. Han Daoguo prinsese drag de una, Wang Ramură de Jad, dintr-o casă de curtezane, iar Lai Bao de Roșu Mic, sora mai tânără a lui Lin Curcubeu. Într-o zi, cei doi îi invitară pe Miao Qing și pe negustorul de sare, Wang Haifeng, să facă împreună cu ei o plimbare la Lacul Comorilor. La întoarcere, Han și Lai dădură pe la casa de plăceri. Fiind ziua patroanei lui Ramură de Jad, Han își chemă prietenii la un ospăț. Apoi îl trimise pe copilul-slugă, Hu Xiu, după negustorii Wang Dongqiao și Rian Qingchuan, însă aceștia picară îndată după plecarea copilului, aduși de negustorul de sare. Când reveni sluga, abia pe înserat, Han îl boscorodi:

— Unde ai chefuit de te-ai întors abia acum? Miroși a băutură. Oaspeții, sunt aici de un car de vreme. Ne socotim noi mâine!

Hu Xiu se holbă la el și plecă bodogănind:

— Tu mă înjuri? Tu, care ți-ai lăsat nevasta pe mâna altuia? Stăpânul te-a mânat aici, ca să se poată culca în voie cu nevastă-ta, nu de altceva! Acum tu îți faci de cap printre străini, iar femeia ta e aia care duce tot greul.

Matroana îl auzi și îl scoase în curte.

— Ce ai, te-ai îmbătat? îl certă ea. Vino de te culcă! Sluga țipă, făcând mare gălăgie și împotrivindu-se să intre în casă. Însă Han Daoguo nu era nici el surd și năvăli afară înfuriat, lovindu-l pe băiat de vreo două ori cu piciorul în fund.

— Slugă sălbatică și hoață! urlă. Crezi că pentru cinci *fen* pe zi nu găsesc un altul în locul tău? și îl alungă de acolo.

Dar Hu Xiu nu plecă, ci o ținu mai departe cu strigătele prin curte.

— Mă gonești, ai? N-am socotit bine chitanțele? Tu arunci banii pe femei, iară pe mine mă izgonești? Să vedem ce-o să zică stăpânul!

Lai Bao se ivi și el și îl liniști pe Han Daoguo, apoi îi grăi copilului-slugă:

— Mă, cap de câine, ți-a dat băutura limbă?

— Unchiule Bao, nu-i lua apărarea! Cine e băut? Lasă-mă să-i zic ce gândesc despre el!

Lai Bao îl împinse ușor în casă și îl puse să se întindă pe un pat, să se odihnească. Într-adevăr:

> Nu e alcoolul cel care îmbată,
> Ci oameni care se îmbată singuri,
> Și nu-i plăcere rătăciri să poată,
> Ci oameni ce se rătăcesc chiar singuri.

De teamă ca noii săi prieteni să nu-și râdă de el, Han Daoguo se strădui să însuflețească petrecerea. Cele trei tinere cântară și dansară

pentru ei și zaiafetul se sparse abia la cel de al treilea *geng*. A doua zi, Han voi să-l pedepsească pe Hu Xiu.

— Umilul de mine nu mai țin minte un cuvânt, își ceru iertare sluga.

Miao Qing îi luă partea și furtuna trecu. Când mărfurile fură gata și tocmiră o corabie, Nor Pur, pe care Miao Qing i-o făgăduise lui Ximen Qing, se îmbolnăvi, nemaifiind în stare s-o pornească la drum.

— O s-o trimit cu cineva, după ce se înzdrăvenește, hotărî gazda și-i trimise lui Ximen Qing carte și câteva daruri.

Cele trei frumoase îi conduseră și ei plecară din Yangzhou pe data de zece a primei luni. La zăgazul Linqing, Han stătea în partea din spate a corabiei când îl zări pe vecinul său Yan pe un vas care tocmai sosea.

— Han! strigă acela, ridicând brațul, stăpânul tău s-a stins din viață la mijlocul lunii!

Corăbiile trecură iute una pe lângă alta și ei nu-și putură vorbi mai multe. Han Daoguo căzu pe gânduri, însă nu-i spuse un cuvânt lui Lai Bao.

În Henan și Shandong bântuise gerul uscat. Pe mii de *li* pământul era deșert, fără nicio cultură, iar din recolta de bumbac nu se alesese nimic. Prețurile se ridicaseră și un sul de bumbac era cu o treime mai mult decât în vremurile normale. Negustorii care aveau ceva bani veniseră până în portul Linqing să cumpere marfă.

— Avem pe corabie mărfuri de peste patru mii de *liang*, se sfătui Han cu Lai Bao. La prețurile de acum, am putea vinde jumătate. În felul ăsta scutim din impozit și am câștiga mai mult decât acasă. Ar fi păcat să nu vindem!

— Ai dreptate, dar mi-e frică de ce are să zică stăpânul! grăi Lai Bao.

— Răspund eu în fața lui! îl liniști Han.

Lai Bao nu mai avu nimic împotrivă și vândură pe loc bunuri de o mie de *liang*.

— Tu și cu Hu Xiu rămâneți pe corabie până plătim impozitele, hotărî apoi Han Daoguo. Eu o iau înainte pe uscat împreună cu copilul-slugă, Wang Han, și ne înfățișăm cu mia de *liang* la stăpân.

— Să aduci o scrisoare pentru Excelența Sa Qian, să ne tragă la dană printre primii și să ne ia vamă mică, îl povățui Lai Bao.

Han Daoguo promise, împachetă cu copilul-slugă câteva din lucrurile lor, încărcară acestea pe un catâr, tocmiră vreo două-trei ajutoare și o apucară pe drumul spre Qinghe. Intrară în oraș prin poarta de Miazăzi, când soarele stătea să scapete și se întâlniră cu Zhang An, păzitorul mormintelor familiei Ximen. Acesta tocmai ieșea pe poartă, cu o roabă învârfuită cu alimente și băutură.

— Acum te înapoiezi, unchiule Han? îl întrebă el.

Văzându-l în straie de doliu, Han îl întrebă ce se întâmplase.

— Stăpânul s-a prăpădit. Mâine, că suntem în nouă din luna a treia, se încheie doliul. Stăpâna mi-a dat alcool, orez și mai multe cutii cu bucate, iar ei au să vină cu toții la groapă să le ofere mortului și să ardă hârtie.

— Ce nenorocire! Ce nenorocire! se văicări Han. Așadar, ce mi-a strigat omul ăla pe fluviu a fost drept.

Intră în oraș și pe drum își croi un plan: „Dacă mă arăt cinstit și merg drept la el acasă, ce-o să iasă de aici? El tot e mort și pe urmă, iată că s-a și înserat. Mai bine trag la mine, văd ce și cum cu nevasta și mă duc mâine!" Mână măgarul s-o apuce spre Strada Leului. Când ajunseră acasă, descălecară, dădură drumul hamalilor, apoi Wang Han cără bagajele în casă. Nevasta îl întâmpină în prag. El se înclină înaintea altarului strămoșilor. Wang a Șasea îl ajută să se dezbrace. Se așeză și sluga aduse ceai.

— Pe drum m-am întâlnit cu fratele Yan și cu Zhang An și de la ei am aflat de moartea stăpânului! îi spuse el. Cum de a murit?

— Cerul are nori și vânt din senin, iar oamenii trec vrând-nevrând prin necazuri și bucurii. Cine poate fi sigur că nu i se întâmplă niciodată nimic rău? rosti ea.

El desfăcu lucrurile și scoase nimicurile pe care le cumpărase în sud și mia de arginți, întinzând totul pe pat. Femeia se minună de albeața strălucitoare a lingourilor de argint.

— Ale cui sunt?

— Am vândut o parte din marfă, spuse el, și mai dădu la iveală încă o sută de arginți.

— După plecarea mea, el a mai trecut pe la tine?

— Cât a trăit, a venit mereu. Vrei să le duci banii alor lui?

— Mă gândeam să ne sfătuim. Poate să le dau numai jumătate.

— Ptiu! Prostănac ce ești, slugă nebună! îl ocărî ea. De vreme ce el a murit, ce mai avem noi cu ei? Dacă dai jumătate, o să te întrebe și de rest. Mai bine ne luăm inima în dinți și ținem pentru noi toată mia și plecăm în Dongjing, la fată! Nu cred că ruda noastră n-o să ne primească!

— Și ce facem cu casa, așa de repede?

— Mă, om fără cap! Cine te împiedică să-l chemi pe frate-tu, să-i lași câțiva arginți și să-i ceri lui să se îngrijească de casă. Dacă ai lui Ximen te caută, o să le spună că ne-a chemat fata în capitală. Să văd, le dă mâna să ne caute acasă la Marele Tutor? Și chiar așa de-ar încerca, eu una, nu mă tem!

— Marele Mandarin a făcut multe pentru noi și legea Cerurilor nu mă lasă să-l trădez!

— Legea Cerurilor e de când lumea, dar nu ține nici de foame, nici de frig! i-o tăie femeia. Ce mai înseamnă câțiva *liang*, acolo, câtă

vreme el și-a făcut de cap cu nevastă-ta! În timpul doliului, am pregătit și eu ofrande și m-am dus să ard hârtie pentru sufletul lui. Și ce crezi? Nevasta principală, târfa aia acră, m-a lăsat să aștept ore întregi, ocărându-mă la ea în cameră. Nici nu știam ce să fac, dacă era bine să plec sau să rămân! Până la urmă a venit a treia nevastă și a stat cu mine. M-am întors acasă degrabă, rușinată și furioasă. Ei, chiar și pentru asta și meritățm argintul!

La acest iureș de vorbe, bărbatul nu mai găsi nimic de zis. În noaptea aceea stabiliră ce aveau de făcut. În zori, îl chemară pe Han al Doilea, îi dădură zece-douăzeci de arginți și îi lăsară casa în primire. Omul se arătă plin de bunăvoință.

— Frate și cumnată, nu vă faceți nicio grijă. Voi veghea cum se cuvine asupra averii voastre.

Han Daogou îi luă cu el și pe Wang Han și pe cele două slujnice. Închiriară două căruțe mari în care încărcară lăzi și cutii și de cum se lumină de ziuă, apucară drumul Dongjingului. Într-adevăr:

> Colivia de jad de cum e sfărâmată,
> Zborul își ia phoenixul liber din ea,
> Când desferecat e cel lacăt de aur,
> Dragonul fantastic căile lumii le ia.

A doua zi, doamna Luna cu fiul ei Xiaoge, Pavilion de Jad, Lotus de Aur, Orhideea, Abundența și Chen Jingji se duseră la morminte și arseră hârtie. Zhang An îi spuse stăpânei că se întâlnise cu Han Daoguo.

— Înseamnă că o să vină astăzi la noi, rosti ea.

La mormânt nu rămaseră mult și se întoarseră acasă. Chen merse la Han, să-l întrebe când sosea corabia. El strigă și bătu la ușa casei acestuia, dar nu-i răspunse nimeni, apoi, într-un târziu, apăru Han al Doilea, care îi zise ca frate-său și cumnată-sa plecaseră în capitală și că el, unul, nu știa nimic de corabie. Neliniștită, doamna Luna își sfătui ginerele să o ia călare de-a lungul râului. Când ajunse în Linqing, Chen îl află pe Lai Bao, care îi spuse de mia de arginți. „Oamenii pot sta față în față, dar inimile lor pot fi prea bine la o mie de li depărtare!” își zise Lai Bao. Auzind el de moartea stăpânului, îl purtă cu sine pe Chen prin cârciumile și casele deocheate din port și în vreme ce tânărul se distra cu fetele, scoase de pe corabie marfă în valoare de opt sute de *liang* și o sigilă în camera unui han. Într-una din zile, făcură vama și corabia porni. În portul Râul Nou încărcară mărfurile în căruțe și le duseră în Qinghe, punându-le la păstrare în aripa răsăriteană a casei.

După moartea lui Ximen Qing, prăvălia de fire din Strada Leului fusese închisă. Vânzătorii Gan și Cui Ben, de la prăvălia de mătăsuri

de peste drum, vândură mărfurile, încheind socotelile cinstit și terminând cu negustoria ce o făcuseră pentru familia lui Ximen Qing. Apoi fu vândut și magazinul. Rămăsese doar prăvălia de doctorii din fața casei, de care se ocupau Jingji și Fu. Nevasta lui Lai Bao avea un băiat de cinci ani, pe nume Seng Bao, iar Wang a Șasea o nepoată de patru ani și părinții se înțeleseseră să-i căsătorească. Doamna Luna nu știa nimic. Când venise cu marfa, Lai Bao aruncă întreaga vină pe Han Daoguo, zicând că luase două mii de *liang* pe marfa ce-o vânduse. Stăpâna îl îndemnă de mai multe ori să meargă la Dongjing după bani, dar Lai Bao nu-i dădu ascultare.

— Mai bine ne vedem de treabă! grăi el. Cine cutează să se ducă peste un om al Marelui Tutor? Bucluc ne trebuie nouă acum? Să ne rugăm la Buddha să nu ne facă ei vreun rău!

— Bărbatul meu le-a măritat fata! Oare să nu mai aibă inimă în ei să-și amintească asta?

— Fata lor e mare favorită acolo și firește că o să le ia apărarea părinților săi! Cel mai bun lucru este să așternem tăcere peste cele întâmplate și să lăsăm cei câțiva *liang* pierduți!

Neavând încotro, doamna Luna renunță la orice și-i porunci slugii să caute negustori care să cumpere marfa adusă. Oamenii sosiră și stăpâna îl puse pe Chen să facă afacerea. După lungi discuții, omenii plecară fără să ia marfa.

— Ginerele dumneavoastră nu se pricepe, stăpână, lămuri Lai Bao. Eu fac negustorie de ani de zile de când tot umblu după mărfuri pe fluviu. În afaceri întâi vinzi și pe urmă îți pare rău și nu de-a-ndoaselea! Marfa e aici și ne putem mulțumi cu un preț de mijloc. Dacă cerem prea mult, nu vindem și n-am făcut nimic! Să nu credeți că țin cu alții, ci am în gând doar faptul că marfa trebuie vândută.

De atunci, Chen Jingji nu se mai amestecă în afaceri. Fără să aștepte ordinele stăpânei, Lai Bao apucă abacul și chemă negustorii. Primi de la aceștia două mii și ceva de *liang* de argint și îi dădu pe toți ginerelui, care îi duse Doamnei Luna și astfel se scăpară de marfă. Stăpâna îi oferi lui Lai Bao douăzeci-treizeci de arginți, însă el făcu pe omul drept și demn, nevrând să se atingă de bani.

— Țineți-i, doamnă. Stăpânul a murit și casa e acum ca o apă moartă. Nu-i primesc, păstrați-i dumneavoastră!

Într-o seară, întors acasă beat, el intră peste doamna Luna, se apropie de pat și-i zise:

— Sunteți femeie tânără, venerată doamnă. Stăpânul e mort și n-aveți decât un copil. Nu vă simțiți singură?

Stăpâna nu-l luă în seamă.

Într-o zi, primiră o scrisoare de la superintendentul Zhai. Scria că aflase de moartea lui Ximen Qing și că Han Daoguo îi spusese că în casă rămăseseră vreo patru slujnice frumoase și pricepute la muzică.

Voia să le afle prețul, să le cumpere spre a le aduce în capitală, să-i țină de urât venerabilei doamne. Neștiind ce să facă, doamna Luna trimise după Lai Bao, întrebându-l dacă era bine sau nu să le dea.

Lai Bao i se înfățișă și-i vorbi fără măcar s-o salute:

— Femeie, văd că nu pricepi mai nimic. De nu te învoiești, ai să dai de mare necaz! Și asta numai din vina bătrânului ăla care a murit. El se fălea cu tot cea avea, chema lumea la petreceri și-și arăta chiar cântărețele sale din casă. Cine nu știa acest lucru? De vreme ce fata lui Han Daoguo e acolo, e limpede că ea i-a vorbit venerabilei doamne de ele. Acum pricepi ce dreptate am avut când n-am vrut să ne mai încurcăm cu ei? De nu le dai, va ordona portăreilor de la județ să le ia. Atunci poți să i le dai și cu mâinile amândouă, că are să fie mult prea târziu. Dar oare să le trimitem pe toate patru? N-ar fi bine numai două, să iasă toată lumea cu fața curată?

Doamna Luna se socoti în sinea sa: „Busuioc a lui Pavilion de Jad și Prunișor de Primăvară a lui Lotus de Aur sunt de neînlocuit în casă. Broderia Primăverii vede de copil. O s-o întreb pe Fluier de Jad a mea și pe întâmpinarea Primăverii”. Acestea din urmă vrură să plece și Lai Bao fu însărcinat să le însoțească până în capitală, la palatul Marelui Tutor. Pe drum, sluga se culcă și cu una și cu cealaltă. De cum ajunse în Dongjing, el merse să-i vadă pe soții Han și le istorisi cum aranjase lucrurile acasă. Han Daoguo îi mulțumi.

— Dacă nu te-ai fi purtat cu grijă, cu toate că nu mi s-ar fi întâmplat niciun rău, păteam o oarecare rușine, rosti Han.

Zhai Jian fu încântat de fete, care erau amândouă și frumoase și tinere, de vreo șaptesprezece și optsprezece ani: una cânta la *zheng*, iar alta la *xianzi*[107]. Le luă în palat și le puse să o slujească pe venerabila doamnă. Plăti pe ele două lingouri de argint. Lai Bao duse argintul acasă, dar îi înmână Doamnei Luna numai un lingou.

— Dacă nu i le dădeam, ni le lua cu sila și nu mai primeam nici măcar atât, căută el s-o înfricoșeze. Han și nevastă-sa se bucură de bogăție și cinste! Au o casă a lor, o mulțime de slugi, iar superintendentul Zhai le spune tată și mamă. Fata lor nu lipsește o zi de la palat, făcându-i vizite venerabilei doamne; i se împlinesc toate gusturile, iar de cere un lucru, se alege cu zece. Se înfruptă din ce e mai bun și se schimbă în oricâte straie vrea. A învățat să scrie și să socotească. Norocul e după inima omului. A crescut înaltă, e zveltă și frumoasă de pică. Când m-a primit, se gătise și împodobise de arăta ca un copac din jad și mi-a grăit dulce și plăcut, zicându-mi unchiule Bao. Slujnicele noastre sunt fericite că au ajuns acolo și că sunt la mâna uneia ca fata lui Han!

Stăpâna îi mulțumi și-i puse să mănânce și să bea. Când să-l răsplătească, el nici nu vru să audă de așa ceva și abia dacă se învoi să ia o mătase pentru nevastă.

Într-una din zile, Lai Bao și Liu Zang, fratele mai mic al nevesti-sii, plecară la Linqing, scoaseră marfa din hanul unde o lăsaseră în păstrare și o vândură, câștigând pe ea opt sute de *liang*. La înapoiere, Lai Bao cumpără în ascuns o casă și deschise o prăvălie în dreapta locuinței lui Liu Zang. Nevasta lui Lai începuse de atunci să-i ceară mereu stăpânei voie să meargă să-și vadă mama, când în fapt ea se ducea la casa cea nouă. Acolo își schimba veșmintele, își încărca părul cu perle și cu podoabe din aur și din argint și o pornea în vizită la mama lui Wang a Șasea, tăifăsuind cu ea despre încuscrirea lor. Până la casa aceleia făcea drumul în lectică. Apoi se îmbrăca iarăși în hainele de slujnică și se întorcea la casa lui Ximen și astfel nimeni nu bănuia nimic.

Lai Bao se îmbătase adesea și nu o dată intrase astfel peste doamna Luna. Dacă ea n-ar fi fost o femeie dreaptă, virtuoasă, el i-ar fi sucit capul și ar fi sedus-o. Mai apoi slugile, când una când alta, i se înfățișară stăpânei și îi destăinuiră de căsătoria pusă la cale de Lai Bao și de vizitele nevestei acestuia la viitoarele ei neamuri. Lotus de Aur îi spusese și ea cum că umblă pe străzi plină de podoabe din aur și argint, dar doamna Luna tot nu crezu. Când aceste lucruri ajunseră și la urechile sale, soția lui Lai Bao făcu mare scandal în bucătărie. Bărbatul însuși făcu pe supăratul, mâniindu-se:

— Astea sunt vorbe de clacă, strigă el. Unul ca mine pleacă după apă și vine acasă cu argint! De n-aș fi fost eu, Han, boul ăla bătrân, ar fi luat cu el toată corabia la Dongjing! Pe când unuia ca mine nu se află nimeni să-i grăiască un cuvânt de mulțumire! Ce șușotiți? Că l-am furat pe stăpânul și așa mai departe? Într-adevăr cel care a tăiat un picior, o ține una și bună că nu știe de asta, iar cel care arde santal tace și nimeni nu-l știe! Vorba veche: încrede-te-n bârfe și rămâi fără găleată!

— Numai târfele alea ticăloase și cu limba ascuțită s-au apucat să îndruge că ne-am îmbogățit și că ne-am încuscrit, țipă și mai abitir nevastă-sa, Hui Xiang. Auzi la ele că am pus noi mâna pe argintul stăpânului! Păi, ce altceva vor decât să ne vadă azvârliți pe poartă afară! Ce vă zbateți atât? Stați că plecăm noi de bunăvoie și o să ajungeți să pașteți iarbă ca niște gâște înfometate! O să-mi limpezesc ochii ca să-i țin pe voi, sclave păcătoase, îngropate aici între pereții casei ăsteia!

Auzind de ocările pe care femeia le revărsa și asupra celor de o seamă cu ea și asupra celor mai mari decât ea, necăjită și de nerușinarea și de lipsa de respect ale lui Lai Bao, ca de altfel de întregul chip de a se purta al amândurora, în ce o privea, doamna Luna își ieși din fire și nemairăbdându-i, le ceru să se mute pe dată din casa ei. Atunci lui Lai Bao nu-i mai păsă de nimic. El dădu pe față negoțul început cu cumnatu-său, vânzând, fără a se mai feri, tot felul

de pânzeturi și își îndesi vizitele la noile sale rude. Despre el și treburile sale o sfârșim aici. Într-adevăr:

Slugoiu-nșală când puterea scutură ca macii.
Iar de sunt zeii-n prăbușire, în oameni intră dracii.

Capitolul LXXXII

De când Ximen Qing se stinsese, Pan Lotus de Aur și Chen Jingji se iubiră fără oprelişti. Când se aflau și alții în preajma lor și nu-și puteau vorbi, își scriau câteva cuvinte pe crâmpeie de hârtie, cărora le dădeau drumul pe jos, fiecare ridicând de îndată bilețelul celuilalt.

Într-o zi, prin luna a patra, Lotus de Aur luă o batistă brodată cu fir de argint și ascunse în ea un săculeț pentru parfum, în care vârâse o șuviță din părul său și câteva ace înmiresmate de brad. Voise să-i dea bărbatului batista cu mâna sa, dar, negăsindu-l acasă, o azvârli prin fereastra deschisă. Când Chen Jingji intră în casă, găsi lucrurile, învăluite într-o hârtie, pe care era înscris un poem, „Pe melodia *Yishengcao*”:

Îți dăruiește ție, numai ție, sclava ta
Un săculeț și-n fir de-argint batistă;
E dar al primei întâlniri șuvița norului din păr
Să fii al meu ca verdele din pin,
Iar nu să mă lași tristă!
Așternt iubirea-n lacrimi ca pe-o stampă,
În noapte-adâncă, iată-s numai eu
În umbra-mi luminată de o lampă;
Nu irosi a întunericului plină taină,
Sub tufele de trandafiri[108] te-aștept mereu.

Tânărul înțelese că femeia îi dădea întâlnire sub tufele de trandafiri. Căută un evantai de bambus aurit, caligrafie pe el o poezie de răspuns, îl băgă în mânecă și trecu în grădină. Cine s-ar fi gândit că stăpâna principală se află chiar atunci în casă, la Lotus? De cum ajunse la portița de la colț, el strigă:

— Ești aici, iubito?

Ea îl auzi și de teamă să nu-i afle sora cea mare, ieși în grabă și îl opri, făcându-i un semn cu mâna, apoi grăi cu glas tare:

— Mă întrebam cine să fie! Și când colo, ginerele nostru umblă după nevastă-sa. A fost la mine mai înainte, dar a plecat să culeagă flori.

El înțelese, îi întinse evantaiul și se îndepărtă.

— Ce voia? o întrebă apoi doamna Luna.

— O căuta pe Orhideea. I-am zis că e în grădină, culege flori.

În felul acesta, doamna Luna nu bănui nimic. Peste puțin, se ridică și se întoarse în curtea interioară. Lotus de Aur scoase evantaiul. Pe el erau pictate niște tufe și o apă curgătoare. Poezia lui era compusă pe melodia *Shuixianzi*:

Pe mătase albă, bambuși vineții par ca și vii,
Păpurișu-i verde-n preajmă frumusețea le-o sporească,
Precum aurul și-argintul fac în doi minunății;
Preafrumoaso, folosește-l pe-ale zilei fierbințeli,
Nu atât pentru răcoare, cât ochii să ți-i ferească;
Vezi de îl ascunde-n mâneci, când sunt guri să te vorbească,
Singură de ești adie-l să-ți aline amețeli,
Nu cumva străină mână darul meu să ți-l răpească.

Ea citi poezia până târziu, la răsăritul lunii. Bău împreună cu slujnicele sale, având grijă să le amețească bine, apoi le trimise la culcare. Rămasă singură, întredeschise ferestrele și făcu lumină; după aceea, merse și îl aștepta pe Jingji afară, între flori. În noaptea aceea, Orhideea fusese poftită să asculte poveștile călugăriței Wang și în casă rămăsese numai slujnica lor, Noapte Primară. Chen Jingji îi dărui o batistă și îi ceru să stea de veghe pentru el.

— Mă duc să joc șah cu stăpâna a cincea, îi spuse. Când stăpâna se întoarce, dă fuga și mă chemi.

Fata se învoi. El o porni prin grădină. Sub razele lunii, florile își alungiseră umbrele. Tânărul se îndreptă spre tufele de trandafiri. Pe femeie o zări de departe, stând în picioare acolo, cu părul bogat lăsat pe umeri. El se apropie tiptil și se repezi, printre trandafiri, la ea, speriind-o.

— Ptiu! Viață scurtă! Ce-ai apărut așa deodată, înfricoșându-mă? Ai noroc cu mine, că îți fac toate voile, dar ce te-ai face de-ar fi altcineva în locul, meu?

El băuse și prinsese chef.

— Dacă nu erai tu, râse el, era alta și mie mi-era totuna!

Se prinseră de mâini și intrară în casă. Dormitorul ei era puternic luminat și pe masă așteptau băutura și bunătățile. Închiseră portița. Se așezară unul lângă altul, bând.

— Orhideea unde e? îl întrebă ea.

— Ascultă povești budiste. I-am lăsat vorbă Nopții Primare că sunt aici și că jucăm șah.

Băură fericiți. În vechime se spunea că dacă ceaiul înviorează, băutura aprinde patimile. Îndată ce băutura gălbuie le pătrunse în sânge, obrajii li se îmbujorară. Când unul dori un sărut, celălalt nu se rușina. În cele din urmă se dezbrăcară și urcară în patul parfumat.

Peste puțin, slujnica strigă de afară.

— Stăpâna Orhideea s-a întors!

Chen Jingji se îmbrăcă în grabă și alergă acasă.

Albina zăbăucă și jucăușul flutur
Se văd mereu pe zi,
Se caută în zbor și intră-n prunul
Cel înflorit și nu-i mai poți zări.

La catul de sus al locuinței lui Lotus de Aur erau tot trei camere, ca și la cel de jos, iar în odaia din mjloc se aranjase altarul familiei și o statuie budistă; celelalte două încăperi erau folosite ca magazii pentru plante medicinale, ceai și santal. De când se aprinseseră de iubirea lor tainică și pătimașă ca lacul cel negru nu trecea zi să nu facă într-un fel sau altul spre a se întâlni. Se întâmplase ca într-o dimineață, îndată ce Lotus de Aur se pieptănase, să meargă zorită să ardă santal înaintea statuii zeiței Guanyin. Chiar atunci, Chen Jingji luase cheia și urcase după niște mărfuri și dădu peste femeie, pe negândite. Erau acolo numai ei doi și femeia lăsă încolo santalul și își aruncă brațele pe după gâtul lui, sărutându-l.

„Nu e nimeni aici”, își ziseră unul altuia. Se dezbrăcară, ochind o bancă bună pentru oleacă de hârjoneală.

Dar dacă n-ar apărea neprevăzutul, n-ar mai fi nimic de povestit. Când fericirea lor se afla în culmea culmilor, Prunișor de Primăvară pătrunse în încăpere cu o cutie să ia niște frunze de ceai și firește că nu-i scăpă priveliștea. Ei traseră o sperietură grozavă. De rușinea lor, slujnica se întoarse și o luă pe scări în jos. Chen Jingji ar fi vrut să fi fugit înaintea fetei, dar nu avusese cum. Atunci femeia își strigă slujnica:

— Buna mea surioară! Urcă înapoi, că am să-ți zic ceva. Prunișor de Primăvară reveni.

— Soră bună, urmă Lotus, ginerele nostru nu-i străin. Uite, astăzi îmi deschid inima ție. Ne iubim și nu putem trăi unul fără celălalt. Tu să nu ne spui nimănui, orice-ar fi, ține totul în tine.

— Stăpâna mea, ce vorbe sunt astea? răspunse slujnica. Sluga aceasta vă servește de câțiva ani buni și vă știe orișice dorință. Cum să suflu ceva cuiva despre dumneavoastră?

— Dacă zici că ne păstrezi secretul, atunci fă-o pe loc pe mica lui soție și te cred! Iar de nu te învoiesti, însemnă că n-ai milă de mine.

Prunișor de Primăvară când roși, când albi la chip, dar nici că îndrăzni să se împotrivească. Își scoase veșmintele și se întinse în fața tânărului. Din ziua aceea, Chen Jingji intră în stăpânirea a două perle rare și se văzu silit să și le înșire pe aceeași ață. De atunci, Pan Lotus de Aur și Prunișor de Primăvară ajunseseră ca o iubită cu două trupuri,

dându-i pe rând, fără să piardă o zi de dragoste, întâlnire bărbatului. Totul se petrecea în ascuns, fără știrea Crizantemei de Toamnă.

În prima zi a lunii a șasea, Mama Pan se stinse de boală și cineva aduse familiei Ximen vestea. Doamna Luna prepară ofrande cu carne din trei animale, bani și lucruri din hârtie, acestea din urmă ca să fie arse, și o sfătui pe Lotus de Aur să ia o lectică și să se ducă la înmormântare, undeva, dincolo de porțile orașului. Ea se întoarse în dimineața zilei de trei, îi povesti sorei mai mari cu de-amănuntul cum se petrecuseră toate și ieși apoi de la aceasta. Jingji locuia în aripa răsăriteană a casei și abia se sculase; auzind pași pe coridor se uită să vadă cine era.

— Tu ești? întrebă șoptit, recunoscând-o.

Femeia se apropie de fereastră.

— Bravo! îi grăi ea. Ești încă la tine și nici nu te-ai sculat. Orhideea e acasă?

— A plecat de mult în curtea interioară! Ieri seară m-am culcat pe la al treilea *geng*, fiindcă mama m-a chemat să le ascult și eu pe măicuțe. Oh, era să-mi frâng șalele acolo, de atâta stat! Mi-a fost și greu să mă ridic din pat.

— Ticălosule bun de temniță, cui îi îndrugi tu minciuni? Te-ai folosit de lipsa mea și te-ai pus la ascultat măicuțele, nu-i așa? Ei, află că slugile mi-au zis că ai chefuit cu mama Meng a treia.

— Orhideea mi-e martoră, am fost în casa principală! se apără el. Niciodată nici măcar nu m-am apropiat de casa lui Pavilion de Jad!

Pe când se ciorovăiau mai înverșunat, auziră pașii cuiva. Femeia se grăbi să dea colțul. Era Lai An.

— Meșterul Fu vă cheamă să luați masa cu el, înștiință sluga.

— Să înceapă. Mă pieptăn și vin numaidecât, primi Jingji. Lai An plecă, iar femeia se înfățișă iarăși.

— Diseară să nu mergi nicăieri, îi ceru ea. Rămâi în casă și o s-o mân pe Prunișor după tine. Am ceva să-ți spun.

El promise și după ce își aranjă părul, o porni spre prăvălie. Femeia se duse la ea.

Noaptea se lăsă grea și întunecoasă, cu un cer jos, înăbușitor. Nu se zărea o sclipire de lună și de stele, iar vremea era de nesuportat. Lotus îi porunci lui Prunișor să fiarbă niște apă, ca să se îmbăieze și se apucă să-și taie unghiile de la picioare. Așternu o rogojină răcoritoare pe pat. După ce alungă țânțarii din cameră, trase în jos plasa împotriva lor și aprinse santal într-un mic vas.

— Stăpână, astăzi a început primul ciclu al anotimpului fierbinte, rosti Prunișor de Primăvară. Vrei niște flori de balsam[109] să-ți colorezi unghiile? Dacă vrei, merg să-ți culeg câteva.

— De unde?

— În curtea cea mare se găsesc destule. Vă aduc îndată. Stăpână,

puneți-o dumneavoastră pe Crizantema să caute pisălogul să piseze niște usturoi!

— Treci și prin aripa răsăriteană și zi-i ginerelui să vină la noapte, îi șopti stăpâna la ureche. Am o vorbă cu el.

Prunișor plecă. Femeia își scăldă trupul în parfumuri și, peste puțin, slujnica sosi cu câteva tulpini de floare și o învăță pe Crizantema ce urma să facă din ele. Apoi stăpâna îi dădu acesteia din urmă câteva pahare de băutură și o trimise să doarmă în bucătărie. La lumina lămpii, femeia își vopsi unghiile, apoi îi spuse lui Prunișor de Primăvară să aducă o bancă lată în curtea din fața casei și să întindă pe ea o rogojină răcoroasă și să așeze și câteva perne. Se făcuse primul *geng* din noapte și se înstăpânise o liniște adâncă, iar stelele Păstorul și Țesătoarea se zăreau de o parte și de alta a Căii Laptelui[110]. Tăria aromelor de floare răzbătu dincoace de zidul grădinii și se aprinseră ici-colo câteva sclipiri de licurici. Femeia se lungi pe rogojină și așteptă, făcându-și vânt cu evantaiul. Prunișor de Primăvară închise portița de la colț, dar nu o încuie. Și iată:

Sub lună-așteaptă ea lângă pavilionul de apus,
Se furișează vântul poarta de-o întredeschide;
Pe ziduri umbra florilor se clatină de nepătruns,
Și ea gândind sosirea lui, ca focul se aprinde.

Chen Jingji stabilise cu ea mai de mult, ca semnal al venirii sale, scuturarea unor tufe înalte de trandafiri. De aceea, când crengile pline de flori se mișcară, ea știu că el era acolo și tuși ușor. El împinse poarta și intră, culcându-se lângă ea.

— Pe cine ai lăsat acasă? întrebă femeia.

— A mea azi n-a dat pe acasă. I-am zis slujnicii să mă cheme dacă se ivește ceva. Crizantema de Toamnă doarme?

— Da, îl liniști Lotus și se iubiră cu patimă în curte, sub cerul liber. Apoi ea îi întinse cinci *liang* de argint.

— Mama a murit. Coșciugul i-l cumpărase socru-tău încă de pe când trăia. Sora mai mare mi-a îngăduit să fiu de față când au băgat-o în sicriu. Azi dimineață m-am înapoiat. Mâine o înmormântează, dar ea zice că suntem încă în doliu după bărbat și nu e bine să mă duc. Tu ia acest argint, mergi și condu-o pe ultimul drum și plătește oamenii. Dacă ești tu acolo, sunt cu sufletul împăcat, ca și cum aș fi chiar eu lângă ea.

— Fii liniștită, o să plec de cu noapte, grăi el primind argintul. Când mă întorc, îți povestesc cum a fost.

Temător să nu i se fi întors soția, el plecă.

A doua zi, la ora mesei de dimineață, Chen deja sosise de la înmormântare. Lotus de Aur se sculase și se pieptăna. El îi întinse

două ramuri de iasomie, înflorite, pe care le rupsese de la Templul Preschimbării Strălucitoare.

— Ai stat la coborârea sicriului în mormânt?

— Dacă n-aș fi stat la îngroparea venerabilei bătrâne, aș fi cutezat să apar în fața ta? Restul de doi arginți și ceva l-am dat sorei tale mai mici. A zis că îți mulțumește de o mie de ori.

Femeia vărsă câteva lacrimi, apoi o strigă pe Prunișor de Primăvară.

— Pune crengile într-o vază și adu-i ginerelui nostru niște ceai.

Slujnica aduse două cești cu ceai și patru farfurii cu dulciuri. Tânărul bărbat gustă puțin, bău ceaiul și merse la ale sale. De acum, cei doi îndrăgostiți se simțiră și mai apropiați unul de altul. Pe întâi a lunii a șaptea, dimineața, ea îi trimise vorbă să nu plece și s-o aștepte în cameră, că va veni ea la el. El promise dar, ca un făcut, Cui Ben și câțiva prieteni îl scoaseră afară din oraș, la o petrecere și se înapoie atât de beat, încât doar se întinse pe pat și nu mai știu de el. Pe înserat ea se strecură până la el, îl zgâlțâi fără să-l trezească și își dădu seama că nu se putea face nimic cu el. Din întâmplare, ea îi scotoci prin mânecile robei și dădu peste un ac de aur, în formă de lotus, pe care erau gravate cuvintele:

Calul cu frâu de aur, deșeuat,
Nechează-n câmpul cu miresme rare
Amanții în Pavilion de Jad
Beau când migdalii sunt în dulce floare.

Ea ridică acul în lumină și înțelese că era al lui Pavilion de Jad. Cum ajunsese la el în mâneca robei? Gândul că ar fi încurcat și cu ea nu-i mai dădu pace. „Altfel de unde să-l aibă? Ciudat, vasăzică omul ăsta, care o s-o sfârșească de tânăr, din asemeni pricini se arătase nu o dată secătuit de puteri. Dacă nu-i las câteva cuvinte, n-o să știe că am trecut pe aici. O să-i aștern niște stihuri pe perete și îl iau eu la întrebări când o să-l văd!” Puse mâna pe o pensulă și scrise:

Dormeai când am venit la tine, neștiută,
Ca o zeiță pe nori negri, din văzduh.
Precum a regelui Xiang, inima-ți mută
N-a tresărit în trupu-ți mort, lipsit de duh.

Sfârșind, se întoarse la ea.

Peste puțin, Jingji se trezi, aprinse lampa și își aminti că ea urma să-i facă o vizită. Și deodată zări cele patru versuri, proaspăt însemnate. Le citi și află astfel că ea fusese la el, dar că plecase supărată. Se întristă, părându-i rău că se îmbătase. „E aproape primul *geng* din noapte. Orhideea și slujnica sunt în curtea interioară. Dacă

mă duc eu la ea, o să găsesc portița din colț încuiată.” Se strecură până sub tufele de trandafiri, le scutură bine, dar nu auzi nicio mișcare. Atunci urcă pe o piatră mare, se cățără pe zid și sări de partea cealaltă a lui. Înfuriată că îl găsise beat, Lotus de Aur revenise acasă și se aruncase pe pat, îmbrăcată. Bărbatul nu întâlni pe nimeni în curte. Cele două slujnice se culcaseră. Păși în vârful picioarelor până la intrare și constată că ușa nu fusese închisă. Se furișă înăuntru. Prin fereastră, razele lunii se strecurau până la patul pe care Lotus zăcea nemângâiată. Văzând-o în ce hal de tristețe era, bărbatul îi șopti vorbe dulci, însă ea nu-i răspunse.

— Nu fi supărată pe mine! îi grăi el. M-au luat Cui și niște prieteni tocmai la Wuli Yuan. Am tras cu arcul, am chefuit cu toții și m-am cam amețit. Când ai venit la mine, nici nu te-am simțit. Sunt vinovat, știu! Sunt vinovat!

Ea urmă ca și mai înainte să nu-l bage în seamă. Speriat, el îi căzu în genunchi, repetând de câteva ori la rând cele rostite de prima oară. Femeia îl lovi cu dosul palmei peste față.

— Ticălosule, îl ocărî, ține-ți gura că te aud slugile! Știu că ai pe altcineva și că nu-ți mai pasă de mine! De ce nu fugi la ea?

— Am fost la țară cu Cui și m-am înapoiat amețit! Apoi, am adormit buștean și nu te-am simțit. Trezindu-mă și dând cu ochii de poezie, am alergat la tine. La cine altcineva ai fi gândit să merg?

— Încetează cu minciunile, ticălosule! îl opri ea. Oricât de lunecos ai fi, acum nu-mi mai scapi din mână! Ai fost cu Cui și te-ai întors beat, nu? Acul ăsta de unde îl ai?

— L-am cules din grădină, acum două-trei zile.

— Oh, mai faci și pe neștiutorul? În grădină, zici? Du-te și mai culege unul și te cred. Acul ăsta e al sorei Meng a treia, curvișțina aia, îl cunosc dintr-o mie. De altfel, are chiar numele ei gravat, pe mine mă amăgești tu? Când am fost plecată, te-a chemat la ea în cameră, ați ospătat împreună și pe urmă v-ați făcut de cap. Tot nu vrei să zici că e așa? Dacă nu te-ai înhăitat cu ea, ce caută acul de păr la tine? I-ai turnat tot ce știi despre mine, de-aia mai înainte mi-a râs în nas! Așadar, tu-mi erai la mijloc. Ei, bine, de azi încolo tu ești tu și eu sunt eu. Te rog să-ți iei tălpășița, coajă de mazăre!

Jingji se jură pe toți sfinții și se porni să bocească:

— Dacă eu, Jingji, am avut cât de puțin de-a face cu ea, să crăp fără să apuc să împlinesc treizeci de ani și să-mi găsesc mormântul pe dealul răsăritean! Să-mi apară furuncule mari cât un bol de supă și la fiecare trei-cinci ani să bolesc de gălbinare! Supa să nu-mi fie supă de mi-o fi foame, iar apa să nu-mi fie apă când voi fi însetat!

Femeia nu-l crezu.

— Ascultă tu, hoț ticălos ce-mi ești, jurăminte de-astea oamenii le zic la dor de dinți. Sunt încredințată că n-ai nimic la măsele!

Se certară până târziu, apoi el se dezbrăcă și se strecură în pat. Femeia se întoarse cu spatele la el, făcând pe nepăsătoarea. El nu conteni cu surioară în sus și surioară în jos, dar ea nici că se îmbună, lovindu-l cu palma peste obraz. Bărbatul se supără și nu mai cuteză să scoată un cuvânt. Noaptea se scurse în zadar și în zori el se temu să nu dea slujnicele peste el, așa că sări zidul și plecă la fel cum venise.

Capitolul LXXXIII

Văzându-l că trece zidul înapoi, Lotus de Aur își simți inima grea de păreri de rău. În ziua aceea, cădea mijlocul lunii a șaptea și doamna Luna se duse la Templul Nobilei Xue, să ardă de Sărbătoarea Morților, figurine din hârtie, pentru sufletul lui Ximen Qing. Lotus de Aur și celelalte o conduseră până la poartă. Pavilion de Jad, Lebăda de Nea și Orhideea se retraseră în curtea interioară și numai Lotus rămase în urmă. La poarta a doua, în fața salonului, îl întâlni pe Chen, care scosese niște veșminte puse la amanetat. Lotus de Aur îl reținu, grăindu-i:

— Ieri ți-am spus câteva cuvinte și înțeleg că te-ai supărat, de vreme ce ai plecat de cu zori. Oare ai încheiat-o într-adevăr cu mine?

— Mai și vorbești, venerabilă doamnă? N-am avut somn toată noaptea și m-ai fiert de mă minunez că n-am murit! Uită-te, mi se mai văd urmele palmelor tale pe față!

— Dacă n-ai nimic cu ea, ticălosule, de ce ți-a fost frică și ai gonit așa, aiurea?

— Se luminase de ziuă! Dacă mai stăteam, mă putea zări careva. Ce am eu cu femeia aia?

— Dacă ăsta e adevărul curat, vino diseară să descurcăm lucrurile!

— N-am închis ochii toată noaptea! se plânse el. O să încerc să dorm peste zi!

— Dacă nu-mi vii, nu-mi mai trebuiești! îi aruncă ea și se îndepărtă.

El duse lucrurile la prăvălie, apoi se întoarse și se culcă, dormind până spre seară, când se grăbi să se îmbrace, spre a porni spre casa lui Lotus de Aur. Cerul se acoperise cu nori negri și începu să plouă.

> În curtea goală plouă pe-nserat,
> Pe palmieri, cu zgomot înfundat.

„Ce vreme păcătoasă! șopti el pentru sine. Ea vrea să limpezim neînțelegerile pe îndelete, la lumina lămpii, și uite că s-a pus pe ploaie! Ce noroc blestemat!” Așteptă și iar așteptă, neliniștit. La primul ceas din noapte, apa se prăvălea de pe acoperiș în puhoaie. Pricepând că nu erau semne ca ploaia să înceteze, el își acoperi umerii

cu un covoraș roșu. Doamna Luna se înapoiase de la templu și Orhideea și slujnica plecaseră amândouă în locuința principală. El închise ușa casei și pătrunse în grădină prin poarta din colțul apusean. Știind că el se va înfățișa negreșit, Lotus îi ceruse lui Prunișor de Primăvară s-o îmbete pe Crizantema și s-o facă să se culce de îndată. Chen se strecură cu ușurință în casă. Ferestrele erau întredeschise și lampa dată mare. Se așezară la masa încărcată cu bunătăți.

— Dacă nu ai nicio legătură cu ea, cum de ți-a picat acul ei în mână? deschise vorba femeia.

— L-am găsit după tufele de trandafiri din grădină! Dacă te mint, să mor pe loc! se jură bărbatul.

— Dacă-i așa, n-ai decât să-l ții! Eu n-am nevoie de el. Dar ai grijă să nu pierzi cumva săculețul cu parfum pe care ți l-am dăruit!

Băură ce băură și petrecură ca bărbat și nevastă, fără nicio oprelițe.

Din odaia alăturată, Crizantema de Toamnă deslușI voci și i se păru una dintre ele a fi de bărbat. Cine putea fi? Pe la cântatul cocoșilor, se sculă din pat să se ușureze și auzi clar deschizându-se ușa camerei lui Lotus. Luna lumina slab prin ploaia care încă nu contenise. Ea iscodi prin fereastră și văzu că iese din casă un bărbat cu un covoraș roșu pe umeri. Omul aducea foarte bine cu Chen Jingji. „Carevasăzică, el e ăla ce vine și doarme noapte de noapte cu stăpâna”, își zise ea. „Io-te la ea! Face pe cuvioasa și curata, dară se culcă fără s-o știe nimeni cu ginere-său!” În zori, merse la bucătărie și îi împărtăși lui Jad Mic ce descoperise. Slujnica aceasta se avea bine cu Prunișor de Primăvară căreia degrabă îi spuse cele aflate.

— Crizantema de Toamnă mi-a zis că stăpână-ta se ține cu ginerele Chen. Ieri a dormit la voi și n-a plecat decât în zori. Doamna Orhideea și slujnica lor au rămas la noi peste noapte.

Prunișor îi atrase stăpânei luarea-aminte.

— Altoiți-o puțin, stăpână, să nu mai umble cu bârfe, că vă bagă în mormânt!

Lotus de Aur se înfurie rău, chemă slujnica și o puse să îngenuncheze înaintea ei.

— Ți-am zis să fierbi orezul și ai spart oala! De când nu te-am mai atins, ai mâncărimi undeva! strigă și înșfăcă un ciomag, trăgându-i cu putere pe spinare treizeci de lovituri. Slujnica țipă ca înjunghiată, cu grumazul numai o rană.

— Bățeți-o zdravăn, stăpână! o întărâtă Prunișor de Primăvară. Cu cât ați scărpinat-o, abia dacă i-ați făcut puțin bine. Chemați o slugă s-o ardă cum se cuvine peste pielea goală, să vedem atunci dacă îi e sau nu frică! Așa, cu câteva ciomege, acolo doar să vă aflați în treabă, ați tulburat un pic apa! Parcă v-ați fi jucat, credeți că așa i-ați băgat mințile în cap și nemernica v-a luat frica? O slugă nu se cade să sufle o

vorbuliță nici în casă și nici în afara casei!

— Cine a suflat ceva? îndrăzni să nege Crizantema.

— Mai ai și neobrăzarea să minți, slugă ce ești în stare să-ți nimicești stăpâna! Să nu mai scoți un cuvânt! strigă Lotus de Aur.

Crizantema de Toamnă se retrase în bucătărie. Pentru că:

Dobori cu evantaiul un micuț țânțar,
Cu gura poți răpune om și armăsar.

De Sărbătoarea Mijlocului Toamnei, Lotus de Aur îi dăduse întâlnire noaptea lui Chen, ca să petreacă împreună și să admire luna plină. Jucară șahul țestoasei împreună cu Prunișor de Primăvară. Se duseseră la culcare târziu și nu se sculară decât la ora ceaiului. Faptul acesta le pricinui o mulțime de necazuri. Crizantema de Toamnă dădu peste ei și se repezi în curtea interioară să-i spună doamnei Luna. Stăpână principală se pieptăna și Jad Mic era în ușă. Crizantema o trase de mânecă.

— Ginerele noastru iar a dormit cu stăpâna-mea toată noaptea, zise. Abia s-au sculat. Când ți-am grăit data trecută, mi-a tras o bătaie soră cu moartea. Acum i-am văzut la lumina mare a zilei și uite că n-am mințit atunci, cum nu mint nici acum. O rog pe stăpână să vină să-i vadă.

— Slugoi cu ochii zgâiți, vrei cu tot dinadinsul să-ți vâri stăpâna în mormânt! o certă Jad Mic. Pleacă de-aici. Stăpâna abia își face părul.

— Ce-aveți acolo? întrebă doamna Luna.

Jad Mic trebui să spună ceva și rosti:

— Stăpână a cincea a mânat-o pe Crizantema de Toamnă să vă cheme că ar avea o vorbă cu dumneavoastră.

Cu acestea, Jad Mic își închise gura. Doamna Luna se pieptănă și porni cu pași înceți la Lotus. Ajunsă în față, pe când se apropia de ușa casei acesteia, ea fu zărită de Prunișor de Primăvară, care, val-vârtej, își înștiință stăpâna. Lotus de Aur și Chen Jingji erau încă în pat și aflând de sosirea stăpânei principale se speriară și în graba aceea îl înfășurară pe bărbat în cuverturile patului, ascunzându-l cu totul. Apoi stăpâna îi ceru slujnicii să suie o măsuță mică pe pat, iar ea luă o floare din perle, prefăcându-se că pregătește o podoabă. Doamna Luna intră în cameră și se așeză.

— Soră a cincea, zise, încă n-ai ieșit din dormitor? Mă miram ce făceai și când colo tu îți lucrai perlele pentru păr. Ea luă în mână podoaba din perle, cercetând-o. E într-adevăr minunată. În mijloc văd că are o floare de susan, pe cele două părți marginile sunt drepte și jur-împrejur stau albine pe flori de crizanteme și iată și inimioare îmbinate. E foarte frumoasă! Să-mi faci și mie una!

La vorba plăcută și liniștită a doamnei Luna, inima femeii nu mai

bubui să-i spargă pieptul. Lotus îi porunci lui Prunișor de Primăvară să vină cu niște ceai. Doamna Luna bău și plecă, spunându-i:

— Soră a cincea, gătește-ți părul și vino în spate!

— Îndată, făgădui ea.

După ce stăpâna casei fu departe, ea se repezi și-l scoase pe Jingji din așternuturi, ajutându-l să se strecoare din casă. Prunișor de Primăvară asudase deopotrivă cu ea.

— Sora cea mare n-a trecut niciodată pe la mine, fără un lucru anume, se minună Lotus. Ce a apucat-o în dimineața aceasta?

— Trebuie să fie la mijloc iar limbuția sclavei noastre! ghici slujnica.

Mai târziu, Jad Mic dădu pe la ele și le spuse ce se întâmplase.

Doamna Luna nu se încrezuse în cuvintele Crizantemei de Toamnă, însă pe de altă parte o știa pe Lotus de Aur tânără și bine făcută. Rămăsese de mult fără bărbat și avea poftele trupului nesățioase. Dacă era să fie vreo legătură rușinoasă între zidurile locuinței lor, se putea afla și străinii atât așteptau! Apoi, nu-i convenea să o dea afară din casă pe Orhideea, pe care o iubea, cu toate că îi era fiică vitregă. Atunci îi mută pe Chen și pe Orhideea în camerele pe care le avusese Delicata, deoarece acestea erau lângă ea, în curtea interioară. Și numai când Fu se înapoia acasă îi îngăduia ginerelui să rămână peste noapte la prăvălie. Când era să meargă după ierburi de leac, acesta n-o mai putea face decât însoțit de Dai An. Porțile și ușile fură ferecate, iar slugile nu mai puteau să plece orișiunde după bunul lor plac, astfel înstăpânindu-se în toată gospodăria o rânduială dură. În felul acesta, iubirea pătimașă dintre Lotus de Aur și Jingji își găsi opreliști de netrecut. Într-adevăr, plăcerile din lumea aceasta ajung să se izbească de piedici crescute până la cer, așa cum vremii frumoase nu-i e dat să dureze oricât! Poemul acesta stă mărturie:

> De multe, ori, pe Yu Zheng, Tian Yi a vizitat-o,
> Trei munți nu-s să se vadă, marea e adâncă;
> Prin porțile din spate-ai coborât sub ape
> Și astfel de-o apuci ți-e drumeția lungă.

Trecuse mai bine de o lună de când Pan Lotus de Aur fusese dată în vileag de către Crizantema de Toamnă și în tot acest timp ea nu se mai întâlnise cu Chen Jingji. O apăsa singurătatea grea a fiecărei zile. Stătea singură și înghețată dincolo de draperia brodată, uitându-se deznădăjduită la pereții vopsiți ai camerei. Se îmbolnăvi de foc mare la inimă și se moleși într-atât că, fără puteri fiind, i se făcu lehamite să se mai pudreze. Mânca puțin și sorbea din când în când câte o gură de ceai, astfel că slăbi de-i ajunse cingătoarea mult prea largă. În fiecare zi zăcea ore în șir în pat, fără să se mai ridice de acolo.

— Stăpână, gândurile astea de prisos nu duc nicăieri, îi zise Prunișor de Primăvară. Ieri stăpâna cea mare le-a oprit la ea pe măicuțe și diseară or să-i citească din scripturi. Asta înseamnă că vor închide poarta devreme. Am să mă fac că am nevoie de paie pentru o pernă și o apuc spre grajduri, dar în fapt am să mă strecor în prăvălie și-am să-i șoptesc lui să vină. Ce spuneți de asta?

— Soră bună, cheamă-l de ai cât de cât milă de mine! N-am să te uit niciodată și o să-ți răsplătesc bunătatea!

— Ce vorbe îți ies din gură, stăpână? Suntem amândouă ca una. Stăpânul e mort și dacă mâine o luăm în jos, mă țin cu dragă inimă de dumneavoastră, să fim tot pe un loc!

— Ai inimă bună, asta e! Și mă bucură că ești alături de mine!

Seara, Lotus se duse în cameră la doamna Luna, apoi se plânse că nu s-ar simți bine și se întoarse la ea, ca o cicadă scăpată din găoace. Doamna Luna încuie de îndată porțile și goni slugile, să poată asculta predicile călugărițelor.

— Soră bună, se rugă Lotus de Aur de Prunișor, mergi degrabă și adu-mi-l!

— Lăsați-mă întâi s-o îmbăt bine pe sclava aia a noastră și s-o bag în bucătărie, glăsui slujnica.

Ea încălzi două boluri de băutură, i le dădu Crizantemei de Toamnă și o zori să treacă în bucătărie. Apoi luă un paner și o porni în față. Umplu coșul cu paie și se strecură până la prăvălie, strigând cu voce scăzută.

Vânzătorul Fu plecase acasă și Jingji ședea de unul singur pe pat. Deodată auzi că cineva îl cheamă și își dădu seama după glas că era Prunișor de Primăvară. Sări iute, deschise ușa și o întâmpină zâmbitor:

— Firește că domnișoara era! zise el. Intră, sunt singur. Prunișor de Primăvară se furișă înăuntru și întrebă de slugi.

— Dai An și Ping An sunt la prăvălia de doctorii. Sunt numai eu aici, părăsit și năpăstuit.

— Stăpâna nu mai rabdă de dorul tău. Ce fel de om oi fi, grăi, să lași să treacă atât amar de zile fără să treci pe la ea. Gândește că nu-ți mai pasă de ea, de vreme ce ai altă stăpână, pe aproape!

— Nici vorbă! se împotrivi el. Din ziua aceea în care am fugit de la voi cu frica în sân și de când mama ține cu strășnicie porțile și ușile ferecate, nu îndrăznesc să fac nicio mișcare.

— Din pricina ta stăpâna e tristă rău, n-are poftă de nimic și abia de se atinge de mâncare. Astăzi stăpâna cea mare a poftit-o să asculte la niște predici, dar ce, de astea îi ardea ei? A venit degrabă înapoi acasă. Nu-i e inima decât la tine și m-a mânat să i te aduc fără zăbavă!

— Sunt mișcat de iubirea stăpânei tale și nu pot să nu-i răspund pe potrivă. Ia-o înainte. Eu gătesc aici treaba și te urmez.

Chen deschise un dulap și alese o batistă și o pereche de scobitori

din argint. După ce i le dădu slujnicii, o îmbrățișă, apoi o luă de-a binelea în brațe și o întinse pe pat, petrecând cu ea o vreme. Apoi Prunișor se zori cu panerul său spre casă.

— Ginerele sosește repede, stăpână, vesti ea. S-a bucurat când m-a văzut și mi-a dăruit lucrurile astea.

— Fii cu ochii în patru. Poate pica în orice clipă!

Era pe la mijlocul lunii a noua și luna strălucea cu mare tărie pe cer. Chen Jingji trecu mai întâi pe la prăvălia de doctorii și îi porunci lui Ping An să rămână în locul său, la prăvălia de amanetat, spunându-i că pe el îl chemase doamna Luna să le asculte pe călugărițe. Cum poarta din față de la grădină era încuiată, merse la portița de la colțul din spate și după ce pătrunse în curtea lui Lotus de Aur, scutură tufele de trandafiri. Prunișor de Primăvară îi ieși numaidecât în cale, băgându-l în casă. Femeia îl primi în prag, ocărându-l printre zâmbete:

— Ticălosule, viață scurtă ce ești! Om bun ești tu, de n-ai mai dat pe la mine?

— N-aveam cum și-mi era frică să nu fac ceva nechibzuit, care să-ți aducă neplăceri, venerabilă doamnă!

Intrară în cameră, mână în mână. Prunișor de Primăvară închise portița din colț și așternu masa, turnând de băut. Cei doi șezură umăr lângă umăr, iar slujnica înaintea lor. Umplură paharele, îndemându-se unul pe altul, până când obrajii lui Lotus se îmbujorară, iar părul i se răvăși. Căutară un album cu douăzeci și patru de picturi amoroase și încercară să imite plăcerile înfățișate în ele. Cine s-ar fi gândit că, în bucătărie, Crizantema de Toamnă se trezise chiar atunci în toiul nopții, având nevoie să se ușureze. Dar când să deschidă ea ușa, firește că nu putu, fiind zăvorâtă pe partea cealaltă. Își strecură cu dibăcie mâna și în cele din urmă reuși să tragă zăvorul. În curtea, în care luna lumina ca ziua, slujnica se apropie tiptil de fereastra camerei stăpânei. Rămase împietrită la cele ce-i văzură ochii și își zise: „Ăștia trei trec de curați că lacrima în ochii altora, iar pe mine mă omoară în bătaie. Acum i-am prins chiar asupra faptului! Mâine, de-o să-i zic stăpânei celei mari, cum are să mă facă iar mincinoasă?” Se mai uită, ca să aibă ce istorisi, la desfrâul lor în trei și se înapoie în bucătărie să se culce. Cei trei căzură răpuși de osteneala zbenguielilor pe la cel de la treilea *geng*. Prunișor de Primăvară nu așteptă să se crape bine de ziuă și se sculă, îndreptându-se spre bucătărie. Găsind ușa desferecată, o luă la rost pe Crizantema.

— Mai întrebi? se răți aceasta. Aveam și eu nevoile mele, ce, vroiai să le dau drumul în casă?

— Vai, sclavă ticăloasă! N-ai văzut olița de noapte lângă tine?

— N-am văzut-o.

Slujnicele se certară îndelung. Între timp, Jingji se sculă și alergă în față, iar Lotus de Aur vru să știe care era pricina harței celor două.

Prunișor de Primăvară își lămuri stăpână că Crizantema trăsese zăvorul ușii de la bucătărie și că ieșise în curte. Din nou o cuprinseră toate furiile pe femeie și vru să o snopească iar în bătaie pe fată, însă aceasta se strecurase deja spre casa Doamnei Luna.

— Slugă în stare să-ți omori cu zile stăpâna! Blestemato! o ocărî stăpâna cea mare. Mai înainte mi te-ai înfățișat, scornind că ginerele Chen a dormit la stăpână-ta și că să vin să văd chiar eu. Am fost și pe stăpână am găsit-o în fața oglinzii, făcându-și o podoabă din perle, iar el nici vorbă să fie acolo! Pe urmă ginerele a apărut din cu totul altă parte a casei. Spune, cum să mă iau după o sclavă ca tine? El e bărbat în toată firea, n-o să-mi zici mie că l-a ascuns ca pe o acadea! De ce ții morțiș să-mi arunci cu praf în ochi? Dacă lucrul ăsta de rușine se întinde, lumea n-o să afle adevărul cum că umbli să-i aduci moartea stăpânei tale, auzi tu? Și neștiind să dea la o parte minciuna, o să spună că Ximen Qing și-a făcut mendrele cu tot felul de femei și la scurtă vreme după ce a răposat, nevestele lui și-au ridicat poalele-n cap! Ba până la urmă o să-mi aud cine știe ce bârfe și despre fiul meu!

Voi s-o pedepsească, însă Crizantema o luă la fugă înfricoșată și nu mai cuteză să sufle un cuvânt înaintea stăpânei casei. Aflând că doamna Luna o certase pe slujnică și nu-i dăduse crezare, Lotus de Aur se liniști, prinzând și mai mult curaj. Dar când asemenea zvonuri ajunseră la urechile Orhideei, ea nu se lăsă cu una, cu două și își iscodi bărbatul.

— Asculți la blestemățiile sclavei ăleia! zise Chen Jingji. Ieri am dormit în prăvălie, când să fi fost eu în grădină? Și pe urmă nu știi că porțile sunt încuiate?

— Eu nu vreau să despic cu tine firul în patru, tâlhar bun de nimic! i-o tăie femeia. Dacă mai aud ceva despre voi doi și mama tot va spune că nu este așa, să lipsești din ochii mei și să te duci învârtindute din casa asta!

— Dacă sunt cu greșeală, până la urmă va ieși adevărul la lumină! răspunse el. Nu apleca urechea la flecărelile răutăcioase ale altora. După cum vezi, mama nu crede nici ea.

— Bine-ar fi să spui adevărul! încheie Orhideea.

Și iată:

Cine să știe că bărbatul are
Ca fulgul penei inima ușoară,
Atunci când pradă favoritei nazuri,
Se-ncurcă prin mătăsuri ce-l omoară.

Capitolul LXXXIV

Într-o zi, doamna Luna îl chemă la ea pe fratele său cel mare să se sfătuiască în privința plecării sale pe muntele Tai, deoarece, pe când Ximen Qing trăgea să moară, ea se jurase sa ardă tămâie la templul de acolo.

— Dacă vrei să mergi, vin și eu cu tine, hotărî Wu cel mare.

Pregătiră ofrande, santal, lumânări, bani și lucruri din hârtie, stabilind ca Dai An și Lai An să-i întovărășască. Închiriară trei cai pentru bărbați și o lectică pentru doamna Luna. La plecare, stăpâna le adună la ea pe Meng Pavilion de Jad, pe Pan Lotus de Aur, pe Sun Lebădă de Nea și pe Orhideea și le vorbi:

— Aveți grijă de casă, iar împreună cu Abundența și cu slujnicele, fiți cu luare-aminte la Xiaoge. Încuiați devreme porțile din spate și nu vă duceți nicăieri de acasă. Apoi, întorcându-se spre Chen Jingji spuse: Nu părăsi gospodăria și veghează intrarea principală, împreună cu Fu. La sfârșitul lunii, sunt înapoi.

În dimineața zilei de cincisprezece, arse hârtie în semn de închinare spre slava cerurilor, iar seara își luă rămas bun de la tăblița lui Ximen Qing, apoi întinse o masă și ospătă și bău cu celelalte neveste. Încuie ușile odăilor unde avea în păstrare bunuri și cheile i le încredință lui Jad Mic. A doua zi, la cel de al cincilea *geng*, doamna Luna și cei trei bărbați ieșiră pe poartă. Era toamna târziu, vremea se răcise rău și zilele se scurtaseră. Făceau două popasuri pe zi și abia înaintau câte șaizeci-șaptezeci de *li*, pentru ca în scăpătatul soarelui să tragă pe la vreun han sau pe la vreo casă de țăran, iar a doua zi să o pornească din nou la cale. Nori groși, întunecoși acopereau fără contenire cerul și gâștele sălbatice păreau înghețate, triste. Copacii desfrunziți și priveliștile mohorâte aveau în ele ceva de înmormântare. Dar să lăsăm vorba și să spunem că în câteva zile au ajuns în Taianzhou. Le fu dat să vadă Munții Tai[111], cei mai renumiți din lume, înfipți adânc în pământ și cu piscul străpungând până în inima cerului. Ei se aflau la hotarele dintre vechile state Qi și Lu și erau înconjurați, parcă, de un aer și el pur și sfânt. Wu cel mare, văzând că se lasă noaptea, căută un han și a doua zi de cu zori porniră să urce pe munte, spre Templul Culmea Semeață[112]. Clădit pe o latură a muntelui, templul fusese venerat în toate împărățiile și generații după generații închinaseră sacrificii aici, fiind socotit cel dintâi dintre locurile sfinte.

> Zece mii de oameni au trecut prin Templul de azur,
> Patru mări se-așternă să-l proslăvească pe-mpăratul pur.

Wu o conduse pe doamna Luna la templu. Ea arse santal în palatul central și se închină în fața statuilor sfinte. Un călugăr taoist dădu

citire rugii ei, apoi ea arse bani de hârtie pe cele două coridoare și se înfruptă din bucate de post. Apoi merse cu unchiul Wu până sus, în vârf, urcând pe patruzeci și nouă de poteci șerpuitoare și cățărându-se printre liane și vrejuri. Palatul de aur al Venerabilei Doamne[113] se zărea undeva, sus, în inima văzduhului, împresurat de nori și până la el mai aveau de străbătut patruzeci-cincizeci de *li*. Vântul și norii, ploaia și tunetele rămăseseră în urmă, sub ei. Părăsiseră Templul Culmea Semeață pe la ora dragonului și abia la ora maimuței dădură de Palatul zeiței, străjuit la intrare de o pancartă purpurie pe care erau caligrafiate cu aur trei cuvinte: „Palatul Apusului Azuriu”. Pătrunseră înăuntru și rămaseră înmărmuriți, cu ochii țintă la neasemuita statuie a zeiței, turnată în aur.

Pe cap încolăciți în păr nouă dragoni,
Pe trup cămașa-n curgerea-i de aur;
Jad verde, cingătoare peste straiul lung,
Jad alb cel sceptru-n mână-i pus de faur.
Precum sămânța lotusului al ei chip,
Ochii-i ca vii răsfrâng pare-se norii;
În roșul aurului buzele-i cuminți,
Un trup de nea curat, proaspăt ca zorii.
Ar fi Regina Mamă lângă lac de Jad,
Ori Chang E, din palatul său din lună,
Prea greu e s-o înfățișezi în viul grai,
Minunăția nimeni să i-o spună.

Doamna Luna bătu mătănii în fața statuii. Un preot taoist stătea în preajma ei. Era un bărbat la vreo patruzeci de ani, scund, cu barba lungă, despicată în trei smocuri. Purta o robă purpurie și o bonetă prinsă cu un ac. Încălțările lui aveau ca broderie rotocoalele norilor. El făcu un pas înainte, citi ruga Doamnei Luna, apoi aprinseră amândoi santal într-un vas de aur, arseră bani și obiecte din hârtie. Un novice fu chemat să primească ofrandele. Călugărul acesta ce oficiase pentru doamna Luna nu era însă un om câtuși de puțin cinstit. Era primul discipol al starețului de la Templul Culmea Semeață și se numea Shi Bocai, însă toată viața sa nu alergase decât după bani și după femei, ținându-se tot de cele lumești. Apoi, el se mai afla în legătură și cu banditul Yin Tianxi, cumnatul magistratului local Gao Lian, care făptuia tot felul de treburi necurate chiar la cele două temple de pe muntele sfânt, având la porunca sa numeroși oameni, toți înarmați până în dinți cu arcuri și săgeți, folosindu-se și de șoimi și de câini. Ei le jefuiau mai cu seamă pe femeile venite să se roage și nimeni nu îndrăznea să facă vreo plângere împotriva lor. Călugărul Shi Bocai le îngăduia să-și pună la cale tâlhăriile în acest palat, ba el

însuși întindea curse femeilor, se culca apoi cu ele și după aceea i le trecea căpeteniei de hoți să facă la fel și să le jefuiască. Văzând-o pe doamna Luna atât de atrăgătoare și pe deasupra și în doliu, își zise că ea trebuia să aparțină unei familii bogate și că era o pradă ușoară, fiind însoțită doar de un bărbat cu părul cărunt și de doi copilandri. Așadar, urmărindu-și planurile, el veni înaintea noilor vizitatori, le făcu o reverență adâncă, mulțumind pentru ofrande și îi invită pe femeie și pe însoțitorul ei cărunt să bea un ceai.

— Sunteți foarte binevoitor, mulțumi Wu cel mare, dar ne grăbim să ne înapoiem la poalele muntelui.

— Oh, aveți vreme, stărui călugărul și îi pofti în chilia sa. Îi conduse într-o cameră mare, cu pereții albi și curați ca zăpada. În mijlocul încăperii se afla un divan cu o draperie brodată cu flori de susan, terminată cu ciucuri galbeni. Deasupra unei mese, lângă perete, era agățat un tablou înfățișându-l pe Tong Pin jucându-se cu Bujor Alb. În stânga și în dreapta se aflau două rulouri cu înscrisurile: „În adierea dulce mânecile dansează ca niște cocori” și „Sub luna strălucitoare, el grăiește despre cărțile sfinte”.

Bocai vru să știe cine îi sunt musafirii.

— Mă numesc Wu. Dumneaiei este sora mea și a bătut cale până aici ca să ardă santal pentru soțul său răposat. Dar nu dorim să vă necăjim.

— De vreme ce sunteți rude, veți putea sta împreună pe locul de onoare, le spuse gazda și ceru unui novice să aducă niște ceai.

Călugărul avea doi novici sub porunca sa, pe Guo Shonqing[114] și Guo Shonli[115], tineri de vreo șaisprezece ani, chipeși amândoi. Purtau pălării de mătase neagră și robe lungi, încălțări ușoare și ciorapi albi. Umblau parfumați de-i amețeau pe cei din jurul lor. Îi omeneau pe vizitatori cu ceai, apă, le așterneau mese bogate cu mâncăruri și băuturi, iar peste noapte oaspeții își făceau plăcerile cu ei, omorându-și astfel și timpul. În câteva clipe, Shonqing și Shonli întinseră masa, umplându-o cu bucate din legume, nemaipomenit de gustoase, și cu pesmeți, oferindu-le mesenilor câte o ceașcă de ceai, preparat cu apă de izvor. După ce sorbiră ceaiul, li se turnă mesenilor băutură în cupe de argint cu ambră și băieții aduseră noi platouri cu pui, gâscă, rață și pește. Cum zări băutura, doamna Luna hotărî să se ridice și îl chemă pe Dai An, care scoase dintr-o cutie lăcuită în roșu un material și doi *liang* de aur alb, oferindu-le starețului în semn de mulțumire.

— Nu vrem să vă supărăm, cuviosia voastră, îl rugă Wu cel mare, însă acestea sunt daruri de nimic. Vă suntem foarte îndatorați și, lăsați, nu vă chinuiți pentru noi cu bucatele și băutura. Se înserează și noi vrem să ajungem mai curând jos.

Shi Bocai se grăbi să le răspundă.

— Măruntul taoist pe care-l aveți în față e lipsit de merite și numai

prin bunătatea patroanei acestui templu slujesc aici. Trăim din pomenile ce ni le fac oamenii și, dacă nu-i ospătăm frumos pe aceștia, la ce ne-ar fi buni banii? Astăzi v-am oferit masa cea mai săracă și cu toate acestea mi-ați făcut cadouri rare, punându-mă în situația de a nu ști dacă să le primesc sau nu!

După mai multe rugăminți din partea oaspeților, el porunci să fie luate darurile.

— Atunci aveți bunătatea și mai zăboviți. Sorbiți trei păhărele și îngăduiți-i astfel umilului călugăr să vă arate puțină iubire!

Wu nu mai avu încotro și rămaseră la masă.

Peste încă puțin, li se serviră mâncărurile calde.

— Băutura asta nu-mi place, îi grăi Shi unui novice. Deschide vasul trimis ieri de prefectul Xu, cu licoare aromată cu floarea de mentă, să guste Excelența Sa Wu!

Novicele îl ascultă, încălzi băutură într-un alt ibric, umplu un pahar și i-l întinse doamnei Luna cu mâinile amândouă. Ea nu cuteză să-l ia.

— Sora mea nu bea de când se știe, glăsui Wu.

— După o călătorie atât de ostenitoare, prin vânt și ploaie, credeți că are să vă facă vreun rău? Gustați măcar, o îndemnă Shi, turnându-i jumătate de cupă. Apoi umplu un alt pahar spunând: Excelență Wu, vă pricepeți la alcooluri. Ce părere aveți?

Wu luă o gură și i se păru foarte parfumat și cu gust foarte plăcut.

— E o băutură bună, o lăudă el.

— Mi-a trimis-o prefectul din Qingzhou, Excelență. Venerabila sa soție, fiica și domnișorii vin an de an să aducă ofrande și să se întremeze cu aerul curat de aici. Am devenit prieteni buni. Pe băiatul fiicei lui l-am pus sub protecția Venerabilei Doamne. Ei mă socotesc om simplu, inimos și deschis la fire și de aceea mă stimează și mă iubesc. Anul acesta Palatul a luat jumătate din veniturile noastre, însă Excelența Sa Xu a scris să mi se lase totul ca mai înainte. Iată, avem bani să cumpărăm mirodenii Venerabilei Doamne și din rest ne întreținem oaspeții.

Dai An, Ping An și cărătorii de lectici își găsiră loc pe undeva prin spate și mâncară pe săturate, bucate gătite cu carne, apoi supă și plăcinte. După câteva pahare, Wu dădu să se ridice.

— Soarele stă să apună, îl opri Bocai. Seara nu se coboară de pe munte. De ce nu vă odihniți o noapte aici și să porniți la drum mâine? Ar fi mult mai bine pentru dumneavoastră.

— Avem lucrurile la han și mi-e teamă să nu se piardă. Călugărul râse.

— Pentru ce vă faceți gânduri rele? Nu e nici cea mai mică primejdie! Aflând că sunteți oaspeții mei, cei de la han n-or să se atingă de nimic. Eu pun de îndată mâna pe ei și îi predau magistratului.

Cuvintele acestea îl liniștiră pe Wu. Gazda umplu cupele mari. Simțind tăria băuturii, Wu cel mare se prefăcu a merge să se schimbe și se duse în spatele templului, bucurându-se de minunăția locurilor. Doamna Luna, frântă de oboseala urcușului, se lungi pe pat. Atunci Shi Bocai ieși, închizând ușa în urma sa.

Nici nu se întinsese bine femeia și auzi un glas. Pe o ușă de hârtie[116], din dosul patului, se strecură înăuntru un om. Să fi avut vreo treizeci de ani, era roșiatic la față și burtos. Purta robă purpurie și bonetă neagră. Omul o prinse pe doamna Luna în brațe.

— Învățăcelul vostru este Yin Tianxi, cumnatul magistratului Gao, vorbi bărbatul. De multă vreme îmi este cunoscută frumusețea neasemuită și noblețea doamnei. Astăzi v-am văzut și sunt fericit. Făceți-mi voia și acest învățăcel nici mort n-o să vă uite!

El se lăsă greu asupra trupului femeii, încercând cu forța să o aibă. Ea se sperie și strigă, zbătându-se să se elibereze.

— Cum îndrăznești să te legi de o doamnă de neam nobil, aici, la templu, într-o lume a tihnei și a purității? Ce caută aici bandiții?

Tânărul nu o lăsă, îngenunchind:

— Nu strigați, doamnă! Fie-vă milă!

Doamna Luna țipă cât putu, cerând ajutor. Recunoscându-i vocea, Dai An și Ping An alergară într-un suflet în sala din spate, la Wu.

— Veniți iute, unchiule! Stăpâna se luptă cu cineva la dânsa în cameră.

Wu sosi la camera unde se afla ea din câțiva pași, izbi ușa cu putere, dar aceasta nu se deschise.

— Vai, să pângăriți o femeie cuviincioasă într-un loc al tihnei și al purității! țipă doamna Luna.

— Sunt aici, surioară, nu mai striga! o liniști el, apucând o bucată mare de piatră și sfărâmând ușa.

Văzând că vine cineva, Yiu îi dădu drumul femeii și făcu nevăzut pe acolo pe unde intrase.

— Unde e, surioară? întrebă Wu, năpustindu-se în cameră.

— A dispărut prin dosul patului.

Wu îl căută pe călugărul taoist Shi, însă acesta nu mai apăru, mânând un novice să facă față furtunii. Clocotind de mânie, Wu le porunci slugilor să strice ușile și ferestrele templului și o conduse pe Doamna Luna afară. Ea urcă în lectică și o porniră spre poalele muntelui chiar în amurg. Coborâră fără răgaz la vreme de noapte și ajunseră foarte târziu la han, unde povestiră ce li se întâmplase.

— Nu vă puneți rău cu Yiu, îi povățuiră rugători oamenii. E cumnatul magistratului și după ce plecați ne nenorocește!

Wu cel mare le mai dădu un argint, își luă bagajele, o aranjă pe Doamna Luna în lectică și părăsiră hanul în mare grabă. Înfuriat peste măsură, în fruntea a douăzeci-treizeci de pierde-vară, Yin Tianxi se luă

după ei. Numai că Wu și ai săi merseră întins la drum, fără popasuri, și pe la cel de al patrulea *geng* ajunseră într-o vale largă. Înaintea lor, printre copaci, sclipea o lumină. Se repeziră într-acolo și dădură de o peșteră în care un bătrân călugăr budist murmura psalmi.

— Am fost la templu să ardem santal, venerabile învățător, și suntem urmăriți de oameni răi, i se împărtăși Wu. Prin întuneric am rătăcit calea. Ne-ați putea spune unde ne aflăm și încotro s-o apucăm spre Qinghe?

— Suntem în partea de răsărit a muntelui, glăsui sihastrul. Peștera asta se cheamă Peștera din zăpadă. Mie mi se zice Sfântul de la peșteră, iar numele meu religios e Pu Jing. De treizeci de ani pustnicesc în locul ăsta. Aveți noroc că ați dat peste mine. Rămâneți aici. Muntele e plin de lupi, de tigri și de șacali. Plecați mâine pe zi. Drumul spre Qinghe e pe-aproape.

— Mă tem că ne prind aici, rosti Wu.

Sihastrul se uită la el.

— Nu vă faceți griji. Au făcut calea-ntoarsă!

Întrebă cine este femeia.

— Dânsa e sora mea, văduva lui Ximen Qing și a ținut să aducă ofrande pentru sufletul răposatului. Ne-ați salvat viețile și nu vă vom uita nicicând!

Restul de noapte și-l petrecură în peșteră. A doua zi, doamna Luna îi oferi sihastrului un material. El nu vru să-l primească, spunând:

— Călugărul acesta sărman vrea să-și facă un discipol din unul dintre fii voștri.

— Sora mea are un singur fiu, e unicul moștenitor. Dacă ar mai avea unul, vi l-ar da.

— E atât de mic! zise doamna Luna. Nici n-a împlinit anul. Cum să vi-l dau?

— Dacă vă învoiți, eu nu-l doresc astăzi. Mi-l dați peste cinsprezece ani.

Doamna Luna se gândi că avea să vadă ce va face abia peste cinsprezece ani, fapt pentru care îi răspunse în doi peri. Apoi își luară rămas bun de la sihastru și o apucară pe drumul spre Qinghe.

Capitolul LXXXV

Lotus de Aur și Chen Jingji alergau unul după altul, precum găina și cocoșul. Într-una din zile, Lotus își simți capul greu, sprâncenele i se pleoștiseră și văzu că burta i se mărise. Căzu pe gânduri, mohorâtă, fără niciun chef de mâncare.

— Sclava ta are ceva să-ți spună, îi vorbi ea până la urmă bărbatului, chemându-l în camera sa. De vreo două zile abia pot să-mi țin ochii deschiși: îmi crește burta și simt ceva mișcând înlăuntrul ei.

Poftă de mâncare n-am și trupul parcă mi s-a îngreunat. Pe când trăia stăpânul, i-am cerut măicuței Xue să-mi aducă leacuri din casa copilului nou-născut. Le-am luat, dar degeaba, că n-a fost să fie nimic. Ei, astăzi el s-a dus, m-am avut cu tine de câteva ori și iată-mă cu prunc! Din luna a treia, când m-am curățat de sânge ultima oară și până azi, sunt șase luni, atât are copilul din mine. Cât am râs de altele în starea asta și na, că a căzut beleaua și pe capul meu! Încetează să mai visezi frumos! Până să se întoarcă soacră-ta, fă rost de ceva să iau să omor pruncul, să mă scap de el. Altfel, dacă îl aduc pe lume, n-o să mai am curajul să ridic privirea în fața nimănui!

— Noi ținem tot felul de doctorii în prăvălie, dar nu știu care ar fi bune pentru tine și nici cum să le amestec, răspunse el. Dar fi pe pace, nu te îngrijora. Doctorul Hu de pe Strada Mare e priceput în bolile femeiești. O să mă duc la el, îi cer o rețetă și o să lepezi.

— Fratele meu bun, dă-i zor și scapă-mi viața! îi șopti ea.

Chen înveli trei *qian* de argint și o porni cu ei drept la Hu. Îl găsi acasă. Doctorul îi ieși în întâmpinare, îl salută și știind că e ruda lui Ximen, îl pofti să ia loc.

— Nu v-am văzut de mult. Cu ce vă pot fi de folos?

— N-aș vrea să vă stingheresc prea mult, zise Chen și scoase argintul. Aș avea nevoie de prescripțiile pentru lepădat un prunc. Vă rămân îndatorat!

— Între pământ și cer nașterile sunt temeiul vieții, răspunse doctorul. Nouă din zece vin la mine după leacuri pentru a prinde și a întări sarcina, dumneavoastră de ce vreți contrariul? N-am! N-am!

Văzându-l îndărătnic, Jingji mai adăugă doi *qian*.

— Nu vă luați după alții. Fiecare după trebuințele sale. Tânăra femeie pentru care vă cer leacurile nu poate păstra sarcina.

— Vă voi da flori albe lucitoare, rosti doctorul Hu, luând banii. Să le ia și cât ar bate cale de cinci *li* are să scape de copil.

Doctorul îi dădu două doze. Chen Jingji se înclină și se întoarse acasă, înmânându-i-le femeii. Seara, ea fierse ierburile și bău licoarea. Îndată o apucară dureri mari de pântece. Se urcă în pat și o puse pe Prunișor de Primăvară să o apese ușor pe burtă. Curios se arătă faptul că ieși afară numaidecât și lepădă fătul. Spunând că cursese din ea, o mână pe Crizantema de Toamnă să învăluie găleata cu scurgerea aceea, în hârtie și s-o deșerte în latrină. A doua zi, curățitorii latrinei dădură peste un prunc grăsuț, alb. Cu adevărat se zice: Lucrurile bune nu trec dincolo de ușa casei, pe când cele rele ajung la o mie de *li* depărtare! În câteva zile, toată suflarea familiei lui Ximen știa că Lotus de Aur făcuse un copil cu ginerele.

Doamna Luna fu înapoi prin luna a zecea, toată călătoria durând două săptămâni, iar ai casei o primiră de parcă ar fi pogorât din cer. Ea se duse și aprinse mai întâi santal zeităților cerului și pământului,

apoi înaintea tăbliței lui Ximen Qing. După aceea istorisi lui Pavilion de Jad și celorlalte ce i se întâmplase la templu, plângând de supărare și ciudă. Încheind, slugile casei i se înfățișară. Doica sosi cu Xiaoge. Mama și copilul se aflau iarăși împreună. În urmă, după ce arse și niște ofrande de hârtie, doamna Luna îi puse fratelui său masa și îl lăsă să plece. Seara, ea petrecu împreună cu celelalte femei ale casei. A doua zi fu doborâtă de oboseala drumului și de spaima prin care trecuse. O durea tot trupul și zăcu două sau trei zile. Crizantema de Toamnă auzise și ea de cele ce se mai petrecuseră între Lotus și Chen Jingji și ardea de nerăbdare să-i pârască stăpânei principale. Merse în curtea interioară, însă Jad Mic o ocărî și o trase de urechi.

— Să-mi pleci de-aici, sclavă ticăloasă! îi strigă. Stăpâna mea e venită de la drum greu, nici nu se simte bine, zace la pat, și tu ai de gând s-o omori de tot!

Crizantema își înghiți furia și se întoarse.

Într-o zi, cei doi îndrăgostiți se întâlniră iarăși. Chen Jingji sosise să caute niște lucruri amanetate și femeia îl urmă la catul de sus, iubindu-se acolo. Pe dată, Crizantema de Toamnă, se repezi și o chemă pe Doamna Luna.

— Sclava voastră v-a atras luarea-aminte de două-trei ori, stăpână, dar nu mi-ați dat crezare. Când ați lipsit, ăștia doi s-au tot culcat împreună și ea a și lepădat un prunc mort. El, ea și Prunișor de Primăvară se au ca într-o familie cu un bărbat la două neveste. Acum Lotus și ginerele sunt în magazia de sus. Ca să nu ziceți că vorbesc în dodii, haideți cu mine, să aruncați o privire!

Doamna Luna alergă într-un suflet. Ei încă nu coborâseră, iar Prunișor, zărind-o pe stăpâna cea mare, sui iute la cat.

— E de rău, vine stăpâna! strigă.

Ei se pierdură, neștiind ce să facă. Cum nu era pe acolo nicio ascunzătoare, Jingji înșfăcă niște straie de amanetat și coborî cu ele în brațe. Întâlnindu-l, soacra îi aruncă mai multe vorbe:

— Fiul meu, n-ai deloc ținere de minte. Ți-am poruncit odată ceva. Ce cauți aici?

— Așteaptă clienții și n-aveam pe cine să mân, răspunse el.

— Nu te-am învățat eu să chemi un copil-slugă să-ți aducă orișice poftești? De ce ai intrat iar în casa unei văduane? Ce-mi faci? Tu n-ai pic de rușine?

Chen Jingji se îndepărtă cum putu mai repede. Femeia nu îndrăzni multă vreme să apară, iar când ieși își primi și ea porția.

— Soră a cincea, de azi s-o termini cu această rușine! Tu, ca și mine, ești văduvă! Acum, de când nu mai avem bărbat, e altfel! Până și ulcelele și vasele au urechi! De ce te încurci cu slugoiul ăsta, să te bârfească rudele și servitorii în spate? Sunt niște vorbe: Un bărbat fără caracter este ca fierul care nu mai are tărie, iar femeia fără caracter se

lasă moale ca mierea! De ești om drept și te porți cuviincios, treburile merg și fără să poruncești, dar atunci când te-ai pătat, poți porunci oricât, că nimeni nu te mai ascultă! De-ai fi tu cinstită, cine ar zice un lucru de rău de tine? Sluga asta a ta mi te-a pârât nu o dată, dar n-am luat-o în seamă. Astăzi văd însă cu propriii mei ochi și nu pot să nu cred. Să nu zici că nu ți-am spus, stăpânește-te, să ținem bunul renume al bărbatului nostru. Uite, cum mi s-a întâmplat mie la templu. De eram una care să-și facă de cap, nu m-aș fi înapoiat!

De rușine, Lotus de Aur ajunse cu fața brăzdată de dungi albe și roșii.

— Ardeam santal și el și-a căutat straiele de care avea trebuință. Cine i-a grăit măcar un cuvânt? rosti.

Doamna Luna se retrase la ea.

Seara, Orhideea își luă la ocări bărbatul:

— Ticălosule, mai ai obrazul să o ții una și bună că nu e adevărat? Ce-o să mai spui acum, când ați fost dați în vileag amândoi? Nimic, firește că nimic! Bine v-ar ședea băgați laolaltă în aceeași oală! Târfa aia care mi-a furat bărbatul făcea în fața mea pe femeia cinstită, auzi, scârba! E ca o cărămidă scoasă din latrină, plină de putoare, dar ținându-se tare! Întotdeauna s-a crezut fără seamăn și nimeni nu i-a ajuns la nas! Gândești că o să mai apuci să te înfrupți din blidul meu?

— Gura, curvo, doar nu mănânc de la tine, am venit aici cu averea tatei! o repezi el și ieși, furios.

De atunci, Chen Jingji își petrecea mai toată vremea la prăvălie și nu trecea în curtea interioară decât cu treburi bine stabilite. În privința unui lucru sau a altuia, îi mâna pe Dai An sau pe Ping An după ele. Chiar masa de prânz o lua în prăvălie, făcându-l pe Fu Ming să râvnească la bucatele lui și să alerge în stradă să-și cumpere tăiței. După cum e zicala:

> Când dragonul și tigrul se bat
> Căpriorul îndură neapărat!

Toate porțile și ușile se închideau încă pe lumina zilei, iar dragostea dintre Pan Lotus de Aur și Chen Jingji cunoscu iarăși opreliști. Într-o casă care era a familiei Chen, trăia încă fratele mamei lui Jingji, Zhang din garda civilă, și acesta, retras fiind din slujbă, trândăvea acasă ziua întreagă. Chen Jingji își luă obiceiul să se ducă pe la el, iar doamna Luna nu avu nimic împotrivă. Trecuse o lună de când Lotus și iubitul ei nu se mai văzuseră. Femeia era tot singură și o zi îi părea cât trei toamne lungi, iar o seară cât jumătate din vară. Cum să se închidă în casa goală și tristă? Îi era neînchipuit de greu să dea ochii cu Chen Jingji și să-i trimită vești, prin cineva, neputându-se încrede în nimeni. Pe de altă parte, tânărul bărbat nu mai avea cum să

pătrundă până la ea.

Apoi, într-o bună zi, el o zări pe tușa Xue trecând prin fața porții și se gândi pe dată să-i trimită prin ea lui Lotus o hârtie, pe care să scrie ce greu îi era fără ea și cât o iubea, cu toată ființa sa. De cum i se ivi prilejul, se prefăcu a se duce să strângă niște datorii, încălecă un măgar și o porni spre casa bătrânei.

— Ești acasă, Mamă Xue? întrebă, împingând apărătoarea ușii.

Băiatul acesteia, Xue Ji, împreună cu nevasta sa, Jin, stăteau pe cuptor, hrănându-și copilul. Două slujnice, care așteptau să fie vândute, ieșiră să vadă cine o caută pe bătrână.

— Cine e? întrebară.

— Eu, răspunse Chen. Mama Xue e acasă?

— Vă rog să intrați, tinere domn, îl invită Jin. Mama e plecată să schimbe niște podoabe și să adune argint de pe la datornici. Ce treburi vă mână încoace? Pot trimite după ea.

Pe dată i se aduse un ceai, iar tușa Xue apăru și ea. Îl salută, făcându-i plecăciuni.

— Ce vânt vă aduce pe la noi, tinere domn? și își strigă nora să vină cu un ceai.

— Abia a băut, îi zise femeia.

— Așa e omul, vine la nevoie, începu el. Eu mă am de multă vreme cu doamna a cincea. Mai acum în urmă, sluga Crizantema de Toamnă s-a băgat între noi și din pricina ei ne aflăm despărțiți. Doamna cea mare și a mea nu mă au la inimă și sunt cu toți cu ochii pe mine. Să trăim sfârșiți unul de dorul celuilalt nu e cu putință; n-avem nici cum să ne trimitem o vorbă. De-aia ți-am călcat pragul, să-i duci lui Lotus câteva rânduri din partea mea, măcar atât.

Cum sfârși de vorbit, el scoase din mâneca robei un *liang* de argint, cerându-i să-l primească, să-și cumpere ceai de el. Spusele lui o făcură pe bătrână să-și pocnească palmele și să izbucnească în râs.

— Cine a mai pomenit ca ginerele să se țină cu soacră-sa? Unde, cerule, să se întâmple una ca asta? Cum ai izbutit să pui mâna pe ea, tinere domn?

— Lasă râsul, tușă Xue! o opri el. Am aici o epistolă pentru ea, fă bine și du-i-o!

Ea o luă.

— N-am dat pe acolo s-o văz pe stăpână principală după ce s-a înapoiat de la munte, grăi. O să mă reped până la ea.

— Aștept vești cât mai degrabă.

— O să vă caut la prăvălie și vă pun în palmă răspunsul.

Cu aceasta, Chen încălecă măgarul și o porni acasă.

A doua zi, tușa Xue își luă coșul cu flori și se duse la doamna Luna. Rămase cu ea o vreme, de acolo trecu pe la Pavilion de Jad și apoi pe la Lotus de Aur. Aceasta tocmai lua masa cu Prunișor de Primăvară,

care se străduia să-i alunge mâhnirea:

— Stăpână, nu vă lăsați pradă amărăciunii! Adevăr ori minciună, lăsați lumea să vorbească! Stăpânul nu mai e, iar stăpână principală are un fiu. Ce vă rămâne de făcut? Gândiți că ei, uneia, îi e ușor să ia seama la treburile dumneavoastră? Hai, prindeți nițică inimă. De s-ar prăbuși cerul și tot e să se găsească un viteaz să-l pună la loc! Cât suntem în viață, să ne bucurăm de ea pe cât putem. Grăind așa, slujnica destupă un vas și turnă într-o cupă. Gustați băutura asta caldă, stăpână, o îndemnă, și ea o să vă împrăștie năduful din inimă. Apoi, văzând în curte doi câini împerecheați, urmă: Până și animalele știu ce-i aia viață, atunci ce mai zice lumea despre noi, oamenii? Nu pentru plăceri trăim?

Pe când beau, pică tușa Xue, care bătu o mătanie înaintea lui Lotus de Aur și-i făcu o reverență lui Prunișor de Primăvară.

— Nu vă plictisiți! zise, râzând și, zărind și ea câinii, urmă: Că bine se trăiește în casa asta! Când îi priviți, nu vă ușurați sufletul?

— Ce vânt te aduce tocmai azi? întrebă Lotus, rugând-o pe babă să stea jos.

— Nu știu cum mi se întâmplă, dar n-am pic de vreme. Uite, de când s-a întors stăpâna cea mare și n-am fost în stare să vin s-o văd! Abia acum am fost pe la ea. Am dat și pe la doamna a treia; a cumpărat o pereche de flori de podoabă și o panglică mare, verde. Are suflet bun, mi-a plătit opt *qian* pe ele. Numai doamna Lebăda mi-a luat încă de prin luna a opta două podoabe de cap de doi *qian* și nu m-am ales cu ăștia nici până-n ziua de azi. Ciudată femeie! Dar de ce nu v-am văzut în curtea interioară?

— De vreo două zile nu mă simt în apele mele, nici nu-mi vine să ies de aici, glăsui Lotus de Aur.

Prunișor de Primăvară încălzise băutura și i-o întinse într-o cupă tușei Xue, care făcu o reverență, mulțumindu-i:

— Am băut de cum am intrat în casa asta.

— Bea, că o să nești un copil zdravăn, glumi Lotus.

— Pentru mine e prea târziu. Noră-mea a făcut unul acum două luni. Trebuie să vă fie greu fără stăpânul.

— Ce să mai zic! se agață de asta Lotus. Ne ciocnim de fel și fel de necazuri. N-o să te mint, adevărul e că în casa asta sunt prea mulți palavragii. Chiar sora cea mare e cu totul alta de când a născut. Noi, nevestele, nu ne mai ținem apropiate ca înainte. Cum îți spuneam, nu m-ai găsit la ea nu pentru că nu mi-e bine, dar adevărul e că m-am certat cu ea.

— Totul se trage de la Crizantema de Toamnă, sluga noastră, se amestecă Prunișor. I-a împuiat capul stăpânei celei mari cu o groază de minciuni, împroșcându-mă cu noroi și pe mine. Câtă zarvă!

— E slugă de-a casei, cum să-și bestelească stăpâna? se minună

bătrâna. De la cei vechi, se zice că ăl de-a îmbrăcat haine de slugă, stă lângă stâlpul negru[117]. Zău că nu se face!

— Ia vezi de ea, să nu tragă cu urechea! îi ceru Lotus de Aur lui Prunișor de Primăvară să ia seama.

— E în bucătărie, alege orez, grăi slujnica. Sluga asta prăpădită nu știe decât să adune vorbe cât mai multe și să le trâmbițeze altora.

— Dacă nu e nimeni, v-aș șopti ceva, stăpână, începu baba. Ieri, domnul Chen a fost pe la mine și mi s-a împărtășit cum că a păcătuit cu propria sa mamă și că stăpână cea mare l-a boscorodit și că nu i se mai îngăduie să umble după lucruri pe aicea; mi-a mai zis că nevasta îl ține înfometat, de a ajuns să mănâce pe la unul Zhang, unchi după mamă. E păcat ca stăpâna casei nu se încrede în chiar ginere-său și că se ia după o slugă! Domnul Chen nu v-a văzut de multișor și s-a rugat de mine să vin aici, să vă spun că vă are în inimă. De vreme ce stăpânul e mort, zicea că ar trebui să dați totul pe față. De ce v-ați teme? Când ardem santal, ne-o fi nouă frică de prea mult fum, dar e musai să-i dăm foc și cu asta gata!

Baba scoase din mânecă biletul de la Chen Jingji, care era scris pe forma ritmică „Încălțările roșii, brodate”.

Sorei a cincea, de la Jingji:
Foc demonic,
Pielea, carnea-mi arde,
Dincolo de gât îmi trece apa de la Podu-Albastru;
Iute la plăceri în doi ne facem parte
Umple vântul sudul;
Molipsit e cel ce s-a scăldat,
Să-mplinim în totul bucuria,
Nu de altceva,
Dar este fapt aflat.

Lotus de Aur o citi și o vârî în mânecă.

— Vrea să-i duc ceva sau așterneți-i câteva vorbe, să îmi dea crezare că v-am văzut! îi ceru baba Xue.

Femeia o lăsă pe Prunișor de Primăvară să stea cu bătrâna și ea trecu în casă. Se întoarse cu o batistă albă și cu un inel de aur. Pe batistă caligrafie un poem, arătându-și prin el dragostea.

— Dă-i-le, spuse, și să aibă răbdare! Dacă o să mai meargă să prânzească la unchiul Zhang, omul poate face scandal că nepotu-său muncește pentru socru, dar se înfruptă de la el, ca și cum nouă ne-ar lipsi hrana! Să ia bani din prăvălie și să mănânce laolaltă cu vânzătorul. Și să dea și pe acasă, că altfel înseamnă că le-a luat frica femeilor ălora.

— Așa o să-i zic! o încredință bătrână.

Femeia o dărui cu cinci *qian* de argint. Tușa Xue plecă, îl căută pe Chen la prăvălie, retrăgându-se cu el într-un colț liniștit.

— Stăpâna te învață să lași frica și să vii acasă ca și mai înainte. Unchiul Zhang o să se supere că îl sărăcești, iar lumea are să ia seama și o să se mire, îi spuse ea, înmânându-i darurile. Apoi îi puse sub ochi banii primiți, zicându-i: Mi i-a dat doamna. Io cred că lucrurile or să se aleagă bine pentru voi și vă arăt banii ăștia fiindcă atunci când o să vă spună de ei, io să ies cu fața curată.

— Tușă Xue, te-am obosit tare! glăsui el și îi făcu o plecăciune.

Ea se îndepărtă și apoi se întoarse:

— Era să uit un lucru, șopti. Când să plec din curtea voastră, stăpâna cea mare a zorit-o pe Broderia Primăverii după mine, că să-i aflu un cumpărător pentru Prunișor de Primăvară, fiindcă și-a făcut și ea de cap cu dumneavoastră, sub ochii stăpâne-si.

— Ia-o la tine, tușă Xue. O să vin să discut eu cu ea.

Baba plecă și în aceeași seară reveni să o ia pe Prunișor de Primăvară.

— Am cumpărat-o pe șaisprezece *liang* de argint și cer pe ea tot pe atâta, spuse Doamna Luna și o mână pe Jad Mic după slujnică: Să-și strângă lucrurile. Va ieși de aici cu ce are pe ea, straiele să le lase în casă!

Tușa Xue merse în față și i se înfățișă lui Lotus de Aur.

— Doamna cea mare m-a mânat s-o iau pe Prunișor de Primăvară, fiindcă și-a făcut de cap sub ochii dumneavoastră. La preț nu s-a tocmit, vrea cât a dat pe ea.

Lotus simți cum ochii i se împăienjenesc și vreme îndelungată nu fu în stare să rostească un cuvânt.

— Tușă Xue, spuse plângând, vezi și mata ce viață amară avem de când bărbatul s-a dus? Să-mi smulgă slujnica de lângă mine! N-are inimă și dacă ea s-a ales cu un băiat, socotește că pe noi ne poate azvârli în noroi! Copilul Vazei s-a prăpădit la un an și jumătate! Mulți nu scapă de vărsat și ea și-a săltat inima până la soare și nici măcar nu știe vrerea cerurilor!

— Stăpânul s-a folosit de Prunișor? vru Xue să știe.

— S-a folosit de ea, bine ai zis! întări Lotus. O avea la inimă, de-ar fi fost parcă ruptă din el. De rostea ea una, el credea zece, vroia un lucru și el o dăruia înzecit! Nici pe noi, nevestele lui, nu ne avea la inimă atât! Dacă ea îi cerea să tragă zece lovituri unui copil-slugă, el n-ar fi îndrăznit să-i ardă aceluia numai cinci!

— I-auzi! Atunci stăpâna cea mare greșește. Dacă bărbatul casei a trăit cu ea, nu poate s-o lase să plece doar cu ce are pe ea. Or să râdă vecinii!

— Așa a zis? se minună Lotus de Aur.

— A pus-o pe Jad Mic să ia aminte să nu plece cu vreo haină!

Auzindu-le, Prunișor de Primăvară nu lăsă să-i curgă o lacrimă.

— De ce plângeți, stăpână? Nu vă frângeți inima la plecarea mea. O să vă îmbolnăviți și nimeni n-o să vă poarte de grijă! Plec fără nimic și ce-i cu asta? Din vechime se spune că un bărbat adevărat nu mănâncă ce-i aruncă alții, iar o femeie în puteri nu își ia la purtare straiele de la nuntă!

Chiar în clipa aceea intră Jad Mic.

— Stăpână a cincea, vorbi ea, nu o luați în seamă pe stăpâna cea mare că nu e în apele sale. Prunișor v-a slujit cu credință. Aduceți lada lui Prunișor și alegeți-i câteva veșminte, să i le ia tușa Xue, așa, ca amintire!

— Ai suflet bun, fată! îi zise Lotus de Aur.

— Stăpână, cine e sigur că nu pățește nicicând nimic rău? grăi Jad Mic. Pe pământ, oamenii sunt ca niște greieri. Până și vulpea se mâhnește când dă peste un iepure mort. Ființele se ajută între ele!

Deschiseră lada slujnicii și-i puseră într-o legătură batistele și podoabele care erau ale ei. Lotus de Aur îi dădu de la ea două veșminte din cele mai bune și niște încălțări. Apoi o mai dărui cu câteva ace de păr și inele. Jad Mic își smulse și ea din păr două ace, făcându-i-le cadou lui Prunișor de Primăvară. Celelalte lucruri, perlele, podoabele de păr și straiele brodate i le duse Doamnei Luna. Prunișor își luă rămas bun de la Lotus de Aur. Jad Mic o conduse cu ochii scăldați în lacrimi. În drum spre poartă, Lotus se gândi ca slujnica să li se înfățișeze pentru ultima oară spre a se despărți cuviincios de doamna Luna și de celelalte femei, dar Jad Mic clătină din mână în semn că nu. Prunișor de Primăvară mergea drept în urma tușei Xue, fără să întoarcă măcar capul. Lotus de Aur și Jad Mic o însoțiră până la poartă, apoi sluga se înapoie în curtea interioară, înștiințându-și stăpâna că Prunișor de Primăvară le părăsise casa doar cu ce avea pe ea și că toate lucrurile rămăseseră în casă.

Lotus de Aur se retrase în locuința sa. În mod obișnuit i se împărtășea slujnicei sale iubite, iar acum aceasta nu se mai afla lângă ea. Pierdută în camera rece, singură și părăsită, fără să vrea, prinse deznădăjduită să bocească.

Capitolul LXXXVI

Chiar a doua zi, după masa de dimineață, Chen Jingji plecă din nou călare pe măgar, pasămite să ia bani de pe la datornici, dar în fapt merse întins la tușa Xue. Bătrâna era acasă și îl pofti înăuntru. Jingji legă calul și intră. Pe dată i se puse în față un ceai.

— Cu ce v-aș fi de folos, tinere? se prefăcu baba neștiutoare.

— Treceam pe aici după treburi, minți el. Slujnica e aici?

— Da, încă nu i-am găsit stăpân.

— Vreau s-o văd. Am ceva să-i spun, ceru el.

— Preabunule domn, ieri stăpâna casei mi-a zis pricina pentru care o vinde și n-am voie să vă las laolaltă. Încă nu vă luarăți picioarele la spinare? Acuși m-aștept să pice vreo slugă de acasă și dăm de mare bucluc, de n-o să mai pot pune piciorul pe acolo!

Zâmbitor, Chen scoase un argint.

— Ia-ți o ceașcă de ceai cu ăsta. Altădată o să-ți dau mai mult.

Tușa Xue făcu ochii mari.

— Preabunule domn, deocamdată n-am trebuință de bani. Țineți-l bine și mi-l dați cu alt prilej! Uite ce-aș vrea. Mai an am amanetat două capete de pernă înflorate. A cam trecut un an și cu dobândă cu tot ar fi să facă vreo opt *qian*. Le mai aveți?

— E lesne ce îmi ceri, primi el. Mâine le ai.

Tușa Xue îl invită în camerele din interior, unde se afla Prunișor de Primăvară. Îi spuse norei sale, Jin, să gătească ceva, iar ea dădu fuga după plăcinte, băutură și carne.

Văzându-l pe Chen Jingji, Prunișor de Primăvară îi vorbi:

— Frate, ce fel de om sunteți? Până și un gâde nu ne-ar fi adus în starea în care ne aflăm acum, eu și stăpâna!

— Surioară, dacă tu ai plecat de acolo, nici eu nu mai stau în casa lor. Nevastă-mea nici ea nu știe ce vrea și până la urmă fiecare o să-și urmeze drumul său. Cere-i tușei Xue să-ți găsească un bărbat bun. O legumă culeasă n-o mai poți pune înapoi! Eu o să mă reped în Dongjing, la tata, și când o să mă înapoiez, o las pe Orhideea și le pretind lăzile părintești cu care am venit la ei!

Nu peste multă vreme, baba se întoarse cu o mulțime de bunătăți, așternu o masă și cei doi se așezară la ea, înfruptându-se după placul inimii. Tușa Xue li se alătură și din vorbă în vorbă, ajunseră la purtarea câinească a doamnei Luna. După ce băură pe cât doriră, baba îi zise noră-si să meargă de acolo cu copilul și să-i lase pe cei doi tineri singuri. Mai apoi, temându-se ca nu cumva doamna Luna să trimită pe cineva să o urmărească, grăbi plecarea lui Chen Jingji.

Peste vreo două zile, el îi dărui slujnicei două batiste și două perechi de pantaloni, iar babei îi aduse lucrurile făgăduite și-i întinse bani să cumpere alcool. Pe când chefuia el mai bine cu Prunișor de Primăvară, Lai An apăru în poarta casei să afle dacă tușa Xue găsise vreun cumpărător. Zărind în curte calul ginerelui Chen, sluga fugi acasă și-i grăi stăpânei sale:

— Ginerele vostru era acolo.

Furioasă, doamna Luna mână pe altcineva s-o cheme pe bătrână și când ea i se înfățișă, o ocărî tare:

— Ți-am dat slujnica să-i găsești stăpân și tu amâi de pe o zi pe alta și îi aduci bărbați, să te alegi cu bani de pe urma ei. Dacă nu te crezi în stare de treaba asta, dă-mi-o înapoi și îi cer Mamei Feng să mi-o

vândă! Dar pe tine să nu te mai prind pe aici!

Tușa Xue o ascultă liniștită și apoi își dădu drumul, că doar avea gură de codoașă:

— Cerule, of, cerule! Nu mă învinuiți pe degeaba, venerabilă doamnă! Cum ați gândi că-mi pun pe fugă, cu bățul în mână, bruma de noroc? De vreme ce mi-ați dat-o mie, cum să nu o vând? Ieri am luat-o după mine pe la două-trei case, dar n-a fost să fac nimic. Dumneavoastră vreți tot prețul ăla de la început și eu n-am de unde atât.

— Sluga mi-a zis că ginerele meu petrecea cu ea la tine în casă.

— Vai de mine și de mine, ce scorneală blestemată! izbucni baba. De acu' un an amanetasem două capete de pernă și astăzi dânsul a fost la mine, e adevărat, dar numai cât mi-a dat lucrurile, că banii i-a primit înainte. Am vrut să-i dau un ceai și nici n-a gustat măcar din el, că a plecat în mare grabă. Când să mai intre în casă și să se așeze la băut? Mult mă mai minunez ce minciuni vă îndrugă slugile!

Doamna Luna nu mai rosti nimic, apoi oftă:

— Nu m-ar mira să-i fi dat ghes inima!

— Da' ce, sunt prunc de trei ani, să nu-mi dau seama de greutatea lucrurilor? se arătă baba jignită. El nici că a stat, stăpână. Mi-a dat pernele și dus a fost, fără ca măcar să bea o gură de ceai. Când să se vadă cu slujnica? Înainte de a-mi arunca în cap asemenea fapte grozave, cumpăniți adevărul, venerabilă doamnă! Da' io-te cum se face că Zhou, comandantul, ar dori-o ca să-i facă o odraslă să i se urmeze spița, dar nu dă pe ea decât doisprezece *liang*. Aș mai scoate de la el încă un *liang*, dar nu mai mult. El a văzut-o pe la unele petreceri, aici în casă, și o place ca femeie și cum cântă. Mai mult nu dă și n-o să luăm de la nimeni cât cereți, că nu mai e fată mare!

Doamna Luna primi.

A doua zi, pețitoarea o găti pe Prunișor de Primăvară și o duse acasă la comandant. Fata era bine pudrată și sulemenită, părul negru ca norii îi era prins sub o tiară încărcată de perle și de pietre de jad. Îmbrăcase o robă din brocart roșu și o fustă de mătase albastru deschis. Încălțările îi erau mici și ascuțite la vârf. Comandantului Zhou i se păru minunată, așa cum era ea, nici prea înaltă și nici prea scundă și la chip mai îmbujorată și cu pielea mai albă ca niciodată. Încântat peste măsură, el îi oferi tușei Xue un calup de cincizeci de *liang* de argint. Femeia duse argintul acasă, tăie treisprezece *liang* din el, înființându-se cu ei la doamna Luna. Luase cu ea încă un argint, spunând:

— Excelența Sa a fost tare mulțumit și m-a dăruit cu acest argint al bucuriei. Venerabila doamnă nu dă nimic?

Doamna Luna nu avu încotro și puse să i se cântărească cinci *qian*, astfel că pețitoarea câștigase din mai nimic treizeci și șapte de arginți

și jumătate. Dar așa sunt peștitoarele, nouă din zece trăiesc din cele ce jupoaie de pe alții.

Cum Prunișor de Primăvară fusese vândută, iar la Lotus de Aur nu mai putea pătrunde, fiindcă doamna Luna ținea totul sub cheie și zăvor, iar seara se îngrijea chiar ea să pună lacăt la porțile din față și din spate, Chen Jingji era răpus.

Tulburat la culme, se certase de câteva ori cu Orhideea, făcând-o târfă la fiecare vorbă.

— Eu sunt ginere aici la voi și nu slugă! se revoltă el.. Ai tăi îmi țin atâtea lăzi pline cu aur și argint! Ești nevasta mea, dar nu-mi ții partea, ci, din contră, îi dai zor că îmi dați de mâncare. Oare mănânc din pomana voastră, eu, unul, nu muncesc?

Femeia se așternu pe plâns.

În luna a unsprezecea, de ziua sa Meng Pavilion de Jad pregăti câteva feluri de bucate, alcool și plăcinte și cu cel mai bun gând îl mână pe Gâscă Sălbatică la prăvălie, să i le dăruiască ginerelui și vânzătorului. Doamna Luna încercă s-o oprească.

— Nu băga în seamă un om de nimic, îi grăi ea. Mai degrabă să n-ai de-a face cu el! Dă-i lui Fu Ming orice, dar numai lui nu.

Pavilion de Jad nu luă aminte la povața ei și îi porunci copilului-slugă să le ducă bunătățurile. Cum ajunse, sluga le înșiră lucrurile pe tejghea. După ce sfârșiră vasul mare, plin, Chen îi zise lui Lai An să le mai aducă de băut.

— Eu unul nu mai beau. Socotesc că ne e prea destul! se împotrivi Fu.

Chen Jingji nici nu vru să audă, stăruind ca Lai An să meargă după alt vas. Sluga plecă greu și se întoarse repede, zicând că nu mai era băutură în casă. Pe jumătate amețit, Chen Jingji îi porunci slugii să se mai ducă o dată, însă omul nu se urni din loc. Când Lai An ieși să mănânce, Chen îl ponegri.

— Sclav ticălos, prea ți-ai luat-o în cap! Gândești că dacă stăpâna-ta nu are ochi să mă vadă, poți și tu să-ți bați joc de mine? Eu sunt ginere în casa asta în care orice îmbucătură numai bine nu mă face să mă simt. Pe când trăia tata, cum de totul mergea, strună?. Acum s-au schimbat și nu le mai trebuiesc! Mama se încrede în orice vorbă a slugilor și pe mine mă nesocotește! Facă ce-o vrea! Am să rabd. Nu mi-e teamă!

— Nu grăiți cu ușurință, ginere, îl sfătui Fu. Dacă nu vă respectă pe dumneavoastră, pe cine altul? Mă gândesc că acolo, în curtea interioară, sunt prinși cu treburi de-ale lor, altfel v-ar fi dat de băut. Că-l înjurați pe Lai An, nu-i nimic, dar pereții au urechi și lumea o să creadă că umblați numai beat!

— Bătrâne vânzător, am băut, dar știu eu ce spun! Mama soacră pleacă urechea la orice vorbă a unor oameni de nimic și nu pune

niciun preț pe mine. Crede că eu îmi bat joc de alții și nu are habar că alții mă iau pe mine în râs! Bine, să zicem că m-am culcat cu toate femeile din casă și face plingere. O să-mi păteze numele, iar eu o să-i las fata și pe urmă mă plâng și eu, aici sau în capitală, că-mi ține lăzile cu aur și argint ale tatei, aduse din Yang Jian. Bun, și ce-o să fie? Îi confiscă averea și-or să scoată la vânzare toată casa, chiar și pe ele! Eu nu caut să prind vreun pește mare, doar tulbur apele, să mai petrec și eu. Dacă-și vede de treabă și se poartă cum se cuvine cu mine, ca înainte vreme, atunci fiecare e mulțumit și stă cuminte la locul său.

Simțind că vorbele lui Chen au un tâlc urât, vânzătorul îi spuse:

— Domnișorule, v-a dat gata băutura și cuvântați fără cap și fără coadă.

— Ascultă, câine bătrân, îl înjură Jingji, holbându-se la el. Ce vrei să spui? Și chiar de-aș fi beat, ce, am băut de la tine? Eu sunt distinsul lor ginere aici și tu ești plătit să muncești. Cum de îndrăznești să te porți urât cu mine? Vezi bine, câine bătrân, ani în șir ai făcut avere pe seama socrului meu, ai mâcat pe săturate și ce-ți zici tu acum? Dacă ai reușit să mă înlături, te-ai ocupa doar tu de afaceri și ai trage pe cât poți mai mult! Mâine o să scriu o acuzație și o să te trezești chemat la *Yamen*!

Fu era un om de ispravă și văzând că lucrurile iau o întorsătură proastă, se îmbrăcă iute și se strecură din prăvălie. Copilul-slugă strânse masa și plecă. Chen Jingji se trânti pe pat și adormi.

Dimineața, vânzătorul îi istorisi plângând doamnei Luna cele ce se întâmplaseră, împărtășindu-i gândul său de a se retrage de la prăvălie.

— Vezi-ți ca și până acum de negoț și nu te uita la unul ca el, îl învață stăpâna. El a tras la noi de teama cârmuirii. Aș vrea să știu și eu ce aur și argint are! A venit cu zestrea domnișoarei și câteva lăzi. Taică-său s-a ascuns în Dongjing și ne era și frică să nu ne pârască vreun nemernic și s-o pățim până la urmă și noi, din pricina lui. Avea pe atunci abia șaisprezece ani și părea un pui de animal hăituit. A crescut aici și tot aici a deprins negustoria, dar acum, că i-au dat aripile, întoarce recunoștința față de noi în ură, nesimțitor la câte am făcut pentru el! Se poartă urât, înșală și puțin îi pasă lui de rațiunea cerească. Să-l păzească cerul! Tu să-ți vezi de treburi ca și până acum și să nu-l iei în seamă. O să ajungă să se facă de rușine chiar singur!

Vânzătorul Fu se liniști și-și văzu de ale sale, dar de acestea nu vom mai vorbi.

Într-o zi se întâmplă ce era de așteptat. La prăvălia de amanetat veniseră mai mulți oameni după lucruri, când Abundența, cu Xiaoge în brațe, îi aduse vânzătorului Fu niște ceai. Ea puse ceainicul pe masă. Copilul, odată pornit pe plâns nu mai înceta. Ca să se grozăvească înaintea mulțimii, Chen zise:

— Fratele meu, liniștește-te și nu mai plânge! Apoi le grăi celor de

față: Copilul ăsta parcă ar fi al meu, că, uite, m-a și ascultat și s-a oprit pe loc din smiorcăit!

Lumea amuți.

— Domnișorule, ți s-o fi părând că ai haz, dar o să te spun stăpânei! îl amenință Abundența.

Jingji ieși de după tejghea și îi trase vreo două picioare.

— N-am voie să vorbesc, inimă de tâlhăroaică? se răsti el. Ei, uite că fac să-ți răsune curul, ca să-l audă și ăștia!

Doica se grăbi s-o ia de-a-n fuga spre casă și nu se opri decât drept în fața doamnei Luna. Stăpâna se pieptăna la oglindă. După ce îi spuse Abundența ce și cum despre ginere, multă vreme ea nu reuși să rostească un cuvânt, apoi se aplecă înainte și căzu fără simțiri la pământ.

Pe munții Jing trufași tocit e întreg jadul,
La Ximen Qing în casă este doar foc și iadul;
Nu mai lucesc comori, pălește orice floare
Și în zadar trec zilele, perechea moare!
Și-ascunde floarea chipul gingaș de mătasă,
Bujorii pe araci, în jos, leneș se lasă;
Nu mai grăiesc tării din camfor nicidecum,
Din mări de miazăzi, Guanyin sosește-acum.
Când vântul primăverii suflă-n larga zare,
Plâng prunișorii așternând petale-amare.

Înspăimântată, Jad Mic îi strigă pe ai casei. O ridicară pe doamna Luna și o așezară pe pat.

Sun Lebădă de Nea se urcă pe pat și îi făcu mișcări de respirație. Îi răsturnară pe gât fiertură de ghimbir. Doamna Luna își reveni târziu și chiar și atunci mai simțea că se sufocă, suflând din greu. Plânse încet, surd. Doica le repetă celor două stăpâne întâmplarea.

— Eu nu i-am zis nimic de rău și el s-a năpustit și mi-a ars două picioare, de era cât pe ce să leșin de durere.

Când ceilalți se retraseră, Lebăda de Nea rămase cu doamna Luna, zicându-i:

— Stăpână, nu vă mai faceți inimă rea, că vă distrugeți. Sluga asta a luat foc din pricină că ați vândut-o pe Prunișor de Primăvară și că nu mai are cum să ajungă în casa lui Pan Lotus de Aur. De-aia a vorbit așa. Hai să încheiem odată cu el, că doar ține fata noastră și ea e acum ca o tarla de pământ gata vândută, nu mai avem ce să-i facem. Se zice că dacă dau de apă, broaștele prind râie. De ce îl mai ținem aici la noi? Mâine îl chemăm aici, îl batem bine și-l azvârlim afară pe poartă. Pe urmă mânăm după Mama Wang să o ia pe curva aia s-o mărite după careva. Când o să scăpăm de cururile astea împuțite, cerul o să

se limpezească și pentru noi. La ce să-i păstrăm la noi? Să ne aducă numai necazuri?

— Bine ai grăit, încuviință soția principală.

A doua zi, după ce mâncă, doamna Luna ascunse la ea șapte-opt slugi, cu ciomege și biciuști în mână, apoi îl puse pe copilul-slugă, Lai An, să-l poftească la ea pe ginere, că ar avea să-i vorbească. După ce el sosi, încuiară poarta care dădea în curtea interioară.

— Îngenunchează și recunoaște-ți vina! îi ceru ea.

Chen Jingi nu se plecă, ci, dimpotrivă, se semeți și mai tare. Furioasă, doamna Luna împreună cu Lebădă de Nea, nevasta lui Lai Xing, Pogon Verde, Zhongqiu, Jad Mic și Broderia Primăverii îl doborâră la pământ și ciomegele și vergelele se abătură asupra lui, lovindu-l care mai de care, luându-l astfel la o scărmăneală zdravănă. Orhideea ieși din încăpere fără să rostească un cuvânt în apărarea bărbatului său. Nemaiștiind cum să le scape din mână, tânărul bărbat își lăsă jos nădragii și sperie femeile, care o rupseră la fugă. Înspăimântată și înveselită totodată, doamna Luna îi strigă:

— Pui de broască țestoasă, fără nimic de laudă pe lumea asta!

El nu-i răspunse, gândind: „Dacă n-o făceam în felul ăsta, mai rămâneam cu viață?” Se ridică și ieși, ținându-și pantalonii cu o mână. Stăpâna casei trimise după el, cerându-i să predea socotelile prăvăliei lui Fu Ming. Abia ținându-se pe picioare, Jingji își strânse lucrurile și, fără nicio reverență, ieși înfuriat pe poarta casei lui Ximen, pornind-o țintă spre unchiul său Zhang. Iată:

Răzbate bucuria inimii și ură,
Nu trec în praf nici mii de ani de-ndură.

Auzind că Chen Jingji fusese ciomăgit și dat afară pe poartă, Pan Lotus de Aur se simți și mai mâhnită și mai deznădăjduită. Într-o zi, urmând sfatul Lebedei de Nea, doamna Luna îl mână pe Dai An după baba Wang. De când fiu-său, Wang Chao, furase o sută de liang de argint de la negustorii pe care îi însoțise până în Huai, baba Wang prinsese ceva cheag și se lăsase de negoțul cu ceaiul. Cumpărase doi catâri, pietre de moară și site și deschisese o moară. Aflând că e chemată la casa Ximen, se îmbrăcă degrabă și plecă, pe drum descusându-l pe Dai An:

— Frățioare, de când nu te-am văzut, ți-oi fi vârât și tu capul în colivie?

— Nu sunt încă însurat, răspunse el.

— Câtă vreme nu mai e stăpânul, cine are trebuință de mine? Că doar n-o fi născut stăpână-ta a cincea și mă vrea pe mine de dădacă?

— Ea n-are copil, are un ginere! Stăpâna cea mare te roagă s-o iei de la noi și s-o măriți.

— Vai de mine, cerule! Păi n-am zis eu că dacă se prăpădește stăpânul, curva asta e greu de păzit? Așa cum câinele nu se dezvață de urâtul obicei de a-și băga nasul în scârnăvie! E vorba de bărbatul fetei ălei mari, Orhideea? Cum îl cheamă?

— Chen. Chen Jingji.

— Da, da, da, îmi aduc aminte! Acu' un an, am venit și l-am rugat pe stăpânul să pună o vorbă bună pentru fratele lui He. La început nu l-am găsit și târfa m-a luat la ea. Nu mi-a dăruit nici măcar un vârf de ac, doar a pus sluga să-mi dea o ceașcă de ceai. Da' și eu, am băut și-am plecat! Credeam că e bine înfiptă acolo și acuși, ia'n auzi și să nu crezi, că pleacă! Ei, ce femeiușcă a naibii, cu copită rea! Eu am măritat-o și nu se cădea să se poarte așa cu mine și de i-aș fi fost numa' străină!

— Stăpâna nu le-a mai putut înghiți cârdășia! Întâi l-a gonit pe el, după ce l-a snopit în bătaie, iar acum te cheamă pe mata, mătușico, s-o duci unde-oi ști!

— A venit în lectică și e musai să plece la fel. Apăi, a venit și cu lăzi cu lucruri și fără doar și poate că și le ia cu ea.

— Aici te învoiești cu stăpâna.

Din vorbă în vorbă, ajunseră și intrară în curtea interioară. Baba Wang se înclină înaintea doamnei Luna și se așeză. Slujnica aduse ceaiul.

— Mătușă Wang, fără necazuri nu te-aș fi pus pe drumuri, începu Doamna Luna și îi povesti cum se întâmplase cu Lotus de Aur. Atunci de-a venit, urmă ea, tu ai adus-o. Un oaspete nu tulbură două gazde și de aceea te-am chemat tot pe tine s-o iei. Ori se mărită, ori îi dai drumul să-și câștige singură traiul. De când al meu nu mai e, nu pot s-o mai țin! Ca să nu spun că la început el a făcut moarte de om pentru ea și a cheltuit cu carul, de parcă ar fi fost toată din argint! O dai pe cât crezi. Bărbatului o să-i țin eu slujbele. Ei, asta e!

— După câte le pricep, nu vreți să vă alegeți cu vreun ban din asta, venerabilă doamnă! Măcar să vă scăpați de belea! Eu o știu bine. Azi e zi prielnică, poate pleca. Și mai e ceva. A venit cu lăzi cu lucruri și în lectică. O să plece la fel.

— Îi dau o ladă cu lucruri, dar lectică nu-i dau.

— Vorbă la supărare, stăpână! se amestecă Jad Mic. Să meargă cineva la o răscruce să ia o lectică, altfel or să ne vadă vecinii și își râd de noi!

Doamna Luna nu zise nimic și îi ceru Broderiei Primăverii s-o poftească pe Lotus de Aur. De cum dădu cu ochii de baba Wang, femeia se repezi spre ea și îi făcu o reverență.

— Strânge repede ce-i al tău. Deschise bătrâna vorba. Stăpâna cea mare mi-a zis să te iau cu mine.

— Bărbatul meu n-a murit de mult; de ce trebuie să plec așa, dintr-

odată? N-am greșit cu nimic!

— Ia nu mai fă tu pe surda! o repezi baba Wang. Din moși-strămoși e vorba că șarpele știe el prea bine ce face când trece printr-o gaură. Apăi, nu e omul mai prost decât el! Lotus de Aur, lasă prostiile! Eu nu mă pricep la rostiri înflorite! De când e lumea lume, rogojinile se rup, iar păstăile care scot întâile capul se strică mai iute. Oamenii au renume, copacii – umbră, iar muștele nu intră decât în ouăle sparte! Mută-ți gândul de la bărbați!

Lotus de Aur înțelese că lucrurile stăteau destul de prost pentru ea și că o să fie silită să părăsească locuința lui Ximen Qing.

— Dacă dai în om, nu-l pocni peste față, zise, și dacă-l blestemi, nu te lega de lipsurile lui. Nu te folosi de puterea pe care o ai de la un timp! Am fost nevastă în casa asta și nu doar o zi. De ce s-o asculți pe o curviștină de slugă? Dacă simțămintele s-au topit, mă dai afară? O să plec, nu-ți face griji, numai să fiți voi în stare să vă păstrați tari până la adânci bătrâneți și să nu ajungeți de râsul lumii!

Lotus de Aur și doamna Luna se certară bine, apoi soția principală merse la Lotus în cameră să-i strângă lucrurile. Îi dădu două lăzi, o masă scundă, patru veșminte, câteva podoabe, cercei, ace de păr și toate încălțările. Pe Crizantema de Toamnă o luă în curtea interioară și casa lui Lotus de Aur o încuie. Lotus se îmbrăcă, se înclină în semn de despărțire înaintea Doamnei Luna și se duse să bocească la tăblița sufletului lui Ximen Qing. De acolo trecu la Meng Pavilion de Jad. Fuseseră surori multă vreme și vărsară amândouă lacrimi, fiindcă urmau să se despartă. Fără s-o știe doamna Luna, Pavilion de Jad îi dărui lui Lotus o pereche de ace din aur, o robă de mătase, verde-albăstruie ca jadul, și o fustă roșie.

— Soră a cincea, cine știe dacă ne-om mai vedea vreodată! Caută-ți un om bun și mergi înainte. Din vechime se zice că de o mie de *li* de-ar fi o rogojină și tot se deșiră! După ce-ți găsești bărbat, trimite-mi vorbă. Când o să plec și eu de aici, o să te vizitez, ca o adevărată soră.

Se despărțiră cu lacrimi în ochi. Când să iasă pe poartă, Jad Mic îi strecură și ea două ace de aur.

— Surioară, te-ai arătat miloasă cu mine!

Baba Wang tocmise cărători pentru lucruri. Numai Pavilion de Jad și Jad Mic o însoțiră pe Lotus de Aur până la poartă. Ea urcă în lectică și se îndepărtă. Într-adevăr:

> Pe lume sunt cu carul treburile-amare,
> Din moarte și din despărțire e greul fără soare.

Acasă la baba Wang, Lotus de Aur dormi cu ea într-o încăpere. Fiul acesteia, Wang Chao, se făcuse de acum bărbat și își ținea părul ridicat în vârful capului, ca un om în toată firea. El nu era încă însurat

și dormea singur, într-o cameră din față. A doua zi, Lotus se găti cu multă grijă ca să arate cât mai frumoasă și stătu când sub fereastră, privind trecătorii, când se așeză pe pat, făcându-și ochii ori cântând la *pipa*. Peste zi, în lipsa bătrânei, se punea la jucat șah cu tânărul. Baba Wang se luă cu treburile sale, plecând dimineața și întorcându-se seara, și nu-i băgă în seamă. În câteva zile, Lotus de Aur se încurcă și cu Wang Chao. Noaptea, aștepta ca baba să adoarmă și se prefăcea că iese afară să se ușureze și de fapt se ducea peste tânăr.

Când Chen Jingji află că Pan Lotus de Aur plecase din casă și că se găsea la bătrâna Wang, apucă două șiraguri de bănuți de aramă și se înființă acolo. Bătrâna se nimeri în poartă, Chen i se închină până la pământ.

— Ce faci, tinere? îl luă ea repede.

— Vă rog să mergem înăuntru. Am ceva să vă spun, îi grăi el.

Baba Wang îl pofti în casă.

— Aș vrea să știu dacă una din doamnele Marelui Mandarin Ximen se află aici, zise el.

— Tu cine ești?

— N-am să te mint, mătușico, râse el. Sunt fratele ei mai mic. Ea e sora mea.

Bătrâna îl măsură de sus și până jos, spunând:

— Nu știam că are un frate! Gândești că pe mine mă amăgești tu? N-oi fi fiind ginerele Chen? Dacă ai venit după muscoaie, n-ai brodit-o!

El râse și scoase șiragurile de la brâu, punându-i-le în față.

— Primiți-le să beți un ceai și lăsați-mă s-o văd. Data viitoare o să vă răsplătesc mai bine.

— Nu-mi grăi mie de răsplată! strigă ea și mai tare la vederea banilor pe care el se învrednicise să-i aducă. Stăpâna cea mare mi-a zis să nu las pe nimeni s-o vadă! Dar hai să vorbim pe față: dacă vrei s-o vezi o dată, îmi dai cinci *liang* de argint. Pentru două vederi, pretind zece arginți! De o vrei de nevastă, îmi dai o sută de *liang* și pe deasupra zece pentru ostenelile mele de peițitoare. Mie nu-mi plac palavrele; cu bănuții ăștia de aramă, n-o să izbutești nici măcar să tulburi apele în care îi arunci.

Înțelegând că femeia n-are să se lase altfel înduplecată, Chen Jingji își smulse din păr două ace de argint cu captele din aur, cântărind cinci *qian*, își îndoi genunchii și căzu la pământ.

— Ia acele astea, tușico. Într-o bună zi o să-ți dăruiesc un *liang* de argint,. Numai lasă-mă s-o văd. Am ceva să-i spun. Bătrâna luă acele și banii.

— Intră la ea, vorbiți-vă și vino degrabă înapoi, îl povățui ea. Să știi că nu-ți dau voie să te atingi de ea aici! Ai grijă să-mi vii cu argintul făgăduit!

Ea trase într-o parte apărătoarea ușii, îngăduindu-i să intre. Lotus de Aur era în pat și, de cum îl zări, și sări cu gura pe el:

— Bine, om bun, unde m-ai adus? Dacă merg înainte, nu dau de niciun sat, iar de o iau înapoi, nu aflu nici urmă de han! Nu-mi rămâne decât vârful de sus al crengii copacului! Toată lumea știe acum de scandal, iară tu nici umbra nu ți-ai arătat-o. Noi, femeile, suntem bune la iubit și apoi bune de aruncat de colo-colo. Ce vină am eu?

Îl trase pe bărbat spre ea și se puse pe bocit. Plânsetele femeii o făcură pe bătrână Wang să-i fie frică să nu-i descopere careva.

— Surioară, eu mi-am jertfit totul pentru tine, iar tu ai ajuns de ocară din pricina mea. Cum să nu vin să te văd? Ieri am trecut pe la tușa Xue și am aflat că Prunișor de Primăvară a fost vândută comandantului. Acolo mi s-a spus că ai plecat din casa tatei și că ești aici. M-am repezit într-un suflet să te văd și să ne sfătuim, pentru că ne iubim și n-am putea trăi unul fără altul. Ce-i de făcut? Eu o las pe fata lui Ximen și am să le cer averea pe care am dosit-o la ei. Dacă s-or împotrivi, fac plângere la Palat, în capitală, și au să-mi înapoieze ce-i al meu cu amândouă mâinile! O să te scot de aici în lectică și o să te iau sub un alt nume și o să trăim pe veci fericiți, ca soț și soață!

— Da, numai că Mama Wang vrea o sută de liang. Ai tu banii ăștia?

— De ce ceri atât? o întrebă el pe bătrână.

— Soacră-ta mi-a zis că stăpânul casei a cheltuit chiar mai mult decât l-ar fi costat o femeie făcută din argint și sub o sută nu o dă!

— N-am să-ți ascund că ne iubim cu ardoare și că nu e cu putință să ne despărțim. Vezi cum ai face să micșorezi prețul la jumătate. Cincizeci-șaizeci de *liang* aș avea să dau și o duc pe surioara a cincea la unchiul meu, unde putem sta în două-trei camere.

— Ce cincizeci? Cu optzeci și nu ți-o dau! Mai ieri, negustorul He din Huzhou mi-a oferit șaptezeci. Zhang al Doilea de pe Strada Mare, care e acum procuror, a mânat doi portărei cu optzeci de arginți, mi i-au și arătat, erau două bare frumoase de îți luau ochii, însă pe toți i-am trimis la plimbare. Tu, copile, vii și-mi vinzi vorbe goale, cutezând să mă prostești? Baba însă nu pierde niciodată! Zicând acestea, bătrână Wang se găsi să iasă în stradă, strigând: Cine a mai auzit ca ginerele să se însoare cu mama-soacră! Și dă și buzna peste mine!

Speriat, Chen Jingji o împinse ușor în casă și îngenunche, cerșindu-i:

— Nu țipa, mătușă Wang. Bine, o să-ți dau o sută! Numai să ai răbdare să mă duc la Dongjing, să-i cer tatei!

— Să nu-mi umbli mie cu vicleșuguri! i-o reteză bătrâna. Mergi și adă banii, numai vezi să nu fie prea târziu și sclava să intre pe mâinile altuia!

— Iau un cal și o să călătoresc zi și noapte. În zece zile, cel mult o

jumătate de lună, o să sosesc.

— Să nu uiți vorba ceea: Cine pune mai întâi orezul în blid, se înfruptă primul. Îmi dai cât ți-am cerut, bașca cei zece arginți ai mei. Vreau să-ți fie limpede de la bun început!

— Asta nu trebuia să mi-o spui, o să-ți răsplătesc bunătatea și n-o să te uit!

Cu acestea, Jingji făcu o plecăciune și se înapoie acasă. Își strânse niște lucruri pentru drum. Și a doua, zi, însoțit de un slujitor al unchiului său, o porni călare spre Dongjing, ca să facă rost de argint.

Capitolul LXXXVII

După plecarea lui Lotus de Aur, doamna Luna trimise după Xue, să o vândă pe Crizantema de Toamnă. Pe Strada Mare, Gâscă Sălbatică fu reținut de Ying Bojue:

— Unde te duci?

— La mijlocitoarea Xue.

— Și pentru ce, mă rog?

— Stăpâna vrea s-o vândă pe sluga doamnei a cincea, pe Crizantema.

— Dar ea de ce-a plecat din casă?

— Fiindcă i-au ieșit vorbe, ei și ginerelui. Stăpâna a aflat și întâi a gonit-o pe Prunișor de Primăvară, după aia pe ginere, scărmănându-l zdravăn, iar ieri s-a descotorosit și de doamna a cincea.

— N-am știut că ea s-a ținut cu ginerele stăpânului tău! rosti Bojue, clătinând din cap. Copile, tu ce faci acolo, de vreme ce stăpânul tău e mort? Ai de gând să te înapoiezi în sud, sau vrei să-ți găsești aici pe cineva?

— N-am altceva de ales. De la moartea stăpânului, stăpâna cea mare s-a înrăit. Prăvăliile le-a închis, a vândut din case, Qin Tong și Hua Tong au plecat și n-a mai rămas multă lume în casă. M-aș întoarce în sud, dar n-am cu cine, așa că singura cale e să aflu un stăpân aici, în oraș, lucru destul de greu.

— Prostuț ești! îi zise Bojue. Cine nu vede departe, nu se alege cu hodină! Ce să faci în sud? Tu, care cânți atât de frumos, o să-ți găsești un stăpân în orașul nostru. Să-ți ofer eu o cale de ieșire. Excelența Sa Zhang al Doilea din Strada Mare are averi nenumărate și i-a luat și slujba stăpânului tău, anume de căpitan la *Yamen*. Doamna voastră a doua este tot la el, ca a doua nevastă. O să-i vorbesc și de tine și mai mult ca sigur că melodiile tale din sud or să i se înfigă în inimă ca o săgeată și astfel are să te ia pe lângă el. E om bun din fire, tânăr, deschis plăcut și iubăreț. Ai noroc!

Gâscă Sălbatică se aruncă la pământ, îngenunchind și plecându-și capul:

— O să vă osteniți pentru nemernicul de mine, unchiule! Primul lucru pe care am să-l fac va fi să cumpăr niște daruri și să vin să îngenunchez în fața dumneavoastră.

Ying Bojue îl prinse de mână și-l trase în sus.

— Ridică-te, copil prost! Când n-am fost eu bun la inimă? Crezi că aștept recunoștința ta? De unde să ai tu bani?

— Acum m-aș duce, unchiule, mi-e frică să nu mă caute stăpâna.

— O să-i spun Excelenței Sale Zhang să-i trimită stăpânei tale un argint și cartea sa de vizită. O să te dea cu amândouă mâinile, fără alte cerințe nu-ți fie teamă!

Tușa Xue o vându de îndată pe Crizantema de Toamnă pe numai cinci arginți și noi nu vom stărui asupra acestui lucru.

Ying Bojue îl duse pe Gâscă Sălbatică înaintea lui Zhang al Doilea, iar acesta îl primi, văzându-l plăcut la înfățișare și bun cântăreț. Apoi trimise cartea sa de vizită și un argint doamnei Luna, cerându-i lucrurile slugii. În ziua aceea, stăpâna cea mare o ospăta pe soția lui Yun Lishou, născută Fan. Bărbatul acesteia ajunsese ajutor de magistrat în Qinghe. După moartea lui Ximen Qing, știind că văduva lui era foarte bogată, se puse să-i câștige prietenia. Nevastă-sa cumpărase opt platouri cu fructe și venise în vizită. Doamna Fan avea o fată de abia două luni și ținuse să se prindă cuscră cu Doamna Luna. Acum puseseră totul la cale și beau împreună, după ce vizitatoarea îi dăruise gazdei două ace de păr, din aur, drept chezășie a legământului.

Dai An o vesti despre sosirea omului lui Zhang al Doilea. Știindu-l procuror, stăpâna nu îndrăzni să primească argintul, poruncind să i se dea lucrurile cerute.

Încă de la început, Ying Bojue i-o lăudase lui Zhang pe Pan Lotus de Aur și el se grăbise să o cumpere, de cum aflase că femeia nu se păstrase văduvă și că părăsise casa lui Ximen. Bătrâna Wang ceruse însă o sută de liang. Oamenii bătuseră de câteva ori drumul de la Zhang la bătrână, până ajunseseră cu oferta la optzeci de arginți. Chiar atunci, Gâscă Sălbatică intrând în slujba lui Zhang al Doilea îl înștiință pe acesta că Lotus se ținuse cu propriul ei ginere și așa se făcu că Zhang n-o mai vru.

— Am în casă un fiu de cincisprezece ani, încă un copil, pe care vreau să-l fac învățat, îi mărturisi el lui Bojue. Cum o să iau în casa mea o asemenea femeie care să-i sucească mințile?

Delicata Li îi istorisi și ea cum Lotus de Aur își otrăvise bărbatul, ca să se poată lua cu Ximen Qing, cum se încurcase cu un copil-slugă și cum a șasea soție și fiul ei pieriseră din pricina ei.

Aici firul povestirii se despică în două.

Luând-o în casa sa pe Prunișor de Primăvară, comandantul Zhou fu tot mai cucerit de frumusețea, deșteptăciunea și gingășia tinerei. El îi

dădu trei camere și o slugă și petrecu la ea trei zile încheiate. Porunci să i se coasă veșminte noi și când tușa Xue trecu pe acolo, îi oferi încă cinci arginți drept mulțumire. Apoi îi mai cumpără lui Prunișor o slujnică, să-i fie de ajutor și o numi a doua soție. Nevasta principală își pierduse vederea și își petrecea tot timpul în posturi și în rugi budiste, îndepărtându-se de la cele lumești. În aripa răsăriteană a casei, locuia o altă nevastă secundară, Sun A Doua. Prunișor de Primăvară ocupa aripa apuseană și primise de la bărbat cheile casei. Într-o zi, Xue îi spuse lui Prunișor că Lotus de Aur se afla la bătrâna Wang. Seara, cu lacrimi în ochi, ea se plânse bărbatului:

— Câțiva ani buni mi-a fost stăpână și m-a ținut ca pe fata sa. Cine s-ar fi gândit că o să ne despărțim și că pe urmă o să plece și ea din casa lui Ximen! Dacă ai lua-o și pe ea de nevastă, ne-am înțelege de minune împreună! Ea e femeie nespus de frumoasă, știe să recite poezii și să cânte din gură și la *pipa*. Pe deasupra, e deșteaptă foc, având o minte ascuțită, iute. Ține de zodia dragonului și n-are nici treizeci și doi de ani. Dacă o aduci în casă, sluga aceasta a ta vrea de bună voie să fie socotită nevastă a treia, lăsând-o pe ea în față.

Vorbele ei iscusite îl cuceriră pe bărbat și el îi trimise pe însoțitorii săi, Zhang Sheng și Li An, cu două batiste și doi *qian* de aur să o vadă. Ei îi întăriră încredințarea că Lotus de Aur era de o frumusețe fără seamăn pe lume. Bătrâna Wang le spuse că doamna Luna cerea o sută de *liang*. După mai multe tocmeli, ajunseră la prețul de optzeci, însă baba nu voia nici așa să se învoiască. Cei doi slujitori făcură calea întoarsă și-i raportară comandantului. El adause încă cinci arginți și oamenii luară banii la ei. Ea se prefăcu a nu fi în stare să facă nimic, dând totul pe împotrivirea doamnei Luna de a primi mai puțin. Zhang Sheng și Lai An se înapoiară cu banii. Așa se scurseră două zile și, noaptea, Prunișor se plânse din nou.

— Mai pune acolo câțiva arginți și ia-o, îl îndemnă, să-mi țină de urât, iar eu o să-ți fiu recunoscătoare și moartă!

La ruga femeii, el îl căută pe administratorul său, Zhou Chong, care îi însoți pe cei doi slujitori acasă la baba Wang. Aceștia îi arătară argintul: nouăzeci de liang. Faptul acesta o îndârji și mai mult pe femeia cea apucătoare.

— Cu nouăzeci aș fi vândut-o de mult. Excelența Sa Zhang mi-a oferit atât.

Zhou Chong se înfurie și îi porunci lui Li An să împacheteze argintul.

— O broască otrăvitoare cu trei picioare mi-o fi greu să găsesc, dar o femeie cu două picioare nu! Bine, putoareo, tu nu-ți dai seama cu cine ai de-a face! Ce vrei să spui cu acel Zhang? Crezi că stăpânul nostru nu-ți poate veni de hac? El nici nu ține atât de mult s-o ia, dacă vrei să știi! Numai noua lui nevastă îl tot îmboldește.

— De câte ori n-am fost aici, se amestecă Li An, și târfa asta bătrână s-a umflat și s-a împăunat să nu-i mai ajungi nici la nas! Hai să mergem, să-i zicem stăpânului s-o arunce în temniță și să-i strângă oleacă mâinile în butuc!

Bătrâna râvnea la prada făgăduită de Chen Jingji și înghiți ocările fără să clipească. Oamenii comandantului o porniră întins la acesta și-l înștiințară că bătrâna i-a respins din nou.

— Mâine mergeți cu o sută și aduceți femeia într-o litieră, hotărî comandantul Zhou.

— Pe lângă aceștia, baba o să mai vrea încă cinci, ca pețitoare, rosti Zhou Chong. Mai bine i-am băga spaima în oase, punând-o puțin la cazne, în butuci.

Luați aminte, cititori, Lotus de Aur își avea oricum soarta sa. Mâniat, Zhou Chong a aruncat câteva ocări privind trecutul ei și a lăsat lucrurile să se aleagă în timp.

Mărturie stau stihurile:

> Cum oare dinainte să-ți știi soarta?
> Pe cine să întrebi de rău și bine?
> Acestea două își găsesc, răsplata
> Devreme ori târziu și pentru tine.

Dar să ne întoarcem la începutul poveștii noastre. După ce a fost surghiunit la Mengzhou, în cadrul garnizoanei, Wu Song a avut norocul să nimerească sub comanda lui Shi En. La o încăierare într-o cârciumă, Shi En a fost vătămat de Jiang Menshou, dar Wu Song i-a sărit în ajutor superiorului, bătându-l bine pe potrivnicul lui. La puțină vreme însă, Orhideea de Jad, sora lui Jiang Menshou, a fost făcută favorita guvernatorului Zhang, care l-a acuzat pe Wu Song de furt și l-a mutat ca simplu soldat la fortăreața Amping. În drumul său, la Feiyunpu, el a omorât doi slujbași, s-a întors în Mengzhou, a stârpit toată suflarea, cu mic cu mare, din casa guvernatorului și a lui Jiang Menshou și s-a ascuns la Shi En. Binefăcătorul lui i-a încredințat și un geamantan de piele, cu o sută de *liang* de argint, cerându-i să meargă să-l vadă pe comandantul fortăreței din Anping, pe nume Liu Gao.

În timpul călătoriei, Wu Song a auzit că împăratul proclamase o amnistie generală și s-a întors acasă. Sosit în Qinghe, s-a înfățișat magistratului și a fost repus în vechea sa slujbă, de căpetenie a gărzii. Apoi l-a căutat pe vecinul Yao, care o îngrijise pe Iasomie. Fata crescuse, împlinise deja nouăsprezecei ani. Wu Song a luat-o acasă, rămânând să locuiască laolaltă. Apoi cineva i-a spus că Ximen Qing murise și că cumnată-sa se afla la bătrâna Wang, încercând să-și găsească un soț. La această veste, ura de odinioară îi aprinse iarăși inima. Cu adevărat:

Opinci de paie-a rupt destule urmându-și drumul greu
Și nu a dobândit nimic, având de mers mereu!

A doua zi, îmbrăcat frumos și cu bonetă pe cap, trecu pragul porții bătrânei Wang. Lotus de Aur stătea în ușă, după obicei, și de cum îl zări, se făcu nevăzută în casă. Wu Song ridică apărătoarea ușii, întrebând:

— Ești acasă, Mamă Wang?

Bătrână măcina ceva și se grăbi să-i iasă în întâmpinare.

— Cine caută o biată babă? grăi, însă făcu o reverență, recunoscându-l.

Wu Song se înclină adânc.

— Bucuroasă că te văd, frate Wu al Doilea, îndrăzni bătrâna Wang. Te-ai înapoiat de mult?

— Abia ieri am picat. Îți mulțumesc că mi-ai văzut de casă. O să dau într-una din zile pe aici, să te răsplătesc pentru asta.

— Frățioare, arăți mai zdravăn ca pe vremuri. Ți-ai lăsat barbă și îți șade de minune! Și bag seamă că pe acolo pe unde fuseși ai învățat purtarea cuviincioasă.

Îl pofti să stea și-i făcu un ceai.

— Aș vrea să discut ceva cu mata.

— Ce anume? Dă-i drumul, frate Wu.

— Am auzit că Ximen Qing a murit, iar cumnată-mea a plecat din casa lui și acum locuiește în casa dumitale. Acum ți-aș cere cu toată oboseala să-i duci o vorbă din partea mea: mi-ar plăcea s-o iau eu de nevastă. Iasomia e mare de-acum și mai devreme sau mai târziu s-o mărita. Cumnata ar îngriji-o până atunci și i-ar găsi și un bărbat pe măsură.

Bătrâna se gândi să nu-i spună adevărul.

— De aflat se află aici, la mine, dar nu știu de îi e să se mărite ori ba, glăsui bătrâna. O să vorbesc cu ea, adăugă, înțelegând că el ar fi fost gata să scoată argintul.

Lotus de Aur trăsese cu urechea, bucurându-se că dorea s-o ia de nevastă, ca să aibă pe cineva care să se îngrijească de Iasomia. Îl zărise de cum pătrunsese în curte, înfiorând-o înfățișarea lui chipeșă, statura și trupul ceva mai împlinit decât înainte, apoi fu câștigată pe de-a-ntregul de vorbele-i plăcute. Inima omului e tot inimă, își zise ea încredințată că bărbatul o voia cu adevărat. Atunci nu mai așteptă ca bătrâna să o cheme și își făcu apariția.

— De vreme ce cumnatul mă ia la el să văd de Iasomia și să-i găsesc un soț, e cum nu se poate mai bine, zise, înclinându-se.

— Mai e ceva, o întrerupse bătrâna. Stăpâna cea mare din casa lui Ximen cere o sută de *liang* de argint.

— Oare nu-i prea mult? se miră Wu Song.

— Marele Mandarin a cheltuit de zece ori mai mult, de parcă ar fi pus mâna pe o femeie cu totul și cu totul de argint!

— Bun! N-are rost să ne tocmim. O vreau pe cumnată-mea înapoi acasă, așa că îți voi da argintul și pe deasupra cinci liang pentru strădaniile peținătoarei.

Aceste cuvinte avură darul s-o fericească într-atât pe babă că ea nu-și mai afla locul, fâțâindu-se de colo-colo, nerăbdătoare

— Frate Wu, dar iau seama că știi bine rânduielile! îl lăudă. În anii ăștia, multe ți-a fost dat să le cunoști pe acolo pe unde te-ai preumblat și ai ajuns un adevărat bărbat!

Femeia se strecură în casă și făcu un ceai tare, fiert cu sâmburi de dovleac și apoi îi întinse cu amândouă mâinile ceașca fierbinte.

— Ăia vor de-a-n fuga banii și mai sunt încă vreo trei sau patru mandarini care o râvnesc, însă n-au dat prețul care trebuia. E bine să închei târgul cât mai repejor. Știi zicala: se înfruptă primul ăl de a pus mai întâi orezul la fiert? V-ați adunat amândoi de la mii de *li* depărtare și ar fi mare păcat s-o lași taman acuși să intre pe mâinile altcuiva!

— Dacă mă vrei, cumnate, zorește-te, îi dădu ghes Lotus de Aur.

— Mâine vin cu banii și seara o duc pe cumnata la mine, le liniști el.

Bătrâna Wang tot nu-și credea că Wu Song ar avea el atât bănet.

A doua zi, Wu Song deschise geamantanul de piele, apuca suta de arginți pe care Shi En i-o dăduse pentru Liu Gao, alătură alții cinci și se înființă la baba Wang. Bătrâna îi cântări și albeața strălucitoare a argintului îi luă ochii. „Chen Jingji a făgăduit și el tot pe-atât, dar e dus în Dongjing și n-am eu de unde ști când o fi să se întoarcă”, gândi ea. „De ce să las să-mi scape ce am în mână?” Când. Mai văzu și încă cinci *liang*, primi totul și îi mulțumi lui Wu Song din adâncul sufletului.

— Fratele Wu știe cum se fac afacerile! îl lăudă ea.

— Mamă, ia banii. O aștept pe cumnata astăzi.

— Da’ ești grăbit, nu glumă! „Ești ca ăla ce aruncă artificiile după ușă, fiindcă îl arde nerăbdarea până seara. Trebuie să aștepți până ce merg cu argintul la stăpâna ei și apoi ți-oi aduce-o chiar eu. Îți lucește boneta, doar o să fii ginerică!

Wu Song nu era deloc în apele sale. Nedeosebind binele de rău, Lotus de Aur glumi cu el. La plecarea lui, bătrâna Wang socoti în sinea sa: „Doamna mi-a cerut s-o scap de poama asta și nu mi-a pomenit de niciun preț. O să-i dau zece sau douăzeci de *liang* și gata. Restu-i norocul meu.”

Luă douăzeci de arginți cu ea și se duse la doamna Luna.

— Cine a luat-o? se arătă ea curioasă.

— Iepurele aleargă pe-ntreaga vale și se înapoiază tot la culcușul

său. A luat-o cumnatu-su cel mic, așa că or să mănânce orez din același blid.

Când auzi de întorsătura lucrurilor, doamna Luna se tulbură și bătu din picior, știind că dacă e să se întâlnească, dușmanilor le sclipesc ochii necruțători.;

— O să moară chiar de mână lui cumnatu-său! îi spuse ea îngrozită lui Pavilion de Jad. Omul e iute la mânie și-și ucide semenul cât ai clipi din ochi! N-o s-o ierte unul ca el.

După amiaza, bătrâna îl puse pe Wang Chao să-i care lucrurile femeii. Acasă, Wu Song târguise carne, băutură și pregătise mai multe bucate. Seara, bătrâna Wang o conduse pe Lotus de Aur la noul ei bărbat. Tânăra femeie lepădase doliul, își așezase peste păr o tiară nouă și îmbrăcase veșminte roșii. Trecu pragul ușii cu capul acoperit cu văl, ca o mireasă adevărată. Încăperea centrală era puternic luminată cu lămpi și cu lampioane, în mijloc, pe o masă se afla tăblița cu numele lui Wu Da, iar lângă ea erau rânduite ofrande; asemenea priveliște le nedumeri pe cele două femei și le făcu să se simtă ca și cum le-ar fi smuls cineva pielea de pe cap, cu păr cu tot și pe deasupra le-ar fi înfipt o mulțime de cuțite în trup. Când ajunseră în camera interioară, Wu Song îi ceru Iasomiei să încuie porțile.

— Frate Wu, eu trebuie să plec. Acasă n-am pe nimeni, rosti bătrâna Wang..

— Te rog să intri să iei un păhărel, mamă, o pofti Wu Song, zicându-i Iasomiei să pună mâncărurile pe masă.

Când băutura fu încălzită, le invită să bea, dar nu le oferi niciun pahar și în schimb bău el, pe nerăsuflate, patru sau cinci boluri pline. Pricepând că se îmbată înadins, bătrâna grăi iar:

— Frate Wu, mie mi-e destul, îngăduie-mi să mă duc. Voi stați de petreceți și să vă veseliți!

— Lasă prostiile, mamă! o opri el. Am o vorbă cu dumneata. Cu un fel de trosnet el smulse de la picior un cuțit lung de doi *chi*, cu lamă ascuțită. Cu cealaltă mână o înhăță pe bătrână. Ochii lui se bulbucaseră mai să sară din orbite, și înfățișarea îi era înspăimântătoare, mai cu seamă că părul i se ridicase țepăn în cap.

— Ce te minunezi, babo! Cei vechi spuneau că nu-i vinovat să nu-și afle nașul, așa cum datornicii nu scapă de creditorii lor. Sau ți s-o fi năzărind că visezi? De mâna ta a sfârșit-o frate-miu cel mare!

— Frate Wu, e târzior, tu te-ai cam amețit și nu e bine să te joci cu cuțitul ăla. Nu-i a glumă!

— Baliverne! tună Wu Song. Eu, Wu al Doilea, n-am frică de moarte! Stai s-o întreb întâi pe putoarea asta și pe

urmă discut pe îndetele și cu o cățea bătrână ca tine. Să nu miști de

aici. Un pas dacă faci și îți și iau viața cu cuțitul ăsta. Atunci bărbatul se întoarse către Lotus de Aur: Ascultă, putoare, să-mi spui cum l-ai ucis pe fratele meu! Dacă rostești adevărul curat, te iert!

— Cumnate, de ce vrei să prăjești soia în tigaie rece? Nu te înțeleg! Fratele tău s-a prăpădit de inimă. Eu n-am nicio vină!

Nu sfârși ea bine vorbele, că Wu Da înfipse cu un gest scurt cuțitul în masă și o înșfăcă de păr cu mâna stângă, în timp ce cu dreapta o prinse de gât. Cu o lovitură de picior răsturnă masa, prefăcând în pulbere farfuriile și paharele. Femeia era ușoară și el o trecu peste masă ca pe un fulg, ducând-o în camera din mijloc, înaintea altarului,

Văzând grozăvia, bătrâna se strecură în fugă spre ușă, însă o găsi încuiată. Wu Song o ajunse dintr-o săritură și o buși de pământ, legând-o fedeleș cu cingătoarea sa, de o făcu să arate ca maimuța ce ar închina la un altar ofrande de fructe. Acum nu mai avea cum să-și ia tălpășița.

— Eu n-am niciun amestec! Ea a făptuit de una singură! strigă.

— Știu tot, scroafă bătrână, pe cine amăgești? Tu și nu alta l-ai povățuit pe Ximen Qing să mă surghiunească și uite-mă teafăr, iar el unde e? Dacă nu-ți slobozești gura, iute, întâi o omor pe târfa asta și apoi o termin și cu tine!

El ridică brațul și o izbi de două ori cu cuțitul peste față.

— Iartă-mă, cumnate, și mărturisesc! țipă Lotus de Aur.

Wu Song o culese de unde era dintr-o smucitură, smulse straiele de pe ea și o puse să îngenuncheze, goală, în fața mesei cu ofrande.

— Vorbește degrabă, târfă!.

Ieșită din minți, ea îi povesti de-a fir-a-păr tot ce se petrecuse din clipa în care îl lovise întâmplător cu prăjina de tras obloanele pe Ximen Qing. „Proasto!” o ocărî bătrâna Wang în gând, plângând amarnic. „Cum să te ajut, dacă-i spui chiar tu adevărul?” Neslăbind-o câtuși de, puțin pe Lotus de Aur, pe care o ținea cu o mână de păr, Wu Song vărsă cu cealaltă mână băutură pe podea și arse niște bani de hârtie, după care rosti:

— Frate mai mare, spiritul tău *hun* nu poate fi prea departe. Astăzi Wu Song te răzbună, curățindu-te de ură!

Lotus prinse să țipe. Bărbatul luă din sobă o mână de cenușă și i-o îndesă în gură, apoi o trase vârtos de păr și o aruncă iarăși la pământ. Femeia arăta cum nu se poate mai rău, cu părul căzut și în neorânduială. Acele din păr și cerceii din urechi i se pierduseră prin casă.

Ca să nu se mai zbată și nu cumva să fugă, Wu Song o izbi cu cizmele în coaste, apoi călcă pe brațele ei, prinzându-i-le sub tălpile-i grele.

— Târâtură, te-ai crezut isteață tare, dar eu încă nu știu ce inimă ai. O să văd de îndată!

Mai repede chiar decât vorba, el vârî cuțitul în pieptul alb și gingaș al femeii și îl răsuci în rană, făcând o gaură mare. Sângele proaspăt țâșni cu putere. Ochii femeii scânteiară scurt și picioarele i se zgârciră. Wu Song apucă în dinți cuțitul și îi deschise pieptul cu amândouă mâinile; cu un urlet trase afară din ea inima, ficatul și celelalte măruntaie, șiroind de sânge, așezându-le ca ofrandă pe altar. Apoi, dintr-o singură lovitură de cuțit, îi despărți capul de trunchi, iar roșul sângelui năpădi podeaua camerei. Îngrozită, Iasomia, își acoperi fața cu palmele. Wu Song era un bărbat cumplit, fioros! Ce tristă soarta acelei biete femei, care își folosise într-o mie de feluri suflarea trupului viu! Acum orice era zadarnic! Ea se sfârșise la numai treizeci și doi de ani. Când mâna bărbatului se abătu asupra ei, primăvara verde a tinereții ei se întrerupse, iar când cuțitul lovi, frumoasa și pieri ca nimic. Spiritul ei *po* zburase la Palatul întunecat[118], iar spiritul *hun* se întorsese în Orașul celor răposați. Fusese la fel cum se întâmplă la căderea zăpezii, în primăvara timpurie, peste mâțișorii de aur ai sălciilor, distruși de prăpădul înghețului; așa cum se întâmplă la năvălirea vântului năpraznic, în ultima lună a anului, când, de mare urgie, bobocii plăpânzi ai prunișorului cad seceraţi la pământ. Unde s-or fi dus frumusețea, gingășia, drăgălășenia femeii? Și în ce familie o fi renăscut spiritul ei înmiresmat?

Pe când bărbatul o ucidea pe Lotus de Aur, bătrâna Wang nu contenise să urle ca din gură de șarpe că se face moarte de om. Sfârșind cu femeia cea tânără, Wu Song îi reteză babei capul dintr-o lovitură, apoi o întoarse, îi scoase măruntaiele, iar inima i-o înfipse într-un colț al streașinei de la spatele casei. Se făcuse primul *geng* din noapte. El o luă pe Iasomia în camera cealaltă.

— Unchiule, mi-e frică! scânci ea.

— Copila mea, n-am cum să mă îngrijesc de tine acum! îi spuse el, scurt.

Sări zidul, pătrunse în locuința bătrânei Wang, gândind să-l ucidă și pe fiul ei; dar pesemne că acestuia nu-i bătuse încă ceasul morții. Ceva mai înainte, o auzise pe mamă-sa strigând și pricepuse că Wu Song se răzbuna. Se repezise la poarta din față, dar nu fusese în stare s-o deschidă. Poarta din spate era și ea ferecată și atunci alergase în stradă, după oamenii de ordine. Vecinii cunoșteau prea bine furia sângeroasă a lui Wu Song și nu îndrăzniră să se amestece. Wu Song intră la bătrâna Wang, unde găsi lampa aprinsă și casa pustie. Desfăcu lada cu lucruri și aruncă rufele din ea la pământ. Apoi dădu de cei optzeci și cinci de *liang*, de ace de păr și podoabe. Le strânse pe toate într-o boccea, trecu zidul înapoi și nu uită să-și ia cuțitul, iar pe la cel de al cincilea *geng* se afla deja dincolo de porțile orașului. Se ascunse mai întâi la soții Zhang Qing, de la Râpa din Răscruce, apoi se făcu monah, pentru ca în cele din urmă să se alăture bandiților de pe

muntele Liang[119].

Capitolul LXXXVIII

Când Wang Chao s-a întors cu căpetenia străzii, porțile casei lui Wu Song erau încă zăvorâte. În casa bătrânei Wang au găsit lucrurile împrăștiate pe jos, în mare neorânduială, bani și altele lipsă. Forțând porțile și ușile, au descoperit cadavrele pe jos și măruntaiele lor, fie pe masa cu ofrande, fie spânzurând în streașina casei din spate. Iasomia se încuiase în camera sa și la întrebările oamenilor tăcea ca prostită nefiind în stare decât să plângă. Dimineața au transmis aceste constatări la *Yamen*. Noul magistrat județean era Li Changqi, de loc din Hebei, prefectura Zhengding, județul Caoqiang. Aflând de crimă, el mână portăreii să ridice pe vecini și pe îndurerații Wang Chao și Iasomia. Se făcură noi cercetări. Magistratul declară că cele două femei fuseseră omorâte de Wu Song, la beție, porunci îngroparea vremelnică a cadavrelor, cu punerea mormintelor sub pază și emise ordin de arestare a ucigașului, oferind cincizeci de arginți celui care îl va pârî autorităților.

Zhang Sheng și Li An reveniră acasă la baba Wang, de astă dată cu o sută de *liang* de argint, dar găsiră acolo portăreii examinând și adunând mărturii și astfel aflară de omor. Ei îl înștiințară pe comandant. La vestea morții lui Lotus de Aur, Prunișor de Primăvară boci trei zile în șir, fără să se atingă de mâncare și apă. Comandantul Zhou îi trimise sute de bunătăți și încercă prin fel de fel de distracții să-i abată marea mâhnire, însă toate fură în zadar. Slujitorii casei lor întrebau în fiece zi, puși de ea, dacă Wu Song fusese arestat.

În vremea aceasta, Chen Jingji gonea de zor spre capitală, să ia arginții și să o facă pe Lotus de Aur soția sa. Pe neașteptate, la jumătatea drumului, se întâlni cu Chen Ding, o slugă a familiei sale, care venea să-l anunțe că tatăl lui căzuse grav bolnav.

— Stăpâna m-a trimis să vă aduc cu mine, ca să preluați treburile casei.

Jingji călători și mai repede. În cele din urmă, intră în capitală și nu se opri decât la unchiul său după mamă, Zhang Shilian, la care locuiau acum ai săi. Unchiul acesta i se prăpădise mai de mult, iar mătușa îi spuse că părintele lui, Chen Hong, murise de trei zile și se aflau cu toții în doliu. El se înclină la sicriul tatălui său, apoi îngenunche în fața mamei și a mătușii. Văzându-l bărbat în toată firea, mama sa plânse și rosti, printre lacrimi:

— Sunt și fericită și-s și tristă.

— Pentru ce, mamă dragă? se miră el.

— Sunt fericită fiindcă noul împărat a proclamat o amnistie generală și tristă că, uite, s-au dus și unchiul și tatăl tău. Mătușa ta e

acum văduvă și noi nu putem rămâne mai mult la ea. Bine că ai venit să-l luăm de aici pe taică-tău și să-l îngropăm la mormintele strămoșești!

„O asemenea călătorie cu care încărcate și grele", gândi el, „ia o groază de timp și o pierd pe Lotus de Aur. Mai bine plec înainte cu două căruțe, o iau pe surioara a cincea și apoi mă întorc să aduc coșciugul și restul."

— Mamă, spuse, drumurile sunt bântuite de bandiți. Nici nu-ți închipui ce greu se merge. Dacă o pornim cu toate odată, o să atragem luarea aminte și ce pot face eu, de unul singur? Cel mai bun lucru este să facem mai multe drumuri. Plec eu întâi, cu două căruțe și cu lucrurile mai ușoare și mă îngrijesc și de casă. Matale vii la începutul anului viitor împreună cu Chen Ding și sicriul. Depunem sicriul la un templu din afara orașului, îi aducem sacrificii și apoi clădim cripta.

Ca orice femeie, ea se lăsă înșelată de vorbele lui meșteșugite. Sub ochii ei, el încărcă în două căruțe lăzile cu lucrurile mai ușoare, întinseră deasupra acestora prapuri să se creadă că sunt peregrini spre locurile sfinte și, la începutul lunii a douăsprezecea, Chen Jingji părăsi capitala.

În câteva zile ajunse în Qinghe și se duse țintă la unchiul său.

— Tata a murit, îl înștiință, și mama o să sosească și ea cât de curând, cu sicriul. Eu i-am luat-o înainte, să aranjez casa.

— Dacă-i pe așa, am să mă înapoiez la locuința mea, hotărî unchiul și porunci slugilor să se pregătească pentru mutare.

Chen Jingji se bucură, zicându-și: „Acum, că nu mai sunt sub ochii bătrânului, am s-o pot aduce aici, la mine, pe Lotus de Aur. Tata e mort, iar mama mă iubește ca pe ochii din cap. Mă despart de păcătoasa aia a mea, apoi depun plângere împotriva mamei soacre, să-mi recapăt bunurile. Cine, ce să-mi mai facă, de vreme ce ai mei au scăpat de acuzații?"

Oamenii își fac socotelile lor, însă cerul își are rațiunea sa. Chen vârî la brâu o sută de *liang* de argint și încă alți zece, ca dar pentru bătrâna Wang și o apucă spre strada Apusului. Spre marea lui uimire, în dreptul porților văzu două morminte, cu câte un lampion mare deasupra, iar pe poartă, lipit anunțul întocmit de *Yamen*: „Cumplitul răufăcător Wu Song a ridicat viețile femeilor Pan și Wang. Cine îl arestează sau dă în vileag autorităților locul unde se ascunde, va primi o răsplată de cincizeci de arginți". Lui Chen Jingji i se păru că se învârtește pământul cu el. Dintr-un cort se iviră doi paznici:

— Cine ești? De ce te holbezi atât la anunț? Încă n-am pus mâna pe făptaș. Cine ești?

Oamenii se arătară gata să-l înșface și Chen o rupse la fugă, ținând-o tot într-o alergătură, până la o cârciumă din preajma Podului de piatră. Un om învești mântat în negru, pe cap cu o bonetă cu însemnul

wan[120] veni spre el.

— Frate, ești plin de cutezanță dacă te-ai dus până acolo, rosti.

Jingji întoarse capul și îl recunoscu pe prietenul său Yang al Doilea, zis Gheară de Fier. Se salutară, apoi Yang îl întrebă unde fusese plecat. El îi spuse de călătoria în capitală și de moartea tatălui său.

— Pan aceasta a fost soția socrului meu. Nu știam că e moartă, abia acum am citit înștiințarea, încheie.

— Cumnatul ei, care fusese în surghiun, a revenit și nu se știe de ce le-a ucis pe-amândouă. A rămas o fată, pe care o crește de vreo trei-patru ani un unchi al meu, Yao al Doilea. După omor, Wu Song a dispărut și tot ruda asta a mea a scos-o pe fată de la *Yamen* și a măritat-o, ca soție secundară, după unul. După cum ai văzut, cele două femei au fost înmormântate vremelnic în oraș, cei de la *Yamen* urmărind să-l prindă pe Wu Song, dar eu, unul, n-aș prea crede așa ceva!

Yang îl pofti în cârciumă. Aflând că îi murise iubita, Chen Jingji se făcuse negru de supărare și nu fu în stare să bea. Se ridică după nici trei pahare, își luă rămas bun și se întoarse acasă. Seara cumpără bani de hârtie și se duse pe strada Apusului, oprindu-se undeva pe lângă pod, nu departe de casa bătrânei Wang.

— Soră Pan a Șasea, șopti, fratele tău mai mic, Chen Jingji, arde astăzi bani de hârtie pentru sufletul tău. Din pricina mea ai murit, fiindcă m-am înapoiat prea târziu! Sunt sigur că după moarte te-ai făcut o zeiță. Ajută-i pe cei care îl caută pe Wu Song. Când o să fii răzbunată, o să mă înfățișez la locul execuției, să-l văd pe criminal tăiat în bucăți și numai atunci îmi voi găsi liniștea!

Arse hârtie, jelind-o. Apoi merse acasă și se culcă, visând-o pe Lotus de Aur. Ea îi apăru îmbrăcată în straie de doliu și plină toată de sânge.

— Frățioare, i se plânse, de ce moarte groaznică am avut parte! Cât aș fi vrut să fim împreună, dar, pe când te așteptam, s-a ivit Wu Song și mi-a luat viața! Lumea umbrelor nu mă primește și ziua rătăcesc de colo-colo, iar noaptea caut să mă adăpostesc pe câte undeva și să sorb măcar un strop de apă. Îți mulțumesc că ai ars bani de hârtie. Ucigașul n-a fost încă prins și corpul îmi zace în stradă. Dacă mai ții minte iubirea noastră veche, cumpără-mi un coșciug de lemn și îngroapă-mă cum se cuvine, să nu mai stau acolo sub ochii tuturor.

— Știu că eu sunt acela care trebuie să facă asta, surioară, însă tare mi-e frică de răutatea soacră-mii, putoarea aia fără inimă, fiindcă ea abia așteaptă să sară să-mi facă rău. Du-te, surioară, la casa comandantului și șoptește-i lui Prunișor de Primăvară să te îngroape!

— De acolo vin, dar spiritul porții[121] nu m-a lăsat să intru. O să mai încerc.

Jingji plânse și vru s-o prindă de mână, s-o mai rețină, însă îl

năpădi miasma sângelui de pe ea și se trezi. Era pe la cel de al treilea *geng* din noapte. „Ciudat!” își zise. „Sora a cincea mi-a apărut ca vie înaintea ochilor, mi-a povestit prin ce a trecut și mi-a cerut s-o îngrop. Cât despre Wu Song, cine știe peste câți ani o să fie prins! Vai, ce grozăvie!” Într-adevăr:

Te tulbură un, vis și reci te trec fiori,
Tu singur în odaie-amar plângi până-n zori.

Trecuseră mai bine de două luni și nu se arătă niciun semn că Wu Song ar putea fi prins. Mai târziu se auzi că el se strecurase pe muntele Liang. Magistratul ordonă ca rubedeniile să ia cele două trupuri și să le îngroape așa cum trebuie, afară din oraș. Wang Chao se ocupă de îndată de mamă-sa, însă nimeni nu se învrednici să facă ceva pentru Lotus de Aur. Prunișor de Primăvară îi mânase mereu pe Zhang Sheng și pe Li An la magistratură, să adune noutățile. Ei o vestiseră și de îngroparea vremelnică a celor două femei, în stradă, în fața porților, mormintele lor fiind puse sub pază, nimeni neavând voie să se apropie de locul cu pricina. Apoi, în cursul sărbătorilor din prima lună, Prunișor avu un vis înfricoșător. Lotus de Aur i se înfățișase cu părul în mare neorânduială și acoperită de sânge.

— Soră-bună, îi grăi, am murit de moarte cumplită! Abia am reușit să vin la tine, că spiritul porții nu-mi dădea deloc drumul! Acum, dușmanul meu, Wu Song, a scăpat, iar trupul meu zace la marginea străzii, bătut de vânt și udat de ploi. Câinii și găinile calcă peste mine, și nimeni nu îndrăznește să mă ia de acolo. Sluga asta nu mai are pe nimeni apropiat. Dacă n-ai dat uitării zilele care ne-au unit ca pe o mamă și o fiică, plătește un coșciug și îngroapă-mă undeva. Atunci voi putea pătrunde în lumea umbrelor și gura și ochii mei se vor închide pentru totdeauna, astfel că voi odihni în pace!

După aceste cuvinte, plânse cu sughițuri. Prunișor de Primăvară ar fi dorit să mai stea de vorbă, însă Lotus de Aur pierise, ca și cum n-ar fi fost și ea înțelese că totul fusese un simplu vis. Se trezi scăldată în lacrimi și cu inima grea.

A doua zi, trimise slugile să vadă dacă trupurile femeilor mai erau acolo. Acestea o înștiințară că numai Lotus de Aur rămăsese în mormântul său de pe stradă.

— Atunci o să vă pun la greu, rugându-vă să vă ocupați de ea în locul meu. Vă voi răsplăti bine, le făgădui Prunișor de Primăvară.

Slugile îngenuncheară.

— De ce grăiți așa, doamnă? spuseră ei. De veți putea să-i vorbiți stăpânului de bine despre umilii voștri slujitori, noi vă vom fi recunoscători și trecem și prin foc pentru dumneavoastă!

Ea trecu în dormitor, luă zece *liang* de argint și două suluri de

pânză și le încredință celor doi, lămurindu-i:

— Moarta mi-a fost ca o soră. A fost măritată după Ximen Qing, apoi ea a plecat din casa lui și a fost ucisă. Voi cumpărați-i un coșciug, scoteți-o de acolo de unde e, așezați-o în el și duce-ți-o afară din oraș și îngropați-o într-un loc liniștit. Vă voi răsplăti, dar fiți cu băgare de seamă, stăpânul să nu afle.

— Fiți pe-pace, doamnă. Numai că magistratul n-o să ne lase să luăm cadavrul. Ne-ar trebui o carte de vizită din partea stăpânului, rosti Li An.

— N-avem nevoie! sări Zhang Sheng. O să-i spunem magistratului că era sora stăpânei și n-o să mai zică nimic.

Cei doi plecară. Pe drum, Li An grăi către celălalt:

— Mă gândesc că moarta trebuie să fi fost foarte apropiată cu stăpâna noastră cea tânără. Astfel n-ar fi jelit trei zile în șir când am înștiințat-o că aceea a fost ucisă, iar atunci nici stăpânul n-a putut-o îmbuna cu nimic. Acum n-are cine s-o îngroape pe moartă și dacă noi facem treaba asta, cum se cuvine, ea o să ne apere întotdeauna în fața stăpânului. E un mare noroc pentru noi! Ai luat seamă că Excelența Sa abia o vede, îi face toate voile și nu-i iese din cuvânt, iubind-o mai mult decât pe stăpâna principală sau decât pe cealaltă doamnă?

Ajunși la *Yamen*, puseră să li se scrie o petiție cum că moarta era sora mai mică a uneia dintre soțiile comandantului Zhou și că aveau poruncă s-o îngroape. Cheltuiră șase *liang* pe un sicriu, dezgropară moarta, îi așezară la locul lor în trup inima, ficatul și restul măruntaielor, o cusură cu fir de mătase cum putură mai bine, apoi o învăluiră într-o pânză și o băgară în sicriu.

— S-o îngropăm la Templul Fericirii Eterne, unde stăpânul obișnuiește să închine ofrande, își dădu cu părerea Zhang Sheng. Acolo e loc.

Tocmiră doi cărători, o duseră la templu și îi spuseră starețului că veniseră cu sora unei soții secundare de-a Excelenței Sale și că aveau nevoie de o bucată de pământ unde să o îngroape. Starețul nu îndrăzni să le zică nu și le arătă un loc umbrit de un plop, în spatele templului. După ce o îngropară, ei se înapoiară la Prunișor de Primăvară și îi ziseră de tot ce făcuseră și că le rămăseseră patru arginți.

— Foarte bine. Duceți-i starețului doi arginți, să-i țină o slujbă, ca s-o ajute să urce la cer, îi învăță ea și le dărui un vas plin cu băutură, o pulpă de porc și una de oaie. Cei doi arginți rămași sunt ai voștri, adăugă.

Slugile înghenunchează.

— Nu putem primi, doar n-am făcut mare lucru. Ne mulțumim să puneți câte-o vorbă bună pe lângă stăpân, doamnă.

— Dacă nu-i luați, mă supăr!

Atunci ei bătură o mătanie, acceptară darurile și plecară să bea,

minunându-se de bunătatea stăpânei lor. Mai târziu, Zhang Sheng merse la stareț cu cei doi *liang* de argint pentru slujbă, iar Prunișor le mai dădu cinci *qian* să cumpere bani de hârtie și să-i ardă pentru sufletul moartei.

În vremea aceasta, Chen Ding ajunse în Qinghe cu sicriul stăpânului său și cu toată familia Chen. Opriră drept la Templul Fericirii Eterne, lăsară sicriul acolo și stabiliră ca, după ce i se va citi mortului o slujbă, acesta să fie îngropat în cimitir[122]. Auzind de întoarcerea mamei sale, Chen Jingji cără în casă lucrurile, apoi înghenunche în fața ei.

— De ce n-ai venit după mine? se miră ea.

— Nu m-am simțit bine, iar acasă nu aveam pe nimeni, răspunse.

— Fratele meu unde e?

— Aflând că sosești aici, s-a mutat la el.

— Nu trebuia să-l lași să plece. De ce atâta grabă?

Apoi Zhang trecu pe la ei să-și vadă sora. Se îmbrățișară, plânseră și, luară loc, să-și povestească în fața unui pahar. Nu vom intra în amănunte.

A doua zi, mama lui Chen îi ceru fiului său să ia cinci *liang* de argint și bani de hârtie și să se ducă la stareț și să i-i dea ca plată pentru slujba pusă la cale. Pe când mergea călare spre templu, Chen Jingji se întâlni cu doi prieteni, tinerii Lu și Yang. Descălecă și se salută cu ei.

— Unde te duci, frate? îl întrebară.

— Coșciugul tatălui meu e adăpostit la templu, le grăi el. Mâine, pe douăzeci, e ultima săptămână de pomenire și mama m-a trimis cu banii pentru predică..

— N-am știut de sosirea sicriului tatălui tău. Ne pare foarte rău. Când îl îhmormântați?

— Într-o zi sau două, după slujbă, le spuse el.

Cei doi își împreunară mâinile în semn de rămas bun și se îndepărtară.

— N-am mai văzut mormântul acelei femei Pan, favorita socrului meu. Nu știți cine a luat-o? întrebă Chen, întorcându-i din drum.

— Acum vreo jumătate de lună, lămuri Yang, când și-a dat seama că nu mai pun mâna pe Wu Song, magistratul a îngăduit familiilor să ia leșurile și să le îngroape. De babă s-a îngrijit băiatul ei, dar cadavrul femeii celei tinere a rămas pe loc încă trei ori patru zile. Atunci oamenii comandantului au cumpărat un sicriu și au îngropat-o la Templul Fericirea Eternă.

Jingji înțelese că la mijloc era mâna lui Prunișor de Primăvară.

— Sunt mai multe temple cu acest nume?

— Dincolo de poarta apuseană e unul singur, cel la care face sacrificii și comandantul. Câte ai vrea să fie?

Tânărul tăcu și se îndepărtă, zicându-și că providența rânduise bine lucrurile, de vreme ce Lotus de Aur era îngropată acolo. Cum călcă în templu, primul lucru pe care îl făcu fu să-l întrebe pe stareț unde era mormântul unei femei aparținând casei comandantului. Când află, în loc să se ducă la sicriul tatălui său, luă banii de hârtie și ofrandele și se îndreptă spre mormântul lui Lotus de Aur. Aprinse hârtia și boci:

— Soră a cincea, sunt eu, fratele tău Chen Jingji! Am venit să ard hârtie. Odihnește-te în pace și la nevoie folosește banii pe care ți-i ofer acum.

Abia după aceea merse acolo unde zăcea sicriul tatălui său și dădu foc unor bani de hârtie. Apoi îi întinse starețului arginții, cerându-i opt călugări pentru data de douăzeci. Călugărul luă banii și se retrase să facă pregătirile trebuincioase, iar Chen se înapoie acasă. La data fixată, s-au dus cu toții la templu, iar după slujbă au ales o zi favorabilă pentru a transporta sicriul la mormintele lor strămoșești. Când și această zi sosi, după înmormântare, reveniră în oraș, iar mama și fiul rămaseră să locuiască laolaltă.

Pe la începutul lunii a doua, vremea se încălzise. Doamna Luna, Meng Pavilion de Jad, Sun Lebădă de Nea, Orhideea și Jad Mic ieșiseră în poartă, să se uite la trecători. Strada forfotea de o mulțime însuflețită. Deodată, zăriră mai mulți oameni ținându-se după un călugăr mare și gras. Pe capul ras, acesta avea însemnate trei imagini prețioase ale lui Buddha, iar pe trup avea tatuați mai mulți copaci ai lămpii luminoase. Veșmintele erau gălbui și vântul îi umfla ușor mânecile largi. Umbla desculț și era din cap până-n picioare plin de noroi. Pe atunci, oamenii făcuseră o poezie, arătând în ea foloasele de care se bucura peregrinul:

Stă locului și meditează;
De sfinte cărți vorbește, cerului se roagă;
Cu umeri largi și ochii în orbite înfundați,
El însuși pilda vie a lui Buddha;
Cerșind bucate predică întruna,
Cum este a credinței sale-nvățătura.
Pe zi merge-n toiag sunând din clopot,
Iar noaptea scoate la iveală sulița și bâta;
Mătănii bate prea umil, la porți,
Și plescăie de foame, rătăcind pe străzi.
Realitatea-i vidul
Și-i vidul chiar realitatea.
Să știe cine ce se-ntâmplă pe pământ?
Se duc acei ce vin și vin cei ce se duc,
Dar cine-i cel întâmpinat în paradisul de apus?

Zărind femeile în poartă, călugărul se îndreptă spre ele și le salută.

— Stăpâne miloase, cu învățătura lui Buddha în inimile voastre, le cuvântă el, ce bine că v-am întâlnit! Preaumilul călugăr a coborât de pe Munții Wu Tai, să strângă ajutoare, pentru un templu budist închinat celor zece virtuți și celor trei comori prețioase. Mă bizui numai pe bunătatea și pe milostivenia oamenilor. Această neasemuită lucrare, odată ce are să fie dusă la bun sfârșit, va fi spre lauda și răsplata, pe lumea cealaltă, a celor care cu inimă largă au dăruit. Eu nu sunt decât un biet călugăr rătăcitor! La aceste vorbe, Doamna Luna o mână pe Jad Mic să aducă o bonetă budistă, încălțări, un șirag de bănuți de aramă și un *dou* de orez alb.

Ea era miloasă din fire și înclinată spre fapte bune, și de aceea cususe în casă bonete și încălțări pentru călugări.

— Cheamă-l să se apropie să ia lucrurile, îi porunci slugii.

— Hei, tu, călugăre, ce-o să te faci măgar în viața viitoare! strigă Jad Mic cu vocea ei subțire, de fată tânără, tot n-ai venit să-ți iei sumedenia de lucruri pe care ți le dă stăpâna? Îngenunchează!

— Oh, vierme împuțit! o certă Doamna Luna. El e călugăr, discipol al lui Buddha, de ce îl iei peste picior? Până la urmă ai să plătești tu batjocura asta, târfă mică ce ești!

— Stăpână, eu îi vorbesc și ticălosul își rotește ochii în cap, măsurându-mă de sus și până jos.

Călugărul primi cu amândouă mâinile pomana, mulțumind.

— Măi căpățână rasă fără bună purtare! strigă iar Jad Mic. Te-ai înclinat de două ori înaintea doamnelor și niciodată în fața mea!

— Nu mai rosti măscări micuțo, încercă stăpâna s-o oprească. El e fiul lui Buddha, cum o să ți se închine ție?

— Buddha ăsta are și fiice, stăpână? întrebă slujnica.

— Măicuțele sunt fiicele lui.

— Aha, deci măicuțele Xue și Wang sunt fiicele lui. Dar ginerii? Ei cine sunt?

Doamna Luna nu se mai putu stăpâni și izbucni în râs.

— Oh, târfă mică și ticăloasă, de unde ai învățat să răspunzi atâta?

— Mă ocărâți, stăpână, și pleșuvul ăsta ticălos stă pironit cu ochii la mine.

— Se uită la tine de parcă te-ar cunoaște și vrea să te facă să părăsești lumea asta! zise Pavilion de Jad.

— Dacă mă ia, merg cu el și mă călugăresc.

Femeile râseră.

— Să nu mai jignești călugării și să-ți râzi de cele sfinte, târfă mică! o amenință stăpâna.

Călugărul o luă iute din loc cu lucrurile dăruite și cu cele trei reprezentări ale lui Buddha de pe capul său.

— Stăpână, înainte de a se urni de aici, călugărul mi-a mai aruncat

o ocheadă și dumneavoastră mă tot certați pe mine! se plânse Jad Mic.

Poezia de mai jos stă mărturie binefacerilor călugăriei.

Citește văduva cărți sfinte până-mbătrânește,
De mult deșarte doruri-n inimă-i nu le mai știe;
Se-asemuie cel trup al slugii lunei de pe ceruri,
De nu îngăduie la nori, jumatea să îi fie.

Femeile erau încă în poartă, când tușa Xue, în brațe cu coșul cu flori și podoabe, dădu colțul. Se înclină în fața lor.

— Unde zorești? Nici umbra și nici urma nu ți le-am mai văzut pe aici, întrebă Doamna Luna.

— Nici nu-mi mai văd capul de trebi, stăpână, se văită ea. Acum vreo două zile, băiatul lui Zhang al Doilea, care e acu ofițer și procuror, a luat o nepoată a eunucului Xu, care stă în partea de miazăzi a orașului. Wen le-a pus la cale căsătoria și petrecerea a ținut trei zile încheiate. Domnișoara voastră, care a ajuns nevasta cea tânără a comandantului, a mânat după mine, dar n-am putut să mă duc, de prinsă ce-am fost!

— Și acum încotro?

— Am ceva cu dumneavoastră.

— Atunci intră în casă.

Doamna Luna o pofti la ea în cameră și îi oferi ceai.

— Poate că n-ați aflat, stăpână, începu Xue, că neamul vostru Chen s-a prăpădit de boală în Dongjing, încă de anul ce-a trecut. Doamna a trimis după ginerele vostru și s-au mutat aici cu mic cu mare, prin prima lună, aducând și sicriul răposatului. Mi-am zis că, dacă ați fi știut, ați fi mers și ați fi ars și dumneavoastră hârtie la templu.

— Chiar n-am fi știut-o niciodată, dacă n-ai fi venit tu acum. Am aflat doar că Pan aceea a fost omorâtă de cumnatu-său și că a fost îngropată alături de baba Wang. De ele ce s-a mai ales? se arătă doamna Luna dornică de vești.

— Vorba veche, stăpână: Fiecare își are locul său în viață și după moarte. Doamna a cincea n-a plecat de aici din pricina încurcăturilor sale și, uite, că în urmă a dat de mai mare necazul? Ea a lăsat încolo virtutea și s-a purtat atât de urât, că a trebuit să fie îndepărtată din casa voastră. Ei, de-ar fi fost ea la casa sa, cum o mai omora cumnatu-său? Asta înseamnă că vinovatul își găsește nașul, tot astfel cum datornicul nu scapă de ăla de la care a luat! Noroc cu Prunișor de Primăvară, care și-a păstrat dragostea pentru stăpână și a pus oameni, care au băgat-o într-un coșciug și-au îngropat-o. Altfel ar fi stat și acum acolo. Iar pe cumnatul ei nu l-au prins nici până acum.

— Prunișor de Primăvară s-a ajuns foarte repede și încă frumos! vorbi Lebădă de Nea. De unde a avut ea bani să cumpere sicriul?

Comandantul n-a zis nimic, fiind vorba de un om străin?

— Vai de mine, nici nu știți, e mort după ea! Trage numai la Prunișor, în fiece zi și la un cuvințel de-al ei îi împlinește zece mofturi! De cum a luat-o, văzând-o frumoasă și gingașă, i-a dat trei camere și slugi, i-a făcut straie pentru orișicare vreme. La a treia zi de i-am dus-o, m-a chemat și pe mine la o petrecere și m-a dăruit cu un *liang* de argint și cu o mătase. Soția principală are cincizeci de ani și a orbit; postește și nu-i mai e aminte de casă. A doua soție, Sun, a născut o fată și îngrijește toată ziua de ea. Prunișor de Primăvară are pe mână cheile gospodăriei și bărbatul încuviințează orice îi cere ea.

La aceste cuvinte, femeile rămaseră pe gânduri. Când bătrâna fu gata să plece, doamna Luna îi spuse:

— Vino și mâine. O să pregătesc niște ofrande, o mătase, hârtie pentru ars, și aș vrea să mergi împreună cu Orhideea să le sacrifice pentru cuscrul.

— Dumneavoastră nu veniți?

— Le spui că nu mă simt bine și mă duc altădată.

— Atunci o să fiu aici la vremea prânzului.

— Acum unde, pornești? Treci și pe la comandantul Zhou? întrebă stăpâna casei.

— Dacă nu dau pe acolo, mă omoară! M-au chemat nu știu de câte ori! se lăudă tușa Xue.

— De ce te cheamă?

— Prunișor e grea, prin luna a patra sau a cincea. Excelența Sa e peste măsură de fericit. Cred că ține să-mi facă un dar! se mândri ea și își luă coșul și plecă.

— Ce mincinoasă! izbucni Lebădă de Nea. De când e Prunișor acolo, să se afle acum cu sarcina la jumătate de cale? Și comandantul are mai multe neveste, cum s-o cred că stă numai cu ea?

— Are o nevastă principală și una secundară, care i-a născut o fetiță, lămuri doamna Luna.

— Ei, vedeți? nu se lăsă Lebădă de Nea. Vorbe de mijlocitoare! Apa e de un *chi* și ea zice că are valuri înalte de zece *zhang*!

Lebădă de Nea își vărsa astfel focul pentru câte le îndurase odinioară. Fiindcă într-adevăr, din ceruri au fost lăsate în jos cârlig și sfoară, iară pe pământ ele nu-s să se vadă!

Capitolul LXXXIX

În ziua următoare, doamna Luna făcu toate pregătirile, iar Orhideea se înveșmântă în doliu, urcă în lectică și o porni acasă la familia Chen. Tușa Xue se dusese înainte cu ofrandele. Chen Jingji se afla în poartă, și o întrebă pe bătrână de unde erau lucrurile acelea. Ea făcu o reverență și îi glăsui mieros:.

— Nu vă faceți că nu știți, ginere! Soacra voastră trimite ofrande pentru cuscrul dânsei. Orhideea a venit și ea.

— Putrezire-ar! Atunci poate oi socoti-o de soacră! A întârziat o jumătate de lună. Tata e în pământ, cui îi mai arată ea respectul?

— Preabunule ginere, soacra voastră a zis că o vădană e ca un crab fără picioare. Ea n-a avut habar de moartea cuscrului său și îi pare rău că n-a prins înmormântarea.

În timp ce se dondăneau astfel, se ivi și lectica Orhideei.

— Cine e? vru Jingji să știe.

— Ei, cine să fie? Mamă soacră nu se simte bine și a mânat-o pe Orhideea să i se închine, ca o fiică bună ce e, socrului său și să ardă pentru el niște bani de hârtie.

— Trimite-o degrabă înapoi pe putoarea asta! Mii de oameni mai buni decât ea sunt morți! Ce caută una ca ea aici?

— Femeia stă la bărbat; așa-i o vorbă!

— Eu n-o vreau! Să plece numaidecât!

Purtătorii lecticii nu se mișcară din loc și atunci bărbatul se repezi la ei și îi lovi cu picioarele.

— Tot nu v-ați cărăbănit? strigă. Sau vreți să vă rup picioarele voastre de cerșetori și pe, târfa aia, s-o scot de păr afară!

Cărătorii ridicară lectica și o porniră înapoi. Până ce bătrâna Xue o chemă pe doamna Zhang, nu se mai văzu nici urmă de lectică. Femeia îi e lăsă doamnei Zhang ofrandele aduse și făcu calea întoarsă să-i istorisească doamnei Luna pățania. Aceasta se înfurie.

— Ce sălbatic lipsit de orice strop de bună-cuviință și recunoștință! Când ai lui au fost la ananghie, s-a aciuat la noi, în casa socrului său, care l-a ținut pe de toate câțiva ani buni, iar astăzi mulțumește prin ură. Ce păcat că al meu a îngăduit în casă o asemenea marfă, care mă pune în starea șobolanului împuțit, iar apoi mai întoarce și fundul la mine! Fato, îi grăi ea Orhideei, ai văzut cu ochii tăi. Că nici taică-tău și nici eu nu ne-am purtat urât cu el. Tu ești a lui cât vei trăi, iar după moarte îl vei urma pretutindeni, ca stafie. Eu nu te pot ține aici. Fă bine și mâine te du fără teamă înapoi. Doar n-o să te azvârle în fântână! Iar de a ajuns cumva atât de tâlhar și ridică viața semenilor săi, legea imperială nu-l va cruța!

Despre seara aceea nu vom mai povesti. A doua zi, Dai An, însoți lectica Orhideei până acasă la familia Chen. Tânărul stăpân nu era acasă, plecase la mormântul tatălui său, să îngrijească tumulul de pământ. Doamna Zhang se dovedi cu bună creștere și își primi sub acoperiș nora.

— Mergi și spune-i stăpânei tale că îi sunt recunoscătoare, rosti. Să nu fie supărată pe el. Era beat, de aceea s-a purtat necuviincios! O să stau eu de vorbă cu el, pe îndelete.

Ea îi dădu slugii ceva să mănânce și îl lăsă să meargă la ale sale.

Seara, Chen Jingji o găsi pe Orhideea acasă și sări la ea, lovind-o și ocărând-o.

— Ce cauți aici, târfă? Mai zici că cerșesc mâncare în familia ta! Ai tăi au pus mâna pe bogățiile mele, de aici li se trage lor averea! Dacă ei n-au vrut să-și țină ginerele pe nimic, eu ce să fac cu tine, putoareo! Mai bine ai crăpa de o mie de ori!

— Taci om fără rușine, creatură care nu vrei să știi de rânduielile cerului. Sau ești scos din minți fiindcă ți-a fost ucisă curva aia?

Bărbatul o trase de păr și o izbi de câteva ori cu pumnul. Când mamă-sa apăru să-i despartă, el o împinse cât colo.

— Oh, bădăran ce ești! Ai pe ochi albeață, de nu-ți mai recunoști mama?

În aceeași seară, el își trimise soția înapoi cu o lectică.

— Dacă nu-i convingi pe ai tăi să-mi dea averea, cu mâna mea îți iau viața, târfă! o amenință el.

Orhideea s-a înspăimântat atât de tare, încât de atunci a rămas ascunsă în casa doamnei Luna și vreme îndelungată n-a mai cutezat să revină la bărbatu-său. Acesta ar fi:

> Adesea, lucrul bun pierdut e în uitare
> Și când îți merge rău blestemi o pețitoare.

În luna a treia, de Sărbătoarea curățirii mormintelor, doamna Luna a pus să se strângă santal, lumânări, bani și lucruri din hârtie și să se gătească ofrande din carnea a trei animale; au rânduit totul în două cutii mari și au ieșit din oraș, să aducă sacrificii la mormântul lui Ximen Qing. Lebădă de Nea, Orhideea și o slugă sau două au rămas să vadă de casă. Doamna Luna, Pavilion de Jad, slujnica Jad Mic și doica Abundența cu Xiaoge în brațe, fiecare în câte o lectică, au purces la drum. Îi invitaseră și pe Wu cel mare, cu soția, urmând să se întâlnească la cimitirul familiei. Când au ieșit din oraș, câmpul arăta minunat. Florile se deschiseseră, sălciile erau înfrunzite și bărbați și femei ieșiseră să se plimbe, într-o curgere neîntreruptă. Dintre cele patru anotimpuri ale anului, niciunul nu întrece primăvara în frumusețe și în prospețime. Soarele este plăcut, iar vântul blând. Sălciile își deschid larg ochii și florile își dezvăluie inimile. Pământul însuși e înmiresmat; Aerul e cald, iar culoarea cerului încântă privirile. Cei ce umblă călare se bucură pentru caii lor mândri, de preț, și respiră amețiți parfumurile femeilor din lectici, în vreme ce drumeții trag în piept tăriile verzi ale potecilor. Mii de flori par a se lua la întrecere în frumusețe; ierburile, puzderie, și-au scos colții ca o solie înmiită a primăverii. Lumina este strălucitoare, dar dulce, priveliștea îmbietoare și armonioasă. Piersicii pitici și-au pictat fața în roșu aprins, precum codanele. Sălciile tinere își mlădie mijlocul plăpând și

subțire, asemeni frumoaselor de la Palat. Grangurii îngână sute de melodii, trezind oamerii din visările lor în plină amiază. Rândunicile purpurii ciripesc vioaie, alungând melancolia primăverii. Soarele face zilele mai lungi, mai călduroase, iar rațele galbene sălbatice se scaldă perechi-perechi în ochiuri de apă. Deasupra apelor limpezi, plutesc boboci de rață verzi și parfumați parcă și ei. Lângă râul pământului nu știu cui, leagănele înalte zboară spre vârfurile verzi ale plopilor. Oh, nemaipomenită, neasemuită, privelișteа primăverii! Poezia de mai jos o dovedește cu prisosință:

Pe-unde nu e praf de a luminii pure sărbătoare?
La margini de oraș, răsfiră blândul vânt prin banii de hârtie;
Pe-nmiresmata iarbă râd oamenii și cântă,
Ba e senin, ba-i ploaie-n zilele migdalilor în floare;
Prin meri, grangurii gureși îi zic cu veselie,
Pe sub copaci, pe mal, drumeții îmbătați au adormit;
Frumoase curtezane tot în cântări o țin,
În leagăne în zbor asemenea zeițelor plutind.

Ajunse la câmpia de la cinci *li*, acolo unde se aflau mormintele, doamna Luna și celelalte femei intrară într-una din încăperile ce servea de salon, se așezară și băură ceai, în așteptarea familiei Wu. Dai An duse alimentele la bucătărie, să fie pregătite și rândui ofrandele lângă mormântul stăpânului său. Doamna Wu nu izbutise să găsească o lectică liberă, astfel că cei doi Wu sosiră abia pe la prânz, călări pe măgari.

— Cum ai fost în stare să călărești? se minună doamna Luna întrebând-o pe cumnata Wu.

După ce băură ceaiul și se schimbară, merseră cu toții la mormânt să închine sacrificiul. Doamna Luna luă cinci bețișoare de santal. Unul îl opri pentru ea, iar celelalte patru le oferi lui Pavilion de Jad, Abundenței, aceasta să oficieze pentru Xiaoge, fratelui și cumnatei. Ea puse prima santalul în sobiță și se plecă adânc, rostind:

— Fratele meu, ai fost om, iar acum ești spirit. Astăzi, de Ziua luminii pure, îndoliatele tale neveste, Wu a Treia și Meng a Treia, împreună cu băiatul tău de un an, au venit să-și arate cinstirea ce ți-o poartă și să aprindă bani de hârtie. Ocrotește-ți fiul, fă-l să trăiască o sută de ani, ca să poată mereu îngenunchea la mormântul tău! Am fost soț și soție, frățioare, și sunt zdrobită când mă gândesc la tine, la înfățișarea ta falnică de odinioară și la vorbele tale plăcute!

Încheind, își acoperi fața și plânse. Atunci Pavilion de Jad înaintă, puse santalul să ardă, făcu o reverență largă și se porni și ea pe plâns. Abundența, cu băiatul în brațe, lăsă mai întâi un genunchi la pământ și puse santalul în sobiță, apoi îngenunche de-a binelea. Soții Wu

aprinseră și ei bețele de santal și se înclinară înaintea mormântului. Dai An dădu foc banilor de hârtie. Apoi se duseră toți în umbrar, unde li se așternu masa. Fratele și doamna Wu ocupară locurile de onoare. Doamna Luna și Pavilion de Jad stătură în fața lor, iar Jad Mic, Abundența și bătrâna slujnică a familiei Wu, Floare de Orhidee, se așezară pe celelalte laturi ale mesei. Turnară în pahare și mâncară.

În ziua aceea, comandantul Zhou merse și el la mormintele strămoșești. O făcuse mai cu seamă la îndemnul lui Prunișor de Primăvară. Peste noapte, aceasta îl amăgise că avusese un vis și că se trezise în lacrimi.

— De ce plângi? se speriase bărbatul.

— Am visat-o pe mama. Se bocea și mă învinuia că m-a crescut și că nu-i duc mâncare și că nu-i ard bani de hârtie de Sărbătoarea curățirii mormintelor. M-a podidit plânsul și apoi m-am trezit.

— Te-a crescut și ar trebui să fii și tu mai grijulie! spusese bărbatul. Unde e înmormântată?

— La Templul Fericirea Eternă, dincolo de Poarta de Miază-noapte.

— Atunci liniștește-te! Acesta este și templul meu. Mâine voi porunci slugilor să ia mai multe ofrande și hârtie ca să sacrific și la mormântul mamei tale.

A doua zi, el mână înainte slugile cu mâncare, băutură și fructe. Mormintele familiei lui se aflau pe un țeren nemărginit, unde în mijlocul unei grădini se construiseră o clădire cu un salon încăpător, o sală pentru sacrificii și mai multe altare. Soțiile comandantului călătoriră împreună cu el, în litiere purtate de câte patru oameni, soldații croindu-le drum prin mulțime.

După ce sfârșiră de mâncat și de băut, de teamă să nu se însereze, doamna Luna îi zori pe Dai An și pe Lai An să strângă alimentele și lucrurile casei. Au apucat-o spre satul Floarea de Cais, în apropierea căruia se afla un deal înalt, cu un han la poalele sale. Acolo se aduna multă lume și ea le poruncise slugilor să ducă mâncarea acolo. Cum doamna Wu nu avea lectică, au pornit-o pe jos, în plimbare, lecticile urmându-le, goale. Ultimul venea fratele Wu, cu cei doi măgari. Merseră de plăcere prin iarba verde, cale de trei *li*, până la Hanul florii de piersic, iar de acolo încă doi *li* și pătrunseră în sat. Drumul era înțesat, de oameni ieșiți la morminte sau să ia aer; ei semănau cu pâlcuri întinse de flori roșii și de sălcii verzi, cuprinse de un vacarm necontenit. Unii aveau treburi. În depărtare, sub niște ulmi, se zărea un templu, care atrăgea privirile prin splendoarea sa.

Înalte, crestele, să nu le vezi la porți de munte,
Curate, limpezi, liniștite.
În față, sclipitoare semne pe-o pancartă.
Pe lături stâlpi puternici.

Palat încăpător cu cinci saloane,
Zidiri pe ele cu dragoni în șiruri.
Pe-o parte-a sa chilii pentru călugări,
Pereții coșcoviți, tocite cărămizi, prin crăpături tot ierburi,
Un alt palat în față,
Un alt palat în spate
Și iată Turnul Tobei drept, în plină măreție.
E o minune Sala cărților prea sfinte,
Cu prapurii înalți în slăvi de limpezimi
De veghe stă Pagoda prețioasă lângă râu;
Iar peștele de lemn pe lat este legat.
Atârnă castanietele la streșini
Și Buddha are-n față fum și lumânări,
În vas santalul arde-ncet, mocnit;
Sunt fără număr prapuri,
Palatul lui Guanyin unit e cu-al Strămoșilor Palat;
De preț acoperișuri, unul băgat într-altul,
Bântuie mama dracilor prin al *Luohanilor* Palat
Dar an de an sosesc aici ce-i ce sărbătoresc
A dracilor cădere.

— Ce nume are templul? întrebă doamna Luna.

— Este locul unde Excelența Sa comandantul Zhou Xiu își venerează i strămoșii. Se numește Templul Fericirii Eterne. Nu-ți amintești că soțul tău a cheltuit câteva sute de *liang* pentru repararea lui? De aceea arată atât de nou și de minunat, o lămuri fratele ei.

— Haideți să-l vedem și noi! îi îndemnă doamna Luna.

Se îndreptară spre templu. Zărindu-i, niște novici îl înștiințară pe stareț și acesta le ieși în întâmpinare. Îi salută cu un gest larg, apoi sfătui călugării din preajmă să deschidă toate altarele, pentru ca vizitatorii să admire feluritele chipuri ale lui Buddha. Până băură ceaiul, ușile fură descuiate și un novice îi conduse prin templu, apoi îi luă în curtea din spate, în clădirea starețului. Li se servi de îndată ceaiul. Wu cel mare vru să cunoască numele religios al starețului,

— Acest umil călugăr se numește Dao Jian[123] și templul este locul de venerare a strămoșilor Excelenței Sale Zhou. Am în grijă peste o sută de călugări, iar în spatele templului se află o sală unde călugării rătăcitori pot rămâne și petrece în meditații.

Își întrebă musafirii dacă vor să guste din mâncarea călugărilor.

— Nu vrem să vă mai tulburăm, părinte! zise doamna Luna și îi întinse fratelui ei cinci *qian* pentru stareț. Să ardeți santal pentru Buddha, adăugă.

— Umilul de mine, nu știu ce altceva să vă ofer în afara unei simple cești de ceai, își ceru el iertare, mulțumind pentru dar.

Pe loc, câțiva novici așezară o masă, umplând-o cu mâncăruri de legume și plăcinte. Starețul stătu cu oaspeții îmbiindu-i să mănânce. Deodată, doi slujitori în straie negre dădură buzna în salon, strigând cu voci tunătoare:

— Părinte, de ce nu ieși să ne întâmpini? Tânăra doamnă a venit cu ofrande.

Starețul își trase repede pe el roba, își puse pălăria pe cap și ceru să se strângă totul, rugându-și oaspeții să se retragă într-o sală mică, alăturată.

— Trebuie s-o văd pe tânăra doamnă. După ce încheie sacrificiul, mă întorc și rămân cu dumneavoastră.

Wu spuse că era timpul să părăsească templul, însă călugărul nici nu vru să audă. Sunând din clopote și bătând din tobe, călugării se grăbiră spre intrarea principală. O mulțime de slugi în veșminte negre însoțeau o litieră mare, înaintând cu toții dinspre răsărit, asemenea unui nor. Hainele purtătorilor litierei erau lac de sudoare. Starețul se înclină.

— N-am știut că sosiți, doamnă, grăi el. Vă rog să ne iertați că n-am fost pregătiți să vă ieșim în cale așa cum se cuvine.

— V-am stingherit, părinte! rosti Prunișor de Primăvară, șezând încă în litieră.

Slugile luară ofrandele și trecură în spate, la mormântul lui Lotus de Aur, rânduindu-le acolo frumos. Prunișor-de Primăvară nu intră în templu, ci fu dusă drept în curtea din spate. Acolo coborî din litieră. Slugile așteptau în picioare, gata să facă orice le-ar fi poruncit. Ea trecu printre ele încet și cu grație. Înaintea mormântului, aprinse santal și se înclină de patru ori.

— Mamă, cuvântă ea, astăzi surioara ta Pang ți s-a înfățișat să ardă bani de hârtie, pentru ca ei să-ți folosească la nevoie, acolo în ceruri. Dacă aș fi știut că o să mori de mâna dușmanului tău, aș fi găsit eu un fel să te aduc degrabă la mine. Sunt vinovată că am întârziat. Acum îmi pare rău, tare rău, însă nu mai e nimic de făcut.

Ordonă însoțitorilor să dea foc hârtiilor și se puse pe bocit.

Doamna Luna auzise că venise o tânără doamnă, dar nu bănuia câtuși de puțin cine ar fi ea. Și fiindcă starețul nu apărea în salon, ea îl întrebă pe un călugăr tânăr ce se întâmpla.

— În spatele templului, a fost înmormântată de curând o soră măi mare a tinerei doamne. Astăzi, dânsa s-a înființat aici cu ofrande.

— Mă tem că e Prunișor de Primăvară. Oare avem să dăm ochii cu ea? zise Pavilion de Jad.

— Ce soră are ea s-o fi îngropat aici? se miră Doamna Luna, apoi se întoarse din nou spre călugăr. Cum o cheamă pe tânăra doamnă?;

— Pang. Ceva mai înainte i-a dăruit starețului patru-cinci *liang* pentru o slujbă întru pomenirea sorei ce i-a răposat.

— Eu parcă știu de la bărbatul nostru că numele de familie al lui Prunișor este Pang. Ea să fie? se întrebă Pavilion de Jad.

Chiar atunci, îl auziră pe stareț mânând un novice după ceai de soi. Îndată o litieră se ivi în fața porții a doua, iar Doamna Luna, Pavilion de Jad și ceilalți iscodiră de după apărătoarea ușii cum arăta acea tânără doamnă. O recunoscură pe Prunișor de Primăvară. Părea mai înaltă decât odinioară. Fața îi era ca luna plină și în totul femeia era gătită ca o statuetă de jad. Capul îi era acoperit cu perle și alte podoabe de preț, iar acele cu phoenicși îi stăteau înfipte înclinat prin păr. Purta pe deasupra o haină de un roșu purpuriu, brodată cu flori, iar de la aceasta în jos i se zărea o fustă albastru-deschis, cu marginea lată din aur, sunând gingaș la cea mai mică mișcare. Era cu totul și cu totul alta decât aceea pe care o cunoșteau ei.

Conciul prețios, înalt, bogat,
Acele cu phoenix jumătate-afară;
Îi atârnă perle la urechi,
Ies zulufii-i din agrafe de-aur.
Straiul ei în roșu ruginiu
Învelind un trup de jad plin de parfumuri;
Fusta tot cu ape verzi de jad
Lotuși[124] mici ivindu-i, neatinși de drumuri.
Numai de se mișcă ea,
Jaduri de la piept se leagănă și sună,
Iar de e să stea pe loc,
De-orhidee vin miresme să răpună.
Tâmple-s și obrajii-n alifii,
Gingașe, subțiri, sprâncenele pictate.
Tremuri, pe de-a-ntregul doar de-o vezi,
Fața, totuși floare, nevrând să se-arate,
Calcă și se mișcă prea domol
Firea-i de orhidee caldă, blândă.
De s-ar fi născut într-un alcov
Tot la fel purtarea i-ar fi fost plăpândă;
Pare, părăsindu-și țara sa de jad,
Favorita Qiong de la Palat de Purpur,
Ori în țărnă, din castelu-i pogorând,
Chiar zeița Inimii din Floare.

Starețul puse numai un singur scaun încăpător pe locul de onoare și o rugă pe Prunișor să se așeze. Novicele aduse ceaiul, iar starețul îi oferi chiar el o ceașcă plină.

— Umilul vostru călugăr n-a știut că tânăra doamnă sosește astăzi, grăi starețul. Vă rog să-mi iertați marea greșeală de a fi întârziat să vă

ies în întâmpinare!

— V-am necăjit și așa destul, cu slujba ce v-am cerut-o, vorbi Prunișor de Primăvară.

— Oh, o nimica toată! Aș fi făcut-o ca un semn al recunoștinței noastre pentru bunătatea pe care ne-o arătați, doamnă. Am folosit la slujbă opt călugări și seara, când am încheiat-o, am ars bani și lucrurile din hârtie. Atunci abia i-am îngăduit slujitorului vostru să plece, poruncindu-i să vă înfățișeze cum au decurs toate.

Prunișor de Primăvară bău ceaiul și tânărul călugăr luă de acolo ceașca goală. Starețul se așeză alături de ea și se apucă de povestit, astfel că oaspeții din camera vecină erau țintuiți locului. De teamă că are să se întunece, doamna Luna îl trimise pe călugărul cel tânăr să-i spună starețului că musafirii lui vor să-și urmeze drumul. Starețul nu ar fi vrut să-i lase să plece oricum și până la urmă îi zise lui Prunișor.

— Aș avea ceva să vă grăiesc, tânăra doamnă, încercă el.

— Vorbește fără opreliști, părinte, îl încurajă Prunișor de Primăvară.

— În camera de alături se află câteva doamne, care ne-au vizitat azi templul. Acum dânsele ar dori să plece. Nu știu care este respectabila voastră părere, tânără doamnă?

— De ce nu le rugați să vină să ne cunoaștem? zise ea.

Starețul se repezi să le invite, însă doamna Luna nu vru s-o întâlnească pe Prunișor.

— E târziu, venerabile. Ne despărțim aici.

Starețul era neliniștit. Se simțea vinovat că primise mai înainte banii și că nu făcuse nimic pentru acești oaspeți, de aceea stărui de câteva ori pe lângă doamne. Nemaiavând cum să se împotrivească, doamna Luna și ceilalți ieșiră.

— Așadar cele două stăpâne erau și mătușa! izbucni Prunișor de Primăvară și o pofti pe doamna Wu să ocupe locul de onoare, apoi ca o ramură înflorită, legănată de vânt, se plecă și îngenunche. Doamna Wu se repezi să-i răspundă.

— Surioară, astăzi lucrurile s-au schimbat. Nu-ți îngădui să mă saluți în felul acesta.

— De ce vorbești așa, mătușă? Sluga ta e aceeași! Ce e nobil stă sus, iar ce e comun, jos. E firesc.

După ce îngenunche înaintea mătușii Wu, ea se întoarse către doamna Luna și Pavilion de Jad. Ele încercară s-o salute, dar ea nu le lăsă și bătu patru mătănii. Ele o ajutară să se ridice.

— N-am știut că erați aici, altfel vă chemam mai dinainte, zise ea.

— Surioară, rosti doamna Luna, de când ai plecat, sluga asta n-a fost în stare să treacă pe la tine cu niște daruri. Te rog să mă ierți!

— Cine sunt eu ca să vă cereți de la mine iertare, bună doamnă? grăi Prunișor și văzând-o pe doică în brațe cu Xiaoge, urmă: Ce mare

s-a făcut!

— Tu și Jad Mic veniți și vă plecați în fața doamnei, le porunci stăpâna, Abundenței și lui Jad Mic.

Slujnicele ieșiră din spate, numai zâmbet și se înclinară pe jumătate.

— Surioară, primește-le reverențele, grăi doamna Luna.

Prunișor își scoase din păr un ac de argint cu cap de aur și îl înfipse în boneta băiatului.

— Îți rămân recunoscătoare, surioară, zise doamna Luna. Tu de ce nu-i mulțumești?

Abundența se mai înclină o dată înaintea lui Prunișor de Primăvară și stăpâna se arătă încântată.

— Dacă n-ai fi dat astăzi pe aici, n-am fi avut prilejul să ne mai vedem, surioară, vorbi Pavilion de Jad.

— Am venit pentru mama, care a fost de curând îngropată aici. Am stat multă vreme cu ea și nu mai are pe nimeni altcineva. Măcar atâta lucru să fac pentru ea.

— Țin minte că ai rămas de mică fără mamă și nu știai nici unde e îngropată, zise doamna Luna.

— N-ai înțeles-o, surioară. Vorbește despre sora noastră, Pan a Șasea. Prunișor a îngropat-o aici!

Doamna Luna tăcu.

— Mă întreb dacă e cineva pe lumea asta mai bun decât tine, surioară? se amestecă mătușa Wu. N-ai dat uitării ființa cu care ai împărțit binele și răul, ba ai și îngropat-o, iar acum, la zi de sărbătoare, i-ai închinat ofrande!

— Doamnă bună, îți amintești ce frumos se purta cu mine? A avut o moarte sângeroasă, a mai zăcut și acolo în stradă și atunci cum să nu mă îngrijesc să-și aibă măcar un mormânt ca toți oamenii?

Starețul le ceru novicilor să aștearnă masa din nou. Ei aduseră două mese mari și le încărcară cu mâncăruri de post și felurite dulciuri. Ceaiul fusese făcut din frunze aurii, micuțe ca limba de vrabie și din apa cea mai pură și mai plăcută. După ce ospătară, lucrurile fură strânse. Wu cel mare nu se putuse înfățișa unor doamne străine și niște călugări îl cinstiră cu bucate în chilia lor.

Meng Pavilion de Jad se sculă în picioare să meargă la mormântul lui Lotus de Aur și să ardă puțină hârtie, în amintirea vremurilor pe când fuseseră ca niște surori. Văzând că doamna Luna nu se clintește din loc, ea scoase cinci *fen* și mână un novice să cumpere bani de hârtie.

— Nu e nevoie să cumpărați, doamnă, o opri starețul. Am aici destui. Luați câți doriți!

Pavilion de Jad îi întinse starețului banii, iar acesta puse un novice să o conducă1 pe femeie la plopul din spate, unde zăcea Lotus de Aur.

Acolo, femeia dădu cu ochii de o ridicătură de pământ înaltă de trei *chi*, pe care încolțise, ici-colo, iarba. Aprinse santal, arse hârtie și vorbi, înclinându-se:

— Soră a cincea, n-am știut că te afli îngropată aici! Astăzi Meng Pavilion de Jad a ajuns din întâmplare la acest templu și a ars hârtie, să-ți fie de folos la nevoie.

Izbucni în plâns. Abundența se luase după ea, însă stăpâna îi strigă să nu ia copilul, că are să se sperie.

— Fiți pe pace, stăpână! Am eu grijă, rosti ea și păși ușurel până la mormânt, unde, o găsi pe Pavilion de Jad plângând; stătu puțin și se înapoie.

Prunișor de Primăvară și doamna Luna se pudrară și se schimbară în veșminte proaspete. Prunișor porunci unei slugi să deschidă o cutie dintre cele luate la drum și bunătățurile cele mai alese fură întinse pe masă. Încălziră băutură. Paharele și ibricele erau de argint, iar bețișoarele din fildeș. Ea le pofti pe mătușa Wu, doamna Luna și Pavilion de Jad să ocupe locurile de onoare, iar ea se așeză în scaunul cuvenit gazdei. Abundența și Jad Mic șezură pe celelalte laturi ale mesei. Îi trimiseră de băut și lui Wu cel mare.

Mai târziu, doi slujitori intrară în grabă, îngenunchind:

— Excelența Sa o cheamă pe tânăra doamnă la proprietatea cea nouă să vedeți niște circari. Cele două doamne sunt acolo.

— Întorceți-vă, am să vin, răspunse Prunișor de Primăvară liniștită.

Cei doi nu îndrăzniră să plece, ci așteptară afară. Mătușa și doamna Luna se ridicară.

— Surioară, nu-ți mai facem necazuri. Se înserează. Tu ai treburi, iar noi și așa trebuie să plecăm.

Prunișor de Primăvară nici nu vru să audă și porunci să se umple cupele:

— Noi, femeile, ne vedem atât de rar, glăsui ea. Astăzi ne-am întâlnit din întâmplare și nu e bine să ne despărțim prea repede. Eu nu mai am pe nimeni pe lumea asta. Poate că mama îmi îngăduie să-i fac o vizită, de ziua sa.

— Sora mea, o vorbă mi-e de ajuns. Dar oare nu te stingheresc și obosesc prea mult? Dă-mi voie să te vizitez eu mai întâi.

După încă un pahar, doamna Luna spuse că nu mai poate bea. Cumnata ei era fără lectică și nu mai puteau întârzia.

— N-ai lectică, mătușico? întrebă Prunișor de Primăvară. Am un căluț, care te va purta ușor acasă.

Doamna Wu mulțumi, însă nu vru deloc să primească. Se ridicară și se pregătiră cu toatele de drum. Prunișor trimise după călugăr și îi oferi acestuia o pânză și cinci *qian* de argint. El se arătă recunoscător și le conduse până la intrarea în templu. Prunișor de Primăvară își luă rămas bun de la fostele sale stăpâne, așteptă până când acestea urcară

în lectici și abia apoi intră în litiera ei. O apucară în direcții diferite. Prunișor de Primăvară și mulțimea sa de însoțitori se îndreptară spre noua lor proprietate.

Capitolul XC

Wu cel mare duse doamnele de-a lungul râului, pe malul umbrit de copaci înalți. Dai An îi aștepta pe aproape de cârciuma din satul Floarea de cireș, unde era lume multă și mare hărmălaie. Rânduise bucatele și băutura direct acolo, pe iarbă, sub cerul liber. Când îi văzu, întrebă pentru ce întârziaseră și stăpâna principală îi vorbi de Prunișor de Primăvară. Turnară în pahare, se așezară și băură, admirând caretele frumos împodobite și mulțimea într-o viermuială necontenită. De pe movila pe care stăteau, drumeții se vedeau ca un munte viu sau ca o mare de ființe omenești. Printre ei se găsea și Li Gongbi, fiul magistratului județean. Era un bărbat de peste treizeci de ani și învăța la Academia imperială, fiind petrecăreț de felul său și cam împrăștiat, preocupat mai mult de șoimi, câini și cai decât de cultură. Îi plăcea să călărească și să bată mingea pe străzi și de aceea oamenii îl porecliseră Li Pierde-Vară. În ziua aceea era îmbrăcat într-o robă de mătase de culoare deschisă, o bonetă mică prinsă cu o capsă de aur și încălțări galbene. Era împreună cu He Buwei, un prieten al său și aveau pe lângă ei douăzeci-treizeci de tineri fără ocupație, pregătiți cu arcuri, mingi și altele. Stăteau în fața cârciumii și îl urmăreau pe maestrul Li Gui făcând acrobație pe cal, demonstrații cu spada, cu prăjina și jonglerii de tot felul. Grămada de bărbați și de femei strânsă acolo îl urmăreau, râzând cu poftă. Acest Li Gui era cunoscut sub numele Demonul din Shandong[125]. Purta bonetă cu însemnul *wan* și o cămașă purpurie și o vestă brodată cu fir de aur și călărea un cal cu o coamă ca argintul. În mână ținea o suliță lucioasă cu ciucuri roșii, iar pe spate avea înfipte stegulețe care fluturau în vânt. El dădea asemenea reprezentații pe străzi și pe unde se afla lume multă, pentru plăcerea oamenilor. Pe când se uita la acrobații, tânărul Li înălță deodată privirile, zărind femeile care petreceau pe dâmb. Una dintre ele răsărea mai înaltă în grupul lor și pentru aceea inima începu să-i bată cu putere, iar el nu-și mai putu dezlipi ochii de la ea. O privi îndelung, în tăcere, gândind: „Ale cui or fi fiind femeile acelea? Ea o fi cumva măritată?” Îl strigă pe Micul Zhang și-l mână să iscodească cine erau. Acesta se îndepărtă degrabă și peste puțin îi șopti la ureche.

— Sunt nevestele lui Ximen Qing. Bătrânelul se cheamă Wu și este fratele femeii aceleia bondoace, care a fost soția principală și acum e stăpâna casei. Cea înaltă și mlădie, cu ciupituri albe pe față, este a treia nevastă. O cheamă Meng Pavilion de Jad. Acum sunt văduve.

Li îl răsplăti pe Micul Zhang și se simți îndrăgostit de Pavilion de Jad. Doamna Luna și ceilalți urmăriră, fără a vorbi, acrobațiile și când soarele se ascunsese, după munte, stăpâna îi porunci lui Dai An să strângă, urcară în lectici și pe măgari și se înapoiară în oraș. Iată:

Sub sălcii umbra florilor și numai praf pe drum,
La-ntoarcere ca la plecare bucurie mare;
Pe mii de li e verdele ca luna maiestuos,
Lipsind, degeaba-i lună cu nimic să se măsoare.

Despre drumul lor înspre casă nu vom vorbi. Acasă, pe la prânz, cum era sărbătoare și nu aveau ce face, Lebădă de Nea și Orhideea ieșiră în poartă. De unde, de neunde, se ivi un om. Pe atunci băteau străzile vânzători de roșu de buze, de dresuri și de podoabe de cap sau spoitori de oglinzi. Toți strigau, îmbiind lumea.

— Oglinda mea s-a întunecat, rosti Orhideea și îl mână pe Ping An să-l cheme pe om. Acesta sosi și lăsă jos cobilița.

— Nu știu să lustruiesc oglinzi, spuse. Eu vând podoabe din aur și argint și flori pentru prins în păr. Se oprise în fața porții și o cântărea cu privirea pe Lebăda de Nea.

— Băiete, dacă nu ești lustruitor de oglinzi, du-te! îl îndepărtă Lebăda de Nea. Ce te holbezi așa la mine?

— Doamnă Lebăda, domnișoară, nu mă mai recunoașteți?

Ochii Orhideei se aprinseră; ea se gândi, însă nu știu de unde să-l ia.

— Eu sunt Lai Wang, cel izgonit de stăpânul.

— Unde ai fost în toți anii ăștia? îl întrebă Lebăda de Nea. Te-ai îngrășat.

— De aici, am plecat în Xuzhou, de unde mă trag. Am stat o vreme fără treabă, pe urmă l-am urmat pe un mandarin, care fusese numit în capitală. Pe la jumătatea drumului, ne-a prins vestea că tatăl său murise și ne-am întors. Atunci am intrat ucenic la argintarul Gu și am învățat meserie. Cum este zi de sărbătoare, meșterul mi-a zis să ies pe străzi, poate vând ceva. Eu v-am zărit în poartă de mai multe ori, dar n-am îndrăznit să mă apropii. Dacă nu m-ați fi chemat, n-aș fi venit sub ochii voștri nici azi.

— Carevasăzică, tu erai. Puteai să aștepți mult și bine, că nu te-aș fi recunoscut! grăi Lebăda de Nea. Dar de ce ți-e frică, doar ne-am avut ca frații. Și ce ai acolo? Intră să-ți vedem marfa!

Lai Wang își cără lădițele în curte, le deschise, puse câteva obiecte pe o tavă și le arătă. Erau lucrate cu multă măiestrie. Femeile cerură să le arate și podoabe. El desfăcu altă cutie, în care erau înghesuite tot felul de flori pentru păr, mici și gingașe sau mari, alcătuind o adevărată podoabă, pentru întreg capul. Avea și insecte mărunte, tot din argint și aur meșterite. Orhideea alese două flori, iar Lebăda de Nea o pereche de phoenicși din jad și doi pești de aur. Orhideea plăti, însă Lebăda de Nea îi rămase datoare cu un *liang* și doi *qian*, cât făceau cumpărăturile ei.

— Vino mâine dimineață după bani. Azi sora cea mare nu e acasă,

e dusă la mormântul bărbatului, cu sora a treia.

— Auzisem că stăpânul a murit și că stăpâna principală are un băiat. Trebuie să fie mare!

— Ei, are un an și jumătate! Toți ai casei se poartă cu el de parcă ar fi o perlă, doar în el ne va fi reazemul!

În vremea aceasta, apăru Pogon Verde, soția lui Lai Zhao, aducând ceai. Lai Wang primi ceașca și îi mulțumi.

— Vino mâine, s-o vezi pe stăpâna! îl îndemnă sluga.

Lai Wang săltă cobilița pe umeri și plecă. Doamna Luna se întoarse abia seara. Dai An închiriase un măgar, pe spinarea căruia cărase cutiile cu mâncare, băutura și celelalte lucruri.

Doamna Luna povesti cu însuflețire despre Prunișor de Primăvară.

— A îngropat-o pe Pan acolo și noi habar n-aveam! Azi venise să ardă hârtie și ne-am întâlnit: Ne-am recunoscut numaidecât, am fost foarte prietenoase. Starețul ne-a omenit cu bucate de post și mai apoi ea a pus să scoată fel de fel de bunătăți din vreo patruzeci-cincizeci de cutii de mâncare. Am gustat și am băut împreună. Când l-a văzut pe Xiaoge, i-a dat un ac de păr. Ce mai, s-a purtat frumos! Să fi văzut câte slugi avea cu ea și în ce litieră grozavă ședea! Arată mai înaltă și mai bine făcută decât înainte, iar la față e parcă mai plină și mai albă!…

— Nu ne-a uitat, asta e! se amestecă doamna Wu. O țin minte când era la noi. Era îndemăriatică și înzestrată din născare. Știa cum să vorbească. A avut noroc să-și poată folosi și mai bine deșteptăciunea!

— Soră, am aflat din gura ei că a rămas grea de o jumătate de an, zise Pavilion de Jad. Ăsta-i e norocul! Prin luna a opta sau a noua o să aibă un copil. Comandantul e cum nu se poate mai fericit. E limpede, nu, că tușa Xue n-a mințit?

Lebăda de Nea istorisi și ea întâmplarea cu Lai Wang.

— De ce nu i-ai cerut să mă aștepte? o dojeni doamna Luna.

— I-am spus să treacă mâine.

Abundența intră la ele.

— Băiatul a moțăit tot, timpul. Are răsufletul rece, iar trupul îi arde ca jăraticul.

Doamna Luna se înspăimântă, se repezi în dormițor și luă copilul în brațe. Îl sărută pe gură și își dădu seama că doica spusese adevărul.

— A răcit în lectică! spuse ea, supărata pe doică.

— L-am învelit bine, stăpână. Nu e răcit.

— Atunci s-o fi speriat, când ai fost la pocitania aia de mormânt! Ți-am zis să nu te duci și nu m-ai ascultat!

— Jad Mic știe, se apără doica. Am fost numai până acolo și m-am întors. Când să se sperie?

— Mai faci și bot? Atunci ce l-a speriat? se răsti la ea și apoi îl trimise pe Lai An la baba Liu.

Bătrâna sosi iute, îi luă pulsul și-l pipăi pe trup.

— E înghețat. Se pare că a întâlnit un spirit rău, zise ea și le întinse două hapuri roșii, povățuindu-le să i le dea cu suc de ghimbir.

Doica îi încălzi patul și îl culcă acolo. Pe la mijlocul nopții, copilul asudă și fierbințeala începu să-i scadă. Femeile o dăruiră pe doftoroaie cu ceai și cu trei *qian* de argint, chemând-o și în ziua următoare. Toată casa era în picioare și alergară care încotro, până spre ziuă.

A doua zi, cu cobilița pe umeri, Lai Wang se înfățișă la poarta lui Ximen Qing.

— Ieri, doamna Lebăda a ales niște podoabe și mi-a zis să vin azi după bani și s-o văd pe stăpâna cea mare.

— Du-te și vino altădată, îl sfătui Lai Zhao. Aseară s-a îmbolnăvit băiatul, am chemat-o pe doftoroaia Liu și noaptea a trecut fără să poată dormi nimeni în casă. Acum pruncul e mai bine, dar nu cred să aibă cineva chef de tine.

Tocmai atunci, femeile ieșiră s-o conducă pe bătrâna Liu. El se aruncă la pământ.

— De când nu te-am văzut! De ce n-ai mai dat pe la noi? îl întrebă stăpâna casei.

Lai Wang îi povesti prin câte trecuse.

— Aș fi vrut să vin, dar nu-mi cădea prea ușor! recunoscu.

— De ce te-ai fi temut, doar nu mai erai de-ai casei ăsteia? Stăpânul s-a prăpădit. De la bun început toată zarva s-a aprins de la Pan Lotus de Aur, curva aia cu limba ascuțită, care când aprindea focul, când turna apă peste el! Soția ta bună s-a omorât cu zile, iar tu ai fost pedepsit pe nedrept. Cerul n-a mai răbdat-o și astăzi zace și ea sub pământ.

— Ce să spun eu? Stăpâna le știe pe toate!

— Ce ai de vânzare?

El îi arătă și doamna Luna cumpără podoabe de trei *liang* și doi *qian*. Îi plăti și îl chemă să intre până la poarta a doua, poruncindu-i lui Jad Mic să-i aducă un ibric cu băutură și o farfurie cu plăcinte. Lebăda de Nea era în bucătărie și îi încălzi chiar ea un bol de mâncare. Sătul, omul îngenunche, gata să plece. Doamna Luna și Pavilion de Jad se retraseră în curtea interioară. Rămăsese numai Lebăda de Nea, care-i șopti:

— Vino mai des, nu-ți fie frică. Când o să pot, o să-ți trimit vorbă prin nevasta lui Lai Zhao. Uite, dă pe aici mâine seară. Te aștept în cămăruța de lângă zid, nu departe de aici.

Schimbară priviri, înțelegându-se de minune.

— Noaptea nu închideți poarta asta? întrebă el.

— Tu vii și tragi la Lai Zhao. Cum se înserează, iei o scară și te cațeri pe zid. Pe partea astălaltă o să te ajut eu. Am ceva de vorbit cu tine!

Lai Wang se bucură, obrajii i se îmbujorară, fruntea îi străluci, se

înclină, își luă lădițele cu lucruri și merse la ale sale. Într-adevăr, nu era nici spiritul, dar nici demonul casei! Iar poezia aceasta e mărturie:

Fără treabă, într-o doară ieși în poartă
Și-ntâlnești iubirea mare de-altădată;
Să vorbești în fața lumii nu-ndrăznești,
Căutând o amânare, doar iubești.

În ziua următoare, Lai Wang nu o mai porni pe străzi, ci se furișă încă de pe zi la locuința lui Ximen, trăgând cu ochiul să-l zărească pe Lai Zhao.

— Nu te-am văzut de mult, frate Wang! îl întâmpina acesta de cum ieși afară.

Lai Wang râse.

— Nu zic că altfel n-aș veni, dar de data asta doamna Lebădă de Nea nu mi-a dat banii ăia.

Lai Zhao îl pofti la el.

— Cumnata unde e?

— Încă n-a terminat la bucătărie.

Lai Wang scoase un argint și i-l întinse.

— Ia ceva. Am chef să beau cu voi.

— Mi se par cam mulți! grăi Lai Zhao și îl chemă pe fiu-său, Vergea de Fier, care avea acum cincisprezce ani. Băiatul luă o ulcea, cumpără băutură și o vesti de vizită pe mamă-sa, aflată la bucătărie. Pogon Verde veni cu un castron de orez fierbinte, cu o fiertură și cu două feluri de bucate.

— Bravo! zise că. Uite-l pe Lai Wang!

Lai Zhao îi arătă argintul.

— Fratele nostru s-a băgat la cheltuială, să bea ceva cu noi.

— Cum să-l primim pe degeaba? Ce-am făcut noi pentru el? rosti femeia, zâmbind și puse masa.

Lai Wang turnă primul pahar pentru Lai Zhao, iar pe al doilea i-l întinse nevestei acestuia, înclinându-se.

— N-am mai fost împreună de mult. Bea asta din partea mea, cumnată.

— Eu nu mă omor după băutură și mâncare, grăi femeia. Omului adevărat nu-i umbli cu vorbe meșteșugite. Ieri, doamna Lebăda mi-a zis că vă mai iubiți și că are încredere în mine și-n al meu. De ce să ne facem că visăm? Ca să știi cum se coboară de pe munte, întreabă-l pe unul care a coborât nu o dată pe-acolo! Dacă intri aici și vă întâlniți, o să se audă, iar noi om fi socotiți de părtași.

— Frate și cumnată, mă bizui pe sprijinul vostru și n-o să vă uit! spuse el, îngenunchind.

După masă, Pogon Verde merse și îi dădu de știre lui Lebăda de

Nea, hotărând ca seara, după ce lumea se duce la culcare, el să sară zidul la ea. Ca în poezie:

Răsplata nu-i de vrun folos,
Iar treaba merge ca pe roate.
De vrei un înțeles frumos
Tu cată-n lucrurile toate,
La dor, plăceri, izvoru-ntors.

Cu aceasta, Lai Wang plecă la el și reveni la Lai Zhao pe înserat, aducând de băut. Băură până târziu, când nu se mai afla nimeni pe afară să-i știe. Se încuiaseră porțile din față și cele din interior și toată suflarea se odihnea. Îndrăgostiții stabiliseră și un semn al lor, tainic. Astfel, când Lebăda de Nea tuși de dincolo de zid, Lai Wang puse scara, se urcă sus și coborî pe o altă scară pe care i-o pregătise femeia. Se retraseră într-o cămăruță din partea apuseană a curții, unde se țineau în păstrare șeile cailor. Se îmbrățișară, regăsindu-se după atâta vreme. Patima ardea în ei, flacără vie. Apoi Lebăda de Nea îi întinse o boccea în care avea podoabe din aur și din argint, câțiva *liang* de argint și două veșminte de mătase.

— Treci mâine seară din nou. O să-ți dau alte asemnea lucruri de preț. Caută un loc liniștit, unde să trăim amândoi. Casa asta e pe ducă. Mai bine fug cu tine și ne luăm. Tu ai o meserie și n-ar fi să ne plângem în privința traiului.

— Pe fundătura Orez fin, dincolo de Poarta Răsăritului, stă mătușa-mea dinspre mamă, moașă vestită, baba Qu. Acolo suntem feriți de ochii lumii și e numai bine pentru amândoi. Stăm acolo o vreme și dacă nu iese cu scandal, te iau la mine, în sud. Cumpărăm ceva pământ, și trăim din ce scoatem din el. El sări zidul înapoi. Și intră iar la Lai Zhao, unde rămase până în zori, când porțile casei fură deschise. Seara reveni, trase la Lai Zhao și sări zidul ca mai înainte. Zi după zi, se iubiră și furară o mulțime de lucruri mărunte, obiecte din aur și din argint și veșminte. Lai Zhao și Pogon Verde își aveau partea lor.

Într-o seară, necăjită din pricină că băiatul făcuse vărsat de vânt, doamna Luna merse devreme la culcare. Slujnica Lebedei de Nea, Mijlocul Toamnei, fusese la început a Orhideei, dar ajunsese la Lebăda, fiindcă Yuan Xiao a Delicatei Li fusese dorită de Chen Jingji și doamna Luna i-o dăduse. În aceeași seară, după ce își trimise slujnica la culcare, Lebăda apucă cercei, ace și podoabe de cap și le îngrămădi într-o cutie, iar ea își legă o basma pe cap, se îmbrăcă și trecu la Lai Zhao, unde se întâlni cu Lai Wang, având de gând să fugă chiar atunci cu el.

— Nu vă las să plecați oricum, deschise vorba Lai Zhao. În grija mea e poarta și pot să zic că v-am scăpat ca pe o pereche de rațe

sălbatice? Stăpâna n-o să-mi ceară socoteală, ce credeți? Atunci ce mă fac? Suiți frumușel pe acoperiș, smulgeți câteva olane și atunci știu că am și eu urma voastră.

— Frate, ai grăit cu drept, încuviință, Lai Wang.

Lebăda de Nea le lăsă un vas de argint, o pereche de cercei de aur, o haină din mătase neagră și o fustă de mătase galbenă, apoi se puseră pe așteptat până să se facă întunericul cel greu de la cel de al cincilea *geng*. Gazdele încălziră băutura și le întinseră câte o cupă plină.

— Beți, să vă dea putere la drum! îi îndemnară.

Într-un târziu, luară cu ei ceva santal, sprijiniră o scară și urcară pe acoperiș. Înaintară pas cu pas, spărgând o mulțime de țigle. Ajungând spre margine, nu văzură nici țipenie. Bărbatul sări mai întâi și îi șopti femeii să se lase pe umerii lui. O porniră unul lângă altul dar, la răscruce, rondul de noapte îi opri.

— Unde vă duceți, oameni buni?

Lebăda de Nea se pierdu cu totul, dar Lai Wang arătă liniștit santalul din pumn.

— Suntem soț și soție și mergem la Templul Culmilor, din afara orașului, să ardem santal. Ne-am sculat cam de cu noapte, dar fiți pe pace.

— În boccele ce duceți?

— Santal, lumânări, hârtie…

— Dacă-i așa, e bine. Puteți pleca.

Lai Wang o trase pe femeie și o porniră mai departe. Când ajunseră la porțile orașului, acestea tocmai se deschideau. Ieșiră, ocoliră pe câteva străzi și se treziră în fundătură.

Locul era cu adevărat liniștit. Se aflau acolo numai câteva căsuțe joase. Mătușa Qu încă era zăvorâtă în casă. Bătură în ușă, așteptară un timp și ea le deschise. Numele adevărat al lui Lai Wang era Zheng Wang. Numele Lai îi fusese dat în casa lui Ximen Qing.

— Femeia asta e noua mea nevastă, rosti el. Mătușico, ai destule camere, dă-ne și nouă una pentru câteva zile, până îmi găsesc o casă a mea.

Zicând aceasta, îi întinse trei arginți. De dragul banilor, bătrâna îi primi sub acoperiș. Băiatul ei însă, Qu Dang, la vederea nenumăratelor lucruri din aur și argint, într-o noapte forță ușa, fură bunurile de preț și fugi să le facă bani, însă fu prins de oamenii *Yamen*-ului. Magistratul Li își dădu seama că lucrurile proveneau dintr-o casă mare și mână portăreii acasă la moașa Qu și astfel ei îi arestară pe Zheng Wang și pe Lebăda de Nea. Femeia se îngălbeni ca ceara. Se îmbrăcă în veșminte simple, își scoase inelele de pe degete, dându-le portăreilor, apoi se înfățișă la judecată.

Pe drum, unii o recunoscură.

— E una din nevestele lui Ximen Qing, șoptiră. S-a încurcat cu

sluga Lai Wang, om alungat din casă, a furat apoi o sumedenie de lucruri și acum, după ce-a fugit cu el, trăiau ascunși. La rândul lor, au fost jefuiți de Qu Dang și iată-i dați de gol!

Unul a spus povestea la alții zece, aceștia la o sută, vestea întinzându-se din gură în gură! Acasă la doamna Luna, slujnica Mijlocul Toamnei a băgat de seamă că lucrurile de preț lipseau, iar straiele erau în neorânduială și i s-a înfățișat stăpânei, spunându-i de acestea.

— Dormeați împreună. Cum de n-ai simțit-o când a plecat?

— Seara ieșea afară pe furiș și se întorcea târziu. Dar ce făcea, nu știu!

— Tu vezi de poarta casei, îl luă atunci stăpâna la întrebări pe Lai Zhao. Cum de nu i-ai văzut?

— Poarta am închis-o zi de zi. Poate or fi zburat!

După aceea au descoperit olanele sfărâmate și și-au dat seama că fugiseră pe acolo, însă stăpâna casei n-a vrut să îi urmărească, înghițindu-și supărarea. Numai că magistratul a cercetat pe îndelete. Mai întâi a poruncit ca Qu Dang să fie pus la cazne și acesta a scos la iveală patru podoabe de cap din aur și trei din argint, o pereche de cercei de aur, două cupe de aur, cinci *liang* de argint făcut bucăți, două robe, o batistă și o cutie. De la Zheng Wang magistratul a luat treizeci de *liang* de argint, o pereche de ace de păr din aur, statueta unui nemuritor, tot din aur și patru inele. Lebăda de Nea a fost nevoită să dea o podoabă de cap, din aur, două brățări de argint, cinci perechi de butoni de aur, patru perechi de ace de argint și un pachet cu argint-bucăți. Moașa Qu a mărturisit că primise trei arginți. Magistratul a ajuns la concluzia că Lai Wang furase lucrurile, seducând-o pe femeie, iar Qu Dang îl jefuise pe hoț. Amândoi fură condamnați la câte cinci ani de temniță, bunurile fiind confiscate. Apoi femeile fură puse la cazne și bătrâna vorbi. Magistratul trimise portăreii acasă la Ximen Qing, să o ia pe numita Sun. Doamna Luna îl chemă pe fratele său cel mare să se sfătuiască și hotărâră că de vreme ce lumea știa de întâmplare, nu o mai puteau primi înapoi pe Lebăda de Nea. Ea făcuse casa de rușine și pătase reputația soțului său mort. Ei îi cinstiră pe portărei și îi rugară să ducă magistratului aceste vorbe. Femeia putea fi încredințată unor mijlocitoare oficiale și vândută.

Prunișor de Primăvară află despre pățania lui Sun Lebădă de Nea și se gândi s-o cumpere ea ca femeie de muncă, pentru a-și bate joc de ea și a se răzbuna în felul acesta.

— E bucătăreasă bună, îi spuse ea bărbatului. Pregătește ca nimeni alta ceaiuri și fierturi și aș zice s-o luăm noi.

Comandantul Zhou îi chemă pe Zhang Sheng și Li An, le dădu o carte de vizită și îi mână la magistrat. Aflând cine e cumpărătorul,

magistratul ceru pe ea numai opt *liang* de argint. Slugile plătiră și o duseră pe femeie în casa comandantului. După ce o prezentară primei și celei de a doua neveste, o luară la Prunișor de Primăvară. Aceasta abia se sculase și lenevea pe patul aurit, împodobit cu draperii de mătase. Lebăda de Nea o recunoscu, dar lăsă capul în jos, se aruncă la pământ și bătu patru mătănii. Prunișor de Primăvară se uită lung la ea și ceru să i se înfățișeze capul servitoarelor din casă.

— Lasă-i părul în jos[126] acestei hoațe, dezbrăcați-o de veștmintele astea și băgați-o în bucătărie, să îngrijească de foc și să facă mâncare.

Lebăda de Nea înghiți amarul în ea. De la cei vechi se zice că dacă lovești în zid, cade și de sus și de jos, iar cel care mătură orezul poate ajunge căpetenia depozitului. Fiind la Prunișor sub acoperiș, ar fi putut să nu-și plece capul? Într-o asemenea situație, nu avu de ales, așa că își despleti părul. Îmbrăcă straie de slugă și o porni nefericită spre bucătărie.

Capitolul XCI

Tușa Xue îi vorbi lui Chen Jingji despre pățania Lebedei de Nea și el se sluji de acest lucru pentru propriile foloase. Chiar atunci, o trimise pe bătrână la doamna Luna.

— Ginerele Chen, doamnă, n-o mai vrea pe fiica voastră, ci are de gând să se plângă guvernatorului provincial că îi țineți atâtea lăzi cu aur și argint ce sunt ale tatălui lui, încă de pe vremea când Excelența Sa trăia.

Necazurile se abătuseră unul după altul peste capul doamnei Luna. Lebăda de Nea se înhăitase cu Lai Wang și o furase; copilul-slugă Lai An fugise; nevasta lui Lai Xing murise de curând și casa era toată cu susul în jos. De cum auzi vorbele mijlocitoarei, închirie repede o lectică și-o trimise din nou pe Orhideea, iar Dai An tocmi cărători și aceștia îi duseră acolo patul și celelalte lucruri care fuseseră zestrea ei.

— Păi astea au fost zestrea ei, răbufni Chen Jingji, și eu îmi vreau lăzile cu obiecte prețioase!

— Mama-soacră mi-a zis că atunci când ați venit, ea pe-astea le-a văzut și nu altele! îl lămuri tușa Xue.

Chen Jingji o ceru și pe Yuan Xiao, slujnica Orhideei și când bătrâna Xue merse cu vorba lui la doamna Luna, aceasta se împotrivi.

— Sluga asta a fost a Delicatei și acum îmi vede de băiat! Dacă vrea o slujnică, i-o dau pe Mijlocul Toamnei, că ea a fost a Orhideei!

Jingji nu se învoi cu Mijlocul Toamnei și bătrâna Xue a bătut de câteva ori drumul dintre ei. Până la urmă, doamna Zhang îi grăi lui Dai An:

— Frate, mergi și salut-o pe stăpâna ta din partea mea. Ea are doar atâtea slugi și n-o să ducă lipsă de una care să-i vadă de băiat. Că o dă

pe vechea slujnică a noră-mi, e și așa bine, că se și cuvine, mai ales că băiatul meu a făcut-o femeie!

Dai An se întoarse acasă și îi spuse doamnei Luna aceste cuvinte. Femeia n-a mai zis nimic și i-a dat drumul slugii Yuan Xiao. Chen Jingji s-a bucurat, declarând sus și tare că lucrurile se încheiaseră după dorința inimii sale. Într-adevăr:

De bei lături din apa de picioare,
Îți iert greșeala cât ar fi de mare!

Dar să cătăm puțin înapoi. Fiul mandarinului își pierduse mai de mult nevasta, pețitoarele îi înfățișaseră mai multe femei, însă niciuna nu-i fusese pe plac. De Sărbătoarea luminii pure se îndrăgostise de Pavilion de Jad, dar nu avea cum să-i treacă pragul casei și nici nu știa dacă ea mai voia să se mărite sau nu. Când se ivise cazul Lebedei de Nea, taică-său pusese mâna pe bunurile furate și el spera ca familia Ximen să trimită după ele. Numai că doamnei Luna îi era teamă să aibă de-a face cu justiția. Tânărul Li fu dezamăgit și i se împărtăși prietenului său He Buwei, care îl învăță s-o mâne pe pețitoarea magistraturii, Mama Tao.

— Promite-i că dacă o scoate la capăt, o dezlegi de îndatoririle ei către magistratură și îi dai pe deasupra cinci *liang* de argint.

Bucuroasă, bătrâna o ținu ca săgeata până în poarta casei Ximen. Lai Zhao stătea în poartă.

— Te supăr cu un cuvânt, domnule. Asta să fie casa Ximen?

— De unde vii? Stăpânul e mort, ce ai cu el?

— Învrednicește-te și du-i stăpânei o vorbă. Eu sunt Mama Tao, mijlocitoarea de la magistratură. Domnișorul nostru mi-a zis că una din doamnele casei e gata să se mărite din nou și eu am venit să vedem ce și cum.

— Bătrâno, tu nu știi ce-i buna-cuviință? o repezi Lai Zhao. Stăpânul e mort de mai bine de un an și în casă au rămas numai două doamne, care nu au de gând să se mărite iar. Lumea zicea că vântul năpraznic și furtuna ocolesc poarta unei văduane! Tu îți bați joc s-au n-ai ce face și ți-ai găsit de treabă. Cară-te de aici. Dacă aude stăpâna, mănânci papară!

— Frățioare, râse bătrână, un dregător poate să greșească, dar o solie n-are cum. Crezi că aș fi venit dacă nu m-ar fi mânat domnișorul? Mergi numai și întreabă dacă vor sau nu să discute de această legătură fericită. Pe urmă, eu mă duc.

— Fie, încuviință Lai Zhao. Stai aici, că merg să le spun una are copil, dar cealaltă nu. Tu pe care o vrei?

— Domnișorul a văzut-o afară din oraș, la petrecere. E cea care are câteva pete albe pe sub pielea obrazului.

Lai Zhao pătrunse în curtea interioară, înștiințând de sosirea unei pețitoare de la magistratură.

— De unde ne află lumea, că doar noi nu grăim altora despre treburile noastre! se înfurie doamna Luna.

— Zicea că a văzut-o afară din oraș și că are pete albe pe sub piele.

— O fi sora a treia. Eu nu mă mai mărit. Se zice că poți să afli adâncimea apei mării, dar inima omului ba! rosti doamna Luna și se duse peste Pavilion de Jad. Acolo se așeză și o întrebă: Uite ce treabă am cu tine, soră Meng. Afară așteaptă o pețitoare, din partea domnișorului magistratului. Spune că te-a văzut de Sărbătoarea luminii pure și vrea să știe dacă vrei sau nu să mergi mai departe.

Luați aminte, dragi cititori, vorbele nu se leagă din nimic. Și de când e lumea lucrurile pornesc de la câte un semn. În ziua când au petrecut pe dâmb, Meng Pavilion de Jad îl zărise și ea pe tânărul Li, observând că era vesel, petrecăreț, cam de vârsta ei și priceput la călărie și la tragerea cu arcul. Când privirile li se întâlniseră, se înțeleseseră fără cuvinte. Ea n-avea cum să știe dacă bărbatul era sau nu însurat, gândind în sinea sa: „Bărbatul meu e mort și sunt singură, fără un reazem. Sora cea mare are un copil și când s-o face mare o să-l doară, firește de mamă-sa, că se trage din carnea ei, iar eu o să fiu ca un copac fără umbră sau ca omul care încearcă să ia apă într-un coș de bambus. De când îl are pe Xiaoge, sora cea mare s-a schimbat, nu mai e ca odată. De ce n-aș face un pas înainte, găsindu-mi un loc unde să-mi petrec bătrânețile? Pentru ce să stau aici ca o proastă? Nimic bun nu mă mai așteaptă și anii tineri se duc!”

Când doamna Luna intrase peste ea, gândul îi era încă la tânărul acela, simțindu-se înveselită și rușinată totodată.

— Nu te lua după scorneli, soră mai mare, eu n-am rostit una ca asta!

Roși fără să vrea. Iată:

> Își ține-n ea rușinea, nu deschide gura,
> Dar glasul inimii i-a potopit făptura.

— În astfel de treburi eu nu mă bag, grăi doamna Luna și merse la ea și o chemă pe mijlocitoare.

Lai Zhao o conduse pe Mama Tao în casă. Bătrâna se înclină, șezu și bău ceaiul.

— Cu ce treburi pe la noi? o întrebă stăpâna casei.

— Fără treburi n-aș fi călcat în palatul dumneavoastră plin de comori. Domnișorul magistratului mi-a poruncit să vin în distinsa voastră casă pentru a discuta despre o căsătorie cu una din doamnele de aici.

— Noi n-am transmis o asemenea vorbă. De unde a aflat el una ca

asta?

— Domnișorul mi-a spus că de Sărbătoarea lunii pure a văzut o doamnă înaltă de stat, cu fața cum e sămânța de dovleac și cu câteva pete albe pe ea. Despre dânsa zic eu.

Doamna Luna înțelese că era vorba de Pavilion de Jad și puse ca pețitoarea să fie condusă la ea. Mama Tao se așeză în camera din mijloc și aștepta destulă vreme, până când Pavilion de Jad se pieptănă și se găti. Când ea apăru, bătrână se repezi să se scoale în picioare și o salută.

— Dânsa să fie? zise pețitoarea. De bună seamă că laudele n-au fost aruncate în vânt. E bine la trup și delicată, numai bună să-i fie domnișorului Li nevastă principală.

— Nu mai îndruga prostii, mamă? glăsui Pavilion de Jad, râzând. Câți ani are domnișorul tău? A mai fost căsătorit? Are vreo femeie în casă? Care îi este numele? E demnitar sau nu? Spune-mi totul de la capăt, să nu pierdem vremea!

— Cerule, vai, cerule! Eu sunt pețitoarea magistraturii, nu știu să îndrug baliverne, ca celelalte. Zic numai ce știu și nimic altceva. Excelența Sa magistratul Li e trecut de cincizeci de ani și nu îl are decât pe domnișorul Yanei[127]. Ține de zodia calului și anul acesta a împlinit treizeci și unu de ani, chiar pe douăzeci și trei din prima lună. E născut la ora dragonului. Învață încă la Academia imperială și nu peste mult o să ajungă cărturar. E tobă de carte și neîntrecut la călărie și la tragerea cu arcul. Despre o sută de școli filosofice din vremuri de demult știe tot, dar chiar tot! Soția lui e moartă de doi ani și nu are decât o slujnică să-l îngrijească, dar e femeie simplă, iar el are nevoie de o nevastă care să-i țină casa. De-aia m-a mânat pe mine, cu tot respectul să pun la cale căsătoria. Dacă o să vă învoiți, domnișorul mi-a zis că o să vă scutească de dările pe casă, pământ și avere, iar dacă cineva vă necăjește, e de ajuns să-i spuneți cine-i și îl ia la *Yamen* și îl vâră cu mâinile și cu picioarele în butuc.

— Are copii? întrebă Pavilion de Jad. De unde e de fel? Mă tem că după ce li s-o trece termenul de magistratură, o să mă ducă peste mii de munți și ape și neamurile sclavei acesteia sunt toate aici.

— Copii nu are, calea e curată! răspunse Mama Tao. Ei se trag din Beijing, prefectura Zhengding, județul Caoqiang, cam la șase sau șapte sute de *li*, după ce ai trecut Fluviul Galben, spre miazăzi. Au acolo pământuri întinse, herghelii de cai și nenumărate slugi. Este un loc bun și frumos, pus sub protecția Fiului Cerului. Dacă vă ia și ajungeți nevasta sa principală, când o fi numit mandarin o să îmbrăcați straie de ceremonie și o să fiți purtată în litiere parfumate, ca o doamnă de rang. Ce nu vă place?

Cuvintele meșteșugite ale femeii o încântară pe Pavilion de Jad, care o strigă pe Busuioc să întindă masa. O ospătă pe mijlocitoare, cu

plăcinte și ceai aromat.

— Te-oi fi mirat de câte am întrebat, lămuri ea, dar sclava asta a fost înșelată o dată!

— Doamnă bună, o să vedeți cu ochii voștri toate ce vi le-am grăit. La mine ce e limpede rămâne limpede și ce e murdar, murdar moare! Prea adesea răul învinge binele, asta e! Dar eu nu înșir minciuni și ca pețitoare mă bazez pe fapte. Dacă vă învoiți, va rog să scrieți o carte de căsătorie, să merg cu ea la domnișor.

Pavilion de Jad luă o bucată de mătase roșie și îl rugă pe Dai An s-o ducă la prăvălie pentru ca vânzătorul Fu să aștearnă pe ea cele opt caractere ale ei.

— Când ai venit aici, zise doamna Luna, bătrâna Xue ți-a fost pețitoare. S-o chemăm și să meargă amândouă cu cele opt caractere, e mai bine așa.

Peste puțin, Dai An plecă și o aduse pe tușa Xue. Când se văzură, pețitoarele se înclinară una în fața alteia, luară înscrisul pe mătase și ieșiră pe poarta casei Ximen, îndreptându-se spre *Yamen*. Una rece, alta caldă, două guri, patruzeci și opt de dinți, ca să se spună:

Nemuritoarea Wushan îl ia chiar pe Rangwang.
Zeița lunii caută însoțitor de rang.

Pe drum, Mama Tao o întrebă pe Xue:

— Ai fost pețitoarea ei?

— Da, răspunse tușa Xue.

— Din ce familie se trage? Atunci era fată sau mai fusese măritată?

Tușa Xue îi povesti pe îndelete cum o luase Ximen Qing pe Meng Pavilion de Jad.

— Nu crezi că e cam bătrână? Domnișorul are treizeci și unu și ea e cu șase ani mai mare.

— Păi să ne oprim pe stradă la un prezicător să vadă de se potrivesc datele. Dacă nu sunt nimerite, o facem mai mică cu câțiva ani, că n-o fi foc! își dădu cu părerea tușa Xue.

Își urmară drumul, dar nu întâlniră niciun prezicător. Abia pe o stradă spre miazănoapte zăriră un cort negru, care avea la intrare două pancarte rânduite pe lung și pe acestea scria: „Prezic binele și răul aidoma lui Ziping. Cu o vergea de fier ghicesc dacă veți fi încununați, de glorie sau pătați de rușine. Celor care vin să-și afle viața viitoare, le spun adevărul, fără înconjur”. În cort era așezată o masă, iar lângă ea se afla un om care știa să scrie și să ghicească norocul. Pețitoarele îl salutară și el le pofti să ia loc.

— Vă necăjim, rugându-vă să socotiți viața unei muieri, glăsui tușa Xue și scoase din mâneca robei trei *fen*. Nu-mi respingeți mărunțișul ăsta, dar mă aflu la drum și n-am bani la mine.

— Vă rog arătați-mi cele opt caractere, ceru omul.

Mama Tao i le puse în față.

— E vorba de o căsătorie, constată prezicătorul și socoti ceva pe degete, apoi pe abac și rosti: Femeia are treizeci și șapte de ani și e născută la ora șobolanului, pe șaptesprezece din luna a unsprezecea. Luna este *Jiazi*, ziua *Xinmao* și ora *Kengzi*. Se bucură de o fire curată, însă viețile femeilor depind de alții. Acum se află în perioada *Bingshen* a vieții sale. Unit cu *Xin*, *Bing* aduce prestigiu și putere, ceea ce înseamnă că va ajunge o mare doamnă. Între cei patru piloni ai vieții, văd multe stele de bărbați cu stare, iar ea îi face fericiți pe soții săi, fapt pentru care ei o și iubesc. De vreo doi ani simt o pedeapsă, ceva, ce s-a întâmplat?

— Până acu i-au murit doi bărbați, recunoscu Xue.

— Dacă a scăpat, de acum înainte se va bucura numai de bine.

— O să aibă copii?

— Abia la patruzeci și unu de ani va avea un fiu, care îi va bucura bătrânețile. Are o soartă plină de noroc. Va fi bogată și va avea parte de rang înalt, încheie el și luând pensula caligrafie patru rânduri:

Nu-s mai prejos de floarea prunișorului mândrie, farmec,
Va pune vălul roșu de trei ori, sprâncenele își va picta de două ori;
Vom apuca și ziua când calu-nălță capu-ncununat de glorii,
Iar ea va arunca în lături pielea *yin* și liberă va fi în noii zori.

— Domnule, ce vreți să spuneți cu ultimele două stihuri? Nu înțeleg nimic, întrebă Xue. V-aș ruga să mă lămuriți și pe mine.

— Capul calului înseamnă că femeia se va mărita după un bărbat care după naștere aparține acestui animal și abia după aceea se va bucura de îndestulare. Pielea *yin* n-ar fi altceva decât bărbatul care a fost în zodia tigrului și care acum e mort; unul ca el, cu toate, că o iubea, o ținea numai într-o stare de soție secundară. De acum, drumul îi va fi glorios și va închide ochii, la șaizeci și opt de ani lângă băiatul său, trăind cu el până la moarte.

— Omul care o va lua e născut în anul calului, dar e cam mare diferența între ei. Vă rugăm mult, domnule, să mai scădeți câțiva ani, cerură pețitoarele.

— Pun pentru ea anul *Dingmao*, să fie de treizeci și patru de ani.

— Și se brodește cu anul calului? nu se lăsă Xue.

— Focul *Ding* întâlnește aurul *Keng* și dacă bagi și topești aurul în foc, faci un vas de mare preț. Se adună foarte bine.

El schimbă anul nașterii, babele îi mulțumiră, și zoriră la *Yamen*, intrară și îngenuncheară înaintea domnișorului.

— Cine e această femeie? întrebă el.

— Peţitoarea lor, spuse Mama Tao şi îi povesti tot ce făcuse. Doamna este fără seamăn la frumuseţe, numai că e ceva mai mare. Femeia aceasta măruntă nu a îndrăznit să ia lucrul acesta pe seama ei şi vă ascult augusta părere, domnişorule. Am adus datele.

Li Yanei luă pânza roşie şi citi:

— E cu, doi-trei ani mai mare, constată..

— Aşa este, Excelenţă, se repezi tuşa Xue, şi ştiţi că e o vorbă că dacă nevasta e cu doi ani mai mare, aurul sporeşte, iar dacă diferenţa este de trei ani, aurul se strânge cât muntele de înalt! Doamna aceasta este frumoasă şi blândă din fire. Cred că nu mai trebuie să zic că scrie şi citeşte şi se pricepe să ţină casa pe mână.

— Am întâlnit-o, nu e nevoie s-o mai văd. Alegem o zi favorabilă, trimitem darurile şi gata.

— Când să venim să vă slujim, Excelenţa Voastră?

— Nu mai pierdem vremea. Veniţi peste două zile, hotărî el şi le oferi câte un argint pentru osteneală.

Peţitoarele plecară vesele.

Li Yanei era cum nu se poate mai fericit că această căsătorie mergea bine. Vorbi mai întâi cu prietenul său He, îi spuse ce pusese la cale magistratului, apoi chemă un maestru în ştiinţa lui *yin* şi *yang* şi el stabili ca pe opt din luna a patra să se trimită darurile şi pe cincisprezece să fie adusă mireasa. Li Yanei le dădu nişte argint lui He Buwei şi Micului Zhang, să-şi cumpere ceai, băutură şi alte lucruri, clar nu vom intra în amănute. Când peţitoarele au aflat datele fixate, au mers şi le-au înştiinţat de ele pe doamna Luna şi pe Pavilion de Jad.

Dinaintea naşterii sunt sorocite căsătorii
Pe ogoru-albastru odinioară se cultivau jaduri.

Pe data de opt, şaisprezece platouri cu fructe şi plăcinte, o tiară din fir de aur, o podoabă din aur, o curea bătută cu agate, o legătură cu clopoţei, brăţări de aur, ace de argint, două robe roşii de la palat, patru veşminte brodate, treizeci *liang* de argint şi mai multe suluri de mătase şi bumbac au fost rânduite în douăzeci de legături, iar He Buwei şi cele două peţitoare le-au dus la casa lui Ximen. Pe cincisprezece, o mulţime de portărei au sosit să care mobila şi lucrurile lui Meng Pavilion de Jad. Doamna Luna îi lăsă să ia tot ce îi aparţinuse acesteia. Cum pe vremuri Ximen Qing dăduse un pat de-al lui Pavilion ca zestre Orhideei, ea îi oferi în loc patul încrustat cu sidef care fusese cumpărat pentru Lotus de Aur. Pavilion de Jad voise s-o ia cu ea numai pe Busuioc şi să i-o lase doamnei Luna pe cealaltă slujnică a ei, însă aceasta se împotrivi, spunând că îi ajungeau Mijlocul Toamnei şi Broderia Primăverii. Pavilion de Jad se mută cu

tot ce fusese al său, lăsând numai două căni de argint, cu care să se joace băiatul.

Seara, o litieră purtată de patru cărători și opt portărei cu patru perechi de lanterne din mătase roșie veniseră să o ia pe mireasă la noua casă. Pavilion de Jad își pusese pe cap tiara de aur, prinzându-și în păr podoabe din jad și perle. Îmbrăcase o robă roșie, cu mâneci lungi. Când fu gata, se duse la altar și își luă rămas bun de la tăblița lui Ximen Qing, apoi se plecă în fața doamnei Luna.

— Soră Meng a treia, ești crudă! îi spuse doamna Luna. Pleci și cui i-o lași pe sclava aceasta, singură?

Bociră amândouă, apoi toți ai casei, cu mic cu mare, o conduseră până în poartă. Pețitoarele îi puseră peste cap o mătase roșie, acoperindu-i fața și îi dădură să țină în mâini un vas de aur. Ca văduvă, doamna Luna nu putea ieși pe poartă și o rugă pe mătușa ei să o conducă până la noul bărbat.

— E a treia nevastă a Marelui Mandarin Ximen, șușotea lumea pe străzi. A luat-o de nevastă fiul magistratului Li.

Unii vorbeau de rău, iar alții de bine. Cele bune erau:

— Ximen Qing era un bărbat, nu glumă. Acum e mort și nevasta principală i-a rămas în casă, păstrându-și văduvia. Ea are de crescut un fiu și n-ar fi fost în stare să ție o casă atât de mare. Așa le-a lăsat pe neveste să-și vadă fiecare de soarta sa!

Alții arătau procesiunea cu degetul și ziceau:

— Până și nevestele lui Ximen Qing s-au măritat din nou. Pe când ăsta trăia, câte n-a făcut el contra vrerii cerului și a obiceiurilor, că era avar și iubăreț, de le sucea capul femeilor și copilelor oamenilor! Dar iată, că s-a prăpădit și nevestele ori i s-au remăritat, ori au fugit cu alții, ori l-au jefuit pur și simplu! Femeile lui, precum averea, i s-au împrăștiat în cele patru vânturi ca penele rațelor sălbatice! Verba veche: așteaptă treizeci de ani ca să te vezi răzbunat și acum iată răzbunarea sub ochii noștri!

Când intră în casa bărbatului, paturile, restul mobilei și lucrurile erau toate rânduite la locurile lor. Mătușa fu oprită să bea un pahar, apoi ea plecă. Li Yanei dădu pețitoarelor câte cinci *liang* și câte o pânză înflorată. Seara o petrecură ca soț și soție. A doua zi, doamna Luna le trimise ceai și bucate și la fel făcură și cele trei mătuși din familia Meng. Mătușa Yang nu mai era să se bucure de măritiș. Bărbatul invită toate neamurile la petrecerea din ziua a treia a căsătoriei. Masa fu bogată, iar muzicanți de la trei trupe și mai multe curtezane cântară. În ziua aceea, doamna Luna se împodobi cu perle, îmbrăcă o robă roșie, o fustă brodată cu desene florale, își puse cingătoarea cu încuietoare de aur și se duse la *Yamen* într-o lectică mare. Soția magistratului le ospătă pe doamne și se veseli împreună cu ele în salonul din spate. Întoarsă acasă de la banchetul plin de voie

bună, doamna Luna fu izbită de liniștea din curtea interioară, unde nu se auzea nici cel mai mic zgomot. „Pe vremea lui Ximen Qing”, se gândi ea, „surorile erau gureșe și neastâmpărate. Când soseam dintr-o vizită, mă înconjurau vioaie toate și o bancă nu le era de ajuns. Iar acum n-am pe nimeni!” Merse la tăblița sufletului lui Ximen Qing și plânse, îndurerată. Conteni abia când Jad Mic apăru lângă ea și o mângâie. Iată:

Nimeni nu știe-a inimii năpastă,
Doar razele lunii mute-n fereastră.

Li Yanei și Pavilion de Jad, aprinși și plini de viață de felul lor, se iubiră zile de-a rândul închiși în casă, nevenindu-le să se despartă nici pentru o clipă. Iar cu cât privea mai stăruitor chipul fermecător al lui Pavilion de Jad, cu atât mai tare sporea pasiunea în tânărul soț. Apoi îi adusese în casă și două slujnice, pe Busuioc, de optsprezece, ani, care cânta frumos, și pe Phoenix Mic, de cincisprezece, amândouă atrăgătoare. De la prima soție rămăsese cu o slugă de vreo treizeci de ani, pe nume Ac de Jad[128], care se boia până ce arăta ca un demon. Obișnuia să-și strângă părul deasupra capului, făcându-i tot felul de noduri și și-l acoperea cu o batistă pe care o prindea cu ace de aur, ca pe o plasă de păr. Se îmbrăca în robe verzi și fuste roșii, în cele mai ciudate împerecheri de culori, iar în picioare își punea încălțări croite ca niște corăbii, cu patru ochi, lungi de aproape doi *chi*[129]. Când era cu cineva, se sucea și se răsucea, grăind fandosit, neplăcut. Înainte de a o lua pe Pavilion de Jad, ea îi făcea de mâncare și îl slujea pe domnișor, vorbind și chicotind întruna, de era și de nu era nevoie. De la proaspăta căsătorie a stăpânului său, slujnica se înrăise.

Într-o zi, pe când bărbatul se afla în bibliotecă, Ac de Jad făcu un ceai în bucătărie și intră peste, el, zâmbitoare cu ceașca în mână. După ce citise un timp, el lăsase cartea pe masă și se întinsese să se odihnească puțin.

— Stăpâne, șoptise ea, cine vă mai iubește ca sclava asta a voastră? V-am făcut un ceai grozav! Noua nevastă pe care ați adus-o în casă doarme și acum. De ce nu le cereți slujnicelor ei să vă prepare ceaiul? Bărbatul abia ațipise și nu-i răspunse: Hei, cerșetor bătrân, urmă ea pe alt glas, ce mi-ai păzit toată noaptea? Ori ai fost prins cu treburi până peste cap și acum, ziua-n amiaza mare, te-a răpus somnul? Scoală-te de bea ceaiul!

Li Yanei se trezi și dădu cu ochii de ea.

— Pune jos, ceaiul și cară-te, sclavă murdară! rosti el.

Ac de Jad se înroși, lăsă ceaiul pe masă și ieși ca o furtună.

— Nu știți să prețuiți stima pe care v-o arăt! strigă. Sclava voastră vă vrea binele, vă servește ceaiul de dimineață și o aruncați pe ușă

afară! E o vorbă că urâta e o comoară la casa omului, pe când frumusețea aduce numai belele! Oi fi eu urâtă, dar înainte vreme am fost și eu bună la ceva. Cine te-a pus să te legi de mine?

Bărbatul o auzi și îi trase două picioare în spate. Slujnica se bosumflă, lungindu-și fața până la podele. Din ziua aceea nu mai făcu niciun ceai și nici nu se mai sulimeni. Când o vedea pe Pavilion de Jad nu-i spunea „stăpână", ci îi vorbea numai cu „tu" sau „eu", iar când era singură în dormitorul lui Pavilion, se așeza pe patul acesteia. Femeia n-o lua în seamă. Ac de Jad le ceruse slujnicelor lui Pavilion de Jad s-o numească „mătușă", pentru faptul că ar fi fost cu puțin mai mică decât stăpâna lor.

— Să-mi ziceți „mătușă" numai când stăpânul nu e de față, auziți? Și să-mi munciți mult și bine, fără să-mi ieșiți din cuvânt, altfel mă pun cu lopata pe voi!

Încercă de mai multe ori să se apropie de bărbat, dar el nici că se uită la ea. Atunci slujnica se înfurie de-a binelea și nu se mai scula din pat până spre prânz, nu mai deretica prin casă și nu mai gătea nici bucate.

— Facă ce-o vrea, e treaba ei, le sfătui Pavilion de Jad pe slujnicele sale. Pregătiți-i voi mâncare stăpânului.

Ac de Jad deveni și mai acră și se puse pe spart înadins vasele în bucătărie, luându-le la ocări și la bătăi pe Phoenix și pe Busuioc.

— Hoțomanelor! Târfe! striga. Să vă fie limpede că eu am fost aici înaintea stăpânei voastre! Acum v-ați făcut voi stăpâne pe casă, cu toate că nu o meritați, iar cu munca nu vă omorâți. Nevasta dintâiâ1, care s-a prăpădit, niciodată nu m-a numit Ac de Jad, iar voi, abia venite, aveți neobrăzarea să-mi spuneți pe nume, de parcă aș fi sluga voastră! Până să călcați în casa asta, am împărțit patul și perna cu stăpânul și în fiece dimineață leneveam amândoi până la nămiezi. De treburile casei cine se îngrijea, dacă nu eu? Acum voi ați năvălit peste noi și ne-ați spart vasul cu miere, îndepărtându-ne unul de altul! Am fost izgonită să-mi petrec nopție în camera din mijloc, pe niște bănci de lemn, reci, din care mi-am încropit un pat! Cine știe cât amar s-a adunat în sufletul meu? La Ximen Qing ea nu era decât nevasta a treia și o chema Pavilion de Jad. Știu eu prea bine ce știu! Iar dacă a venit aici, ar fi cazul să se stăpânească în fața mea, iar nu să se țină cu nasul pe sus! Că doar n-oi fi sluga ei!

Pavilion de Jad o auzi și se mânie, dar n-o lăsa inima să se plângă soțului.

Într-o zi fierbinte, spre seară, bărbatul porunci să se fiarbă apă și să se aducă în cameră vasul cel mare, spre a se îmbăia împreună cu Pavilion de Jad.

— Spune-i lui Busuioc, las-o pe ea! îl povățui nevasta.

— Ba ea să se ocupe, o învăț eu minte pe sclava asta! nu vru să

audă bărbatul.

Aflând că stăpânul îi cere să-i pregătească apă pentru o baie cu soția, sluga se mânie în sinea sa. Sosi cu vasul și îl trânti în cameră, apoi cât fierse apa într-o căldare, nu mai conteni, furioasă tare, din bombănit: „N-am mai văzut o asemenea târfă! Să mă înjosească în felul ăsta! Femeie fără rușine, să se îmbăieze în fiece zi! Eu cu stăpânul meu am fost împreună luni și luni de zile. În vremea asta n-am dat pe mine cu un strop de apă și nu pot zice că astfel i-am mânjit chipul lui Buddha! Ori târfa asta ține cu tot dinadinsul să se certe cu mine!” Revărsă o mulțime de ocări. Pavilion de Jad o auzi, dar nu spuse nimic. Numai bărbatul se supără foc și lăsă încolo baia. Așa cum era, gol, apucă o vargă de la capul patului și vru să iasă la ea. Pavilion de Jad încercă să-l oprească.

— Las-o să blesteme, de ce te mânii? Dacă ieși așa, încălzit, ai să răcești!

— Nu-i lua apărarea! Sclava asta e fără rușine! rosti el și merse țintă la ea.

O înșfăcă de păr și o trânti la pământ, făcând varga să vâjâie prin aer, în vreme ce abătu asupra ei o ploaie de lovituri. Pavilion de Jad sări lângă el, sfătuindu-l să o cruțe, dar el nu o lăsă până nu îi arse douăzeci-treizeci de vergi. În cele din urmă, sluga se ghemui în genunchi înaintea lui.

— Stăpâne, strigă, nu mă mai bate! Văd că nu mai ai nevoie de mine, vinde-mă!

Vorbele ei sporiră furia bărbatului și el o mai lovi de câteva ori, cu ură.

— Dacă vrea să plece, dă-i drumul, îi spuse Pavilion de Jad. De ce s-o bați, iar tu să ajungi să-ți ieși așa din minți?

Li Yanei porunci să i se înfățișeze Mama Tao s-o ia cu ea și s-o vândă. Cu adevărat:

> Cu gura poți răpune, om și armăsar,
> Doborî cu evantaiul un micuț țânțar.

Capitolul XCII

După ce Li Yanei a bătut-o pe Ac de Jad, Mama Tao a luat-o din casă și a vândut-o pe opt arginți și apoi le-a cumpărat o altă slugă pentru treburile din bucătărie.

Orhideea se înapoiase la Chen Jingji cu nenumărate lucruri pentru casă, dar cei doi soți se certau tot la trei sau cinci zile, în cele din urmă, el îi ceru mamei sale niște bani, să se apuce de negoț, însă ea nu vru să-i dea nimic. În schimb, îl împrumută pe fratele său cu cincizeci de *liang* de argint. Jingji se îmbătă și se duse peste unchiul Zhang,

strigându-i din poartă felurite măscări. Supărat, acesta luă bani cu împrumut din altă parte și îi trecu înapoi argintul doamnei Zhang. De rușine, aceasta se îmbolnăvi, căzu la pat și ai casei nu mai știură ce să-i facă și se văzură nevoiți să cheme doctorul. La stăruințele fiului, doamna Chen scoase două sute de *liang* și îl puse pe Chen Ding să deschidă o prăvălie de pânzeturi în două camere de la intrare. Chen Jingji legă prietenie cu Lu al Treilea și cu Yang al Șaselea, ; oameni prefăcuți și răi, asemenea vulpoilor și câinilor. Chen îi tot aducea în prăvălie și cântau la *pipa*, jucau pietre sau zaruri, bând până noaptea târziu și aruncând încolo și-ncoace cu banii. Fratele se plânse doamnei Zhang că fiul ei cheltuia zi după zi bani, însă acesta îl învinui că vopsea pânza să stoarcă câștiguri pentru sine, fapt pentru care îl și alungă din casă, cu nevastă cu tot, punându-l vânzător în prăvălie pe prietenul său, Yang.

Lui Yang Guangyan i se zicea Unghie de Fier. Era un mincinos fără pereche, în stare să prețăluiască și vântul și să vândă și ploaia, ca să se aleagă cu bani din nimic. Chen Jingji îi ceru mamei sale încă trei sute de *liang*, ridicând suma băgată în prăvălie la cinci sute. El îi încredință lui Yang banii, spre a cumpăra pânză din Linqing. Acesta din urmă merse acasă. Își pregăti lucrurile de drum, dădu apoi din nou pe la Jingji și îl luă cu el în călătorie. Linqing era un port prosper înțesat de lume, un nod negustătoresc de seamă. Din această pricină, avea treizeci și două de fundături cu flori și sălcii și șaptezeci și două de pavilioane pentru muzică[130]. Jingji era tânăr și nepriceput și Yang îl plimbă prin cârciumi și prin locurile de petrecere, făcând astfel doar câteva cumpărături. Una dintre curtezane, Feng Giuvaier de Aur, era negrăit de frumoasă, răpitoare, desăvârșită, atât la trup cât și în meserie. Întrebând de vârsta fetei, matroana le răspunse:

— Giuvaier de Aur e chiar copila mea, singurul meu reazem. Anul ăsta abia împlinește optsprezece ani.

Lui Jingji i se aprinse inima după ea. Îi oferi bătrânei cinci *liang* și petrecu mai multe nopți în șir cu ea. Yang, simțind că el o iubește și nu-i vine să se despartă de ea, îl sfătui să se însoare cu ea și s-o ia cu el. Patroana ceru o sută douăzeci de *liang*, apoi scăzu la o sută. El plăti și duse fata acasă în lectică, urmând-o împreună cu prietenul său călare pe câte-un cal; mărfurile le încărcaseră într-o căruță. Călătoriră veseli, întocmai ca mai jos:

> E multă dragoste-n Pavilionul rândunelelor,
> Deșertul drum întoarce și el capul să privească;
> E scris că până și războinicul în primăvară-acum
> Se va-nsoți cu phoenixul iubirea s-o trăiască.

Doamna Zhang, văzând că fiu-său se înapoiase cu lucruri de

vânzare puține și în schimb cu o țiitoare, se îmbolnăvi crunt de supărare și în scurtă vreme muri. Jingji cumpără un sicriu și o așeză în el, îmbrăcă doar de ochii lumii straie de doliu, îi făcu moartei o slujbă și la o săptămână o îngropă lângă tatăl său. Cu gândul la bunătatea mamei, unchiul Zhang îl lăsă în plata cerului pe fiu, ca și cum nu l-ar fi cunoscut. Cum sosi de la mormânt, Jingji îi dădu lui Giuvaier de Aur cele două camere principale ale casei, cu puțin mai înainte ale mamei sale, în cea din mijloc fiind rânduit altarul familiei, iar într-o cameră mică, laterală, înghesuind-o pe Orhideea. Apoi îi cumpără favoritei o slujnică, pe numele ei De două ori Fericire[131]. Yang Guangyan deschise prăvălia cu pânzeturi de la intrare, pe când Chen o ținu tot într-o petrecere, în casă, cu Giuvaier de Aur, culcându-se numai cu ea și împlinindu-i toate voile; pe Orhideea nu o mai băgă în seama deloc.

Într-o zi, el află că Pavilion de Jad se măritase cu fiul magistratului și că luase cu ea o mulțime de lucruri din casă. Nu peste mult, împlinind trei ani ca magistrat, Li fu înaintat la prefectura din Yanzhou, în provincia Zhejiang și plecă să-și ia dregătoria în primire. Chen Jingji își aminti că pe vremuri găsise în grădină un ac de păr al lui Pavilion de Jad și se gândi să meargă la Yanzhou și să dovedească astfel că Pavilion de Jad se ținuse cu el, dăruindu-i acul ca o chezășie a legăturii lor. Lucrurile pe care ea le adusese din casa lui Ximen i-ar fi aparținut de fapt lui Yang Jian și, ca urmare, trebuiau confiscate. Credea că în fața acestor argumentări, magistratul Li, fiind mandarin civil și trăgându-se dintre cărturari, iar nu din rândul militarilor, se va înspăimânta și îi va porunci fiului său să-și părăsească soția. „Ăla mi-o va da pe Pavilion de Jad cu mâinile amândouă”, își zise el, „și o să mă bucur de o pereche de favorite de toată frumusețea!” Cu adevărat: Dar nu e după socotelile omului, ci după vrerea cerului!

Chen Jingji deschise așadar lada mamei sale și scoase din ea o mie de *liang* de argint. Îi lăsă o sută lui Giuvaier de Aur, să aibă pentru cheltuieli, îl chemă înapoi pe Chen Ding, să vadă de casă și de prăvălie, iar de Sărbătoarea Mijlocului Toamnei el o porni întins cu ceilalți bani, însoțit de Yang Guangyan și de o slugă, Chen An, spre Huzhou. Acolo cumpără mărfuri, umplând pe jumătate corabia, și când ajunsese în Qingjiangpu, ancorară și traseră la hanul unui oarecare Chen al Doilea. Porunciră pui și băutură și ospătară din belșug. Pe la mijlocul petrecerii, Jingji îi grăi prietenului său:

— Rămâi aici la han și păzește corabia câteva zile. Eu iau cu mine câteva lucruri să le fac daruri și trag cu Chen An o fugă până în Yanzhou, să-mi văd o soră care e măritată acolo. În trei zile, cel mult în cinci, sunt înapoi.

— Frate, te du la ale tale, îl îmboldi Yang. Eu nu mă voi mișca de aici și îndată ce sosești, o vom apuca împreună spre casă.

Fără alte vorbe, Chen Jingji luă cu el niște argint, câteva lucruri și

plecă la Yanzhou. Când ajunse, poposi la un han. Acolo află că subprefectul își preluase de o lună slujba, dar că ai lui sosieră cu o corabie abia de trei zile.

Nu mai pierdu nicio clipă. Cumpără patru feluri de mâncare și două vase cu băutură, alătură la ele și două suluri de mătase și i le dădu slugii să le care. El se îmbrăcă în cele mai bune veșminte, să arate cât mai chipeș, și astfel se opri în fața prefecturii. Acolo îl salută pe omul de la poartă, spunându-i:

— Te stingheresc, dar aș avea rugămintea să vestești că unchiul Meng al Doilea a venit să o vadă pe noua soție a Excelenței Sale Li Yanei!

Portarul nu întârzie și îi raportă stăpânului. Domnișorul Li era în bibliotecă. Aflând că sosise fratele soției sale, porunci să se primească darurile, își puse hainele de ceremonie și îl pofti pe musafir în salon. Acolo schimbară saluturi și se așezară.

— Când m-am însurat, nu știam că soția mea are un frate! rosti Li.

— Umila mea persoană am fost plecat prin Sichuan și Canton după mărfuri aproape un an de zile. Nici eu n-am știut că sora mea s-a măritat. Îmi pare rău că n-am fost și eu de față. Astăzi am adus niște fleacuri și am venit s-o văd pe sora mea.

— Oh, ce rău îmi pare că nu v-am cunoscut mai dinainte! Sunt vinovat, cu adevărat vinovat! se căină Li.

Peste puțin, se aduse ceaiul și Yanei porunci slugilor să ia darurile din salon și cartea de vizită și s-o înștiințeze pe stăpână de vizita fratelui ei. Pavilion de Jad era la ea în cameră, când o slugă intră, spunându-i:

— A sosit unchiul Meng al Doilea!

— Care unchi Meng? se minună ea. Oare să se fi întors acasă fratele al doilea, Meng Rui? Ce frumos că a bătut atâta cale pentru mine!

Pe cartea de vizită era trecut chiar numele acestuia și Pavilion de Jad nu mai avu nicio îndoială. Ceru să fie poftit oaspetele și o puse pe Busuioc să curețe salonul din spate. După ce se îmbrăcă, merse să-și întâmpine fratele. Prin apărătoarea ușii băgă de seamă cu stupoare că nu era fratele său, ci ginerele Chen. „Ce caută aici?” se întrebă. „Mă duc totuși, să văd ce vrea. E o vorbă că rudă sau nu, consăteanul îți este apropiat și, bună au ba, apa de acasă îți place! Nu-mi e frate, dar ginere îmi este”. Apăru înaintea lor.

— Surioară, n-am știut că te-ai măritat și trăiești aici, rosti.

Abia sfârși vorba, și Yanei fu chemat să primească un alt musafir. El îi spuse soției să-și întrețină fratele și ieși.

Chen Jingji îngenunche și femeia îi făcu o reverență.

— Ce vânt te aduce pe aici, ginere Chen? întrebă și îl rugă să ia loc, apoi îi ceru lui Busuioc să aducă ceaiul.

În timp ce sorbeau ceaiul, schimbară cuvinte obișnuite.

— Orhideea e bine? întrebă ea.

Jingji îi povesti cum ea se întorsese la el cu toată zestrea sa. Pavilion de Jad îi istorisi la rândul său despre întâlnirea cu Prunișor de Primăvară la Templul Fericirii Eterne.

— Când eram acolo, nu o dată am sfătuit-o pe sora cea mare să te iubească la fel ca pe Orhideea, fiindu-i ginere, iară nu să te socotească de străin. Din păcate, ea s-a luat după slugi și te-a gonit. Despre lăzile acelea de care zici n-am auzit niciodată.

— N-o să vă mint și o să vă spun deschis, că am fost încurcat cu sora a cincea, grăi el. Cine nu știa? Apoi doamna Luna a gonit-o și pe Lotus de Aur și așa a încăput, sărmana, pe mâinile lui Wu Song. Dacă ea rămânea în casă, oricât de îndrăzneț, el n-ar fi cuțezat să intre peste noi și s-o ucidă. De aceea ura mea nu poate fi astâmpărată nici de apele mării. N-am s-o iert, fiindcă din pricina ei Lotus de Aur e acum în lumea umbrelor!

— Ginere, toate astea sunt fapte trecute! Se zice că ura trebuie dată uitării și nu sporită.

Slujnicele așternură masa, aducând băutură și bucate. Pavilion de Jad umplu un pahar și i-l întinse cu amândouă mâinile.

— Ginere Chen, ai făcut un drum lung, ostenindu-te și cheltuind pentru mine. Te rog să primești acest pahar.

Jingji luă paharul, îl bău, apoi turnă și el într-unul, oferindu-i-l. Băgând seamă că femeia îi vorbește numai cu „ginere Chen”, își zise: „De ce târfa asta nu mă scoate din „ginere”, în loc să apuce nada? Ia s-o încerc!”

Băură trei pahare, se înfruptară din cinci platouri și limbile li se dezlegară, simțindu-se amândoi la largul lor. Jingji se făcuse roșu la față, ca în proverbul: „Alcoolul face simțămintele cât marea de adânci, iar poftele le înalță până la ceruri!” Nefiind nimeni de față; el dădu drumul la câteva vorbe cu bătaie lungă.

— M-am gândit la surioara, la fel cum unui om năclăit de praf și de sudoare îi e gândul la apă, la fel cum celui toropit de căldură îi stă gândul la un pahar cu apă rece. Îmi sunt vii în minte zilele când locuiam împreună și stam jos unul lângă altul, jucând șah. Cine ar fi crezut că o să ne despărțim astfel, unul la răsărit și altul la apus?

— Bine zici, ginere Chen. Bătrânii spuneau că fiecare să fie cu luare-aminte la ce e curat și ce e murdar!

Râzând, Chen Jingji scoase din mâneca robei un pachet de ceai parfumat, doar cât să bea din el o pereche.

— Surioară, dacă ții la bietul tău frate, ia ceaiul ăsta! o rugă și îngenunche.

Femeia se înroși pe dată până în vârful urechilor și azvârli ceaiul pe pământ.

— Om lipsit de rușine! strigă. Sluga asta te-a ospătat cu cele mai

bune gânduri, iar tu mă batjocorești!

Se ridică de la masă, îndreptându-se spre camerele din interior. Chen Jingji culese pachetul cu ceai de pe jos, zicând:

— Ba eu am venit cu cele mai bune gânduri, numai tu te-ai schimbat. Dacă te-ai măritat cu fiul unui subprefect, nu mă mai iei în seamă. Ori pe când erai a treia nevastă a lui Ximen Qing nu eram noi doi ca nimeni alții mai legați? El dădu la iveală acul din argint, cu cap de aur, vârându-i-l sub ochi: Ăsta al cui e? Dacă nu te-ai ținut cu mine, ce caută acul tău în mâna mea? Uite, deasupra e gravat numele tău: Yu Lou, Pavilion de Jad. Tu și cu bătrâna v-ați vorbit să-mi împărțiți între voi cele opt lăzi cu aur și argint, cu jaduri și pietre prețioase, pe care le-am adus când am sosit în casa voastră. Ele au fost ale lui Yang Jian și ar trebui să vă fie confiscate. Acum le-ai cărat cu tine aici, dar stai să vezi dacă nu te duc eu înapoi de unde ai plecat!

La aceste cuvinte, Pavilion de Jad se uită la ac și văzu că era chiar acul ei cu capul din aur, în formă de floare de lotus. Își amintea că îl pierduse cândva în grădină, însă nu înțelegea cum ajunsese el în mâinile lui. De teamă să nu-i audă slugile se prefăcu numaidecât veselă și se întoarse spre el, râzându-i, ba chiar îl luă de mână, trăgându-l înapoi:

— Preabunule ginere, sclava ta a glumit, de ce te necăjești? Dacă ții la mine și eu te vreau!

Jingji îi spuse abia șoptit

— În Qingjiangpu mă așteaptă o corabie cu mărfuri. Dacă vrei să pleci de aici, deseară îmbracă-te ca o slugă și fugim amândoi. Pe corabie, o să fim soț și soție. Ce ne împiedică? El nu e decât un dregător civil și n-are atâta putere să ne aresteze.

— Ei, așa mai merge! se învoi ea. La noapte, să mă aștepți în spate. Sclava ta o să arunce mai întâi peste zid o boccea cu obiecte de preț, apoi mă, travestesc în slujnică, ies de aici și o pornim cu corabia.

Luați aminte, cititori! Când o, femeie frumoasă și-a pus în minte ceva, pot fi zidurile înalte de zeci de mii de picioare și tot n-au cum să o țină între ele. Dimpotrivă, atunci când ea n-are de gând așa ceva, poți să stai alături de ea și cu toate astea mii de munți să vă despartă! Dacă Meng Pavilion de Jad s-ar fi măritat cu un urât și un prost, mai prejos decât Chen Jingji, poate că acesta ar fi izbutit în planurile sale. Dar Li Yanei avea înaintea sa putințe de viitor îmbietoare și era un bărbat tânăr, plăcut, vesel și iubitor. Ce rost ar fi avut să se încurce cu unul ca Chen Jingji? Ca să nu mai punem la socoteală că ei nu avuseseră nicicând de-a face unul cu altul! Tânărul nostru era și un încurcă lume! Iar ca să le zicem lucrurilor pe nume, se lăsă amăgit până și de ea! Într-adevăr:

Pe ramul înflorit, sub fiecare floare,

La pândă nevăzuți sunt ghimpii ascuțiți.
Atunci de ce blândețea omului ne pare
Că n-ar ascunde țepii de inimă-otrăviți?

Pe când puneau ei doi fuga la cale, Jingji mai răsturnă pe gât câteva pahare, apoi se ridică să plece. Li Yanei își conduse oaspetele până la poartă și acesta se îndepărtă împreună cu Chen An.

— Unde locuiește fratele tău? o întrebă Li Yanei pe soție. Aș vrea ca mâine să-i întorc vizita și să-i trimit ceva daruri.

— Ăsta și fratele meu? izbucni femeia. E ginerele lui Ximen Qing și a venit aici să mă facă să fug cu el. Am și stabilit întâlnirea. La noapte, pe la al treilea *geng*, mă așteaptă în spate. M-am învoit cu planul lui, ca să-l arestăm ca hoț și să stârpim astfel iarba rea din rădăcină. Ce crezi?

— Întrece orice închipuire! Cei vechi numeau lucrul acesta lichidarea fără otravă. Nu eu m-am dus după el, ci el își caută moartea în mâinile mele.

Yanei ieși și dădu ordine unei slugi credincioase să prepare capcana. Chen Jingji nu bănui nimic și la jumătatea nopții se înființă împreună cu Chen An lângă zidul din spatele casei Li, tușind, cum le fusese semnalul. Pavilion de Jad îi răspunse din curte și aruncă peste zid o sarcină, care avea în ea două sute de *liang* de argint din vistieria prefecturii. Abia îi poruncise Jingji lui Chen An să apuce bocceaua și să fugă, când se auzi strigătul străjii și patru-cinci bărbați se repeziră spre ei, țipând:

— Hoții! Hoții!

Cât ai clipi din ochi, ei îi legară pe amândoi și îi aruncară în temniță, așa cum ordonase subprefectul.

Prefectul din Yanzhou se numea Xu Feng și se trăgea din prefectura Lintao, provincia Shanzi, fiind un om drept, cinstit. A doua zi, apăru în sala de judecată cu toți slujbașii în jurul său. Subprefectul Li urcă și el pe podium, semnând în catastif. Un slujbaș înfățișă primul caz.

— Azi noapte, pe la cel de al treilea *geng*, acești doi oameni necunoscuți nouă, dar despre care am aflat apoi că se numesc Chen Jingji și Chen An, au spart ușa de la vistierie și au furat două sute de *liang* de argint. În chiar clipa după ce săriseră zidul, au fost prinși și astăzi vrem să-i aducem înaintea Excelenței Voastre.

— Aduceți-i! ordonă prefectul.

Chen Jingji și Chen An fură aruncați în sală. Ei îngenuncheară. Prefectul văzu că Jingji era tânăr și curat la înfățișare.

— De unde ești, tinere? întrebă. Și ce-ai căutat aici, într-un loc public, să jefuiești bunuri oficiale? Ce ai de spus?

Chen Jingji bătea mereu mătănii, strigând că e nevinovat.

— Poate un tâlhar să fie nevinovat? se miră prefectul.

— Nu vă mai pierdeți timpul cu întrebările, venerabile, se amestecă subprefectul Li. A fost prins asupra faptului. De ce nu-l pedepsiți?

Prefectul ordonă să li se tragă câte douăzeci de lovituri.

— Oamenii sunt viermi păcătoși, dacă nu-i bați, nu mărturisesc, cum bine zice o vorbă, grăi iar Li. După cum se vede, tâlharul acesta nu se abate de la regulă.

Doi portărei i-au trântit pe Chen Jingji și pe Chen An la pământ și începură să-i lovească. „Cine și-ar fi închipuit că târfa aia de Meng mă bagă într-o asemenea belea? Eu sunt nevinovat. Nevinovat!” murmura Jingji. Prefectul Xu era un om cu o creștere aleasă și învățătură deosebită, astfel că, auzindu-l bombănind, așteptă până ce omul primi zece lovituri de bambus și porunci:

— Opriți! Duceți-i de aici! Mâine îi interoghez din nou.

— Nu-i dați răgaz, venerabile! se amestecă din nou subprefectul. E un proverb, că inima omului e de fier, iar legea ca un cuptor! Mâine o să se poarte la fel.

— Nu-i nimic. Am ceva de gând, zise prefectul.

Cei doi fură aruncați în temniță. Xu Fung mirosise el că ceva nu era firesc și puse un portărel de încredere să meargă la temniță și să încerce să afle cum ajunsese omul să fure. Portărelul se travesti în borfaș și seara fu băgat să doarmă în aceeași celulă cu Jingji.

— Frate, la vârsta ta, nu arăți a fi tâlhar, îl descusu portărelul. Eu îmi zic că ești nevinovat.

— Mi-e greu să-ți lămuresc în câteva cuvinte, își dădu drumul Jingji. Umila ta slugă este ginerele lui Ximen Qing, din Qinghe. Meng, noua nevastă a fiului subprefectului vostru a fost una din favoritele socrului meu și s-a iubit cu mine. Măritându-se din nou, a adus în casa soțului zece lăzi cu aur, argint și nestemate. Acestea erau ale lui Yang Jian, care le dăduse socrului meu în păstrare. Eu am venit la ei să întreb de aceste bunuri, însă m-au atras în această cursă și m-au arestat ca hoț. M-au bătut să mărturisesc de ce am furat. Ce să fac? Îndur și nu știu dacă voi apuca să mai văd vreodată soarele!

Omul plecă și îi raportă prefectului.

— Se putea? L-am auzit rostind numele Meng și am bănuit ceva.

A doua zi, Xu Feng a intrat ca de obicei în sala de judecată, înconjurat de slujbași și i-a chemat pe cei doi împricinați. Având mărturisirea făcută de Chen Jingji în temniță, el îi declară nevinovați și îi eliberă. Neștiind nimic, subprefectul Li stărui:

— Venerabile, a fost prins furând. Nu poate fi lăsat liber!

În fața tuturor, prefectul Xu îi azvârli ajutorului său adevărul curat:

— Sunt prefect aici și am fost numit să-l servesc pe Fiul Cerului și nu să-ți rezolv certurile tale de familie, socotind tâlhar un om care n-a furat. Numita Meng, favorita lui Ximen Qing, socrul acestui tânăr, s-a măritat cu fiul tău și i-a adus ca zestre o mulțime de lucruri, care

trebuiau să fie predate autorităților. El venise la voi după lucruri și tu l-ai atras într-o cursă, pentru ca eu, în fața probelor neîndoielnice, să-l condamn. Un dregător, dacă susține interesele fiilor săi și ale fiicelor sale, săvârșește o crimă împotriva justiției!

Subprefectul a fost cuprins de rușine. A plecat capul și n-a îndrăznit să spună un cuvânt. Chen Jingji și Chen An au fost sloboziți, iar prefectul s-a retras.

Li s-a înapoiat acasă cu inima mocnind de mânie.

— Uite ce fiu ai crescut! și-a revărsat el focul asupra soției. Din pricina lui, prefectul m-a insultat în fața celorlalți, înjosindu-mă. Mai bine mă omora!

— Ce s-a întâmplat? s-a speriat nevasta.

El îl chemă la el pe fiul său, poruncind slugilor să facă rost de ciomege și să-l bată bine.

— Bun hoț ai prins! l-a luat în primire pe Yanei, de îndată ce acesta apăru. E ginerele lui Ximen Qing și a declarat că zestrea pe care a adus-o soția ta aparține unui condamnat, acelui ticălos Yang Jian și că trebuia confiscată! El venise după ea. Ori tu mi-ai spus mie că a furat și că e hoț! Eu n-am știut nimic și prefectul Xu m-a făcut de rușine în fața slujbașilor! Abia am venit aici ca dregător și uite în ce lumină m-ai pus. La ce bun să am un fiu ca tine?

Ordonă slugilor să-i care lovituri iuți ca ploaia cea de vară. Pielea lui Yanei se bășică și sângele îi curse șiroaie. De pe margine, soția subprefectului plângea, rugându-l pe bărbatu-său să-l cruțe. Pavilion de Jad stătea în picioare la ușa din colțul salonului din spate, vărsând lacrimi amare. După treizeci de lovituri de ciomag, Li le porunci slugilor:

— Pe Yanei țineți-l închis, iar pe femeie azvârliți-o chiar acum pe poartă. Să se mărite cu cine i-o plăcea, dar nu să-mi ruineze familia!

Li Yanei simți o durere grea în inimă și prinse să-și roage părinții:

— Tată, mai bine omoară-ți fiul, decât să-i alungi această nevastă!

Subprefectul porunci ca Yanei să fie pus în lanțuri și închis în încăperea din spate, să-și găsească sfârșitul acolo.

— Omule, îi grăi soția sa plângând, ești mandarin și ai trecut de cincizeci de ani. Eu nu înțeleg de ce l-ai bătut până la sânge! Îl lași să moară pentru această femeie? Cine o să-ți fie reazem la bătrânețe?

— N-am ce să fac. Câtă vreme e aici, oamenii mă vor condamna!

— Atunci trimite-i pe amândoi acasă la noi, în Zhending.

Subprefectul ascultă vorbele soției, îl scoase pe Yanei din camera unde fusese țintuit și îi spuse ca în trei zile să plece acasă.

Chen Jingji și Chen An părăsiră prefectura Yanzhou și se întoarseră la hanul din Quingjiangpu, unde îl lăsaseră pe Yang.

— Acum trei zile mi-a zis că i-ați scris că nu mai dați pe aici, îl înștiință hangiul, și a pornit-o acasă cu corabia.

Nevenindu-i să creadă, Jingji se repezi în port, dar locul unde fusese acostată corabia închiriată de el era gol.

— Oh, cerule, mă omori! strigă. De ce nu m-o fi așteptat?

Abia ieșit din închisoare, nu avea niciun ban asupra sa. Urcă până la urmă cu Chen An pe o corabie, amanetându-și hainele pentru a plăti călătoria. Arătau ca doi câini hăituiți, sau ca peștii ce se zbat în năvod! Tot drumul întrebară de Yang Guangyan, însă nu dădură de urma lui. Era spre sfârșitul toamnei. Frunzele cădeau din copaci, bătea vântul dinspre apus și se lăsase frigul. Se cunosc opt stihuri care vorbesc de greul călătoriei la vreme de toamnă:

Usucă lotuși și castanele de apă trist,
Cad una după alta frunze-ale platanilor;
Mai cântă-n iarba putrezită greieri înghețați,
Se lasă pe nisipul gol gâște din zborul lor;
Se cern ploi dese peste-ntunecatele păduri,
Răcește bruma aerul mai tare-nspre văzduh;
Acel ce nu călătorește sub amarul cer
Cum ar putea să-i afle toamnei crâncenul năduh?

Cu chiu cu vai au ajuns acasă. Văzându-l negru la față și acoperit cu zdrențe, Chen Ding, aflat în poartă, se sperie. Îl conduse în casă.

— Corabia a sosit? întrebă omul.

De supărare, Jingji nu răspunse multă vreme. Într-un târziu, istorisi cele ce i se întâmplaseră.

— Noroc cu prefectul Xu, care mi-a dat drumul, recunoscu, scăpându-mă cu viață. Pe deasupra pățaniei, fratele Yang, pungașul ăla în stare să jefuiască și cerul, mi-a fugit cu marfa!

Mai întâi îl mână pe Chen Ding acasă la Yang, însă acesta nu se întorsese. Atunci merse chiar el acolo, dar nu reuși să afle mai mult. Distrus, se duse în camerele din spate. Feng Giuvaier de Aur se certase toată vremea cu Ximen Orhideea, treabă pe care o făceau și când intră Chen. Prima soție i se plânse că Giuvaier de Aur îi dăduse matroanei o groază de bani, că furase lucruri din casă și cumpărase băutură și mâncare, benchetuind cu fosta-i stăpână, pe când ea nu găsise nimic de-ale gurii în toată casa. Favorita se scula abia la prânz și nu cheltuia un ban pentru bucătărie, lăsându-le să flămânzească pe ea și pe slugă. Giuvaier de Aur își ascuți vocea, spunând că prima nevastă nu ridica un pai de pe jos, fura orez și-l schimba pe plăcinte, dosise la ea în cameră păstramă și se înfrupta pe furiș din ea, cu Yuan Xiao.

El o crezu pe favorită, luându-și la ocări nevasta:

— Oh, târfă hoțomană, ți-era teamă să nu crăpi de foame, de dădeai orezul pe plăcinte și te înfruptai pe ascuns, împreună cu Yuan Xiao?

O bătu pe slujnică, iar pe nevastă o lovi cu piciorul. Furioasă, Orhideea se repezi spre Giuvaier de Aur.

— Curvă bună să furi bărbații altora! De ce nu zici câte le-ai furat și i le-ai trecut matroanei tale? Știi doar să minți, aruncând vina pe mine! Ești aidoma hoțului care-l duce la temniță pe străjerul care își făcea rondul de noapte! Îl pui pe al meu să mă bată? La asta ești bună? Ei, bine, o să te pun eu cu botul pe labe și dacă o fi să mor, că așa viață nu-mi trebuie!

— Cum crezi c-ai să izbutești asta, tu, care nu faci nici cât vârful piciorului ei, târfă! sări bărbatul și înfipse o mână în părul ei, cărându-i cu cealaltă mână și cu picioarele lovituri peste lovituri, până când îi năvăli sângele pe nas și căzu fără simțiri. Orhideea nu-și reveni decât foarte târziu.

Chen Jingji se retrase cu favorita. Singură în camera ei, Orhideea se jeli amarnic. Yuan Xiao merse să se culce în camera de la stradă. În miez de noapte, fiica lui Ximen legă o frânghie de stâlpul patului și se spânzură. Avea douăzeci și patru de ani. A doua zi dimineață, Yuan Xiao împinse ușa de la camera Orhideei, dar o află zăvorâtă. Stăpânul și Giuvaier de Aur erau încă în pat. Favorita îi ceruse slujnicei sale, De două ori Fericire, să ia de la Orhideea albia de lemn să se spele pe picioare, dar nici aceasta nu putu intra în odaie.

— I-auzi, târfa, izbucni Jingji, doarme până la ora asta! Stai că intru eu peste ea și îi smulg tot părul din cap!

Slujnica De două ori Fericire se uită pe fereastră.

— S-a sculat din pat! strigă. Se leagănă în mijlocul camerei. Face pe păpușa din bâlci!

Yuan Xiao se repezi și ea să vadă.

— Stăpâne, nu-i a bună! țipă. Stăpâna s-a spânzurat de lemnul de la pat!

Abia atunci bărbatul se sperie, forță ușa ajutat de țiitoare, o dezlegară și se străduiră s-o întoarcă la viață, dar în zadar. Nimeni nu știa la ce oră murise în laț. Într-adevăr:

> Știți adevărul unde s-a ascuns?
> În nori drumeți? Cu ploi de toamnă scurs?

De teamă să nu se trezească amestecat în moartea stăpânei, Chen Ding alergă într-un suflet și-i spuse doamnei Luna. De la el femeia află că fiica lui Ximen Qing își dăduse duhul în ștreang, iar ginerele Chen adusese în casă o curtezană. Iată:

> De trei stânjeni gheața-i groasă,
> Și de este zi frumoasă!

Doamna Luna o porni grabnic spre casa ginerelui Chen cu șapte-opt

slugi după ea. Văzând-o pe Orhideea țeapănă, ea o boci cu adevărat, apoi puse mâna pe Jingji și, cu slugile care o însoțeau, îl burduși bine, umplându-l de cucuie și de vânătăi. Curtezana se ascunsese sub pat. O scoaseră de acolo și îi traseră și ei o bătaie soră cu moartea. Apoi smulseră ușile și ferestrele din țâțâni, dărâmară zidurile și cărară acasă mobila și lucrurile care aparținuseră Orhideei. Înapoiată acasă, Doamna Luna îi chemă pe frații săi să se sfătuiască.

— Soră, grăi Wu cel mare, a murit un om de-al nostru. Folosește întâmplarea și vestește dregătorii. Dacă nu o faci acum, când n-are să mai aibă din ce trăi, iar o să vină peste noi că vrea lăzile! Cel mai bun lucru este să ne judecăm și să terminăm odată!

— Ai dreptate, frate! încuviință ea și întocmiră plângerea.

A doua zi, Doamna Luna se duse chiar ea la magistrat. Noul magistrat se numea Huo Dali. Se trăgea dintr-o familie de cărturari din provincia Hukuang, județul Huanggang. Era om serios și plin de virtute. Aflând că e vorba de o sinucidere, se urcă pe podium în sala de judecată, ceru plângerea și o cercetă.

„Doamna Wu, de treizeci și patru de ani, soția fostului căpitan Ximen Qing, îl acuză pe ginerele său, om rău, care și-a înjosit și și-a batjocorit nevasta. Luându-se după vorbele unei curtezane, el și-a bătut crâncen nevasta, împingând-o la a-și lua viața. Reclamanta vă roagă stăruitor să examinați cazul. Ginerele, pe nume Chen Jingji, a venit în casa ei la vremea în care familia sa era urmărită și a locuit acolo mai mulți ani. Obișnuia să bea și să facă scandaluri. Nevrednic și lipsit de bună-cuviință, a iscat nenumărate necazuri în casă și în afara ei. Fiind o femeie respectabilă, ea l-a izgonit din casă. De atunci, el a prins ură pe familia socrului și a început să se poarte crud cu prima sa soție, născută Ximen, aceasta îndurând, fără a se plânge nimănui. Apoi, el a adus în casă o cântăreață din Linqing, Giuvaier de Aur, dându-i ei camerele principale, care i se cuveneau fiicei reclamantei. Plecând urechea la scornelile favoritei, și-a umilit și și-a batjocorit nevasta într-o sută de moduri. Apoi a tras-o de păr și a snopit-o în bătăi, până când ea n-a mai putut suporta și și-a făcut felul. Atunci, pe douăzeci și trei a lunii a opta, pe la cel de al treilea *geng*, femeia s-a spânzurat. Gândul lui Jingji este să o înspăimânte și pe soacra văduvă, aducând-o și pe ea în starea de a-și lua viața! Prin această plângere, cerșim stăruitor arestarea și condamnarea lui, el fiind pricina morții soției sale, fiica reclamantei. În felul acesta, tâlharul va înțelege ce este legea, cei buni vor fi lăsați să trăiască în pace, iar nevasta va fi răzbunată! Aceasta este plângerea pe care o supunem Excelenței Sale, Cerul limpede al județului nostru”.

Magistratul citi plângerea, apoi înălță privirea spre femeie. Doamna Luna era înveșmântată în alb. Arăta demnă, plină de finețe și elegantă, ca soția unui mandarin de gradul cinci. El se sculă în picioare și rosti:

— Doamnă Wu, ridicați-vă. Bănuiesc că sunteți soție de demnitar. Jalba dumneavoastră este convingătoare. Vă înțeleg. Vă rog să mergeți acasă și trimiteți o slugă în locul dumneavoastră. Pe omul acela îl voi aresta chiar acum.

Doamna Luna îi făcu o reverență, ieși și urcă în lectică, lăsându-l pe Lai Zhao la *Yamen*. Numaidecât magistratul puse doi portărei să ia însemnul alb al *Yamen*-ului și să-i aducă pe Chen Jingji și pe Feng Giuvaier de Aur, laolaltă cu vecinii și căpetenia străzii. Chen Jingji era ocupat cu pregătirile pentru înmormântare și, când s-a trezit cu portăreii, s-a îngrozit de moarte. Giuvaier de Aur era încă în pat, după bătaia primită de la Doamna Luna și aflând că veniseră să-i aresteze, trase o spaimă de nu mai știu nici ea pe ce lume trăiește! Chen Jingji încercă să-i cumpere cu bani pe portărei, dar aceștia îi legară cot la cot pe-amândoi și-i târâră la *Yamen*. Fan Gang, vecinul din stânga, Sun Ji, vecinul din dreapta, și Wang Guang, căpetenia bao, erau de față. După ce fu înștiințat că acuzatul fusese arestat, magistratul Huo sui pe podiumul din sala de judecată. Lai Zhao îngenunche, iar Chen, curtezana și ceilalți rămaseră pe trepte. Magistratul se uită peste plângere, apoi ceru ca Chen Jingji să se apropie.

— Om de nimic, strigă, de ce te-ai încrezut în favorită și ai bătut-o de moarte pe soția ta, Ximen, împingând-o să-și ia viața? Ce ai de spus?

— Îl rog pe Excelența Sa, Cer limpede, să cerceteze faptele. Cum s-o bată de moarte umila voastră slugă? Eu am fost plecat cu vânzătorul meu, care m-a înșelat, furându-mi tot bănetul. M-am înapoiat acasă supărat și i-am cerut nevestei să-mi pună să mănânc. Ea nu mi-a dat ascultare și atunci am lovit-o de două ori cu piciorul. Peste noapte, ea s-a spânzurat.

— Dacă ți-ai luat în casă o curtezană, de ce i-ai cerut ei să-ți dea să mănânci? îl întrebă magistratul. Nu era firesc! În jalba doamnei Wu scrie că i-ai bătut fata, aducând-o într-o stare vecină cu moartea și abia atunci ea s-a spânzurat. Tot nu recunoști?

— Doamna Wu urăște această neînsemnată persoană și are de gând să mă nimicească. Am credința că veți limpezi lucrurile, Excelența Voastră!

— I-a murit fiica și tu îți închipui că scapi? se mânie magistratul. Luați-l și trageți-i douăzeci de lovituri cu varga cea groasă! strigă și apoi ordonă ca Giuvaier de Aur să fie pusă cu mâinile în butuc.

Cei doi fură azvârliți în temniță, iar Cang Buxi merse să examineze, împreună cu căpetenia străzii și cu vecinii, cadavrul. Găsiră vânătăi pe tot corpul și semnele lațului de jur-împrejurul gâtului, astfel că raportară că după ce fusese grav bătută, femeia nu mai fusese în stare să îndure și își luase viața. Și mai mânios, magistratul ordonă încă zece lovituri pentru bărbat și zece pentru femeie, aplicate peste pielea

goală. Declară că Chen Jingji era vinovat de moartea soției sale și îl osândi la moarte prin gâtuire. Feng Giuvaier de Aur fu pedepsită cu o sută de lovituri de vargă, urmând să servească într-o casă publică. Simțind că e pierdut, Chen Jingji îi scrise slugii sale, Chen Ding, să ia toți banii, cât de mărunți, din prăvălie și podoabele Orhideei, să încropească o sută de arginți și să-i dăruiască în ascuns magistratului. Peste noapte, acesta schimbă sentința, scriind că Jingji era vinovat de moartea soției, însă în mod indirect și îl condamnă la cinci ani închisoare, cu putința de răscumpărare a pedepsei. Doamna Luna trimise vorbă de mai multe ori la *Yamen*, cerând să se facă dreptate. În cele din urmă, magistratul o chemă pe femeie înaintea sa.

— Doamnă, îi grăi, pe gâtul fetei voastre au fost găsite semnele lațului, de aceea nu îl pot condamna pe ginerele vostru ca pe un criminal. Nu vreau să fiu nedrept cu nimeni. Dacă vă este teamă să nu vă dea bătaie de cap pe viitor, îl voi pune eu să declare în scris că nu o va face și îi voi ordona să nu vă mai calce niciodată pragul casei!

Apoi porunci să fie adus condamnatul și îi spuse acestuia:

— De data aceasta te iert, însă e bine să te schimbi și să începi o viață nouă. Îți interzic să te duci peste doamna Wu sau să-i pricinuiești vreo supărare. De se va întâmpla să fii târât iar în fața mea, mă voi purta cu asprime. Acum mergi acasă, cumpără un sicriu și înmormântează-ți nevasta, apoi mi te înfățișezi și-mi spui ce ai făcut. Eu voi înainta un raport superiorilor mei.

Chen Jingji plăti răscumpărarea și se întoarse acasă. Așeză trupul Orhideei în sicriu, dar îl ținu în casă numai șapte zile, în ziua a șaptea, îi făcu o slujbă și o îngropă pe fiica lui Ximen afară din oraș. Cât stătuse închis, cam o jumătate de lună cu totul, și apoi în răstimpul doliului și după înmormântare cheltuise o mulțime de bani. Feng Giuvaier de Aur plecase, iar el vânduse tot ce avusese de preț, până și casa. Se alesese însă cu viața și de atunci niciodată nu mai îndrăzni să rostească numele soacrei sale. Iată:

> Cine cunoaște din vreme ce e să îl aștepte?
> Știm doar că vin, după plăceri, mâhniri să ne deștepte.

Capitolul XCIII

Chen Jingji rămăsese fără casă, fără avere și fără slugi, alegându-se cu mare rușine. Socoti că Chen Ding făcuse avere pe seama lui și îl alungă. Cum n-avea din ce trăi, trecea ades pe la casa prietenului său Yang, întrebând de sosirea corabiei cu mărfuri. Numai că Yang Guangyan, după ce îl prădase, vânduse mărfurile și se dăduse la fund. Mai apoi, auzind câte i se întâmplaseră lui Jingji, revenise acasă. Într-una din zile, Chen Jingji apăru după obicei în poartă la Yang și

întrebă:

— Domnul Yang este acasă?

Acesta îl trimise afară pe fratele său mai mic, care îl repezi:

— Tu mi-ai luat fratele și mi l-ai purtat departe de casă, pentru negustoriile tale. Noi, ăștia de-acasă, de câteva luni bune nu mai știm nimic de el. O fi fost înghițit de fluviu ori o fi fiind pe undeva, cu viața primejduită! Și tu ce faci? Vii pe capul nostru și întrebi de niște amărâte de mărfuri, că numai de ele îți e! Ce e mai de preț? O mătase sau viața unui om?

Yang cel mic era, de felul său, un stricat, un jucător de cărți și un panglicar cunoscut, mușchiulos și păros, o brută, ce mai încolo și încoace. De cum ieșise din casă, se repezise la Chen Jingji, îi înfipsese mâna în piept și îi strigase vorbele de mai sus. Chen se zbătu și i se smulse din mână, rupând-o la fugă. Atunci Yang apucă un ciob de țiglă ascuțit și se lovi înadins cu el peste frunte, umplându-și fața de sânge. Apoi alergă după Jingji:

— Pe mă-ta! Ce avem noi cu arginții tăi, de dai mereu ocol casei noastre? Stai să vezi ce-mi poate pumnul!

Chen Jingji o ținu tot într-o fugă, de parcă i-ar fi fost în joc viața și, ajuns acasă, trase drugul la poartă, zăvorându-se bine. Afară, Yang îi strigă multe, înjurându-l de mamă și de tată, ba chiar culese niște pietroaie să spargă poarta. Chen Jingji stătu la pândă cu răsuflarea tăiată. Se nimerise că abia scăpase de temniță și de mandarin și îi era grozav de frică să mai aibă de-a face și cu una și cu altul; spaima lui era ca a omului care, o dată mușcat de șarpe, se înfricoșa și de un capăt de frânghie visat. Și iată:

> Îi este teamă ierbii de ce-i brumă,
> Iar bruma are frică tot de soare
> Și omul rău, de omul rău pe urmă-i
> Se îngrozește căutând scăpare.

Nu peste multă vreme, vându pe șaptezeci de *liang* casa mare și luă una mică, pe o stradă lăturalnică. Apoi o dădu pe slujnica De două ori Fericire, rămânând numai cu Yuan Xiao, cu care dormea în același pat. Nu trecu însă nici jumătate de lună și termină în același fel de mai înainte și cu această casă, mutându-se undeva cu chirie. Chen An îl părăsi, iar Yuan Xiao muri. Singur, fără slugi și lipsit de bunuri, își ducea zilele într-o sărăcie lucie. Când nu mai avu cu ce să-și plătească chiria, se aciuă în adăpostul cerșetorilor. Aceștia, știindu-l că se trage dintr-o familie cu stare și privindu-l cât de plăcut arăta, îl lăsară să doarmă pe cuptorul cald, oferindu-i pâinițe calde să mănânce. Când paza de noapte îi călcă, ei o înștiințară că el era clopotar. Era ultima lună a anului, negrăit de geroasă. Căzuse zăpada și sufla un vânt

neobișnuit de rece. Abia întors din rondul făcut cu garda de noapte, Jingji își luă din nou clopotul pornind să cutreiere străzile. Vântul îl amețea, ninsoarea îl orbea, iar sub tălpi simțea ghețușul lunecos. Era atât de frig, încât își adusese umerii în față, gheboșându-se.

Tremura din tot corpul. Spre dimineață, văzu un cerșetor culcat lângă un zid. Temându-se că o să moară, căpetenia gărzii îi porunci să-l vegheze și să-l acopere cu niște paie. Chen Jingji nu închisese ochii toată noaptea și când se înapoie printre cerșetori, căzu răpus de somn. Se visă în casa lui Ximen Qing, lăfăindu-se în lux și bogăție și drăgostindu-se cu Lotus de Aur. Se trezi plângând:

— Ce ai? îl întrebă un cerșetor.

— Fraților, le spuse, n-aveți cum să-mi înțelegeți amarul!

Ani de-a rândul a-ndurat amarul,
Moartea soației sale greu bocind-o,
Fără straie, hrană pentru gură;
I-au murit toți caii, slugi l-au părăsit,
Singur a rămas să pribegească-n lume;
Stă din zori în prag de cârciumă cerșind,
Seara se-aciuează lângă ziduri roase,
Ar fi doar un drum să-l mai urmeze-n viață,
Lângă-a nopții strajă, clopotul să-l bată-n zilele geroase.

Chen Jingji dormea noaptea în adăpostul rece al cerșetorilor și ziua cerșea pe străzi.

În orașul Qinghe trăia un bătrân trecut de șaizeci de ani, numit Wang Xuan sau Wang Tingyang. Era bogat și milostiv și își cheltuia întreaga avere încercând să le facă bine semenilor. Le dădea de pomană celor săraci, le sărea în ajutor celor aflați la nevoie, fiind cum nu se poate mai bun la suflet și cuvios. Avea doi fii, amândoi însurați. Cel mare, Wang Qian, moștenise funcția bunicului, bucurându-se de gradul de căpitan. Celălalt, Wang Zhen, era învățăcel la Academia imperială. Bătrânul ținea o prăvălie de amanetat aflată chiar în poarta casei. Avea veșminte multe și hrană îndestulătoare și nu făcea altceva decât să meargă pe la templele budiste și să asculte predicile călugărilor. Acasă se proțăpea în fața porții și împărțea leacuri bolnavilor, îngâna rugăciuni sau număra mărgelele mătăniilor. În grădina din spatele casei avea doi cireși și își luase numele religios de Sihastrul din coliba cu cireși.

Odată, bătrânul Wang stătea în poartă, îmbrăcat într-o robă călugărească, iar pe cap purtând pălărie cu boruri duble. Trecând pe acolo, Chen Jingji îl salută și îngenunche. Bătrânul îi răspunse degrabă la plecăciuni, întrebându-l:

— Cine ești, frate? M-a lăsat vederea și nu te recunosc!

— Venerabile, am să vă mărturisesc adevărul. Nemernicul de mine sunt fiul lui Chen Hong.

— Băiatul lui Chen? zise bătrânul după un lung timp de gândire. Văzându-l zdrențuit și murdar, urmă: Ce te-a adus în starea asta, nepoate? Părinții ce-ți fac?

— Tata s-a stins, în Dongjing, iar mama s-a prăpădit nu de mult aici.

— Aflasem că stăteai la socru-tău.

— E mort și el, iar mama soacră m-a alungat. Când fiica lor a murit, m-au târât la judecată, am fost închis, m-au bătut, iar mai apoi am fost silit să-mi vând casa. Bruma de bani mi s-a terminat și acum mă vântur încolo și-ncoace, fără ocupație și neavând din ce să mă întrețin.

— Și unde stai, nepoate bun?

Jingji rămase multă vreme tăcut.

— Uite halul în care… îndrăzni el, apoi, a-i da lămuriri cum și în ce fel își ducea traiul.

— Bietul de tine. Ai ajuns să cerșești! îl căină bătrânul. Tu te tragi dintr-o familie respectabilă, cu stare. Eu am fost prieten cu tătâne-tu. Pe vremea aia erai mic, cu părul strâns într-un nod și abia începuseși să înveți carte. Cum ai decăzut până aici? Mă doare tare inima! Și nu mai ai nicio rudă care să aibă grijă de tine?

— L-aș avea pe unchiul Zhang, dar n-a vrut să știe deloc de mine până acum și nu-mi vine să mă duc peste el.

După aceste cuvinte, bătrânul îl chemă în casă. Porunci slugilor să pună masa și îl ospătă din belșug, cu mâncare gătită și cu dulciuri. Văzându-i straiele ponosite și subțiri, îi dădu o robă călduroasă, neagră, o pălărie de fetru, ciorapi groși de iarnă, încălțări și un *liang* de argint și cinci sute de monezi de aramă.

— Nepoate bun, te îmbracă și te încalță cu lucrurile astea, din bănuți mănâncă, umblă și închiriază-ți o cameră, iar cu argintul pornește un mic negoț, pentru a avea din ce trăi. Să pleci de îndată din adăpostul cerșetorilor, că doar acolo n-ai ce învăța! Când ți-ai găsit o odăiță acolo, vii și-mi spui mie cât te costă pe lună. Am s-o plătesc eu.

Jingji se aruncă la pământ, mulțumind.

— Bine, unchiule! încuviința el, luă banii și plecă.

Dar nu căută cameră și nici de negoț nu se apucă. Bău în cârciumă cei cinci sute de bănuți, apoi schimbă argintul pe alți bani de aramă, tocându-i până la unul pe străzi. Apoi fu arestat ca hoț, întemnițat și vârât în butuci, ieșind de acolo cu spatele numai o rană. În vreo două zile pierdu roba la jocurile de noroc, ciorapii îi dădu pe niște bucate și când rămase fără nimic, se apucă iarăși de cerșit.

Într-o altă zi, trecând din nou pe lângă poarta bătrânului Wang, îl

întâlni și i se ploconi la picioare. Bătrânul băgă de seamă că din darurile sale rămăsese numai cu pălăria și cu încălțările și că dârdâia de frig din toate încheieturile.

— Chen, băiete, cum merge negoțul? Ai venit cumva după banii pentru chirie?

Chen Jingji stătu mut lângă el și abia după multe stăruințe din partea bătrânului, reuși să îngaime:

— Nu mai am nimic!

— Vai, bunule nepot, așa gândești tu că se trăiește? Cu o muncă ușoară nu te împaci, iar la cea grea nu faci față! Te ții cu ce primești pe marginea drumului și lumea râde de tine, iar tu îți faci neamul de batjocură! De ce nu m-ai ascultat?

Îl luă iarăși în casă și puse slugile să-i dea să mănânce pe săturate. Apoi îi oferi o pereche de pantaloni, o scurtă albă, de pânză, ciorapi, un șirag de bani și o măsură de orez.

— Ia astea și apucă-te de un mic negoț. Chiar dacă vinzi cărbuni, soia sau semințe de dovleac îți câștigi traiul zilnic și e mult mai bine decât să cerșești.

Tânărul se legă să facă așa, luă banii și orezul și plecă de la bătrân. Câteva zile, se înfruptă cu cerșetorii din mâncăruri calde, carne și tăiței, iar când termină banii își vându scurta și ciorapii. La începutul anului, cutreiera străzile, ciupindu-și umerii să se încălzească și cu toate că îi era rușine să dea încă o dată ochii cu bătrânul Wang, se apropie de casa acestuia și se rezemă de zid, încălzindu-se la soare.

Bătrânul îl privi cu răceală și nu-l mai strigă. Chen se apropie de el, șovăind și i se aruncă la picioare. Văzându-l în aceleași haine vechi, îl certă:

— Nepoate bun, asta nu mai e purtare! Burta e ca marea de adâncă, iar soarele și luna alunecă mai iute decât suveica prin urzeală. Cum ai s-o duci tot așa? Intră, o să-ți spun un loc liniștit unde te poți odihni. Numai să te duci!

Jingji se ridică în genunchi și zise, plângând:

— Fie-vă milă, unchiule! Trimiteți-mă oriunde. Umilul de mine vă ascult și o să rămân acolo.

— Locul nu e departe de oraș. La Linqing în port se află Templul Tihna Publică. Împrejurimile sunt socotite patria peștelui și a orezului, iar orașul are vad bun, corăbiile nu-l ocolesc. Locurile sunt frumoase și liniștite. Starețul Ren îmi este prieten bun și are doi-trei învățăcei. Eu pregătesc niște daruri și te trimit să-i fii discipol. O să înveți să reciți din cărțile sfinte și să cânți, vei face sacrificii pentru oameni și va fi bine.

— Venerabile unchi, v-ați gândit bine.

— Dacă-i așa cum zici, pleacă acum. Mâine e o zi favorabilă. Să fii aici în zori și o să te duc chiar eu.

Jingji se retrase. Bătrânul Wang mână după croitor și acestuia îi ceru să coasă două robe călugărești, bonetă, încălțări și tot ce se cuvenea.

A doua zi, Chen se înfățișă la bătrânul Wang. Acesta îl puse să se îmbăieze într-o cameră goală. Tânărul se pieptănă, își prinse părul în boneta de monah și se îmbrăcă de sus și până jos în veșminte noi. Wang porunci să se ia patru platouri cu fructe, un vas cu băutură, un sul de mătase și cinci arginți. El încălecă cu calul, iar lui Jingji îi împrumută un măgar și o porniră amândoi călări. Două slugi, An Tong și Xi Tong, veneau după ei, cu darurile. Până la templu erau șaptezeci de *li*, ceea ce însemna o zi de călătorie. Ajunseră pe înserat. Wang descălecă și intră în templu. Chen Jingji se uită la pinii bogați, la chiparoșii de un verde închis, crescuți în pâlcuri. Într-o parte și alta, zidul în forma cifrei *ba*[132] era lăcuit în roșu. În mijloc se înălța templul, în roșu-cărămiziu, maiestuos, cu crestele pierdute în văzduh, în față, ideogramele aurite sclipeau. Clădirea centrală era mare, cât cinci încăperi. De o parte și de alta se întindeau coridoarele. Prapuri cu înscrisuri fluturau în vânt. Pe ploaie ori pe vânt, lumea se scursese spre el pe calea apei. Avea un altar venerat de mii de ani, un loc de aprins santal, unde mandarini și oameni simpli din cele patru zări își aflaseră împăcarea sufletului.

Tinerii novici din poartă îi zăriseră de departe și îl și înștiințaseră pe stareț. Acesta își pusese în rânduială ținuta și ieșise în fugă să-i întâmpine. Bătrânul îi ceruse lui Jingji să rămână afară, lângă daruri. Starețul Ren îl conduse pe Wang în camerele sale, iar după ce se salutară, vorbi:

— Venerabile sfânt, pentru ce m-ați oropsit atâta vreme de bucuria de a vă vedea? Și ce zi fericită e astăzi, de vă am în fața mea?

— Am fost prins cu treburi pe acasă. De mult s-ar fi cuvenit să vă fac o vizită.

Se așezară și un novice le aduse ceai.

— E târziu, venerabile, sper să nu vă înapoiați în noaptea aceasta, zise starețul și porunci să se bage calul în grajd.

— Fără treburi nu v-aș fi stingherit! începu bătrânul Wang. Aș vrea să vă cer ajutorul și nu știu ce părere aveți!

— Ce anume, venerate sihastru? Spuneți-mi numai și acest umil călugăr va împlini orice vrere a voastră!

— Este vorba despre un prieten. Îl cheamă Chen Jingji, are douăzeci și patru de ani, este plăcut la înfățișare și sprinten la minte. Numai că părinții i s-au prăpădit prea curând, lăsându-l singur, la o vârstă fragedă și fără nicio pregătire. El se trage dintr-o familie de vază, veche și avută. Din nefericire, părintele lui a căzut în dizgrație și au pierdut totul, iar el nu are acum unde să-și odihnească trupul. Gândindu-mă că am fost prieten cu tatăl său, mi-am zis să-l aduc la

templu, să vă fie discipol. Care este onorata dumneavoastră părere?

— Cum m-aș opune dorinței voastre? Am doi-trei discipoli, însă niciunul nu e capabil și demn și mereu îmi fac necazuri. Aș vrea să știu numai dacă e om cinstit.

— Învățăcelul vostru n-o să vă ascundă, respectate mentor, că este un tânăr inimos și cinstit, cu luare aminte și răbdător în tot ce face. Vă asigur că va fi un discipol bun.

— Când îl aduceți?

— Așteaptă la poartă. Am adus și unele mărunte daruri, pe care vă rog să le acceptați cu un zâmbet.

— De ce nu mi-ați spus dinainte, venerate sihastru. Chemați-l! ordonă. Slugile cărară înăuntru cadourile și starețul se uită peste cartea de vizită: „Umilul vostru discipol Wan Xuan vă oferă respectuos o mătase, un vas cu băutură Lu, o pereche de pulpe de porc, două rațe, două cutii cu fructe și cinci *liang* de aur alb”. Starețul se grăbi să facă o reverență.

— Pentru ce atâtea daruri, venerabile? Îmi e jenă să le resping și mi-e rușine să le primesc!

Apoi îl privi pe Chen Jingji, care era îmbrăcat în straie călugărești. Ochii îi străluceau, sprâncenele îi erau frumos trase, avea dinții albi și buzele roșii, fața albă, pudrată. Tânărul înaintă și bătu patru perechi de reverențe.

— Câte primăveri ai, tinere? întrebă starețul.

— Țin de anul calului și am călcat pe douăzeci și patru de ani.

Starețul Ren își dădu seama că era om inteligent și îi puse numele religios de Frumusețe Clasică[133]. Ceilalți doi discipoli se numeau Jin Strălucire Clasică și Xu Supușenie Clasică. Wang ceru ca aceștia să se înfățișeze și noul discipol le fu prezentat. Apoi starețul primi cadourile, novicii aprinseră lampioanele și așternură o masă încărcată cu pui, gâscă, rață, pește și pulpă de porc. Bătrânul Wang nu bău prea mult și, ostenit, merse să se culce. A doua zi în zori, un novice îi duse apă să se spele și, când fu gata, starețul luă cu el ceaiul, apoi fu din nou întinsă masa. Wang Xuan bău și el două pahare cu băutură să se încălzească. Calul îi fu hrănit bine și starețul îi dărui cu bani pe slujitorii oaspetelui său. Înainte de a pleca, bătrânul Wang îl chemă la el pe Chen Jingji.

— Rămâi aici și învață cu sârguință lucrurile sfinte. Ascultă sfaturile starețului. O să vin des să te văd și în fiece timp al anului îți voi trimite veșmintele care îți sunt de trebuință. Dacă nu e supus, se întoarse el spre stareț, pedepsiți-l! N-am să fiu supărat. Apoi îl trase pe Jingji deoparte: După ce plec, curăță-ți inima de păcate și te îndreaptă. Deprinde viața monahală. Dacă nu te vei fi potolit, îmi voi lua mâna de pe tine.

— Fiul vostru are să se arate ascultător, îl liniști Jingji.

Bătrânul Wang își luă rămas bun de la stareț și o porni înapoi călare. Chen Jingji rămase la templu și nu-i fu greu să constate că starețul Ren, un bătrân trupeș, înalt, cu nasul roșu, cu glas puternic, sonor, cu barbă lungă, era un palavragiu care se da în vânt după băutură, ocupându-se numai de primirea vizitatorilor de seamă, pe când treburile templului le lăsase pe mâna discipolului Jin.

În vremea aceea, Palatul tocmai deschisese circulația pe canal[134] și la Linqing se terminaseră două stăvilare pentru stăpânirea apelor și orice corabie, mandarinală sau obișnuită, oprea acolo un răstimp și călătorii vizitau templul. Unii se rugau, alții cerșeau talismane, unii veneau pentru binefaceri, aducând bani, pânzeturi, orez, santal, ulei, bani de hârtie, ceară și lumânări, până și rogojini. Cu banii și orezul care le prisoseau, starețul deschisese o prăvălie în port, însușindu-și câștigurile. Primul discipol, Jin Strălucire Clasică, nu era un om cu sufletul curat. Avea vreo treizeci de ani și putea fi ades văzut în cartierul curtezanelor, plăcându-i cu deosebire femeile și băutura. El avea doi novici, copii frumoși și cruzi, cu care își petrecea nopțile. Când Chen Jingji intră în templu, Jin nu putu să nu observe frumusețea fizică, dinții albi, buzele roșii și fața frumos dichisită, ochii inteligenți care grăiau fără cuvinte, pricini pentru care îl și luă să doarmă la el. În prima seară băură împreună. Strălucire Clasică îl îmbătă pe Jingji și îl urcă în patul său. La început, se culcaseră unul la un capăt și altul la celălalt cap al patului. Dar zicând că lui Jingji îi puteau picioarele, Strălucire Clasică îl chemă să doarmă lângă el; apoi îl stânjeni răsufletul gurii și îi ceru să se întoarcă cu spatele. Chen se răsuci în așternut și se prefăcu adormit. Cât trăise printre cerșetori, fusese încolțit de doi dintre ei. Acum nu spuse nimic, gândind: „Ăsta o să-mi cadă în mână. Drept cine mă ia? O să fac eu pe drăguțul, până pun mâna pe bani!”

Deodată, prinse să țipe. Jin se sperie că o să-l audă starețul și îi astupă gura cu palma.

— Încetează, frate bun! îl rugă. Cere-mi orice și e al tău!

— Dacă vrei să tac, îmi împlinești trei dorințe.

— Nu trei, ci zece, frățioare!

— Prima: dacă îți place de mine, nu te mai las să dormi cu cei doi novici. Apoi, îmi dai mie cheile de la toate ușile templului și, în sfârșit, mă lași să mă duc pe unde îmi poftește inima. Dacă te învoiești, fac orice poftești.

— Fii liniștit, mă voi supune ție!

În noaptea aceea își jurară credință nestrămutată cât munții și mările. Chiar de a doua zi, Jin lăsă toate cheile pe mâna lui Chen și îi îndepărtă pe cei doi novici. Zi după zi, nu pierdea un prilej să nu-i laude cinstea și înțelepciunea. Starețul Ren se încrezu în el și îl ajută pe Chen să-și cumpere un atestat de călugăr. De atunci, nu se mai

arătă defel bănuitor în privința noului discipol. Chen Jingji pleca adeseori cu bani la el și petrecea în port. Odată, un oarecare Chen al Treilea din județ cu el îi spuse că patroana lui Giuvaier de Jad murise și că fata fusese vândută în casa Zheng și că putea fi vizitată acolo. Cum nici gând s-o fi uitat, el luă cu sine bani și intră cu Chen al Treilea într-o cârciumă mai mult decât încăpătoare. De n-ar fi găsit-o pe Giuvaer, nu s-ar fi întâmplat nimic, dar așa i se păru că se reîntâlnise cu dragostea sa cea mare, de care fusese despărțit cinci sute de ani! Poezia de mai jos stă mărturie:

Să nu îți cruți nici aur, nici straie de mătase,
Iar anii tăi cei tineri să nu îi lași să-ți treacă;
O floare-mbietoare mâna să nu o lase,
Căci altfel creanga seacă rămâne s-o culeagă.

Localul în care pătrunseseră era cel mai bun din Linqing. Se numea „La casa Xie” și avea o sută de săli, înconjurate de verdeață; în spatele lui se ridica un munte, iar fațada îi dădea spre canal. Pentru toate aceste pricini era locul cel mai căutat, și corăbiile trăgeau de obicei acolo. Iată:

Strălucesc în soare streșini măiestrit cioplite,
Mândre sunt coloanele pictate cu nori-zburători;
Sub ferestre mari, verzi parmalâcuri sunt înfipte,
Pretutindeni draperii alese bogate-n culori.
Nobilii cei tineri cântă din fluier și flaut,
Cântărețe dansatoare toarnă băutură.
Oaspeții contemplă cerul, piscurile-n nouri;
Ca zăpada de belșug, cețuri de pe-apa sură
Răsuflarea ți-o opresc. Pe după pavilioane
Păsăret ciripitor umple plopii de cântări
Înaintea porților își petrec pușii în pripoane
Între sălciile verzi, murgi cuminți în așteptări.

Chen al Treilea îl aduse pe Jingji la catul de sus într-o mică sală. Un băiat le puse pe masă mâncare și băutură, iar ei îi cerură să o trimită pe curtezană. Peste puțin, Giuvaier de Aur urcă scările, în mână cu un mic gong. Văzându-l pe Jingji, făcu o reverență adâncă. Atunci când se întâlnesc, îndrăgostiții varsă lacrimi fără să vrea. Iată:

Gingașe murmurări, ca păsări la-ntâlnire
Îi lunecă pe față-al perlelor șirag în împlinire.

El o prinse de mână și o trase lângă el.
— Ce ți s-a întâmplat, surioară, de când nu ne-am mai văzut?

Giuvaier de Aur își șterse lacrimile.

— Când am ieșit din închisoare, mama a murit. Se speriase din pricina mea și n-a mai putut îndura. Pe mine m-au vândut mamei Zheng a Cincea, însă puțini mă caută și sunt nevoită să ies în port, prin cârciumi, după clienți. Ieri mi-a spus domnul Chen al Treilea despre tine că ai deschis o prăvălie de schimb. Cât am vrut să te văd și uite că am noroc! Dacă ai ști cât m-am mai gândit la tine! încheie și izbucni în plâns.

Bărbatul îi șterse lacrimile cu batista sa.

— Surioară, ajunge! Uite că m-am pus iar pe picioare, cu toate că pierdusem toată averea. Acum sunt călugăr la Templul Tihna Publică. Starețul are încredere în mine și pot să vin oricând la tine. Acum unde stai?

— La Liu al Doilea, la apus de cârciuma asta. Are peste o sută de case, pline de curtezane. Cele mai multe, ziua colindă cârciumile după clienți.

Băură, strânși unul în altul. Până se încălzi iarăși băutura, ea luă *pipa* și cântă:

> Lacrimi în doi curg,
> Curg în doi lacrimi;
> Trei cupe de băut la despărțire,
> La despărțire trei cupe de băut;
> Nu vor mai fi-mpreună phoenixul și perechea-i!
> Perechea-i și phoenixul nu vor mai fi-mpreună!
> Coboară după vârf de munte soarele să se culce,
> Pe după vârf de munte soarele apune.
> Văzduhurile-nneguratu-s-au, pământul s-a întunecat;
> Ei nu se-ndură a se despărți,
> Să se despartă ei nu vor!

După ce băură, cei doi se retraseră într-o cameră alăturată, amintindu-și de dragostea lor de odinioară. Pe înserate, Jingji își luă rămas bun de la Giuvaier de Aur, lăsându-i un argint. Lui Chen al Treilea îi dădu trei sute de bani de aramă.

— Surioară, o să vin mereu să te văd în acest loc. Când ți-e dor de mine, vestește-mă prin Chen al Treilea.

Coborâră, Jingji îi plăti cârciumarului Xie trei *qian* de argint și se îndreptă spre templu. Giuvaier de Aur îl conduse până la pod.

Capitolul XCIV

Patima lui Chen Jingji pentru Giuvaier de Aur se aprinse din nou. Se vedeau la două sau la trei zile și de se întâmpla ca el să nu poată

veni, ea îi trimitea vorbă prin Chen al Treilea sau îi scria un răvaș, chemându-l. La fiecare întâlnire, el îi lăsa cinci *qian* sau un *liang* de argint, îi aducea lemne de foc și orez îi și plătea chiria casei. Se înapoia la templu roșu la față și când starețul Ren îl întreba unde băuse, răspundea că luase trei păhărele la prăvălie, cu vânzătorii, să mai alunge oboseala. Îndrumătorul său, Jin Strălucire Clasică, îl ascundea întru totul, pentru a-l avea noaptea alături, părtaș la viciile sale despre care nu vom vorbi. Lucrurile o ținură așa vreme îndelungată, Chen Jingji risipind cam o jumătate din agoniseala starețului.

Cârciumarul Liu era poreclit Tigrul. Fiind cumnat cu Zhang Sheng, omul de încredere al comandantului Zhou, se purta slugarnic cu cei puternici și îi năpăstuia pe cei slabi. Făcea pe cămătarul, iar curtezanelor le împrumuta bani cu o dobândă de trei ori mai mare decât cea obișnuită. Când nu i se plătea la vreme, distrugea contractele și adăuga dobânda la împrumut, luând și mai mult. Îi plăcea să bea, iar la beție era ca turbat. Nimeni nu se încumeta să i se pună în cale. Era capul bătăușilor și al bețivanilor. Băgând de seamă că Chen Jingji petrecea mereu cu Giuvaier de Aur în cârciuma lui Xie, într-una din zile se ameți bine și o porni într-acolo. De cum trecu pragul ușii, întrebă unde se afla cântăreața. Cârciumarul Xie se sperie și se grăbi să-i intre în voie:

— Unchiule Liu al Doilea, îi spuse, e sus, în camera a doua.

Liu urcă scările, cu pași mari.

Jingji se închisese cu fata în cameră și ospătau și se veseleau amândoi.

— Giuvaier de Aur, ieși de-acolo! tună Liu, ridicând apărătoarea ușii.

Chen Jingji nu mai îndrăzni nici să răsufle. Liu bătea cu picioarele în ușă, să i se deschidă și curtezana fu nevoită să iasă afară.

— Ai să-mi spui ceva, unchiule Liu? întrebă ea, cuviincios.

— Nu mi-ai plătit chiria pe trei luni, târfă! urlă. Te-ai ascuns aici! Credeai că mă duci?

— Unchiule dragă, grăi ea, zâmbitoare, mergi liniștit acasă. O să-i spun mamei să-ți trimită chiria.

El o izbi în piept, doborând-o pe scări. Curtezana se lovi la frunte și umplu locul de sânge.

— Să aștept, hai, târâtură? Eu azi îi vreau!

Dând cu ochii de Chen Jingji în cameră, înaintă, puse mâna pe masă și dintr-o smucitură aruncă la pământ cele ce erau pe ea, spărgând farfuriile și cupele.

— Hei, cine ești, sălbaticule!

— Ăla care-i descojește mă-tii orezul, călugăre! strigă omul și-l înșfăcă de coadă, trântindu-l jos și cărându-i la pumni și picioare.

Clienții din cârciumă se uitau ca prostiți. Patronul Xie știa că Liu e beat și nu cuteză să se amestece. Până la urmă, văzând că lucrurile se îngroașă, sui la cat, încercând să-l domolească pe năbădăios.

— Potolește-te, unchiule Liu! îl sfătui. Bietul de el n-a știut cu cine are de-a face, altfel nu s-ar fi luat cu unul ca dumneata! Iartă-i vorbele rele! Hai, fă-o de dragul meu!

Liu Tigrul nu-l băgă în seamă și continuă să-l bată zdravăn pe Jingji, până îl lăsă fără simțiri. Apoi chemă căpetenia bao, ordonă să-i lege pe amândoi cu o frânghie și a doua zi să-i târască la *Yamen*-ul comandantului Zhou. El fusese, de fapt, împuternicit să îndrume oamenii de pază ai locului și să apere portul de bandiți. Starețul Ren nu află de arestarea lui Chen Jingji, socotind că în noaptea aceea el dormise la prăvălie. În ziua următoare, Jingji și Giuvaier de Aur fură purtați la locul judecății. În plângerea înaintată celor doi oameni de încredere ai comandantului Zhou, Zhang Sheng și Li An, se spunea că Chen Frumusețe Clasică se încăierase cu Liu Al Doilea și că Giuvaier de Aur, o prostituată, îi luase apărarea călugărului. Temnicerii îi cerură lui Chen Jingji bani.

— Suntem doisprezece oameni aici care ducem la împlinire pedepsele. Și nu trebuie să uitați nicidecum de cei doi oameni de încredere ai comandantului.

— Aveam argint asupra mea, însă mi-a fost furat când am fost bătut de Liu! Mi-a rupt și straiele de pe mine. Nu mai am un ban! Tot ce mi-a rămas, e un ac de argint. Poftim, vi-l dau! grăi și îl întinse acelora.

Temnicerii primiră acul și le lămuriră pe cele două slugi ale comandantului că omul nu avea decât un ac din argint și acela de proastă calitate.

— Aduceți-l, să-i pun câteva întrebări! ceru Zhang Sheng.

Ei îl aduseră, zicându-i să îngenuncheze.

— Când te-ai făcut călugăr? întrebă Zhang Sheng. Care ți-e numele laic? Parcă nu te-am mai văzut pe la noi!

— Nemernicul de mine sunt Chen Jingji și mă trag dintr-o familie bună. Călugăr m-am făcut de puțină vreme.

— Atunci de ce nu-ți vezi de scripturile tale și te afunzi în plăceri cu târfele, bei și te ții de scandaluri? Gândești că noi suntem degeaba mai mari aici și că nu se cade să ne dai niciun ban? Acul ăsta nici fața apei nu o clintește, ce crezi că faci cu el? Duce-ți-l din fața mea! le porunci ajutoarelor sale, sfătuindu-i totodată: când Excelența Sa o să apară în sala de judecată, pe el îl înfățișăm primul. Văd eu că acești călugări nu știu decât să strângă averi! Acum e treabă serioasă. Poate n-are habar că până și la o masă când mergi îți iei cu tine măcar batista să te ștergi la gură! Când vi se va porunci să-l bateți, să nu-l cruțați deloc!

Apoi o chemară pe Giuvaier de Aur și curtezana se ivi însoțită de

un om al familiei Zheng, care le întinse trei-patru arginți.

— Tu ești cântăreață și, prin urmare, n-ai încotro, ești silită să-ți câștigi traiul prin locurile publice, așadar n-ai cine știe ce vină, constată Zhang Sheng. Să vedem dacă stăpânul meu e în toane bune ori rele. Dacă e supărat, te atinge, iară de nu, îți dă drumul.

Chiar atunci sună gongul și comandantul Zhou urcă pe podium. Ofițerii se rânduiră după rang, la stânga și la dreapta lui. Iată:

> Cum oare dinainte să-ți știi soarta?
> Norocul și durerea vin din vis.
> Și binele și rău-și au răsplata,
> Mai repede sau mai târziu, precis!

În urmă cu un an, prin luna a opta, Prunișor de Primăvară născuse un băiat. Copilul avea pe acum șase luni, obrajii îi păreau de jad, iar buzele îi erau roșii ca roșul folosit de femei. Comandantul era fericit, uitându-se la el, mai ceva decât la o perlă, și îl iubea ca pe ochii din cap. Nu de mult, prima nevastă îi murise și bărbatul o făcuse pe Prunișor soție principală, dându-i în folosință cele cinci camere din față. Îi cumpărase două doici care să se îngrijească de băiat, una numită Palat de Jad, iar cealaltă Paner de Aur, și două slujnice, Smarald și Orhideea. Pe deasupra, ea mai avea două cântărețe favorite, de șaisprezece și șaptesprezece ani, Măr Pădureț și Laurul Lunii. Toate aceste tinere se străduiau din răsputeri s-o slujească numai și numai pe Prunișor, pe când pentru a doua soție nu trudea decât o singură slugă, pe numele ei Lotus. Zhang Sheng lua mereu copilul și îl plimba și, nu o dată, când comandantul intra în sala de judecată, se afla și el acolo, cu copilul în brațe, privind. În ziua aceea, comandantului Zhou i se înfățișară mai multe cazuri, însă el hotărî să înceapă cu Chen Jingji și cu Giuvaier de Aur. El citi plângerea și vorbi:

— Ești călugăr? Atunci de ce nu te păstrezi curat, așa cum ți se cere? De ce umbli după curtezane, faci chefuri și te ții de scandaluri? Purtarea ta este de neîngăduit. Trăgeți-i douăzeci de lovituri, porunci, și luați-i atestatul de călugăr, iar pe cântăreață strângeți-o în butuc și trimiteți-o înapoi!

Portăreii făcură câțiva pași înainte, îl trântiră pe Jingji la pământ, îl dezbrăcară și se pregăteau să-l biciuiască. Zhang Sheng stătea în ușă, cu băiatul în brațe, însă micuțul, de cum dădu cu ochii de Jingji, întinse mâinile spre el, arătând astfel că vrea să treacă în brațele condamnatului. Temându-se că o să-l vadă stăpânul, Zhang Sheng se retrase și atunci copilul se puse pe plâns și nu se opri decât o dată ajuns la pieptul lui Prunișor de Primăvară.

— De ce plânge? întrebă stăpâna.

— Stăpânul judeca pe un călugăr Chen și el vroia să treacă în

brațele răufăcătorului. Atunci eu am fugit de acolo și el s-a pornit pe plâns.

Auzind că numele călugărului este Chen, femeia se îndreptă încet spre sală, merse în spatele unui paravan și trase cu ochiul. Vocea condamnatului care se văicărea era a ginerelui Chen. „Cum de s-o fi făcut călugăr?" își zise.

— Cum se numește omul acesta? îl întrebă pe Zhang Sheng.

— Mi-a spus că îl cheamă Chen Jingji.

„El e!" tresări femeia.

— Poftește-l la mine pe stăpânul, porunci.

Chen Jingji primise zece lovituri când sluga îl chemă pe comandant; acesta ordonă să înceteze loviturile și ieși.

— Călugărul pe care-l bați acum e văr cu mine. Iartă-l, de dragul meu!

— Dacă știam de la început! I-am dat deja zece lovituri! rosti cu părere de rău bărbatul și ordonă ca cei doi împricinați să fie sloboziți. Apoi îi porunci lui Zhang Sheng să îl oprească pe om și să o întrebe pe stăpână dacă vroia să-l vadă.

Prunișor de Primăvară se aștepta să fie întrebată așa ceva, însă atunci când Zhang Sheng îi transmise vorba stăpânului, se gândi îndelung înainte de a răspunde:

— Zi-i să plece. O să-l chem altădată. Lăsați-i atestatul de călugăr.

După numai zece lovituri, Chen Jingji se întoarse la templu. Dar înainte de a sosi el acolo, starețul Ren auzise că discipolul său Frumusețe Clasică avusese de-a face cu o cântăreață, Giuvaier de Aur, și că în cârciuma în care petrecea cu ea se încăierase cu Liu Tigrul, iar acesta îl snopise în bătăi, apoi îl legase la un loc cu femeia și îi dăduse pe-amândoi pe mâna comandantului. Bătrân și gras, starețul puse toată supărarea la inimă. Merse degrabă la lăzile sale și i se tăie răsuflarea când văzu că nu mai rămăsese mare lucru în ele; atunci sugrumat de mânie și necaz leșină, căzând lat la pământ. Călugării îl ridicară și chemară doctorul, îi turnară pe gât o fiertură din plante, însă în zadar. La miezul nopții, starețul muri, având numai vârsta de șaizeci și trei de ani. A doua zi, pe când Jingji se apropia de templu, niște oameni care locuiau prin împrejurimi, se minunară:

— Cum? Mai și vii la templu? Starețul s-a stins din pricina ta!

Auzind una ca asta, Chen Jingji se întoarse din drum și fugi ca un câine încolțit sau ca un pește scăpat din năvod luând-o spre Qinghe. Iată:

> Cu greu se ține căprioara după prinț și nici nu poți să știi
> Dintre un fluture și Zhuang Zhou care cel prefăcut o fi.

Povestea își despică aici firul în două. După ce îi poruncise lui

Zhang Sheng să-l lase pe Jingji să plece, Prunișor de Primăvară intră la ea, își scoase diadema din păr și roba și se trânti în pat, cuprinsă de dureri și gemând. Ai casei se speriară. Sun A Doua veni lângă ea.

— Doamnă, te știam sănătoasă. Ce s-a întâmplat? întrebă.

— Plecați toți și lăsați-mă în pace! le strigă Prunișor.

Comandantul Zhou nu întârzie să vină la patul ei și se îngrijoră văzând-o zăcând.

— Ce ai? o întrebă, dar ea nu-i răspunse. Te-a necăjit cineva? Ești mâhnită din pricina vărului tău?

Întrebările lui rămaseră fără răspuns. Neputincios, bărbatul ieși și îi chemă la el pe Zhang Sheng și Lai An.

— Dacă știați că e vărul ei, de ce nu mi-ați spus? M-ați lăsat să-l bat și uite cât de rău s-a îmbolnăvit stăpâna! V-am poruncit să-l opriți și să o rugați pe stăpână să-l primească. Pentru ce i-ați dat drumul? Sunteți niște netrebnici!

— Nemernicul de mine am întrebat-o pe stăpâna, dar nici că a vrut să-l vadă. L-am lăsat să plece abia la îndemnul dânsei, lămuri Zhang Sheng. Apoi el i se înfățișă lui Prunișor, plângând: Aveți milă, stăpână bună, și spuneți-i stăpânului nostru adevărul! Altfel o să ne bată!

Prunișor de Primăvară făcu ochii mari, înălțându-și sprâncenele frumos încondeiate. Ceru să-i vină bărbatul.

— Nu mă simt prea bine în inima mea, dar cu ce sunt de vină cele două slugi? Cât privește celălalt, n-a știut să fie om și s-a făcut călugăr. Îl las să îndure puțin. O să mă îngrijesc de el mai târziu.

Bărbatul își iertă oamenii și îl mână pe Zhang Sheng după un doctor. Pe când îi luă pulsul femeii, acesta rosti:

— Doamna suferă de boala a șase doruri și a șapte simțăminte și i s-a strâns mare năduh la inimă.

Apoi îi dădu lui Prunișor de Primăvară niște leacuri, dar odată fierte, ea le lăsă să se răcească. Slujnicele nu îndrăzneau s-o povățuiască să le ia, în schimb îl înștiințară pe stăpân. Comandantul o rugă să le bea; ea luă o gură și doar atât. Bărbatul ieși. Sluga cea mare, Laurul Lunii, apucă bolul cu fiertura și stărui pe lângă ea să-l soarbă. Prunișor primi bolul și i-l azvârli femeii în obraz.

— Slugă nemernică și păcătoasă! țipă. De ce încerci să mă faci să beau amărăciunea asta? Ce crezi că am în burtă?

O sili să îngenuncheze.

— De ce te-a pedepsit doamna? întrebă soția a doua, intrând peste ele.

— Fiindcă i-a dat leacurile, răspunse Măr Pădureț.

— Doamnă, azi n-ai pus nimic în gură. Hai, iart-o fiindcă îți cer eu, se amestecă ea și apoi o zori pe Măr Pădureț: Du-te la bucătărie și fierbe-i stăpânei niște orez!

Abia atunci îi îngădui Prunișor slugii Laurul Lunii să se adune de pe

jos. Măr Pădureț merse la bucătărie și fierse cu grijă o oală cu orez, așteptă până ce el scăzu bine, apoi luă patru farfurii cu bucate și duse totul fierbinte în casă.

Prunișor de Primăvară sta întinsă în pat, cu fața la perete. Slujnica nu cuteză să scoată un cuvânt, așteptă până când stăpâna se întoarse singură și abia apoi vorbi:

— Am adus orezul. Vă rog să gustați, stăpână!

Prunișor ținu ochii închiși și tăcu.

— Se răcește, stăpână, o grăbi slujnica.

— Doamnă mare, n-ai mâncat de atâta vreme! Nu-i așa că te simți mai bine? Hai, scoală-te și ia ceva!

Prunișor de Primăvară se ridică anevoie și îi ceru doicii să aprindă lampa. Apoi ea luă bolul cu orez în mână, gustă și dădu drumul vasului jos. Din fericire, doica îl prinse și boluj nu se sparse.

— La ce m-ai mai îndemnat să mănânc? strigă ea. Uite cum a fiert orezul! Ce, sunt însărcinată, de mi l-a zdrobit în halul ăsta? Trage-o de urechi zdravăn, de patru ori! îi porunci doicii.

Doica îi dădu ascultare.

— Atunci din ce ai vrea să te înfrupți, primă doamnă? întrebă soția a doua. O să te prăpădești de foame.

— E ușor să grăiești, dar mâncarea nu intră în mine și pace!

În cele din urmă, îi spuse lui Orhideea:

— Parcă aș vrea o supă de găină. Repede-te la bucătărie și cere-i târfei ăleia întâi să se spele bine pe mâini și după aia să-mi gătească o supă bună. Să fie mai acrișoară.

— Doamnă, dacă îți dă inima ghes, ăsta e cel mai bun leac! Zi-i Lebedei de Nea să o facă de îndată, rosti ea către slugă.

Slujnica se strecură spre bucătărie.

— Stăpâna vrea cât de grabnic o supă de găină, îi spuse Lebedei de Nea. O așteaptă acum.

Supa aceasta se gătea din carnea de pe aripile găinii, tocată mărunt.

Lebăda de Nea își spălă bine mâinile, tăie doi pui, îi curăță și apoi mărunți cât putu mai mult carnea, folosindu-se de un cuțit foarte ascuțit. Adăugă ardei, ceapă, muguri de bambus, puțin usturoi verde și sos de soia. Când supa fu gata, umplu două boluri largi, le rândui pe o tavă de lac roșu și Orhideea le duse în casă, foarte fierbinți. Prunișor de Primăvară cercetă supa la lumina lămpii, sorbi puțin și se apucă să țipe:

— Ce supă mi-a făcut putoarea? E apă chioară și n-are niciun gust! O țineți una și bună, să mănânc, să mănânc, numai ca să-mi ies din fire!

Temându-se de pedeapsă, slujnica o rupse la fugă spre bucătărie.

— Stăpâna e foc! Zice că supa e apă goală!

Lebăda de Nea nu scoase un cuvânt, înghițindu-și necazul. Ea se spălă din nou și făcu încă o supă, de data aceasta punând mai mult ardei. La miros era cum nu se poate mai îmbietoare. Orhideea i-o duse stăpânei. Plângându-se că ar fi fost prea sărată, Prunișor de Primăvară o azvârli pe jos, mai-mai s-o opărească pe Orhideea.

— Spuneți-i slugii că știu că pentru mine gătește în dușmănie, grăi. Dacă o mai prind o singură dată cu o supă atât de proastă, are s-o pățească!

Lebăda de Nea ascultă vorba și zise ca pentru ea:

— De când te-ai ajuns, soră bună? Și ce aere îți mai dai! Orhideea se înapoie în casă și o pârî stăpânei.

Prunișor de Primăvară se înfurie, deschise ochii mari, scrâșni din dinți, înroșindu-se la față.

— Să-mi aduceți numaidecât târfa! țipă.

Trei sau patru femei o târâră pe Lebăda de Nea în fața ei. Aprigă, Prunișor îi înfipse mâna în păr, aruncându-i pe jos podoabele.

— Sclavă păcătoasă, o ocărî, ce obraz ai să-ți iasă din gură asemenea lucruri? Aici nu ești în casa lui Ximen Qing! Eu te-am cumpărat să mă slujești și tu îmi faci pe doamna? Ți-am poruncit să-mi gătești o supă și mi-ai dat doar o apă lungă și sărată ocnă. Pe urmă ai boscorodit acolo că m-am ajuns și că îmi dau aere! La ce ești bună? Și pentru ce să te țin în casă?

Trimise să-l cheme pe bărbat, în timp ce pe Lebăda de Nea o puse în genunchi, înaintea casei. Zhang Sheng și Li An primiră porunca să-i smulgă straiele de pe ea și să-i tragă treizeci de lovituri. Celelalte slugi aprinseră mai multe lampioane, iar Zhang Sheng și Li An se înarmară cu două ciomege zdravene. Lebăda de Nea nu vru să se lase dezbrăcată. Comandantul nu spuse nimic, de teamă să nu-și supere nevasta.

— Te-aș povățui, doamnă mare, să-i dai oricâte lovituri, dar n-o lăsa goală sub ochii celorlalți. Știu că e vinovată, dar iart-o! o rugă soția a doua.

Prunișor de Primăvară nu vru s-o asculte, stăruind ca sluga să fie despuiată.

— Încercați numai să-mi stați împotrivă și întâi și-ntâi îmi sugrum cu mâinile astea copilul și pe urmă îmi trec și eu lațul pe gât. O să rămâneți în locul meu, cu ea!

Înainte de-a apuca să poruncească bătaia, căzu fără simțiri la pământ. Comandantul se repezi la ea și o ridică.

— Bate-o cum vrei și cât vrei, o rugă el. De ce să-ți faci tu inimă rea?

Biata Sun Lebădă de Nea fu trântită la pământ, straiele îi fură smulse de pe ea și primi nu mai puțin de treizeci de lovituri, până ce toată carnea îi fu sfâșiată. Trimiseră chiar atunci după tușa Xue să o ia

și s-o vândă.

Când mijlocitoarea sosi, stăpână casei o chemă la ea:

— Cu opt arginți eu, una, sunt mulțumită, dar îți cer s-o bagi neapărat într-o casă de pierzanie. Cât iei pe ea, pe mine nu mă privește. Dar dacă o dai în altă parte și aflu, să nu cutezi să mi te mai arăți!

— Trăiesc din mila voastră, stăpână, cum să nu vă ascult?

În noaptea aceea, bătrâna se întoarse acasă cu Lebăda de Nea. Femeia nu conteni din plâns până a doua zi în zori.

— Taci, se vede că asta ți-e soarta păcătoasă! încercă bătrâna s-o potolească. Am băgat de seamă că Excelența Sa s-a purtat blând, numai că între voi două e o ură veche și nimeni nu poate să se amestece. Ea i-a dăruit un copil și acum taie și spânzură în casa aia. A doua nevastă n-are încotro, rabdă, tace ori zice ca ea. Vorba veche: Hoțul a ajuns căpetenie peste hambare! Hai să nu mai pierdem vorba. Nu mai boci că te macini degeaba!

Lebăda de Nea își șterse lacrimile și îi mulțumi bătrânei.

— N-am decât o dorință, spuse, să mă duci undeva unde să-mi pot câștiga hrana zilei.

— Mi-a dat poruncă grea să te bag într-o casă. Dar am și eu copii și mă gândesc la mânia Cerurilor. O să-ți găsesc un bărbat, un mic negustor, o să văd eu. Cineva care să aibă grijă de tine.

Lebăda de Nea îi mulțumi, recunoscătoare.

Peste două zile, Mama Zhang, o vecină, o strigă pe tușa Xue.

— Ai la tine vreo femeie, de aud plânsete? Mi se frânge inima, nu alta!

— Intră și-om sta de vorbă, Mamă Zhang. Ea e, i-o arătă. Vine dintr-o casă mare, dar s-a avut rău cu stăpâna casei și a fost izgonită. O țin la mine, să-i găsesc un bărbat. Dacă afli de cineva că e singur, spune-mi.

— Am la mine un negustor de bumbac din Shandong, o înștiință Mama Zhang. Îl cheamă Pan și e al cincilea în familie. Are treizeci și șapte de ani. Mi-a zis că mă-sa e bolnavă rău și că e femeie bătrână, trecută de șaptezeci de ani. Nevasta i-a murit de o jumătate de an și n-are cine să-i îngrijească mama. M-a rugat să-i aflu pe careva pe măsură. Am încercat eu încolo și-ncoace, dar n-am izbutit. Femeia asta mi se pare potrivită și ca vârstă și în toate.

— Ea vine dintr-o familie bună. Știe să coasă veșminte simple sau cu broderie și e bucătăreasă neîntrecută. Are treizeci și cinci de ani. Gândesc că n-o să avem greutăți, de vreme ce nu cer pe ea decât trezeci de arginți.

— Are ceva lucruri?

— N-are decât ce e pe ea.

— Păi o să mă întorn să-i zic ce și cum omului ăla. Îl aduc s-o vază

cu ochii lui.

Femeia bău ceaiul și plecă. Seara îi povesti negustorului și a doua zi după prânz sosi cu el, la o vedere. I se păru frumoasă și încă tânără și de aceea negustorul oferi dintr-odată douăzeci și cinci de *liang*, adăugând un argint pentru pețitoare. Tușa Xue nu se mai tocmi. Luă banii, scriseră actul de vânzare, iar seara omul trimise după Lebăda de Nea, spunând că a doua zi se înapoiază acasă. Tușa Xue îi duse cei opt arginți lui Prunișor de Primăvară, vestind-o că o vânduse printre prostituate.

Negustorul petrecu o noapte cu Lebăda de Nea în casa Mamei Zhang, iar a doua zi în zori urcară în căruță și o porniră spre Linqing. Era prin luna a șasea, când zilele sunt lungi. Ajunseră în port pe înserat. Traseră la o cârciumă cu camere de închiriat. Lebăda de Nea fu condusă într-o cameră mică. Înăuntru, pe pat, stătea o bătrână de șaizeci de ani și o slugă de vreo șaptesprezece. Slujnica avea părul înnodat în cozi, purta o rochie de mătase și cânta la *pipa*. Era boită toată la față și cu buzele înroșite tare. Lebăda de Nea prinse să bocească. Înțelesese că Pan Al Cincilea era negustor de femei și că o cumpărase să facă din ea prostituată. Fu numită Jad. Fetei celei tinere i se zicea Aur. Negustorul îi ceruse lui Lebăda de Nea să bată în fiecare zi cârciumile, să cânte și să câștige bani. Apoi el intră peste ea și îi trase fără o vorbă o bătaie zdravănă. O lăsă două zile să zacă acolo, dându-i să mănânce numai două boluri de orez. O puse să învețe câteva cântece și să cânte la un instrument, bătând-o în fiecare zi până i se bășică toată pielea. Când fu pregătită, o îmbrăcă frumos și îi porunci să stea în poartă, zâmbitoare, să atragă clienții. Într-adevăr:

> Firele trecutei vieți te trag tot-napoi,
> Roș de buze de nu-ți iei, bujorii-i pictezi.

Iar poezia de mai jos mărturisește:

> N-are de-ales săracul, drumu-i e drum,
> De-o ia spre sud, el tot la nord ajunge.
> Nori purpurii de-amurg se-mprăștie a fum,
> Pe urma lunei vise ce-i beznă să alunge.

Apoi, acolo, la cârciumă, cerul se milostivi de Lebăda de Nea. Într-o zi, Zhang Sheng sosise să cumpere câțiva *dou* de drojdie să facă băutură. Liu Tigrul se grăbi să-și ducă cumnatul într-o cârciumă, să-l ospăteze. În vreme ce le încălzea băutura, ospătarul întrebă:

— Unchiule Liu, avem jos câteva cântărețe. Să le chem să vă toarne în pahare?

— Să vie fata cea mare a lui Wang, Splendida lui Zhao, Jad și Aur ale lui Pan, alese Liu Tigrul. Omul plecă și peste puțin fetele intrară

zâmbitoare, împodobite ca florile și îmbrăcate în veșminte ușoare din mătase. Se înclinară în fața celor doi bărbați și se traseră într-o parte. Zhang Sheng le privi și se minună. „Ce seamănă asta cu Lebăda de Nea, izgonită de la noi. Oare cum o fi ajuns aici?” se gândi. Femeia îl recunoscu și ea, însă nu spuse nimic.

— Ale cui sunt frumoasele astea? vru să știe Zhang Sheng.

— Cele două țin de casa lui Pan al Cincilea. Celelalte sunt a lui Wang și a lui Zhao.

— Îmi place Jad! rosti el, chemând-o aproape. Nu ești Lebăda de Nea? o întrebă în șoaptă. Ce te-a adus aici?

Lebăda de Nea lăcrimă.

— Mi-e greu să vă spun într-un cuvânt! se căină și îi povesti cele ce i se întâmplaseră. Tușa Xue și-a bătut joc de mine. M-a dat pe douăzeci și cinci de *liang* și trebuie să cânt și să le fac pe plac clienților.

Zhang Sheng o avea în inimă de multă vreme. Lebăda de Nea se purtă cu grijă, turnă băutură; se simțiră atrași unul de celălalt. Ea și Aur cântară la *pipa*, șoptindu-i la ureche cântece duioase. După mai multe pahare, Zhang Sheng, se îmbujoră bine. Se zice că niciun bărbat nu ține piept bogăției, femeilor frumoase și cârciumilor cu muzică îmbietoare. Zhang Sheng se îndrăgosti de Lebădă de Nea și se bucură de ea două nopți la rând. În ziua plecării, pe când el se pieptăna, cumnatu-său, Liu Tigrul, poruncise deja o masă bogată. După ce se ospătară, Zhang Sheng își făcu bagajele, hrăni caii, încărcă drojdia și o porni la cale, urmat de alte câteva slugi. Lebedei de Nea îi lăsă trei *liang* de argint.

— Ai grijă, să nu-și bată cineva joc de ea! îl rugă pe Liu Tigrul.

De atunci, de câte ori venea pe fluviu în jos, Zhang Sheng se iubea în Linqing cu Lebăda de Nea. După mai multe întâlniri, îi oferi lui Pan al Cincilea câțiva arginți, pe fiecare lună, să i-o oprească pe Lebăda numai pentru el și să n-o mai silească sa umble după clienți. Liu Tigrul voia să-l mulțumească pe cumnat și din această pricină nu-i mai ceru curtezanei nici chirie pentru cameră, acoperind pierderea cu câștigurile de la alții; mai mult decât atât, se îngrijea ca femeia să nu ducă lipsă de orez și de lemne de foc.

Capitolul XCV

După moartea Orhideei și judecata cu Chen Jingji, doamna Luna avu parte de alt necaz. Lai Zhao muri pe neașteptate, iar Pogon Verde se mărită din nou și plecă de la ea împreună cu copilul, Vergea de Fier. Lai Xing preluă paza porții. Broderia Primăverii urmă pilda măicuței Wang și se călugări. De când i se prăpădise nevasta, Lai Xing rămăsese singur. Doica Abundența se ducea ades cu Xiaoge pe la el.

Lai Xing îi punea să mănânce și să bea și cât de curând deveniră foarte apropiați. Avea, nu avea treabă, Abundența trecea în curtea din față, întorcându-se de acolo cu obrajii în flăcări. Doamna Luna descoperi ce se întâmplă, își ocărî doica, dar nu avu ce să-i facă. Până la urmă, îi oferi o rochie și patru ace de păr, alese o zi prielnică și i-o dădu de nevastă lui Lai Xing. Ziua, doica îngrijea de băiat, iar seara mergea la proaspătul său bărbat.

Pe cincisprezece ale lunii a opta, de ziua stăpânei, cele două cumnate și călugărițele sosiră să o felicite. Ea le opri la masă, în curtea interioară. Seara, ascultară predici în casa care fusese cândva a Lebedei de Nea. Pe la cel de al doilea *geng*, Mijlocul Toamnei se duse la bucătărie să facă niște ceai. Doamna Luna o strigă de mai multe ori, însă slujnica nu răspunse. Se duse să vadă ce e cu ea. Nu o găsi, în schimb dădu în casă peste Dai An și Jad Mic, care făceau dragoste. Când stăpâna intră, cei doi rămaseră paralizați, neștiind ce să facă.

— Oh, ticăloaso! Ce faci aici, în loc să fii în spate, să ne fierbi ceaiul? spuse.

— Am mânat-o pe Mijlocul Toamnei, șopti Jad Mic și o apucă într-acolo cu privirile în pământ.

Dai An merse în față. Peste câteva zile, după plecarea musafirilor, doamna Luna îl mută pe Lai Xing în camerele lui Lai Zhao, de lângă intrare, și îl așeză în locul lui pe Dai An. Îl dărui cu două așternuturi de pat și îl îmbrăcă din cap până în picioare în veșminte noi. Lui Jad Mic îi oferi o plasă de păr, podoabe din aur și din argint, patru ace, inele și două robe de mătase. Alese o zi bună și îi făcu soție și bărbat. Jad Mic se ocupa cu aceleași treburi de mai înainte, numai seara trecea la Dai An. Slujnica lua mereu bucate gustoase și tot felul de bunătățuri și i le căra bărbatului să se înfrupte din ele. Doamna Luna se făcea că nu o vede. Se zice că îndrăgostiții sunt orbi la lipsurile lor, iară pe omul lacom nu-l saturi niciodată. Dacă mâncarea și băutura nu se împart pentru toți la fel, dai de bucluc, iar dacă stăpânul casei nu e drept, slugile se plâng de el!

Ping An luă parte cu tristețe la căsătoria lui Dai An cu Jad Mic. El era cu doi ani mai mare decât Dai An, împlinise douăzeci și doi, iar lui stăpâna casei nu se gândise să-i găsească o nevastă. Apoi, Dai An căpătase cele mai frumoase straie, arătând ca nimeni altul. Mai de mult, într-o zi, cineva amanetase un rând de podoabe pentru cap, făcute din aur, și o pereche de cercei auriți și pentru ele vânzătorul Fu plătise treizeci de *liang*. Oamenii urmau să răscumpere lucrurile într-o lună și cu dobândă. Vânzătorul pusese obiectele bine, într-un dulap, însă Ping An le fură cu cutie cu tot, în preajma împlinirii termenului, și le duse la Wu Picior Lung, undeva pe lângă țiglăria din miazăzi. Pe acolo își aveau cuibul Xue Depozit și Grăsanul[135], care nu făceau altceva decât să dosească mărfuri furate. Ping An își petrecu la casa de

curtezane două nopți. Omul ce se îngrijea de casă, văzându-l că aruncă bani ca dintr-un sac fără fund și că are o cutie plină cu podoabe de aur, se prefăcu a merge după băutură și îl vesti pe căpetenia bao din partea locului. Acesta îl bătu pe Ping An, lovindu-l peste cap, și îl arestă. Chiar atunci, Wu Dianen, care fusese de curând înălțat inspector, trecu pe acolo, călare, în urma unor oameni care purtau însemnul funcției sale publice.

— Cine e arestatul? întrebă.

Căpetenia bao îngenunche, raportând:

— L-am aflat într-o casă, cheltuind bani cu nemiluita. Are la el obiecte de preț jefuite. Zicându-mi că e ceva necurat la mijloc, l-am ridicat.

— Du-l la mine, să-l interoghez, ordonă și se îndreptară cu toții spre sala de judecată.

Acolo, inspectorul se așeză pe locul său, înconjurat de oamenii din subordine. Când îl aduseră pe vinovat, acesta îl și recunoscu pe judecător. „Pe vremuri el a fost frate de cruce cu stăpânul și nu se poate să nu mă țină minte. O să-mi dea drumul”, gândi el.

— Umilul de mine, sunt Ping An, din casa lui Ximen, grăi de cum intră.

— Dacă ești slugă acolo, de ce ai furat?

— Stăpâna acestui nemernic împrumutase aceste podoabe unei rude și m-a trimis să le aduc. Pe drum am întârziat, porțile orașului se închiseseră și atunci am tras la casa de acolo, peste noapte. Nici nu știu de ce m-au arestat.

— Mare mincinos ești, slugă hoață! se înfurie Wu Dianen. Au ai tăi atâtea podoabe încât să-ți îngăduie să mergi cu ele la curtezane? Cum să cred că nu le-ai furat? Dacă mărturisești, n-am să te pedepsesc!

— Nu grăiesc minciuni. Stăpâna le-a dat unei rude și m-a mânat după ele!

Wu Dianen se mânie și mai tare și izbucni:

— Slugoiul ăsta e mare ticălos! Nebătut nu spune adevărul. Strângeți-l în butuc! ordonă.

Tânărul țipă ca un porc înjunghiat.

— Iertați-mă, Excelență! strigă. Vă spun totul.

— Mai întâi mărturisește și apoi te iert.

— Le-am furat de la amanete.

— Și pentru ce?

— Nemernicul de mine am douăzeci și doi de ani, Excelență. Stăpâna mi-a făgăduit o nevastă, dar nici gând să-mi dea vruna. Sluga ailaltă, Dai An, n-are nici douăzeci și l-a însurat cu o slujnică. Atunci eu m-am supărat și am fugit cu aceste lucruri.

— Pesemne că sluga asta e încurcată cu stăpână-ta, de vreme ce l-a însurat cu o slujnică. Dacă nu m-ai mințit, te iert!

— Umilul de mine nu știu cele ce ziceți de stăpână, Excelență!

— Dacă nu spui adevărul, ordon să strângă iar cu butucul.

— E ca dumneavoastră, Excelența Voastră, nu mă mai chinuiți!

— Ei, așa mai merge! Vorbește și vei fi liber, promise Wu Dianen, poruncind să se ia instrumentele de tortură.

— Stăpâna și Dai An trăiesc neștiuți de nimeni, dar ăsta se ținea și cu slujnica Jad Mic. Stăpâna i-a prins și n-a scos un cuvânt, numai că mai apoi le-a dăruit o sumedenie de lucruri și i-a căsătorit.

Wu Dianen puse să se noteze declarația copilului-slugă, apoi pe acesta îl închise și dădu ordin de arestare pentru doamna Luna, Dai An și Jad Mic.

Când descoperise lipsa podoabelor, Fu se speriase și îl întrebase pe Dai An dacă știa ceva.

— Am mâncat în prăvălia de leacuri și nu știu nimic, se apărase el.

— Am băgat cu mâna mea cutia în dulap. De ce nu e acolo?

Atunci îl căutaseră pe Ping An și nu-l găsiseră nicăieri. Înfricoșat, Fu Ming înjurase și blestemase cum se pricepuse mai bine. Când omul se înfățișase să-și ridice bunurile, Fu minți că nu le adusese de acasă. Acela revenise însă de câteva ori și făcuse mare tărăboi.

— Le-am amanetat pe o lună, ți-am înapoiat banii cu dobândă cu tot. De ce nu-mi dai lucrurile? Fac pe puțin șaptezeci de *liang*!

Seara, Ping An nu se întorsese și vânzătorul fusese încredințat că el, și nu altul, furase lucrurile. Răscoliseră și cercetaseră pretutindeni după slugă. Atunci proprietarul podoabelor le picase din nou pe cap. Fu Ming o povățuise pe doamna Luna să-i dea omului cincizeci de liang.

— Podoabele prețuiesc șaizeci, iar cerceii cu piatră zece. Nu primesc mai puțin de șaptezeci! ceruse acesta.

Fu mai lăsase să treacă de la el încă zece arginți, dar acela nu se învoise. Pe când se tocmeau astfel, cineva le aduse vestea că Ping An fusese prins și se afla la inspectorul Wu Dianen.

Doamna Luna știa că acest Wu Dianen fusese într-o vreme vânzător la ei. După ce se sfătui cu fratele cel mare, făcu o plângere și a doua zi îl mână pe Fu cu ea. Dacă i se înapoiau lucrurile, nu mai dorea nimic altceva! Fu Ming era sigur că fostul său prieten va face de îndată ce i se cerea. Din nefericire, Wu se purtă ca un suflet de câine, îl ocărî pe vânzător și puse portăreii să-l bată pe pielea goală.

— Copilul-slugă al vostru e la mine, sub pază, îi spuse Wu Dianen. Mi-a dat declarație că stăpâna ta se ține cu Dai An. Am raportat deja la județ și o voi interoga eu însumi pe numita Wu. Mă mir cât ești de lipsit de obraz, câine bătrân, de mai vii să-mi pretinzi podoabele!

Îl făcu slugă și câine bătrân și până la urmă îi dădu drumul. Fu Ming nu putu să ascundă ce i se întâmplase și îi istorisi stăpânei totul de-a fir-a-păr. Ascultându-l, doamna Luna își simți capul parcă

sfredelit în opt locuri și o găleată cu apă rece ca gheața răsturnată peste el. Nu era în stare nici să se clintească din loc. Pe de altă parte, cel care amanetase lucrurile urla în fața porții:

— Mi-ați pierdut bunurile și nu vreți să mi le plătiți! Mă purtați cu vorba, plimbându-mă de colo-colo! Azi mi-ați zis că aduceți bunurile furate, mâine o să mă amânați iar, dar până când? Cum se poate una ca asta?

Fu merse la el, încercând să-l îmbuneze:

— Mai dă-ne răgaz două zile și vei avea podoabele, îi spuse. Dacă nu le găsim, le vom plăti îndoit!

— Bine, mă duc să-i zic stăpânului meu! rosti acela și plecă.

Necaz după necaz se abătuse peste doamna Luna, fără s-o lase să-și mai tragă sufletul. Trimise din nou după fratele cel mare și-l îndemnă să-i facă el însuși o vizită lui Wu Dianen, ca să dezlege neînțelegerea.

— Până nu-l mituim, el nu va ridica un deget pentru noi!

— Mandarinul ăsta a trăit pe seama noastră. Bărbatu-meu i-a împrumutat o sută de *liang* de argint, fără să-i ceară niciun act la mână. Iar acum, el ne răsplătește prin ură și ocări!

— Soră bună, ce vorbă e asta? Așa sunt toți, uită binefacerile din trecut.

— Frate, mă bizui pe tine să găsești o cale de ieșire. Dă-i câțiva zeci de arginți, ia podoabele alea amanetate și terminăm cu tot necazul.

Doamna Luna îi întinse fratelui său masa și apoi îl conduse până la intrare. Se nimeri tocmai atunci ca tușa Xue, purtând o cutie cu podoabe, să treacă pe acolo, împreună cu o slujnică.

— Încotro, bătrână Xue? o opri doamna Luna. De ce n-ai mai dat pe la noi?

— Aveți dreptate să mă întrebați, venerabilă doamnă. Am fost prinsă până peste cap cu treburile! De câte ori n-a mânat după mine și doamna cea tânără, plecată din casa voastră, dar n-a fost chip să mă rup de ale mele!

— Ai luat-o razna! Ce tot îi dai cu tânăra doamnă?

— Păi, adevărat, că azi nici nu mai e tânără doamnă, ci stăpâna cea mare!

— Cum adică?

— E norocoasă foc! A născut un băiat, prima nevastă a Excelenței Sale, comandantul, s-a prăpădit și el a făcut-o soție principală. Soția a doua vrea, nu vrea, zice ca ea. Are două doici și patru slujnice, iar două din astea sunt bune cântărețe. Comandantul Zhou își petrece pe rând, cu toate, dar dacă ea vrea s-o pedepsească pe vruna, el nu se amestecă. Ba tot lui i-e teamă să nu care cumva să-i iasă din voie cu ceva! Mai acu o vreme, nu știu din ce i s-o fi năzărit că a snopit-o în bătăi pe doamna Lebăda de Nea, a păruit-o grozav și m-au chemat în miez de noapte s-o vând pe opt arginți. Astăzi nici nu mă sculasem

bine și a trimis de două ori sluga după mine. Îmi dăduse mai de mult cinci *liang* de argint pentru două rânduri de podoabe verzi din jad și pentru un rând de nouă phoenicși! Eu am păpat bănuții și nu i-am dus marfa! Ce-o să mă mai blesteme!

— Intră să văd și eu cum sunt, o îmbie Doamna Luna, luând-o în curtea interioară.

Tușa Xue deschise cutia și scoase podoabele. Erau bine meșteșugite, aurul prinzând rotund piatra de jad, iar pe dos fiind numai aurite. Fiecare dintre celelalte nouă ornamente aveau câte un phoenix cu o perlă în gură.

— Numai astea cu dragoni fac trei *liang* juma, lămuri bătrâna, iar ălălalt unu jumate. Mie nu mi-a rămas niciun câștig.

Pe când vorbeau, Dai An își înștiință stăpâna că omul cu podoabele amanetate își mânase iar sluga, amenințând că, dacă nu i se înapoiau lucrurile până a doua zi, avea să facă plângere contra vânzătorului. De supărare, Fu Ming plecase acasă.

— Aveți necazuri? întrebă tușa Xue.

Doamna Luna îi spuse dintr-o răsuflare toată povestea și lacrimi îi șiroiră de-a lungul obrajilor.

— Doamnă bună, am eu o cale de scăpare! Scrieți-i o carte de vizită tinerei doamne. Eu îi zic ce s-a întâmplat și Excelența Sa comandantul Zhou o să pună pe cineva să meargă la inspector. O să vă alegeți înapoi nu cu una, ci cu zece podoabe, dacă atâtea v-a luat!

— Zhou e militar. Crezi că se bagă el?

— Stăpână, comandantul a primit de curând de la palat împuterniciri osebite. Se ocupă de câte și mai câte, până și de navigația pe fluviu, de taxe, de soldați. Iar hoții prinși pe apă sunt ai lui!

— Dacă-i așa cum zici, te supăr să-i duci o vorbă din partea mea. O să te mulțumesc cu cinci *liang*.

— Doamnă bună, banul nu e nimic! Vă văd la mare năpastă și mă gândesc să vă sar în ajutor. Puneți să se scrie o carte de vizită. Iar de s-o face ceva au ba, eu mă întorn să vă dau știre.

Doamna Luna îi porunci lui Jad Mic să-i toarne tușei Xue un ceai.

— Nu vreau, se împotrivi ea. Dați-mi cartea de vizită și o pornesc de îndată la treburi!

— Ești de mult plecată. Ia o plăcintă, ceva! o îndemnă stăpâna.

Jad Mic așeză masa. Doamna Luna bău ceai și mâncă împreună cu bătrâna și-i dădu și slujnicei ei vreo două plăcinte.

— Câți ani are sluga?

— Doisprezece, răspunse ea.

Dai An caligrafie numele Doamnei Luna pe un carton. Xue își sorbi ceaiul, vârî cartea de vizită în mânecă robei, își luă rămas bun și o apucă spre casa comandantului.

Prunișor de Primăvară era în pat, când Laurul Lunii îi spuse de venirea tușei Xue. Ea îi porunci slugii celei mici să deschidă obloanele ferestrei, ca lumina soarelui să pătrundă în casă.

— Mai dormeați, doamnă? întrebă tușa Xue, intrând. Lăsă jos cutia și îngenunche o dată.

— Nu-mi arde acum de ploconeli, o opri Prunișor de Primăvară. Nu mă simt prea bine și am tot zăcut la pat. Unde-mi sunt podoabele?

— Oh, greu mi-a fost cu ele, stăpână! Chiar aseară le-am primit și vi le-aș fi adus și de nu mă chemați!

Xue scoase podoabele și i le arătă. Prunișor de Primăvară nu păru prea atrasă de ele, le puse într-o cutie și îi zise slujnicii să le ia de acolo. Porunci ceai pentru tușa Xue. Aceasta strigă sluga ce o însoțise și o puse să îngenuncheze.

— Cine e?

— Doamna a doua mi-a tot grăit că Floare de Lotus face mâncare și că i-ar trebui o copilă să-i coasă. I-am adus fata asta. E de la țară și abia are doisprezece ani.

— Mai bine îi căutai o slugă din oraș, sunt mai deștepte. Ce știu astea de la țară? Cât face?

— Numai patru *liang*. Taică-său e acu la armată și are nevoie de bani.

— Du-o la stăpâna a doua, îi ceru ea slujnicii Măr Pădureț. Mâine o s-o plătesc. În vasul cel mare e băutură „Floarea de aur”, vorbi ea către Laurul Lunii. Încălzește-i din ea tușei Xue și dă-i și niște plăcinte. Altfel o să ne toace încolo și-ncoace că o silim să bea pe burta goală.

— Soră Laur, nu-mi încălzi nimic. De mâncat am mâncat și am ceva de discutat cu stăpâna.

— Ia spune-mi, unde te-ai înfruptat?

— La doamna Luna.

Tușa Xue îi povesti apoi în ce încurcătură se afla doamna Luna.

— Ai adus vreo carte de vizită? întrebă Prunișor. Să fie liniștită. Excelența Sa e plecat într-o inspecție, dar deseară va fi aici și o să-i spun.

Bătrâna îi înfățișă cartea de vizită. Prunișor de Primăvară o citi și o puse pe pervazul ferestrei.

Laurul Lunii intră cu o tavă cu patru feluri de bucate, apoi luă o cupă de argint, o umplu și i-o întinse tușei Xue.

— Doamna mea, nu-s eu în stare să golesc așa ceva!

— De voie, de nevoie, bea-o! râse Prunișor de Primăvară. Dacă nu o sorbi până la ultimul strop, poruncesc slugii să ți-o toarne pe gât!

— Păi, să mă ajut cu o plăcintă, glăsui baba.

— Mare mincinoasă ești, Mamă bună! Abia ai zis că ai mâncat și acum te ajuți cu o plăcintă!

— Ce-s, acolo, două prăjiturele?

— Mamă Xue, ia și bea și după aia îți dau eu, cu mâna mea, plăcinta. Nu vreau să mă bată stăpâna pentru tine.

Neavând ce să facă, bătrâna goli cupa și deodată i se păru că un ied se zbenguie prin ea. Prunișor de Primăvară îi făcu un semn slujnicii Măr Pădureț și aceasta umplu din nou cupa, zicându-i:

— Mamă, ați băut din mâna Laurului Lunii. Să nu mă respingeți nici pe mine, altfel stăpâna nu mă iartă!

Bătrâna îngenunche, rugându-le din ochi s-o cruțe.

— Bine, dă-i câteva plăcinte să le mănânce la băutură.

— Mamă Xue, nimeni nu te iubește ca mine. Am păstrat aceste plăcinte de trandafir chiar pentru tine, rosti Laurul Lunii și îi întinse o farfurie plină.

Bătrâna culese una.

— Duceți-le pe celelalte și lăsați bătrâna țestoasă să bea pe îndelete, se învoi stăpâna.

Tușa Xue bău, înveli în hârtie bucăți de carne de porc și de gâscă să le ia cu sine. Măr Pădureț o îmboldi să mai bea o jumătate de cupă, însă văzând ea că pe babă o prinsese sughițul, strânse masa, lăsând-o în pace. Prunișor de Primăvară îi spuse să vină în ziua următoare după banii pe slugă. Când să plece, îi strigă:

— Mamă, cu mine să nu faci pe surda și pe muta. Una din podoabe e rea. Mâine să-mi vii cu alta!

— Da, stăpână. Acum lăsați o slugă să mă însoțească? Mi-e teamă că mă prinde câinele de picior!

— Câinii mei au ochi și te mușcă doar de carne. Când o fi să dea de os, se opresc! glumi stăpâna și o mână pe Orhideea s-o conducă până în poartă.

Dar să încheiem cu limbuția. La apusul soarelui, comandantul Zhou sosi acasă. Intră în salonul din spate, iar slugile îi luară boneta și haina. El merse îndată să-i vadă pe Prunișor și pe băiat. Se așeză pe scaun, mulțumit. Slujnicele îi aduseră ceaiul și el povesti cum fusese în inspecție. Apoi i se întinse masa. Mâncară împreună și când se înseră se aprinseră lămpile.

În vreme ce beau în tihnă, el întrebă ce fusese pe acasă. Prunișor de Primăvară îi arătă cartea de vizită.

— Ping An, o slugă a doamnei Luna, a furat niște podoabe și a fost arestat. Inspectorul Wu n-a vrut să înapoieze lucrurile și l-a bătut pe copilul-slugă, până ce l-a făcut să declare că stăpâna lui se ține cu slugile. Are de gând să înainteze cazul la județ, încheie ea.

— Cazul îmi aparține mie, spuse el. Cum adică să înainteze cazul la județ? Acest Wu nu e deloc om de treabă. O să trimit mâine după el, să vadă ce înseamnă o bătaie bună. Știam că a fost vânzător la Ximen Qing. A plecat în capitală, cu daruri din partea lui Ximen, pentru Marele Tutor și astfel s-a ales cu dregătoria. Cum de îi umilește chiar

pe stăpânii lui?

— Uite, așa se întâmplă. Vezi cum descurci ițele!

Seara se scurse în liniște. A doua zi, comandantul Zhou așternu câteva rânduri pe un plic, în care doamna Luna urma să bage o plângere. Scrisese: „Comandantul Zhou din Shandong va investiga cazul furtului. Inspectorul este rugat să trimită hoțul și bunurile furate la *Yamen*-ul comandantului. Zhang Sheng și Li An sunt însărcinați să aducă la cunoștință acest lucru". Cei doi plecară cu documentul, trecând mai întâi pe la doamna Luna. Aceasta îi ospătă și le oferi câte un *liang*, să-și cumpere încălțări. Vânzătorul Fu era încă la el acasă și Wu al Doilea merse cu ei la inspector. Cu toate că îl ținuse pe Ping An în temniță două zile la rând, inspectorul constată faptul că nimeni din casa lui Ximen nu-l căutase. Era gata să înainteze superiorilor un document, când oamenii comandantului i se înfățișară cu plicul. Citi adresarea și îl deschise. Înăuntru era plângerea doamnei Luna. Speriat, Wu Dianen se îmblânzi dintr-odată. Îi dărui pe cei doi cu câte doi *liang* de argint, redactă și el un act, porunci să se respecte ordinele comandantului și o porni cu ceilalți la *Yamen*-ul acestuia. Lăsându-se mult așteptat, comandantul apăru, înconjurat de dregători. Cei chemați fură băgați în sală. Inspectorul Wu îi întinse actul său, pe care Zhou îl citi.

— Acest caz îmi aparține. De ce te-ai amestecat? Aici trebuie să se ascundă vreun gând rău.

— Măruntul slujbaș tocmai întocmeam actul, când am primit înștiințarea dumneavoastră, Excelență!

— Dregător corupt și câine ce ești! strigă comandantul. Ce slujbă de seamă ai tu, de ce te opui legilor și îți nesocotești superiorii? Eu apăr locurile acestea, supraveghez armata, fluviul și judec tâlharii. De ce ți-ai luat cu bună știința acest caz? De ce te folsești de putere pentru a oprima poporul? Ai acuzat oameni nevinovați, cu anume pricini ascunse!

Wu Dianen își îndepărtă boneta de pe cap și îngenunche, fără un cuvânt.

— Ar trebui să te pedepsesc, slujbaș câinos! Am să te iert totuși, însă dacă îmi mai încapi în mână, mă voi purta necruțător. Apoi, comandantul îl chemă pe Ping An. Sclav rău, ai furat și ai îndrugat minciuni despre stăpâna ta, începu. Dacă toate slugile ar fi ca tine, nimeni n-ar mai avea nevoie de voi. Trăgeți-i treizeci de lovituri și sigilați bunurile furate până stăpânii lor vor veni după ele.

Atunci Wu al Doilea înaintă cererea pentru podoabele furate. Comandantul o acceptă și îi porunci lui Zhang Sheng să ducă o carte de vizită doamnei Luna. Femeia îl omeni pe slujbaș și îl mai dărui cu încă un argint, rugându-l să transmită mulțumirile ei stăpânilor săi. În felul acesta, inspectorul Wu Dianen nu câștigă nimic judecându-l pe

Ping An ci, dimpotrivă, pierdu câțiva *liang* de argint. Doamna Luna întoarse proprietarului lucrurile amanetate; acesta și le recunoscu și nu mai scoase un cuvânt. Vânzătorul Fu zăcu la pat de supărare și într-o săptămână muri, leacurile pe care le înghiți nefiindu-i de niciun folos. Doamna Luna hotărî să țină prăvălia deschisă până ce va înapoia lucrurile amanetate aflate în ea și să nu mai primească obiecte noi. Wu cel mic și Dai An se ocupau de prăvălia de leacuri, care le aducea destule venituri pentru a ține casa. Despre lucrul acesta nu vom mai vorbi.

Mai târziu, doamna Luna o chemă pe tușa Xue și îi dădu trei *liang*. Ea nu vru să-i ia, temându-se să n-o afle Prunișor de Primăvară.

— Cerul nu se folosește de oameni pe degeaba, iar eu îți sunt îndatorată. Ei nu-i spune nimic, o povățui stăpână.

Mulțumită de cum se dezlegaseră lucrurile, ea cumpărase patru platouri cu bucate, un porc, o ulcea cu băutură din sud și o mătase, și o rugă pe bătrână să le ducă la casa comandantului. Îmbrăcat în haine negre, Dai An merse cu lista darurilor. Tușa Xue îl băgă în salonul din spate și Prunișor de Primăvară îl întâmpină. Avea pe ea o haină brodată și o fustă aurie, iar părul îi era acoperit de o diademă din aur. În spatele ei, stăteau roată slujnicele. Dai An îngenunche. Prunișor de Primăvară porunci să i se dea ceai și dulciuri.

— Stăpâna era nevinovată, iar eu n-am făcut nimic pentru ea. De ce s-a obosit cu aceste daruri? Excelența Sa Zhou n-o să le accepte.

— Stăpâna mulțumește pentru grija arătată de Excelența Sa și de doamna Zhou în necazul cu Ping An, rosti Dai An. N-are altceva mai bun decât aceste nimicuri, bune pentru slugi.

— Nu-mi vine să le primesc.

— Dacă nu le luați, stăpâna mă va ocărî pe mine, grăi tușa Xue.

Prunișor de Primăvară mână după bărbat și îl întrebă cum e mai bine să facă. Primiră mâncarea, porcul și băutura, mătasea dându-i-o înapoi. Lui Dai An îi oferiră o batistă și trei *qian*, iar hamalului doi *qian*.

— Băiatul stăpânei e bine?

— Face numai năzdrăvănii! răspunse Dai An.

— Când ți-ai ridicat părul ca un bărbat și te-ai însurat cu Jad Mic?

— În luna a opta, stăpână.

— Când ajungi acasă, mulțumește-i stăpânei tale din partea mea și zi-i că am s-o invit când Excelența Sa va pleca iar în inspecție. La începutul anului viitor, de ziua lui Xiaoge, voi veni la voi în vizită.

— Da stăpână, încuviință sluga, gata să plece.

— Du-te, tinere, îl îndemnă tușa Xue. Eu mai am ceva cu stăpâna de aici.

Acasă, Dai An îi împărtăși amănunțit doamnei Luna cum avusese loc întâlnirea cu Prunișor.

— A spus că va veni în vizită? întrebă doamna Luna.
— M-a rugat să vă înștiințez de asta.
— Să o primim cum se cuvine, hotărî ea. Tușa Xue de ce n-a venit?
— A rămas să mai discute. Mi-a zis s-o iau înainte.
De atunci, vizitele între cele două case au curs neîntrerupte. Iată:

Când reci, când calde-s inimile oamenilor;
Înaltă ori joasă rămâne doar poziția lor!

Capitolul XCVI

Timpul trece repede, soarele și luna ținându-se neostenite, ca suveica la țesut. Pe douăzeci și una din luna întâi, Prunișor de Primăvară îi vorbi bărbatului său și pregăti o masă cu bucate pentru ofrande, apoi și patru feluri de fructe și un vas cu băutură din sud; acestea le trimise prin sluga Zhou Ren acasă la doamna Luna. Se împlineau trei ani de la moartea lui Ximen Qing și cădea totodată ziua de naștere a lui Xiaoge. Doamna Luna primi darurile, oferindu-i slugii lui Prunișor o batistă și trei *qian*. Apoi îl grăbi pe Dai An să-și pună haine negre și să ducă o invitație, pe care scria: „Marei virtuoase doamne Zhou. Mulțumiri din inimă pentru darurile cum nu se poate mai bogate. Casa noastră așteaptă să-i faceți cinstea de a o vizita. Sper ca litiera voastră slăvită să apară curând la poarta noastră. Aș fi negrăit de recunoscătoare pentru asemenea onoare. Cu distinse omagii, doamna Ximen, născută Wu”.

Prunișor de Primăvară sosi pe la prânz. Capul îi era gătit cu o mulțime de jaduri și de perle, iar în frunte avea ca podoabă un phoenix de aur. Mantia, cu mâneci largi și lungi, avea brodate pe ea un *qilin* și alte patru fiare, iar fusta albastră-verzuie ca jadul era înflorată. Își trecuse pe mijloc o cingătoare cu încuietoare de aur. Litiera, cu acoperământ din mătase neagră cu ornamente de aur, era purtată de patru bărbați. În față grăbeau soldații, deschizându-i drumul, iar în urmă-i mergeau o ceată de slugi cu mai multe cutii cu haine de schimb. Slujnicele lui Prunișor erau în două lectici mai mici. Doamna Luna o poftise pe cumnata cea mare și tocmise două cântărețe. Când Prunișor sosi, doamna Luna, îmbrăcată cu eleganță, însă în veșminte de doliu, o întâmpină în salonul din față, împreună cu doamna Wu. Doamna Luna își pusese pe cap o bonetă cu cinci crețuri și își înfipsese numai câteva podoabe. Mantia îi era din mătase albă, iar fusta din mătase albastru-deschis. Litiera fu purtată până la poarta a doua. Acolo, Prunișor de Primăvară coborî și înaintă, însoțită de un alai întreg de slugi. În salon, se lăsă la pământ, îngenunchind. Doamna Luna îi răspunse printr-o reverență.

— Nu de mult v-am făcut mari necazuri și nici măcar nu mi-ați primit mătasea, iar astăzi ați trimis o mulțime de daruri de preț. Îmi este greu să dau glas mulțumirilor mele!

— Oh, îmi pare rău că n-am avut în casă decât aceste nimicuri, răspunse ea. Am vrut să vă invit la mine, dar nu mi s-a ivit prilejul.

— Surioară, când e ziua ta de naștere? O să vin atunci.

— Sărmana zi a sclavei tale e pe douăzeci și cinci din luna a patra.

— Voi veni negreșit atunci.

După aceste cuvinte, Prunișor de Primăvară o rugă pe doamna Wu să se scoale în picioare și îi făcu două reverențe. Aceasta îi întoarse

salutul.

— Uite, cumnata cea mare nu e dreaptă! spuse Prunișor, ajutând-o să se ridice. Stai și lasă-mă pe mine să mă înclin!

Doamna Wu n-o ascultă și se învoi numai cu o jumătate de reverență. O invitară pe Prunișor pe locul de onoare, doamna Luna și cumnata ei ocupând locul gazdelor. Slugile, doica și celelalte femei se perindară cu toatele pe acolo s-o vadă.

Întâi apăru Abundența, cu Xiaoge în brațe.

— Băiatul mamei, îl dojeni doamna Luna, încă n-ai îngenuncheat în fața sorei tale mai mari? Îți mulțumesc, surioară, ia zi-i, că ai sosit de ziua mea!

Xiaoge coborî din brațele doicii și se înclină.

— Bravo, slugă, nu îngenunchi înaintea sorei tale, mulțumindu-te cu un salut și atât!

Prunișor de Primăvară scoase iute din mânecă o batistă aurie și un rând de podoabe din aur, punându-i-le pe cap.

— Te-am băgat la cheltuială, surioară, zise doamna Luna, îți rămân recunoscătoare.

Apoi Jad Mic și doica îngenuncheară. Prunișor de Primăvară îi dădu slujnicii o pereche de ace cu cap de aur și Abundenței două flori de argint.

— Surioară, doica e acum nevasta lui Lai Xing. Prima lui soție s-a prăpădit.

— De vreme ce a rămas aici, are inimă bună, rosti Prunișor. O slugă aduse ceaiul.

— Surioară, te poftesc la mine în curtea interioară. Aici e rece. O să stăm în camera luminoasă.

Mergând în spate, trecură pe lângă tăblița lui Ximen Qing, înaintea căreia erau aprinse lumânări și o lampă. Ofrandele erau rânduite pe masă. Prunișor de Primăvară arse hârtie și vărsă câteva lacrimi. Apoi așezară un paravan, mai puseră niște cărbuni în sobă și întinseră o masă mare. Li se serviră iarăși ceai din cel mai bun, făcut din muguri, și sumedenie de dulciuri și fructe rare. După ceai, o rugară pe Prunișor să intre în dormitor să se schimbe. Ea se dezbrăcă de mantia lungă până-n pământ. Una dintre femeile ei deschise o cutie și îi dădu să îmbrace o haină de mătase brodată cu flori și o fustă cu ciucuri de culoarea purpurei. Rămaseră un timp acolo, stând de vorbă.

— Băiatul e sănătos? De ce nu l-ai adus? o întrebă doamna Luna pe Prunișor când aceasta se înapoie.

— L-aș fi luat să îngenuncheze în fața doamnei, dar tatăl lui s-a temut să nu răcească. Nici nu-i place să stea în cameră, fuge mereu în salon. În ultima vreme, nu știu ce are, că plânge întruna.

— N-a plâns că ai plecat?

— Are două doici care îl îngrijesc.

— Excelența Sa Zhou e în vârstă și băiatul ăsta e tot ce i-a dorit inima mai mult. Tu i-ai adus norocul! Am auzit că soția a doua i-a făcut o fată. Câți ani să aibă?

— O cheamă Jad și anul acesta face patru ani. Băiatului i-au spus Aur.

— Se zice că Excelența Sa are două cântărețe, așa-i?

— Oh, sunt doar două slugi care au învățat să cânte. Au șaisprezece-șaptesprezece ani și se țin numai de năzbâtii.

— Merge des la ele?

— Când are el răgaz să stea acasă, surioară? E mai mult plecat. În zilele noastre s-au înmulțit furii și bandiții. Palatul i-a pus în cârcă o sumedenie de treburi: să apere locul, să vegheze circulația pe fluviu, să prindă tâlharii și să se îngrijească de armată. Cel mai adesea e plecat. Și e atât de obosit!

Jad Mic le aduse iarăși ceai.

— Doamnă, mă iei în grădină, unde a stat stăpâna mea?

— Surioară, crezi că mai e grădina de odinioară? De când stăpânul tău s-a petrecut din lumea asta, nimeni nu se îngrijește de ea. Acum e în paragină. Pietrele cele înalte ca niște statui s-au răsturnat, copacii s-au uscat și nici nu-mi vine să calc pe acolo!

— Nu-i nimic. Sluga ta vrea să vadă casa stăpânei mele. Doamna Luna nu avu cum să zică nu și îi porunci lui Jad Mic să aleagă cheile grădinii și să descuie porțile. Ea și doamna Wu o conduseră pe Prunișor de Primăvară. Se plimbară îndelung. Zidurile se burdușiseră și se înclinaseră, iar printre cărămizi dăduse iarba. Pavilioanele din lemn se umflaseră de ploaie. Intrarea în peșteri era plină de plase de păianjeni, iar în lacul cândva cu pești aurii orăcăiau o mulțime de broaște. Vulpile își făcuseră vizuini în Sala Norilor Adormiți, iar șobolanii se aciuaseră, cu zecile, în Palatul Primăverii. Într-adevăr:

Doar ziua, norii-n cer se-aleg,
Nimeni nu vine anu-ntreg.

După ce se uită prin toată grădina, Prunișor de Primăvară intră întâi în fosta casă a Vazei. La cat erau învârfuite unele peste altele scaune și mese sfărâmate. Camerele de jos erau încuiate, însă se zărea prin ferestre iarba crescută pe jos. De acolo trecură la casa unde locuise Lotus de Aur. Deasupra se păstra încă magazia pentru plantele de leac, santal și lumânări. În dormitorul lui Lotus rămăseseră doar dulapurile; patul nu mai era.

— Unde e patul? De ce l-ați scos de aici? o întrebă pe Jad Mic.

— L-a luat stăpâna a treia, când s-a măritat.

Doamna Luna se apropie de ele.

— Când stăpânul trăia, a dat Orhideei, ca zestre, unul din paturile

lui Pavilion de Jad. Acum, dacă a plecat de la noi, i l-am dat pe acesta în loc.

— După moartea Orhideei nu v-ați luat patul înapoi?

— Nu era de mare preț. L-am vândut pe opt arginți și am plătit portăreii.

Prunișor de Primăvară clătină din cap. Ochii i se încețoșară și ea își zise: „Îmi amintesc cât s-a zbătut biata stăpâna până ce stăpânul i-a cumpărat patul ăsta. Mi-ar fi plăcut să fie al meu, să-mi mai treacă dorul de ea. Nu mi-aș fi închipuit că l-au dat!” Se întristă adânc.

— Dar patul încrustat cu sidef?

— Cu ăsta e poveste lungă, grăi Doamna Luna. De când am rămas fără bărbat, cheltuim pe rupte, dar în casă nu intră nimic. Vorba ceea: dacă nu ții în frâu slugile, nu e bine să ai hambare de aur! Am avut nevoie de bani și l-am vândut.

— Cât ai luat pe el?

— Treizeci și cinci de *liang*.

— Păcat! Stăpânul spunea că l-a costat peste șaizeci și l-ai dat pe nimic! Dacă aș fi știut, vi l-aș fi cumpărat eu.

— Soră bună, știe cineva dinainte gândurile celuilalt?

Oftară amândouă. O slugă sosi în fugă.

— Excelența Sa o roagă pe doamna să nu zăbovească prea mult, fiindcă domnișorul nu se mai oprește din plâns.

Prunișor de Primăvară o porni chiar atunci spre curtea interioară. Doamna Luna îi porunci lui Jad Mic să ferece ușile și porțile. Ajunse în casă, desfășurară paravanul, traseră apărătorile la uși și la ferestre și încălziră băutura. Cele două cântărețe le cântară. Doamna Luna îi oferi lui Prunișor de Primăvară locul de onoare. Ea se împotrivi și o făcu pe doamna Wu să împartă această cinste pe din două. Se așezară astfel, doamna Luna rămânând pe locul gazdei. Băură și li se aduse mâncare și plăcinte. Prunișor îi porunci servitorului său, Zhou Ren, să-l dăruiască pe bucătar cu trei *qian*. Ne vine greu să înșiruim aici feluritele bucate. Băutura curse din belșug în pahare de aur și femeile se îndemnară unele pe altele. La apusul soarelui, slugile comandantului se înființară cu lampioane să-și ducă stăpână acasă. Doamna Luna nu vru să-i dea așa iute drumul și le ceru cântărețelor să îngenuncheze și să-i zică melodia îndrăgită. Lui Jad Mic îi porunci să umple cupa cea mare. Slujnica i-o puse musafirei în față.

— Surioară, cere-le să-ți cânte ce-ți place mai mult și bea cupa!

— Doamnă, eu nu mai pot să beau și mi-e gândul tot la băiat.

— Ei, băiatul are doicile pe lângă el. Abia se înserează și eu știu că ești tare la băutură.

— Cum vă cheamă și ale cui sunteți? le întrebă Prunișor de Primăvară pe cântărețe.

— Umila sclavă este Han Brățară de Jad. Sunt sora cea mică a

Brățarei de Aur. Ea e Frumoasa, o nepoată a lui Zheng Aroma, glăsui una dintre ele, îngenunchind.

— Știți cântecul „Mâhnită îmi pictez sprânceana”?

— La porunca dumneavoastră, doamnă.

— Dacă știți cântecul, vom umple cupa. Doamna Zhou va bea, în vreme ce voi aveți să cântați rar, fără grabă.

Jad Mic turnă în pahare, iar tinerele începură, acompaniindu-se la *zheng* și *pipa*:

Când mă voi sătura de tine, când?
Trecut-au primăvara, intru-n toamnă,
Îmi știe cine inima și gând?
Cu slăbiciune, chin cerul mă-nseamnă!
Plâng fără să voiesc când aflu vești,
Cu-aceleași pricini de odinioară;
N-aș fi gândit c-ai să mă părăsești
Și nimeni și nimic n-or să te doară!

Prunișor de Primăvară bău și gazda îi făcu semn Frumoasei să-i toarne din nou băutură.

— Bea cu mine un pahar! o îndemnă Prunișor. Cântăreața umplu paharele și apoi îi făcură cântarea mai departe:

De doru-ți bucuria mi s-a dus,
Doar ciori îmi cântă jalnic la fereastră.
Că-s vie, moartă, chinul m-a răpus,
Mi-e cerul cu-osândiri din mâna voastră!
Stau singură și amărâtă plâng,
De când plecat-ai gândul nu-mi dă pace;
N-aș fi crezut că aș putea să strâng
Din părăsirea-ți rece, focu-ncoace!

— Doamnă, roag-o pe cumnata voastră să bea și ea o cupă mare, grăi Prunișor de Primăvară.

— Ar face-o, dar nu e în stare. Poate să guste doară dintr-un pahar obișnuit, lămuri stăpână casei și îi porunci lui Jad Mic să-i umple doamnei Wu păhărelul.

Cântărețele urmară:

Iubite, mi-ești cu dor și cu necaz,
De stau sau merg mi-e gândul tot la tine,
Mi-e frăgezimea veștejită azi,
Nu mi te-ntoarce cer, nici tu la mine!
Din inima-mi rănită lacrimi plâng,
Cândva știam în doi ce e iubirea,

N-aș fi crezut atât de mult adânc
Un gol ce mi-a lăsat nemărginirea.

Prunișor turnă ea însăși o cupă pentru Jad Mic.

— Ea nu bea, surioară, o opri Doamna Luna.

— Două-trei cupe poate ea. Sunt de-a casei și am băut nu o dată cu ea.

Jad Mic bău și cântecul răsună iarăși:

Iubite, mi-ești cu drag și mare chin,
Mă perpelesc și zac fără de tihnă,
Încrunt sprâncene, din rărunchi suspin,
Tu m-ai uitat sau cerul e de vină?
Mi-alunecă pe-obraji lacrimi în jos,
Cândva ne-am zis să fim tot împreună,
N-aș fi crezut că de uitare ros
Ai să-mi rămâi doar răul meu de lună!

Luați aminte, dragi cititori: pentru cine credeți că ceruse Prunișor de Primăvară cântecul? Ea îl păstrase în inima sa pe Chen Jingji și, cu toate că nu izbutise să-l vadă, dragostea pentru el îi stăpânea întreaga ființă. Vorbele cântecului dădeau glas chiar simțămintelor ei, nebănuite de nimeni. Pentru cântarea pe dorul sufletului ei și de dragul celor două cântărețe care nu o slăbiseră din „doamnă” și „stăpână”, mulțumită din cale afară, ea îl chemă pe Zhou Ren și îi ceru să le răsplătească pe fete cu câte doi *qian*. Acestea puseră jos instrumentele și îngenuncheară. Peste puțin, Prunișor se ridică. Doamna Luna nu o mai putu opri și porunci unei slugi să le lumineze drumul cu un lampion. Se despărțiră în poartă. Prunișor de Primăvară urcă în litieră, slujnicele ei în cele două lectici și o porniră, cu patru lampioane în față și patru în spate. Iată:

Cu timpul, fierul prost prinde lumină
Și luciul bogăției cade-n tină.

Poemul de mai jos arată și el:

Obraji fardați, roșite guri fac frumuseți de jad,
De își ia zborul phoenixul, perechea-i oropsită.
Înlătur tot ce-i draperie-n tainicul palat,
Iar rândunica tot mai vine-n cuibul de ursită.

După petrecerea de la doamna Luna, Prunișor de Primăvară se gândea fără încetare unde ar putea să fie Chen Jingji. Zăcea iarăși în pat, zile la rând, cu inima tulbure. Bărbatul ghici că oful ei trebuia să

fie îngrijorarea pentru vărul acela călugăr.

— I-o fi gândul la verișorul ei! le spuse slujitorilor săi, Zhang Sheng și Li An. V-am spus doar să-l căutați. Pentru ce nu mi l-ați găsit?

— Am răscolit după el și în gaură de șarpe, dar nu-i și nu-i, Excelență. Am înștiințat-o și pe stăpâna.

— Vă mai dau cinci zile. Dacă nu-l aduceți, socotiți singuri ce vă așteaptă!

Cei doi colindară prin tot locul, întrebară oamenii, scotociră fiecare străduță, făcând tot ce le stătea în puteri.

Chen Jingji rătăcea ziua de colo-colo, iară noaptea trăgea la vechiul sălaș al cerșetorilor. Într-o zi, se întâlni în plină stradă cu Yang Unghie de Fier. Acesta își pusese pe cap o bonetă nouă, avea o robă albă de mătase și călărea un măgar cu șaua din argint; în spatele lui se ținea un copil-slugă. Recunoscându-l pe Yang Guangyan, Chen întinse brațul și apucă animalul de dârlogi.

— Frate Yang, nu te-am mai văzut din clipa în care mi-ai furat corabia cu mărfuri, în Qingjiangpu. Eu am fost de bună credință și până la urmă m-am ales și cu o bătaie din partea fratelui tău cel mic! Astăzi, uite-mă în ce hal sunt, în vreme ce tu te lăfăi în avuție!

Văzându-l cerșind pe stradă, omul se umflă în pene și-i râse în nas:

— Ce nenoroc, să ies pe poartă chiar azi și să dau peste un putregai! Bravo, uite că aud și eu că un cerșetor lihnit de foame a avut o corabie pe jumătate plină cu mărfuri, iar eu l-am jefuit! Ia mâna, sau te ard cu biciușca!

— Astăzi eu sunt sărac, iar tu ai arginți. Miluiește-mă cu ceva! Dacă nu, vom discuta în altă parte!

Yang descălecă, îl croi cu biciușca de câteva ori și-i strigă slugii să i-l tragă din drum. Slujitorul se forță și îl împinse pe Jingji într-o parte, doborându-l la pământ. Yang se apropie de el și îi cără mai multe lovituri de picioare, iar Jingji se porni pe un țipăt în stare să frângă inimile, nu alta.

Oamenii se adunară roată în jurul lor. Printre ei se afla unul îmbrăcat cu o robă purpurie și cu vestă albă, pe cap purtând o bonetă înaltă neagră, iar în mână ținând o batistă. Picioarele lungi îi erau vârâte în încălțări de paie. Ochii, umbriți de sprâncene groase, îi erau bulbucați, gura o avea largă, iar barba îi spânzura în trei smocuri. Era vinețiu la față și colțos, iar mușchii i se ghiceau puternici sub haine. El își roti ochii aprigi și ridică pumnul.

— Măi frate, de ce ești fără inimă? rosti către Yang. Nu-l vezi cât de tânăr și de sărac e? Ce-ai cu el? Se zice că pumnul cel tare nu se abate peste un chip zâmbitor! Ce ți-a făcut? Ca să te vatăme n-avea cum! Dacă ai bani, poartă-te frumos și dă-i și lui ceva. Dacă n-ai, de ce te-ai pus cu bătaia pe el? Eu sunt de partea vorbei vechi: Când văd o nedreptate-n drum, sar și în foc!

— Ce știi tu? Zice că i-aș fi furat o corabie cu mărfuri. Uită-te la el cum arată. De unde să aibă el așa ceva?

— Poate că se trage din oameni avuți. Cerul știe ce i s-o fi întâmplat! spuse omul. Tu, Excelență, ai fost întotdeauna bogat? Cu toate că nu cred una ca asta, ca mai bătrân, aș zice să-i dai câțiva gologani.

La aceste cuvinte, Yang scoase din mânecă o batistă în care avea patru-cinci *qian* de argint și îi întinse lui Chen Jingji. Apoi ridică brațele, salutându-l pe omul ce se băgase între ei, încălecă și plecă. Jingji se culese anevoie de pe jos și când înălță privirile, îl recunoscu pe Hou Lin, Demonul Zburător, cu care dormise laolaltă în adăpostul cerșetorilor. De curând, el era capul a cincizeci de oameni ce făceau niște lucrări și reparații la Templul Luna din apă, pentru starețul Shao Yue[136]. Demonul Zburător îl apucă pe Jingji de mână.

— Frățioare, dacă nu l-aș fi atins cu câteva cuvinte mai tari, gândești că ți-ar fi dat bani? Știe el, ticălosul, când e vremea să se care. Dacă nu o-ntindea, i-aș fi arătat ce-mi poate pumnul. Hai să bem ceva!

Intrară într-o cârciumioară, se așezară la o masă și porunciră patru feluri de mâncare și două ulcele mari cu băutură.

Cât ai clipi, patronul le întinse în față patru farfurii încărcate și două ulcele cu alcool din măsline, foarte răspândit și cerut pe atunci. Nu se folosiră de pahare, ci băură din două boluri mari de porțelan.

— Frate, vrei orez sau tăiței?

— Tăițeii sunt calzi, iar orezul e din ăl mai fin, zise cârciumarul.

— Tăiței, alese Jingji.

Omul le aduse trei boluri pline, unul lui Hou Lin și celelalte lui Jingji.

— Frate, în seara asta dormi la mine, iar mâine te iau la stareț. N-o să te pun la munci grele. Cari câteva coșuri, acolo, cu pământ, îți socotesc ziua de muncă și primești patru *fen*. Am de gând să închiriez o căsuță. Putem să locuim împreună, gătim ce dorim, încuiem ușa când vrem și casa întreagă ți-ar fi pe mână. Ce zici? Ar fi mai bine decât în adăpostul ăla, mai cu seamă că ești și silit să alergi după rondul de noapte. Ori eu îți ofer o viață de mandarin!

— Fratele meu mai mare e cu mare bunătate! Cât o să dureze lucrul la templu?

— Abia am început acum o lună. Poate prin luna a zecea să încheiem, dar nu sunt sigur.

Tăifăsuiră și băură bol după bol, până terminară alcoolul. Masa făcea un *qian* și trei *fen* jumătate. Chen dădu să plătească, însă Demonul Zburător îl opri:

— Nu fi prost, frățioare! Cine ți-a cerut bani? Fratele tău are arginți! rosti și scoase din sân o batistă înnodată.

El îi întinse cârciumarului un *qian* și cinci *fen*, primi restul un *fen* și jumătate, îi vârî în mâneca robei, își petrecu brațul pe după umerii lui Jingji și îl luă cu el. Se culcară împreună.

A doua zi merseră amândoi la templu. Hou Lin închirie prin împrejurimi o casă cu vatră pentru foc, cumpără oale, boluri, pahare și alte lucruri de trebuință în casă. Lucrătorii băgară de seamă că Jingji avea douăzeci și patru – douăzeci și cinci de ani, o piele albă și chip plăcut și știură că e omul lui Hou, glumind pe socoteala lui.

— Cum te cheamă, tinere?

— Chen Jingji.

— Ah, Chen Jingji, de-aia ești și împins[137] bine!

— Te văd cam fraged, zise altul. Poți să duci prăjina?

Hou Lin îi auzi și îi înjură, mânându-i la muncă. Unii cărau pământ, alții făceau mortarul, iar ceilalți săpau fundația. Starețul îi poruncise călugărului Ye[138] Cap Țuguiat să gătească pentru lucrători. Ye acesta avea ca la vreo cincizeci de ani, umbla desculț și îmbrăcat într-o robă neagră, pe care și-o încingea cu o sfoară. Era o adevărată arătare, chior și cu capul său lunguieț. Nu știa citi cărțile sfinte, dar se ruga mereu și ajunsese un prezicător vestit. Lumea îi zicea simplu Ye Călugărul.

Într-o zi, după masă, oamenii rămaseră cu toții laolaltă, trândăvind ori dormind. Jingji se apropie de Ye și îi ceru ceai. Călugărul îl cântări pe îndelete cu privirea.

— Călugăre Ye, tinerelul abia a venit. Nu-i ghicești viitorul?

— Ghicește mai bine ce e, că pare și bărbat și femeie! glumi altul.

— Are sau nu două cozi?

Ye îl chemă la el, îl pironi cu ochiul o vreme și grăi:

— Ești prea fraged, prea gingaș. Vocea duioasă și trupul plăpând nu duc la nimic bun. Dacă ai fi bătrân, cu greu ai scoate-o la capăt, iar tânăr ești lipsit de hotărâre și vigoare! Din pricina asta ai încă de tras și îndurat. Dar femeile te-or iubi cât vei trăi. La opt ani, la optsprezece și la douăzeci și opt, din picioare și până-n creștet o să pierzi de două ori, iar la treizeci o să ajungi să nu te alegi cu nimic. Ai priviri îmbietoare și minte isteață. Poți să n-ai carte și tot izbutești în viață. Orice-ai face, lumea te va plăcea și va lua drept bune înșelătoriile tale! Iartă-mi vorbele, dar ești cu viclenie mare și cu grozavă trecere la femei. Câți ani ai?

— Douăzeci și patru.

— Ciudat cum ai scăpat anul trecut! urmă Ye. Ai tâmplele înguste, semn că îți pierzi nevasta și progenitura. Ai jadul întunecat, ceea ce înseamnă că îți vei duce de râpă familia. Buzele nu-ți acoperă pe de-a-ntregul dinții și ai să treci printr-o mulțime de primejdii. Nările le ai

ca deschiderile unui cuptor, semn că risipești averea familiei! Ți-au fost date până acum hărțuielile mandarinale, depărtare de casă și împrăștierea bunurilor?

— Am avut parte de toate.

— Mai e ceva. Baza muntelui sau rădăcina nasului e dezlipită și asta prevestește numai rău. Învățătorul Ma a spus: Cei cu buza muntelui desprinsă se irosesc de tineri și aruncă în vânt strânsura strămoșească. Oricâtă bogăție ți-ar fi de moștenire, îndată ce-ți încape în mâini, se topește ca nimic! Apoi, la tine, jumătatea de sus a feței e scurtă, iar cea de jos e lungă, semn că pierzi mult și câștigi la fel de mult. Averile se duc și vin, dar până la urmă n-ai să lași nici lucru, nici ființă după tine. Te vei pierde de pe lume ca un sloi de gheață sub razele încinse ale soarelui! Dar într-un viitor nu prea îndepărtat, te așteaptă un noroc. O să te însori de trei ori! Ai fost însurat?

— Prima nevastă a murit.

— O să ții trei neveste. Din păcate, când ți-o fi mai drag, vei da de necazuri. La treizeci de ani o să înduri crunte neplăceri din partea altora. Să te ferești de sălcii și flori[139].

— Ba ai cam zbârcit-o, călugăre Ye! se băgă în vorbă unul. El e țiitoarea cuiva, cum să țină trei neveste?

Oamenii izbucniră în râs, dar chiar atunci sună toaca și merse fiecare la lucrul său. Chen Jingji rămase la templu cam o lună.

Pe la mijlocul lunii a treia, Jingji stătea cu alții, rezemat de zidul templului, prăjindu-se la soare și căutându-se de păduchi. Un bărbat cu o bonetă împodobită cu semnul norilor, îmbrăcat într-o haină neagră, dublată cu pânză purpurie, pe mijloc cu o cingătoare, iar în picioare cu încălțări răcoroase, tocmai trecea călare pe un roib; el ducea undeva un coș cu flori proaspete. Dând cu ochii de Chen Jingji, se aruncă jos de pe cal și se ploconi înaintea lui:

— Unchiule Chen, nemernicul de mine v-am căutat în tot locul. De unde să știu că sunteți aici, venerabile?

Speriat, Jingji îi întoarse salutul.

— De unde vii, frate? întrebă.

— Umilul de mine sunt Zhang Sheng, însoțitorul comandantului Zhou. De când ați fost judecat și până azi doamna se simte tot rău! Stăpânul m-a pus să răscolesc pretutindeni, unchiule, dar nu v-am găsit. Azi dimineață m-a mânat stăpâna să-i aduc un braț de bujori de la țară și v-am zărit printr-o minune! Sunteți norocos, venerabile și nici prăpăditul din fața voastră nu-i de lepădat! Să nu mai pierdem timpul! Urcați pe cal. Eu voi merge pe jos și vă conduc.

Lucrătorii se uitau unii la alții, uluiți, neștiind ce să creadă. Chen Jingji îi întinse Demonului Zburător cheia, încălecă și o porni spre casa comandantului Zhou. Cu adevărat:

Norocul pentru buni e doar un strop la an;
Știi în ce casă-i lunii noaptea paravan?

Capitolul XCVII

Ajunși acasă la comandantul Zhou, pe când Chen Jingji descăleca, Zhang Sheng se repezi să-și înștiințeze stăpâna.

— Du-l în camerele din spate să se îmbăieze, îi porunci ea și-i ceru unei slujnice să-i dea straie de schimb, bonetă și încălțări.

Comandantul se găsea încă în sala de judecată. Femeia se găti și își întâmpină oaspetele în salonul din spate. De cum intră pe ușă, Jingji făcu patru perechi de reverențe și o rugă să primească și o închinăciune. Ea se învoi numai cu o jumătate de salut, apoi se așezară față în față și își grăiră despre toate câte se petrecuseră de când fuseseră despărțiți. Lacrimi amare le șiroiau din ochi. Aflându-se acolo numai ei doi, ea îi făcu dulce cu ochiul, șoptindu-i:

— Când s-o întoarce al meu, îi zici că ești vărul meu, mai mic cu un an decât mine. Eu am douăzeci și cinci. M-am născut în luna a patra, pe douăzeci și cinci, la prânz.

— Bine, încuviință el.

O slugă aduse ceai. Băură împreună.

— Ce ți-a venit să te faci călugăr? Al meu n-avea de unde să știe că mi-ești rudă și îi pare grozav de rău că te-a bătut! Te-aș fi oprit de atunci, dar o aveam în casă pe ticăloasa aia de Lebădă de Nea și mi-era frică. Pe urmă m-am scăpat de ea și l-am pus pe Zhang Sheng să mi te găsească. Cine s-ar fi gândit că ai decăzut într-un asemenea hal, încât să faci pe cărăușul acolo, la marginea orașului!

— Ce greu îmi vine să vorbesc, surioară! După ce ne-am despărțit, am vrut să mă însor cu surioara Lotus de Aur. Tata se prăpădise în Dongjing și m-am înapoiat de acolo prea târziu. Wu Song o ucisese! Am auzit că tu cu inima ta milostivă ai pus să o îngroape la Templul Fericirii Eterne. Am fost și eu la mormânt și am ars santal pentru ea. Apoi am rămas și fără mama. Abia am dus-o la groapă și mi s-a furat într-o călătorie de negoț argintul. Când am sosit acasă, a murit Orhideea. Atunci, târfa aceea de soacră-mea a depus plângere împotriva mea și mi-a luat patul și toate lucrurile cu care venise nevastă-mea. Ca să scap de dregători, am fost nevoit să vând casa și am ajuns sărac lipit pământului! Am avut noroc că un vechi prieten al tatei m-a dus la templul de lângă Linqing și m-am făcut călugăr. Atunci, am fost bătut de un scandalagiu, m-au arestat și m-au târât înaintea soțului tău! Când am plecat de la judecată, n-aveam nici rude și nici prieteni care să-mi dea o mână de ajutor și iată de ce m-am băgat ca simplu lucrător la repararea templului unde m-ați găsit. Îți rămân îndatorat, surioară, pentru inima ta cea bună. L-ai pus pe

Zhang Sheng pe urmele mele și uite că ne aflăm acum față în față. Mă simt de parcă m-aș fi născut din nou!

După această spovedanie, izbucniră amândoi în plâns.

În vremea aceasta, comandantul Zhou sosise acasă. Însoțitorii îi deschiseră ușa salonului, traseră apărătoarea într-o parte și el intră. Chen Jingji înaintă spre el și îngenunche, însă Zhou se grăbi să-i răspundă pe măsură.

— Atunci n-am știut că sunteți fratele meu bun, rosti el. Oameni de nimic m-au amăgit, făcându-vă rău din greșeală. Vă rog să nu fiți supărat pe mine, frate bun!

— E vina mea. Era de datoria mea să vă fac o vizită, ca bune rude ce suntem. Iertați-mi nepriceperea!

Chen Jingji îngenunche încă o dată, lăsându-și capul în pământ. Comandantul îl ridică pe tânăr de jos, rugându-l să ocupe locul de onoare. Jingji era prea priceput la astfel de politeturi și se așeză pe un scaun mai într-o parte. Comandantul luă loc în frunte, soția sa șezând alături de el. Se aduse ceaiul și băură.

— Câți ani aveți, frate bun? Din ziua în care ne-am întâlnit, nu v-am mai văzut. Cum se face că ați ajuns la templu?

— Umilul vostru frățior are douăzeci și patru de ani. Surioara e mai mare cu un an, ea e născută în luna a patra, pe douăzeci și cinci, la prânz. După moartea părinților, averea ni s-a pierdut, soția mi-a murit și am intrat călugăr la Templul Tihna Publică. N-am știut că verișoara mea s-a măritat și s-a stabilit aici, altfel v-aș fi făcut negreșit o vizită.

— Din ziua aceea cu necazul, vara voastră a tot fost mâhnită zi și noapte, negăsindu-și liniștea. Eu am trimis oameni să vă caute, însă nu v-au dat de urmă. Sunteți un om norocos cu adevărat, că uite acum vă avem printre noi!

Luați aminte, iubiți cititori! Comandantul Zhou fusese prieten cu Ximen Qing și ar fi putut prea bine să-l cunoască pe Chen Jingji. Numai că Zhou era om adevărat, drept și cinstit și, cu toate că îl vizitase ades pe Ximen Qing, nu se amestecase în treburile acestuia. Apoi el petrecuse acolo împreună cu generalul Jing, cu procurorul Xia și cu alții și nu dăduse niciodată ochii cu Jingji. Apoi, cine s-ar fi gândit că tânărul în sutană putea fi însuși ginerele lui Ximen Qing? Așa se face că Zhou s-a lăsat păcălit de cei doi, el fiind încredințat că Jingji îi era văr lui Prunișor de Primăvară! Comandantul ordonă slugilor să aștearnă masa. Îndată, aceasta fu umplută cu bunătăți. Vasele cu băutură erau din argint, iar cupele din jad. Alcoolul curgea ca un șuvoi de aur. Petrecură împreună până seara. Când se aprinseră lămpile, comandantul Zhou îi porunci lui Zhou Ren să deretice în casa apuseană, unde se afla un pat de dormit și toate cele de trebuință. Prunișor de Primăvară scoase de la ea două schimburi pentru pat și încă două rânduri de haine. Copilul-slugă Fericire[140] fu pus să-l

slujească. De a doua zi, Chen luă masa la Prunișor de Primăvară, în curtea interioară. Timpul trecu neînchipuit de repede. Iată:

Când anu-i pe sfârșite flori de prunișor vedem,
Și dintr-odată Anul nou ne primenește;
Pe neștiute flori gingașe umplu ramuri verzi
Și lotușii răsar pe ape-mpărătești.

Trecuse mai bine de o lună de când Jingji trăia în casa comandantului Zhou. De ziua lui Prunișor de Primăvară, doamna Luna cumpără ca daruri pâinițe de viață lungă de forma piersicii, tăiței de aniversare, două gâște, patru pui vii, două tăvi cu fructe și un vas cu băutură. Dai An se îmbrăcă în veșmintele sale negre și merse cu bunătățile, însoțite și de o carte de vizită. Comandantul era în salon când i se spuse despre sosirea omului. Ceru ca sluga să fie adusă în fața lui. Dai An intră, îi întinse cartea de vizită pe care erau înscrise cadourile și se ploconi la pământ. Zhou se uită peste carton și grăi:

— Îi suntem îndatorați stăpânei tale pentru bunele ei simțăminte! Luați lucrurile, porunci slujitorilor săi, și oferiți-i un ceai. Cartea de vizită înmânați-o unchiului vostru, să vă dea o alta de răspuns. Pe acest om dăruiți-l cu o batistă și cu trei *qian*, iar pe hamal cu o sută de bănuți de aramă.

După aceste porunci, comandantul se gătи în roba oficială și plecă într-o vizită. Dai An rămăsese în ușa salonului, așteptând cartea de mulțumire. Deodată, de undeva apăru un tânăr purtând o bonetă cu colțuri ca olanele și îmbrăcat în robă neagră din mătase. În picioare avea încălțări ușoare, răcoroase. Tânărul îi trecu unei slugi cartea de vizită și banii, iar el merse în curtea interioară. Dai An gândi uluit: „Mare minune, să juri că domnișorul acela nu era altul decât ginerele Chen! Dar cum să fi nimerit aici?” Sluga îi dădu lui Dai An cartea de vizită, batista și argintul din partea comandantului și îl însoți până la ieșire.

— Zhou Menlong vă mulțumește, îi spuse Dai An doamnei Luna, întinzându-i cartea de vizită.

— Pe sora noastră ai văzut-o?

— Pe ea nu. În schimb l-am văzut pe ginere!

Femeia râse.

— Care ginere, păcătosule? Comandantul e om în vârstă, cum de-i spui ginere?

— Nu vorbesc de comandant, ci de ginerele nostru Chen. Când am ajuns, comandantul Zhou era în salon. I-am întins cartea voastră, îngenunchind. El a spus: „Îi suntem îndatorați stăpânei tale pentru bunele ei simțăminte”. A ordonat să mi se ofere ceai, apoi a urmat: „Cartea de vizită înmânați-o unchiului vostru, să vă dea alta de

răspuns. Pe acest om dăruiți-l cu o batistă și cu trei *qian*, iar hamalului dați-i o sută de bănuți de aramă!" Zicând așa, el s-a îmbrăcat, a urcat pe cal și a plecat de acasă. Aștept eu cât aștept și numai ce-l văd apărând de după un colț chiar pe Chen. I-a întins slugii cartea de vizită și banii și a trecut în curtea interioară. Atunci am pipăit cutia ce-o aveam în mână, nevenindu-mi să-mi cred ochilor. Cine să fie, dacă nu el?

— Taci și nu-mi mai îndruga minciuni, păcătosule! Cine știe pe unde o cerși acum iedul nostru, dacă n-o fi crăpat cumva de ger sau de foame. Ce să caute el acolo? L-ar răbda comandantul în casa lui?

— Doamnă, v-am mințit eu vreodată? L-am văzut limpede în fața ochilor și l-aș fi recunoscut și de-ar fi fost făcut fărâme.

— Cum era îmbrăcat?

— Păi, avea o bonetă nouă, cu colțuri aduse ca olanele, prinsă cu ac de aur, robă din mătase neagră, încălțări răcoroase și părea hrănit bine.

— Nu cred și nu cred! încheie doamna Luna și ne vom opri și noi aici.

Când Chen Jingji pătrunse în curtea interioară, Prunișor de Primăvară era încă înaintea oglinzii, pudrându-și chipul și pictându-și sprâncenele. El îi arătă cartea de vizită a doamnei Luna.

— Ce-ți trimite asta cadouri? Cum de vă aveți atât de bine?

Ea îi istorisi cum se întâlniseră la Templul Fericirii Eterne și tot ce urmase de atunci. Jingji îi aruncă o privire grea și izbucni:

— Surioară, nu știi să-ți ții mânia! Adu-ți aminte cum s-a purtat putoarea aia ticăloasă cu voi, cum ne-a despărțit și cum a dus-o la pierzanie pe sora Lotus de Aur! O mie de ani de-aș trăi și nu mi-ar trebui s-o privesc încă o dată în față! Și tu ce-ai făcut? Te-ai apucat să te porți cu prieteșug! Bine a făcut Wu Dianen că l-a bătut pe slugoi și i-a smuls mărturisirea că Dai An se ține cu ea. Ar fi arestat-o frumușel și nouă ce ne păsa? Dacă ea nu și l-a făcut pe Dai An iubit, de ce i-a dat-o pe Jad Mic? De-aș fi fost aici, nu ți-aș fi îngăduit să-i faci binele pe care nici măcar nu-l merita! Asta e dușmanca noastră și n-are niciun rost să ne viziteze! Asta nu e prietenie!

Prunișor de Primăvară îl ascultă și nu zise nimic.

— Ce-a fost, a fost! murmură ea în cele din urmă. Eu am inimă bună și nu țin în mine ura.

— În vremea noastră, oamenii buni nu numai că nu sunt răsplătiți cum se cuvine, dar mai și îndură! i-o întoarse el.

— Acum, că mi-a făcut darurile, aș putea să nu le primesc? Doar așteaptă s-o chem!

— Ba s-o termini cu ea! Pentru ce s-o inviți?

— Dacă n-aș chema-o, ar fi urât din partea mea. Îi trimit o invitație și e treaba ei dacă o primește sau ba. Dacă vine, tu treci dincolo în

bibliotecă și să nu cumva să te arăți la față. Pe urmă n-o să mai avem de-a face cu ea.

Supărat, Jingji trecu în față, scrise o carte de vizită și Prunișor de Primăvară mână sluga Zhou Yi să o poftească pe doamna Luna. Ea se îmbrăcă și o porni de acasă, împreună cu Abundența și cu Xiaoge. Dai An venea în urma lecticilor. Prunișor și doamna Sun îi ieșiră în întâmpinare, merseră în salonul din spate și acolo schimbară saluturi. Doica, în brațe cu băiatul, făcu o reverență. Apoi băură ceaiul și le fu adusă și băutura. Două cântărețe, Han Brățară de Jad și Zheng Frumoasa, înveseliră cu melodiile lor petrecerea.

Dai An fu ospătat într-o cămăruță din curtea din față. De unde era, zări un copil-slugă purtând o tavă cu bucate și băutură și îndreptându-se spre partea apuseană a casei.

— Cui duci bunătățile? îl întrebă.

— Unchiului.

— Cum îl cheamă?

— Chen.

Dai An se furișă după slugă și pătrunse în curtea apuseană. După ce copilul intră pe o ușă, el iscodi printr-o fereastră în casă. Chen Jingji era trântit pe pat și când văzu că i se aducea de mâncare, se ridică și se așeză la masă. Dai An se întoarse în curtea din față și așteptă în cămăruța de acolo până se înseră și de acasă veniră oameni cu lampioane să o ia pe stăpână. Doamna Luna ieși, urcă în lectică și se înapoie la ea. Acasă, Dai An îi povesti iar despre Chen Jingji.

— El e, doamnă, sunt sigur! întări.

Câtă vreme Chen Jingji stătu la Prunișor, stăpânele celor două case nu mai avură de-a face una cu alta. Iată:

> El a știut dibaci să o oprească,
> Mânia-n inimi astfel le-o sporească.

În casa comandantului, Chen Jingji se ținu în taină cu Prunișor de Primăvară. Când comandantul nu era acasă, se înfruptau și beau împreună, jucau șah și se desfătau fără opreliști. Altfel, dacă stăpânul era acasă, slugile îi duceau lui Jingji bucatele în bibliotecă și el mânca singur acolo. Adeseori în plină zi Prunișor mergea peste el și rămâneau amândoi, în camera lui, timp îndelungat. În felul acesta, patima lor crescu și ei se simțiră, zi după zi, de nedespărțit.

Odată, prin luna a cincea, comandantul Zhou și oamenii săi se aflau plecați într-o inspecție, chiar de Sărbătoarea Bărcilor-dragon. Prunișor de Primăvară hotărî să petreacă sărbătoarea în pavilionul de lângă biblioteca din curtea apuseană. Acolo pregătiră ospățul și la el luară parte doamna Sun, soția a doua, și Chen Jingji. Slujnicele și celelalte femei îi serviră, iar prima stăpână le puse pe Măr Pădureț și pe Laurul

Lunii să cânte. Benchetuiră până când lumina de foc a soarelui se lăsă spre apus și o ploaie măruntă se porni și îi răcori. Prunișor ridică o cupă mare de aur, închipuind ea cu mare meșteșug o floare de lotus, și închină pentru meseni, îndemnându-i să bea. După mai multe rânduri, a doua soție fu doborâtă de alcool, se sculă și se retrase în camera sa să se culce. Rămăseseră în pavilion numai Chen și Prunișor. Jucară ghicitul degetelor și băură, când unul, când altul, după cum le era norocul la joc. Peste puțin, slugile aduseră lampioane din mătase. Doicile luară băiatul la culcare. Mai apoi, Jingji pierdu mereu și atunci plecă la el, să scape de pedeapsa de a tot goli paharul. Prunișor de Primăvară o mână pe Măr Pădureț după el, și cum aceasta nu făcu nimic, îi ceru același lucru și Laurului Lunii.

— Să mi-l târăști aici neapărat, îi porunci stăpâna. Dacă vii fără el, o să te urechez de zece ori în șir!

Laurul Lunii deschise ușa și îl zări pe tânăr trântit în pat. Se apropie de el și îl clinti ușor, însă el sforăia, dormind adânc.

— Stăpâna mi-a zis să vă duc la banchet, venerabile. De nu, o să mă bată.

— Ce-mi pasă mie că te bate? M-am îmbătat și nu mai pot pune un strop în gură! rosti el, abia îngăimând vorbele.

Cântărețа trase de el.

— Ba vă duc. Dacă nu, înseamnă că nici eu, nici dumneavoastră nu suntem buni de nimic!

În întunericul camerei, smucindu-se încolo și încoace, el o prinse în brațe, făcând pe mai beatul decât era. Ea se supără.

— Omul vă cheamă cu gânduri bune și dumneavoastră nu știți să vă purtați frumos. Nu se cade una ca asta!

— Copila mea, dacă îmi faci pe plac, mă îmbunez pe loc. O trase spre el, o sărută și se înapoiară în pavilion.

— Doamnă, am venit cu unchiul, să nu mă pedepsiți.

Prunișor de Primăvară îi porunci lui Măr Pădureț să umple o cupă mare și se apucară iar să joace șah, învinsul urmând să răstoarne cupa pe gât. Băură laolaltă, pahar după pahar, până când slujnicele căzură răpuse de somn și merseră la culcare. Prunișor de Primăvară le trimise pe cele două cântărețe în curtea interioară să facă un ceai și ea rămase singură cu Jingji. În pavilionul înconjurat de flori, în noaptea luminată de lampioane, pătimași, se îmbrățișară și se sărutară. Intrând cu ceaiul, slujnica îi găsi în culmea fericirii.

— Aur s-a trezit și plânge după dumneavoastră, stăpână, o înștiință ea.

Femeia mai bău cu Jingji două pahare, își clăti gura cu ceai și se retrase la ea. Slugile strânseră masa, iar Fericire îl sprijini pe Chen până în bibliotecă.

Printr-un edict imperial, comandantului Zhou i s-a ordonat să se

alături cu soldații săi magistratului Zhang Shuye din Jizhou, în încercarea acestuia de a-l prinde pe Song Jiang, regele tâlharilor pripășiți pe muntele Liang. Înainte de a porni în expediție, comandantul i-a vorbit nevestei:

— Ai grijă mare de băiat și cheamă o peținitoare, să afle o soție pentru vărul tău. Eu am să-l iau mai apoi cu mine. De se va încununa de glorie, Palatul îi va arăta bunăvoința și îi va da un post, spre fericirea voastră!

Prunișor de Primăvară a încuviințat pe dată. În două-trei zile comandantul și-a încheiat pregătirile și a purces la drum în fruntea armatelor, luându-l cu el pe Zhou Ren. Pe Zhang Sheng și Li An i-a lăsat să îngrijească de treburile casei.

Într-o zi, stăpână o chemă la ea pe tușa Xue.

— Înainte de a pleca la drum lung, bărbatul meu mi-a zis să te pun să-i găsești frățiorului meu o soață potrivită. Să fie cam de șaisprezece-șaptesprezece ani, dar frumoasă și deșteaptă, fiindcă el e cam năbădăios.

— Să nu-l cunosc eu? Nu-mi grăiți despre el, bună doamnă, că-l știu. Doamna Orhideea nu s-a priceput să-l păstreze.

— Dacă nu găsești o femeie bună, o să-ți lungesc urechile! Vreau să-mi fie ca o soră mai mică. Vezi să nu iei lucrurile în joacă!

Prunișor porunci să i se servească babei o ceașcă de ceai. Când Chen Jingji veni să ia masa, tușa Xue se înclină.

— Venerabile ginere, îi spuse ea, nu v-am văzut de multișor. Pe unde mi-ați fost? Doamna mi-a zis acum vestea cea bună și uite că primii poruncă să vă caut o soață frumoasă și nimerită. Nu-mi mulțumiți?

Jingji întoarse capul și n-o luă în seamă.

— De ce nu-mi răspunzi, cerșetor bătrân? ridică bătrâna glasul.

— Nu-i mai zice tot ginere, o povățui stăpână casei. Ce-a fost, a trecut. Vorbește-i cu unchiule Chen.

— Oh, fi-mi-ar gura afurisită! Păi greșii, ce mai! De acum încolo n-o să vă mai scot din Excelență, unchiule!

Chen Jingji nu se mai putu stăpâni și izbucni în râs.

— Asta m-a uns la inimă.

Bătrâna se înveseli și prinse curaj. Se apropie de tânărul bărbat și-l ciupi, șoptindu-i:

— Ce vorbă-i asta, bătrâne cerșetor? Doar nu ți-s iubită, să te ungă una ca mine la inimă!

Prunișor de Primăvară râse și ea. Laurul Lunii îi aduse tușei Xue ceaiul..

— O să fac tot ce mi-o sta în puteri ca să vă găsesc o fată pe măsură și îndată după aia vin să vă dau știre, doamnă, făgădui bătrâna.

— Despre avere și daruri vorbim pe urmă, că nici nu înseamnă

mare lucru pentru noi. Țin numai să fie fată la locul ei și de familie bună. Doar trece pragul casei mele!

— Pricep, doamnă, și sunt sigură că o să vă fac pe plac. Chen Jingji mâncă și ieși.

Tușa Xue mai zăbovi puțin acolo.

— Când a venit aici? întrebă ea.

Prunișor îi povesti că ajunsese preot și că așa dăduse de el.

— Îl socotesc neam cu mine, încheie.

— Bine-bine, dumneavoastră țineți un ochi asupra lui, e limpede asta. Am auzit că doamna cea mare din casa Ximen vi s-a înfățișat să vă felicite de ziua voastră, așa e?

— Mi-a trimis daruri și atunci am invitat-o. A petrecut la mine toată ziua.

— Eu m-am războit pentru alții. Mi-a stat inima să vin, dar n-am mai apucat. Unchiul Chen s-a văzut cu prima sa soacră?

— Nici gând să se vadă! Aproape că m-am și certat cu el din pricină că am chemat-o! E supărat că am ajutat-o și-mi bagă vină că uit mult prea ușor cât de urât s-a purtat cu noi. Zicea că să-l fi lăsat pe Wu Dianen să-i târască pe doamna Luna și pe Dai An în fața magistratului!

— Unchiul are dreptatea lui, dar nu e bine nici ura s-o ții în suflet.

— Nu se cădea să n-o invit, de vreme ce mi-a făcut daruri. N-am de gând să-i plătesc răul cu rău!

— De-aia ați și nimerit bine, stăpână! Aveți o inimă bună!

Tușa Xue se întinse la taifas, apoi își luă cutia cu podoabe, se înclină și plecă.

După două zile, bătu iarăși la poarta lui Prunișor. O alesese pe fata căpitanului Zhu, o copilă de cincisprezece ani, care, orfană fiind de mamă, vroia să se mărite. Prunișor de Primăvară socoti că era prea mică. Atunci bătrâna îi zise de fata a doua a lui Ying Bojue, aceasta având douăzeci și doi de ani. Bojue murise și căsătoria trebuia pusă la cale cu fratele lui mai mare. Prunișor de Primăvară nu dori să aibă de-a face cu omul acela, un oarecare, și nu se învoi nici de data aceasta. Peste alte câteva zile, tușa Xue sosi cu podoabe noi și atunci scoase din mâneca robei o altă propunere de măritiș. Pe cartonul mare, acoperit cu mătase roșie, stătea scris: „Fiica cea mare a negustorului de mătase Ge. Are douăzeci de ani, ține de zodia cocoșului și s-a născut pe cincisprezece ale lunii a unsprezecea, la ora șobolanului. Numele ei este Paravan de Jad și e frumoasă ca o pictură. E scundă, cu fața rotundă; e făptură domoală și bună la fire, deșteaptă și plină de înțelepciune. Știe să coasă și să brodeze. Părinții se află în viață. Tatăl ei este bogat, e stăpânul unei prăvălii de pe Strada Mare și întreține legături cu negustorii din Suzhou, Hangzhou și Nanjing. E om fără pereche. Mobila fetei este toată poruncită la Nanjing.

— E bună. S-a făcut! hotărî Prunișor de Primăvară.

Când tușa Xue duse vorba la Ge Yuanwai, de îndată ce acesta află că fata îi fusese peţită de cineva din casa comandantului, bucuros cum nu se poate, trimise şi el la ai lui Zhou pe mijlocitoarea Zhang. Prunişor de Primăvară pregăti şi ea frunze de ceai, fructe şi plăcinte, iar Sun a Doua merse să le dăruiască negustorului chiar ea, numai şi numai s-o vadă pe fată.

— E într-adevăr frumoasă, bine făcută la trup, şi arată ca o floare abia deschisă. Iar ai ei sunt oameni de treabă.

Prunişor de Primăvară alese o zi favorabilă şi îi trimise în dar fetei şaisprezece platouri cu fructe şi dulciuri, două podoabe de cap, două rânduri de flori cu perle, patru băuturi, două oi, o plasă de păr, un rând complet de ornamente din aur şi din argint, două robe de mătase, câte un rând de veşminte pentru fiecare anotimp al anului, felurite materiale de pânză şi de mătase, douăzeci de *liang* de argint şi câte şi mai câte, dar nu vom intra în amănunte. Stabilise ca mireasa să treacă pragul casei pe opt ale lunii a şasea.

— Are vreo slujnică? întrebă Prunişor.

— Are pat şi mobilă câtă trebuieşte, dar slujnică nu, zise tuşa Xue.

— Cumpără-i o copilă de treisprezece-paisprezece ani, să o slujească la toate în casă.

— Aşa ceva am, promise bătrâna. O aduc chiar mâine, şi a doua zi se înfiinţă cu fata. E din casa negustorului Huang al Patrulea, lămuri, şi are treisprezece ani în cap. Huang a avut necazuri cu banii stăpânirii. El, cu Li al Treilea şi Bao al nostru, sluga lui Ximen, au fost arestaţi şi băgaţi la temniţă un an şi ceva. Huang şi-a pierdut toată bruma de avere ce şi-o încropise, rămânând şi fără casă. Li a murit la puţină vreme după ce au fost prinşi şi l-au vârât în locul lui pe fi-su la închisoare. Băiatul lui Lai Bao a fugit la ţară şi s-a făcut rândaş la cai.

— Şi Lai Bao?

— Nici nu-şi mai zice aşa. Şi-a schimbat numele în Tang Bao.

— Pe copilă cât cer?

— Patru arginţi jumate. Aşteaptă banii ca pe nu ştiu ce, ca să se răscumpere.

— Atât de mult? Le dau trei şi jumătate şi opresc fata.

Ea scoase banii, întocmiră actul şi pe copilă o numiră Ban de Aur.

Pe ziua de opt, Prunişor de Primăvară îşi aşează pe cap o tiară din perle şi din jaduri, îmbrăcă o robă roşu aprins, se încinse cu o cingătoare de jad, cu încuietoare de aur şi o porni într-o litieră purtată de patru oameni să ia mireasa. Chen Jingji călărea un cal alb, cu şa de argint. Îşi pusese bonetă de cărturar, robă din mătase neagră, cu guler rotund, încălţări negre cu talpa albă, iar în păr îşi prinsese două flori de aur. Într-adevăr, se simţea ca sub o ploaie dulce după o secetă îndelungată, sau ca un om care îşi întâlneşte un prieten pe un pământ străin. Nimic nu este mai nou şi mai minunat decât noaptea nunţii şi

înscrierea numelui tău printre câștigătorii la examenele cărturărești!

Când mireasa coborî din lectică în curtea comandantului, era toată acoperită în roșu și în aur, iar în brațe purta o vază de preț. Maestrul în *yin-yang* o conduse în salonul central și după ce luă sfârșit ceremonia, ea se retrase în camera sa. Prunișor de Primăvară o privi abia acolo după ce i se înlătură de pe cap vălul roșu; apoi, stăpâna casei plecă. Pilda ei fu urmată și de maestrul de ceremonie și de muzicanți, bucuroși pentru banii primiți. Jingji rămase puțin împreună cu proaspăta sa soție, apoi se repezi călare până la socru, să-i mulțumească pentru mireasă. Acolo fu ospătat și se înapoie acasă băut. Seara, deveniră soț și soție. A treia zi, stăpâna casei oferi un banchet în salonul din spate, invitând rudele și prietenii. Noi nu vom intra în amănunte. Prunișor de Primăvară mânca zi de zi împreună cu tânăra pereche, în curtea interioară și atât de nedespărțite se țineau cele două femei, încât slugile o priveau pe tânără nevastă cu multă stimă și nu-i ieșeau din cuvânt. Prunișor puse să se curețe și să se aranjeze cele trei camere din partea apuseană a casei și acestea ajunseră să arate ca o adevărată peșteră de nea. La uși și la ferestre fuseseră agățate draperii și apărători noi. În curtea apuseană, unde locuise până atunci Jingji, rămăsese biblioteca lui; avea acolo un pat de lemn, mese, câteva cărți vechi, fiind locul unde el redacta scrisorile comandantului. Prunișor de Primăvară îl vizita des, tăifăsuind și iubindu-se în taină. Iată:

> Plăcută-i valea de-aur în prospețimi de zori,
> Dar înserezi cu ziua-n pavilion măreț;
> De ce doar pe distracții tu pui prea mare preț?
> Lumina vieții curge și stinge, ca să mori.

Capitolul XCVIII

Comandantul Zhou și prefectul Zhang Shuye din Jinan au pus mâna pe Song Jiang și pe alți treizeci și șase de conducători ai bandiților de pe muntele Liang, făcând prizonieri mai bine de zece mii de soldați, în felul acesta aducând pacea și buna rânduială în acele locuri. Victoria a stârnit mare bucurie la Palat și Zhang Shuye a fost făcut comisar peste Shandong, iar Zhou a fost numit general în Jinan, cu misia să comande toate trupele de acolo, să supravegheze circulația în fluviu, să prindă și să judece bandiții. Fiece om din subordinea lui Zhou și a lui Zhang a fost înaintat cu un grad. Pe lista ofițerilor a fost strecurat și numele lui Chen Jingji și el s-a ales cu titlul de consilier. Primea lunar doi *dou* de orez și avea dreptul la veșminte, bonetă și cingătoare mandarinală. Pe la mijlocul lunii a zecea, noul general și-a primit numirea și s-a înapoiat din capitală la ai săi. El și-a înștiințat soția de

venirea sa. Vestea i-a umplut inima de fericire lui Prunișor de Primăvară și ea i-a mânat de îndată pe Jingji, Zhang Sheng și Li An să-i iasă bărbatului în întâmpinare dincolo de zidurile orașului. Ea a pregătit o petrecere măreață în salonul central. Mandarini militari și civili s-au înfățișat cu daruri, să-l felicite pe stăpânul casei, dar nu ne vom pune să-i înșirăm acum.

Odată sosit, generalul descălecă și intră mai întâi în salonul din spate, unde cele două neveste îl întâmpinară, făcându-i plecăciuni. În roba stacojie de ceremonie, Jingji înaintă și își prezentă soția. Zhou o plăcu și îi oferi în dar straie și zece *liang* de argint, să-și ia pe ei podoabe de păr. Seara, Prunișor de Primăvară își așteptă bărbatul cu băutura încălzită și îi vorbi de-ale casei.

— Am cheltuit o groază cu această căsătorie! începu ea.

— E singurul tău neam și nu-l puteam alunga de la noi, apoi i se cuvenea și lui o nevastă. Am dat mult, dar ce-are a face? Doar nu e unul străin!

— Ba tu i-ai mai făcut și onoarea unei numiri. Eu zic că-i destul.

— Ordinul Curții este să plec neîntârziat la Jinan. Tu stai și vezi de casă. Vărului tău îi voi da niște bani să se apuce cu cineva de vreo negustorie. El o să trebuiască doar să cerceteze socotelile la trei sau cinci zile. Are să trăiască astfel din aceste câștiguri.

— Voi face precum zici, încuviință ea.

Generalul rămase acasă numai zece zile. De cum intră în luna a unsprezecea, el își strânse lucrurile și o porni la Jinan, însoțit de Zhang Sheng și Li An, în vreme ce acasă îi lăsase pe Zhou Ren și Zhou Yi. Chen Jingji îl conduse până dincolo de oraș, în dreptul Templului Fericirii Eterne.

Nu peste mult, Prunișor de Primăvară îi grăi lui Jingji:

— Uite ce mi-a zis al meu. Să-ți găsești pe cineva și să te însoțești cu el la vrun negoț, să ai din ce trăi.

Faptul acesta îl bucură pe tânăr și el plecă în căutarea unui om potrivit. Mergând el pe stradă, îl întâlni pe vechiul său prieten Lu Bingi.

— Ce ți s-a întâmplat și unde ai dispărut, frățioare? îl întrebă Lu.

— Oh, mi-am pierdut nevasta, Yang Guangyan m-a jefuit și mă afundasem într-o sărăcie lucie. Astăzi însă lucrurile s-au îndreptat. Surioara a intrat în familia generalului Zhou și mi-a luat o nevastă, am fost făcut consilier și am dreptul să port și straie de ceremonie. Acum umblu după un vânzător care să mă ajute la negoț.

— Yang și l-a luat părtaș pe Xie și au deschis în Linqing o cârciumă cu mai multe încăperi, pe care le dau cu chirie oricui, dar mai cu seamă curtezanelor. Câștigă al naibii de bine! Se îmbracă zilnic în haine alese, se înfruptă din bunătățuri și pe la cârciumă dă tot pe la câteva zile, să țină socotelile și să-și ia câștigul. Prieteniile vechi le-a

uitat. Frate-său are și el o casă de jocuri de noroc, se ocupă cu întreceri de cocoși, crește câini și nimeni nu cutează să se atingă de el!

— L-am văzut anul trecut și atunci s-a purtat câinește cu mine, zdrobindu-mă în bătaie. Abia m-a scăpat un cunoscut de-al meu. Îl dușmănesc până în măduva oaselor!

Intrară într-o cârciumă să bea și să se sfătuiască.

— Cum aș putea să-i vin de hac? întrebă Chen.

— Știi vorba veche: Cine nu urăște cu adevărat nu e om, iar cine nu se folosește de otravă când are de-a face cu un dușman, nu e bărbat! Dacă vrei să te măsori cu el, amintește-ți că nu e bine să te smiorcăi până n-ai sub ochi un coșciug. Eu aș avea un plan. Frate, nici nu e nevoie să te iei cu negoțul. Întocmește o plângere prin care îți ceri bunurile ce ți-au fost luate. O să pui mâna pe cârciuma lui, mai alături o mică sumă, iar eu și cu acel Xie o să ne îngrijim de socoteli. Tu vii o dată la trei-cinci zile, să ne verifici și o să vezi că o să te alegi cu un câștig de peste o sută de arginți, lunar. Ăsta-i cel mai bun negoț!

Ascultați, iubiți cititori! Din povața aceasta a unui prieten ca Lu se poate trage o învățătură: atâția și atâția oameni și-au pierdut într-un fel sau altul viețile pe lumea asta, dară moarte ca a lui Cheng Jingji n-a fost să fie alta mai amară; atâtea stingeri sunt să se întâmple, dar aceea a lui Chen a fost fără pereche de înjositoare!

— Frate bun, ai grăit cu înțelepciune, se bucură pe dată Chen Jingji. Mă reped până acasă să vorbesc și cu surioara și cu bărbatul ei. Dacă izbutim, tu și cu Xie veți lua în primire totul!

Băură, coborâră de la catul de sus și făcură plata. Jingji își rugă prietenul să nu sufle nimănui vreun cuvânt. Lu promise și se despărțiră. Chen i se împărtăși numaidecât lui Prunișor de Primăvară.

— Al meu nu e acasă. Ce să facem noi fără el?

— Și ce-i cu asta? se amestecă sluga Zhou Chong, care se afla prin apropiere. Unchiul să scrie plângerea în care să spună de câți bani a fost păgubit și nemernicul de mine o s-o duc, împreună cu cartea de vizită a stăpânului, la procuratură. Excelențele Lor or să-l ridice pe numitul Yang, or să-i tragă o mamă de bătaie și or să-l silească să înapoieze tot ce a furat.

Chen Jingji se arătă încântat. Făcând plângerea, o puse laolaltă cu o carte de vizită a generalului și-l mână cu ele pe Zhou Chong la procuratură. Cei doi procurori se aflau în Sala de judecată, când portărelul anunță:

— Un om al Excelenței Sale Zhou înfățișează o plângere.

Căpitanul He și Zhang al Doilea îl chemară pe Zhou Chong la ei și îl întrebară ce se întâmplase. Omul vorbi și le înmână plicul.

— Mergi și liniștește-i pe stăpânii tăi. Vom da de urma arginților și o să vi-i înapoiem.

Nemaiîncăpându-și în piele de bucurie, sluga se întoarse acasă cu

cărțile de vizită ale celor doi, pe care sta înscris: „Omagiile discipolului vostru He Yongzhou” și „Omagiile învățăcelului vostru Zhang Maode”. Chen Jingji era în culmea fericirii.

În câteva zile, frații Yang fură arestați și târâți la *Yamen*. Procurorii îi băgară în butuci și îi ținură închiși până ce aceștia mărturisiră tâlhăria. Ei dădură trei sute cincizeci de *liang* de argint și o sută de suluri de pânză. Cârciuma fu prețuită la cincizeci de arginți. Dar Chen Jingji se plânsese de nouă sute de liang și mai trebuiau pentru acoperirea pierderii trei sute cincizeci. Casa fraților Yang fu și ea vândută pentru alți cincizeci de arginți și cei doi ajunseră în sapă de lemn. Jingji intră în stăpânirea cârciumii, însoțindu-se cu Grăsanul Xie. Prunișor de Primăvară adause cinci sute de *liang*, suma întreagă ridicându-se la o mie de *liang* de argint. Lu Bingyi fu făcut de Chen Jingji administratorul lui. Ei dreseră clădirea și decorațiile, îmbrăcară lemnăria într-un strat nou de lac, astfel că totul strălucea de curățenie și până și mesele arătau ca noi, ca să nu mai spunem de platourile cu mâncărurile neîntrecute.

Deschisu-s-au trei locuri de beție,
De s-au întins pe zece *li* miresme;
Nemuritorii-și lasă-a lor sfinție,
Iar mandarinii blănuri și însemne.

De la jumătatea primei luni a anului, de când deschiseseră cârciuma în Linging, vindeau de câte treizeci-cincizeci de arginți pe zi, iar argintul trecea prin mâinile lui Xie Grăsanul și Li Bingyi. Jingji venea călare la patru-cinci zile o dată, cu câte o slugă după el, să cerceteze socotelile. Cei doi țineau pentru el o cameră la cat, curată și elegantă. Îndată ce Jingji le trecea pragul, îi întindeau masa și îi aduceau patru cântărețe din cele mai frumoase ca să-l servească. Chen al Treilea era ospătar acolo. Prin luna a treia, primăvara se făcuse strălucitoare și totul în jur era dulce și parfumat. Sălciile și ulmii de pe malul fluviului înverziseră, iar cireșii și piersicii în floare păreau înveșmântați în broderii. La catul de sus, Chen Jingji sta rezemat de parmalâcul balconului și admira priveliștea, ori se uita la lumea pestriță din cârciumă. Poezia de mai jos e mărturie:

Suflă vântul vălul ceții care-nvăluie pământul,
Într-o lume-acum tihnită zilele sunt tot mai lungi;
Mult mai treaz este eroul prin bărbați să-și nalțe duhul,
Veselia-ntre frumoase e ca iarba-ntinsă-n lunci,
Sălciile plângătoare peste mal își lasă ramuri,
O prăjină-i sprijinită în coroana de cireș;
Nu s-au arătat bărbații nărăvași scăpați din hamuri.
Dar aprinși de cântec intră în beție fără greș.

Într-o zi, tot privind încolo și încoace de la cat, Jingji zări două bărci care tocmai intraseră în port. Patru-cinci oameni se puseră să descarce niște lăzi și felurite obiecte de mobilă, cărându-le apoi în camerele de la catul de jos. Pe bărci erau două femei. Una, mijlocie ca vârstă, înaltă și oacheșă, iar alta, de vreo douăzeci de ani, frumoasă ca o zeiță și cu pielea feței albă.

— Cine sunt? îl întrebă el pe Xie. Și cum de intră în casa mea pe nevestite și fără un cuvânt de îngăduință?

— Vin din Dongjing în vizită la neamuri. Dintr-odată n-aveau cum să găsească o casă și l-au rugat pe vecinul nostru Fan să le oprească aici niște camere, doar pentru două zile. Tocmai mă înfățișasem să vă spun, îl lămuri Xie.

Jingji era cât pe ce să izbucnească mânios, când tânăra se apropie și se înclină în fața sa.

— Vă rog, domnule, stăpâniți-vă furia! Nu e dânsul vinovat, eu sunt. Am intrat aici fără să vă înștiințăm. Iertați-mi greșeala de-a fi încălcat orice politețe! Vom sta câteva zile și vă vom plăti cum se cuvine.

Chen luă aminte la vorbele îngrijite ale femeii și o cântări din cap până în picioare. Ea îl săgetă cu niște ochi ca două stele. Două inimi și patru ochi nasc iubirea. „Parcă aș fi întâlnit-o cândva”, își zise Chen în inima sa, „Știu de undeva jarul acestor priviri!” Vârstnica își ațintă și ea ochii pe tânăr.

— Nu cumva sunteți ginerele Chen al lui Ximen Qing, mărite domn? glăsui ea.

— De unde mă cunoașteți? se sperie el.

— Sclava aceasta este soția vânzătorului Han Daoguo. Ea e fata mea, Păpușa.

— Vă știam în capitală, ce căutați aici? Soțul unde vă e?

— Pe barcă, vede de lucruri.

Chen porunci unui ospătar să-l aducă înaintea sa.

Han Daoguo veni degrabă și i se închină. Încărunțise.

— Marele Tutor Cai, mareșalul Tong Li, primul ministru de dreapta, mareșalii Zhu și Gao și eunucul Li au fost puși sub acuzație de Chen Dong de la Academia imperială, cu sprijinul cenzorilor. Majestatea Sa a acceptat plângerea și i-a dat în seamă Celor trei tribunale, să fie interogați. Au fost pedepsiți cu surghiunul pe viață. Cancelarul Cai Yu, fiul Marelui Tutor, a fost executat și averea i s-a confiscat. Noi trei am fugit să ne scăpăm cu viață. Ne întorsesem în Qinghe, la fratele meu mai mic, însă el ne-a vândut casa și cerul știe unde o fi plecat. Atunci am urcat pe bărcile astea și iată că am avut norocul să vă întâlnim. Sunteți tot în casa Ximen, ginere Chen?

— Nici vorbă, rosti el, scuturând capul cu putere. Stau la generalul

Zhou și am fost făcut consilier, de aceea mă și vedeți îmbrăcat în straie cărturărești. Doi oameni îmi țin cârciuma asta, să am din ce trăi. Acum că ne-am găsit astfel, nu vă mai las să vă mutați nicăieri. Rămâneți la mine și simțiți-vă ca acasă.

Han Daoguo și nevastă-sa au îngenuncheat, apoi s-au îngrijit mai departe de căratul lucrurilor. Observând ce greu mergea treaba, Jingji porunci slugii sale și lui Chen al Treilea să-i ajute. Wang a Șasea îi mulțumi. Se însera și se făcuse vremea înapoierii lui acasă. Porunci să li se dea noilor sosiți orice ar fi avut nevoie, apoi încălecă și plecă. În noaptea aceea gândul îi fu numai la Păpușa.

Peste trei zile, se îmbrăcă în hainele cele mai bune și se înființă iarăși la Linqing. După ce-și termină socotelile, Han Daoguo îl pofti la un ceai. În fapt, tocmai se pregătea să se ducă la ei și invitația pică astfel cum nu se putea mai bine. Când îl văzu, Păpușa se îmbujoră la chip și îi făcu zâmbitoare o reverență.

— Luați loc, mandarine, îl îndemnă ea.

Chen Jingji o ascultă. Han Daoguo și Wang a Șasea se așezară lângă el. Băură ceaiul, amintindu-și întâmplări de odinioară. Jingji își întorcea mereu privirile spre Păpușa, iar ochii acesteia, mari, umezi ca apele toamnei, îl sorbeau. În felul acesta își vorbiră și se înțeleseră unul pe altul.

Peste puțin, Han Daoguo ieși.

— Câte primăveri aveți, mandarine? întrebă tânără femeie.

— Douăzeci și șase. Dar dumneavoastră?

— Sclava voastră este de aceeași vârstă. Curios lucru: ne-am întâlnit în casa Marelui Mandarin Ximen Qing. Suntem de-o seamă și acum iată-ne laolaltă. Se pare că ne-a fost ursit să ne găsim, cu toate că am trăit până mai ieri la mii de *li* unul de altul!

Văzând că își grăiesc ca doi oameni apropiați, Wang a Șasea făcu ce făcu și îi lăsă singuri. În drumul lor din capitală până în sud, cele două femei se împărtășiseră una celeilalte, cu prisosință. De această dată, întâlnirea cu Jingji fusese nemaipomenită, un vis pare-se de trei vieți, încununat cu unirea neașteptată a celor suferinzi din dragoste! Păpușa se sculă și se așeză lângă el.

— Mărite, dă-mi să văd și eu acul de aur din păr, spuse ea, surâzătoare și înainte ca el să facă vreo mișcare ea i-l smulse, râzând în hohote: Vino! îl chemă. Vreau să-ți șoptesc ceva!

Chen Jingji atât aștepta. Iată:

În vânt dansează floarea,
Și-n tril privighetoarea.

Tânărul o urmă la catul de sus.

— Ce vroiai să-mi zici, surioară? o întrebă el.

— Sclava aceasta te-a întâlnit dintr-un mare noroc al vieții sale și

aș vrea să fim laolaltă pe veci.

— Mă tem că te-ai îndrăgostit, surioară!

Ea își puse în joc toate farmecele. Își aruncă brațele pe după gâtul bărbatului, mângâindu-l cu degetele sale gingașe. Dădură frâu slobod ardorii lor, încât uitară și de ei. Ea fu aceea care îi scoase mai întâi lui veșmintele, pentru ca apoi să și le îndepărteze și pe ale sale.

— A câta ești născută, soră bună? întrebă el.

— M-am născut de Sărbătoarea Bărcilor-dragon, în cea de a cincea lună și mi-au zis a Cincea, dar numele meu e Păpușa. Ea îi înfipse acul de aur la loc în păr, plângându-se:

— De când am sosit din Dongjing și nu ne-am găsit ruda, o ducem greu. Dacă ai bani, te rog eu să-i împrumuți tatei cinci *liang*. O să ți-i întoarcem cu dobânda cuvenită.

— Nu-ți face necazuri. Am să-i dau fără nicio dobândă, promise el.

Stătură îndelung împreună, însă el se temu că lumea o să-i bârfească și nu bău cu ea decât un ceai, împotrivindu-se să ia prânzul acolo.

— Sunt ocupat și nu mănânc, rosti el. Cu cât stăm mai puțin la un loc, cu atât n-o să-ți fac greutăți.

— Sclava aceasta ar vrea ca după-amiază să bea cu tine un pahar. Te rog din inimă, mandarine, să vii!

Jingji mâncă în cârciumă și ieși la o plimbare pe stradă, unde îl întâlni pe Jin Strălucire Clasică. Se salutară și tăifăsuiră despre viața lor de mai înainte.

— N-am știut că fratele meu bun trăiește în casa generalului Zhou și că a deschis aici o cârciumă. Altfel, firește, ți-aș fi făcut o vizită! Mâine o să-ți trimit niște ceai. Când ai vreme, treci pe la templu. Cu aceste cuvinte, călugărul se îndepărtă.

Întors la cârciumă, Lu îl vesti:

— Bătrânul Han te invită să bei un pahar. Te-am căutat și nu ți-am dat de urmă.

Pe când vorbeau, bătrâna slugă a familiei Han se ivi, chemându-i și pe cei doi administratori.

Jingji îi luă pe Xie și pe Lu și merse cu ei în camerele ocupate de Han. Masa era pregătită. Chen ocupă locul de onoare, Lu și Xie se așezară pe o latură, iar Han oficie ca gazdă. Wang a Șasea și Păpușa stăteau mai într-o parte. Bătrâna slujnică încălzi băutura și aduse mâncarea. După câteva pahare, cei doi înțeleseseră cum stăteau lucrurile.

— Rămâneți aici, patroane. Umilele tale slugi au ceva treabă, rostiră ei și se ridicară și ieșiră.

Chen Jingji nu era omul care să țină la băutură. Văzând că cei doi plecaseră, bău împreună cu Han Daoguo pahar după pahar, până se îmbătă.

— Azi nu vă mai duceți acasă, mandarine, grăi Păpușa.

— E târziu și n-aș avea cum. O să plec mâine dimineață. Wang a Șasea și bărbatu-său mai mâncară puțin și coborâră la catul de jos. Jingji scoase din mânecă cinci *liang* de argint și îi întinse femeii. Aceasta îi duse mamei sale și se înapoie. Apoi se așternură amândoi pe băutură până târziu, aprinzându-se tot mai mult la față. Păpușa își scoase roba și îi ceru bărbatului să doarmă la ea. Împărțiră perna și patul, legându-se ca iubirea lor să dăinuiască pe potriva munților și făcură încă multe alte jurăminte care ar lungi povestea, dacă le-am înșira aici.

Cât trăise în Dongjing ca favorită a superintendentului Zhai, Păpușa o vizitase des pe mama Marelui Tutor Cai și învățase de la ea să cânte, să scrie și să citească. Ajunsese o femeie desăvârșită, plină de atracție, și Jingji o plăcea cu adevărat, având-o în inimă la fel ca pe Lotus de Aur. Se drăgostiră toată noaptea și a doua zi se treziră târziu. Wang a Șasea poruncise pentru ei carne de pui, chiftele din carne și le preparase și ceva împotriva durerilor de cap. Mâncară amândoi și sorbiră câteva pahare cu băutură caldă.

Apoi administratorii îl chemară să mănânce împreună. Jingji se spălă, se pieptănă, mâncă și dădu iar pe la Păpușa să-și ia rămas bun. Femeia era tristă și lacrimi grele i se rostogoliră pe obraji.

— Nu te neliniști! o mângâie el. Mă reped până acasă și în trei zile sunt iar aici.

Cu aceasta, o porni la drum. Slugii îi porunci să nu scoată un cuvânt despre familia Han. El spuse acasă că îi luaseră mult socotelile la cârciumă și că nici nu băgase de seamă când îl prinsese noaptea. Așa se făcuse că dormise acolo. Îi trecu lui Prunișor de Primăvară câștigul, vreo treizeci de *liang*. Ajuns la el, soția îl luă și ea în primire:

— Cum se face că ai lipsit o noapte? Pe mine m-ai și uitat. Și ai petrecut cu cine știe ce curtezană!

Femeia îl opri acasă șapte-opt zile, neîngăduindu-i să plece la cârciumă, după cum îi era obiceiul. Câștigul îl adusese, întreg, sluga. Han Daoguo își învățase nevasta să caute pe altcineva pentru fată, un negustor sau vreun client al cârciumii, ca să aibă din ce trăi.

Han o tot folosise pentru asemenea câștiguri pe nevastă-sa. Dar acum ea făcuse o jumătate de secol și fiică-sa preluase vechea îndeletnicire femeiască a familiei. Cât lipsise Jingji, Chen al Treilea le găsise un negustor de fire de mătase din Huzhou, pe nume He. Omul trecuse de cincizeci de ani și venise cu mărfuri prețuind cu mult peste o mie de *liang* de argint. Păpușei îi stătea inima tot la Jingji și se împotrivi de câteva ori la rând să coboare și să aibă de a face cu negustorul bănos. Han era disperat! Văzând-o pe Wang a Șasea înaltă, cu pielea arămie, cu fața rotundă și plină, cu părul curgându-i în valuri ca o apă, cu ochii lucind ca după beție, cu buzele roșii,

îmbietoare, își zise că și mama trebuia să fie destul de bună și scoase un argint, petrecând cu ea peste noapte. Bărbatul se aciuase în altă parte. Când Păpușa află că mamă-sa avea un iubit, nici că mai coborî din camera sa de la catul de sus. Negustorul fusese pur și simplu înnebunit de Wang a Șasea și la două-trei zile își făcea drum pe la cârciumă, culcându-se cu ea noaptea și plătindu-l mai mult decât mulțumitor pe Han Daoguo.

Păpușa tânjea după Jingji. Se făcuseră zece zile de când nu dăduse ochii cu el. O zi i se părea lungă cât trei toamne, iar noaptea ținea jumătate de an. Îl mână pe bătrânul lor slujitor să afle ce se întâmplase. Moș Ba plecă la casa lui Zhou și întrebă slugile, pe furiș, dacă era ceva rău cu domnișorul. Află astfel că de vreo câteva zile nu se simțea prea bine și că nu putea ieși din casă. Omul se înapoie în Linqing și-i spuse aceste lucruri Păpușei. Tânăra se sfătui cu Wang a Șasea și se înțeleseră amândouă de cumpărară o pereche de pulpe de porc, două rațe fripte, doi pești proaspeți, o cutie cu pesmeți. Păpușa scrise o carte și o încredință, împreună cu darurile, lui Moș Ba.

— Ai grijă să ajungă în mâinile lui, îl povățuiră, și să aduci răspuns.

Bătrânul vârî plicul la piept, luă lucrurile și purcese la drum. Se opri la poarta generalului Zhou și se așeză acolo pe o piatră din marginea drumului. Sluga lui Chen îl zări și-l întrebă ce face acolo. Bătrânul Ba îl trase într-o parte, șoptindu-i:

— Am venit să-l văd pe domnișorul și să-i dau cadourile astea. Am și o vorbă pentru el. Te aștept aici, vezi, du-te de-i spune!

Copilul-slugă intră în curte și peste o vreme Jingji își făcu apariția. Era prin luna a patra și se nimerise o vreme fierbinte. Jingji purta straie din mătase ușoară, bonetă și încălțări de vară.

— Vă simțiți mai bine, onorate mandarin? întrebă Ba. Păpușa vă trimite cadourile astea și o carte.

— Ea e sănătoasă? întrebă Chen, primind scrisoarea.

— E tare necăjită în inima ei, că nu v-a văzut de multișor! Întreabă când o să fiți la ea?

Chen desfăcu plicul și citi:

„Nemernica favorită Han Păpușa, către omul iubit, marele mandarin Chen, cu închinăciune: De când distinsa ta făptură m-a părăsit, gândul îmi stă numai la tine și tristețea m-a năpădit. Stau în ușă, căutând să te aflu cu privirile, dar nu mi-e dat să te zăresc! Ieri, slujitorul nostru a fost la casa voastră, însă nu te-a văzut. A aflat numai că prețiosul tău trup suferă de ceva și vorba aceasta mi-a amărât sufletul. N-am liniște să stau, nici să zac întinsă pe pat. Oh, cum de n-am aripi să zbor până în preajma ta! Ești la tine acasă, nobile domn, lângă tânăra și frumoasa nevastă și nu-ți mai e gândul la mine! Sunt ca viermele dintr-un fruct, pe care îl scuipi dacă îți ajunge în gură! Îți trimit pesmeți și bucate, care să-ți arate dragostea ce ți-o

port. Primește-le cu un zâmbet îngăduitor, fiindcă iubirea mea nu cunoaște margini! Alătur un săculeț brodat, având în el o șuviță din părul meu negru, semn al inimii mele fierbinți, tânjind după tine. Cu gândul la tine, într-o zi de vară, cu o nouă plecăciune, nemernica ta favorită, Han Păpușa”.

Jingji citi scrisoarea și se uită la săculețul pentru parfum, în el era o șuviță de păr și o dedicație cusută în broderia mătăsii: „Omului meu iubit, Chen”.

El împături lucrurile, cum fuseseră mai înainte și le ascunse în mâneca robei. Nu departe de casă era o cârciumă și porunci copilului-slugă să-l cinstească pe bătrân, până când scria el răspunsul.

— Cadourile le cari la mine și dacă tânără stăpână întreabă, îi spui că sunt din partea lui Xie, de la cârciumă.

Sluga duse darurile. Jingji se furișă în bibliotecă, întocmi carte de răspuns, adăugă cinci *liang* și merse chiar el la om.

— Gata, ai băut? îl întrebă pe bătrânul slujitor.

— Vă mulțumesc, onorate mandarin. Cum să nu beau minunea asta de alcool? Apăi, s-o iau din loc!

Jingji îi dădu argintul și cartea de răspuns, învățându-l:

— Salut-o pe sora a cincea. Aurul ăsta alb e pentru ea. În câteva zile o să fiu la ea.

Bătrânul luă argintul și plicul și plecă. Chen se întoarse acasă și intră la el.

— De unde sunt cadourile? se arătă curioasă nevasta.

— Grăsunul Xie a aflat că nu mă simt bine și-mi transmite sănătate.

Femeia îl crezu și o chemă pe Ban de Aur, poruncindu-i să-i ducă stăpânei casei o rață, un pește și o pulpă de porc. Prunișor le primi, nebănuind nimic.

Bătrâna slugă ajunse în port seara târziu. Păpușa luă argintul și plicul și se grăbi cu el la lumină, să-l desfacă și să citească rândurile.

„Iubitul frățior Chen Jingji îngenunchează înaintea sorei mult iubite, Han a Cincea. Îți mulțumesc pentru scrisoare și pentru darurile de preț pe care mi le-ai făcut. Inima mea nu te-a uitat. Ea numai pe tine te are. Am fost bolnav și nefericitul de mine te-am dorit, chinuit de amintirea celor petrecute între noi. Cât de recunoscător îți sunt pentru alesele și gustoasele bucate, cât și pentru neasemuitul săculeț brodat ce are în el minunea ta de păr. În câteva zile ne vom revedea. Adaug cinci *liang* de aur alb și o batistă din mătase. Primește-le ca un gest al dragostei adevărate pe care ți-o port. Doresc din toată inima să-ți fie pe plac! Cu o nouă plecăciune, Jingji”.

Pe batistă erau caligrafiate patru stihuri:

Batista fină duce vorba de răspuns,
E-nscrisă-n proaspăt tuș dorința mea:

Pe sora Han o voi iubi nespus,
Ca phoenicșii, pereche eu cu ea!

Ea citi poezia, duse argintul mamei sale și, bucuroasă și nerăbdătoare îl aștepta pe Chen Jingji. Într-adevăr:

Între îndrăgostiți, iubirea nu dispare,
Tăcerea-n așteptare-i dorul și mai mare.

Capitolul XCIX

La câteva zile după aceea, pe douăzeci și cinci, căzu ziua de naștere a lui Prunișor de Primăvară. Stăpâna casei fu sărbătorită cu multă strălucire și risipă în salonul din spate, ținându-se un banchet în toată legea.

— Aveam de gând să mai trec prin port, îi grăi Jingji în dimineața următoare. Astăzi n-am alte treburi și aș pleca să văd cum mai stau socotelile. Pe de altă parte, scap și de zăpușeala asta nesuferită a verii.

— Du-te cu o litieră, o să-ți fie mai plăcut, îl sfătui ea.

Luă o litieră purtată de doi militari și o porni la drum, însoțit de sluga sa, Jiang. Călători bine și pe la prânz opri la cârciumă. Coborî din litieră și intră.

— Vă simțiți mai bine, patroane? îl întâmpinară administratorii lui.

— Sunt măgulit de grija voastră! le grăi el, cu gândul la Păpușa.

Stătu puțin cu ei și se ridică, poruncindu-le să pregătească socotelile, pentru ca el să le cerceteze mai apoi. Îndată se topi pur și simplu în partea din spate a cârciumii. Bătrânul slujitor al familiei Han îl zărise încă de la venire și o și înștiințase pe Wang a Șasea. Păpușa era la catul de sus, privea pierdută și mâhnită în depărtare, rezemată de parmalâc și alcătuia un poem. De cum află că Jingji le călcase pragul, își săltă ușor poalele rochiei, mișcându-și zorită picioarele mici, de forma lotușilor, pe treptele pe care nici nu știu când le coborî. Mama și fiica îl întâmpinară pe tânăr pline de zâmbet:

— Mărite, rar vă întâlnim unele ca noi, spuseră. Ce vânt v-a mânat încoace, prețiosul vostru trup?

Chen le salută și intră la ele. Wang a Șasea aduse ceaiul.

— Te-aș pofti sus, la sclava ta, mandarine, îl îndemnă Păpușa.

Urcară împreună, simțindu-se ca peștii în apă, șoptindu-și într-una cuvinte de dragoste, cu tâlcuri adânci. De lângă o călimară cu tuș, Păpușa scoase apoi o hârtie înflorată, întinzându-i-o lui Chen:

— Așteptându-te, am scris un poem, ca să-mi mai ușurez năduful inimii. Sclava ta nu știe dacă e pe placul ochilor tăi.

El o citi:

Încolăcită zac pe pat brodat,
Sleită sunt de dor să mă și mișc;
N-am ce să fac de-atâta așteptat,
Trag draperia și la cap mă leg;
Iubit ca jadul, iată, mi-ai plecat,
Cu nicio știre nu mă mai aleg;
Zi după zi te am în gândul meu
Și-n orice ceas sunt fără tine eu!

Jingji îl lăudă, arătându-se încântat peste măsură. Peste încă puțin, Wang a Șasea se înfățișă cu mâncare și băutură și le așeză pe masa cu oglindă, mutând-o pe aceasta din urmă în altă parte. Tinerii se traseră aproape de masă. Păpușa umplu un pahar și i-l întinse cu mâinile amândouă lui Chen, după care i se înclină.

— Mi-a fost gândul mereu la tine, mandarine. Argintul pe care ni l-ai trimis i-a bucurat grozav pe ai mei. Îți mulțumesc!

Jingji primi paharul și întoarse salutul, spunând:

— Să mă ierți, surioară! Am întârziat din pricina unei boli. Bău, apoi turnă el într-un pahar pe care i-l oferi Păpușei. După ce goliră singuri câteva pahare, își făcură apariția în cameră Han Daoguo și soția lui. Ciocniră cu tinerii și se retraseră de îndată, lăsându-i pe cei doi să-și murmure dulci cuvinte de iubire. Sângele tinerilor se înfierbântase. Se drăgostiră fără oprelişti, apoi băură iarăși și nu trecu mult și ei își grăiră din priviri că se doresc cu și mai multă ardoare. Cât stătuse acasă, nefericit, cu gândul la Păpușa, Chen Jingji nu se atinsese de nevastă. Acum, lângă femeia iubită, părea nesățios. Iată:

Viața și moartea sunt vajnici dușmani,
Dar ei au învins cinci sute de ani!

Păpușa îl înrobise. O dori o dată și încă o dată, apoi căzu răpus de oboseală, ca ieșit din simțiri, și dormi, fără să mai aștepte masa de prânz.

În ziua aceea, negustorul He se înființă la Wang a Șasea. Femeia și el băură împreună la catul de jos, iar Han Daoguo plecă după legume și ceva fructe rare, lăsându-i pe amândoi în cameră.

Când se înapoie cu cele cumpărate, urmară cheful în trei. Spre seară, Liu Tigrul dădu buzna în cârciumă beat, cu cămașa desfăcută la piept, lăsând să i se vadă carnea vineție.

— Să vină în fața mea păcătosul ăla de He!

De teamă că Chen Jingji o să-l audă, Xie și Chen al Treilea încercară să-l domolească.

— Frate Liu, îi grăiră plecându-i-se, negustorul He n-a trecut azi pe aici.

El nu-i luă în seamă și se îndreptă cu pași mari spre odăile lui Han

Daoguo. Smulse ușa și îl află pe He petrecând. Furios, prinse să urle:

— Câini pârliți, v-am prins, mama voastră! Pe unde nu te-am căutat și uite-te unde-mi erai, He! Ai două țiitoare în crâșma mea, nu le-ai plătit chiria pentru camere și te-ai vârât aici cu altă muiere!

— Ce vorbă-i asta, frate? Merg chiar acum! se grăbi He să-l împace, apucând-o spre ieșire.

— Mergi, ai? Os de câine! zbieră Tigrul și îl plesni cu pumnul peste mutră, învinețindu-l pe dată.

Negustorul nu făcu niciun gest de împotrivire și, fără să-i pese de obraz, o zbughi pe ușa cârciumii. Liu răsturnă masa la care ședea Wang a Șasea, spărgând vasele.

— Cine ești, ticălosule? De ce faci tărăboi în casa mea? Eu, una, nu mă înfricoșez cu una cu două!

Liu Tigrul o izbi cu piciorul, trântind-o la pământ.

— Mama ta de târfă împuțită! De unde te-ai ivit, preacurvind aici, ca una de meserie, neștiută de nimeni? Ai venit la mine să mi te vestești, ca să-ți îngădui să-ți faci de cap? De nu te cari cât de curând, o să afli ce-mi poate pumnul!

— Vai, ce bătăuș câinos! Crezi că n-are cine să mă apere? Ce câștigi, dacă mă omori?

Femeia începu să bocească.

— Chiar că te ucid! N-ai aflat cine e mai-mare aici?

Scandalul atrase lumea de pe stradă și vecinii.

— Wang a Șasea, ești de curând sosită și poate n-oi fi auzit! îi strigă cineva de pe margine. El e Liu Tigrul, cumnatul slujitorului Zhang Sheng din casa generalului Zhou. Are o cârciumă, dar curtezanele țin de el și tot el răspunde de cei care trec prin locurile noastre! Nu-l supăra și lasă-l să-și ia tainul. Nimeni nu se pune cu el, s-o știi de la mine!

— Să nu fie nimeni peste el? Iată, eu, una, n-o să-i dau lui seama! îndrăzni femeia.

Lu Bingyi și Xie îl luară pe Liu Tigrul cu vorbe când mai dulci și când mai dure, în cele din urmă potolindu-l.

Chen Jingji, care dormea, fu trezit de zgomotele de jos. Se sculă și văzu că se înserase. Han Daoguo intrase parcă în pământ, însă Wang a Șasea sui la el, murdară pe față, cu părul despletit și i se plânse.

— A dat un sălbatic peste mine, cerul are habar de unde o fi picat aici! Lumea-i zicea Liu Tigrul. Cică are o cârciumă și e cumnatul mai mic al unuia Zhang Sheng, om de-al generalului Zhou. Își căuta un client și fără nicio pricină m-a lovit și m-a înjosit, ba mi-a spart și vasele cu băutură și cu mâncare.

Ea se așternu pe bocit, Jingji îi chemă pe administratorii săi, care nu avură cum să ascundă faptele.

— Liu Tigrul era, întărîră ei. A venit să-și ia chiria de la negustorul

He. L-a zărit la Han Daoguo în casă, i-a tras un pumn și negustorul a rupt-o la fugă. Atunci a beștelit-o pe venerabila Wang, a izbit-o cu piciorul și a iscat un tărăboi că s-a adunat toată strada.

Jingji își aminti de bătaia pe care o primise el însuși, pe vremea când era călugăr de la acest Liu. Și-ar fi vărsat furia asupra lui, însă îl știa mult prea puternic pentru el și de aceea se mulțumi doar să întrebe unde era.

— Nemernicii de noi am izbutit să-l îndepărtăm de aici, răspunseră ei.

— Fiți fără grijă, le grăi el femeilor. Cât sunteți cu mine, n-o să mai îndrăznească! Stați aici liniștite. Mă întorc acasă și găsesc eu cum să-i vin de hac!

Oamenii lui îi arătară calculele și îi dădură câștigul. Jingji urcă în lectică și o porni la drum, însă când ieși din oraș se înnoptase de-a binelea. Făcu drumul speriat să nu i se întâmple ceva. Acasă, îi înmână lui Prunișor de Primăvară banii aduși de la cârciumă, merse la el și se culcă. A doua zi, căută de mai multe ori să i se destăinuie stăpânei casei. „Mai bine tac”, își zise el. „O să încerc să-i bag vreo vină acestui Zhang Sheng, o fac astfel pe surioara să se plângă de el generalului și cu asta gata! Omul știe multe despre mine, doar el m-a găsit și cel mai bun lucru e să termin cu el!”

> Ura-i neștirbită ca odinioară!
> Câteva necazuri le păstrezi ca-nscrise;
> Încălțări de fier urma-și află iară,
> Făptuind aievea nu te pierzi în vise.

Când se duse din nou în port, întrebă dacă Liu Tigrul mai dăduse pe acolo și află că acesta nu mai apăruse pe la cârciumă. Jingji mâncă, cercetă socotelile și sui la Păpușa. Apoi trimise după Chen al Treilea, cerându-i să-i spună ce știa de rău despre Liu Tigrul și Zhang Sheng. Omul se codi un timp, dar până la urmă vorbi despre legătura lui Zhang Sheng cu Lebăda de Nea și despre dobânzile întreite smulse de Tigrul de la oameni, pătându-i renumele lui Zhou. Jingji ascultă în tăcere. Îi dărui Păpușei doi-trei arginți și se înapoie acasă cu câștigul. Ura din sufletul lui Jingji era atât de puternică, încât o nouă ciocnire cu Liu Tigrul nu putea să aducă decât prăpădul.

În vremea asta, Fiul Cerului află că seminția Jin[141] îi atacase împărăția și cotropise câteva ținuturi de la hotare. Când veștile rele se înmulțiră, împăratul se tulbură și își chemă sfetnicii la sfat. Hotărâră să-și îndemne la pace vecinii de la miazănoapte, dându-le în schimb un tribut pe an de câteva milioane de *liang*, în aur, argint, mătăsuri și țesături. Apoi Fiul Cerului trecu jețul împărătesc și sceptrul, fiului său și al șaptelea an de domnie Xuanhe deveni începutul erei Jingkang[142].

Proaspătul Fiu al Cerului își zise împăratul Qin Zong, iar bătrânul Hui Zong se retrase la Palatul Virtutea Dragonului, luându-și denumirea de Supremul împărat Taoist. La Palat, Li Gang fu numit ministru de război și comandantul întregii armate imperiale, iar Zhong Shidao fu făcut mareșal și guvernator suprem. Tot pe atunci, generalul Zhou din Jinan fu pus comandant peste trupele din Shandong și i se dădu ordinul să strângă zece mii de oameni și să se îndrepte spre prefectura Dongchang, alăturându-se acolo cenzorului Zhang Shuye, pentru a ține piept oștirilor Jin. Îndată ce primi înaltul ordin, generalul Zhou își trimise acasă oamenii de încredere, pe Zhang Sheng și pe Li An, cu două căruțe încărcate cu bunuri. Zhou era de un an în Jinan și strânsese sume uriașe în aur și argint. El le porunci celor doi să călătorească zi și noapte, ca vântul și să fie cu cea mai mare grijă la agoniseala lui. El însuși avea să treacă prin Qinghe, în drumul său spre cenzorul Zhang. Cei doi slujitori purceseră la drum, ajunseră cu bine acasă, încredințând totul stăpânei.

Auzind că Zhou va da curând pe acasă, Chen Jingji găsi că e nimerit să-i împărtășească lui Prunișor ce știa despre Zhang Sheng. Într-o zi, pe când nevastă-sa era plecată la părinți și el se odihnea singur în bibliotecă, Prunișor de Primăvară intră peste el. Se culcară, bucurându-se unul de altul, iar în aceeași noapte, făcând rondul casei, Zhang Sheng auzi râsete de femeie în bibliotecă. El merse tiptil până la fereastră și își văzu stăpâna întinsă cu vărul ei. Chiar atunci, Jingji deschise vorba despre el.

— Păcătosul ăsta de Zhang Sheng a început să mă stinghereasc㠎. Se laudă că m-a cules de pe drumuri și de mai multe ori m-a luat în răspăr în fața slugilor. După ce am deschis cârciuma în port, l-a mânat pe cumnatu-său, unul Liu al Doilea, zis Tigrul, să-mi bată mușterii! Folosindu-se tot de cumnatu-său, dă bani cu împrumut, alegându-se cu mari câștiguri. Apoi, Zhang ăsta și-a făcut-o în ascuns țiitoare pe Lebăda de Nea și astfel îți înșală buna-credință, surioară iubită. Cunosc de mult lucrurile astea și le-am tăinuit în mine. Acum, că e să se întoarcă soțul tău, ți-am mărturisit ca să știi. Așa cum merg treburile, eu negoț nu pot să mai fac!

— I-auzi, ticălosul! izbucni Prunișor de Primăvară. I-am poruncit s-o vândă pe hoțomana aia, iară el a oprit-o pentru el.

— Și-a bătut joc și de tine, asta e!

— Lasă-l pe mâna mea, că o să-i zic bărbatului meu s-o termine cu el!

Se spune că pereții iau urechi, iar dincolo de fereastră poate se află cineva. Ei își grăiau slobod, fără să-l bănuiască pe Zhang Sheng că îi ascultă. „Îi las să-mi facă felul, ori mă scap eu de ei?” gândi în pripă Zhang Sheng. Puse jos clopotul pe care-l ținea în mână și alergă în camera sa din curtea de la stradă. Înșfăcă un pumnal, îl trecu de

câteva ori peste o gresie și făcu calea întoarsă.

Ca printr-o minune, cerul o salvă pe Prunișor de Primăvară, tocmai când se afla față în față cu moartea. Slujnica Orhideea veni cu sufletul la gură, vestind-o că băiatul căzuse. Cu inima sărindu-i din piept, stăpâna fu la ea într-o clipită. Abia ieșise din bibliotecă și Zhang Sheng năvăli pe ușă, găsindu-l în pat numai pe Chen Jingji.

— Hei! Ce cauți aici? Cum de cutezi? îl luă Jingji în primire.

— Am venit să te ucid! Nu ai îmboldit-o tu pe târfa care se cheamă stăpână aici să mă nimicească? N-ai să-mi scapi, de vreme ce-mi întorci, la atât bine ce ți l-am făcut, doară dușmănie! Se zice să nu cruți viermii cu cap negru, că ăștia trăiesc din carne vie de om! Pumnalul ăsta o să afle acum cine-mi ești, iar la anul pe vremea asta o să te pomenim!

Chen era gol și nu avea unde să se ascundă. Se înfășură în așternut, ținându-l strâns în jurul său, însă Zhang Sheng i-l smulse și îi străpunse cu pumnalul trupul. Sângele țâșni cu putere. Văzându-l că se mai zbate, Zhang îi înfipse pumnalul în piept. Victima nu mai zvâcni. Atunci călăul prinse mortul de păr și îi reteză capul. Iată:

O umbră-n trei raze, pierde
Cine-n joc lovește când se prinde,
Zece mii de fapte fără rădăcină
Viața le cuprinde

Bietul Chen Jingji se stinsese din viață la vârsta de nici de trei ori câte nouă ani!

Zhang Sheng ridică pumnalul și se uită pe sub pat după femeie. Negăsind-o, se năpusti cu pași mari spre salonul din spate. Când ajunse la poarta a doua, Li An, care se afla și el într-un rond de noapte, îl zări apărând în fugă, asemenea unui demon, cu pumnalul ținut în sus.

— Încotro? îl întrebă.

Zhang Sheng nu răspunse, văzându-și de drum. Atunci Li An îl opri. Zhang Sheng ținti cu pumnalul spre el.

— Unchiule, să nu mă iei drept altul, rosti Li An râzând, stăpân pe sine. Eu sunt nepotul faimosului demon din Shandong, Li Gui!

Nu sfârși bine vorba și cu o icnitură îl lovi cu piciorul drept, înălțat fulgerător, peste mâna în care avea arma. Pumnalul căzu la pământ. Zhang Sheng se repezi să-l ridice. Se luptară corp la corp, apoi Li An îl izbi dureros cu piciorul, doborându-l lat. Îl legă bine cu chiar cingătoarea lui. Prunișor de Primăvară îi auzi și ieși afară.

— Zhang Sheng dădea să intre în casă cu pumnalul și l-am legat.

Prunișor abia își liniștise băiatul și se înfricoșă de moarte. Alergă în bibliotecă și îl găsi pe Jingji mort, zăcând într-o baltă de sânge. Urlă

de durere și mână slugile după Paravan de Jad. Nevasta lui Jingji sosi în fugă și dând cu ochii de bărbat, țipă și se prăbuși fără simțiri. Prunișor de Primăvară îi sări în ajutor. Trimise să se cumpere un sicriu și îl puse pe tânăr în el, apoi porunci ca Zhang Sheng să fie închis în temniță până la sosirea stăpânului, care urma să-l judece.

În aceste câteva zile, starea militară se încordase mult. Comandantul Zhou adunase toate armatele din subordine, iar cenzorul Zhang îl aștepta, pregătit de luptă, în prefectura Dongchang. Când bărbatul îi veni acasă, Prunișor de Primăvară îi povesti despre uciderea lui Jingji. Li An îngenunche, punându-i sub ochi arma omorului. Furios, Zhou trecu în salonul din față, ordonă să-i fie adus Zhang Sheng și fără să-l întrebe nimic, porunci ca cinci soldați să-i aplice o sută de lovituri cu bastonul. Omul muri acolo, sub ploaia de lovituri. În același timp, el trimise oameni în Linqing, să-l prindă pe Liu Tigrul. Sun Lebădă de Nea, înspăimântată, își vârî singură gâtul în ștreang. Când Liu Tigrul fu târât la judecată, comandantul porunci să i se dea și lui o sută de lovituri, omorându-l la fel ca pe Zhang Sheng. Aceste pedepse răscoliră întreaga suflare din județul Qinghe și din portul Linqing. Iată:

Rele de faci și cerul de-amăgești,
E și o zi pedeapsa să-ți găsești!

Iar această poezie stă mărturie:

Asupra mincinoșilor la faptă și la inimi
Veghează la trei *chi* deasupra lor dreaptă lumină.
La rele de ești nărăvit și n-ai primit pedeapsa.
De oameni mâncători de om va fi chiar lumea plină!

Prin pedepsirea acestora, comandantul scăpă locurile de doi mari bandiți. El îi ordonă lui Li An să înapoieze cârciuma adevăratului patron și să ia acasă suma depusă acolo de Chen Jingji. Soției îi ceru să țină o slujbă la șapte zile și să-l îngroape la Templul Fericirii Eterne. Apoi el îi lăsă acasă pe Li An și Zhou Yi și îi luă cu el la oaste pe Zhou Ren și Zhou Zhi. În ajunul plecării, cele două neveste pregătiră un banchet.

— Când o să fii iar cu noi, nobile bărbat? întrebară ele, plângând. Poartă-ți de grijă în bătălii! Barbarii sunt tari și necruțători, să nu le nesocotești tăria.

— Și voi, care rămâneți, acasă, trebuie să vă purtați cu mare băgare de seamă. Vedeți de băiat și nu vă faceți griji din pricina mea. Palatul mă răsplătește și eu nu pot să fiu decât cu credință patriei mele și s-o apăr. Norocul sau năpasta, că voi trăi au ba, aceste treburi sunt în puterea Cerurilor.

În ziua următoare, trupele se strânseră dincolo de zidurile orașului. Comandantul își luă locul în fruntea oamenilor săi și o porniră în marș. În apropiere de prefectura Dongchang, trimise înainte un soldat cu un steag albastru. Comisarul Zhang Shuye și prefectul Da Tiandao îi ieșiră în întâmpinare, apoi îl conduseră la comandament. Discutară situația militară și puseră iscoade să culeagă vești despre dușman. Chiar de a doua zi, armatele fură rânduite în poziție de apărare.

Când vestea morții lui Chen Jingji ajunse la urechile Păpușei, aceasta se așternu pe bocit zi și noapte și nu mai luă nimic în gură, stându-i gândul numai și numai să meargă acasă la comandantul Zhou să-și mai vadă o dată iubitul. Părinții încercară zadarnic s-o mângâie și s-o liniștească. Apoi, nemaiavând încotro, Han Daoguo îl mână întâi pe Moș Ba să dibuie cum stau lucrurile pe acolo. Bătrânul slujitor le aduse știrea că tânărul fusese deja îngropat. Atunci Păpușa vru să plece la templu să ardă hârtie.

— E ca și cum m-aș întâlni cu el! ceru ea și părinții îi făcură pe voie.

Închiriară o lectică și o porniră la templu. Starețul porunci unui novice să-i conducă la mormântul din spatele templului. Păpușa coborî din lectică, arse hârtie înaintea mormântului, făcu o reverență și strigă:

— Iubitul meu! Frățioare! Sclava ta a nădăjduit să te aibă lângă ea până la adânci bătrânețe. Cine și-ar fi închipuit că o să te prăpădești atât de grabnic?

Apoi boci îndelung, până o prinse amețeala și se prăbuși ca moartă la pământ. Han Daoguo și Wang a Șasea se repeziră la ea, o ridicară, strigând-o pe nume, însă tânăra nu-și veni în simțiri.

Fiind a treia zi de la înmormântare, Prunișor de Primăvară și Paravan de Jad se înfățișară și ele cu ofrande. Uluite, ele zăriră lângă mormântul lui Chen Jingji o tânăra îmbrăcată în doliu, prăbușită la pământ și alături de ea un bărbat și o femeie, de vârstă mijlocie, încercând s-o întoarcă la viață. Nici nu o puseră bine pe picioare cei doi și tânăra căzu din nou.

— Cine e femeia? întrebară.

Han Daoguo și soția se înclinară și le grăiră despre iubirea celor doi.

— Ea e fata noastră, Han Păpușa.

Numele acesta îi aminti lui Prunișor de Primăvară de anii trăiți în casa lui Ximen Qing. O recunoscu pe Wang a Șasea. Han le povesti cum scăpaseră cu fuga din Dongjing.

— Fata noastră a fost prietenă cu mandarinul Chen, care acum e mort. A ținut cu tot dinadinsul să vie la mormânt, să ardă bani de hârtie pentru sufletul lui și aici a plâns și a tot plâns, până i s-a tăiat suflarea din ea.

Părinții se întoarseră la Păpușa, străduindu-se să o facă să-și vină în fire. În cele din urmă, tânăra se trezi din leșin, însă nu conteni să bocească de data aceasta surd, fără glas. După o vreme, se sculă și bătu patru mătănii înaintea lui Prunișor de Primăvară și a lui Paravan de Jad.

— Sclava aceasta și cu el am fost soț și soție pe roua nopții, pereche de taină. Ne-am făcut legăminte tari ca munții și adânci ca oceanul. Ne unea o iubire mare și tânjeam să fiu alături de el până la bătrânețe. Cerul nu ia însă în seamă vrerea oamenilor și el s-a dus, părăsindu-mă fără niciun rost pe lume. Nu de mult mi-a dăruit o batistă pe care a înscris cu mâna sa un poem. Știam că o are pe sora mai mare și cu toate acestea sclava aceasta se mulțumea de bunăvoie să-i fie favorită. Uitați-vă, dacă nu-mi dați crezare!

Păpușa scoase batista din mânecă și le-o întinse. Prunișor și Paravan citiră stihurile:

Batista fină duce vorba de răspuns,
E-nscrisă-n proaspăt tuș dorința mea;
Pe sora Han o voi iubi nespus:
Ca phoenicșii, pereche eu cu ea!

— Eu i-am dăruit un săculeț, pe care îl purta mereu asupra lui. Pe amândouă fețele brodasem câte o floare de lotus și pe fiecare petală cususem câte o ideogramă: „Omului meu iubit, Chen”.

— Ai văzut cumva săculețul ăsta de parfum? o întrebă Prunișor pe nevasta lui Jingji.

— Îl purta agățat pe dedesubt. L-am pus în sicriu.

După ce încheiară cu ofrandele, le luară pe Păpușa și pe mama ei în templu, să bea un ceai, îndemnându-le să mănânce puțin. Când se lăsă înserarea, Wang a Șasea își zori fiica să plece, însă acesteia nu-i venea să se rupă de Prunișor de Primăvară și de Paravan de Jad. Îngenunchease la picioarele lor, plângând.

— Sluga aceasta n-are de gând să se întoarcă împreună cu părinții săi. I-ar plăcea să se țină în văduvie împreună cu surioara mai mare. La dumneavoastră, aș putea să am sub ochi în fiece zi tăblița lui mortuară. Ne-am iubit din adâncul sufletului și aș vrea să se spună că i-am fost ca o soție secundară! Sfârșind de vorbit, lacrimile porniră să-i curgă în șiroaie pe obraji:

Paravan de Jad nu scoase un cuvânt.

— Surioară, mi-e teamă că n-ai să poți răbda văduvia. Doar ești atât de tânără! Nu-ți întuneca vârsta luminoasă! grăi Prunișor de Primăvară.

— Vai de mine, doamnă! Pentru el sunt în stare să-mi scot ochii și să-mi tai nasul. Jur să nu mai am de-a face cu vreun alt bărbat! Voi

duceți-vă, venerate tată și preabună mamă, glăsui, întorcându-se spre părinți. Eu rămân cu doamna și cu sora cea mare!

— Râvneam să ne ții bătrânețile, mărturisi Wang a Șasea, cu lacrimi în ochi. Te-am adus până aici și uite că ne părăsești.

— N-am să vin cu voi și, dacă mă siliți, am să-mi iau viața! le vorbi Păpușa răspicat.

Han Daoguo înțelese că voința fetei era de neclintit și, vrând nevrând, plecă împreună cu Wang a Șasea. Se despărțiră cu lacrimi în ochi. Han Păpușa, Prunișor de Primăvară și Paravan de Jad o porniră spre casă, în lectici. Wang a Șasea și bărbatu-său apucară spre cârciuma din Linqing. Pe drum, femeia plânse îndelung, de dorul Păpușei. De teamă să nu-i prindă noaptea neagră, Han Daoguo închirie două animale care să-i poarte mai iute spre adăpostul lor.

Capitolul C

În cârciuma din Linqing, lipsiți de fiica lor, Han Daoguo și Wang a Șasea nu mai aveau din ce trăi și îl minară pe Chen al Treilea după negustorul He. Cum Lin al Doilea nu mai era, omul se înființă fără temeri și înnodă legătura de mai înainte cu femeia. Odată, acesta se sfătui cu Han Daoguo:

— Fata voastră o să rămână în casa comandantului, în doliul ei de bună voie. Când o să termin de vândut toate mărfurile, haideți cu mine la Huzhou. Vom fi împreună ca și până acum.

— E bine precum ziceți, stăpâne! încuviință Han.

Când sfârși cu mărfurile, He își luă banii, închirie o corabie și îi duse pe cei doi cu el în Huzhou. Și de aici încolo povestea lor nu ne mai privește.

Păpușa și Paravan de Jad se păstrau amândouă în doliu. Își ziceau surori și se înțelegeau de minune. Zilele și le petreceau împreună cu Prunișor de Primăvară. Acum Aur crescuse, împlinise șase ani, iar fiica lui Sun a Doua, Jad, avea zece ani. Femeile n-aveau altă treabă decât să-și îngrijească copiii. Comandantul era în expediție, Chen Jingji murise. Prunișor, ca mare stăpână a casei, se înfrupta din cele mai grozave bunătăți, se îmbrăca în veșminte brodate și fine și avea comori strălucitoare de aur galben, argint alb și perle rotunde, cu ele să se împodobească din cap până în picioare, astfel nelipsindu-i nimic, și cu toate acestea, noaptea se simțea cumplit de singură și n-avea pic de somn. Luase seamă că Li An era bărbat voinic și puternic, iar după moartea lui Zhang Sheng se îngrijea cu tragere de inimă și credință de casă. Într-o zi, pe vreme de iarnă, Li An, care stătea în camera sa de pază, auzi un ciocănit în ușă.

— Cine-i? întrebă.

— Deschide, i se spuse.

El se repezi să deschidă ușa și cineva se strecură înăuntru, ținându-se cu spatele la lumină. Bărbatul o recunoscu pe doică.

— Ce treabă ai? o luă el la rost.

— Nu vin după voia mea. M-a mânat stăpâna.

— De ce?

— Nătâng mai ești! râse doica. Mi-a zis să văd dacă dormi au ba! Ai aici niște lucruri, grăi și coborî o boccea de pe umăr: Ia-o! în ea sunt câteva straie de femeie, pentru mamă-ta. Te-ai învrednicit de ai adus de departe bunurile stăpânului și i-ai scăpat viața stăpânei. Dacă nu erai tu, Zhang Sheng o omora! Doica lăsă bocceaua și ieși, însă după doi pași se întoarse: Aș mai avea ceva pentru tine! adăugă și scoase un lingou de cincizeci de *liang* de argint. I-l întinse și se făcu nevăzută.

Li An nu pricepu nimic și în ziua următoare merse cu lucrurile la mama sa.

— De unde le ai? întrebă femeia.

Li An îi istorisi cum le primise.

— Pe Zhang Sheng l-au omorât. Ce le-a venit să te dăruiască așa, dintr-odată cu toate astea? Sunt trecută de șaizeci de ani, fiule, și de când tată-tău nu mai e pe lume, doară pe tine te am. Ce mă fac dacă ți se întâmplă ceva? Nu te mai duce la ei!

— O să trimită după mine. Ce le spunem?

— Le zic că ai prins o răceală păcătoasă.

— Ei și până la urmă? Stăpânul n-o să se mânie că nu mă vede?

— Du-te de te ascunde la unchiu-tău Li Gui, în Shandong. Stai la el câteva luni și om da noi de cap necazului ăstuia mai în urmă.

Li An era un fiu supus. Își făcu pe dată bagajele și o porni spre Qingzhou. Prunișor de Primăvară mână în mai multe rânduri după el. La început, bătrâna minți că e bolnav, dar când auzi că or să-i scotocească gospodăria, n-avu încotro și le spuse că plecase în ținuturile de baștină, după niște bani. Prunișor de Primăvară își înghiți umilința și strânse ură aprigă împotriva lui Li An.

Timpul zbură repede, soarele și luna zorind ca suveica prin ițele lui. Vremea rece se sfârșise de mult, iar căldura binecuvântată a soarelui se revărsase pe pământ. În primele zile ale noului an, comandantul Zhou, care era în fruntea a unsprezece mii de soldați în prefectura Dongchang, îl trimisese pe Zhou Chong cu scrisoare acasă, povățuindu-și nevestele să-și ia copiii și să vină la el. Zhou Chong avea să stea să vadă de casă, iar un văr mai mic al comandantului urma să îngrijească de pământuri.

Acest văr, Zhou Xuan, trăia la țară. Zhou Chong, Paravan de Jad și Han Păpușa rămăseseră singure în casă, iar Zhou Ren și o escortă de soldați le conduseră pe soațele comandantului până la Dongchang. Drumul acesta îi îndepărta de locurile lor de naștere și mulți nu puteau ști de le era dat a se mai întoarce ori nu. O poemă vorbește de

bunătatea comandantului Zhou, care făcuse totul pentru țară și avusese grijă de întregirea familiei sale. Dar iată:

Pe patru părți bandiții năvălesc ca roiul de albine,
Iar limbi de foc și fum, ca lupii aprigi, au cotropit văzduhuri înroșite;
Prea mâniat e generalul ce vroiește pace-ntre hotare,
El e vârtej și se abate crunt să mărture a lumii răutate!
Îndatoriri de țară le pune mai presus de grija casei sale,
El este trup și suflet dăruit, pentru izbânzi să moară;
Îl duce lancea de-aur, iar răsplăți fiindu-i drum și bătălie,
În urma inorogului pictat pe flamură, norocul ține fruntea?
Mai sus de Pasul Porții Vulturilor e vântul toamnei crâncen,
Acolo își descheie zaua de metale și își așterne un culcuș sub luna rece;
Duhori de cal și oboseală de peste douăzeci de ani îl încovoaie,
Pe neștiute-i năpădit de neaua părului cărunt!
Privirea Fiului Ceresc pătrunde pân' la zece mii de *li*,
Un prapur și-altă carte îi aduc însemnele de lauri,
Pecetea-i de-aur uriașă ca steaua strălucește-n aer,
Tot înainte, corp la corp dă lupta sorții-i de erou!

Într-o bună zi, convoiul ajunse în Dongchang. Comandantul se bucură văzându-i pe ai săi, cu mic cu mare, și îi așeză să locuiască în spatele cartierului comandamentului său general.

— Dar unde-i Li An? se miră Zhou.

— Întrebi de Li An? izbucni Prunișor de Primăvară. Pentru faptul că l-a prins atunci pe Zhang Sheng, i-am dăruit niște straie pentru bătrâna lui mamă. Ei bine, peste noapte, când a dat ocol curții, făcându-și rondul, a intrat prin salonul din spate și a furat argintul ce ne-a sosit de la țară, o sumă de cincizeci de *liang*. A găsit banii pe masă, în încăperea centrală. Am mânat de câteva ori după el, dar a făcut pe bolnavul, ca în cele din urmă să fugă la ai săi, în Qingzhou.

În câteva zile, Prunișor de Primăvară înțelese că bărbatul său își trecea vremea preocupat doar de chestiunile militare, devotat trup și suflet Palatului și țării, așa încât abia dacă își afla un pic de răgaz să înfulece în pripă ceva în miezul zilei, altfel nici gând să ia aminte la îndeletnicirile mai plăcute ale alcovului. Ei nu putuse să-i scape că Zhou Yi, al doilea fiu al lui Zhou Chong, un băietan de nouăsprezece ani, se făcuse destul de chipeș. Îi aruncase ochiade după ochiade și se înțeleseseră în ascuns asupra ce doreau și unul și celălalt. Tânărul ședea adesea cu stăpână în cameră, jucând șah și sorbind băutură. Curând, lucrul acesta fu aflat de toată lumea și numai comandantul nu bănuia nimic. Împăratul Marelui Jin, țară din nord, ocupase țara

Liao[143] și, folosindu-se de urcarea pe tron a împăratului Jin Zong, strânsese forțe puternice și atacase din două direcții. Generalul Nianmohe se abătu asupra capitalei, coborând din Shanxi cu o sută de mii de oșteni călări, iar un alt general, Gan Libu, atacă strâmtoarea Gaoyang, venind dinspre Tanzhou. Trupele de frontieră nu rezistară. Disperat, ministrul de război ordonă celor șase comandanți din Shanxi, Shandong, Henan, Hebei, Guandong și Shanxi să se apere din răsputeri. Pe timpul acela, în Shanxi, Liu Tingqing comanda armatele din Yansui; în Guandong, Wang Bing comanda armatele din Fenjiang; în Hebei, Wang Huan comanda armatele din Weibo; în Henan, Xin Xingzong comanda armatele din Zhangde; în Shanxi, Yang Weichong comanda armatele din Zelu, iar în Shandong, Zhou Xiu comanda armatele din Qing și din Yan.

Aflând ce forțe uriașe îngrămădiseră barbarii la frontieră și primind ordinul de urgență al ministrului de război Li Gang, comandantul Zhou porni în fruntea armatelor sale să le țină piept. Dar când avanposturile ajunseră la trecătoarea Gaoyang, o găsiseră ocupată. Luptătorii lui Gan Libu trecuseră prin tăișul sabiei o mulțime fără de număr. Era în prima parte a lunii a cincea și din cele patru părți se iscase o furtună de praf. Vântul dezlănțuit biciuia cu asprime fețele oamenilor, orbindu-i. Comandantul Zhou nu conteni să înainteze și deodată, pe neașteptate, Gan Libu deschise atacul. O săgeată îi străpunse gâtul lui Zhou și omul căzu mort de pe cal. Barbarii încercară să înșface trupul comandantului, mânuind cârlige și funii, dar ofițerii lui le-o luară înainte, înconjurându-l și legându-l de spinarea unui cal. În ziua aceea fură doborâți o groază de soldați. Sărmanul Zhou pierise la patruzeci și șapte de ani. Iată:

I-a uitat pe-ai săi, slujindu-și scumpa țară,
Prost, deștept, ce-ar putea să-l mai învie iară?

Cei din adâncă vechime au pătruns tâlcul acesta; se află și o poezie care grăiește despre păreri de rău și mari suferințe la astfel de nenorociri:

Soldat și-a lui familie împart triumf și-nfrângerea,
Însingurat și în pericol el nu își știe tihnă.
Învinsă de-i oștirea, prin trupuri moarte-i plângerea.
Apune soare, fluviu curge, victorii și mâhniri se-mbină.

Auzind că generalul fusese ucis pe câmpul de luptă, cenzorul Zhang Shuye ordonă îndată retragerea. Socoti morții și răniții și se întoarse cu restul trupelor în Dongchang. În aceeași noapte întocmi raportul pentru Palat. Trupul comandantului fu purtat până în Dongchang. Prunișor de Primăvară și întreaga sa casă jeliră de se cutremură de

durere până și cerul. Zhou fu așezat cu însemnele militare și sigiliul său în sicriu. Apoi Prunișor de Primăvară și Zhou Ren luară coșciugul și plecară cu el la Qinghe.

Aici, firul povestirii se despică în două. Rămase singure, Paravan de Jad și Han Păpușa se hrăneau cu mâncăruri ușoare, iar pe de altă parte își țineau cuvântul de a se păstra văduve. Într-o zi, cam la vremea dintre primăvară și vară, când totul era proaspăt, luminos, iar zilele lungi făceau ca lucrul de mână să fie obositor, ele își îndreptară pașii către pavilionul cu flori din curtea apuseană. Dădură acolo peste sute de flori, auziră cântecele grangurilor și ciripitul rândunelelor, priveliștea stârnindu-le mâhnire în suflet. Paravan de Jad nu părea prea tare îndurerată în inima sa, dar Păpușa era cu gândul numai la Chen Jingji și tulburată cu totul de înviorarea lucrurilor din jur, nearătând ele nici cea mai mică urmă de părere de rău; pentru acest fapt, ochii i se umplură de lacrimi care îi alunecară pe obraji. În aceste clipe de tristețe, Zhou Xuan le ieși în cale.

— Surioarelor, încercați să nu vă mai lăsați pradă durerii, le sfătui el. Chiar eu am avut niște vise urâte. Mi s-a arătat un arc agățat de prăjina unui steag și apoi steagul a fost sfâșiat pe din două. Oare o fi semn bun sau semn rău?

— Trebuie să fie un semn de la Excelența Sa comandantul, zise Păpușa.

Tocmai atunci li se înfățișă Zhou Ren îmbrăcat în haine de doliu.

— Nenorocire! striga. Stăpânul a fost ucis la trecătoare, pe șapte din luna a cincea. Stăpâna și doamna a doua vin cu coșciugul.

Zhou Xuan trimise un memoriu la Palat în numele nepotului său. Sicriul fu așezat acolo, îi închinară ofrande și casa întreagă, cu mic cu mare, se așternu pe bocit. Pregătiră bucate din legume și călugări budiști și taoiști ținură slujbe. Copiii Aur și Jad erau și ei în straie de doliu. O mulțime de oameni se perindară să-i aducă omagii comandantului Zhou. Apoi aleseră o zi favorabilă și îl îngropară la mormintele strămoșești. Nu vom intra în amănunte.

Zhou Xuan se grăbi să pună în bună rânduială salonul din față de șase ani, cerșind glorificarea ofițerului și un titlu pentru urmașul lui pe linie bărbătească. Fiul Cerului porunci ca Ministerul de război să emită un edict. „Defunctul comandant Zhou Xiu și-a sacrificat viața întru apărarea imperiului, făcând dovada unei loialități și a unui curaj ieșite din comun. Un ofițer se va deplasa și va duce ofrande la mormântul fostului comandant căruia i se va atribui post-mortem gradul de guvernator. Fiul lui se va bucura după obicei de înaltă îngrijire, iar la ieșirea din copilărie va moșteni rangul tatălui său.”

În odăile sale din curtea interioară, Prunișor de Primăvară se dedase numai și numai plăcerilor, fierbințeala cărnii înflorind-o ca niciodată mai înainte. De cele mai multe ori, îl închidea pe tânărul

Zhou Yi la ea zile la rând. Acesta intra dimineața și pleca seara, gustând fără oprelişti din dulceața iubirilor. Apoi Prunișor fu cuprinsă de o slăbiciune a oaselor. Înghiți leacuri, însă pofta de mâncare îi pieri. Pierdu din greutate și se subție mult, se făcu schimbătoare și neliniștită, dar de bucuriile cărnii tot nu se lipsi. La puțin după ziua ei, pe timpul marilor călduri din luna a șasea, într-o dimineață, își petrecea în pat cu Zhou Yi. Tocmai se iubeau mai aprins, când răsuflarea ei se răci și sângele porni să curgă din ea și muri pe loc. Avea douăzeci și nouă de ani. Tânărul se înfricoșă. Descuie lăzile și fură aur, argint și podoabe, atâtea câte putu duce cu el și se făcu nevăzut. Slugile nu avură cum să ascundă furtul. Ele îl înștiințară pe Zhou Xuan, care porunci ca Zhou Chong, tatăl tânărului, să fie pus în lanțuri și să fie arestat Zhou Yi. Acesta fu prins repede, în casa unei mătușe din afara orașului. Vărul comandantului știa că stăpâna casei trăise cu sluga. El se temu că din pricina scandalului nepotul său își va pierde postul promis și se mulțumi să-i aplice hoțului patruzeci de lovituri, fără să-l mai întrebe nimic. Zhou Yi muri acolo, sub ochii lui Aur și ai doamnei a doua, care erau de față. Prunișor de Primăvară fu înmormântată lângă bărbatul său. Zhou Xuan dădu drumul doicilor și le mărită pe cântărețele Măr Pădureț și Laurul Lunii. Numai Ge Paravan de Jad și Han Păpușa îl implorară să le îngăduie să stea pe mai departe în casă.

Nu mult după aceea, împotriva așteptărilor, armatele Marelui Jin intrară în Dongjing[144]. Supremul împărat și Fiul Cerului fură capturați și duși undeva în nord. Marea câmpie a împărăției rămase fără stăpân, părăsită la voia întâmplării și pustiită. Soldații își făceau de cap, năvălind pretutindeni. Oamenii fugeau și se ascundeau, bocind ca și cum ar fi fost îngropați de vii, ori ar fi fost răstigniți ori spânzurați cu capul în jos! Când dușmanii pătrunseră pe pământul Shandongului, demonii plânseră și spiritele țipară, lumea alergând din fața lor în mare zăpăceală, astfel că soțiile se pierdură de soții lor, iar fiii, de părinți. Paravan de Jad fu luată de ai săi, băjenindu-se ca să-și salveze viața. Han Păpușa fusese lăsată singură. Ea se îmbrăcă în straie simple, își strânse câteva lucruri și părăsi județul Qinghe, apucând spre Linqing, să-și găsească părinții. Dar cârciuma lui Xie era încuiată; stăpânii fugiseră. Din întâmplare, îl întâlni pe Chen al Treilea.

— Părinții tăi au plecat de anul trecut în sud, la Huzhou, cu negustorul He, o înștiință el.

Păpușa își îndreptă pașii spre miazăzi. Își luase cu ea un *yueqin* și le cântă celor care voiau s-o asculte. Merse îndurând de foame și de sete, zile și nopți în șir, fiind, biata de ea, ca un dulău rămas fără stăpân, ori ca un pește scăpat din năvod. Picioarele ei foarte mici și strânse în fețe cunoscură neînchipuite dureri.

După mai multe zile chinuitoare, ajunse în Xuzhou. Se însera când

intră într-un sat singuratic. O bătrână de peste șaptezeci de ani fierbea orezul pe cuptor. Păpușa merse spre ea și o salută.

— Sclava aceasta este de loc din Qinghe, îi grăi ea, și din pricina tulburărilor de acolo am pornit-o în căutarea părinților mei. Cerul se întunecă și aș vrea să fac popas peste noapte la tine, bunico! Mâine în zori pornesc la drum. O să-ți plătesc pentru găzduire.

Bătrâna se uită la ea. Nu era o fată din popor, ci una frumoasă, gingașă, cu purtări alese.

— Dacă mâi aici peste noapte, haide către cuptor. Stai să dau gata cu fiertura asta că acuși pică al meu cu băieții de pe fluviu, înfometați.

Bătrâna aruncă alte lemne pe foc și peste puțin scoase un vas mare cu orez amestecat cu boabe de soia. Tocă niște zarzavat, îl puse în două castroane și presără un praf de sare. Apoi sosiră câțiva bărbați. Aveau capetele și picioarele goale, purtau pantaloni scurți și erau plini de mâl galben. Își lăsară jos lopețile.

— E gata masa, mamă? întrebară.

— Puneți-vă singuri de mâncați, îi îndemnă ea.

Ei își luară orez și legume și se retraseră care încotro să mănânce. Printre ei era un bărbat de patruzeci și patru – patruzeci și cinci de ani, roșcovan și cu părul deschis la culoare.

— Cine stă pe cuptor? întrebă.

— E tocmai din Qinghe și merge spre miazăzi, după ai ei. Am primit-o pentru o noapte.

— Cum vă zice, doamnă?

— Han. Tatăl meu se numește Han Daoguo.

Omul se repezi spre ea și îi apucă mâna.

— Surioară, nu ești cumva Păpușa, nepoată-mea?

— Iar tu ești unchiul Han! izbucni ea.

Se îmbrățișară, plângând.

— Unde îți sunt părinții? Cum de ai plecat din Dongjing?

Păpușa îi istorisi totul, de la început.

— Am fost măritată după un om al comandantului Zhou. Bărbatul a murit și am rămas văduvă. Tata și mama s-au dus după negustorul He din Huzhou. Sunt în căutarea lor. În neorânduiala de acolo, n-am aflat pe nimeni care să mă însoțească. Am pornit-o la drum lung singură și mi-am câștigat hrana cântând. Și iată ce noroc pe mine, unchiule, să te găsesc!

— După ce ai tăi au plecat în capitală, n-am avut din ce trăi. Atunci am vândut casa și am venit aici să mă fac cărător pe fluviu, ca să-mi pot agonisi blidul de fiece zi. Dacă-i așa, merg cu tine la Huzhou.

— Ce bine, unchiule! se bucură ea.

El îi dădu și ei un bol cu mâncare. Păpușa gustă și abia izbuti să înghită din bucatele acelea proaste. Până la urmă goli jumătate din bol. Noaptea trecu în liniște.

A doua zi, cărătorii plecară la lucru de cu zori. Han al Doilea îi plăti bătrânei, o luă pe Păpușa și se așternură la drum, înaintau greu ea fiind plăpândă și cu picioarele mici. Pe drum ea își vându acele și ornamentele de păr rămase. La Huaian urcară pe o corabie care după câteva zile îi aduse în Huzhou. Acolo întrebară de casa negustorului He și se regăsiră cu ai lor. Negustorul He se prăpădise și nu mai lăsase pe urma sa pe nimeni, decât pe o fată de șase ani, pe care o făcuse cu Wang a Șasea. Cei câțiva *qing* cu orezării intraseră pe mâna lui Han Daoguo și a nevestei sale. Dar, la niciun an, Han Daoguo muri și Wang a Șasea, care se ținuse pe vremuri cu cumnatul său, îl luă pe acesta de bărbat și trăiră din munca pământului. Mai multe odrasle de oameni bogați din oraș o cerură pe Păpușa în căsătorie, atrași de inteligența și frumusețea ei. Han al Doilea o îndemnă de mai multe ori să se așeze la casa ei, dar ea își reteză părul, își vătămă ochii și se călugări, fiindcă jurase să nu se mai mărite. Muri de boală, la treizeci și unu de ani. Într-adevăr:

> Purificatul os se-ntoarse în pământ,
> Iar sufletu-i urcă în cerul, nouă, sfânt.

Armatele Marelui Jin ocupară prefectura Dongchang și se îndreptară de acolo spre Qinghe. Mandarinii fugiseră, iar porțile orașului erau ținute închise zi și noapte. Lumea apucase pe drumurile băjeniei, locurile căzuseră în paragină, iar praful galben se strânsese peste tot și plutea gros în văzduh. Porcii sălbatici și șerpii cei lungi se mâncau între ei. Dragonii și tigrii se luptau pentru a se alege dintre ei cel mai cu tărie. Când prapurii negri și flamurile roșii apărură sub ziduri, bărbații țipară și femeile se puseră pe jelit, casele fiind năpădite de groază. Soldați voinici și ofițeri fioroși roiră ca furnicile și ca albinele. Săbiile scurte și lăncile lungi păreau păduri de bambuși. Pretutindeni zăceau cadavre, putrezind unele peste altele. Și alături se aflau o sumedenie de săbii și paloșe frânte. Strângându-și copiii în brațe, oamenii își ferecau porțile, ușile și ferestrele. Nouă din zece familii se ascunseseră ca șobolanii puși pe fugă prin sate, departe de oraș. Unde erau cântările și strălucirea straielor de ceremonie? Iată cum se înfățișau:

> Plângeau în mânecile roșii oamenii toți de la palat,
> În straie albe prinții-n doliu țara băteau în lung și-n lat!

În vremea aceasta, doamna Luna auzise și ea de năvala barbarilor[145] și că oamenii se ferecau în case sau fugeau care încotro. Wu cel mare murise. Ea luă cu ea aurul, perlele și alte lucruri de preț, încuie casa și o porni spre prefectura Jinan, la Yun Lishou, împreună cu Wu al Doilea, Dai An, Jad Mic și cu Xiaoge, în vârstă de

cincisprezece ani. Avea de gând nu numai să se pună la adăpost de soldați, ci și să-i găsească băiatului o nevastă. Străzile forfoteau de fugarii înnebuniți de frică. Îmbrăcată în veșminte simple, sărmana doamna Luna și ai ei se băgară în mulțime și reușiră să se strecoare cu mare greutate pe porțile orașului. Apucară întins la drum și la o răscruce dădură peste un călugăr în sutană purpurie, în mână cu un toiag de cositor, pe acesta fiind înșirate nouă inele. Avea încălțări ușoare de paie, iar pe umăr o desagă cu cărțile sale sfinte. Călugărul veni cu pași mari spre ei, o salută pe doamna Luna și-i vorbi:

— Încotro, doamnă Wu? Îmi vreau pe dată discipolul! Doamna Luna se schimbă la față, speriată.

— Ce discipol, părinte?

— Doamnă, să nu credeți că visați! Acum zece ani, când vă urmărea Ying Tianxi pe panta de răsărit a muntelui Tai, v-am oferit găzduire în peștera mea. Sunt eu, Pu Jing, sihastrul de la Peștera Zăpezilor. Mi-ai promis că-mi dai copilul să mi-l fac discipol.

— Părinte, de ce nu ești om de înțeles? se amestecă fratele ei. În anii aceștia de restriște, lumea aleargă care încotro, să se scape cu viață. Ea nu-l are decât pe acest fiu, care se cuvine să-i continue spița și să-i aprindă santal la morminte. Cum crezi că o să ți-l dea?

— Chiar nu mi-l dați?

— Părinte, destul cu vorbele! i-o tăie Wu. Ne știi pe loc și soldații sunt pe urmele noastre! Timpul e prețios!

— Apoi și de nu mi-l dați, tot se înserează și n-aveți unde să trageți. Haideți cu mine la templu să mânați peste noapte, iar mâine în zori vă duceți în drumul vostru. Oamenii Jin nu vin în locul acesta.

— Despre ce templu vorbești, părinte? întrebă Doamna Luna.

— Cel din partea aceea, întinse călugărul mâna, arătând spre Templul Fericirii Eterne.

Doamna Luna recunoscu templul în care fusese cândva, foarte demult. Starețul și cei mai mulți dintre călugări apucaseră drumul pribegiei. Se mai aflau acolo numai câțiva călugări, în clădirea din spate. O lampă de sticlă, lampa oceanului lumii budiste, era aprinsă în fața statuii lui Buddha. Santalul ardea mocnit. Soarele cobora la apus.

Cei cinci fugari din familia lui Ximen poposiră la templu. Câțiva călugări tineri își aduseră aminte că se mai văzuseră cu ei și le pregătiră ceva să mănânce. Pu Jing se așeză pe patul[146] de lemn și prinse să bată din peștele de lemn, recitind psalmi budiști. Doamna Luna cu Xiaoge și Jad Mic dormiră în același pat. Domul Wu și Dai An se culcară în altă cameră. Oboseala zilei îi cufundă într-un somn adânc. Numai Jad Mic nu avea somn. Se sculă și merse la altar, iscodind înlăuntru printr-o crăpătură din ușă. Venerabilul călugăr continuă rugăciunile sale, până după cel de al treilea *geng*. Vântul abia bătea, iar luna era întunecată. Nu se mai auzea nici măcar o suflare de

om. Era liniște deplină. Lampa oceanului din fața statuii lui Buddha abia mai pâlpâia. Gândind la grozavele răsturnări și tulburări de sub ceruri, la năpasta care bântuia în lume și îi împingea pe oameni la pierzanie, sihastrul Pu Jing își simțea inima sa bună copleșită de durere. El se rugă din tot sufletul ca Buddha să alunge spiritele rele, să îndepărteze ura dintre oameni, iar aceștia să-și salveze viața. De sute de ori recită Ruga pentru scăparea de dușmănie. Vântul prinse să sufle rece, se făcu și mai întuneric și se iviră zeci de demoni cu capetele arse și cu frunțile fulgerate, cu părul încâlcit și cumplit de boiți la chip; unii aveau brațele sau picioarele rupte, alții erau spintecați pe burtă ori la piept, unii n-aveau picioare, iar alții erau fără capete, unii aveau știreanguri de gât, iar alții purtau lanțuri grele. Aceștia stăteau rânduiți de o parte și de alta a călugărului, ascultând rugile sale.

— Viețile voastre au fost pecetluite de ură, predică sihastrul. Când o să vă mântuiți de ea? Dați-mi ascultare și vă voi trimite pe fiecare acolo unde doriți. Am să vă recit o poemă:

Vă cer de ură să vă curățați,
Fie ca rădăcina-i prinsă-n sufletele voastre
Să piară, nici s-o mai aflați;
Ea ce-i stârnită într-o zi
Nu vă mai iartă nici în mii de zile.
De vreți prin ură a înfrânge ură
Doar apă pe ghețușuri aruncați;
De vreți la ură să întoarceți ură,
Aduceți lup cu scorpionul la un loc.
Familiile ce se iau la ceartă,
De ură fi-vor măcinate;
Mâhnit sunt tare-n mine astăzi,
Voi ați putea goni și rău și jale;
Căutați în inimile voastre bunătatea
Și ura se va duce de la sine ca zăpada,
Vreau scrisele acestea sfinte
Prin gura rugii mele-alunge răul;
Vă duceți dară și vă nașteți iară,
Nicicând să nu vă ’cerce de-acum ura!

Demonii se înclinară adânc și dispărură. Jad Mic se holbă la ei, dar nu recunoscu pe nimeni. Trecu o vreme. Apoi apăru un bărbat viguros, înalt ca bradul, frumos la înfățișare, îmbrăcat în zale și cu o săgeată în capul pieptului.

— Sunt comandantul Zhou Xiu, spuse, și am pierit în bătălia cu dușmanii Jin. Astăzi am fost mântuit și m-am născut în Dongjing, ca al doilea fiu al lui Shen Zheng, cu numele de Shen Shoushan. Acum plec.

Nici nu încheie bine și se ivi un bărbat îmbrăcat în straie scumpe și alese.

— Sunt bogătașul Ximen Qing din Qinghe. Din nefericire, am murit de o sfârșeală a vigorii bărbătești. Astăzi am fost iertat și m-am născut tot astăzi în orașul Dongjing, în familia bogătașului Shen Tong. Sunt unul dintre fiii lui și mă numesc Shen Yue. Plec.

Jad Mic își văzu cu ochii stăpânul, dar, de teamă, nu scoase un cuvânt. Apoi se arătă un om cu capul în mână și trupul plin tot de sânge.

— Sunt Chen Jingji. Am fost înjunghiat de Zhang Sheng. Am izbutit să primesc binecuvântarea și astăzi deja m-am născut în Dongjing, în familia Wang, ca băiat. Acum plec.

După ce se topi și el, se înfățișă o femeie și ea cu capul în mâini și cu pieptul năclăit în sânge.

— Sluga aceasta este soția lui Wu Da și favorita lui Ximen Qing. Numele meu este Pan Lotus de Aur. Din nenorocire am fost omorâtă de Wu Song, dușmanul care m-a urât de moarte. Astăzi am fost mântuită și m-am născut ca fiică în familia Li, din Dongjing. Acum plec.

După ea apăru un om scund, negru la chip.

— Sunt Wu Zhi și am murit otrăvit de către bătrâna Wang și de soția mea Pan. Am fost salvat și astăzi m-am născut băiat în familia țăranului Fan din Xuzhou. Plec.

Urmă o altă femeie, palidă la față, slabă, cu sângele șiroind din ea.

— Femeia aceasta se numește Li Vaza. I-am fost soție lui Hua Zixu și soție secundară lui Ximen Qing. Mi s-a stricat sângele și așa m-am prăpădit. Am fost iertată și astăzi m-am născut, în orașul Dongjing, ca fiica generalului Yuan. Plec.

De cum dispăru, se și văzu un bărbat.

— Sunt Hua Zixu și am murit din pricina nevestei. Am fost mântuit și astăzi m-am născut băiat în familia căpitanului Zheng din Dongjing. Plec.

Urmă o femeie, legată la cap cu fețele în care își înfășurase picioarele.

— Mă numesc Zhu și i-am fost soție lui Lai Wang, slugă la Ximen Qing. M-am spânzurat. Am fost salvată și m-am născut ca fiică în familia Zhu din Dongjing. Plec.

O altă femeie sosi după ea, palidă grozav la față.

— Sunt Pang Prunișor de Primăvară. Am fost mântuită și m-am născut în Dongjing, ca fiică a unui bogătaș. Plec.

După ce se duse, își făcu apariția un bărbat gol, cu părul în neorânduială și cu trupul numai răni.

— Sunt Zhang Sheng și mi-am dat duhul sub loviturile ciomegelor. Am fost iertat și astăzi m-am născut în Dongjing, ca fiu într-o familie

sărmană, numită Gao. Plec.

Apoi intră o altă femeie, cu o pânză lungă albă în jurul gâtului.

— Sunt Sun Lebăda de Nea, soție secundară a lui Ximen Qing. Mi-am luat singură viața. Am fost însă salvată și astăzi m-am născut lângă Dongjing, ca fiică a unor țărani sărmani, numiți Yao. Acum plec.

În urma ei se ivi un tânăr.

— Sunt Zhou Yi, mort în bătăi. Am fost mântuit și astăzi m-am născut lângă Dongjing, în familia Gao, pe nume Gao Linzhu. Plec.

Glasurile încetară. Nu se mai întrezărea nimic. Jad Mic tremura de frică. „Călugărul ăsta grăiește cu demonii!" bâigui. Se înapoie să-i împărtășească stăpânei minunea, însă femeia dormea adânc. Doamna Luna se visă în drum spre Jinan. Se făcea că avea la ea o sută de perle mari și un inel cu briliant. Ajunsă cu bine în oraș, se duce la *Yamen*-ul lui Yun și în poartă își vestește sosirea. El știa că vine pentru a se încuscri și o primește ca pe o veche cunoștință. Se salută. Doamna Yun murise de curând și bărbatul o mână pe o vecină, pe baba Wang, s-o întrețină pe ea, doamna Luna, în salonul din spate. Fratele ei, Wu, și Dai An benchetuiau în altă parte. Doamna Luna amintește de năpasta care se abătuse peste țară și de căsătorie și îi oferă în dar perlele și inelul. Yun Lishou le ia și nu rostește un cuvânt despre încuscrire. Seara o roagă pe baba Wang să doarmă împreună cu doamna Luna, ca să-i vorbească și să afle ce are ea de gând.

— Cu toate că e dregător militar, Yun este un om cult, îi zice bătrâna. Fiindcă v-ați înțeles să vă încuscriți, el și-a crescut fiica așa cum se cuvine. Acum soția i s-a prăpădit și el a rămas văduv. Sigur, e un mărunt demnitar în orașul ăsta de munte, dar călărește pe cal și are soldați sub comanda sa. Când nu e călare, se ocupă cu afaceri publice și are în mâinile sale putere de viață și de moarte. Dacă doamna nu crede că osebirea de stare e prea mare, el ar vrea să vă luați. Ar fi bine pentru amândoi. Băiatul se poate căsători și el și când are să se încheie pacea, are să se înapoieze acasă.

Doamna Luna se înspăimântă, îngălbenindu-se. Multă vreme stătu ca mută. Baba Wang îi povesti stăpânului cum îi vorbise, în seara zilei ce urmă, Yun. Lishou pregăti un banchet în salonul din spate, invitând-o pe doamna Luna. Ea merse bucuroasă, gândind că era petrecerea de logodnă a copiilor.

— Cumnată, sunt un demnitar mărunt, într-un oraș de munte, începu Yun Lishou. Comand însă un număr mare de oameni și sunt plin de aur, argint, pietre prețioase, veșminte și câte și mai câte. Un singur lucru îmi lipsește: o soață. Umilul slujitor din fața voastră vă are de mult în gând, la fel cum însetatul tânjește după apă, iar cel sufocat de călduri trage la răcoare! Ați picat aici pe negândite, să încheiem căsătoria fiului vostru. Cerul însă a hotărât să aibă loc două căsătorii. Ca soț și soție, vom trăi fericiți până la moarte. Ce piedică

ne-ar sta în cale?

Mânioasă, doamna Luna îl ocărî:

— Yun Lishou, n-aș fi crezut că ai sub piele un suflet de câine! Bărbatul meu s-a purtat cu tine bine, iar tu îmi grăiești astăzi în limba câinilor și a cailor!

Bărbatul izbucni în râs, se sculă, se apropie de ea, o prinse în brațe și o lămuri:

— Doamnă, de ce-ați venit, în loc să stați în casa voastră? Se spune că dacă ai trecut pragul, târgul e ca și făcut! Nu știu cum se face, dar de cum v-am zărit, am simțit că sufletul mi-a zburat la dumneavoastră! Nu mai încape discuție! Bine sau rău, suntem căsătoriți!

Bărbatul apucă un pahar plin și i-l întinse.

— Cheamă-l pe fratele meu, ceru ea. Vreau să mă sfătuiesc cu el.

— Pe fratele tău și pe Dai An i-am ucis! rosti el, râzând. Aduceți dovezile, să le vadă doamna mea! porunci slugilor.

Peste puțin, sub lumina lămpii fură puse capetele însângerate ale lui Wu al Doilea și Dai An. Doamna Luna se făcu pământie la față, țipă și căzu la pământ, leșinată. Yun Lishou o ridică în brațe.

— Doamnă, gândiți-vă bine. Fratele vostru e mort și eu vă vreau de nevastă. Nu vă sunt cu nimic mai prejos, doar sunt comandant!

„Banditul ăsta mi-a omorât fratele și sluga”, gândi ea. „Dacă nu mă supun lui, îmi va lua și mie viața!” Se prefăcu veselă.

— Îmi îndeplinești o dorință și apoi voi fi a ta, îi vorbi, izâmbind.

— Orice! strigă Yun Lishou.

— Întâi îi căsătorim pe copii, apoi vom fi și noi soț și soție.

— Îndată! zise el și îi chemă acolo pe domnișoara Yun și pe Xiaoge.

Tinerii băură amândoi dintr-un pahar, unindu-și astfel inimile și fură socotiți căsătoriți. Bărbatul o trase pe doamna Luna să se ducă împreună cu el, însă ea nu voi, împotrivindu-se. Yun Lishou se mânie.

— Femeie nesocotită! izbucni. M-ai înșelat, făcându-mă să-mi dau fata după fiul tău. Îți închipui că n-am curajul să-l ucid?

El smulse sabia de la căpătâiul patului și o înfipse în băiat. Sângele acestuia țâșni în toate părțile și el se prăbuși, sfârșindu-se. Iată:

Tăișul de trei *chi*-n grumaz pătrunde,
E-n sânge tot și viața-i e niciunde.

Atunci femeia țipă și se trezi într-un lac de sudoare.

— Ciudat! Ciudat! murmură.

— De ce plângeți, stăpână? întrebă Jad Mic.

— Am avut un vis îngrozitor! grăi ea și i-l istorisi.

— Stăpână, eu n-aveam somn și m-am furișat până aproape de călugărul ăla bătrân, șopti Jad Mic. A vorbit cu demonii toată

noaptea. I s-a înfățișat rând pe rând și stăpânul, și stăpâna a cincea și a șasea, Chen Jingji, comandantul Zhou, Sun Lebăda de Nea, nevasta lui Lai Wang, Orhideea. Pe urmă au pierit ca și cum n-ar fi fost.

— Unii zac aici în spate, glăsui doamna Luna. Ei n-au murit de moarte bună și, noaptea, când nu prea e nimeni, duhurile lor bântuie slobode.

Își povestiră până în zori, când cocoșii începură să cânte. Doamna Luna se spălă, se pieptăna și se înfățișă la altar să aprindă santal la statuia lui Buddha. Pu Jing era acolo, ghemuit pe patul de lemn și meditând.

— Doamnă Wu, glăsui sihastrul către ea, acum ați înțeles?

— Venerabile părinte, spuse doamna Luna îngenunchind, cu ochii cărnii mi-a fost greu să văd în dumneavoastră întruchiparea celui dintâi Buddha. Prin visul pe care l-am avut, am ajuns să știu!

— Așadar, ați înțeles că nu trebuie să mergeți mai departe. Dacă vă veți duce, vi se va întâmplă ca în vis! Ar fi păcat de cele cinci vieți ale voastre! Fiul pe care mi-l dăruiți va însemna o faptă bună pe care ați săvârșit-o în această viață. Altfel cu greu v-ați putea scăpa de suferințele sufletului și ale trupului! Vă amintiți de relele la care s-a dedat Ximen Qing cât a trăit, fără să făptuiască niciun bine! Fiul acesta este chiar Ximen Qing, în carne și oase. Din nou și-ar irosi banii, ar ruina toată casa și ar muri decapitat! Astăzi eu îi dau iertarea și îl fac discipolul meu. Se zice că dacă un fiu își părăsește familia și intră în călugărie, ajută nouă strămoși să se înalțe în ceruri! Prin fiu, fărădelegile tatălui vor fi șterse și el se va naște din nou pe lume! Dacă nu mă credeți, veniți cu mine să vedeți cu chiar ochii voștri!

O luă cu el în camera în care se odihnise. Xiaoge dormea încă. Sihastrul ridică toiagul sfânt și atinse ușor capul copilului. Sub privirile doamnei Luna și ale celorlalți, cel care dormea acolo nu se mai arătă a fi Xiaoge, ci Ximen Qing. Omul avea un drug greu de fier trecut pe după grumaz și lanțuri la mijloc. Când îl atinse a doua oară cu vârful toiagului, Xiaoge fu înapoi el însuși.

Doamna Luna plânse, înțelegând că fiul său Xiaoge era reîncarnarea lui Ximen Qing. Peste puțin, băiatul se trezi.

— De azi îl vei urma pe părintele, îi spuse ea.

Îl tunseră, înaintea statuii lui Buddha, și fu primit în rândul călugărilor. Sărmana mamă îl îmbrățișă, bocindu-se.

— Te-am adus pe lume și te-am crescut până la cincisprezece ani, se tângui ea. Speram să te însori, să moștenești averea familiei și să duci mai departe neamul nostru. De unde să știu eu că acest călugăr mi te va lua?

Wu al Doilea, Jad Mic și Dai An fură zdrobiți de tristețe. Sihastrul Pu Jing îl luă pe Xiaoge și-i alese numele călugăresc Ming Wu[147].

— Nu vă îndepărtați prea tare, o sfătui sihastrul pe doamna Luna,

înainte ca aceasta să pornească la drum. În curând, soldații Jin se vor retrage, iar țara se va împărți în două și va fi stăpânită de două dinastii deosebite, la miazănoapte și la miazăzi. Aici, în câmpia de mijloc, deja avem împărat. În nici zece zile, soldații se vor duce și pământul se va liniști. Atunci să vă întoarceți acasă și să vă petreceți restul zilelor în pace.

— Părinte, mi-ai schimbat de tot băiatul. Când o să-l mai văd?

Întinse fără să vrea mâinile spre copil, să și-l oprească și se așternu pe bocit.

— Nu plângeți, doamnă! Uite că a sosit un mărit călugăr.

Ei întoarseră capul, dar nu zăriră pe nimeni. În chiar clipa aceea, cei doi, călugărul cel bătrân și novicele, se prefăcură într-un vânt ușor, pierzându-se cu totul în necuprins. Într-adevăr:

Nu-s să priceapă muritorii-n lume toate
Și nici pe-acei zburați în Munții Yue, departe.

Despre sihastrul Pu Jing care s-a trecut pe sine și pe Xiaoge în iluzie, dispărând, nu vom mai vorbi.

Doamna Luna cu fratele său și cu cele două slugi au stat încă zece zile la Templul Fericirii Eterne. Apoi, întocmai cum a fost prevestirea, Zhang Bangehang s-a proclamat împărat la Dongchang, numind noi dregători civili și militari. Cum Wei Zong și Qing Zong fuseseră luați undeva în nord, prințul Kang a trecut Fluviul Albastru, pe un cal de lut, și s-a pus împărat la Jiankang, zicându-și împăratul Gao Zong. El îl numi pe Zong Ze general și ocupă din nou provinciile Shandong și Hebei. Țara fu împărțită între cele două dinastii. Sub ceruri se înstăpâni pacea și oamenii se înapoiară la vechile lor treburi și deprinderi. Doamna Luna plecă de la templu acasă. Descuie ușile și constată că nimic nu fusese clintit de la locul său. Atunci ea îi schimbă numele lui Dai An în Ximen An, pentru ca el să moștenească averea. Oamenii îi ziceau tânărul stăpân Ximen. El o îngriji pe doamna Luna până la adânci bătrâneți, ea petrecându-se din lume la șaptezeci de ani. Viața ei liniștită se cuvine înțeleasă ca o răsplată a virtuții și a faptelor ei bune. Poezia aceasta stă mărturie:

Istorisirea nobilei case de-aici ne-ntristează!
Cine să știe-a Cerului Cale ce se duce, se-ntoarce!
Cât de puternic Ximen Qing rodul spiței nu-i mai urmează,
Din lene și sălbăticie Chen Jingji moartea și-o trage!
Pavilion și Luna, preabune, trăit-au zile-ndelungi,
Li Vaza și Prunișor, cu nesaț, s-au grăbit la izvor;
Pedeapsa lui Lotus de Aur a fost
Sfârtecată să moară în munci,
Și la mia de ani renumele-i rău grăind de omor!

Observații

[←1]
Insulă mitică în Marea Chinei.

[←2]

Langguan; Țară de basm, raiul.

[←3]

Pietre înalte de 1–2 metri, scoase din Lacul Tai, din sudul Chinei și puse pe piedestale, ca niște veritabile sculpturi abstracte, formele lor ciudate datorându-se eroziunii apei.

[←4]

Ba Xian, Cei opt nemuritori, oameni reali, care pentru un motiv sau altul au fost deificați. Trei dintre ei sunt personalități istorice, ceilalți se întâlnesc numai în legendele taoiste. Toți opt sau fiecare în parte sunt până în zilele noastre reproduși în ipostaze tip pe stampe, obiecte din porțelan, etc. Pretutindeni se vând statuete artizanale din jad sau alte materiale. Iată-i: 1. *Li Tieguai*, înfățișat cu o cârjă și o tigvă plină cu leacuri magice, emblemă a farmaciilor în China. 2. *Zhongli Quan*, mareșal sub dinastia Han, reprezentat cu un evantai ori cu piersica nemuririi. 3. *Lan Caihe*, cântă din fluier și este femeie sau hermafrodit. 4. *Zhangguo Lao*, personificarea bătrâneții înțelepte. Străbate distanțe uriașe într-o zi, călare pe un catâr alb, pe care îl poartă în mâneca hainei, împăturit ca o bucată de hârtie. 5. *He Xianku*, fecioară în mână cu un lotus, floarea sincerității, a purității. 6. *Lu Tongpin*, în brațe cu un copil, simbol al progeniturii bogate; învestit cu puteri supranaturale, se poate ridica la ceruri, călărind pe dragoni. 7. *Han Xiangzi*, nepot al unui cunoscut poet din secolul al VIII-lea, prezicător și făcător de minuni. 8. *Cao Guojiu*, de familie princiară, arătat în mână cu o tabletă în baza căreia era admis la Palatul imperial. Chiar cifra 8 a devenit simbolul fericirii, al norocului.

[←5]

În original, versuri în șapte ideograme, un gen de poezie clasică

[←6]

Shilou, ambele ideograme cu sens de exces de umezeală.

[←7]

Cele două caractere, *fu* și *zei*, se aseamănă.

[←8]

Qilin, unicorn.

[←9]

Doi meseni, cu pumnii strânși, desfac la un semn câte un deget. Dacă se nimerește același deget, pierde cel care conduce jocul, iar dacă degetul e diferit, câștigă. Jocul este menit să îmbie mesenii la băutură.

[←10]

Joc de cuvinte: *Bai yao*, medicamente albe, înseamnă și medicamentație gratuită.

[←11]

Phillodendron amurense și anemarrhena aşphodeloides.

[←12]

În medicina tradițională, rețetele conțin numele plantelor și cantitățile de plante care se împachetează separat pentru fiecare doză. Acasă, ierburile se fierb în vas de tuci sau de lut, la foc mic, fiertura se strecoară și se împarte în două, luându-se dimineață și seara, după mese.

[←13]

Portal decorativ sau Arc de Triumf, ridicat în lemn sculptat, lăcuit multicolor.

[←14]

Confucius. Numele Chinezesc este Kong Qiu sau Kong Fuzi (551–479 î.e.n.)

[←15]

Chun Hong – Gâsca Sălbatică de Primăvară și *Chun Yan*– Rândunica de Primăvară.

[←16]

În traducere mot-à-mot: Corpul întreg ți-e băț luciu.

[←17]

Kongfangxiong, bani vechi, cu tăietură pătrată în mijloc.

[←18]

Cărturarii *xiucai*, absolvenți ai examenelor prefecturale, participau apoi la concursurile la nivel de provincie, căpătând titlul de *juren*. Aceștia, în cazul nereușitei la ultimele trei trepte, la nivel național și care se țineau în capitală, aveau posibilitatea numirii în diferite dregătorii. Însă licențiații *xiucai* nu primeau posturi oficiale, căutându-și singuri un mijloc de subzistență, cel mai adesea angajându-se preceptori în familiile avute.

[←19]

Cronicari faimoși din antichitate. Sima Qian (145 î.e.n. —?) este autorul „Însemnărilor istorice”, Shiji, carte care cuprinde primii trei mii de ani de istorie chineză.

[←20]

1 *mu* este egal cu 1/15 ha.

[←21]

Shilang, înalt demnitar, termen desemnând mai multe înalte funcții.

[←22]

Wan, zece mii; *Hui*, întoarcere.

[←23]

Hou, al doilea rang nobiliar în China feudală.

[←24]

Qielan, cuvânt de origine sanscrită, semnificând grădina supușilor budiști, apoi templul lui Buddha.

[←25]

Elementele feminin și masculin.

[←26]

Zeițe de o mare frumusețe, din panteonul taoist.

[←27]

Aiyue.

[←28]

Confucius.

[←29]

Yijing, Cartea Schimbărilor, împreună cu *Shijing*, Cartea Poemelor, *Shujing*, Cartea Cronicilor, *Liji*, Cartea Riturilor, și *Chunqiu*, Analele Primăvară-Toamnă, formează cele cinci cărți fundamentale ale culturii chineze antice.

[←30]

La mulți ani!

[←31]

Zijingshu, Cercis chinensis.

[←32]

Jingguiye, ad litteram: frunză pentru înștiințat doamnele budoarelor, morișcă dintr-o banda de tablă cu care se făceau anunțați vânzătorii ambulanți.

[←33]

Ling, castane de apă.

[←34]

Zeița Lunii, cândva pământeană, soția arcașului Yu; a devenit nemuritoare furând leacul nemuririi, aflat în posesia soțului său.

[←35]

Ziua era împărțită în 12 ore, calculate de la miezul nopții și numite după cele 12 ramuri terestre, *shier dizhi*. *Shen* are corespondent în regnul animal maimuța și marchează timpul de la 3 la 5 după-amiaza.

[←36]

Numele unui principat din dinastia Zhou (1066–256 î.e.n.), aflat în nordul actualei provincii Shandong, unde se petrece acțiunea romanului. Shandong-ul se numea Lu.

[←37]

Yecha, *yaksha*, termen sanscrit.

[←38]

10 metri.

[←39]

După căsătorie, femeile își mențin numele de familie, rămânând legate de clanul tatălui lor.

[←40]

Sărbătoarea a doi sori, în ziua a noua a lunii a noua, însoțită de petreceri câmpenești și urcușuri pe munți.

[←41]

Putao jiu, alcoolul din strugure, în traducere mot-ă-mot; a apărut în China din Asia Mică încă acum mai bine de 2000 de ani (în dinastia Han), însă nu a devenit nici până în zilele noastre o băutură populară. Alcoolul galben, *huang jiu,* este specific țării și se prepară din cele mai vechi timpuri. Este hrănitor și multe medicamente tradiționale se pot lua cu el. Se realizează prin fermentarea cerealelor, are culoarea arămie, parfum și o tărie între 15–20°. Se bea cald. Alcoolul alb, *bai jiu,* se produce din secolul al X-lea.

[←43]

Huang Di, socotit părintele civilizației chineze (2698–2598).

[←44]

După moartea lui Pan Gu, creatorul universului în mitologia chineză, din trupul său s-au ridicat cele mai semețe culmi din China. Din cap, Munții Tai, în Shandong, picioarele s-au preschimbat în Munții Hua, în Shaanxi, pieptul a ajuns Munții Song, în centrul țării (provincia Henan) și din brațe s-au ivit Munții Heng sau lanțul nordic și sudic, în Shanxi și Hunan.

[←45]

Calul va alerga șobolanul.

[←46]

Înfățișând Cele cinci culmi.

[←47]

Insulă mitologică din Marea Chinei de Răsărit.

[←48]

Yinsi, lumea de dincolo, tribunalul din lumea umbrelor.

[←49]

Nemuritor ceresc.

[←50]

Cu măruntaiele sfârtecate.

[←51]

Se considera că sufletul omului era alcătuit trei părți din *hun,* sau suflet spiritual, și șapte părți din *po,* sau suflet animal.

[←52]

Mingming, lumea nevăzută sau lumea întunericului, în care intra sufletul *hun* după moarte (sufletul *po* însoțea leșul). Aici își aveau sălașul forțele care guvernau lumea oamenilor.

[←53]

Chou, numărul doi în ciclul duodecimal, reprezentând perioada cuprinsă între 1 și 3 din noapte, simbol, în zodiacul chinezesc, al oii, echivalentul taurului.

[←54]

Kai guangming, deschiderea luminii… Cu o bucată de pânză umedă, urmașul șterge bine ochii mortului, în ideea de a-i reda lumina.

Sălbăticia Norilor.

[←56]

Gongren, om respectat, adresare pentru soțiile înalților demnitari; *shiren*, om din camerele interioare, expresie larg folosită pentru soție.

[←57]

Porc. Oaie. Vacă.

[←58]

Este vorba de genul de operă chinezească.

[←59]

Bărbații interpretau și rolurile feminine.

[←60]

Aluzie la rangul de *xiucai*.

[←61]

Aproximativ: 0,2/0,12/0,7 m.

[←62]

Împăratul.

[←63]

Jue, titlu nobiliar. În China acestea erau de cinci categorii: *gong, hou, bo, zi, nan*.

[←64]

Slujitor în case mandarinale.

[←65]

Seminție din nordul Chinei, ridicându-se ca putere dinastică între 1115 și 1234.

[←66]

Li Bai (701–762), despre care legenda spune că, amețit de băutură, în timp ce se plimba cu barca pe lac, s-a aruncat în apă să prindă luna din valuri, preschimbată în fecioară. (în România, numele poetului a fost transcris: Li Tai-pe.)

[←67]

La sud de Fluviul Albastru.

[←68]

Culoare desemnând apartenența împărătească a obiectelor în cauză.

[←69]

Gongzu, termen de respect adresat unui demnitar mai mare în grad. *Gong* desemnează o persoană de rang superior, iar *zu* înseamnă „străbun”. Romanul abundă în asemenea formule. Uneori am preferat notarea funcției, de asemenea uzitată, sau transcrierea directă a numelui pentru a ajuta cititorul în recunoașterea personajelor.

[←70]

Epitete marcând modestie exagerată, obișnuite în expresiile protocolare.

[←71]

Numele poetic al lui Ximen Qing. Se pronunță Sî-ciuan și înseamnă Patru Izvoare.

[←72]

Zhen Ren, Omul Adevărat, care a atins perfecțiunea; apelativ ceremonios pentru nemuritorii taoiști.

[←73]

La căsătorie, veșmintele fetelor erau roșii, culoare simbolizând tinerețea, plină de ardoare, a sângelui ca flacăra cea mistuitoare; dimpotrivă, albul imaculat e simbol al curățeniei și purității, culoarea socotită potrivită pentru ceremonialul funerar.

[←74]

La Festivalul Mijlocului Toamnei, luna este admirată pentru plinătatea și strălucirea ei, în seara zilei de cincisprezece a lunii a opta după calendarul lunar.

[←75]

Simbol al longevității, mesagerii comunicării cu lumea de dincolo

[←76]

Wan zi tou jin, bonetă pe care era brodat caracterul *wan*, zece mii, urare de noroc și fericire; adesea se desena stilizat, sub formă de zvastică.

[←77]

Mot-à-mot: Scaunul moșneagului beat, așadar scaun confortabil.

[←78]

Exprimare eufemistică pentru un dar de o sută de arginți.

[←79]

Instrumente pentru marcarea ritmului în ritualurile budiste, fiind de altfel nelipsite celor mai sărmani călugări budiști rătăcitori.

[←80]

Yuzhi.

[←81]

Expresie metaforică pentru amor.

[←82]

Corespondent al proverbului românesc „Râde ciob de oală spartă”.

[←83]

În original: „Lampa nu te luminează și pe tine”.

[←84]

Izvor Ceresc.

[←85]

Țară legendară în Marea Chinei.

[←86]

În chineză, *wansui*, zece mii de ani, însemnând „trăiască”, „viață lungă”, este totodată formula de adresare către împărat: Majestate.

[←87]

Stele funerare.

[←88]

Aluzie la personajul din romanul „Călătorie spre soare apune” de Wu Chengen.

[←89]

Lotus de Aur apare adesea numită ca soră, soție, doamnă a Șasea, pentru faptul că era a șasea născută în familia sa.

[←90]

În original, *xiao laopo*, soție mică, tânără.

[←91]

Rui Yun.

[←92]

Honghua Si.

Izvorul Virtuții.

[←94]

Wu, Negru.

Întruchiparea Respectului.

[←96]

Tânărul Wang și-a schimbat numele poetic din Sanquan în Xiaoxuan, adică Birou Mărunt, socotindu-se nedemn să se bucure de un apelativ asemănător cu acela al mentorului său: Sanquan înseamnă Trei Izvoare, iar Ximen Qing îșI zicea Siquan, Patru Izvoare.

[←97]

Yixuan; Birou Romantic.

[←98]

Jue, grad nobiliar, dar și vas de lut pentru păstrarea alcoolului.

[←99]

Chu Yun.

Frunză.

[←101]

Pâinițe fierte în abur.

[←102]

Vestit om de stat din dinastia Song, mare reformator; a trăit între anii 1019 și 1086.

[←103]

1 *qing* este egal cu 100 *mu*, cu aprox. 7 ha.

[←104]

Dinastia Shang: 1711–1066 î.e.n.; dinastia Zhou: 1066–256 î.e.n.; dinastia Qin: 221–207 î.e.n.; dinastia Han: 206 î.e.n. —220 e.n. Perioada Xuanwang: 227–781 e.n.

Dragoste filială.

[←106]

Femei ușoare.

[←107]

Instrument cu trei coarde, cu tobă rotundă și mânerul foarte lung.

[←108]

Tumi, rubus commersoni.

[←109]

Fengxianhua; Balsaminaceae.

[←110]

Fluviul Cerului.

[←111]

Munte sacru, venerat din timpul împăraților mitici. Primul împârai al Chinei unite, Qin Shihuang, a inaugurat, în secolul III î.e.n., ceremonii pentru el. S-au ridicat temple. Spiritul acestui munte domină țara, considerându-se a influența viața, moartea, reîncarnarea și chiar spirite.

Daiyue

[←113]

Niangniang, doamna sau patroana Muntelui Tai, numită și Biyun Yuanqun, Prima prințesă a norilor de purpură și azur, veghează asupra nașterilor. Templul datează din secolul X.

[←116]

în rama de lemn a ușii se afla prinsă hârtie.

[←117]

Slugile se îmbrăcau în negru.

[←118]

Senhuo dian, Palatul împăratului iadului.

[←119]

Vezi romanul „Pe malul apei” de Shi Naian.

[←120]

Zece mii.

[←121]

În mitologia chineză, fiecare obiect de pe pământ are un spirit protector

[←122]

Obiceiul era ca sicriul să fie bine sigilat, ca să nu pătrundă aer în el și era lăsat la locul funerar până când familia îl îngropa pe lângă un templu sau îl transporta în satul natal, la mormintele familiei.

[←124]

Denumire metaforică pentru labele picioarelor supuse bandajării de către chinezoaicele din China tradițională.

[←125]

Yecha, demonul nopții, spirit hidos.

[←126]

Ca unei femei simple.

[←127]

Cel născut în reședința mandarinală.

[←128]

Yuzan.

[←129]

66 cm.

Localuri ale curtezanelor și teatre.

Chongxi

[←132]

Cifra 8 chinezească seamănă cu un V întors.

[←133]

Zongmei.

[←134]

Este vorba de canalul care lega capitala de sudul țării, unind între ele și marile orașe din interiorul continentului.

[←136]

Limpezimea Lunii.

[←137]

Ji, într-o altă scriere, înseamnă a împinge, a se înghesui, a presa.

[←138]

Frunză.

[←139]

Curtezane.

[←140]

Xier.

[←141]

Populație tungusă concentrată până astăzi în nord-estul Chinei, strămoșii manciurienilor. În 1115, căpetenia Aguta stabilește capitala pe locul actualului oraș Haibin și își denumește imperiul *Jin*, Aur. Dinastia Jin va exista între 1115 și 1234. Kaifeng, capitala imperiului Song, cade în 1126. În 1153 Marele Jin mută capitala sa la Beijing, iar peste un secol și ceva, în 1234, acest imperiu este distrus de mongoli, care își vor impune propria dinastie, Yuan, până în 1368, când se va ridica o nouă dinastie *han*, chineză.

Jingkang, Tihnă și Ordine.

[←143]

Imperiu Kitan din nordul Chinei, 907–1125.

[←144]

Autorul numește în roman capitala imperiului Song – Dongjing, în traducere: Capitala Răsăriteană, și istoricii literari notează că de fapt este descris Beijingul. În realitate, partea de nord a țării era ocupată în acea vreme de imperiile Liao și Jin, iar imperiul Song, propriu-zis chinez, se întindea aproximativ de la Fluviul Galben spre sud, orașul Kaifeng fiind capitală. Kaifengul va cădea în mâinile Marelui Jin în anul 1126, când Fiul Cerului și 3 000 de membri ai familiei imperiale vor fi duși în captivitate în nord, în zona actualului Harbin.

[←145]

Fan bing, soldații străini. Chinezii numeau *fan*, barbari, toate neamurile din afara granițelor imperiului lor.

[←146]

Chanzhuang, pat sau divan pentru meditație, cuvânt provenit din sanscritul *channa*.

Lumină Conștientă.